

**Caja Laboral Popular Coop. de
Crédito eta haren mendeko
sozietateak (Talde Bateratua)**

Auditoria-txostena,
Urteko kontu bateratuak eta Kudeaketa-txosten
bateratua 2019ko abenduaren 31n

Espainieraz idatzitako Urteko Kontuen Ikuskaritza-Txostenaren jatorrizko bertsioaren itzulpen librea. Desadostasunik balego, espainierazko bertsioa nagusitzen da.

Urteko kontu bateratuei buruzko auditoria-txostena, auditore independente batek emana

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito Entitateko bazkideentzat:

Urteko kontu bateratuei buruzko txostena

Iritzia

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito (Entitate nagusia) entitatearen eta haren mendeko sozietateen (Taldea) urteko kontu bateratuak auditatu ditugu, honako hauek barne: 2019ko abenduaren 31ko balantzea, galdu-irabazien kontua, onartutako sarreren eta gastuen egoera-orria, ondare garbian gertatutako aldaketen egoera-orria, eskudiru-fluxuen egoera-orria eta txostena, guztiak ere bateratuak eta egun horretan amaitutako ekitaldiari dagozkionak.

Gure iritiz, erantsitako urteko kontu bateratuek aditzera ematen dute, beren alderdi adierazgarri guztietan, 2019ko abenduaren 31n Taldearen ondarearen benetako egoera eta finantza-egoera zein den, baita emaitza eta eskudiru-fluxuen irudia eta egoera zein den ere, guztiak ere bateratuta egonik egun horretan amaitutako ekitaldiari dagokionez, Europar Batasunak emandako Finantza Informazioko Nazioarteko Arauak (FINA-EB) eta Espainian aplikatzekoak diren finantza-informazioko arau-esparruko gainerako xedapenak betez.

Iritziaren oinarria

Gure auditoria Espainian kontu-auditorien jarduera arautzeko indarrean dagoen araudiari jarraikiz egin dugu. Arau horiei jarraikiz dagozkigun erantzukizunak aurrerago deskribatu ditugu gure txostenean, *Auditorearen erantzukizunak urteko kontu bateratuen auditoriari dagokionez* atalean.

Taldetik independenteak gara, eta, beraz, Espainian urteko kontu bateratuen gure auditoriari aplikatzekoak diren etika-eskakizunak betetzen ditugu, independentzia-betekizunak barne, kontu-auditorien jarduera erregulatzen duen araudiak eskatutakoaren arabera. Ildo horretan, kontu-auditoriaren zerbitzuaz bestelako zerbitzurik ez dugu eskaini, eta araudi erregulatzaille horretan ezarritakoa betez beharrezko independentzia hori kolokan jar zezakeen egoerarik edo gorabeherarik ere ez da gertatu.

Gure ustez, lortu dugun auditoria-ebidentziak oinarri nahikoa eta egokia eskaintzen du gure iritzia bermatzeko.

Auditoriaren funtsezko gaiak

Auditoriaren funtsezko gaiak dira, gure judizio profesionalaren arabera, aldi honetako urteko kontu bateratuei buruz egin dugun auditorian adierazgarrien gertatu direnak. Urteko kontu bateratu guztien gure auditoriaren testuinguruan eta haiei buruz dugun iritzia osatzerakoan aztertu dira gai horiek guztiak, eta, beraz, gai horiei buruz uste duguna ez dugu aparteko atal batean bereizi.

Auditoriaren funtsezko gaiak

Auditorian nola aztertu diren

Finantza-aktiboak narriatzeagatik balio-zuzenketak, kreditu-zorroa

Kreditu-zorroa narriatzearen ondoriozko balio-zuzenketak zehaztea zereginik konplexu eta garrantzitsuenetako bat izan da, honekin batera doazen urteko kontu bateratuak prestatzean. Hori dela eta, auditoriaren funtsezko gaitzat hartu da hori.

Kreditu-arriskuagatik narriaturaren ebaluazioa eredu jakin batzuetan oinarritzen da, hain zuzen ere, narriaturagatik galerak zehazteko judizio-osagai handia eskatzen duten ereduetan, honako elementu hauek aintzat hartuz:

- Kreditu-zorroak kreditu-arriskuko profilaren arabera sailkatzea.
- Zaintza bereziko edo narriaturako aktiboak identifikatu eta sailkatzea.
- Horniduretan eragina duten hipotesiak erabiltzea, eta kreditudunek eskudirufluxuen maila jakin bat lortzeari dagokionez estimazioak egitea, narriadura banan-banan estimatzen delarik, eskuragarri dagoen azken informazioaren arabera.
- Emandako kreditu-eragiketei lotutako benetako bermeen balio bihurtzea.

Testuinguru horretan, Taldeak darabiltzan ereduak aukera ematen diote kreditu-arriskuaren ondoriozko hornidura kolektiboak eta arriskueterako estimatutako hornidurak banan-banan kalkulatzeko, betiere, bankusektorean duen esperientzia eta eskura duen informazioan oinarrituta, eta etorkizuneko egoerari buruz egindako aurreikuspenak kontuan hartuta.

Ikusi honekin batera doazen urteko kontu bateratuen memoriako 2., 13., 25. eta 62. oharak.

Kreditu-zorroaren narriadura estimatzeko, barne-kontrolako esparru orokorra aztertu, ebaluatu eta egiaztatu egin dugu, eta xehetasun-probak egin ditugu horniduretan (kolektibo zein banakakoetan).

Barne-kontrolako sistemari dagokionez besteak beste, honako prozedura hauek eraman ditugu aurrera:

- Aplikatutako kalkulu-metodologiak ulertu eta berrikustea.
- Taldeko Gobernu Organoek onartutako politika eta prozedurak arau-eskakizun aplikagarrietara egokitzen diren ebaluatzea.
- Hornidura-kalkuluaren euskarri diren informazio-sistemen segurtasun-inguruneari dagozkion alderdi nagusiak egiaztatzea.
- Zaintza berezikotzat edo narriaturat jo litezkeen arriskuen identifikaziorako Taldeak egindako jarraipen-alerten eta -arriskuen aldiari behingo ebaluazioa egiaztatzea.
- Kontabilitate-sailkapenaren jarraipenerako eta narriaturaren erregistrorako kreditudunen espedienteak aldiari behin berrikusteko prozesua, aplikatzen den kasuetan, ongi gauzatzen dela ebaluatzea.

Horrez gain, honako xehetasun-proba hauek egin ditugu:

- Hornidurak kalkulatzeko datu-baseen egiaztapen selektiboak, ezaugarri nagusiak euskarri gisa erabiltzeko dokumentazioarekin alderatuz.
- Kreditu-arriskuagatik hornidura kolektiboaren kalkularen berregiarritzea.

Auditoriaren funtsezko gaiak

Auditorian nola aztertu diren

- Egindako estimazioak egokiak ote diren ebaluatzea, hornidurak azterketa indibidualizatuaren arabera kalkulatzeko.
- Hainbat espediente hautatu eta aztertea, ongi sailkatuta eta erregistratuta ote dauden ebaluatzeak, eta, hala badagokio, dagokion narriadura zehazteko.

Gure prozeduren emaitzen eta Zuzendaritzaren kalkuluen arteko desberdintasunak arrazoizko maila batean daude, honekin batera doazen urteko kontu bateratuetan adierazitako zenbatekoari dagokionez

Zerga-, lege- eta arau-auziengatiko hornidurak

Prozedura administratiboetan eta judizialean edo lege-, zerga- eta arau-izaerako gaiekin zerikusia duten beste edozein prozeduretan murgilduta dago Taldea, nagusiki bere jardueraren ohiko bilakaeraren ondorioz.

Testuinguru horretan, badira beste hainbat egoera, prozedura judizialaren eraginpean ez badaude ere, horniduren erregistroa eskatzen dutenak Zuzendaritzaren ebaluazioari jarraikiz, hala nola 1/2017 Errege Lege Dekretua, kontsumitzaileak zoru-klausuletatik babesteko neurriei buruzkoa, aplikatzearen ondorioz jasotako diru-zenbatekoak itzultzeko beharrari aurre egiteko ezarritakoak, eta produktu jakin batzuk merkaturatzeagatik bezeroei ordaina emateko ezarritakoak.

Prozedura horiek konplexuak direnez eta denbora luzean garatzen direnez, gai horiek oso zailak dira, eta nola bilakatuko diren eta/edo behin betiko zenbatekoa zein izango den ziur jakiterik ez dago. Horren ondorioz, auziengatiko horniduren estimazioa da estimazio-osagai handiena dutenetariko bat, erantsitako urteko kontu bateratuetan izan dezakeen inpaktuari dagokionez. Hori dela eta, auditoriaren funtsezko gaitzat hartu da hori.

Irekitako auzi eta prozesuak identifikatu eta ebaluatzeak Taldeak ezarritako prozesua eta Taldeak hornidurak erregistratzeko prozesua nola ulertzen dugun aztertu eta dokumentatu dugu, gure prozedurak honako hauetan zentratuz:

- Erreklamazio eta auziak kalifikatzeko politika ulertzea eta hornidura esleitzea, hala badagokio.
- Indarrean dauden demanda, erreklamazio eta auzien tipologia nagusiak aztertea.
- Taldearekin diharduten abokatu eta aholkularien berrespen-gutunak lortzea, erreklamazio edo auzietatik espero zuten emaitzaren ebaluazioa kontrastatzeko, informazio osoa jasotzeko, hornidurak behar bezala erregistratu direla egiaztatzeak eta bete gabe gera zitezkeen pasiboak identifikatzeko.
- Ikuskatzeko irekitako aldi guztietarako zerga-betebeharrak betetzearen harira gerta litezkeenak ebaluatzea.
- Kontabilitate-horniduren erregistroa, estimazioa eta mugimendua aztertea.

Auditoriaren funtsezko gaiak

Taldeak kontzeptu horiengatiko hornidura erregistratu du, eta beraz, lotutako despoltsapena posibleztat jo du egindako estimazioen arabera, kalkulu-prozedura sendoak erabiliz, arrakasta-esperientziarekin, lege-azterketarekin eta betetzen dituzten betebeharrei dagozkien ziurgabetasun-baldintzekin.

Ikusi erantsitako urteko kontu bateratuen txostenaren 37. oharra.

Auditorian nola aztertu diren

Bereziki bezeroei konpentsatzeko horniduretarako eta lurzoru-klausulekin lotutako kontingentzien ondorioak estaltzeko, gure prozedurak honako hauetan zentratu ziren:

- Kontrol-ingurunea ulertzea, lotutako horniduraren kalkulari eta berrikuspenari dagokienez.
- Taldeak erabilitako metodologia eta hipotesia ebaluatzea, aplikatzekoa den kontabilitate-esparruarekin bat datozela egiaztatzeko.
- Mantendu beharreko hornidurak erabakitzeo datu historikoak erabili direla egiaztatzea.
- Hautatutako hainbat eskari eta erreklamazio aztertzea, hornidurak kalkulatzeko kasuak tipologiaren arabera ongi elkartu direla egiaztatuz.
- Lurzoru-klausuladun hainbat eragiketa hautatu aztertzea, horniduraren ezaugarri nagusien trazabilitatea egiaztatuz Taldearen kalkuluei jarraikiz.
- Barne- eta kanpo-abokatuak berrestea irekitako prozesu guztiei dagokienez.

Gure lanaren emaitzak agerian uzten du erantsitako urteko kontu bateratuetan bildutako zerga-, lege- eta arau-azterketatik hornidurak maila egoki batean daudela, haiek ebaluatu eta estimatzeko prozesuan arrazoizko judizioak aplikatu izanaren ondorioz, Taldeko Zuzendaritzak eta/edo lege- eta zerga-aholkulariek identifikatutako eta jakinarazitako erreklamazio, auzi eta gainerako kontingentziak kontuan hartuz.

Auditoriaren funtsezko gaiak

Aseguru-kontratuengatiko pasiboen

balioespena Taldeak bizi-aseguruen jardueran dihardu, eta arriskuko bizi-aseguruen, aurrezteko bizi-aseguruen eta unit linked alorreko aseguruak merkaturatzen ditu. Bizi-arlokoak ez diren aseguruaren jardueran ere dihardu, nagusiki automobiletako, erantzukizun zibileko eta arrisku anitzeko aseguruetan, etxekoan adarrean batez ere.

Taldeak kontratu horiei lotutako pasiboak erregistratu ditu aplikatzeko den erregulazio-araudiari jarraikiz, non, zenbaitetan, nolabaiteko judizio-osagaiak eta Taldeko zuzendaritzaren estimazioak biltzen dituen jaulkitako primen sortu gabeko zenbatekoak, hornidura matematikoa eta prestazioetarako hornidurak islatzeko. Era berean, Taldeak hornidura matematikoa kalkulatu du teknika aktuarial konplexuak erabiliz, kalkulu-hipotesi kritikoak oinarritzat hartuta, hala nola interes-tasa teknikoak, gastuen hipotesiak edo heriotza-tasen taulak, aplikatzeko den araudiaren arabera. Prestazioetarako horniduren kalkulua, eta, zehazkiago, aitortzeke dauden ezbeharren hornidura, estimazio konplexua da, eta Zuzendaritzak erabilitako proiektzio-metodoek eta onarpenek eragin handia dute estimazio horretan, esate baterako, ezbehar pertsonalen balioespenaren inpaktuak, aplikatzeko den araudiaren arabera.

Aipatutako arrazoiak direla eta, auditoriaren funtsezko gaitzat hartu da arlo hori.

Ikus erantsitako urteko kontu bateratuen txostenaren 36. oharra.

Auditorian nola aztertu diren

Bizi-aseguruen eta bizi-arlokoak ez diren kontratuengatiko pasiboak estimatu eta erregistratzeko prozesua ulertzeko saioa egin dugu, alor horri lotutako barne-kontrolaren —informazio-sistema nagusien kontrolak barne— diseinua eta eraginkortasuna ebaluatzea barne. Gure prozedurak honako hauetan zentratu dira, besteak beste:

- Bizi-aseguruen eta bizi-arlokoak ez diren hornidurak kalkulatzeko metodologia ulertzea produktuen izaeraren arabera, eta irmotasunez aplikatzea aurreko ekitaldiaren aldean.
- Bizi-aseguruen eta bizi-arlokoak ez diren kontratuengatiko horniduren kontabilitate-erregistro egokia eta haiek aldiari dituzten aldaketak egiaztatzea.
- Kontsumitu gabeko primen hornidurari dagokion kalkulua eta denbora-egoztea berrikustea.
- Aldia ixtean eraturako erreserbei eta aldiari egindako ordainketei buruzko informazioaren fidagarritasunari buruzko proba zehatzak egitea.

Zehazki hornidura matematikoari dagokionez, prozedura osagarriak garatu ditugu aktuario espezialisten parte-hartzearekin, honako hauen harira:

- Kalkulu tekniko-aktuariaren oinarritzko datuak osorik daudela eta bat datozela egiaztatzea.
- Araudi aplikagarriari egokitutako hipotesi biometrikoen aplikazioa egiaztatzea.
- Iraganeko esperientzian eta aseguru-sektorearen jardunbideetan oinarrituta Zuzendaritzak erabilitako hipotesi adierazgarriak ebaluatzea.
- Polizak hautatzeko hornidura matematikoa birkalkulatzea.

Auditoriaren funtsezko gaiak

Auditorian nola aztertu diren

Bestetik, zehazki prestazioetarako hornidurari dagokionez, gure espezialista aktuariak parte hartu dute, besteak beste, honako hauetan:

- Kalkulu tekniko-aktuariaren oinarritzko datuak osorik daudela eta bat datozela egiaztatzea.
- Adarren hautaketarako estatistika-proiekzio independenteetan oinarritutako azterketa, garrantzi handiena dutenei eta estimazio-osagarri handiena dutenei arreta berezia eskainiz.

Gure prozeduren ondorioz Zuzendaritzaren kalkuluekin alderatuta lortutako alde guztiak arrazoizko maila batean mantendu dira, erantsitako urteko kontu bateratuetan bildutako aseguru-kontratuengatik pasiboen zenbatekoari dagokionez.

Plataforma informatikoa aldatzea

Taldeak bere sistema transakzional informatiko nagusia aldatu eta plataforma informatiko berria ezarri du 2019ko ekitaldian. Banatutako inguruneetan oinarrituta dago eta Taldeak berak kudeatu eta administratzen du plataforma berria.

Plataforma informatikoa aldatzeko proiektuak eragina izan du Taldearen antolamenduan. Izan ere, informazioa plataforma batetik bestera eraman behar izan da eta, gainera, plataforma berria Taldearen ezaugarrietara egokitu behar izan da, haren operatibari erantzuteko.

Proiektuaren kudeaketa, kontrola eta jarraipena egiteko berriazko esparrua zehaztu du Taldeak hasierako fasetik, huts egiteko arriskua saihesteko eta balizko hutsegite batek Taldearen negozio gehiena euskarritzen duen aplikazioan eragin lezakeen kaltea arintzeko.

Beraz, auditoriaren funtsezko alderditzat jo dugu plataforma aldatzeko berriazko kontrol-esparru hori, baita prozesu informatikoen balidazioa ere ingurune berrian, Taldearen finantza-informazioaren sorreran dakarren eragina dela eta.

Hasteko, informazio-sistemen alorreko gure espezialisten laguntzarekin, Taldeak plataforma aldatzeko egindako prozesua, aldaketa kudeatzeko esparrua eta horretarako ezarritako kontrolak ulertu ditugu.

Testuinguru horretan, Taldearen finantza-informazioan eragina duten sistemak eta aplikazioak aintzat hartuta, berriazko azterketak egin ditugu proiektuaren funtsezko kontrolak identifikatzeko eta balidatzeko, honako esparru hauek kontuan izanda:

- Plan Zuzentzailea
- Aplikazio-perimetroa
- Arriskuen analisisa
- Funtsezko jardueren kudeaketa
- Plataforma berriaren egokitzapena ebaluatu eta zehaztea (gap funtzionalen azterketa)
- Eraldatzeko eta kargatzeko prozesuak
- Balidazioak eta simulazioak
- Gertaerak kudeatu eta konpontzea
- Migrazio-prozesuak
- Migrazioaren osteko jarraipena eta kudeaketa

Auditoriaren funtsezko gaiak

Auditorian nola aztertu diren

Plataforma aldatzeko berriazko prozesuez gain, honako auditoria-prozedura hauek burutu ditugu:

- Kontrolaren ingurune orokorra ulertzea, plataforma informatiko berriari lotutako teknologia informatikoaren arloan.
- Negozioaren funtsezko kontrolak ebaluatzea plataforma berrian.
- Plataforma berriaren prozesu automatikorik garrantzitsuenak balidatzea.

Gure prozesuren emaitzak, oro har, onak izan dira, eta ez dute agerian jarri honekin batera doazen urteko kontu bateratuetan sartutako finantza-informazioan eragin esanguratsua izan dezakeen alderdi nabarmenik.

Bestelako informazioa Kudeaketa-txosten bateratua

Gainerako informazioa 2019ko ekitaldiko kudeaketa-txosten bateratuari dagokio soil-soilik, eta haren formulazioa Entitate nagusiaren administratzaileen erantzukizuna da, urteko kontu bateratuen parte ez delarik.

Urteko kontu bateratuei buruz eman dugun auditoria-iritziak ez du eraginik kudeaketa-txosten bateratuan. Kudeaketa-txosten bateratuan jasotako informazioari dagokionez dugun erantzukizuna kontu-auditoriaren jardura erregulatzen duen araudian zehaztu da, eta horrek bi maila bereizten ditu:

- a) Maila espezifiko bat, informazio ez-finantzarioaren egoera-orriari eta Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostenean bildutako informazio jakin batzuei aplikatzekoa, Kontu Auditoriari buruzko 22/2015 Legearen 35.2. b) artikuluan zehaztutakoaren arabera. Horri jarraikiz, aipatutako informazioa kudeaketa-txosten bateratuan jasota dagoela egiaztatu behar da soilik, edo, hala badagokio, informazio ez-finantzarioari buruzko txosten bereizari dagokion aipamena txosten horri erantsi zaiola araudian aurreikusitako moduan, eta, hala ez bada, hori ezagutzera eman behar da.
- b) Maila orokor bat, kudeaketa-txosten bateratuan bildutako gainerako informazioari aplikatzekoa. Horren arabera, informazio hori urteko kontu bateratuekin bat ote datorren ebaluatu behar da eta hori ezagutzera eman behar da, urteko kontu bateratu horien auditoria egitean Taldeak dakienetik abiatuta eta auditoria horretan ebidentzia gisa lortutakoaz bestelako informaziorik erantsi gabe. Horrez gain, kudeaketa-txosten bateratuaren zati horren edukia eta aurkezpena aplikatzekoa den araudiarekin bat ote datozen ebaluatu behar da eta ebaluazioaren emaitza ezagutzera eman. Egin dugu lanean oinarrituta ondorioztatzen badugu akats materialak egin direla, horren berri eman beharko dugu nahitaez.

Aurrez deskribatutakoaren arabera egindako lanean oinarriturik, egiaztatu dugu aurreko a) atalean aipatutako informazio ez-finantzarioa jasota dagoela kudeaketa-txosten bateratuan, kudeaketa-txosten bateratuan dagoen gainerako informazioa bat datorrela 2019ko ekitaldiko urteko kontu bateratuetan dagoenarekin, eta haren edukiak eta aurkezpenak bete egiten dituztela indarreko arauak.

Administratzaileen eta Auditoria Batzordearen erantzukizuna urteko kontu bateratuei dagokienez

Entitate nagusiaren administratzaileek erantsitako urteko kontu bateratuak azaltzeko ardura dute, Taldearen ondarearen, finantza-egoeraren eta emaitza bateratuen benetako irudia adieraziz, FINA-EB arauekin eta Taldeari Espainian aplikatu beharreko finantza-informazioko arauzko esparruko gainerako xedapenekin bat etorritik. Gainera, urteko kontuak iruzur edo okerren ondoriozko akats materialik gabe prestatzeko beharrezkotzat jotzen duten barne-kontrolaz arduratuko dira.

Urteko kontu bateratuak prestatzean, Entitate nagusiko administratzaileek beren gain hartu behar dute Taldeak jarduneko enpresa gisa jarraitzeko duen ahalmena balioestea, kasuan-kasuan jarduneko enpresarekin zerikusia duten gaien berri emanez, eta jarduneko enpresaren kontabilitate-printzipioa erabiliz, non eta administratzaileek Taldea likidatzeko eta jarduna bertan behera uzteko asmorik ez duten edota beste alternatiba errealistarik ez dagoen.

Entitate nagusiaren Auditoria Batzordeak bere gain hartuko du urteko kontu bateratuen elaborazio- eta aurkezpen-prozesua gainbegiratzeko ardura.

Auditorearen erantzukizunak urteko kontu bateratuen auditoriari dagokionez

Gure helburua da arrazoizko segurtasun batekin esan ahal izatea urteko kontu bateratuek, oro har, iruzur edo errorearen eraginez egindako akats materialik ez dutela, eta gure iritzia biltzen duen auditoria-txosten bat ematea.

Arrazoizko segurtasunak segurtasun-maila handia esan nahi du, baina horrek ez du bermatzen Espainian indarrean dagoen kontu-auditoriaren jardura arautzen duen araudiari jarraikiz egindako auditoria batek akats material guzti-guztiak detektatzen dituela. Iruzur edo errorearen eraginez gerta daitezke akatsak, eta materialtzat jotzen dira baldin eta, banaka edo multzoka hartuta, arrazoizkoa bada aurreikustea urteko kontu bateratuetan oinarrituta erabiltzaileek hartzen dituzten erabaki ekonomikoetan eragina izango dutela.

Espainian auditoria-jardura erregulatzeko indarrean dagoen araudia bete behar duen auditoria den heinean, gure judizio profesionala eman dugu, eta gure jarrera eszeptizismo profesionalean oinarritu da auditoria osoan. Horrez gain:

- Iruzur edo errorearen eraginez urteko kontu bateratuetan akats materialak izateko arriskuak identifikatu eta balioetsi ditugu, arrisku horiei erantzuteko auditoria-prozedurak aplikatu ditugu eta gure iritzia oinarritzeko moduko auditoria-ebidentzia nahikoa eta egokia lortu dugu. Iruzurraren ondorioz akats material bat ez detektatzeko arriskua handiagoa da errorearen ondorioz gertatutako akats materialen kasuan baino, iruzurrak kolisioa, faltsutzea, nahitako ez-egiteak, nahitako adierazpen okerrak edo barne-kontrola saihestea ekar ditzakeelako berekin.
- Auditoriarentzat garrantzitsua den barne-kontrolaren berri izan dugu zirkunstanzien arabera egokiak diren auditoria-prozedurak diseinatzeko helburuarekin, eta ez Taldearen barne-kontrolaren eraginkortasunaren gaineko iritzia emateko asmoarekin.
- Aplikaturako kontabilitate-politikak egokiak eta kontabilitate-estimazioak arrazoizkoak ote diren ebaluatu dugu, baita Entitate nagusiaren administratzaileek emandako informazioa ere.

- Entitate nagusiko administratzaileek jarduneko enpresaren kontabilitate-printzipioa erabiltzea egokia den edo ez ondorioztatu dugu, eta, lortutako auditoria-ebidentzian oinarrituta, zalantza materialik bazegoen edo ez ondorioztatu dugu, Taldeak jarduneko enpresa gisa jarraitzeko duen gaitasunaren inguruan zalantza esanguratsuak sorraraz ditzaketen gertaera edo baldintzei loturik. Eskatu digutenez, zalantza materiala dagoela ondorioztatzen badugu, gure auditoria-txostenean ohartarazi behar dugu urteko kontu bateratuetan jasotako informazioaz, edo, informazio hori ezagutaraztea egokia ez bada, iritzi aldatu bat eman behar dugu. Gure auditoria-txostenean egun horretara arte lortutako auditoria-ebidentzian oinarritu dira gure ondorioak. Alabaina, litekeena da etorkizuneko gertaera edo baldintzen ondorioz Taldeak jarduneko enpresa bat izateari uztea.
- Urteko kontu bateratuen aurkezpen orokorra, egitura eta edukia ebaluatu dugu, jakitera emandako informazioa barne, eta urteko kontu bateratuek, azpiko transakzio eta gertaerak irudikatzean, benetako irudi bat ematen ote duten aditzera emanaz.
- Taldearen barruko enpresa-jarduera edo entitateen finantza-informazioari buruzko ebidentzia nahikoa eta egokia lortu dugu, urteko kontu bateratuen gaineko iritzi bat emateko. Taldearen auditoria zuzendu, gainbegiratu eta egiteko ardurak dugu. Gure auditoria-iritziaren erantzule bakarrak gara.

Entitate nagusiaren Auditoria Batzordearekin harremanetan jarri gara, besteak beste, honako hauen berri emateko: auditoriaren norainokoa eta auditoria egiteko planifikatutako unea eta auditoriaren aurkikuntza esanguratsuak, bai eta auditoria egiten ari ginenean identifikatutako barne-kontrolaren edozein hutsune esanguratsu ere.

Entitate nagusiaren Auditoria Batzordeari helarazi diogu, halaber, aplikatzekoak diren etika-eskakizunak bete izanaren aitortzea, independentzia-eskakizunak barne, eta harekin harremanetan jarri gara, orobat, gure independentziarentzat mehatxagarri izan zitezkeen gaien eta, hala bazegokion, zegozkien babesen berri emateko.

Entitate nagusiaren Auditoria Batzordeari jakinarazi dizkiogun gaien artean, aldi honetako urteko kontu bateratuen auditorian guretzat adierazgarrienak zein diren erabaki dugu, eta, horren ondorioz, horietan izan dira auditoriaren funtsezkoak gaiak.

Gure auditoria-txostenean gai horiek guztiak deskribatu ditugu, non eta lege- edo arau-xedapenek gaia jendaurrean ezagutzera ematea debekatzen ez duten.

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito y sociedades dependientes (Grupo Consolidado)

Beste lege- eta arau-errekerimendu batzuei buruzko txostena

Txosten gehigarria Entitate nagusiaren Auditoria Batzordearentzat

Txosten honetan emandako iritzia bat dator 2020ko martxoaren 9an Entitate nagusiaren Auditoria Batzordearentzat egin dugun txosten gehigarrian adierazitakoarekin.

Kontratazioaren aldia

Entitate nagusiak, 2019ko apirilaren 6an egindako Ohiko Batzar Nagusian, Taldearen 2019ko ekitaldirako urteko kontu bateratuen auditore izendatu gintuen.

Aldez aurretik, Entitate nagusiaren Ohiko Batzar Nagusiak hasierako aldi baterako izendatu gintuen, eta kontu-auditorien lanetan aritu gara, etengabe, 2001eko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiaz geroztik.

Emandako zerbitzuak

Kontu-auditoriaz gain Taldeari eman dizkiogun zerbitzuak, erantsitako urteko kontu bateratuen txostenaren 11. oharrean jaso dira, zehatz-mehatz.

PricewaterhouseCoopers Auditores SL (S0242)

José Antonio Simón Maestro (15886)

2020ko martxoaren 9a

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

BALANTZE BATERATUA, 2019KO ABENDUAREN 31KOA (Mila eurokotan adierazita)

AKTIBOA	Oharra	2019	2018 (*)
Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk (**)	22	1.745.682	1.573.346
Negoiztako eutsitako finantza-aktiboak	23	47.066	127.111
Deribatuak		2.173	4.342
Ondare-tresnak		576	494
Zorra adierazten duten baloreak		44.317	122.275
<i>Pro-memoria: saltzeko edo pignoratzeko eskubidearekin mailegatutakoak edo berme gisa emandakoak</i>		5.224	13.815
Negoiztako helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	26	50.883	62.136
Ondare-tresnak		48.673	51.224
Zorra adierazten duten baloreak		2.210	10.912
<i>Pro-memoria: saltzeko edo pignoratzeko eskubidearekin mailegatutakoak edo berme gisa emandakoak</i>		-	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	24	1.275.239	1.136.015
Ondare-tresnak		88.990	120.860
Zorra adierazten duten baloreak		1.186.249	1.015.155
<i>Pro-memoria: saltzeko edo pignoratzeko eskubidearekin mailegatutakoak edo berme gisa emandakoak</i>		60.998	54.456
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	25	20.856.007	18.998.859
Zorra adierazten duten baloreak		6.412.588	5.542.505
Maileguak eta aurrerakinak		14.443.419	13.456.354
<i>Pro-memoria: saltzeko edo pignoratzeko eskubidearekin mailegatutakoak edo berme gisa emandakoak</i>		1.522.435	807.602
Deribatuak – estaldura-kontabilitatea	27	106.525	148.906
Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak	28	325	2.845
Elkartuak		325	2.845
Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako aktiboak	29	28.689	30.395
Aktibo ukigarriak	30	348.588	321.755
Ibilgetu materiala		297.364	271.364
Erabilera propioa		279.299	256.433
Errentamendu operatiboan utzitakoa		18.065	14.931
Gizarte-ekintzari lotua		-	-
Ondasun higiezinak inbertsioak		51.224	50.391
<i>Horiek: errentamendu operatiboan utzitakoa</i>		39.077	38.223
<i>Pro-memoria: finantza-errentamenduan eskuratutakoak</i>		-	-
Aktibo ukiezinak	31	33.425	33.480
Merkataritzako fondoa		33.425	33.425
Bestelako aktibo ukiezinak		-	55
Zergen ondoriozko aktiboak	32	285.065	260.225
Zerga korranteen ondoriozko aktiboak		1.242	2.757
Geroratutako zergen ondoriozko aktiboak		283.823	257.468
Beste aktibo batzuk	33	108.565	86.764
Pentsioei lotutako aseguru-kontratuek		-	-
Izakinak		68.127	48.621
Bestelako gainerako aktiboak		40.438	38.143
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak	34	172.361	207.496
AKTIBOA GUZTIRA		25.058.420	22.989.333

(*) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu (2.5 oharra).

(**) Ikusi xehetasuna eskudiru-fluxuen egoera-orri bateratuan.

1etik 71ra bitarteko oharrek eta I.etik IV.era bitarteko eranskinek 2019ko abenduaren 31ko balantze bateratua osatzen dute.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

BALANTZE BATERATUA, 2019KO ABENDUAREN 31KOA (Mila eurokotan adierazita)

PASIBOA	Oharra	2019	2018 (*)
Negoizatzeko eutsitako finantza-pasiboak	23	1.215	1.893
Deribatua		1.215	1.893
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan	35	22.181.867	20.229.145
Gordailuak		21.728.097	19.787.998
Banku zentralak		296.640	297.857
Kreditu-erakundeak		6.372	9.061
Bezeroak		21.425.085	19.481.080
Zorra adierazten duten balore jaulkiak		76.840	104.631
Beste finantza-pasibo batzuk		376.930	336.516
<i>Pro-memoria: mendeko pasiboak</i>		-	-
Deribatua – estaldura-kontabilitatea	27	255.198	158.166
Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako pasiboak	36	592.064	590.477
Hornidurak	37	174.942	188.415
Pentsioak eta enplegu-ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak		24.700	40.204
Langileen epe luzerako beste ordainsari batzuk		-	-
Ordaintzeko dauden zergen ondoriozko prozesu-gaiak eta auziak		-	-
Emandako konpromisoak eta bermeak		20.224	19.479
Gainerako hornidurak		130.018	128.732
Zergen ondoriozko pasiboak	32	78.750	58.043
Zerga korronteen ondoriozko pasiboak		12.595	4.474
Geroratutako zergen ondoriozko pasiboak		66.155	53.569
Beste pasibo batzuk	33	80.886	75.246
<i>Horiematik: Gizarte Ekintzako Fondoak</i>		13.914	13.089
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren elementu-talde besterengarrietan sartutako pasiboak		-	-
		23.364.922	21.301.385
PASIBOA GUZTIRA			
ONDARE GARBIA	Oharra	2019	2018
Fondo propioak	38	1.764.293	1.688.843
Kapitala		759.608	741.461
Ordaindutako kapitala		759.608	741.461
<i>Pro-memoria: galdatu gabeko kapitala</i>		-	-
Metatutako irabaziak		-	-
Errebalorizazio-erreserbak		-	-
Bestelako erreserbak		913.393	858.321
Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioetan metatutako erreserbak edo galerak		-	191
Beste batzuk		913.393	858.130
(-) Norberaren akzioak		(1.839)	(1.620)
Entitate Nagusiko jabeen egotz dakiekeen emaitza		127.364	124.173
(-) Konturako dibidenduak		(34.233)	(33.492)
Beste emaitza global metatu bat	39	(70.795)	(895)
Emaitzetan birsailkatuko ez diren elementuak		16.491	14.940
Emaitzetan birsailka daitezkeen elementuak		(87.286)	(15.835)
Interes minoritarioak (nagusi ez diren partaidetzak)		-	-
Beste emaitza global metatu bat		-	-
Beste elementu batzuk		-	-
ONDARE GARBIA GUZTIRA		1.693.498	1.687.948
ONDARE GARBIA ETA PASIBOA GUZTIRA		25.058.420	22.989.333
Pro-memoria: balantzetik kanpoko esposizioak			
Emandako finantza-bermeak	42	207.193	94.871
Emandako maileguen konpromisoak	43	959.464	989.896
Emandako bestelako konpromisoak	43	304.984	289.202

(*) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu (2.5 oharra).

1etik 71ra bitarteko oharrek eta I.etik IV.era bitarteko eranskinek 2019ko abenduaren 31ko balantze bateratua osatzen dute.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

GALDU-IRABAZIEN KONTU BATERATUA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA

(Mila eurokotan adierazita)

	Oharra	2019	2018 (*)
Interesen ondoriozko sarrerak	44	283.095	279.485
(Interesen ondoriozko gastuak)	45	33.211	33.013
INTERESEN MARJINA		249.884	246.472
Dibidenduen ondoriozko sarrerak	46	7.073	11.646
Partaidetzaren metodoaz balioztatutako erakundeen emaitzak	47	(9)	(168)
Komisioen ondoriozko sarrerak	48	116.350	114.107
(Komisioen ondoriozko gastuak)	49	12.217	12.582
Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboei kontuan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	50	737	25.834
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboen eta -pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	51	772	69
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	50	5.230	(3.638)
Arrazoizko balioarekin izendatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	52	-	-
Estaladura-kontabilitatearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	53	(62)	(15.947)
Kanbio-alde [irabazi edo (-) galera] garbiak	54	501	543
Beste ustiapen-sarrera batzuk	55	14.559	15.118
(Beste ustiapen-gastu batzuk)	56	44.132	41.323
<i>Horietatik: gizarte-ekintzako fondoetarako nahitaezko zuzkidurak</i>		10.332	9.485
Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako aktiboen sarrerak	57	189.528	194.780
(Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako pasiboen gastuak)	58	133.240	140.171
MARJINA GORDINA		394.974	394.740
(Administrazio-gastuak)	59	218.867	227.041
(Pertsonal-gastuak)		130.286	127.698
(Beste administrazio-gastu batzuk)		88.581	99.343
(Amortizazioa)	60	22.057	17.424
(Hornidurak edo (-) hornidura-itzulketak)	61	15.796	21.375
(Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak eta aldaketen ondoriozko galerak edo (-) irabaziak dituzten finantza-aktiboen balioa narriatzea edo (-) narriadura itzultzea)	62	(11.391)	12.268
(Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan)		(160)	6.636
(Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan)		(11.231)	5.632
(Baterako negoziotako eta elkartuetako inbertsioen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea)	63	-	-
(Aktibo ez-finantzarioen balioa narriatzea edo (-) narriadura itzultzea)	64	1.313	(136)
(Aktibo ukigarriak)		1.313	(136)
Aktibo ez-finantzarioei kontuetan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	65	(745)	310
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren eta jarduera etentzat har ez daitezkeen aktibo ez-korronteen eta elementu-talde besterengarrien ondoriozko irabaziak edo (-) galerak	66	(4.201)	21.800
JARDUERA ETENGABEEN ONDORIOZKO ZERGA AURREKO IRABAZIAK EDO (-) GALERAK		143.386	138.878
(Jarduera etengabeen emaitzen gaineko zergen ondoriozko gastuak edo (-) sarrerak)	40	16.022	14.705
JARDUERA ETENGABEEN ONDORIOZKO ZERGA ONDORENGO IRABAZIAK EDO (-) GALERAK		127.364	124.173
Jarduera etenen ondoriozko zerga ondorengo irabaziak edo (-) galerak		-	-
EKITALDIKO EMAITZA		127.364	124.173
Interes minoritarioei (nagusi ez diren partaidetzei) egozteko modukoa		-	-
Entitate Nagusiko jabeen egozteko modukoa	38	127.364	124.173

(*) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu (2.5 oharra).

1etik 71ra bitarteko oharrek eta I.etik IV.era bitarteko eranskinak 2019ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldiko galdu-irabazien kontu bateratua osatzen dute.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

**AINZATETSITAKO SARRERA ETA GASTUEN EGOERA-ORRIA, 2019KO
ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)**

	<u>Oharra</u>	<u>2019</u>	<u>2018 (*)</u>
EKITALDIKO EMAITZA		127.364	124.173
BESTE EMAITZA GLOBAL BAT		(69.900)	(31.671)
Emaizetan birsailkatuko ez diren elementuak		1.551	(6.588)
Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak	39	2.132	(9.089)
Irabazien gaineko zerga, birsailkatuko ez diren elementuena		(581)	2.501
Emaizetan birsailka daitezkeen elementuak		(71.451)	(25.083)
Atzerriko negozioetako inbertsio garbien estaldura (zati efektiboarena)		-	-
Dibisa-bihurketa		-	-
Eskudiru-fluxuen estaldura (zati efektiboarena)	39	(150.249)	945
Ondare garbian kontabilizatutako balio-irabaziak edo (-) -galerak		(150.249)	945
Emaizetara transferitua		-	-
Beste birsailkapen batzuk		-	-
Estaldura-tresnak (izendatu gabeko elementuak)		-	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten zor-tresnak arrazoizko balioan		50.949	(36.496)
Ondare garbian kontabilizatutako balio-irabaziak edo (-) -galerak		51.354	(4.219)
Emaizetara transferitua		(405)	(32.277)
Beste birsailkapen batzuk		-	-
Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak		-	-
Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioetako aintzatetsitako beste sarrera eta gastu batzuetan parte hartzea		-	-
Irabazien gaineko zerga, irabazietan edo (-) galeretan birsailka daitezkeen elementuena	40	27.849	10.468
EKITALDIKO GUZTIZKO EMAITZA GLOBALA		57.464	92.502
Interes minoritarioei (nagusi ez diren partaidetzei) egozteko modukoa		-	-
Entitate Nagusiko jabeei egozteko modukoa		57.464	92.502

(*) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu (2.5 oharra).

1etik 71ra bitarteko oharrek eta I.etik IV.era bitarteko eranskinek 2019ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldiko aintzatetsitako sarrera eta gastuen egoera-orri bateratua osatzen dute.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

ONDARE GARBIKO ALDAKETEN EGOERA-ORRI BATERATUA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2019ko abenduaren 31n

Ondare garbiko aldagaketen iturriak	Kapitala	Bestelako erreserbak	(-) Norberaren akzioak	Entitate Nagusiko jabeen egotz dakiekeen emaitza	(-) Konturako dibidenduak	Beste emaitza global metatu bat	Interes minoritarioak	Guztira
2019ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa	741.461	858.321	(1.620)	124.173	(33.492)	(895)	-	1.687.948
Akatsen zuzenketaren eraginak	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontabilitate-politikatako aldagaketen eraginak	-	-	-	-	-	-	-	-
2019ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa (*)	741.461	858.321	(1.620)	124.173	(33.492)	(895)	-	1.687.948
Ekitaldiko guztizko emaitza globala	-	-	-	127.364	-	(69.900)	-	57.464
Ondare garbiaren beste aldagakuntza batzuk	18.147	55.072	(219)	(124.173)	(741)	-	-	(51.914)
Akzio arruntak jaulkitzea	24.265	50	-	-	-	-	-	24.315
Lehentasunezko akzioak jaulkitzea	-	-	-	-	-	-	-	-
Beste ondare-tresna batzuk jaulkitzea	-	-	-	-	-	-	-	-
Jaulkitako beste ondare-tresna batzuk erabiltzea edo mugaeguneratzea	-	-	-	-	-	-	-	-
Zorra ondare garbi bihurtzea	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapitala murriztea	(6.118)	(34)	-	-	-	-	-	(6.152)
Dibidenduak (edo bazkideei egindako ordainketak)	-	-	-	(23.711)	(34.233)	-	-	(57.944)
Norberaren akzioak erostea	-	-	(219)	-	-	-	-	(219)
Norberaren akzioak saltzea edo ezereztea	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiko finantza-tresnak pasibora birsaikatztea	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasiboko finantza-tresnak ondare garbira birsaikatztea	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiko osagaien arteko transferentziak	-	52.743	-	(86.235)	33.492	-	-	-
Negozio-konbinazioen ondoriozko ondare garbiaren gehikuntza edo (-) murrizketa	-	-	-	-	-	-	-	-
Akzioetan oinarritutako ordainketak	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiaren beste gehikuntza edo (-) murrizketa batzuk	-	2.313	-	(14.227)	-	-	-	(11.914)
<i>Horietatik: obra eta fondo sozialetarako eskatutako zuzkidura</i>	-	-	-	(14.227)	-	-	-	(14.227)
2019ko abenduaren 31ko itxierako saldoa	759.608	913.393	(1.839)	127.364	(34.233)	(70.795)	-	1.693.498

(*) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu (2.5 oharra).

1etik 71ra bitarteko oharrek eta I.etik IV.era bitarteko eranskinek 2019ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldiko ondare garbi bateratuko aldagaketen guztizko egoera-orrian daude jasota.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

ONDARE GARBIKO ALDAKETEN EGOERA-ORRI BATERATUA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2018ko abenduaren 31n (**)

Ondare garbiko aldaketan iturriak (*)	Kapitala	Bestelako erreserbak	(-) Norberaren akzioak	Entitate Nagusiko jabeen egotz dakiekeen emaitza	(-) Konturako dibidenduak	Beste emaitza global metatu bat	Interes minoritarioak	Guztira
2018ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa	727.167	809.891	(1.431)	112.849	(29.113)	109.065	-	1.728.428
Akatsen zuzenketaren eraginak	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontabilitate-politikatako aldaketan eraginak	-	(3.447)	-	-	-	(77.805)	-	(81.252)
2018ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa	727.167	806.444	(1.431)	112.849	(29.113)	31.260	-	1.647.176
Ekitaldiko guztizko emaitza globala	-	-	-	124.173	-	(31.671)	-	92.502
Ondare garbiaren beste aldakuntza batzuk	14.294	51.877	(189)	(112.849)	(4.379)	(484)	-	(51.730)
Akzio arruntak jaulkitzea	24.565	18	-	-	-	-	-	24.583
Lehentasunezko akzioak jaulkitzea	-	-	-	-	-	-	-	-
Beste ondare-tresna batzuk jaulkitzea	-	-	-	-	-	-	-	-
Jaulkitako beste ondare-tresna batzuk erabiltzea edo mugaeguneratzea	-	-	-	-	-	-	-	-
Zorra ondare garbi bihurtzea	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapitala murriztea	(10.271)	-	-	-	-	-	-	(10.271)
Dibidenduak (edo bazkideei egindako ordainketak)	-	-	-	(21.478)	(33.492)	-	-	(54.970)
Norberaren akzioak erostea	-	-	(189)	-	-	-	-	(189)
Norberaren akzioak saltzea edo ezerezte	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiko finantza-tresnak pasibora birsailkatzea	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasiboko finantza-tresnak ondare garbira birsailkatzea	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiko osagaien arteko transferentziak	-	49.371	-	(78.484)	29.113	-	-	-
Negozio-konbinazioen ondoriozko ondare garbiaren gehikuntza edo (-) murrizketa	-	-	-	-	-	-	-	-
Akzioetan oinarritutako ordainketak	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondare garbiaren beste gehikuntza edo (-) murrizketa batzuk	-	2.488	-	(12.887)	-	(484)	-	(10.883)
<i>Horietatik: obra eta fondo sozialetarako eskatutako zuzkidura</i>	-	-	-	(12.887)	-	-	-	(12.887)
2018ko abenduaren 31ko itxierako saldoa	741.461	858.321	(1.620)	124.173	(33.492)	(895)	-	1.687.948

(*) Ikusi 2017ko abenduaren 31ko KNA 39aren eta 2018ko urtarrilaren 1eko FINA 9 arauaren arteko bat-etortzea (2.3 araua).

(**) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

ESKUDIRU-FLUXUEN EGOERA-ORRI BATERATUA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

	Oharra	2019	2018 (*)
A) USTIAPEN-JARDUEREN ESKUDIRU-FLUXUAK		210.938	(253.226)
Ekitaldiko emaitza		127.364	124.173
Ustiapen-jardueren eskudiru-fluxuak lortzeko doikuntzak		74.699	65.552
Amortizazioa	60	22.002	17.424
Bestelako doikuntzak (a)		52.697	48.128
Ustiapen-aktiboan gehikuntza/murrizketa garbia		(1.798.352)	(1.019.356)
Negoiazteko eutsitako finantza-aktiboak		80.045	17.350
Negoiazteko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak		11.253	39.338
Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan		-	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan		(84.232)	(81.963)
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan		(1.847.335)	(1.040.498)
Beste ustiapen-aktibo batzuk		41.917	46.417
Ustiapen-pasiboan gehikuntza/murrizketa garbia		1.808.469	577.183
Negoiazteko eutsitako finantza-pasiboak		(678)	360
Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arrazoizko balioan		-	-
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan		1.918.177	723.708
Beste ustiapen-pasibo batzuk		(109.030)	(146.885)
Irabazien gaineko zergen ondoriozko kobrantzak/ordainketak		(1.242)	(778)
B) INBERTSIO-JARDUEREN ESKUDIRU-FLUXUAK		15.625	32.061
Ordainketak		(17.531)	(21.115)
Aktibo ukigarriak	30	(17.198)	(21.115)
Aktibo ukiezinak		-	-
Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak		(333)	-
Mendeko erakundeak eta beste negozio-unitate batzuk	28	-	-
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta pasiboak		-	-
Inbertsio-jarduerekin zerikusia duten beste ordainketa batzuk		-	-
Kobrantzak		33.156	53.176
Aktibo ukigarriak (b)	30	2.496	6.307
Aktibo ukiezinak		-	1
Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak	28	-	-
Mendeko erakundeak eta beste negozio-unitate batzuk	28	-	-
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta pasiboak		30.660	46.868
Inbertsio-jarduerekin zerikusia duten beste kobrantza batzuk		-	-
C) FINANTZAKETA-JARDUEREN ESKUDIRU-FLUXUAK		(54.227)	(53.734)
Ordainketak		(54.797)	(56.839)
Dibidenduak	38	(34.233)	(33.492)
Mendeko pasiboak		-	-
Ondare propioaren tresnak amortizatzea	38	(6.118)	(10.271)
Ondare propioaren tresnak eskuratzea	38	(219)	(189)
Finantzaketa-jarduerekin zerikusia duten beste ordainketa batzuk	4	(14.227)	(12.877)
Kobrantzak		570	3.105
Mendeko pasiboak		-	-
Ondare propioaren tresnak jaulkitzea	38	570	3.105
Ondare propioaren tresnak besterentzea		-	-
Finantzaketa-jarduerekin zerikusia duten beste kobrantza batzuk		-	-
D) KANBIO-TASEN ALDAKETEN ERAGINA		-	-
E) ESKUDIRUAREN ETA ANTZEKOEN GEHIKUNTZA/MURRIZKETA GARBIA (A+B+C+D)		172.336	(274.899)
F) ESKUDIRUA ETA ANTZEKOAK EPEAREN HASIERAN		1.573.346	1.848.245
G) ESKUDIRUA ETA ANTZEKOAK EPEAREN AMAIERAN		1.745.682	1.573.346
PRO-MEMORIA			
ESKUDIRUAREN ETA ANTZEKOEN OSAGIAIK EPEAREN AMAIERAN	22		
<i>Horretatik: taldeko erakundeek dituztenak baina taldeak erabili ezin dituenak</i>			
Eskudirua		77.325	67.318
Eskudirua pareko saldoak banku zentraletan		1.624.987	1.395.458
Beste finantza-aktibo batzuk		43.370	110.570
Ken: ageriko banku-zorpeko itzulgarriak		-	-

(*) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu (2.5 oharra).

(a) Batez ere fondoetarako zuzkidurak sartzen dira: narriaduraren ondoriozko zuzenketen ondoriozkoak eta eskudiru-irteerarik ekarri ez duten hornikuntzen ondoriozkoak.

(b) Salmentan sortutako irabazia edo galera dago zenbateko horietan sartuta.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

1. Entitatearen izaera

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito (aurrerantzean Entitate Nagusia, LABORAL Kutxa edo Caja Laborala), helbide soziala Arrasaten (Gipuzkoan) duen eta 2012ko azaroaren 2an eratu zen kreditu-kooperatiba da. Caja Laboral Popular Coop. de Crédito eta Ipar Kutxa Rural S. Coop. de Crédito bat eginez sortu zuten. Kooperatiba kalifikatuaren izaera du Entitate Nagusi horrek.

Espainiako Bankuak gainbegirutzen du Entitate Nagusia, eta, baloreak jaulkitzen dituenaz, baita Balore Merkatuko Komisio Nazionalak ere.

Entitate Nagusiaren kapitalak ez du burtsan kotizatzen.

1.1 Caja Laboralaren eta Ipar Kutxaren arteko bat-egitea

2012ko urtean, Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren eta Ipar Kutxa Rural, S. Coop. de Créditoren gonernu-organoen erabakiz, bi erakundeek bat egin eta Kreditu Kooperatiba Berria sortu zuten. Caja Laboral Popular Coop. de Crédito du izena eta estatutu sozialetan zehaztuta dauden helburua, helbidea, kapitala eta gainerako ezaugarriak ditu. Kreditu Kooperatibaren 1989ko maiatzaren 26ko 13/1989 Legeak eta legezko gainerako xedapen aplikagarriek arautzen dute.

Bat-egite horren eraginez, bat egindako kreditu-kooperatiba biak desegin eta iraungi egin ziren, likidazio-aldirik ireki gabe. Kreditu Kooperatiba Berria 2012ko azaroaren 2an erregistratu zen Gipuzkoako Merkataritza Erregistroan, eta data hori ezarri zen bat egindako entitateen eragiketak kontabilitateari begira Kreditu Kooperatiba Berriaren eragiketatzat hartzeko lehen eguntzat.

1.2 Estatutuak

Entitate Nagusiko estatutu sozialen arabera, bere jarduera ez dago inolako lurralde-eremutara mugatuta, eta bazkideen eta hirugarrenen finantza-beharrak kreditu-erakunde berezko jardueren bidez asetzea du helburu. Xede horrekin, gainerako kreditu-erakundeek egin ditzaketen mota guztietako eragiketa aktibo, pasibo eta zerbitzuzkoak egin ahal izango ditu, bere helburu kooperatiboak sustatzeko eta ondoen betetzeko balio dutenak barne. Arreta berezia eskainiko die bere bazkideen finantza-beharrei, eta hirugarrenetik eragiketa aktiboetarako legezko mugak errespetatuko ditu.

Kreditu-kooperatibei besteak beste hauek agintzen dizkie beren lege-araudiak:

- a) Espainiako Bankuan aktibo likidoen gutxieneko ehuneko bat gordailututa izatea, gutxieneko erreserben koefizientea estaltzeko.
- b) Gordailuak Bermatzeko Funtsera hainbateko bat bideratzea, gordailugileek euren gordailuen zenbateko jakin bat berreskuratu ahal izateko.
- c) Ekitaldi bakoitzeko soberakin garbia Heziketako eta Sustapeneko Fondora eta erreserbetara bideratzea.
- d) Baliabide propioen gutxieneko bat gordetzea, egindako inbertsioen eta onartutako arriskuen arabera.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Kooperatibarteko Lankidetzak Erakundeetarako ekarpena

2016ko uztailearen 20an MONDRAGONek egindako Kongresuko erabakien arabera, Entitate Nagusiak aurreko ekitaldiko soberakinen (zergak eta kapitalerako interesak ordaindu ondorengoan) % 15eko dirulaguntza ematen die MONDRAGON Inversiones S. Coop. sozietateari eta MONDRAGON fundazioari. Zenbateko hori Kooperatiba arteko Fondo Sozialetik (KFStik) kentzen da.

Caja Laboral Popular Taldeak eta haren partaidetzapeko erakundeek osatzen duten Partaidetzapeko Erakundeen Taldeko —aurrerantzean Taldea edo LABORAL Kutxa Taldea— Entitate Nagusia da Caja Laborala. Ondorioz, Entitate Nagusia behartuta dago, bere urteko kontu indibidualez gain —horiei ere nahitaezko auditoretza egiten zaie—, Taldearen urteko kontu bateratuak egitera. Kontuok barne hartzen dituzte, dagokionean, mendeko erakundeetako eta erakunde taldeaniztunetako partaidetzak eta erakunde elkartuetako inbertsioak. Taldeko erakundeek jarduera-esparru ugari ukitzen dituzte.

2019ko abenduaren 31n, Entitate Nagusiaren guztizko aktiboek, ondare garbiak eta emaitza garbiak Taldearen kontzeptu bereko kopuruen % 97,33, % 95,79 eta % 99,96 osatzen dute, hurrenez hurren (% 96,95, % 95,95 eta % 95,77, hurrenez hurren, 2018ko abenduaren 31n).

Ondoren, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan Entitate Nagusiak zituen balantze indibiduala, galdu-irabazien kontu indibiduala, aintzatetsitako sarrera eta gastun egoera-orri indibiduala, ondare garbiko aldaketen egoera-orri indibiduala eta eskudiru-fluxuen egoera-orri indibiduala aurkeztuko ditugu. Horiek guztiak Entitate Nagusiaren urteko kontu indibidualak egiteko erabili behar diren kontabilitate-printzipio eta -arau eta balioztapen-irizpide berberak aplikatuz egin dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

a) Balantze indibiduala, 2019ko abenduaren 31koa:

AKTIBOA	2019	2018 (*)
Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk	1.712.359	1.552.392
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak	46.490	126.617
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	18.574	26.969
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	741.839	640.278
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	20.770.842	18.848.602
Deribatuak – estaldura-kontabilitatea	106.525	148.906
Mendekoetako, baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak	163.795	141.128
Aktibo ukigarriak	324.749	297.989
Aktibo ukiezinak	-	-
Zergen ondoriozko aktiboak	283.073	257.828
Beste aktibo batzuk	54.353	43.356
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak	167.708	202.926
Aktiboa guztira	24.390.307	22.286.991
PASIBOA ETA ONDARE GARBIA	2019	2018 (*)
Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak	1.215	1.893
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan	22.205.042	20.210.125
Deribatuak – estaldura-kontabilitatea	255.198	158.166
Hornidurak	173.859	188.915
Zergen ondoriozko pasiboak	63.649	42.674
Ageriko kapital itzulgarria	-	-
Beste pasibo batzuk	69.093	65.579
Pasiboa guztira	22.768.056	20.667.352
Fondo propioak:	1.712.681	1.637.898
Kapitala	759.608	741.461
Bestelako erreserbak	860.082	811.076
Ekitaldiko emaitza	127.307	118.926
(Konturako dibidenduak)	(34.316)	(33.565)
Beste emaitza global metatu bat	(90.430)	(18.259)
Ondare garbia guztira	1.622.251	1.619.639
Ondare garbia eta pasiboa guztira	24.390.307	22.286.991
PRO-MEMORIA		
Emandako finantza-bermeak	218.394	106.394
Emandako maileguen konpromisoak	962.402	990.296
Emandako bestelako konpromisoak	324.629	314.328

(*) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

b) Galdu-irabazien kontu indibiduala, 2019ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldikoa:

	2019	2018 (*)
Interesen ondoriozko sarrerak	269.073	262.421
(Interesen ondoriozko gastuak)	33.203	33.005
Interesen marjina	235.870	229.416
Dibidenduen ondoriozko sarrerak	21.112	17.361
Komisioen ondoriozko sarrerak	103.616	101.101
(Komisioen ondoriozko gastuak)	6.127	6.634
Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboei kontuetan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	66	25.597
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboen eta -pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	426	227
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	2.142	(1.951)
Estaldura-kontabilitatearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	(62)	(15.947)
Kanbio-alde [irabazi edo (-) galera] garbiak	501	543
Beste ustiapen-sarrera batzuk	41.585	39.960
(Beste ustiapen-gastu batzuk)	44.086	41.316
Marjina gordina	355.043	348.357
(Administrazio-gastuak)	179.385	183.686
(Amortizazioa)	21.339	16.896
(Hornidurak edo (-) hornidura-itzulketak)	15.796	21.375
(Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak eta aldaketen ondorioz galerak edo (-) irabaziak dituzten finantza-aktiboen balioa narriatzea edo (-) narriadura itzultzea)	(8.064)	15.554
(Mendekoetako, baterako negoziotako eta elkartuetako inbertsioen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea)	(5.012)	(15.330)
(Aktibo ez-finantzarioen balioa narriatzea edo (-) narriadura itzultzea)	1.440	77
Aktibo ez-finantzarioei eta partaidetzei kontuan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	(738)	306
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren eta jarduera etentzat har ez daitezkeen aktibo ez-korronteen eta elementu-talde besterengarrien ondoriozko irabaziak edo (-) galerak	(10.425)	3.939
Jarduera etengabeen ondoriozko zerga aurreko irabaziak edo (-) galerak	138.996	130.344
(Jarduera etengabeen emaitzen gaineko zergen ondoriozko gastuak edo (-) sarrerak)	11.689	11.418
Jarduera etengabeen ondoriozko zerga ondorengo irabaziak edo (-) galerak	127.307	118.926
Jarduera etenen ondoriozko zerga ondorengo irabaziak edo (-) galerak	-	-
Ekitaldiko emaitza	127.307	118.926

(*) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- c) Aintzatetsitako sarrera eta gastuen egoera-orri indibiduala, 2019ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldikoa:

	<u>2019</u>	<u>2018 (*)</u>
EKITALDIKO EMAITZA	127.307	118.926
BESTE EMAITZA GLOBAL BAT	(72.171)	(26.234)
Emaitzetan birsailkatuko ez diren elementuak	929	(4.749)
Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak	1.290	(6.596)
Irabazien gaineko zerga, birsailkatuko ez diren elementuena	(361)	1.847
Emaitzetan birsailka daitezkeen elementuak	(73.100)	(21.485)
Eskudiru-fluxuen estaldura (zati efektiboarena)	(150.249)	945
Ondare garbian kontabilizatutako balio-irabaziak edo (-) -galerak	(150.249)	945
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten zor-tresnak arrazoizko balioan	48.721	(30.785)
Ondare garbian kontabilizatutako balio-irabaziak edo (-) -galerak	48.388	1.353
Emaitzetara transferitua	333	(32.138)
Beste birsailkapen batzuk		
Irabazien gaineko zerga, irabazietan edo (-) galeretan birsailka daitezkeen elementuena	28.428	8.355
EKITALDIKO GUZTIZKO EMAITZA GLOBALA	55.136	92.692

(*) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu.

- d) Ondare garbiko aldaketen egoera-orri indibiduala, 2019ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldikoa:

2019ko ekitaldiko aldakuntza

	<u>Fondo propioak</u>	<u>Beste emaitza global metatu bat</u>	<u>Ondare garbia guztira</u>
2019ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa	1.637.898	(18.259)	1.619.639
Akatsen zuzenketaren eraginak	-	-	-
Kontabilitate-politiketako aldaketen eraginak	-	-	-
2019ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa	1.637.898	(18.259)	1.619.639
Ekitaldiko guztizko emaitza globala	127.307	(72.171)	55.136
Ondare garbiaren beste aldakuntza batzuk			
- Akzio arruntak jaulkitzea	24.315	-	24.315
- Kapitala murriztea	(6.152)	-	(6.152)
- Dibidenduak (edo bazkideei egindako ordainketak)	(58.027)	-	(58.027)
- Ondare garbiko osagaien arteko transferentziak	-	-	-
- Ondare garbiaren beste gehikuntza edo (-) murrizketa batzuk	(12.660)	-	(12.660)
Ondare garbiaren beste aldakuntza batzuk guztira	(52.524)	-	(52.524)
2019ko abenduaren 31ko itxierako saldoa	1.712.681	(90.430)	1.622.251

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2018ko ekitaldiko aldakuntza (*)

	<u>Fondo propioak</u>	<u>Beste emaitza global metatu bat</u>	<u>Ondare garbia guztira</u>
2018ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa	1.575.077	86.023	1.661.100
Akatsen zuzenketaren eraginak	-	-	-
Kontabilitate-politiketako aldaketaren eraginak	(3.878)	(77.374)	(81.252)
2018ko urtarrilaren 1eko irekierako saldoa	1.571.199	8.649	1.579.848
Ekitaldiko guztizko emaitza globala	118.926	(26.234)	92.692
Ondare garbiaren beste aldakuntza batzuk			
- Akzio arruntak jaulkitzea	24.583	-	24.583
- Kapitala murriztea	(10.271)	-	(10.271)
- Dibidenduak (edo bazkideei egindako ordainketak)	(55.043)	-	(55.043)
- Ondare garbiko osagaien arteko transferentziak	-	-	-
- Ondare garbiaren beste gehikuntza edo (-) murrizketa batzuk	(11.496)	(674)	(12.170)
Ondare garbiaren beste aldakuntza batzuk guztira	(52.227)	(674)	(52.901)
2018ko abenduaren 31ko itxierako saldoa	1.637.898	(18.259)	1.619.639

(*) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu.

e) Eskudiru-fluxuen egoera-orri indibiduala, 2019ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldikoa:

	<u>2019</u>	<u>2018 (*)</u>
Ustiapen-jardueren eskudiru-fluxuak:	210.561	(280.693)
Ekitaldiko emaitza	127.307	118.926
Ustiapen-jardueren eskudiru-fluxuak lortzeko doikuntzak	76.125	70.815
Ustiapen-aktiboen gehikuntza/murrizketa garbia	(1.838.006)	(1.024.755)
Ustiapen-pasiboen gehikuntza/murrizketa garbia	1.846.377	555.099
Irabazien gainera zergen ondoriozko kobrantzak/(ordainketak)	(1.242)	(778)
Inbertsio-jardueren eskudiru-fluxuak:	3.497	64.427
Ordainketak	(67.438)	(27.106)
Kobrantzak	70.935	91.533
Finantzaketa-jardueren eskudiru-fluxuak	(54.091)	(53.618)
Kanbio-tasen aldaketaren eragina	-	-
Eskudiruaren eta antzekoen gehikuntza/murrizketa garbia	159.967	(269.884)
Eskudirua eta antzekoak ekitaldiaren hasieran	1.552.392	1.822.276
Eskudirua eta antzekoak ekitaldiaren amaieran	1.712.359	1.552.392

(*) Alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu dugu.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2. Urteko kontu bateratuak aurkezteko oinarriak

2.1 Egoera zehaztasunez

Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2002ko uztailaren 19ko 1606/2002 Araudiarekin bat, sozietate bat Europar Batasuneko estatu kideen zuzenbidearen pean arautzen bada eta beraren balore-tituluak estatu kideren bateko merkatu arautuan kotizatzen badira, Finantza Informazioko Nazioarteko Arauen —aurrerantzean, FINA— eta Europar Batasunak onartutako Finantza Informazioko Nazioarteko Arauen —aurrerantzean, FINA-EB— arabera aurkeztu behar dituzte, 2005eko urtarrilaren 1etik aurrera hasitako ekitaldi guztietako urteko kontu bateratuak. Hain zuzen ere, Espainiako kreditu-erakundeek kontabilitate-arabidea araudi horretara egokitzeko asmoz argitaratu zuen Espainiako Bankuak 2004ko abenduaren 22ko 4/2004 Zirkularra, finantza-informazio publiko eta isilpekoari buruzko arauari eta finantzetako egoera-orrien ereduari buruzkoa, gerora, 2018ko urtarrilaren 1ean, indargabetuta gelditu zena, Espainiako Bankuaren 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularra indarrean jarri zenean.

Taldearen urteko kontu bateratu hauek aurkezteko, Europar Batasunak 2018ko abenduaren 31n onartutako Finantza Informazioko Nazioarteko Arauek —aurrerantzean, FINA-EB— ezarritakoa hartu da oinarritzat. Bestalde, Espainiako Bankuaren 2017ko azaroaren 22ko 4/2017 Zirkularra, Espainiako Bankuaren 2004ko abenduaren 22ko 4/2004 Zirkularra ordezkatzeko duena, eta ondorengo aldaketak hartu dira aintzat. Zirkular horren bidez, Europar Batasunak onartutako Finantza Informazioko Nazioarteko Arauak (FINA) garatu egin dira eta Espainiako kreditu-erakundeek sektorerara egokitu.

Txosten honetan KNA eta FINA laburdurak erabili dira Kontabilitateko Nazioarteko Arauei eta Finantza Informazioko Nazioarteko Arauei buruz hitz egiteko, eta FINAIB eta SIC laburdurak Finantza Informazioko Nazioarteko Arauak Interpretatzeko Batzordearen eta aurretiko Interpretazio Batzordearen interpretazioei buruz hitz egiteko, hurrenez hurren. Horiek guztiak Europar Batasunak onartu ditu, eta urteko kontu bateratu hauek egiteko erabili dira.

Urteko kontu bateratuak egitean, beraietan eragin nabarmena duten kontabilitate-printzipio eta -arau guztiak eta nahitaez ezarri beharreko balioztapen-irizpideak erabili ditugu. Horiek horrela, 2019ko abenduaren 31n Taldearen ondarearen eta finantza-egoeraren irudi zehatza ez ezik, egun horretan amaitutako urteko ekitaldian Taldean gertatu diren eragiketen, ondare garbiaren aldaketen eta eskudiru-fluxuen emaitza bateratuen irudi zehatza ere ematen dute.

Txostenaren 13. oharrean laburtu ditugu Taldearen 2019ko ekitaldiko urteko kontu bateratuak egiteko erabilitako kontabilitate-printzipio eta -araurik eta balioztapen-irizpiderik nabarmenenak.

Urteko kontu bateratuak egiteko, Entitatearen eta Taldeko gainerako entitateen kontabilitate-erregistroak hartu dira aintzat. Dena den, gerta liteke Taldearen 2019ko ekitaldiko urteko kontu bateratuak egiteko aplikatu diren kontabilitate-printzipio eta -arauak eta balioztapen-irizpideak bat ez etortzea Taldeko zenbait erakundek erabilitakoekin. Hori dela eta, kontabilitate-printzipio eta -arauak eta balioztapen-irizpideak homogeneizatzeko eta Entitateak aplikatutako FINA-EB arauetara egokitzeko beharrezko doikuntza eta birsailkapenak egin ditugu baterakuntza-prozesuan.

Urteko kontu bateratu hauetan jaso den informazioa Taldeko Entitate Nagusiko kontseilarien erantzukizuna da.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Taldearen 2019ko ekitaldiko urteko kontu bateratuak Kontseilu Errektorearen 2020ko otsailaren 28ko bileran formulatu dituzte Entitate Nagusiko kontseilariak. Orain, Batzar Nagusiaren onespeneraren zain daude, eta espero da aldaketa esanguratsurik egin gabe onetsiko dituela.

Urteko kontu bateratuok, kontrakorik esaten ez bada, mila eurokotan aurkeztu dira.

2.2 Bateratzeko printzipioak

Taldearen definizioa Europar Batasunak erabakitako Finantza Informazioko Nazioarteko Arauetan (FINAetan) ezarritakoaren arabera egin da. Partaidetzapeko erakundeak dira mendeko erakunde, baterako negozio eta elkartu guztiak.

2.2.1) Mendeko erakundeak

Taldearen kontrolpean dauden erakundeak jotzen dira mendeko erakundetzat. Egoera hori gertatzen da Taldeak partaidetzapekoan duen inplikaziotik datozen etekin aldakorrek jasotzeko eskubidea badu eta partaidetzapekoaren gainean duen boterearen bidez etekin horietan eragiteko gaitasuna badu.

Kontrola dagoela onartzeko, bat etorri behar dute hauek:

- Botereak. Inbertitzaileak partaidetzapeko baten gaineko boterea duela esango dugu, baldin eta indarrean baditu jarduera garrantzitsuak, hau da, partaidetzapekoaren etekinetan nabarmen eragiten dutenak, zuzentzeko gaitasuna ematen dioten eskubideak.
- Etekinak. Inbertitzaileak partaidetzapekoan duen inplikazioagatik etekin aldakorrek jasotzeko eskubidea duela esango dugu, baldin eta inplikazio horregatik lortzen dituen etekinak aldatu egin badaitezke partaidetzapekoaren bilakaera ekonomikoaren arabera. Inbertitzailearen mozkinak positiboak soilik, negatiboak soilik edo aldi berean positiboak eta negatiboak izan daitezke.
- Boterearen eta etekinen arteko erlazioak. Inbertitzaileak partaidetzapekoa kontrolatzen duela esango dugu, baldin eta, partaidetzapekoaren gainean boterea izateaz gain, eskubidea badu partaidetzapekoan duen inplikazioagatik etekin aldakorrek jasotzeko eta partaidetzapekoan duen inplikazioagatik etekinetan eragiteko erabil badezake botere hori.

Bestalde, kontrolik dagoen ala ez ebaluatzeko prozesuan eragin dezakeen edozein gertaera edo inguruabar kontuan hartzen du Taldeak, bai eta erreferentziazko araudiaren aplikazio-gidaliburuetan deskribatutako analisiak ere (adibidez, Taldeak boto-eskubideen % 50etik gorako zuzeneko edo zeharkako partaidetza duen, ebaluatzen ari den entitatean).

Mendeko erakundeetako partaidetzei buruzko 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko informazio garrantzitsua l. eranskinean jaso da.

Mendeko erakundeen urteko kontuak Entitatearenekin bateratzeko, integrazio globalaren metodoa erabiltzen da. Ondorioz, bateratutako erakundeen artean metodo honen bidez egindako transakzioetako saldo nabarmen guztiak kendu egin dira bateratze-prozesutik. Bestalde, hirugarrenen partaidetza honela aurkezten da hauetan:

- Taldearen ondare garbia, balantze bateratuko ondare garbiko «Interes minoritarioak (nagusi ez diren partaidetzak)» atalean.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- Ekitaldiko emaitza bateratuan, galdu-irabazien kontu bateratuko «Ekitaldiko emaitza - Interes minoritarioei (nagusi ez diren partaidetzei) egozteko modukoa» atalean.

Taldeak ekitaldian eskuratutako mendeko erakundeen emaitzak bateratzeko, eskurapen-egunetik ekitaldi-itxierara bitarteko epealdiko datuak bakarrik jasotzen dira. Bestalde, Taldeak ekitaldian besterendu dituen mendeko erakundeek sortutako emaitzak bateratzeko, ekitaldiaren hasieratik besterentze-egunera bitarteko epealdiko datuak bakarrik jasotzen dira.

Kendu egin dira konpainien arteko eragiketak, saldoak eta Taldeko erakundeen arteko transakzioetako sarrera-gastuak. Kendu egin dira, halaber, talde barruan egindako eta aktibo moduan aintzatetsitako transakzioen galdu-irabaziak ere. Mendeko erakundeen kontabilitate-politikak aldatu egin dira, Taldeak erabiltzen dituen politikekiko uniformetasuna bermatzeko beharrezkoa izan denean.

Mendeko erakundeez gain, IM Caja Laboral 1 ATF eta IM Caja Laboral 2 ATF titulizazio-fondoak ere sartu ditu Entitate Nagusiak. Hipoteka-maileguak titulizatu eta gero titulizazio-bonuak jaulkitzeko sortu dira erakunde horiek (ikusi 2.2.6 oharra).

Negozio-konbinazioak kontabilizatzeko, eskurapen-metodoa aplikatzen du Taldeak. Mendeko erakunde bat erosteagatik transferitzen den kontraprestazioa honako hauei dagokie: transferitutako aktiboen arrazoizko balioari, erositako erakundearen aurreko jabeekin egindako pasiboari eta Taldeak jaulkitako ondareko partaidetzei. Transferitutako kontraprestazioan, kontraprestazio kontingenteko akordio batek eragindako edozein aktiboren edo pasiboren arrazoizko balioa sartzan da. Eskuratutako aktibo identifikagarriak eta negozio-konbinazio batean onartutako pasiboak eta pasibo kontingenteak, hasiera batean, arrazoizko balioarekin balioztatzen dira, eskurapen-datan alegia. Negozio-konbinazio bakoitzean, Taldeak arrazoizko balioaren arabera edo eskuratutako erakundearen aktibo garbien zenbateko aintzatetsietan nagusi ez den partaidetzaren zati proportzionalaren arabera aintzatetsi dezake eskuratutako erakundean nagusi ez den edozein partaidetza.

Eskurapenarekin zerikusia duten kostuak dagokien ekitaldiko gastu gisa aintzatesten dira.

Negozioren konbinazioa etapaka egiten bada, eskuratuaren ondare garbiko (aurretik eskuratzailleak zueneko) partaidetzaren eskurapen-datako arrazoizko balioa eskurapen-datako arrazoizko balioarekin balioztatzen da berriro, ekitaldiko emaitzaren bidez.

Taldeak transferitu beharreko edozein kontraprestazio kontingente arrazoizko balioarekin aintzatesten da, eskurapen-datan. Aktibotzat edo pasibotzat hartzen den kontraprestazio kontingenteari ondoren arrazoizko balioan gertatzen zaizkion aldaketak, FINA 9 arauaren arabera, emaitzetan aintzatesten dira, edo ondare garbiaren aldaketatzat jo. Ondare garbi moduan sailkatzen den kontraprestazio kontingentea ez da berriro balioztatzen, eta haren ondorengo likidazioa ondare garbian kontabilizatzen da.

Merkataritzako fondoa honela balioztatzen da, hasiera batean: transferitutako kontraprestazioaren soberakin gisa eta nagusi ez den partaidetzak eskuratutako aktibo identifikagarrien eta onartutako pasiboen arabera duen arrazoizko balio gisa. Kontraprestazio hori erositako mendeko erakundearen aktibo garbien arrazoizko balioa baino txikiagoa bada, aldea emaitza bateratuetan aintzatesten da.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Taldeko aseguru-entitateak hainbat erakundek gainbegiratzen eta arautzen dituzte. Jurisdikzio bakoitzean indarrean dauden legeek eragina izan dezakete fondoak eskudirutan, dibidenduetan, maileguetan edo aurrerakinetan transferitzeko erakunde horiek duten gaitasunean, eta kapitalari eta ikuskaritza-jarduerari lotutako gutxieneko baldintzak betetzeko premiak ere bai.

2.2.2) Mendeko erakundeen jabetzako partaidetza-aldaketak, kontrol-aldaketarik gabekoak

Nagusi ez diren partaidetzekin egindako transakzioak, kontrolaren galera eragiten ez badute, ondareko transakzioetat kontabilizatzen dira, hau da, jabeekin egindako transakzioetat. Ordaindutako kontraprestazioaren arrazoizko balioaren eta mendekoaren aktibo garbien liburuetaiko zenbatekoan eskuratutako ehunekoaren arteko aldea ondare garbian erregistratzen da. Nagusi ez diren partaidetzak besterentzeagatik irabaziak edo galerak ere ondare garbian aintzatesten dira.

2.2.3) Mendeko erakundeak besterentzea

Taldeak kontrola izateari uzten dionean, Entitatean atxikitako edozein partaidetza arrazoizko balioarekin balioztatzen da berriro, kontrola galtzen den datan, eta aldaketa emaitzetan aintzatesten da, liburuetaiko zenbatekoan. Arrazoizko balioa hau da: liburuetaiko hasierako zenbatekoa, aintzat hartzen dena elkartutakotzat, baterako negoziotzat edo finantza-aktibotzat gordetako partaidetza gerora kontabilizatzeko. Gainera, Taldeak aktibo edo pasiboak zuzenean saldu balitu bezala kontabilizatzen da erakunde horren inguruan aurretiaz ondare garbiko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafean aintzatesten den edozein zenbateko. Horrek esan nahiko du, agian, aurrez ondare garbian aintzatestetako zenbatekoak emaitza-kontu bateratuan birsaillkatuko direla.

2.2.4) Baterako negozioak - Erakunde taldeaniztunak

Baterako negozioak kontratu bidezko akordioak dira, eta, horien bitartez, bi erakunde edo gehiagok (partaide deritzenak) jarduera ekonomiko bati ekiten diote, elkarrekin kontrolatzeko. Hau da, kontratu horren pean, entitate edo jarduera ekonomiko baten finantzen eta ustiapenaren politikak zuzentzeko boterea partekatzen dute partaideek, egiten diren eragiketetatik mozkinak ateratzeko. Kontrola partekatzen duten partaide guztiek ados egon behar dute, eta aktibo garbien gaineko eskubideak dituzte, jarduera garrantzitsuen gaineko erabakiak hartu ahal izateko.

Baterako negoziotzat hartzen dira, halaber, mendekoak ez izan arren elkarren artean loturarik ez duten erakunde bik edo gehiagok kontrolatzen dituzten erakundeetako partaidetzak ere.

Bateratzeko prozesuan, partaidetzaren prozedura erabili dugu Baterako negozioen - Erakunde taldeaniztunen urteko kontuetarako, kontabilitate-arautegian ezarritakoari jarraikiz.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n ez zegoen partaidetzarik erakunde taldeaniztunetan.

2.2.5) Erakunde elkartuak

Erakunde elkartuak partaidetzapeko sozietateak dira, eta Taldeak horietan eragin nabarmena izateko ahalmena du. Eragin horren erakusle dugu, baina ez bakarra, zuzenean edo zeharka, beste partaidetzapeko sozietate baten edo hainbaten bidez, partaidetzapeko sozietateko boto-eskubideen % 20ko edo gehiagoko partaidetza izatea.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Baterakuntza-prozesuan, partaidetzaren metodoa aplikatu da erakunde elkartuetan ere, KNA 28 arauan zehaztuta dagoen moduan. Hortaz, erakunde elkartuetako partaidetzak balioztatzeke, Taldeak haren kapitalean duen partaidetzaren zatia hartzen da, baina jasotako dibidenduak eta beste ondare-ezabapen batzuk kontuan hartu ondoren. Erakunde elkartuekin egindako transakzioen emaitzak Taldearen partaidetzaren proportzioaren arabera kentzen dira. Erakunde elkartu batek galerak izaten baditu eta horren ondorioz kontabilitate-ondarea negatiboa bada, Taldearen balantze bateratuan balio nuluarekin agertuko da, baldin eta Taldeak hari estaldura finantzarioa emateko betebeharra ez badu.

Erakunde elkartuetako partaidetzei buruzko 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko informazio garrantzitsua l. eranskinean jaso da.

Gerta liteke Taldearen 2019ko eta 2018ko ekitaldietako urteko kontu bateratuak egiteko aplikatu diren kontabilitate-printzipio eta -arauak eta balioztapen-irizpideak bat ez etortzea Taldeko zenbait erakunde mendeko, taldeaniztun eta elkartuk erabilitakoekin. Hori dela eta, baterakuntza-prozesuan beharrezko doikuntza eta birsailkapenak egin dira, kontabilitate-printzipio eta -arauak eta balioztapen-irizpideak homogeneousizatzeko.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, Taldeko entitate batek ere ez zuen kapitalaren edo boto-eskubideen % 5eko edo gehiagoko partaidetza, Espainiako edo nazioarteko beste kreditu-erakunderen batean.

Orobat, 2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, Espainiako edo atzerriko kreditu-erakunde batek ere edo Espainiako edo atzerriko kreditu-erakunderen bat barne hartzen duen talde batek ere —Balore Merkatuen Legearen 4. artikuluan jasota dagoenaren arabera— ez zuen kapitalaren edo boto-eskubideen % 5eko edo gehiagoko partaidetza, Taldeko kreditu-erakunde batean.

2.2.6) Erakunde egituratuak

Taldeak erakunde batzuetan parte hartzen duenean edo erakundeak eratzen dituen arriskua transmititzeko edo bestelako helbururen baterako, adibidez bezeroei inbertsio jakin batzuetara iristea ahalbidetzeko, arauetan ezarritakoa aintzat hartuta eta aurrez deskribatutakoari jarraikiz, kontrolik dagoen erabakitzen da, eta, beraz, bateratu behar diren ala ez. Zehazki, aintzat hartzen da ia Taldeak komisio arrakastatsuak sortzen dituen eta azpiko aktiboen kudeatzaileak baliogabetzeko aukerarik dagoen. Erakunde horien artean daude «Aktiboak titulizatzeko fondoak». Horiek bateratu egiten dira, aurreko analisiaren arabera Taldeak kontrolatu egin dituela erabakitzen denean.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, erakunde egituratu bateratuei finantza-sostengua emateko kontratu bidezko akordioak bat datoz titulizazioen merkatuan erabilera arruntekoak diren laguntza-mekanismoekin, eta ez dago kontratu bidez ezarritakoaz bestelako finantza-sostengu nabarmenik. Urteko kontu bateratuen 25. oharrean, entitate egituratu bateratuei lotutako saldoen berri ematen da.

Taldeak kudeatutako borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakundeek eta inbertsio- eta pentsio-fondoek ez dituzte betetzen erakunde egituratutzat jotzeko arautegi-eskakizunak, eta gainerako mendeko erakundeen irizpide bereberekin aztertzen dira. Esan beharra dago, kasurik gehienetan pertsonalitate juridikorik gabeko txikizkako fondoak izaten direla, eta, horien gainean, kudeatutako ondarearen jabetza ematen dieten unitate alikuotak eskuratzen dituzte inbertitzaileek.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Erakunde eta fondo horiek autosufizienteak dira euren jardueretan; hau da, ez daude aparteko finantza-sostengurik gabe beren jarduerak aurrera eramatea eragotz diezaiekeen kapital-egitura baten mende. Galdu-irabazien kontu bateratuko «Komisioen ondoriozko sarrerak» epigrafean (48. oharra) daude erregistratuta Taldeak ekitaldian erakunde eta fondo horiei emandako zerbitzuengatik (funtsean, ondareak kudeatzeko zerbitzuengatik eta zorroak gordailutzeagatik) sortutako komisioak, hirugarren batzuen zorroak gordailutzeagatik sortutako komisioekin batera.

2.2.7) Bateratze-perimetroko aldakuntzak

Bateratze-perimetroko aldakuntzak 2019an

2019ko ekitaldian, ICR Institutional Investment Management SGIC SA erakunde elkartua deuseztatu eta likidatu egin zen Kapital Sozietateen Legearen 38. artikuluan jasotakoaren arabera, baina horrek ez zuen eragin handirik izan 2019ko abenduaren 31ko finantzetako egoera-orri bateratuetan.

Horrez gain, 20 abenduaren 2019, Taldeko Entitate Nagusiak (Caja Laboral Popular Coop. de Crédito) Ategi Green Power SL sozietatearen partaidetzak erosi zituen 333 mila euroan, hots, erakunde elkartu berriaren kapitalaren % 28,57 (ikus I. eranskina).

2.3 FINA 9 – Finantza-tresnak indarrean sartzea

2018ko urtarrilaren 1ean, Europar Batasunak onetsitako FINA 9 «Finantza-tresnak» araua sartu zen indarrean. Arau horrek aurretik zegoen araudia aldatu zuen, aktibo eta pasibo finantzarioen saikapenari, balioztapenari eta aintzatespenari dagokienez.

Araua ezartzearen inpaktua nabarmena izan zen, eta, horregatik, KNA 8an («Kontabilitate-politikak, kontabilitate-estimazioetako aldaketak eta erroreak») eta arau hori ezartzeko xedapen iragankorretan xedatutakoa hartu ziren aintzat (ikus 2.5 «Informazioaren alderagarritasuna» atala).

Hona hemen arau horren alderdi nagusiak:

- Balioztapen mistoko ereduari eutsi egiten dio FINA 9 arauak, baina sinplifikatuta, eta finantza-aktiboak balioztatzeko modu nagusi ezartzen ditu: amortizatutako kostuan, arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela, eta arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela. Entitatearen negozio-ereduan eta finantza-aktiboen kontratuzko eskudiru-fluxuen ezaugarrietan oinarrituta dago saikapena. Ondare garbiko tresnetako inbertsioak arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela balioztatu behar dira, baina hasieran aukera emanez arrazoizko balioko aldaketak beste emaitza global ez-birziklagarri batean aurkezteko, betiere tresnari negoziatzeko ez bazaio eusten. Negoziatzeko eusten bazaio ondare-tresnari, emaitzetan aurkeztu behar dira arrazoizko balioko aldaketak.

Finantza-pasiboetarako dagokienez, FINA 9 arauak ez du aldaketarik ekarri saikapenean eta balioztapenean. Salbuespen bakarra dago: norberaren kredituaren arriskuko aldaketak beste emaitza global batean aintzatesi behar dira, arrazoizko balioarekin izendatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten pasiboetan.

- FINA 9 arauaren baitan, «espero diren kreditu-galeren» eredu berria dago; KNA 39ko «narriaduraren ondoriozko galeren» eredu ordezkatzen du, eta galerak arau horrekin baino lehenago aintzatestea dakar.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Metodologia horren arabera, hasierako aintzatespenaren ondoren «Stage 1» gisa sailkatzen dira eragiketak, eta espero diren galerak hurrengo 12 hilabeteetan aintzatesten dira. Ez betetzeko arriskua nabarmen handitzen bada eragiketa hasieran aintzatesteko unean zegoen arriskuarekin alderatuta, edo beste faktore kualitatibo batzuk identifikatzen badira (besteak beste, 30 egunetik gorako ez-ordaintzeak edo eragiketen birfinantzaketa/berregituraketa), «Stage 2» gisa sailkatzen dira eragiketak, eta espero diren galerak eragiketaren hondar-epemugaren epean aintzatesten dira, ezar litezkeen hedapen-aukerak ere aintzat hartuta, dagokionean. Azkenik, eragiketak narriatuta badaude edo 90 egunetik gorako ez-ordaintzeak badituzte, hau da, diruaren denbora-balioa kontuan hartuta inbertsioaren zati bat ez berreskuratzea espero bada, «Stage 3» moduan sailkatzen dira, eta espero den galera eragiketen hondar-epemugan aintzatesten da. Orobat, eragiketa narriatuetan, kontabilitate-balioan (hornikuntzak kenduta) aintzatesten dira interesak, ez hornikuntzak egin aurretiko zenbateko gordina aintzat hartuta.

- FINA 9ak aldatu egin ditu estalduraren eraginkortasunerako errekerimenduak, eta harreman ekonomikoa eskatzen du estalitako partidaren eta estaldura-tresnaren artean, eta estalitako ratioa Entitateak arriskua kudeatzeko erabiltzen duena izan dadila. Aurreko araudiaren baitan, estaldura oso eraginkorra da, hala aurrera nola atzera begira.

2018ko urtarrilaren 1ean araua lehen aldiz ezartzeko, esparru hauek hartzen dituen egokitzapen-proiektua jorratu zuen Taldeak 2017an, Kontseilu Errektoreak gainbegiratuta:

a) Finantza-tresnen sailkapena eta balioztapena

Taldean zeuden negozio-ereduak ebaluatu eta identifikatzeaz gain, tresnak sailkatu egin ziren, negozio-eredu horiek kontuan hartuta eta «printzipalaren eta interesen ordainketa soilik» izeneko baldintzak bete ziren ala ez kontuan hartuta.

Hauek dira Taldeak esparru horretan izan zituen inpaktu kualitatibo nagusiak:

- «Maileguak eta kobratzeko partidak» zorroko finantza-aktiboen sailkapenak eta balioztapenak ez zuten aldaketa handirik izan, kreditu-zorroen azpiko finantza-aktiboen kontratuzko fluxuak lortzea baita gure negozio-ereduaren oinarria. Era berean, egindako azterketan ez dugu antzeman inolako zorrerik, FINA 9 arauak amortizatutako kostuan neurtzeko ezartzen duen kontratuzko eskudiru-fluxuen irizpidea ez betetzea eragingo duten ezaugarri bereziak dituenik.
- Kontseilu Errektoreak eta Entitate Nagusiko Aktiboen eta Pasiboen Batzordeak 2018ko urtarrilaren 1ean ebaluatu egin zituzten «Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak» eta «Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak» izeneko zorro zaharrak osatzen zituzten azpi-zorroetarako negozio-eredu egokiak. Horretarako, faktore jakin batzuk hartu zituzten aintzat: maiztasuna, aurreko ekitaldietako salmenten egutegia eta zenbatekoa, saltzeko arrazoiak, interes-tasen sentikortasuna eta etorkizuneko salmenten proiektzioak. Ildo horretatik, zorra adierazten duten baloreen zorroak birsailkatu egin ziren: arrazoizko balioarekin balioztatu direnen eta beste emaitza global batean aldaketak dituztenen multzotik amortizatutako kostuan multzora. Era berean, birsailkatu egin ziren FINA 9an xedatutako kontratuzko eskudiru-fluxuen irizpidea betetzen ez zuten errenta finkoko aktiboak, «arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela» kategoriatik «arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela» kategoriarara.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- «Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak» zorroan sailkatuta zeuden kapital-tresna batzuk, batez ere inbertsio-kolektiboko erakundeak, arrazoizko balioarekin balioztatu direnen eta emaitza-kontuan aldaketak dituztenen atalean sailkatu ziren.
- «Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak» zorroak ez zuen aldaketarik izan, eta «arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela» sailkatu zen.
- Taldeak ez zuen finantza-pasiboetan aldaketarik izan, ez zuelako arrazoizko balioarekin balioztatu den eta emaitzetan aldaketak dituen pasiborik.

b) Finantza-tresnetan kreditu-arriskuaren narriadura nabarmena neurtzea

Aurreikusten ziren kreditu-galeretan oinarritutako narriaduraren eredu berriaren ondorioz, handitu egin ziren kreditu-inbertsioko zorroaren hornidurak. Taldeak estimazio kolektibo eta indibidualizatueta oinarritutako narriadura-ereduak erabili zituen aurreikusitako galerak estimatzeko, eragiketak arauaren arrisku-fase guztietara esleitzeko aukera ematen duen eragiketak sailkatzeko sistema baten bidez.

Narriadura estimatzeko prozesuan, kreditu-esposizio guztiak hartu ziren aintzat, bai zor-tresnak eta bai balantzetik kanpoko esposizioak. Horrela, bada, indarreko FINA arauetan ezarritako parametroak eta metodologia (egindako galerarena) eta indarreko gainerako tokiko araudia erabili zuen Taldeak, eta, Espainiako banku-sektoreko erakundeen batez besteko portaerari buruzko datu eta eredu estatistikoak, FINA arauen esparruarekin erabat bateragarria den erakusten dutenak, oinarritzat harturik, Taldeak bezeroekin zituen balantzeko eta balantzetik kanpoko esposizioen narriaduraren sailkapena eta kalkulua zehazteko erabili ziren. Metodologia horrek hauek hartu zituen aintzat, besteak beste: eragiketa kreditu-arriskuaren zer segmentutan dagoen, jasotako berme erreal eta pertsonal eraginkorrak, zordunaren egoera ekonomiko-finantzarioa eta, zegokionean, mugaeguneratutako zenbatekoen antzinasuna.

c) Estaldura-kontabilitatea

Taldeak KNA 39aren estaldura-kontabilitateari eustea erabaki zuen, eta, ondorioz, arlo horretan ez da aldaketarik gertatu.

d) Beste eragin batzuk

Azpimarratu behar da, halaber, esleitutako higiezinaren kontabilitate-erregimenak ia bere horretan jarraitu zuela, azalpen batzuk gehitu baziren ere. Alde batetik, azpimarratu da esleitutako aktiboak merkatuaren egungo baldintzen arabera balioztatu behar direla, etorkizuneko balizko errealizazioak kontuan hartu gabe; eta, bestetik, esleitutako higiezinak sailkatzeko irizpideak oso-osorik bildu dira, lehenetsunez saltzeko eutsitako aktibo ez-korrente gisa aintzatesteko irizpideari eutsiz. Izan ere, kreditu-erakundeen ohiko helburua da aktibo horiek lehenbailehen saltzea, erakundeen ohiko jarduerarekin bat ez datozen beste erabilera etengabe batzuk albo batera utzita. Era berean, gogortu egin ziren Espainiako Bankuak bere esperientzian eta Espainiako bankuen sektoreaz eta etorkizuneko aurreikuspenez duen informazioan oinarrituz zehaztutako estaldura-ehunekoa, Entitateak aplikatzeko hautatu zituenak. Narriadura-irizpide berriek 2018ko urtarrilaren 1ean indarrean zeuden eragiketa bizietan izandako inpaktua zenbatetsi zuen Entitateak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Azkenik, inpaktu kualitatibo nagusi hauek eduki ditu Entitateak, 2018ko urtarrilaren 1ean indarrean zeuden kontratueta arau hori atzeraeraginez ezarri ondoren:

- *Eragiketa horien etekina edo kostu efektiboa osatzen duten kreditu-komisioak:* FINA 9 arauaren pean, komisio horiek geroratu eta eragiketaren bizialdi osoan aintzatetsi behar ziren galdu-irabazien kontu bateratuan. Hala, KNA 39 arauaren aurretiko irizpidea ordeztu egin zen, haren arabera zerbitzuei lotutako kostu zuzenak eragiketaren hasieran egozteko aukera baitzegoen. Aurretik egotzitako kostu zuzen hiruek erabat geroratu izanak 2018ko urtarrilaren 1ean indarrean zeuden eragiketa bizietan izandako eragina zenbatetsi zuen entitateak.

FINA 9 araua ezartzeak inpaktu negatiboa izan zuen Talde bateragarriaren CET1 Fully loaded ratioan: oinarritzko 93 puntu negatibo ingurukoa. Ikusi 4/2017 Zirkularra ezartzeak duen inpaktuaren xehetasuna III. eranskinean.

Azkenik, FINA 9 arauak kapitalean eragindako inpaktuak arintzeko trantsizio-doikuntzak ez aplikatzea erabaki zuen LABORAL Kutxa Taldeak. Doikuntza horiek 2017ko abenduaren 12ko Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren EB araudian jasotzen dira. Araudi horrek 575/2013 EB araudia aldarazten du, FINA 9 araua indarrean jartzeak fondo propioetan eragindako inpaktua arintzeko eta edozein estatu kideetako nazio-diruan izendatutako sektore publikoaren esposizio handien tratamendurako xedapen iragankorrei dagokienez.

2.4 FINA 16 araua, errentamenduei buruzkoa, indarrean sartzea

FINA 16 arauak errentamendu-kontratuak aintzatesteko, zenbatesteko, aurkezteko eta banakatzeko printzipioak ezartzen ditu, errentariak nahiz errentatzaileak eragiketaren irudi zehatza erakutsiko duen informazio garrantzitsua ematen dutela bermatzeko. FINA 16 araua 2019ko urtarrilaren 1etik aurrera sartu zen indarrean, baina aurrez ezartzeko aukera ere ematen zuen, eta Taldeak hala jokatzeko erabaki zuen 2018an.

Errentarientzat eta errentatzaileentzat kontabilitate-eredu bakarra ezartzea da FINA 16ak ekarri duen aldaketarik handiena. Ildo horretan, 12 hilabetetik gorako iraupena duten errentamendu guztien aktiboak eta pasiboak aintzatesteko eskatzen die batzuei nahiz besteei, salbu eta ezkutuko aktiboa balio txikikoa edo ukiezina bada. Aldaketarik handiena, beraz, hau da: errentariak erabilera-eskubideagatik aktibo bat aintzatetsi behar du, errentan hartutako ezkutuko aktiboa erabiltzeagatik, eta, horrekin batera, errentamenduagatik pasiboa ere aintzatetsi behar du; hau da, errentamendua ordaintzeak dakarren balioa. Aktiboa kontratuaren bizitzan zehar amortizatuko da; pasiboak, berriz, finantza-gastu bat sortuko du.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, arau horretarako trantsizioaren alderdirik garrantzitsuenak, Taldeak jarraitutako inplementazio-plana eta arauak izan dituen inpaktu nagusiak azalduko ditugu:

- Taldeak atzeraeraginez aplikatu du FINA 16 araua, hasierako aplikazio-datan (2019ko urtarrilaren 1ean) aintzatetsitako eragin metatuarekin eta informazio konparatiboa berriro adierazi gabe (2.5 oharra).
- Arauak baimendutako irtenbide praktikoa aplikatu du Taldeak: lehen aplikazioan ez ebaluatzea definizio berriaren arabera kontratuak errentamendu bat adierazten duten. Beraz, FINA 16 araua aplikatu die lehengo FINA 17 arauaren arabera errentamendu-kontratu gisa identifikatuta zeuden kontratuei. Alokaturako lokalak eta bulegoak dira inpaktu nagusia izan duten aktiboak.
- Taldeak 34.544 mila euroko errentamenduagatiko pasiboa aintzatetsi du hasierako aplikazioaren datan, lehenago KNA 17 arauaren arabera errentamendu operatibo gisa sailkatutako errentamenduetarako. Errentamenduagatiko pasibo hori gainerako errentamenduen ondoriozko ordainketen egungo balioan neurtzen du Taldeak, baina hasierako aplikazio-datan errentariaren maileguengatiko tasa inkrementala (% 2,5) erabiliz deskontatuta. Kontratuaren hasieran finantzaketaren kostu marjinala kalkulatzeko modurik onena da hori, antzeko epea duen bermatu gabeko finantzaketa baterako.
- Taldeak 34.544 mila euroko erabilera-eskubideagatiko aktiboa aintzatetsi du hasierako aplikazio-datan, lehenago KNA 17 arauaren arabera errentamendu operatibo gisa sailkatutako errentamenduetarako. Arauak baimendutako aukeretatik, Taldeak erabaki du eragindako kontratu guztien erabilera-eskubideagatiko aktiboa errentamenduagatiko pasiboaren zenbateko berean neurtzea (aktiboa berdintzeko metodoa).
- FINA 16 arauaren lehen aplikazioaren inpaktua oinarrizko minus 7,42 puntuan kuantifikatu da Taldearen CET1 Fully Loaded kapitalean, 2019ko urtarrilaren 1ean.

FINA 16 indarrean jarri ondoren, kontabilitate-printzipio eta balioztapen-arau hauek ezarri ditu Taldeak, errentariaren ikuspuntutik errentamenduen kontabilitatea egiteko:

- Errentamendu-epea. Errentamendu baten aldi errebokaeginaren parekoa da. Horri errentamendua luzatzeko aukerak estalitako epealdiak gehitu behar zaizkio, baldin eta seguru badakigu errentariak aukera hori erabiliko duela, eta, seguru bagaude errentariak ez duela aukera hori erabiliko, errentamendua hutsaltzeko aukerak estalitako epealdiak. Ildo horretan, irizpide hauek aplikatzen ditu Taldeak:
 - o Kontratuan adierazitakoa ez den beste data bat aurreikusita badago kontratua ezerezteko, azken data hori aplikatuko da erabilera-eskubidea ezerezteko.
 - o Kontratuaren muga-eguna 50 urtetik beherakoa bada, kontratuaren data aplikatuko da.
 - o Higiezin errentamenduaren muga-eguna 50 urtetik gorakoa bada, 50 urtera mugatuko da muga-eguna, Entitateak aplikatutako higiezin amortizazio-eperik txikienarekin bat etorriko baita.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- Urtebetetik beherako muga-eguna duten errentamenduetan ez da batere aktibaziorik egingo, eta erregistroa emaitza-kontuaren bidez egiten jarraituko da. Izan ere, aukera handia dago kontratu hori ezereztu eta birnegoziatzeko; hau da, beste baldintza batzuk dituen kontratu berri bat egiteko.
- Aintzatesteko irizpide orokorra. Errentamendu-kontratuetatik sortzen diren aktiboak eta pasiboak errentamenduaren hasierako datan aintzatesten dira. Errentatzaileak ondasuna errentariaren eskuetan erabiltzeko prest uzten duen egunekoa da data hori.
- Errentamenduaren ondoriozko pasiboaren hasierako balioztapena. Kontratua hasteko datan, Taldeak errentamenduaren ondoriozko pasibo bat aintzatesten du, data horretan ordainduta ez dauden errentamenduaren ondoriozko ordainketen egungo balioan.

Ordainketa horien balio eguneratua kalkulatzeko, honako hau hartzen da deskontu-tasatzat: antzeko ingurune ekonomiko batean errentariak erabilera-eskubideagatiko aktiboaren antzeko balioa duen ondasun bat eskuratzeko behar dituen fondoak antzeko epearekin eta bermearekin maileguan hartzeko ordaindu beharko lukeen interes-tasa (finantzaketa-tasa gehigarria).

- Erabilera-eskubideagatiko aktiboaren hasierako balioztapena. Kontratuaren hasierako datan, Taldeak erabilera-eskubideagatiko aktibo bat aintzatesten du, eta kostu-prezioan balioztatzen du, honako hauek barne hartuta:
 - a) Errentamenduagatiko pasiboaren hasierako balioztapenaren zenbatekoa, lehen azaldutakoaren arabera.
 - b) Kontratuaren hasierako datan edo lehenago egindako errentamenduagatiko edozein ordainketa ken errentatzailearengandik jasotako edozein kobrantza (adibidez, kontratua sinatzeko jasotako hobariak).
 - c) Errentariak jasandako hasierako kostu zuzenak. Horiek barne hartzen dituzte, besteak beste, ondasun ukigarri bat errentariak erabiltzeko moduko lekuan eta baldintzekin kokatzearekin zerikusi zuzena duten kostuak.
 - d) Aurreikusten dituen kostuak, errentan hartutako ondasuna desegin edo kentzeko, ondasuna dagoen lekua birgaitzeko edo ondasuna kontratuan finkatutako egoeran itzultzeko, salbu eta kostu horiek izakinak sortzeko sortzen badira. Kostu horiek erabilera-eskubideagatiko aktiboaren kostuaren zati gisa aintzatesten dira, Taldeak horiek jasateko betebeharra hartzen duenean.

Erabilera-eskubideagatiko aktiboak aurkezteko, ukigarriak eta ukiezinak bereizten dira, errentan emandako ondasunaren izaeraren arabera.

- Errentamenduagatiko pasiboaren ondorengo balioztapena. Hasierako aintzatespenaren ondoren, errentamenduagatiko pasiboa balioztatzen du Taldeak, helburu hauekin:
 - a) Haien liburu-etako zenbatekoa handitzea, sortutako interesak adieraziz. Interesak kalkulatzeko, hasierako balioztapenean erabilitako interes-tasa aplikatzen da pasiboaren saldoaren gainean.
 - b) Haien liburu-etako zenbatekoa txikitzea, errentamenduagatik egindako ordainketak adieraziz.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- c) Honako hauek eguneratuta adieraztea: (i) errentamendu-epea, kontratua luzatu edo hutsaltzeko aukeren ebaluazioa aldatu eta gero; (ii) errentamendu-epea eta errentamenduagatiko ordainketak, errentan hartutako ondasuna erosteko aukeraren ebaluazioa aldatu eta gero; (iii) errentamenduagatiko ordainketak, hondar-balioaren bermearen arabera ordaintzea espero den zenbatekoaren ebaluazioa aldatu eta gero, eta (iv) etorkizuneko errentamenduagatiko ordainketen zenbateko aldakorrak, indize edo tasa baten arabera direnean, azken horiek aldatu eta gero. (i) eta (ii) puntuetan aurreikusitako kasuetan, errentamendu-epea eguneratu egin denez, berrikusitako ordainketak hasierako balioztapenean erabilitako deskontu-tasaren arabera deskontatuko dira, salbu eta ordainketen aldaketa interes-tasa aldakorren aldaketaren ondorioa bada; kasu horretan, interes-tasaren aldaketa islatuko duen berrikusitako deskontu-tasa erabiliko da. Taldeak errentamendu-epea berrikusten du, hondar-balioaren bermearen arabera ordaintzea espero duen zenbatekoetan, kontratuan jasotako aukeren ebaluazioan egitate edo aldaketa garrantzitsu bat gertatzen denean. Era berean, Taldeak indize edo tasa bat erreferentziatzen hartzen duten ordainketak berrikusten ditu, baldin eta, kontratuzko baldintzetan finkatutakoaren arabera, ordainketa horien zenbatekoak eguneratu egin behar badira.
- d) Errentamenduaren edozein aldaketa adieraztea.
- e) Saihestezintzat hartu ez ziren errentamenduagatiko ordainketak adieraztea, hala nola lehenago guztiz gertagarritzat jotzen ez ziren gertaeren mende daudenak, baldin eta erreferentziako datan gertaera horiek finkoak badira, saihestezinak direlako.

Errentamenduagatiko pasiboaren balioztapenean sartu ez diren errentamenduagatiko ordainketa aldakorrak, berriz, ordainketa horiek eragin dituen egitatea edo inguruabarra gertatu den ekitaldiko galdu-irabazien kontuan aintzatetsiko dira.

Erabilera-eskubideagatiko aktiboaren ondorengo balioztapena. Hasierako aintzatespenaren ondoren, erabilera-eskubideagatiko aktiboa kostu-prezioan balioztatzen du Taldeak:

- a) Metatutako amortizazioa eta narriaduraren ondoriozko galera metatuak kenduta. Erabilera-eskubideagatiko aktiboa errentan hartutako ondasunaren balio-bizitzan amortizatzen da, kontratua amaitzean errentan hartutako ondasunaren jabetza transferitzen bada edo erabilera-eskubideagatiko aktiboaren kostuaren hasierako balioztapenak islatzen badu errentariak erosteko aukera erabiliko duela. Gainerako kasuetan, balio-bizitzaren edo errentamendu-epearen arabera amortizatzen da, txikiena zein den.
- b) Doituta, lehen azaldutakoaren arabera egin beharreko errentamenduagatiko ordainketen egungo balioaren aldaketak islatzeko.
- Aintzatespenerako eta balioztapenerako tratamendu erraztua. Taldeak gastu gisa kontabilizatzen ditu errentamendu hauek direla eta egindako ordainketak:
- a) Epe laburrerako errentamenduak (hau da, hasierako datan 12 hilabeteko edo gutxiagoko epea dutenak), erosteko aukerarik jasotzen ez badute.
- b) Errentan hartutako ondasuna balio txikikoa denean, betiere beste ondasun batzuen mende egon gabe (edo haiekin lotura zuzenik izan gabe) erabili ahal bada ondasuna eta errentariak etekinak lortu ahal baditu ondasuna erabiliz (ondasuna bakarrik edo erraz eskura daitezkeen beste baliabide batzuekin batera). Errentan hartutako ondasunaren balioaren ebaluazioa kopuru absolutuetan egiten da, berria zeneko balioa oinarri hartuta.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Bi kasuetan, linealki egozten da galdu-irabazien kontuan, errentamendu-epean zehar.

- Errentamendua aldatzea. Errentamendu baten aldaketa kontabilizatzeko, beste errentamendu bat erregistratzen du Taldeak, baldin eta aldaketa horrek kontratuaren eremua zabaltzen badu (errentan hartutako ondasun bat edo batzuk gehituta) kontraprestazioa handitzearen truke; hau da, kontratuari gehitutako ondasunen gaineko errentamendu-kontratu berezia egingo balitz ordainduko litzatekeen prezioaren zenbatekoan handitzearen truke.

Baldintza horiek betetzen badira, aldeek aldaketa adosten duten datan, Taldeak: (a) aldatutako kontratuaren kontraprestazioa banatzen du, errentamenduaren partaideen eta beste mota batekoen artean; (b) aldatutako errentamendu-epea zehazten du; (c) errentamenduagatiko pasiboa balioztatzen du berriro, berrikusitako errentamenduagatiko ordainketak berrikusitako deskontu-tasaren arabera deskontatuta eta errentamenduaren gainerako epean eta aldaketa-datan dagokiona zehaztuz, eta (d) errentamenduagatiko pasiboaren balioztapen berria kontabilizatzen du.

2.5 Informazioaren alderagarritasuna

2014ko uztailean, IASBk FINA 9 araua argitaratu zuen. Taldeak 2018ko urtarrilaren 1ean bereganatu zituen arau hori eta horren arabera aldaketak. Arauak berak baimentzen duenez, finantzetako egoera-orri konparatiboak berriz ez adieraztea erabaki zuen Taldeak 2018ko ekitaldia ixtean (ikusi xehetasuna 2.3 oharrean).

2019ko urtarrilaren 1ean egindako kontabilitate-irizpideen aldaketari dagokionez eta FINA 16 arauak berak finkatutakoaren arabera, Taldeak ez ditu finantzetako egoera-orri konparatiboak berriz adierazi, eta, beraz, 2018ko abenduaren 31n amaitutako epealdiari dagokion informazioa ez da kontabilitate-irizpide berriak aintzat hartuta eman. Horrenbestez, informazio horrek ez du alderatzeko balio. 2.4 oharra jaso dugu arau horretarako trantsizioaren alderdirik garrantzitsuenei, Taldeak jarraitutako inplementazio-planari eta arauak 2019ko urtarrilaren 1ean izan dituen inpaktu nagusiei buruzko informazioa.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

2019ko abenduaren 31n amaitutako urteko ekitaldiari dagokion kontabilitate-informazioa Europar Batasunaren Finantza Informazioko Nazioarteko Arauetako irizpideei jarraikiz jaso da, eta 2018koaren parean jarri da, alderatu ahal izateko. 2018ko ekitaldiko informazioa 2019koarekin alderatzeko helburu bakarrarekin aurkeztu da, eta ez da 2019ko ekitaldiko Taldearen urteko kontu bateratuetan sartu.

2.6 Transakzioen urtarokotasuna

Taldearen jarduerak direla eta, transakzioak ez dira ziklikoak edo urtaroaren araberakoak. Horregatik, ez da banakapen berezirik sartu 2019ko ekitaldiko urteko kontu bateratuen txostenean.

3. Aldaketak eta akatsak kontabilitate-irizpide eta -estimazioetan

a) Ziurgabetasuna balioztatu eta estimatzearen alderdi kritikoak

Urteko kontu bateratu hauetan jaso den informazioa Entitate Nagusiko kontseilarien erantzukizuna da. Urteko kontu bateratu hauetan zenbait aktibo, pasibo, sarrera, gastu eta konpromiso balioztatze erabili diren estimazioak Entitate Nagusiko eta partaidetzapeko erakundeetako goi-zuzendaritzak egin eta kontseilariak berretsi dituzte. Honako hauek hartu dira kontuan estimazio horietan:

- Finantza-aktiboak kudeatzeko erabiltzen diren negozio-ereduetako aldaketak (13.e oharra).
- Zenbait finantza-aktiboren narriaduraren ondoriozko galerak (13.h oharra).
- Aktibo ukigarriko eta aktibo ukiezineko elementuei aplikatutako balioa eta balio-bizitza (2, 13.q eta 13.r oharra).
- Merkatu arautuetan kotizatu ez diren zenbait finantza-aktiboren arrazoizko balioa (13.e oharra).
- Hornidurretan eta pasibo kontingenteetan espero den kostua eta bilakaera (13.u oharra).
- Aseguruengatiko pasiboak kalkulatzeko erabilitako hipotesiak (13.t oharra).
- Enplegu ondoko ordainketen ondoriozko pasiboak eta konpromisoak kalkulatzeko erabilitako hipotesi aktuarialak (13.o oharra).
- Kreditu fiskal aktibatuen berreskuragarritasunaren ebaluazioa (13.p oharra).
- Baterakuntzako merkataritzako fondoaren narriaduraren ebaluazioa (13.aa oharra).
- Sozietateen gaineko zergaren estimazioa (40. oharra).

Ukitutako kontu-sailei buruz 2019ko abenduaren 31n eskuragarri genuen informaziorik onena erabili dugunez estimazioak egiteko, gerta liteke etorkizuneko gertakarien ondorioz horiek aldatu behar izatea hurrengo ekitaldietan. Edozein modutan ere, aldaketa hori prospektiboa izango da, eta estimazio-aldaketaren eraginak dagokion galdu-irabazien kontuan aintzatetsiko dira.

b) Kontabilitate-irizpideen aldaketak

Transakzio edo jazoera jakin bat arautzen duen kontabilitate-arauren bat aldatzen denean edo Entitate Nagusiko Kontseilu Errektoreak, behar bezala justifikatutako arrazoiak tarteko, kontabilitate-irizpideak aldatzea erabakitzen duenean, aldaketok atzeraeraginez aplikatzen dira, baldin eta:

- ezinezkoa bada lehenagoko ekitaldi batean alderatzeko emandako informazioaren gainean kontabilitate-irizpide bat aldatzeak ekitaldi bakoitzean izango dituen eraginak zehaztea; kasu horretan, atzeraeraginezko aplikazioa egin daitekeen ekitaldirik zaharrenaren hasieran aplikatuko da kontabilitate-irizpide berria. ezinezkoa bada aurreko ekitaldi guztiei kontabilitate-irizpide berria aplikatzeagatik uneko ekitaldian metatuko den eragina zehaztea; kasu horretan, aukera dagoen datarik urrunekoenetik aurrera aplikatuko da irizpide berria.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- noiztik aplikatu behar den zehazten badu irizpidea aldatu edo finkatzen duen kontabilitate-xedapen edo -arauak.

Taldeari aplikagarri zaion kontabilitate-araudian hainbat aldaketa izan dira 2019ko ekitaldian zehar, aurreko ekitaldian aplikatuarekin alderatuta. Ondoren, aldaketarik esanguratsuenen berri emango dugu:

i) 2019ko urtarrilaren 1ean hasitako ekitaldietan nahitaez erabili beharreko arau, aldaketa eta interpretazioak

- FINA 16 «Errentamenduak»

2016ko urtarrilean, IASBk arau berri hori argitaratu zuen, FASBekin batera KNA 17 «Errentamenduak» araua indargabetzeko gauzatu zuen proiektu baten ondorioz.

IASBk eta FASBk ondorio berberak atera dituzte errentamendu-kontratuak kontabilizatzearekin zerikusia duten arlo askotan, baita errentamenduaren definizioan, errentamenduak balantzean islatzeko eskakizunean eta errentamenduen ondoriozko pasiboak balioztatzeko eran ere. Errentatzailearen kontabilizatzeko moduan aldaketa handirik ez egitea ere erabaki zuten IASBk eta FASBk, eta, beraz, lehen zeudenetan geratu ziren aurreko arautegiko baldintzak.

Halere, aldeak daude IASBren eta FASBren artean, errentamenduen alorreko gastuak emaitza-kontuan eta eskudiru-fluxuen egoera-orrian aintzatesi eta aurkezteari dagokienez.

Arau hori 2019ko urtarrilaren 1etik aurrera hasten diren ekitaldietan ezartzekoa da, baina aukera dago aurretik aplikatzeko ere.

FINA 16 araua aplikatzearen ondorioak 2.4 oharrean zehaztu ditugu.

- FINAIB 23, «Irabazien gaineko zergaren tratamenduari buruzko ziurgabetasuna»

Interpretazioak emandako eskakizunak gehitu egin zaizkie KNA 12 «Irabazien gaineko zerga» arauak emandakoei, ziurgabetasunaren eraginak irabazien gaineko zergaren kontabilitatean nola islatu behar diren zehazteko. Kontabilitatean zer tratamendu eman argi ez dagoenean KNA 12 arauko aintzatespen- eta balioztapen-baldintzak nola aplikatu argitzen laguntzen du interpretazio horrek.

Interpretazioa 2019ko urtarrilaren 1etik aurrera hasten diren ekitaldietarako egongo da indarrean, baina aldeaz aurretik ezartzea ere onartzen da.

Araudi hori ezarri izanak ez du eragin handirik izan Taldearen urteko kontu bateratu hauetan.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- KNA 28 (aldaketa) «Erakunde elkartuetako eta baterako negozioetako epe luzeko interesak»

Irismen mugatuko aldaketa horrek argitzen duenez, FINA 9 «Finantza-tresnak» arauko eskakizunen arabera kontabilizatzen dira erakunde elkartuetako edo baterako negozioetako epe luzeko interesak, baldin eta, funtsean, sozietate elkartu edo baterako negozio horietako inbertsio garbiaren zati badira, baina partaidetzaren metodoa aplikatzen ez bazaie. Era berean, IASBk adibide bat argitaratu du, KNA 28aren eta FINA 9aren eskakizunak epe luzeko interes horiekin nola aplikatu behar diren azaltzeko. Aldaketa 2019ko urtarrilaren 1etik aurrera hasten diren ekitaldietan egongo da indarrean, eta Taldeak ez du aldez aurretik ezartzeko aukera erabili.

Araudi hori ezarri izanak ez du eragin handirik izan Taldearen urteko kontu bateratu hauetan.

- FINA 9 (aldaketa) «Konpentsazio negatibodun ordainketa aurreratuaren osagaia»

Konpentsazio negatibodun ordainketa aurreratuaren ezaugarriak dituzten tresnen baldintzak ez zetozen bat kontratu baten hutsaltze aurreratuagatiko «arrazoizko kalte-ordain osagarriaren» nozioarekin, FINA 9aren arabera. Izan ere, gerta zitekeen mailegu-emaileak onartu beharreko ordainketa aurreratuaren zenbatekoa askoz txikiagoa izatea ordaindu gabeko maileguaren printzipalaren eta interesen batura baino. Ondorioz, tresna horiek ez lukete kontratuzko eskudiru-fluxurik izango. Horiek kapitalaren eta interesen ordainketa besterik ez direnez, arrazoizko balioarekin eta galdu-irabazien kontuan aldaketak dituztela kontabilizatzen ziren. FINA 9aren aldaketak argi uzten du alderdi batek arrazoizko konpentsazioa ordaindu edo jaso dezakeela, kontratu bat aldez aurretik hutsaltzen denean. Horrek aukera eman lezake tresna horiek amortizatutako kostuan balioztatzeko, edo arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela balioztatzeko. Aldaketa 2019ko urtarrilaren 1etik aurrera hasten diren ekitaldietan egongo da indarrean, baina aldez aurretik ezartzea ere onartzen da.

Araudi hori ezarri izanak ez du eragin handirik izan Taldearen urteko kontu bateratu hauetan.

- FINA arauen urteko hobekuntzak, 2015-2017 zikloan

Aldaketek FINA 3, FINA 11, KNA 12 eta KNA 23 arauetan dute eragina eta 2019ko urtarrilaren 1etik aurrera hasten diren ekitaldietan aplikatuko dira, EBk onartzen baditu. Aldaketa nagusietan arau hauek ukitzen dira:

- FINA 3 «Negozio-konbinazioak». Negozioaren kontrola eskuratzen denean, berriro neurtuko da baterako eragiketa batean lehendik zegoen partaidetza.
- FINA 11 «Baterako akordioak». Negozioaren baterako kontrola lortzen denean, baterako eragiketa batean lehendik zegoen partaidetza ez da berriro neurtzen.
- KNA 12 «Irabazien gaineko zerga». Dibidenduak ordaintzearen zerga-eragin guztiak modu berean jasotzen dira kontabilitatean.
- KNA 23 «Interesengatiko kostuak». Jatorrian aktibo egoki bat garatzeko egindako edozein mailegu berezi, mailegu orokorretako zatitzat hartzen da, aktiboa erabiltzeko edo saltzeko prest dagoenean.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- KNA 19 (aldaketa) «Plana aldatzea, murriztea edo likidatzea»

Aldaketa horrek zehazten du enpresek nola moldatu behar dituzten pentsioengatiko gastuak, definitutako prestazioen plan batean egokitzapenak daudenean. Aldaketa hori 2019ko urtarrilaren 1etik aurrera egongo da indarrean, baldin eta Europar Batasunak hala erabakitzen badu.

Araudi hori ezarri izanak ez du eragin handirik izan Taldearen urteko kontu bateratu hauetan.

- FINA 4 (aldaketa) "FINA 9 «Finantza-tresnak» FINA 4arekin «Aseguru-kontratuak» ezartzea – FINA 4aren aldaketak"

IASBk 2016ko irailean argitaratu zituen FINA 4aren aldaketek hautazko bi ikuspegi txertatu dituzte aseguru-konpainientzat:

- FINA 9aren behin-behineko salbuespena 2021era arte, berariazko eskakizun batzuk betetzen dituzten erakundeentzat (informazioa aurkezten duen erakundearen mailakoak).
- "Gainjartze-ikuspegia": FINA 9 «Finantza-tresnak» aseguru-kontratuen arau berria kaleratu aurretik ezarriz gero, horren ondorioz sor litekeen hegakortasuna ekitaldiaren emaitzan aintzatetsi beharrean beste emaitza global batean aintzatesteko aukera ematen die aseguru-kontratuak jaulkitzen dituzten konpainia guztiei.

FINA 4 araua (orain argitaratu diren aldakuntzak barne hartuta) aseguru-kontratuen hurrengo arauak gaindituko du. Ondorioz, aseguru-arau berria indarrean sartzen denean aldi baterako salbuespena eta "gainjartze-ikuspegia" bertan behera gelditzea espero da.

FINA 4 aruari egindako aldaketen arabera, finantza-konglomeratu batean (2002/87/EB Zuzentarauaren 14. ataleko 2. artikuluan zehaztutako definizioaren arabera) parte hartzen duten aseguru-entitateek FINA 9 arauaren aplikazioa gerora dezakete, baldin eta 2017/1988 EB Erregelamenduaren 2. artikuluan ezarritako baldintzak betetzen baditu.

Ildo horretan, Taldeak ez du FINA 9 arauaren denbora-salbuespena aplikatu Taldeko aseguru-etxeen finantza-inbertsioetarako, ez baita finantza-konglomeratutzat hartzen.

ii) Oraindik indarrean jarri ez diren eta aldez aurretik ezar daitezkeen arauak, aldaketak eta interpretazioak

Urteko kontu bateratu hauek formulatzeko egunean, IASB eta IFRS Interpretations Committee erakundeek jarraian azalduko ditugun arau, aldaketa eta interpretazioak argitaratu zituzten, baina Taldeak ez ditu aldez aurretik ezarri.

- FINA arauen kontzeptu-esparruen aldaketak. FINA arauen kontzeptu-esparruak arau berriak garatzeko aplikatzen diren funtsezko kontzeptuak finkatzen ditu; era berean, arau horiek sendoak direla eta antzeko transakzioak berdin erregistratzen direla bermatzen du, erabiltzaileei informazio erabilgarria emateko helburuz. Berrikusitako kontzeptu-esparrua 2018ko martxoan jarri zen indarrean, eta, besteak beste, zuhurtziaren kontzeptua sartzen du berriro, aktiboaren eta pasiboaren definizioak aldatzen ditu, argibideak ematen ditu aktibo eta pasiboaren altari eta bajari buruz eta finantzetako egoera-orrien elementuen bitartekaritzari buruz, eta emaitzak finkatzen ditu erakundearen etekinen funtsezko adierazle gisa. Horrez gain, IASBk «Kontzeptu-esparruaren erreferentziak aldatzea» izeneko agiria argitaratu du. Aldaketa horiek 2020ko urtarrilaren 1etik aurrera aplikatuko dira, baina aukera dago aurretik aplikatzeko ere.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- KNA 1 (aldaketa) eta KNA 8 (aldaketa) «Materialaren definizioa»

Aldaketa horiek «materialaren» definizioa argitzen dute, eta, erabiltzaileen erabakietan eragina izan dezaketen partida ezabatuak edo okerrak ez ezik, informazio «ilunaren» kontzeptua ere jasotzen dute. Aldaketa horiei esker, FINAk koherenteagoak izatea lortu da. Halere, ez dugu uste finantzetako egoera-orriak prestatzeko eragin nabarmenik izango dutenik.

2020ko urtarrilaren 1etik aurrera hasten diren ekitaldietan ezartzekoak dira, baina aukera dago aurretik aplikatzeko ere.

- FINA 7 (aldaketa), FINA 9 (aldaketa) eta KNA 39 (aldaketa) «Erreferentziazko interes-tasen erreforma»

Aldaketek aldi baterako salbuespenak finkatzen dituzte, KNA 39 eta FINA 9 arauen estalduren kontabilitate-eskakizunetara mugatuak. Horrela, eskakizunak betetzen jarrai dezake Taldeak, banku arteko eskaintza-tasaren erreformaren ondorioz erreferentziako interes-tasek aldaketarik izango ez dutelakoan.

2020ko urtarrilaren 1etik aurrera hasten diren ekitaldietan ezartzekoak dira, baina aukera dago aurretik aplikatzeko ere.

iii) Aurrez har ez daitezkeen edo Europar Batasunak hartu ez dituen arauak, aldaketak eta arauen interpretazioak

Urteko kontu bateratu hauek formulatzeko egunean, IASB eta IFRS Interpretations Committee erakundeek jarraian azalduko ditugun arau, aldaketa eta interpretazioak argitaratuak zituzten, baina Europar Batasunak ez ditu oraindik bere egin:

- FINA 10 (aldaketa) eta KNA 28 (aldaketa) «Inbertitzailearen eta beraren elkartuen edo baterako negozioen artean aktiboak saldu edo ekartzea»

Inbertitzailearen eta beraren elkartuen eta baterako negozioen artean aktiboak saldu eta ekartzearen kontabilitate-tratamendua argitzen dute aldaketa horiek. Erakunde elkartuei edo baterako negozioei saldutako edo ekarritako aktibo ez-monetarioak negozio diren ala ez, horren arabera izango da tratamendua. Aktibo ez-monetarioak negozio badira, irabazi edo galera osoa aintzatetsiko du inbertitzaileak. Aktiboak ez badatoz bat negozioaren definizioarekin, beste inbertitzaile batzuen interesen arabera aintzatetsi behar ditu inbertitzaileak irabaziak edo galerak. Inbertitzaileak beraren elkartuari edo baterako negozioari aktiboak saldu edo ekartzen dizkionean soilik ezarriko dira aldaketok. Jatorrian, FINA 10 eta KNA 28 arauak egindako aldaketa horiek 2016ko urtarrilaren 1etik aurrera hasitako ekitaldietarako izango zuten indarra, eta aurrera begira aplikatuko ziren. Dena delarik ere, horien indarraldia atzeratzeko erabakia hartu zuen IASBk, 2015eko urtearen amaieran, baina ez zuen data zehatza finkatu. Zergatik hartu zuen erabaki hori? Berrikuspen zabalagoa ari delako prestatzen, halako eragiketen kontabilitatea eta erakunde elkartuen eta baterako negozioen beste alderdi batzuk erraztu ahal izateko.

Ez da espero aldaketek eragin nabarmenik izatea Taldearen urteko kontu bateratuetan, Europar Batasunak bere egiten baditu.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- FINA 17 «Aseguru-kontratuak»

2017ko maiatzean, IASBk aseguru-kontratuei buruzko kontabilitate-araua garatzeko iraupen luzeko proiektua amaitu eta FINA 17 araua, «Aseguru-kontratuak» izenekoa, argitaratu zuen. Gaur egun askotariko kontabilitate-jarduerak baimentzen dituen FINA 4 «Aseguru-kontratuak» araua ordezkatu du FINA 17ak. FINA 17 arauak kontabilitatea aldatuko du, eskatu ahalako partaidetza-osagaidun aseguru-kontratuak eta inbertsio-kontratuak jaulkitzen dituzten entitate guztientzat

Arau hori 2021eko urtarrilaren 1etik aurrerako ekitaldietan aplikatu behar da, baina lehenago aplikatzeko aukera ere badago, baldin eta, horrekin batera, FINA 15 «Bezeroekiko kontratuetatik datozen sarrera arruntak» eta FINA 9 «Finantza-tresnak» arauak ere aplikatzen badira. FINA 17a Europar Batasunak onartzeko dago.

Taldea aztertzen ari da arau horrek urteko kontu bateratuetan izan dezakeen eragina, Europar Batasunak bere egiten badu.

- FINA 3 (aldaketa) «Negozio bat definitzea»

Aldaketa horiei esker, negozio baten edo aktibo-multzo baten eskurapena den zehaztu ahal izango da. Negozio baten xedea bezeroei ondasunak eta zerbitzuak ematea dela azpimarratzen du aldatutako definizioak. Aurreko definizioak, berriz, nabarmentzen zuen errentagarritasuna lortu behar zela inbertitzaileentzat eta beste batzuentzat, dibidenduen, kostu txikiagoen edo bestelako etekin ekonomikoen bidez. Definizioaren idazkera aldatzeaz gain, gida osagarri bat ere erantsi da. Eskurapen bat negoziotzat hartzeko, input bat eta prozesu bat hartu behar ditu barne, eta biek batera produktuak sortzeko ahalmena handitzen lagundu behar dute. Gida berriak esparru bat eskaintzen du, bi elementuok noiz agertzen diren aztertzeko (baita oraindik produkturik sortu ez duten enpresa berrietan ere). Emaizarik gabeko negoziotzat hartzeko, orain nahitaezkoa da lanesku antolatua izatea.

Aldaketa horiek honako hauetan aplikatuko dira: eskurapen-data 2020ko urtarrilaren 1etik aurrera informazioa ematen den lehen ekitaldiaren hasieratik duten negozio-konbinazioetan eta ekitaldi horretatik aurrera egiten diren aktibo-eskurapenetan. Dena den, aurrez ere aplika daitezke.

Ez da espero aldatetak eragin nabarmenik izatea Taldearen urteko kontu bateratuetan, Europar Batasunak bere egiten badu.

c) Erroreak eta aldatetak kontabilitate-estimazioetan

Kontabilitate-erroreak

Urteko kontu bateratuak egitean aurreko ekitaldietan sortutako erroreak ez-egiteen edo zehaztasun-falten ondorio dira, eta horiek epealdi horietarako urteko kontu bateratuak egitean eskura zegoen eta Entitate Nagusiak egoera-orriok egitean erabili behar zukeen informazio fidagarria erabiltzean egindako hutsegiteenak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Aurreko ekitaldietako erroreak horiek aurkitu ondorengo lehen urteko kontu bateratuetan zuzentzen dira atzeraeraginez, inoiz egin izan ez balira bezala, eta:

- erroreak ukitu dituen egoera-orri finantzarioetako kontu-sailen zenbatekoak, urteko kontu bateratuetan alderatzeko argitaratzen direnak eta errorea gertatu den ekitaldiari eta ondorengoetakoei dagozkienak, berriro ematen dira, txosten bateratuko oharrek barne hartuta, eta, dagokionean,
- informazioa dugun ekitaldirik zaharrenaren irekiera-balantze bateratua berriro ematen da, baldin eta alderatzeko aurkezten diren finantzetako lehen egoera-orri bateratuak baino lehenago gertatu bazen errorea.

Ezinezkoa denean lehenagoko ekitaldi batean alderatzeko emandako informazioaren gainean errore batek ekitaldi bakoitzean izango dituen eraginak zehaztea, hasierako saldoak berriro ematen dira, hori egin daitekeen ekitaldirik zaharrentarako. Ezinezkoa denean aurreko ekitaldi guztietako errore batek uneko ekitaldiaren hasieran izango duen eragin metatua zehaztea, alderatzeko informazioa berriro ematen da, atzeraeraginez, aukera dagoen datarik urrunekoenetik.

Ondare garbi bateratuari eragiten dioten aurreko ekitaldietako erroreak aurkitzen diren ekitaldian zuzentzen dira, kasuan kasuko ondare garbiko kontu bateratua erabiliz. Aurreko ekitaldietako erroreak ez dira sekula horiek aurkitu direneko ekitaldiko galdu-irabazien kontu bateratua erabiliz zuzenduko. Bi salbuespen daude: garrantzi erlatiborik ez izatea eta, aurreko paragrafoan adierazitakoari jarraikiz, erroreak eragina zehaztea ezinezkoa izatea.

Aldaketak kontabilitate-estimazioetan

Kontabilitate-estimazio batean aldaketak egitea, doikuntzak egitea da; hain zuzen ere, aktibo edo pasibo baten kontabilitate-balioan edo aktibo baten aldizkako kontsumoan doikuntzak egitea. Horretarako, elementuaren egungo egoera, etorkizunean espero diren mozkinak eta kasuan kasuko aktibo eta pasiboei lotutako betebeharrak hartzen dira kontuan.

Kontabilitate-estimazioetan aldaketak egin ahal izateko, aparteko informazioa edo gertakari berriak lortu behar dira, eta, beraz, aldaketak ez dira erroreen zuzenketa. Aldaketok etorkizunera begira aintzatesten dira aldaketak eragindako ekitaldiko edo etorkizuneko ekitaldiko edo ekitaldietako galdu-irabazien kontu bateratuan.

2019ko eta 2018ko ekitaldietan ez da aurreko ekitaldiei dagokien errore-zuzenketa nabarmenik egin. Bestalde, kontabilitate-estimazioetan ere ez da egin ekitaldi horiei eragiten dien edo etorkizuneko ekitaldiei eragin ahal dien aldaketa nabarmenik, 2.3 eta 2.4 oharretan adierazitakoez gain.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

4. Ekitaldiko soberakinaren aplikazioa

Kreditu Kooperatibei buruzko 13/1989 Legearen arabera —Kooperatiben Erregimen Fiskalari buruzko 20/1990 Legeak aldatu zuen—, Nahitaezko Erreserba Fondora eta Heziketako eta Sustapeneko Fondora bideratzen ez diren zenbatekoak Batzar Nagusiaren esanera jarri behar dira. Batzarrak honela bana ditzake:

- Bazkideei banatu edo itzulita.
- Borondatezko Erreserba Fondora bideratuta.

Entitate Nagusiaren estatutu sozialetan ezarrita dagoenez, soberakin erabilgarria honela banatuko da, nahitaezko kapitalari edo kaudimen-koefizienteari erantzuteko sortzen diren obligazioak betetakoan:

- % 50, gutxienez, Nahitaezko Erreserba Fondora.
- % 25, gehienez, sozietatearen eta kooperatiben arteko sustapen-beharrei erantzuteko. Zehazki, % 10 gutxienez Heziketako eta Sustapeneko Fondora bideratuko da eta % 15, gehienez, Kooperatiba arteko Fondo Sozialera.
- Gainerakoa Batzar Nagusiaren esku egongo da, eta bazkideen itzulkinetarako, Borondatezko Erreserba Fondoak zuzkitzeko eta antzekoetarako erabili ahal izango du.

Kooperatiba-itzulkinetarako zenbatekoa erdibanatu egingo da lan-bazkideen eta gainerako bazkideen artean.

Entitate Nagusiaren estatutuen arabera, lan-bazkideek beren lan-aurrerakinen arabera jasoko dute bazkideentzako itzulkina, eta gainerako bazkideek Entitate Nagusiarekin egindako eragiketen arabera.

Hauxe da Entitate Nagusiaren 2019ko ekitaldiko emaitzen soberakina banatzeko proposamena, Entitate Nagusiko Kontseilu Errektoreak Batzar Nagusiari onesteko aurkeztuko diona, eta 2018rako onetsita dagoena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Banaketa:		
- Kapital sozialera egindako ekarpenen ondoriozko ekitaldiko soberakin gordina aplikatzearen kontura banatutako interes gordinak	34.316	33.565
- Nahitaezko Erreserba Fondoa	51.662	47.423
- Heziketako eta Sustapeneko Fondoa (*)	-	-
- Itzulkin kooperatiboak	25.831	23.711
- Kooperatiba arteko Fondo Soziala	<u>15.498</u>	<u>14.227</u>
Ekitaldiko emaitza	<u>127.307</u>	<u>118.926</u>

(*) Heziketako eta Sustapeneko Fondorako zenbatekoa nahitaezko minimoari dagokio, eta 2019an 10.332 mila eurokoa eta 2018an 9.485 mila eurokoa izan da (56. oharra).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

5. Negozio-segmentuen araberako informazioa

FINA 8 araua aplikatuta, negozio-segmentuen finantza-betetzeari buruzko informazioa emango dugu jarraian, Entitate Nagusiaren Zuzendaritzak segmentu horien etekina ebaluatzeko barruan erabiltzen duen informazioa oinarri hartuta.

FINA 8aren arabera, segmentu operatiboen berri eman behar da, baldin eta haien sarrera arruntak segmentu operatibo guztien sarrera arrunt agregatuen % 10ekoak badira gutxienez edo haien emaitzak magnitude hauetako handienaren % 10ekoak badira behintzat: (i) galerarik deklaratu ez duten segmentu operatibo guztien irabazien batura eta (ii) galerak deklaratu dituzten segmentu operatibo guztien galera deklaratu batura. Edo, bestela, haien aktiboak gutxienez segmentu operatibo guztien aktiboen baturaren % 10ekoak badira. Era berean, segmentu operatiboen berri eman behar da, tamaina edozein dutelarik ere modu agregatuan Taldearen sarrera arruntaren % 75 behinik behin osatzen badute.

Negozio-segmentuen araberako informazioa oinarrizko tresna da LABORAL Kutxa Taldearen jardueren jarraipena eta gestioa egiteko:

- a. Segmentazio-irizpideak
 - Negozioen araberako segmentazioa

Jarraian azaltzen diren negozio-unitateak LABORAL Kutxa Taldearen egiturak eta antolakuntzak ezarritako negozio-lerroen arabera ezarri dira:

- Txikizkako banku-jarduera
- Aseguruen negozioa

Txikizkako Banku-jarduerak inbertsio-produktuak eta aurrezki-produktuak eskaintzen ditu. Inbertsioari dagokionez, hipoteka-produktuak, kontsumorako kreditua, zirkulatzaila eta enpresentzako finantzaketa merkaturatzen dira bereziki. Aurrezkiari dagokionez, berriz, gordailuak (agerikoak eta eperakoak), abalak, ordainbideak (kreditu- eta zordunketa-txartelak), inbertsio-fondoak, pentsio-fondoak eta BGAEak dira produktu nagusiak. Caja Laboral Popular Coop. de Créditoak gauzatzen du, batik bat, negozio hori, bere bulego-sarearen bidez edo berorrek % 100ean mendean dituen sozietate batzuen bidez, Entitate Nagusiaren jardueraren luzapen zuzentzat hartzen baitira. Caja Laboral Popular Coop. de Créditoaren Kontseilu Errektoreari dagokio erabaki estrategikoak, gestiokoak eta operatiboak hartzea.

Aseguruen negozioaren barruan, bestalde, Taldeak Seguros Lagun Aro Vida Saren eta Seguros Lagun Aro Saren bidez egiten dituen jarduerak sartzen dira. Taldeak bizitza-arriskuko, bizitza-aurrezkiko eta *unit linked* izeneko aseguruak merkaturatzen ditu bizitza-aseguruen jardueraren barruan. Horrez gain, bizitzakoak ez diren aseguruak merkaturatzen ditu, batik bat auto-aseguruak, erantzukizun zibilekoak eta arrisku anitzekoak, etxeakoak batez ere. Bi sozietateon Administrazio Kontseiluei dagokie erabaki estrategikoak, gestiokoak eta operatiboak hartzea.

Hala ere, LABORAL Kutxa Taldearen barruan egoteagatik ezartzen zaien kontrolarekin hartzen dira Taldearen negozio guztietako erabakiak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

- Segmentazio geografikoa

Taldeak 304 bulegoko sarearen bidez gauzaten du bere jarduera, 2019ko abenduaren 31ko datuetan. Horietatik 184 Euskal Autonomia Erkidegoan daude, 40 Nafarroan eta 80 estatuko gainerako lurraldeetan (2018ko abenduaren 31n, 309 bulego ziren, horietatik 187 Euskal Autonomia Erkidegoan, 40 Nafarroan eta 82 estatuko gainerako lurraldeetan).

Taldearen finantza-aktiboen eta maileguen eta kobratzeko partiden banaketa geografikoa urteko kontu bateratu hauetako 21. oharrean xehekatu dira. Taldearen diru-sarrerei dagokienez, gehientsuenak Espainian sortzen dira.

Beraz, esparru geografikoa segmentatzeko irizpideei dagokienez, ez da alderik ikusi Taldearen jarduera-eremuen artean (Euskal Autonomia Erkidegoaren eta Nafarroaren eta Estatuko gainerako lurraldeen artean), eta, beraz, ez dago irizpide horren arabera informazioa bereizi eta zatikatu beharrik.

- Informazio zatikatua lantzeko erabili diren oinarriak eta metodologia

Informazio hau osatzeko, LABORAL Kutxa Taldea osatzen duten sozietateen kontabilitate indibiduala hartu da kontuan, dagozkion baterakuntzako ezabapenak eta doikuntzak eginda.

Negozio-unitate bakoitza negozio independentetzat hartzen denez, negozioen artean diru-sarrerren eta gastuen fluxuak gertatzen dira produktuak, zerbitzuak edo sistemak banatzeko zerbitzuak emateagatik. Ezabapenak eta doikuntzak segmentuen arteko barruko emaitzak ezabatzeari dagozkie funtsean. Horrek, azkenean, ez du eraginik Taldearen emaitza-kontuan.

- Negozien araberako segmentazioa

Jarraian, 2019ko eta 2018ko ekitaldietako balantze bateratura eta galdu-irabazien kontu bateratura egin diren ekarpen nagusiak azaltzen dira, kontuan hartu gabe taldeko entitateekin egindako transakzioen eragina:

	2019		
	<u>Txikizkako banku-jarduera</u>	<u>Aseguruen negozioa</u>	<u>Taldean guztira</u>
Galdu-irabazien kontu bateratua:			
Marjina gordinari ekarritakoa	357.500	37.474	394.974
Administrazio-gastuak	196.482	22.385	218.867
Ekitaldiko emaitza	115.433	11.931	127.364
Balantze bateratua:			
Aktiboak guztira	24.252.196	806.224	25.058.420
	2018		
	<u>Txikizkako banku-jarduera</u>	<u>Aseguruen negozioa</u>	<u>Taldean guztira</u>
Galdu-irabazien kontu bateratua:			
Marjina gordinari ekarritakoa	361.248	33.492	394.740
Administrazio-gastuak	204.322	22.719	227.041
Ekitaldiko emaitza	115.665	8.508	124.173
Balantze bateratua:			
Aktiboak guztira	22.209.500	779.833	22.989.333

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

6. Gutxienerako koefizienteak

6.1 Gutxienerako baliabide propioen koefizienteak

Basileako Banku Ikuskaritzako Batzordea arduratzen da nazioarteko finantza-arauketa bateratzeaz. Batzorde horrek hartutako erabakien bidez kreditu-erakundeetarako taxututako lehen arautegian, arrisku guztien gainean % 8ko gutxienerako kapitala finkatu zen (Basilea I, 1988). Geroago, 2004an, arriskua estimatzeko mekanismoen sentsibilitatea hobetu zuen Basilea IIak, eta bi zutabe berri eman zituen: erakunde bakoitzak bere kapitala eta arriskuak ebaluatzearena (II. zutabea) eta merkatu-diziplinarena (III. zutabea). 2010eko abenduan, arau-esparru berria onartu zuen Batzordeak: Basilea IIIa, alegia. Kalitate handiagoko tresnen bidez, kapital-eskakizunak handitzen ditu, eta sendoa izatea eta erakundeetan eta herrialdeetan homogeneotasunez aplikatzea du xede. Kapital-ratioen gardentasuna eta alderagarritasuna hobetzen ditu kapitalari buruzko akordio berriak. Gainera, zuhurtziazko tresna berriak ere erantsi zituen, likideziaren eta palanka-efektuaren alorretan.

Europar Batasunak bere ordenamendu juridikora eraman zituen Basilea III akordio horiek, 2019ko urtarrilaren 1era arte iraun zuen fasekako (*phase-in*) eredu baten bidez. Horretarako, arau hauek onartu zituen: Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013/36/EB Zuzentaraua (CRD-IV), 2013ko ekainaren 26koa, kreditu-erakundeen jardueran sartzeari eta kreditu-erakundeak eta inbertsio-enpresak zuhurtziaz gainbegiratzeari buruzkoa; eta Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 575/2013 Erregelamendua (EB), 2013ko ekainaren 26koa, kreditu-erakundeen eta inbertsio-enpresen zuhurtziazko betekizunei buruzkoa. Arau horiek, Europako Erkidegoen Egunkari Ofizialean argitaratu ondoren, 2014ko urtarrilaren 1etik aurrera aplikatzen dira.

Ordenamendu juridiko nazionala nazioartetik datozen araudi-aldaketetara egokitzeko asmoarekin, 2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legea, kreditu-entitateen antolamendu, gainbegiraketa eta kaudimenari buruzkoa, onetsi zen, 2013ko azaroaren 29ko 14/2013 Errege Lege Dekretuak eta Espainiako Bankuaren 2/2014 Zirkularrak, trantsizio-epealdian aplikatzekoak diren errekerimenduetarako arautze-aukerak ezartzen dituenak, abiatutako transposizioari jarraikiz. Indarreko araudiak (I. oinarriak) ezartzen dituen gutxienerako baliabide propioak kalkulatzeko, Taldearen kreditu-arriskua, truke-arriskua, negozioazio-zorroaren arriskua, merkatu-arriskua eta eragiketa-arriskua hartzen dira kontuan. Horrez gain, arrisku-kontzentrazioaren mugak bete behar ditu Taldeak.

2015eko otsailaren 13ko 84/2015 Errege Dekretuak, 2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legea, kreditu-entitateen antolamendu, gainbegiraketa eta kaudimenari buruzkoa, garatzen duenak, Lege horren araudi-garapena osatzen du, eta testu bakar batean elkartzeko kreditu-erakundeen antolamenduari eta diziplinari buruzko erregelamendu-mailako arau guztiak, hura argitaratu arte eman zirenak.

Halaber, azpimarratzekoa da 2015-2018 epealdian CRR Erregelamendua osatzen duten arau berriak argitaratu zirela, fondo propioei, likideziari, I. oinarriko arriskuei eta kapital-errekerimenduei dagozkien gaitan.

Horrela, bada, 2016ko otsailaren 2an, Espainiako Bankuak 2/2016 Zirkularra jaulki zuen, Espainiako ordenamendu juridikoan 2013/36/EB Zuzentaruaren transposizioa egiteko helburuz, kreditu-erakundeek dagokienez. Horrez gain, 575/2013 Erregelamenduak (EBrenak) nazioko agintaritzaren eskudunari aitortzen dizkion aukeretako bat jasotzen du Zirkularrak, Espainiako Bankuak 2/2014 Zirkularrean erabilitakoak osatuz.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Zirkular horrek Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2011ko azaroaren 16ko 2011/89/EB Zuzentarauaren transposizioaren alderdi batzuk ere garatzen ditu. Zuzentaru horrek 98/78/EE, 2002/87/EE, 2006/48/EE eta 2009/138/EE Zuzentaruak aldatzen ditu, finantza-konglomeratu bat osatzen duten finantza-erakundeen gainbegiratze osagarriari dagokionez. Zuzentaru hori dagoeneko aplikatu da, funtsean, 10/2014 Legeak eta 84/2015 Errege Dekretuak egindako aldaketen bidez; hurrenez hurren, 2005eko apirilaren 22ko 5/2005 Legean, finantza-konglomeratuak gainbegiratzeari buruzkoan, eta berori garatzeko 1332/2005 Errege Dekretuan. 5/2005 Legeak finantza-arloko beste lege batzuk ere aldarazi zituen.

2017ko ekitaldian, Espainiako Bankuaren 2017ko urriaren 24ko 3/2017 Zirkularra kaleratu zen, 2014ko urtarrilaren 31ko 2/2014 Zirkularra aldatzen duena. Zirkularraren oinarritzko helburua da 2/2014 Zirkularraren alderdi batzuk, garrantzirik txikieneko kreditu-erakundeei dagozkienak, egokitzea Europako Banku Zentralak finantza-erakunde garrantzitsuentzat onartutako xedapenetara, batik bat Europako Banku Zentralaren 2017ko apirilaren 4ko 2017/697 Orientaziora (EB), Europar Batasunaren zuzenbideak garrantzirik txikieneko finantza-erakundeei buruz nazio-agintaritzak eskudunei eskaintzen dizkien eskumen eta ahalmenen erabilerari buruzkora. Era berean, kendu egin dira 2017ra arte ezarri beharrekoak ziren aukera iragankorrei buruzko arauak.

Azkenik, 2019ko ekitaldian kaleratu da Espainiako Bankuaren 2019ko urriaren 22ko 3/2019 Zirkularra, 557/2013 Erregelamenduak (EB) emandako ahalmena erabiltzekoa, mugaeguneratutako obligazioen nabarmentasun-muga zehazteko. 2020ko abendutik aurrera izango da aplikagarri.

CRR Erregelamenduan ezarritako errekerimenduei jarraikiz, kapitalaren % 8ko ratioa bete beharko dute, une oro, kreditu-erakundeek. Halere, kontuan izan behar dugu arautzaileek beren botereak erabil ditzaketela arau-esparru berriaren eraginpean, eta finantza-erakundeei kapital-maila osagarriak edukitzeko eska diezaieketela.

Zentzu horretan, Entitate Nagusiak jakinarazpen bat jaso zuen Espainiako Bankutik, Entitateari aplikagarri zaizkion zehazkiak gutxieneko errekerimenduen inguruko erabakiari buruz. Horren arabera, LABORAL Kutxak % 8,38ko CommonEquityTier 1 (CET 1) ratioa izan behar du, kapital erregulatorioaren gainean neurtua. Eskakizun horretan sartzen dira 1. oinarriak eskatzen duen gutxienekoa eta 2. oinarriaren errekerimendua, bai eta kapitalari eusteko koltxoia ere. Aldi berean, 1. oinarriaren % 8ko eskakizunetik abiatuz, Kapital Osoaren gutxieneko errekerimenduak % 11,88koak dira.

CET1en % 8,38aren errekerimenduak osagai hauek ditu: 1. oinarriak eskatzen duen CET1aren gutxienekoa (% 4,5koa), 2. oinarriaren errekerimendua (%1,38koa) eta kapitalari eusteko koltxoia (% 2,5koa).

Hona hemen Taldearen Entitate Nagusiaren zuzendaritzak baliabide propioen kudeaketaren inguruan finkatutako helburu estrategikoak:

- Gutxieneko baliabide propioen inguruan aplikatzekoa den araudia une oro betetzea, bai banaka bai taldean.
- Baliabide propioen kudeaketan efizientziarik handiena bilatzea, errentagarritasuneko eta arriskuko beste aldagai batzuekin batera baliabide propioen kontsumoa funtsezko aldagaitzat hartu dadin, Taldeko inbertsio-erabakiak hartzeko egiten diren analisietan.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Helburu horiek betetzeko, baliabide propioak kudeatzeko hainbat politika eta prozesu ditu Taldeak ezarrita. Hauek dira horien gidalerro nagusiak:

- Taldeak jarraipeneko eta kontroleko unitate bat du, Entitatearen Arriskuen Zuzendaritzaren mende, eta aztertzen du Espainiako Bankuak baliabide propioez ezarrita duen araudia zenbateraino ari den betetzen.
- Taldearen antolamendu estrategiko eta komertzialean, horiek Taldearen baliabide propio konputagarrietan duten eragina eta kontsumoaren, errentagarritasunaren eta arriskuaren arteko erlazioa eragile erabakigarritzat hartzen dira erabakiak hartzeko orduan.
- Taldearen kaudimen-egoerari eta etorkizuneko plangintzari etengabeko jarraipena eginez monitorizatzea. Bi agertoki hartzen dira kontuan: nagusia, datozen hiru ekitaldietarako gertagarriena den hipotesiarekin, eta hainbat estres-agertoki, askotariko aurkako egoerak gainditzeko duen finantza-gaitasuna ebaluatzeko helburuarekin.

Taldeak aurrez azaldu dugun kaudimen-araudian xedatutakoari lotuz kudeatzen ditu bere baliabide propioak, definizio kontzeptualei dagokienez.

	2019	2018
1. mailako kapital arrunta (CET1)		
Kapitala	759.601	741.454
Emitza onargarriak	77.550	76.381
Erreserbak	913.393	858.321
Balioztapenagatiko doikuntzak	(70.794)	(895)
(-) Beste kenketa batzuk	(62.189)	(61.829)
(-) CET1 doikuntzak, zuhurtziatzko iragazkiak direla eta	114.075	18.513
	1.731.636	1.631.945
1. mailako kapital gehigarria		
Kapital-tresna onargarriak	-	-
	-	-
2. mailako kapitala		
Kapital-tresnak eta mendeko maileguak	-	-
Kreditu-arriskueterako estaldura osagarria metodo estandarraren bidez	-	-
Balioztapenagatiko doikuntzak	-	-
Heziketako eta Sustapeneko Fondoa	-	-
(-) Doikuntza iragankorrak	-	-
	-	-
Beste kontzeptu eta kenketa batzuk	-	-
Fondo propio konputagarriak guztira	1.731.636	1.631.945
Gutxieneko fondo propioak guztira	686.912	696.041
Arriskuaren arabera haztatutako aktiboak	8.586.398	8.700.515

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n Taldeak zituen gutxieneko baliabide propioen daturik garrantzitsuenak:

	2019	2018
1. mailako kapital arruntaren ratioa (CET1)	% 20,17	% 18,76
1. mailako kapitalaren ratioa	% 20,17	% 18,76
Kapital-ratioa guztira	% 20,17	% 18,76

1. mailako gutxieneko kapital arruntaren ratioa % 4,5koa da eta 1. mailako kapitalaren gutxieneko ratioa % 6,0koa.

Urteko kontu bateratu hauek formulatzeko egunean, Taldeak betetzen du araudi hori.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

6.2 Gutxieneko erreserben koefizienteak

1998ko irailaren 29ko 1/1998 Zirkular Monetarioak, 1999ko urtarrilaren 1ean indarrean sartu zenak, indargabetu egin zuen hamar urterako kutxa-koefizientea, eta, horren orde, gutxieneko erreserben koefizientea jarri zuen.

Europar Batasunaren 2011ko abenduaren 21eko egunkari ofizialak Europako Banku Zentralaren 2011ko abenduaren 14ko 1358/2011 (EB) Erregelamendua argitaratu zuen, Gutxieneko Erreserbak Aplikatzeari buruzko 1745/2003 (EB) Erregelamendua aldatu zuena. Aldaketa izan zen Europako Banku Zentralaren Gobernu Kontseiluak 2011ko abenduaren 8an erabakitako murrizketa jasotzea. Erabaki zen erakunde lotuek eutsi beharreko gutxieneko erreserba-koefizientearen maila % 2tik % 1era murriztea, erreserbei eusteko epealdia hasi zenetik, 2012ko urtarrilaren 18tik, aurrera.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n eta 2019ko eta 2018ko ekitaldietan zehar, Entitate Nagusiak betetzen zituen araudi aplikagarriak une bakoitzean koefiziente horretarako ezarritako gutxienekoak.

2019ko abenduaren 31n, Entitate Nagusiak 1.624.987 mila euroko zenbatekoa du, helburu horrekin, Espainiako Bankuko kontuan (1.395.458 mila eurokoa 2018ko abenduaren 31n) (22. oharra). Dena den, mantentze-aldian kontu horretan dauden amaierako saldoen batez bestekoa hartzen da kontuan, araudi aplikagarriak gutxieneko erreserben koefiziente hori betetzeko eskatzen duen saldoa kalkulatzeko.

7. Entitateko kontseilarien eta goi-zuzendaritzako kideen ordainsariak

a) Estatutuetako ezarpenak

Lan-bazkideek ez dute ordainsaririk jaso Kontseilu Errektoreko kide izateagatik, ez finkorik ez aldakorrik, Entitatean ohiko lanpostua betetzeagatik jasotzen dutenaz gain. Era berean, Kontseilu Errektoreko gainerako kideek ere ez dute inolako ordainsaririk jaso kontseilari izateagatik.

Caja Laboral Popularrek konpentsatu egiten du lehendakariaren lana; hau da, zehaztutako prozeduren bitartez, ordaindu egiten dio, Caja Laboral Popular Coop. de Crédito finkatutako ordainsariei buruzko irizpideei jarraikiz.

Jarraian, Kontseilu Errektoreko lehendakariak jasotako ordainsariak ageri dira:

	Epe laburreko ordainsariak eta dietak	
	2019	2018
Kontseilu Errektoreko lehndakaria	167	166
	167	166

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

b) Kontseilu Errektorearen eta goi-zuzendaritzako kideen beste ordainsari batzuk

Hona hemen Kontseilu Errektoreko 4 lan-bazkideek beren lanpostuetan jaso dutena, 2019ko abenduaren 31n (2018an 4 lan-bazkideek):

	Epe laburreko ordainsariak eta dietak	
	2019	2018
Kontseilu Errektoreko kideak	261	257
	<u>261</u>	<u>257</u>

Era berean, 2019ko abenduaren 31n Zuzendaritza Kontseiluko partaide diren 9 lagun hartu dira Entitateko goi-zuzendaritzako kideetat —2018ko abenduaren 31n 7 ziren—.

Taula honetan bildu dira aurrez zehaztu dugun eran goi-zuzendaritzak jasotakoak:

	Epe laburreko ordainsariak eta dietak	
	2019	2018
Goi-zuzendaritza	1.106	984
	<u>1.106</u>	<u>984</u>

Bestalde, 2019ko eta 2018ko ekitaldietan, Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideek 243,46 mila euro eta 284,44 mila euro jaso dituzte, hurrenez hurren, konturako kapital-ordainketengatik (interesengatik) eta erabilgarri dagoen soberakinaren (kooperatiba-itzulkinen) banaketa osagarriagatik.

Entitate Nagusiko Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideen alde ekitaldian adierazitako ordainsariez gain, beste sarrera eta gastu batzuk ere erregistratu dira 2019ko eta 2018ko galdu-irabazien kontuan, hain zuzen ere Entitatearen Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideekin egindako eragiketenak, eta horien xehetasunak aurkeztuko ditugu jarraian:

	Finantza-sarrerak		Finantza-gastuak		Komisioen ondoriozko sarrerak	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideak	5	3	-	-	5	3
	<u>5</u>	<u>3</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5</u>	<u>3</u>

Taldeko partaidetzapeko erakundeen administrazio-kontseiluetan Entitate Nagusiaren izenean jarduten duten goi-zuzendariak ez dute, 2019an eta 2018an, inolako ordainsaririk jaso partaidetzapeko erakunde horietako kontseilari izateagatik.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- c) Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideekiko mailegu, kreditu, eperako gordailu, abal eta konpromisoak

Segidan, Entitatearen Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideekin egindako eragiketen ondorioz 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n balantzean erregistratu diren aktiboko eta pasiboko saldoen xehetasuna eskainiko dizuegu:

	Aktiboa - emandako maileguak (zenbateko gordina)		Aktiboa - kreditu-kontuak (zenbateko gordina)		Pasiboa - ageriko eta eperako gordailuak		Abalak eta konpromisoak	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Kontseilu Errektoreko eta goi-zuzendaritzako kideak	1.887	1.548	-	-	1.240	914	-	-

8. Agentziako kontratuak

2015eko otsailaren 13ko 84/2015 Errege Dekretuaren 21. artikularekin bat —2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legea, kreditu-entitateen antolamendu, gainbegiraketa eta kaudimenari buruzkoa garatzen du—, kreditu-erakundeen jarduerako ohiko eragiketarako Entitate Nagusiaren izenean eta kontura bezeroekin negoziatzeko edo formalizatzeko 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n ahalordeak emanda dauden pertsona fisiko eta juridikoen zerrenda dator, II. eranskinean.

Zerrenda hori behar bezala jakinarazi zaio Espainiako Bankuari, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n.

9. Ingurumenarekiko inpaktua

Taldearen eragiketa globaletan, besteak beste, ingurumena eta langileen segurtasuna eta osasuna babesteko legeak betetzen dira. Taldeak uste du behar bezala betetzen dituela legeok, eta horiek betetzen direla bermatzeko diseinatutako prozedurak dituela ezarrita.

Taldearen ustez, beharrezko neurriak hartu ditu ingurumena babestu eta hobetzeko edota, dagokionean, ingurumen-inpaktua minimizatzeko, betiere indarrean dagoen araudia betez. Horren haritik, 2001ean ISO 14001 Arauaren arabera Ingurumen Kudeaketako Ziurtagiria lortu zuen Entitate Nagusiak, eta oraindik ere indarrean du. 2019ko eta 2018ko ekitaldietan zehar, Taldeak ez du inolako hornikuntzarik egin ingurumen-arrisku eta -gastuetarako, Entitate Nagusiko Kontseilu Errektorearen iritziz ez dagoelako urteko kontu bateratuetan eragin nabarmenik izan dezakeen era horretako kontingentziarik.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

10. Gordailuak Bermatzeko Funtsa

10.1 Suntsiarazpen Funts Bakarra

11/2015 Legeak, ekainaren 18koak, eta hori garatzen duen 1012/2015 Errege Dekretuak, azaroaren 6koak, 2014ko maiatzaren 15eko 2014/59/EB Zuzentaraua ordenamendu juridiko nazionalen transposizioz jasotzea arautzen dute. Arau horrek esparru berria finkatu du, kreditu-erakundeak eta inbertsio-zerbitzuetako enpresak suntsiarazteko. Hain zuzen, Suntsiarazpen Mekanismo Bakarra osatzen dutenetako bat da. 2014ko uztailaren 15eko 806/2014 (EB) Araudiak hainbat arau eta prozedura finkatzen ditu kreditu-erakundeak eta inbertsio-zerbitzuetako enpresak suntsiarazteko, Europako Suntsiarazpen Mekanismo Bakarraren eta Suntsiarazpen Funts Bakarraren esparruan.

Araudi hori garatzeko, 2016ko urtarrilaren 1ean Suntsiarazpen Funts Bakarra sartu zen indarrean. Suntsiarazpenaren alorreko erabakiak hartzeari dagokionez Europako agintaria den Suntsiarazpen Batzorde Bakarrarentzako finantzaketa-tresnatzat eratu zen, berak hartutako suntsiarazpen-neurriak eraginkortasunez ezartzeko asmoz. Berari atxikitako kreditu-erakundeek eta inbertsio-zerbitzuak emateko enpresek elikatuko dute Suntsiarazpen Funts Bakarra.

Suntsiarazpen Mekanismo Bakarra Suntsiarazpen Funts Bakarrean euskarritzen da. Funts hori bankuen ekarpenez zuzkituko da, 2024ko abenduaren 31ra arteko epealdian, bermatutako gordailuen % 1eko tamainara iritsi arte.

EBren 2015/63 Erregelamenduak arautzen duen Suntsiarazpen Funts Bakarrera entitate bakoitzak egin beharreko ekarpena kalkulatzeko, atxikitako entitateen pasibo osoen guztizko agregatuan entitateari dagokion proportzioa hartzen da aintzat, berorren baliabide propioak eta gordailuetan bermatutako zenbatekoa kenduta. Ateratzen den kopurua entitatearen arrisku-profilari egokitzen zaio ondoren. Suntsiarazpen Funts Bakarrera ekarpena egiteko eginbeharra urte bakoitzaren urtarrilaren 1ean sortuko da.

2019ko ekitaldian, erakunde horri egindako ekarpenaren gastua 3.131 mila eurokoa izan da (2.852 mila eurokoa 2018ko ekitaldian) (56. oharra). Gastu hori FINAIB 21 arauaren arabera kontabilizatu da, Gordailuak Bermatzeko Funtsak aintzatetsitako gastuaren antzera.

10.2 Gordailuak Bermatzeko Funtsa

Entitate Nagusia Kreditu Erakundeen Gordailuak Bermatzeko Funtsean dago sartuta.

1996ko abenduaren 20ko 2606/1996 Errege Dekretuak, 2015eko azaroaren 6ko 1012/2015 Errege Dekretuak aldatu zuenak, hauxe ezartzen du: Gordailuak Bermatzeko Funtsaren Gestio Batzordeak finkatuko ditu Kreditu Erakundeen Gordailuak Bermatzeko Funtsera atxikitako erakundeen urteko ekarpenak. 2019ko ekitaldian, 2019ko ekainaren 30ean bermatuta zeuden gordailuen milako 1,8ko ekarpena finkatu zuen Gestio Batzordeak (2018ko ekainaren 30ean bermatuta zeuden gordailuen milako 1,8koa izan zen 2018ko ekitaldian). Entitate bakoitzaren ekarpena kalkulatzeko, bermatutako gordailuen zenbatekoa eta arrisku-profila hartzen dira aintzat, bai eta zenbait adierazle ere: kapitalaren egokitasuna, aktiboen kalitatea eta likidezia. Horiek Espainiako Bankuaren 2016ko maiatzaren 27ko 5/2016 Zirkularrak garatu ditu —1/2018 Zirkularrak aldatu zuen—. Era berean, 2019ko abenduaren 31n zaintzan dauden baloreen eta beste finantza-tresna batzuen % 5en milako 2an finkatu da balore-bermeen konpartimentura egin beharreko ekarpena.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Aurreko paragrafoan aipatu diren ohiko ekarpenen gastua FINAIB 21en arabera sortzen da, ordainketa-betebeharra dagoenean —urte bakoitzeko abenduaren 31n izan ohi da—.

2012ko uztailaren 30ean, berari atxikitako entitateen artean aparteko derrama bat egitea erabaki zuen Gordailuak Bermatzeko Funtzaren Gestio Batzordeak: entitate bakoitzak urteko 10 kuota berdin ordainduko ditu. Entitate Nagusiaren derramaren zenbatekoa 35.277 mila eurokoa da: 3.522 milana euroko urteko 10 kuota. Dagokionean Entitate Nagusiak ordaintzen duen urteko ohiko ekarpenetik kenduko dira kuota horiek, ohiko ekarpen horren zenbatekoraino. 2019ko abenduaren 31n, Entitate Nagusiak erregistratuta du 10.568 mila euroko (2018ko abenduaren 31n 14.091 mila euroko) konpromiso hori; hain zuzen, balantze bateratuko aktiboko «Beste aktibo batzuk – Beste periodifikatze batzuk» epigrafean (33. oharra) eta balantze bateratuko pasiboko «Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan – Beste finantza-pasibo batzuk» epigrafean (35. oharra).

6/2013 Errege Lege Dekretuak honako hau ezarri zuen, Kreditu Erakundeek Gordailuak Bermatzeko Funtzaren ondarea sendotzeko xedez: Kreditu Erakundeek Gordailuak Bermatzeko Funtsei buruzko 1996ko abenduaren 20ko 2606/1996 Errege Dekretuaren 3. artikuluan aurreikusitako urteko ekarpena, erakunde lotuek 2012ko abenduaren 31n gordailuen gainean egin beharrekoa, beste milako 3 handituko da, salbuespenez eta behin bakarrik.

Bi zatitan gauzatu behar zen hazkuntza hori:

- a) Lehen zatia, guztizkoaren 2/5en parekoa, 2013ko abenduaren 31tik aurrerako 20 egun baliodunetan ordaindu behar zen. Zati hori murriztu egin zen, araudian aurreikusitako kenketen ondorioz, eta 7.693 mila euroko zenbatekoarekin gastu moduan erregistratu zen, 2013ko ekitaldiko emaitza-kontuan.
- b) Bigarren zatia (24.455 mila eurokoa) gainerako hiru bostenen parekoa da, eta 2014ko urtarrilaren batetik aurrera Gestio Batzordeak zehaztuko duen egutegiaren arabera ordaindu behar zen, gehienez ere 7 urteko epearen barruan. FINAIB 21ean ezarritakoari jarraikiz, 2013ko martxoaren 22ko Errege Lege Dekretu hori indarrean sartzerakoan sortutakotzat jo zen gastua, batetik Entitate Nagusiaren etorkizuneko jardueraren mende ez zegoen ekarpena zelako eta bestetik osotasunean pasibo gisa aitortu behar zelako egun horretan, noiz sortu zen aintzat hartu gabe. 2014ko irailaren 30ean, 3.494 mila euro abonatu zituen Entitate Nagusiak. Bestalde, 2014ko abenduaren 17an, ekarpenaren bigarren zati horren gainerako zatia kopuru bereko 2 zatitan ordaintzea erabaki zuen Kreditu Erakundeek Gordailuak Bermatzeko Funtzaren Gestio Batzordeak, araudi horrek emandako gaikuntzaren barruan: 2015eko ekainaren 30ean lehena eta 2016ko ekainaren 30ean bigarrena. 2015eko ekainaren 30ean, 10.480 mila euro abonatu zituen Entitate Nagusiak, eta, beraz, 2015eko abenduaren 31n 10.480 mila euro geratzen zitzaizkion ordaintzeko. 2016ko ekainaren 30ean abonatu zuen zenbatekoa, eta, beraz, ordainduta geratu zen 2. zati horretako kopuru osoa.

2019ko ekitaldian, erakunde horri egindako ekarpen guztien gastu osoa 26.509 mila eurokoa izan da (24.786 mila eurokoa, 2018ko ekitaldian), eta honi atxikitako galdurabazien kontu bateratuan jaso ditugu, «Beste ustiapen-gastu batzuk» epigrafean (56. oharra).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

11. Ikuskaritzako zerbitzu-sariak

Kanpo-ikuskaritzarako PricewaterhouseCoopers Auditores SLri kontratatutakoaren zerbitzu-sariak 528 mila eurokoak izan dira 2019ko ekitaldian (494 mila eurokoak 2018koan).

PricewaterhouseCoopers Auditores SLk eta PricewaterhouseCoopers markari lotutako beste sozietate batzuek emandako beste zerbitzu batzuek 114 mila euroko balioa izan dute 2019an (199 mila eurokoa 2018an). Beste zerbitzu horietatik, PricewaterhouseCoopers Auditores SLk 2019ko ekitaldian Taldeari emandako kontu-auditoretzaz bestelako zerbitzuak 106 mila eurokoak izan dira. Hauek dira zerbitzuok: batetik, bezeroen aktiboen babesari buruzko auditorearen txosten independentea, Balore Merkatuko Komisio Nazionalaren 5/2009 Zirkularrak, azaroaren 25ekoak, eskatutakoa, eta, bestetik, finantzen eta kaudimenaren egoerari buruzko txostenaren berrikuspena, 2018ko apirilaren 17ko Zirkularraren eta 2017ko otsailaren 22ko Zirkularraren ildotik eta Aseguru eta Pentsio Funtsen Zuzendaritza Nagusian zehaztutako irismenarekin.

Beste zerbitzu horietatik, PricewaterhouseCoopers Auditores SLk 2018ko ekitaldian Taldeari emandako kontu-auditoretzaz bestelako zerbitzuak 199 mila eurokoak izan ziren. Hauek ziren zerbitzuok: batetik, bezeroen aktiboen babesari buruzko auditorearen txosten independentea, Balore Merkatuko Komisio Nazionalaren 5/2009 Zirkularrak, azaroaren 25ekoak, eskatutakoa; bestetik, Entitate Nagusiak Datuak Babesteko Erregelamendu Orokorrekin duen bateratze-mailari buruzko aholkularitza, eta, azkenik, finantzen eta kaudimenaren egoerari buruzko txostenaren berrikuspena, 2018ko apirilaren 17ko Zirkularraren eta 2017ko otsailaren 22ko Zirkularraren ildotik eta Aseguru eta Pentsio Funtsen Zuzendaritza Nagusian zehaztutako irismenarekin.

12. Ondorengo gertakariak

2019ko abenduaren 31tik urteko kontu bateratu hauek egin bitarteko epealdian ez da Taldeari nabarmen eragiteko moduko aparteko gertakaririk jazo.

13. Aplikatutako kontabilitate-printzipio eta -arauak eta balioztapen-irizpideak

Urteko kontu hauek egiteko erabili ditugun kontabilitate-printzipio eta -araurik eta balioztapen-irizpiderik nabarmenenak azalduko ditugu segidan:

a) Jarduneko enpresaren printzipioa

Urteko kontu bateratuak egitean, Taldeko erakundeen jarduerak etorkizunean ere jarraitu egingo duela hartu da kontuan. Hortaz, kontabilitate-arauak aplikatzearen helburua ez da ondare garbi oso bateratua edo horren zati bat transmititzeari begira berorren balioa ezartzea edo likidazioa eginez gero emango lukeen zenbatekoa finkatzea.

b) Sortzapen-printzipioa

Urteko kontu bateratu hauek, eskudiru-fluxuen egoera-orriekin zerikusia duten gaietan salbu, ondasun eta zerbitzuen korrante errealaaren arabera prestatu dira, noiz ordaindu edo kobratu diren kontuan hartu gabe.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

c) Beste printzipio orokor batzuk

Kostu historikoaren ikuspegiari jarraikiz egin dira urteko kontu bateratuak. Dena den, 2004ko urtarrilaren 1ean eta 13.q oharrean adierazitakoaren arabera lursailei eta eraikuntzei aplikatutako errebalorizazioa ere sartu da, eta arrazoizko balioko balioztapena ere bai, bai «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» atalarena eta bai «Beste finantza-aktibo eta -pasibo batzuk» atalarena (deribatuak barne hartuta).

Urteko kontu bateratuak egiteko, kontabilitateko zenbait estimazio erabili behar dira. Bestalde, Taldearen kontabilitate-politikak aplikatzeko prozesuan bere iritzia erabili behar du Zuzendaritzak. Estimazio horiek eragina izan dezakete, bai urteko kontu bateratuen eguneko aktiboen eta pasiboen zenbatekoan eta aktibo eta pasibo kontingenteen banakapenean, bai urteko kontu bateratuei dagokien aldiko sarreren eta gastuen zenbatekoan. Estimazioak Zuzendaritzaren egungo eta etorkizuneko gorabeheren ezagutzan oinarritzen badira ere, azken emaitzak bestelakoak izan daitezke.

d) Finantza-deribatuen izaera eta funtzionamendua

Finantza-deribatuak izeneko tresnek, galerak edo irabaziak ekartzeaz gain, saldoei eta transakzioei lotutako kreditu- eta/edo merkatu-arrisku guztiak edo batzuk konpentsatzeko aukera eman dezakete, baldintza batzuk betetzen badira. Horretarako, azpiko elementu gisa erabiltzen dituzte interes-tasak, indize jakin batzuk, balore batzuen prezioak, zenbait dibisaren kanbio-tasa gurutzatuak eta antzeko beste erreferentzia batzuk. Taldeak merkatu antolatuetan negoziatutako finantza-tresna deribatuak erabiltzen ditu, edo, bestela, antolatutako merkatuetatik kanpo (OTC) aurkako alderdiarekin negoziatuak.

Eskatzen dituzten bezeroekin negoziatzeko erabiltzen dira finantza-tresna deribatuak, bai eta Taldearen posizioen arriskuak (estaldura-deribatuak) gestionatzeko eta horien salneurrien aldaketei onura ateratzeko ere. Estaldura-eragiketatzat hartu ezin diren finantza-tresna deribatuak negoziazio-deribatutzat hartzen dira. Hauek dira estaldura-kontabilitatea aplikatu ahal izateko baldintzak:

- i) Finantza-tresna deribatuak arrisku hauek estali behar ditu: interes-tasak edo kanbio-tasak gorabeherak izatearen ondorioz aktiboen eta pasiboen balioan aldaketak izatekoa (arrazoizko balioen estaldura); jatorria finantza-aktibo eta -pasiboetan, konpromisoetan eta aurreikusitako transakzio oso probableetan duten eskudiru-fluxu balioztatuetan gorabeherak izatekoa (eskudiru-fluxuen estaldura); eta atzerriko negoziotako inbertsio garbiarena (atzerriko negoziotako inbertsio garbien estaldura).
- ii) Estaldura-epean zehar, finantza-tresna deribatuak eraginkortasunez deuseztatu behar du estalitako elementu edo posizioaren berezko arriskuren bat. Hortaz, eraginkortasuna izan behar du: prospektiboa, erretrospektiboa eta estaldura baldintza normalean kontratatzen den unekoa. Bermatu behar du, estalitako elementuaren edo posizioaren bizitza osoan iraungo duela estalduak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Estalduren eraginkortasuna prospektiboa eta erretrospektiboa dela ziurtatzeko, eraginkortasun-testak erabiltzen ditu Taldeak. Horien bidez frogatzen du estaldura-tresnaren arrazoizko balioaren aldakuntza hein handian datorrela bat estalitako elementuaren arrazoizko balioaren aldakuntzarekin. Horrela, bada, indarreko arautegiari jarraikiz, estaldura eraginkorra izatekotan, estaldura-tresnaren arrazoizko balioaren aldakuntzak estalitako elementuaren arrazoizko balioaren aldakuntzaren % 80 eta % 125 bitartekoa izan behar du. Deribatu batek hasieran eraginkortasun-testa betetzen badu, baina aurrerago utzi egiten badio betetzeari, kontabilitatean negoziazio-deribatutzat hartuko da une horretatik, eta estaldurak eteteko araua aplikatuko zaio.

- iii) Egoki dokumentatu behar da, batetik, finantza-tresna deribatua saldo edo transferentzia jakin batzuk estaltzeko kontratatu zela berariaz eta, bestetik, estaldura eraginkor hori nola lortu eta neurtu nahi zen, betiere bat badator Taldeak arrisku propioak kudeatzeko duen moduarekin.

Elementu edo saldo indibidualak nahiz finantza-aktiboen eta -pasiboen zorroak estal daitezke. Azken kasu horretan, estaliko ditugun finantza-aktibo edo -pasiboek arrisku-tasa bera izan behar dute. Baldintza hori betetzeko, elementu indibidualetan estalitako arriskuak aldaketarekiko duen sentikortasuna antzekoa izan behar da.

Estaldurak gauzatzeko, hainbat izaeratako deribatuak erabiltzen ditu Entitate Nagusiak: interes-tasaren deribatuak, errenta aldakorrarenak, dibisarenak eta abarrenak, estali nahi den elementuaren ezkutuko arrisku-motaren arabera. Estaldura-tresna hauek erabil daitezke: Interes Rate Swap (IRS) izenekoak, Call Money Swap (CMS) deritzenak, FRAk, interes-tasen gaineko gerokoak, bonuen gaineko gerokoak, errenta aldakorrekiko interesen gaineko gerokoak, akzioen gaineko gerokoak, eperako dibisa-salerosketa, interes-tasen gaineko aukerak, errenta aldakorrekiko indizeen gaineko aukerak, akzioen gaineko aukerak, dibisaren gaineko aukerak, interes-tasen egituren gaineko aukerak, errenta aldakorrekiko egituren gaineko aukerak eta Equity Swapak.

Taldeak kontratatutako eta tresna deribatuekin egindako estaldura-eragiketak arrazoizko balioko estalduratzat hartzen dira, oro har. Estaltzen dute, batetik, Entitate Nagusiak jaulkitako zenbait pasiboren edo gordailuren arrazoizko balioak interes-tasen gorabeherengatik izan dezakeen aldaketa-arrisku osoa edo zati bat eta, bestetik, «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» zorroko ondare-tresna eta zorra adierazten duten balore batzuen arrazoizko balioa.

Beste finantza-tresna batzuetan edo beste kontratu nagusi batzuetan sartzen diren finantza-tresna deribatuak bereizi erregistratzen dira deribatu gisa, horien arriskuak eta ezaugarriak kontratu nagusietakoekin estuki lotuta ez daudenean eta kontratu nagusi horiek «Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak» eta «Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboak arrazoizko balioan» epigrafeetan sailkatuta ez daudenean.

Entitate Nagusiak aurkako alderdiekin sinatutako netting- eta kolateral-hitzarmenak erabiltzen ditu arriskuak arintzeko politika moduan; izan ere, aurkako alderdiaren balizko porrotarekiko esposizioa minimizatzen du horrela. 2019ko abenduaren 31n, berme kolateral gisa jasotako eta entregatutako gordailuak 63.010 eta 250.578 mila eurokoak dira, hurrenez hurren, eta «Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan – Beste finantza-pasibo batzuk» eta «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Maileguak eta aurrerakinak» epigrafeetan daude erregistratuta (113.585 eta 126.564 mila euro, hurrenez hurren, 2018ko ekitaldian) (35. eta 25. oharra).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Ohar horren beraren e) Finantza-aktiboak atalean deskribatzen dira finantza-deribatu horiek balioztatzeko irizpideak.

e) Finantza-aktiboak

Finantza-aktiboak hauetako zorroren batean sartzen dira balioztatzeko:

- i) Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan.
- ii) Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan.
- iii) Nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak.
 - a. Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak.
 - b. Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak
- iv) Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan.
- v) Deribatuak – estaldura-kontabilitatea.

Kategoria horiek sailkatzeko, bi elementu hauek hartzen dira aintzat:

- finantza-aktiboak gestionatzeko Taldearen negozio-eredua
- finantza-aktiboen kontratuzko eskudiru-fluxuen ezaugarriak

Negozio-eredua

Eskudiru-fluxuak sortzeko finantza-aktiboak gestionatzeko modua da negozio-eredua. Negozio-eredua zehaztu ahal izateko, helburu zehatz bat lortzearren finantza-aktiboen multzoak batera nola gestionatzen diren hartzen da aintzat. Beraz, negozio-eredua ez dago Taldeak tresna jakin baterako duen asmoaren mende; aitzitik, tresna-multzo baterako zehazten da.

Hona hemen Taldeak erabiltzen dituen negozio-ereduak:

- Finantza-aktiboei eustea, haien kontratuko eskudiru-fluxuak jasotzeko. Eredu horren arabera, kontratuzko eskudiru-fluxu zehatzak kobratzeko asmoz gestionatzen dira finantza-aktiboak, eta ez, ordea, errendimendu global bat eskuratzeko, aktibo horiek gordez eta salduz. Dena dela, egoera jakin batzuetan, aktiboak mugaeguneratu aurretik besterentzeko aukera dago. Aktiboak kontratuzko eskudiru-fluxuak jasotzeko asmoz mantentzeko ereduarekin bateragarriak diren salmenten artean daude oso maiztasun urriko edo garrantzi txikiko salmentak, muga-egunetik gertu dauden aktiboen salmentak, kreditu-arriskua hazi delako egindako salmentak, eta kontzentrazio-arriskua gestionatzeko egiten direnak.
- Finantza-aktiboen salmenta.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- Aurreko bi negozio-ereduak (finantza-aktiboak mantentzea kontratuzko eskudiru-fluxuak jasotzeko eta finantza-aktiboak saltzea) uztartzea. Negozio-eredu horretan, aktiboak maiztasun handiagoz eta zenbateko handiagoan saltzen dira, eta funtsezkoak izaten dira negozio-ereduan.

Finantza-aktiboen kontratuzko eskudiru-fluxuen ezaugarriak

Bi kategoria hauetakoren bat aukeratuko da hasiera batean finantza-aktiboak sailkatzeko:

- Kontratuko baldintzen ondorioz data jakin batzuetan eskudiru-fluxuak sorrarazten dituztenak, zor den kopuruaren printzipala eta interesak ordaintzean.
- Gainerako finantza-aktiboak.

Sailkapen horren ondoreetarako, hasierako aintzatespenean duen arrazoizko balioa da finantza-aktiboaren printzipala, jakinik finantza-aktiboaren bizitzan aldaketak egon daitezkeela (adibidez, printzipala itzuliz gero). Era berean, interesa ateratzeko, hainbat arrazoiren ondorioz jasotako kontraprestazioak batzen ditugu; alegia, diruaren denbora-balioaren, finantzaketa- eta egitura-kostuen eta aldi zehatz batean kobratzeko dagoen printzipalaren zenbatekoari lotutako kreditu-arriskuaren ondoriozko kontraprestazioak, eta irabazi-marjina bat gehitzen zaio.

Zorroren sailkapena, balioztapen-ondoreetarako

Taldeak honela sailkatzen ditu finantza-aktiboak, balioztapen-ondoreetarako:

- «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» zorroan, bi baldintza hauek betetzen direnean:
 - a. kudeatzeko erabiltzen den negozio-ereduaren helburua izatea kontratuzko eskudiru-fluxuak jasotzeko mantentzea finantza-aktiboak
 - b. kontratuko baldintzek eskudiru-fluxuak sorrarazten dituzte data jakin batzuetan; zor den printzipalaren gaineko printzipalaren eta interesen ordainketak dira soilik (PIOS testa: printzipalaren eta interesen ordainketa soilik).
- «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» zorroan, bi baldintza hauek betetzen direnean:
 - a. Kudeatzeko erabiltzen den negozio-ereduaren helburua izatea finantza-aktiboen kontratuzko eskudiru-fluxuak jasotzea eta saltzea.
 - b. Kontratuzko baldintzek eskudiru-fluxuak sorraraztea data jakin batzuetan; zor den printzipalaren gaineko printzipalaren eta interesen ordainketak dira soilik (PIOS testa: printzipalaren eta interesen ordainketa soilik).
- «Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» zorroan: baldin eta Entitateak horiek kudeatzeko darabilen negozio-ereduagatik edo horien kontratuzko eskudiru-fluxuen ezaugarriengatik ez bada komeni aurreko zorroetakoren batean sailkatzea.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- «Nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak» zorroan sartzen dira ezaugarri hauetakoren bat duten tresna guztiak:
 - a. Epe laburrean gauzatzeko helburuarekin sortu edo eskuratzea.
 - b. Batera identifikatu eta kudeatzen diren finantza-tresnen talde batekoak izatea eta ebidentziak egotea talde hori erabili egin dela arestian, epe laburrean irabaziak lortzeko.
 - c. Finantza-bermeko kontratuaren definizioa betetzen ez duten tresna deribatuak izatea eta kontabilitate-estaldurako tresnaren izendapena ez izatea.

Deskribatu berri ditugun balioztapen-irizpide orokorretatik kanpo gelditzen dira (salbuespenak dira) ondare-tresnetako inbertsioak. Oro har, Taldeak hasierako aintzatespenean eta era ezeztazinean gauzatzen du aukera, «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» zorroan sartzen dituelako negoziatzeko eutsitako tresna moduan sailkatzen ez diren ondare-tresna garbietan egindako inbertsioak, aukera hori gauzatu ezean «Nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak» zorroan sailkatu beharko liratekeenak.

Negozio-ereduaren ebaluazioari dagokionez, eredu hori ez dago banakako tresna batentzako asmoen mende; aitzitik, tresna-multzo batentzat zehazten da, honako hauek kontuan hartuta: aurreko ekitaldietako salmenten maiztasuna, zenbatekoa eta egutegia; salmenta horien zergatiak, eta etorkizuneko salmentekiko aurreikuspenak. Kontratuzko eskudiru-fluxuak jasotzeko aktiboek eustearen ereduarekin bateragarriak izan daitezke, besteak beste, oso gutxitan egiten diren edo oso garrantzi txikia duten salmentak, aktiboaren muga-egunetik hurbil daudenak eta finantza-aktiboaren kreditu-arriskua handitu delako edo kontzentrazio-arriskua gestionatzeko egin direnak.

Finantza-aktibo baten kontratuko klausula batek egutegia edo kontratuzko eskudiru-fluxuen zenbatekoa aldatzeko aukera ematen badu (adibidez, amortizazio aurreratuko klausulak edo iraupena luzatzeko klausulak), Taldeak erabakitzen du ea kontratuko klausula hori erabiliz tresnaren bizitzan sortzen diren eskudiru-fluxuak zor den kopuruaren printzipalaren eta interesen ordainketak soilik diren. Horretarako, egutegia aldatu aurretik eta ondoren sor litezkeen kontratuzko eskudiru-fluxuak edo kontratuzko eskudiru-fluxuen zenbatekoa hartzen ditu aintzat.

Aldi berean, finantza-aktibo batek interes-tasa aldi behin doitzea jasotzen badu baina doikuntza horren maiztasuna ez badator bat erreferentziako interes-tasaren epearekin (adibidez, interes-tasa 3 hilean behin doitzen bada urtebeteko tasara), hasierako aintzatespena egiten duen unean ebaluatzen du Taldeak intereseko osagaien desdoikuntza, erabakitzeko ea kontratuzko eskudiru-fluxuak zor den kopuruaren printzipalaren eta interesen ordainketak soilik diren.

Hasierako aintzatespena egiteko unean eskudiru-fluxuen gainean oso eragin txikia duten edo gertatzeko oso zailak diren gorabehera berezien mende dauden kontratuko baldintzek (jaulkitzailearen likidazioak, adibidez) ez dute galarazten «Amortizatutako kostuan» edo «Arrazoizko balioan eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela» zorroetan sailkatzea.

- vi) Deribatuak - estaldura-kontabilitatea: Taldeak eskuratu edo jaulkitako finantza-tresna deribatuak hartzen ditu barne, kontabilitate-estaldurakotzat hartzeko kalifikatzen direnak alegia.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- vii) Interes-tasaren arriskua estalita duen zorro bateko estalitako elementuen arrazoizko balioko aldaketak: galdu-irabazien kontuan ordaindutako zenbatekoen kontrapartida bateratuari dagokio, baldin eta zenbatekoak finantza-tresnen zorroen balioztapenean badute jatorria eta zorro horiek interes-tasaren arriskutik eraginkortasunez babestuta badaude arrazoizko balioa estaltzeko deribatuen bidez.
- viii) Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak: erakunde taldeaniztunetako edo elkartuetako ondare-tresnak hartzen dituzte barne.

Erakunde taldeaniztunak dira Taldeak eta Taldearekin loturarik ez duen beste erakunde batek edo hainbatek elkarren artean kontrolatutako partaidetzapeko erakundeak eta baterako negozioak. Baterako negozioak dira, bi erakunde edo partaidek edo gehiagok eragiketak egiten badituzte edo aktiboak gordetzen badituzte, eta finantzei edo eragiketei lotutako edozein erabaki estrategiko bideratzeko, partaide guztien ahobatezko adostasuna behar bada, baina eragiketa edo aktibo horiek partaideen finantza-egituretan txertatuta egon gabe.

Erakunde elkartuak partaidetzapeko erakundeak dira, zeinetan Taldeak eragin handia duen. Eragin nabarmen horren erakusle dugu, baina ez bakarra, zuzenean edo zeharka beste partaidetzapeko erakunde baten edo hainbaten bidez partaidetzapeko entitateko boto-eskubideen % 20ko edo gehiagoko partaidetza izatea.

- ix) Aseguru- edo berraseguru-kontratuen bidez babestutako aktiboak: aseguru-polizek Planaren aktibotzat hartzeko baldintzak betetzen ez dituztenean prestazio-betebeharra ezeztatzeko behar den diru guztia edo zati bat itzultzea eskatzeko aseguru-entitateei galda dakizkiekeen itzultze-eskubideei dagozkie.
- x) Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarri finantzarioak: erabiltzeko talde batean sartuta edo besterendu nahi den negozio-unitate batean —etendako eragiketak— dauden partida indibidualen liburu-tako zenbatekoek dagozkie, baldin eta gaur egungo baldintzetan eta urtebeteko epean (urteko kontuetan azaltzen den datatik aurrera) saltzeko probabilitate handia badute. Hortaz, besterentzen direnean jasotzen den diruarekin berreskuratuko da, seguruenik, finantza-izaerako partida horien kontabilitate-balioa. Badira finantza-izaerarik ez duten eta salgai dauden beste aktibo ez-korronte batzuk ere, eta horien kontabilitate-tratamendua 13.v oharrean jaso dugu.

Erregistroa eta balioztapena

Hasierako aintzatespenean, finantza-tresna guztiak arrazoizko balioarekin erregistratzen dira. Ondoren, kontabilitate-itxiera bakoitzeko balioztapena egiteko, irizpide hauek hartzen dira kontuan:

- i) Finantza-aktiboak arrazoizko balioaren arabera balioztatzen dira. Arau horretatik kanpo daude: finantza-aktiboak amortizatutako kostuan eta baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak, batetik, eta azpiko aktibotzat ondareko tresna horiek dituzten eta horiek entregatuta likidatzen diren finantza-deribatuak, bestetik.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- ii) Hauxe da finantza-aktibo batek egun jakin batean duen arrazoizko balioa: egoki informatutako alderdi interesdunek independentziaz egindako transakzioan batak besteari aktiboa emateko prezioa. Merkatu aktibo batean, hau da, merkatu antolatu, garden eta sakon batean, aktiboak duen kotizazio-balioa da arrazoizko balioaren ebidentziarik garbiena.

Finantza-aktiboak merkatuko preziorik ez duenean, antzeko tresnekin egin diren transakzioetan erabilitakora jotzen da arrazoizko balioa zenbatesteko, eta, bestela, behar bezala egiaztatutako balioztapen-ereduetara. Orobat, balioztatu nahi dugun aktiboaren bereizgarriak hartu behar dira kontuan, eragiten dioten arrisku-motak batik bat. Halere, garatutako balioztapen-ereduen mugak eta eredu horiek eskatzen dituzten datuen zehaztasun-falta direla eta, gerta liteke modu horretan ateratako arrazoizko balioa bat ez etortzea balioztapen-egunean erosi edo saltzeko izango lukeenarekin

- iii) Eguneroko kotizazio-prezioa da merkatu aktiboan kotizazio-balioa duten finantza-tresna deribatuen arrazoizko balioa; eta, ezohiko arrazoiengatik egun zehatz batean kotizazioa zehazterik ez badago, OTC finantza-deribatuak balioztatzeko erabiltzen diren pareko bideak erabiltzen dira.

Merkaturik gabeko deribatuak edo oso aktiboa ez den merkatua duten deribatuak balioztatzeko, metodologia ekonomikorik sendoenak eta egokienak erabiltzen dira, datu behagarrien erabilera maximizatuz eta merkatuko partaide batek balioztatuko lituzkeen faktore guztiak aintzat hartuz; alegia: a) antzekotasun handiko beste tresna batzuen bidez egindako transakzioak, b) eskudiru-fluxuen deskontua, c) aukerak balioztatzeko merkatu-ereduak. Merkatuko partaideek lehenesten dituzten eta tresnaren prezioaren estimaziorik errealistena emateko gaitasuna erakutsi duten teknikak ezarriko dira.

Hasierako aintzatespenean, finantza-deribatu guztiak arrazoizko balioarekin erregistratzen dira. Hasierako aintzatespenean, transakzioaren prezioa izan ohi da finantza-tresna baten arrazoizko balioaren ebidentziarik onena. LABORAL Kutxa Taldeak ez du eragiketa garrantzitsurik egiten, hasierako aintzatespenean transakzioaren prezioa ez den beste arrazoizko balio bat ezarria duten tresna deribatuekin.

- iv) «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» zorroa balioztatzeko, amortizatutako kostua baliatzen da, eta interes-tasa efektiboaren metodoa erabiltzen da berori finkatzeko. Amortizatutako kostua finkatzeko, finantza-aktiboaren eskuratze-kostua hartzen da oinarri. Horri, baina, zuzenketa batzuk egiten zaizkio printzipaletik ateratako diru-kopuruekin eta galdu-irabazien kontu bateratuan sartutako zatiarekin, interes-tasa efektiboaren metodoa erabiliz. Hasierako kostuaren eta muga-eguneko itzultze-balioaren arteko aldea ere hartzen da kontuan. Gero, zuzenean edo balioa zuzentzeko kontu baten bidez, aktiboaren zenbatekoa murriztu egin dela aintzatesten duen narriaduraren ondoriozko edozein balio-murrizketa kentzen zaio. Arrazoizko balioa estaltzeko eragiketetan estalitako «Maileguak eta kobratzeko partidak» epigrafearen kasuan, estaldura-eragiketa horietan estalitako arriskuaren edo arriskuaren ondorioz arrazoizko balioan izaten dituzten aldakuntzak erregistratzen dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Interes-tasa efektiboa da finantza-tresna baten balioa tresna horri balio-bizitzan estimatu zaizkion eskudiru-fluxuekin parekatzen duen eguneratze-tasa. Kontratuko baldintzak hartzen dira horretarako, amortizazio aurreraturako aukerak esaterako, baina etorkizuneko kreditu-arriskuengatik galerak kontuan hartu gabe. Interes-tasa finkoa duten finantza-tresnetarako, eskuratu zirenean kontratuan ezarri zen interes-tasa da interes-tasa efektiboa, baina izaeragatik interes-tasen antzekoak diren komisioak eransten zaizkio, baldin badaude. Interes-tasa aldakorreko finantza-tresnei dagokienez, interes-tasa efektiboa bat dator erreferentziako interes-tasa lehen aldiz berrikusi arte kontzeptu guztiengatik indarrean dagoen errendimendu-tasarekin.

Arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela erregistratzen ez diren finantza-tresnei dagokienez, erosteko edo jaulkitzeko zuzenean egotzi diren transakzio-kostuak gehituz edo kenduz doitzen da arrazoizko balioaren zenbatekoa. Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-tresnei dagokienez, zuzenean egotz dakizkiekeen transakzio-kostuak galdu-irabazien kontu bateratuan aintzatesten dira berehala.

Transakzio-kostuak honela definitzen dira: finantza-aktibo bat eskuratzeari edo erabiltzeari zuzenean egotz dakizkiekeen gastuak, edota Entitateak transakzioa burutu ez balu sortuko litzatekeen finantza-pasiboa jaulkitzeari edo onartzeari zuzenean egotz dakizkiekeenak.

Finantzaketa-izaera esanguratsurik ez duten eragiketa komertzialengatik kobratu beharreko partidak eta hasieran transakzio-prezioan edo printzipalaren prezioan, hurrenez hurren, balioztatu diren kreditu komertzialak eta epe laburrerako zor-tresnak zenbateko horretan bertan balioztatzen jarraituko dira, 13. ohar honen h) atalean deskribatzen den moduan estimatutako narriaduraren ondoriozko balio-doikuntza kenduta.

Taldeak barne-proiektu bat burutu du 2019an, aktiboko eragiketen transakzio-kostu zuzenak eta gehikuntzakoak identifikatzeko asmoz. Proiektu horretan, identifikatutako transakzio-kostu batzuk aktiboaren baliorik handiena gisa aintzatesten dira hasiera batean, eta kontuan hartzen dira interes-tasa efektiboa zehazteko. Tasa hori txikitu egiten da finantza-aktiboetarako, eragiketaren iraunaldi osoan periodifikatuta (25.b.2 oharra).

Finantza-aktiboen liburu-etako zenbatekoan gertatzen diren aldaketak, oro har, galdu-irabazien kontu bateratuan kontrapartida jasoz erregistratzen dira. Horretarako, bereizi egiten dira jatorria interesen sortzapenean eta antzeko kontzeptuetan dutenak eta beste arrazoi batzuk dituztenak. Lehenak «Interesen ondoriozko sarrerak» epigrafean jasotzen dira eta bigarrenak galdu-irabazien kontu bateratuko «Negoziatzeko eutsitako finantza-aktibo eta -pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak», «Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak» eta «Arrazoizko balioarekin izendatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten aktibo eta pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak» epigrafeetan, zenbateko garbian.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Halere, «Beste emaitza global metatu batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafeko tresnen liburuetakoa zenbatekoaren aldakuntzak ondare garbi bateratuko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafean jasotzen dira aldi baterako, baldin eta finantza-aktibo monetarioen kanbio-aldeen ondoriozkoak ez badira. «Beste emaitza global metatu bat» epigrafeko zenbatekoak ondare garbi bateratua osatzen dute, harik eta horien jatorri den aktiboari balantze bateratuan baja ematen zaion arte; une horretan, galdu-irabazien kontu bateratuaren kontra kitatzen dira, eta «Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboei kontuetan baja ematearen ondoriozko irabaziak edo galerak» epigrafean (zor-tresnen kasuan) edo «Bestelako erreserbak» epigrafean (ondare-tresnen kasuan) erregistratzen dira.

Estalitako kontu-sail eta kontabilitateko estaldurako kontu-sail gisa hartzen diren finantza-aktiboetan, irizpide hauek kontuan hartuta erregistratzen dira balioztapen-aldeak:

- i) Arrazoizko balioaren estalduretan, estaldura-elementuetan eta estalitako elementuetan gertatzen diren aldeak galdu-irabazien kontu bateratuan jasotzen dira, zuzenean, estalitako arrisku-motari dagokionez.
- ii) Eskudiru-fluxuen estaldura-eragiketetan eta atzerriko negozioetako inbertsio garbietan eraginkorra ez den zatiaren balioztapen-aldeak galdu-irabazien kontu bateratuan sartzen dira, zuzenean.
- iii) Eskudiru-fluxuen estalduretan, ondare garbi bateratuko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafean jasotzen dira, aldi baterako, estaldura-elementuen estalduran eraginkorra den zatiaren balioztapen-aldeak.
- iv) Atzerriko negozioetako inbertsio garbien estalduretan, ondare garbi bateratuko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafean jasotzen dira, aldi baterako, estaldura-elementuen estalduran eraginkorra den zatiaren balioztapen-aldeak.

Azken bi urte hauetan, balioztapenagatiko aldaketak ez dira emaitza moduan aintzatesten, harik eta estalitako elementuaren galerak edo irabaziak galdu-irabazien kontu bateratuan erregistratzen diren arte edo estalitako elementua mugaeguneratu arte.

Finantza-tresnen zorroen arteko birsailkapena

Taldeak finantza-aktiboak gestionatzeko negozio-eredua aldatzen duenean, eragindako finantza-aktibo guztiak atal hauen arabera birsailkatzen dira. Birsailkapenaren egunetik era prospektiboan burutzen da birsailkapena, baina ez da beharrezkoa aurretiaz aintzatetsitako irabaziak, galerak edo interesak berriro adieraztea. Oro har, oso gutxitan gertatzen da negozio-eredua aldatzea; supostu hauetan, hain zuzen:

- i) Taldeak «amortizatuko kostuan» zorrotik «arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela» zorrora birsailkatzen badu zor-tresnaren bat, birsailkatu den eguneko arrazoizko balioa estimatu beharko du. Aurretiko amortizazio-kostuaren eta arrazoizko balioaren artean aldea dagoelako galerarik edo irabazirik gertatzen bada, galdu-irabazien kontu bateratuan aintzatetsiko da.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- ii) Taldeak «arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela» zorrotik «amortizatuko kostuan» zorrora birsailkatzen badu zor-tresnaren bat, birsailkatu den egunean aktiboak duen arrazoizko balioa izango da bere liburu-etako zenbateko gordin berria.
- iii) Taldeak «amortizatuko kostuan» zorrotik «arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela» zorrora birsailkatzen badu zor-tresnaren bat, birsailkatu den eguneko arrazoizko balioa estimatu beharko du Entitateak. Aurretiko amortizazio-kostuaren eta arrazoizko balioaren artean aldea dagoelako galerarik edo irabazirik gertatuz gero, beste emaitza global bateko epigrafean aintzatetsiko da. Birsailkapenaren ondorioz ez dira doitu behar izango interes-tasa efektiboa eta aurreikusten diren kreditu-galeren estimazioa.
- iv) Zor-tresnaren bat «arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela» zorrotik «amortizatutako kostuan» zorrora birsailkatzen bada, birsailkatu den eguneko arrazoizko balioaren arabera birsailkatuko da finantza-aktiboa. Ondare garbiko beste emaitza global metatu batean birsailkatu den eguneko galera edo irabazi metatua ezereztu egingo da. Horretarako, birsailkapenaren egunean aktiboak duen liburu-etako zenbatekoa erabiliko da kontrapartida moduan. Hala, zor-tresna beti amortizatutako kostuan balioztatu balitz bezala balioztatuko da, birsailkapenaren egunean. Birsailkapenaren ondorioz ez dira doitu behar izango interes-tasa efektiboa eta aurreikusten diren kreditu-galeren estimazioa.
- v) Taldeak «arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela» zorrotik «arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela» zorrora birsailkatzen badu zor-tresnaren bat, finantza-aktiboa arrazoizko balioarekin balioztatzen jarraituko da. Ez da aldatuko aurretiaz erregistratutako balio-aldaketak kontabilizatzeko modua.
- vi) Taldeak «arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela» zorrotik «arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela» zorrora birsailkatzen badu zor-tresnaren bat, finantza-aktiboa arrazoizko balioarekin balioztatzen jarraituko da. Aurretiaz ondare garbiko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafean jasotako galera edo irabazi metatua aldi horretako emaitzara intsuldatuko da, birsailkapenaren egunean.
- vii) Mendeko erakunde batean, baterako negozio batean edo elkartu batean egindako inbertsioak halakotzat kalifikatzeari uzten dionean, eutsi zaion inbertsioa, dagokionean, birsailkatu den eguneko arrazoizko balioaren arabera neurtuko da, eta birsailkatu aurretik zeukan liburu-etako zenbatekoaren eta arrazoizko balioaren artean aldea dagoelako sortzen den galera edo irabazia emaitzetan edo beste emaitza global batean aintzatetsiko da, eutsitako inbertsioaren ondorengo balioztapenaren arabera.

2. oharrean azaldutako zorroen birsailkapenez gain, 2019ko eta 2018ko ekitaldietan ez da finantza-tresnen zorroen arteko birsailkapenik egin, ez eta amortizatutako kostuan balioztatutako finantza-aktiboen edo muga-egunera arte eutsitako inbertsioen salmentarik ere.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

f) Finantza-pasiboak

Sailkapena

Finantza-pasiboak balantze bateratuan sailkatzeko, irizpide hauek erabiltzen dira:

- i) Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak: epe laburrera berriro eskuratzeko jaulki diren finantza-aktiboak hartzen ditu barne. Elkarrekin kudeatzen diren eta epe laburrera irabaziak lortzeko eguneratu berri diren finantza-tresna identifikatuen zorroko zati bat dira, edo kontabilitateko estaldura-tresnatzat hartu ez diren tresna deribatuak, edo aldi baterako eskuratu edo mailegutan hartu diren finantza-aktiboen salmenta irmoak sortuak.
- ii) Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arrazoizko balioan: Taldeak hasierako aintzatespenean izendatutako finantza-pasiboak dira, edo horiek izendatzean informazio esanguratsuagoa lortzen denean, arrazoi hauengatik:
 - Galerak edo irabaziak irizpide desberdinekin aintzatesteagatik edo aktiboak edo pasiboak irizpide desberdinekin balioztatzeagatik, aintzatespenean edo balioztatenean sortuko liratekeen inkoherentziak guztiz desagerrarazi edo nabarmen murrizteko.
 - Finantza-pasiboen edo finantza-aktibo eta -pasiboen talde bat kudeatu eta errendimendua arrazoizko balioan oinarrituz ebaluatzeko, arriskua kudeatzeko edo inbertsioa dokumentatzeko estrategia erabiliz, eta talde horren informazioa Zuzendaritzako funtsezko langileei emateko, arrazoizko balioa oinarritzat harturik.
- iii) Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan: balantze bateratuko gainerako ataletan sartu ezin direnak dira, finantza-erakundeen fondo-bilketako ohiko jardueren ondoriozkoak, eta berdin dio nola gauzatzen diren eta zer muga-egun duten.
- iv) Deribatuak – estaldura-kontabilitatea: Taldeak eskuratu edo jaulkitako finantza-deribatuak hartzen ditu barne, kontabilitate-estaldurakotzat hartzeko kalifikatzen direnak, alegia.
- v) Interes-tasaren arriskua estalita duen zorro bateko estalitako elementuen arrazoizko balioko aldaketak: galdu-irabazien kontu bateratuan ordaindutako zenbatekoen kontrapartida bateratuari dagokio, baldin eta zenbatekook finantza-tresnen zorroen balioztatenean badute jatorria eta zorro horiek interes-tasaren arriskutik eraginkortasunez babestuta badaude arrazoizko balioa estaltzeko deribatuen bidez.
- vi) Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako pasiboak: ekitaldi-amaieran indarrean dauden aseguru-kontratuen ondoriozko erreklamazioak estaltzeko Taldeak sortutako hornidura teknikoak dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- vii) Ageriko kapital itzulgarria: Taldeak jaulkitako finantza-tresnen zenbatekoa hartzen du barne. Kapitalaren izaera juridikoa dute, baina ez dituzte betetzen ondare garbian sartzeko baldintzak. «Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan» zorrokoak moduan baloratzen dira, baldin eta Taldeak «Emitzetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arrazoizko balioan» zorroan sartu ez baditu, horretarako baldintzak bete eta gero.

Entitate Nagusiaren estatutu sozialetan ezarri denez, bazkideen ekarpenak itzultzeko nahitaezkoa izango da Kontseilu Errektoreak aldeko erabakia hartzea eta itzulketa egin ondoren gutxieneko kapital soziala, baliabide propioak edo kaudimen-koefizientea behar adina estalita geratzea.

- viii) Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren elementu-talde besterengarrietan sartutako pasiboak: «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» zorroan jatorria duten saldo hartzekodunei dagozkie.

Erregistroa eta balioztapena

Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan erregistratzen dira, hain zuzen ere, 13.e oharrean finantza-aktiboentzat zehaztu den eran. Dena den, badira salbuespenak:

- i) «Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak» eta «Emitzetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arrazoizko balioan» epigrafeetako finantza-pasiboak arrazoizko balioarekin balioztatzen dira, 13.e oharrean finantza-aktiboentzat zehaztu den eran. Arrazoizko balioa estaltzeko eragiketetan estalitako finantza-pasiboen kasuan, estaldura-eragiketa horietan estalita dagoen arriskuaren ondorioz arrazoizko balioan izaten dituzten aldaketak erregistratzen dira, finantza-pasibo horiei dagokien «Mikro-estaldurako eragiketak» atalean.
- ii) Arrazoizko balioa behar bezalako objektibotasunez zehaztu ezin zaien ondare-tresnak azpian dituzten eta horiek entregatuz likidatzen diren finantza-deribatuak eskuratze-kostuan jasotzen dira.

Finantza-pasiboen liburu-etako zenbatekoan gertatzen diren aldaketak, oro har, galdu-irabazien kontu bateratuan kontrapartida jasoz erregistratzen dira. Horretarako, bereizi egiten dira jatorria interesen sortzapenean eta antzeko kontzeptuetan dutenak eta beste arrazoi batzuk dituztenak. Lehenak «Interesen ondoriozko gastuak» epigrafean jasotzen dira eta bigarrenak galdu-irabazien kontu bateratuko «Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboen eta -pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak» edo «Arrazoizko balioarekin izendatu diren eta emitzetan aldaketak dituzten aktibo eta pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak» epigrafeetan, zenbateko garbian.

Estalitako kontu-sail eta kontabilitateko estaldurako kontu-sail gisa hartzen diren finantza-pasiboetan, 13.e oharrean finantza-aktiboetarako adierazitako irizpideak kontuan hartuta erregistratzen dira balioztapen-aldeak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

g) Finantza-tresnak transferitzea eta balantze bateratutik baja ematea

Finantza-tresnen transferentziak kontabilizatzeko, transferitutako finantza-tresnei lotutako arriskuak eta irabaziak intsuldatzeko modua hartzen da aintzat, irizpide hauek kontuan izanda:

- i) Arriskuen eta mozkinen funtsezko intsuldaketa egiten bazaie hirugarrenei, transferitutako finantza-tresnari baja ematen zaio balantze bateratuan, eta,aldi berean, transferentziaren ondorioz atxikitako edo sortutako edozein eskubide edo obligazio aintzatesten da. Eragiketa-mota horietan sartzen dira: baldintza gabeko salmentak; berrerosteko egunean arazoizko balioan berrerosteko akordioa duten salmentak; finantza-aktiboen salmentak, dirua alde batera utzita erosteko aukera eskuratua edo saltzeko aukera emana dutenak; aktiboen titulazioak, lagatzaileak ez duenean mendeko finantzaketarik atxikitzen eta titular berriei ez dienean kreditu-hobekuntzarik eskaintzen, eta abar.
- ii) Transferitutako finantza-tresnari dagozkion arriskuen eta mozkinen funtsezko atxikipena egiten bada, transferitutako finantza-tresnari ez zaio baja ematen balantze bateratuan, eta transferentziaren aurretik erabiltzen ziren irizpide berberekin baloratzen jarraitzen da. Eragiketa-mota horietan sartzen dira: salneurri finkoarekin edo salmenta-prezioari interes bat erantsita berrerosteko akordioa duten finantza-aktiboen salmentak; baloreak mailegatzeko kontratuak, mailegu-hartzaileak horiek edo antzeko aktiboak itzultzeko betebeharra duenean, eta abar. Halarik ere, finantza-pasiboa kontabilitatean aintzatesteko, jasotako kontraprestazioaren kopurua —amortizatutako kostuan baloratzen da gero—, transferitu den baina baja eman ez zaion finantza-aktiboaren sarrerak eta finantza-pasibo berriaren gastuak hartzen dira kontuan.
- iii) Transferitutako finantza-tresnari dagozkion arriskuak eta mozkinak ez badira transferitzen eta ez bazaie funtsezko atxikipena egiten, hainbat aukera daude; eragiketa-mota horietan sartzen dira: eskuratutako erosketa-aukera edo jaulkitako salmenta-aukera duten eta sakonean diruaren barruan nahiz kanpoan ez dauden finantza-aktiboen salmentak, titulazioak (lagatzaileak mendeko finantzaketa hartzen duenean) eta transferitutako aktiboaren zati baten gaineko kreditu-hobekuntzak. Hauek dira aukerak:
 - Taldeak ez badio transferitutako finantza-tresnaren kontrolari eusten, baja ematen zaio balantzean eta transferentziaren ondorioz atxikitako edo sortutako edozein eskubide edo obligazio aintzatesten da.
 - Taldeak eutsi egiten badio transferitutako finantza-tresnaren kontrolari, balantzean aintzatesten jarraitzen du, balio-aldaketen eraginpean jartzeari dagozkion zenbatekoan, eta jasotako kontraprestazioaren pareko kopuruko finantza-pasiboa aintzatesten da. Pasibo hori amortizatutako kostuan balioztatuko da gerora, salbu eta «Emaizetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arazoizko balioan» atalean sailkatzeko baldintzak betetzen baditu. Gaur egun bete beharrekoa ez denez, finantza-pasibo horren zenbatekoa kalkulatzeko kendu egingo zaio bere jabetzako finantza-tresnen (hala nola titulazio-bonuen eta maileguen) zenbatekoa, baldin eta finantza-aktiboak transferitu zaizkion entitatearentzat finantzaketa-iturri badira eta transferitutako aktiboak finantzatzen badituzte, bereziki, tresna horiek. Transferitutako aktiboaren eta lotutako pasiboaren zenbateko garbia hauxe izango da: atxikitako eskubide eta obligazioen amortizatutako kostua, baldin eta transferitutako aktiboa amortizatutako kostuan neurtzen bada, edota atxikitako eskubide eta obligazioen arazoizko balioa, baldin eta transferitutako aktiboa arazoizko balioan neurtzen bada.

Beraz, finantza-aktiboei bi kasutan bakarrik emango zaie baja balantze bateratutik: sortutako eskudiru-fluxuak agortzen direnean edo berezkoak dituzten arrisku eta irabazi

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

gehienak hirugarrenen esku uzten direnean. Halaber, finantza-pasiboak egoera-balantzetik baja emateko, sortzen dituzten obligazioak agortuta egon behar dira, edo, bestela, berriro kitatu edo birkokatze helburuarekin eskuratu behar dira.

2019ko eta 2018ko ekitaldietako urteko kontu bateratuetan, IM Caja Laboral 1 ATF eta IM Caja Laboral 2 ATF titulizazio-fondoak sartu ditu Taldeak, integrazio globalaren bidez; izan ere, hurrenez hurren zenbait mailegu transferitu zizkien 2006ko eta 2008ko ekitaldietan (25. eta 35. oharra).

Dena den, Taldeak ez ditu aintzatetsi 2004ko urtarrilaren 1aren aurretik egin diren transakzioen ondoriozko finantza-aktibo eta -pasiboak, betiere geroagoko transakzio edo gertaeraren baten ondorioz jaso beharrekoak ez badira eta tresna deribatuak ez badira, horiek balantze bateratutik baja emanda baitaude, aurretik aplikatzen zen arautegiaren indarrez.

h) Finantza-aktiboen eta beste kreditu-esposizio batzuen balioa narriatzea

Taldeak balio-narriaduraren inguruko eskakizunak aplikatzen dizkie beste emaitza global batean aldaketak dituzten eta amortizatutako kostuan eta arrazoizko balioarekin balioztatzen diren zor-tresnei, bai eta kreditu-arriskua dakarten beste esposizio batzuei ere, hala nola emandako maileguen konpromisoei, emandako finantza-bermeei eta emandako beste konpromiso batzuei.

FINA 9ak balio-narriaduraren inguruan zehazten dituen eskakizunen helburua hau da: taldean edo banaka ebaluatutako eragiketetan espero diren kreditu-galerak aintzatestea, eskura dagoen arrazoizko eta zentzuzko informazio guztia, baita aurrera begirakoa ere, kontuan hartuta.

Zor-tresnetan epealdia narriatzearen ondoriozko galerak gastu moduan aintzatesten dira galdu-irabazien kontu bateratuko «Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak eta aldaketen ondorioz galerak edo irabaziak dituzten finantza-aktiboen balioa narriatzea edo (-) narriadura itzultzea» epigrafean. Aktiboaren liburutako zenbatekoa txikitzen duen hornidurak zuzentzeko kontu batean aintzatesten dira zor-tresnen narriaduraren ondoriozko galerak, amortizatutako kostuan. Arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela balioztatutakoak, berriz, beste emaitza global metatu batean aintzatesten dira.

Zor-tresnak ez diren eta kreditu-arriskua dakarten esposizioetako narriaduraren ondoriozko galeren estaldurak horniduratzat erregistratzen dira balantzeko pasiboko «Hornidurak – Emandako konpromiso eta bermeak» epigrafean. Estaldura horien hornidurak eta itzulketak galdu-irabazien kontu bateratuko «Hornidurak edo (-) hornidura-itzulketak» epigrafearen kargura erregistratzen dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, narriadura-irizpideak laburtuko ditugu, tresna-motaren eta zorroaren arabera sailkatuta:

Amortizatutako kostuan balioztatutako zor-tresnak eta balantzetik kanpoko esposizioak

Narriaduraren ondoriozko galerak zehazteko asmoarekin, Taldeak zordunen banan-banako jarraipena egiten du, zordun garrantzitsuak izan daitezkeen kasuan behintzat. Era berean, finantza-aktiboko taldeen jarraipen kolektiboa ere egiten du, zordunek zorrak ordaintzeko duten gaitasunari buruz aipatu dugun kreditu-arriskuaren antzeko ezaugarriak dituztenean. Arrisku-ezaugarri antzekoak dituzten aktiboen talde batean ere sartu ezin den tresna bere aldetik aztertuko da, narriatuta dagoen ikusteko eta narriaduraren ondoriozko galera balioztatzeko.

Kreditu-arriskuen ondorioz izan ditzakeen galerak estimatzeko politikak, metodoak eta prozedurak ditu Taldeak, bai kontrako alderdiari egotz dakioken kaudimengabeziaren kasuetarako, bai herrialde-arriskuaren kasuetarako. Zor-tresnetako eragiketak eta balantzetik kanpoko esposizioak onartu, aldatu, ebaluatu, jarraitu eta kontrolatzen direnean ezartzen dira politika, metodo eta prozedura horiek, bai eta beraien narriadura posiblea identifikatzen denean eta, dagokionean, aurreikusitako galerak estaltzeko zenbatekoak kalkulatzeko direnean ere.

Kaudimengabeziagatiko kreditu-arriskuaren arabeko kontabilitate-sailkapena

Taldeak zenbait irizpide ezarri ditu, ahuleziak eta narriadura-ebidentzia objektiboak dituzten kreditu-hartzaileak identifikatu eta kreditu-arriskuaren arabera sailkatzeko.

Hurrengo ataletan, Taldeak erabiltzen dituen sailkapen-printzipioen eta -metodologiaren berri emango dugu.

1) Sailkapen-kategorien definizioa:

Negoizatzeko eutsitako finantza-aktiboen zorroan sartu ez diren zor-tresnak, balantzetik kanpoko esposizioak bezalaxe, kaudimengabeziagatiko kreditu-arriskuaren arabera sailkatzen dira, honela:

- i) Arrisku normala:
 - a. Beste kategoria batzuetan sailkatzeko baldintzak betetzen ez dituzten eragiketa guztiak hartzen ditu (Stage 1).
 - b. Zaintza bereziko arrisku normala. Kategoria honetan sartzen dira zalantzazko arriskutzat edo kobraezintzat sailkatzeko irizpideak betetzen ez dituzten eta hasierako aintzatespenetik (Stage 2) kreditu-arriskuan gehikuntza nabarmenak dituzten eragiketak, besteak beste, 30 eta 90 egun bitarteko ez-ordaintzeak eta birfinantzatutako edo berregituratutako eragiketak.
- ii) Zalantzazko arriskua (Stage 3):
 - a. Titularraren berankortasunagatiko zalantzazko arriskua. Kategoria honek zor-tresnen zenbatekoa hartzen du barne, titularra eta bermea edozein direlarik ere, baldin eta 90 egunetik gorako antzintasuneko zenbatekoren bat (printzipala, interesak edo kontratuz hitzartutako gastuak) mugaeguneratuta badu; kobraezintzat sailkatzekoak izanez gero, ez dira kontuan hartzen. Emandako bermeak ere kategoria horretan sartuko dira, abalduna berandutzean erori bada abalatutako eragiketan.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Titular baten eragiketa guztiak ere kategoria horretan bertan sartuko dira, muga-egunetik zenbatuta 90 egunetik gorako antzinasuna duten eragiketak kobratzeko dagoen zenbatekoaren % 20 baino handiagoak direnean. Ehuneko hori zehazteko, zenbakitzailean jarriko da mugaeguneratutako zenbatekoak dituztelako berankortasuna duten zalantzazko eragiketen liburuetaiko zenbateko gordina, eta izendatzailean, berriz, titularrari emandako zor-tresna guztien liburuetaiko zenbateko gordina. Horrela kalkulaturako ehunekoak % 20tik gorakoa bada, berankortasunaren ondoriozko zalantzazkoetara eramango dira titular horren kreditu-arriskua osatzen duten zor-tresnak eta balantzetik kanpoko esposizioak.

- b. Titularraren berankortasuna ez beste arrazoiren batengatiko zalantzazko arriskua. Mugaeguneratuta nahiz mugaeguneratu gabe dauden zor-tresnak hartzen ditu barne, baldin eta, nahiz eta titularraren berankortasuna dela eta kobraezinen edo zalantzazkoen kategorietan sailkatzeko baldintza nahikorik ez egon, arrazoizko zalantzarik badago kontratuz hitzartutako terminoetan osorik (printzipala eta interesak) itzultzeko. Ildo beretik, hor sartzen dira balantzetik kanpoko esposizioak ere, baldin eta, nahiz eta titularraren berankortasuna dela eta zalantzazkotzat sailkatuta ez egon, Taldeak ordainduko dituela probablea bada eta berreskuratzeko zalantzak badaude.

Kategoria horretan sartuko dira, besteak beste, euren kaudimena narriatzeko moduko egoeretan dauden titularren eragiketak.

- iii) Arrisku hutsegina. Kategoria horretan sartuko dira, mugaeguneratuta egon ala ez, banaka egindako azterketaren arabera berreskuratu ezinezkotzat jotzen diren zor-tresnak, eragiketaren edo titularraren kaudimenean ageriko narriadura berreskurazina gertatu delako. Kategoria horretan sailkatuz gero, eragiketaren liburuetaiko zenbateko gordina oso-osorik saneatu beharko da eta aktibotik baja eman beharko zaio erabat.

2) Eragiketak sailkatzeko irizpideak:

Taldeak orotariko irizpideak erabiltzen ditu kreditu-hartzaileak nahiz eragiketak kategoria batean edo bestean sailkatzeko, kreditu-arriskuaren arabera. Horien artean daude hauek:

- Irizpide automatikoak.
- Birfinantzamenduetarako berariazko irizpideak.
- Jarraipen-ereduetan oinarritutako irizpideak, parametro jakin batzuen jarraipenean oinarrituak.

Faktore automatikoak eta birfinantzamenduetarako berariazko sailkapen-irizpideak zorro osoaren gainean ezartzen diren sailkapen- eta saneamendu-prozesuak dira. Era berean, eragiketen ahuleziak eta narriaturak ahalik eta lasterren antzemateko asmoz, Taldeak zehaztuta duen jarraipen-ereduak tratamendu zehatz bat esleitzen dio eragiketa bakoitzari, ez ordaintzeko arrisku-mailen arabera.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Kreditu-hartzaile garrantzitsuen kasuan, ez-ordaintze posibleak iragartzeko eredu bat erabiltzen da. Aldagai- eta alerta-sistema baten bidez, bezeroen etorkizuneko ez-ordaintzeak antzematea, larritasuna neurtu eta kuantifikatzea eta ez ordaintzeko arrisku-aukerak mailakatzea du helburu. Arrisku-analista adituen talde batek aztertzen ditu alerta aktiboak dituzten kreditu-hartzaileak, ahuleziarik edo narriadura-ebidentzia objektiborik dagoen erabakitzeke eta, narriadura-ebidentziarik badago, galera eragin duen gertakariak finantza-aktiboaren edo taldearen etorkizuneko eskudiru-fluxu estimatuen gainean inpakturik ba ote duen erabakitzeke.

Zalantza arrisku gisa sailkatzeke beste arrazoirik ez badago, berankortasun-arrazoen ondorioz zalantza arriskuaren kategorian sailkatutako eragiketarak arrisku normalekoen multzoan sailkatu ahal izango dira berriro ere, baldin eta, mugaeguneratutako zenbatekoen zati bat kobratu ondoren, zalantza arrisku gisa sailkatzeke arrazoiak desagertzen badira eta eragiketa arrisku normalekoen multzoan sailkatzeke egunean titularrak ez badu 90 egun baino gehiagoko antzintasuna duen beste eragiketarik. Berankortasuna ez den beste arrazoi batzuegatiko zalantza arriskuaren dagokienez, berriro ere arrisku normalekoen kategorian sailkatu ahal izango dira, baldin eta kontratuan hitzartutako baldintzetan erabat ordainduko duelako arrazoizko zalantza desagertzen badira eta arrisku normalekoen multzoan sailkatzeke egunean titularrak ez badu 90 egun baino gehiagoko antzintasuna duen beste eragiketarik.

Kreditu-narriadurarekin erosi edo sortutako eragiketak

Horrelako aktiboak erosi edo sortzean espero den kreditu-galera ez da sartuko estalduran, ez eta hasierako aitortpeneko liburu-etako zenbateko gordinean ere. Eragiketa bat kreditu-narriadurarekin erosi edo sortzen denean, estaldura honako hau izango da: hasierako aintzatespenaren ondoren eragiketen bizitzan zehar espero diren kreditu-galeren aldaketen zenbateko metatua. Aktibo horien interesen bidezko sarrerak, berriz, honela kalkulatu dira: finantza-aktiboaren amortizatutako kostuari interes-tasa efektiboa aplikatuta, interes-tasa hori kreditu-kalitatearen arabera doitu ondoren.

Birfinantzamendu- eta berregituratze-eragiketak

Taldeak kreditu-arriskuen kudeaketaren alorrean erabiltzen dituen politiken eta prozeduren bidez, bermatuta dago kreditu-hartzaileei jarraipen zehatza egitea; gainera, beraien kaudimenean narriadura-zantzuak egonez gero, zuzkidurak egiteko beharra azaleratzen dute. Horregatik, berregituratze- eta birfinantzamendu-eragiketetan kreditu-hartzailearen egoerak hala eskatzen badu, behar diren kaudimengabezia-zuzkidurak egiten ditu Taldeak. Hauek dira berregituratze- eta birfinantzamendu-eragiketak:

- Birfinantzamendu-eragiketak. Eragiketa horiek ematen edo erabiltzen dira, titularrak eta bermeak edozein izanik ere, titularrak (edo titularrek) gaur egun dituen edo etorkizunean aurreikusten zaizkion zailtasun finantzarioekin lotutako arrazoi ekonomiko edo legezkoengatik, Entitateak berak nahiz taldeko beste erakunde batzuek titularrari (edo titularrei) nahiz talde ekonomikoko beste enpresa bati edo hainbati emandako eragiketa bat edo batzuk itzultzeko, edota eragiketa horien ordaintzeko betebeharra (osoa edo zati bat) egunean jartzeko, itzulitako edo birfinantzatutako eragiketen titularrei zorra (printzipala eta interesak) ordaintzen laguntzeko, egungo egoeran ezin dutenean ordainketa hitzartutako denboran eta moduan ordaindu, edo etorkizunean ezingo dutela aurreikusten denean.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- Berregituratutako eragiketa. Eragiketa horietan, titularrak (edo titularrek) gaur egun ditu(zt)en edo etorkizunean aurreikusten zaizkio(e)n zailtasun finantzarioei lotutako arrazoi ekonomiko edo legezkoengatik, baldintza finantzarioak aldatu egiten dira zorra (printzipala eta interesak) ordaintzen laguntzeko, hain zuzen ere egungo egoeran ezin du(t)elako hitzartutako denboran eta moduan ordaindu, edo etorkizunean ezingo du(t)ela aurreikusten denean, nahiz eta aldaketa hori kontratuan aurreikusita egon. Nolanahi ere, berregituratutako eragiketatzat jotzen dira kita egiten zaien edo zorra murrizteko aktiboak jasotzen dituzten eragiketak, edota baldintzak aldatzen zaizkienak, muga-eguna luzatzeko, amortizazio-taula aldatzeko (epe laburrean kuoten zenbatekoa edo maiztasuna gutxitzeko) edo printzipalaren, interesen edo bien gabealdia ezarri edo luzatzeko; salbu eta frogatzen bada baldintzak aldatzeko arrazoa ez dela titularren finantza-arazoa eta aldaketa egiten den egunean merkatuan antzeko arrisku-profila duten erabiltzaileei ezarritako baldintza berberak ezartzen badira.

Eragiketa bat arrisku-kategoria jakin batean sailkatuta badago, birfinantzamendu-eragiketak ez du eragingo haren arrisku-maila hobetzea. Birfinantzatutako eragiketetan, hasierako sailkapena beraien ezaugarrien arabera zehazten da; batik bat, kreditu-hartzaileak finantza-arazoak izatea eta zenbait klausula (adibidez gabealdi luzeak) indarrean egotea hartzen dira aintzat.

Eragiketaren hasierako kalifikazioaren ondoren, arrisku txikiagoko beste kategoria bateko kalifikazioa justifikatuta egongo da agerikoa denean eragiketa berreskuratzeko aurreikuspenak hobetu egin direla, dela kreditu-hartzaileak denboraldi luzean etengabe bete dituelako ordaintzeko betebeharrak, dela hasierako zorra ehuneko handi batean berrordaindu delako.

Estaldurak estimatzeko irizpideak

Kreditu-arriskuaren ondoriozko galeren estaldurak kalkulatzeko, aurrerago zehaztu ditugun irizpideak erabiltzen ditu Taldeak.

Arrisku hautemangarririk gabekoen multzoan sailkatutako eragiketei (funtsean banku zentralekin, administrazio eta enpresa publikoekin eta finantza-erakundeekin egindakoei eta Europar Batasunekoak edo arriskurik gabekotzat jotako beste herrialde batzuetakoak direnei) % 0ko estaldura-ehunekoa ezartzen zaie, baldin eta zalantzazko eragiketa gisa sailkatuta ez badaude, kasu horretan banaka estimatzen baitzaie narriadura.

1) Estalduren banakako zenbatespenak

Hauek dira banakako estimazioa egiten zaien estaldurak:

- i) Banaka nabarmenak diren kreditu-hartzaileen zalantzazko eta zaintza bereziko eragiketen estaldurak. Taldeak 3 milioi euroko atalasea ezarri du arriskuarekiko guztizko esposizioan, kreditu-hartzaileak nabarmentzat hartzeko.
- ii) Arrisku-talde homogeen batekoak ez diren zalantzazko eragiketen estaldurak.
- iii) Berankortasunagatik edo beste arrazoi bategatik zalantzazkotzat sailkatutako eta arrisku hautemangarririk gabetzat identifikatutako eragiketen estaldurak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Estaldura horiek zenbatesteko erabiltzen diren irizpideen bidez, analistek hornidura-maila esleitzen dute, bezeroaren egoera zehatzaren eta eragiketaren arabera, eta hauek aintzat hartuz:

- i) Kutxa-fluxuen sorrera: zordunek beren negozioaren bidez etorkizunean kutxa-fluxuak sortzeko gaitasuna dutenean, eta aukera dutenean beren jardueraren eta egitura ekonomiko-finantzarioaren bidez zorraren zati bat edo osotasuna ordaintzeko.
- ii) Bermeen berreskurapena: zordunek beren negozioarekin kutxa-fluxuak sortzeko gaitasunik ez dutenean, bermeak exekutatzen dira zorra berreskuratzeko.

Era berean, hauek izango dira banakako zenbatespenerako aintzat hartu beharreko gutxieneko estaldurak: aztertuko diren arriskuen kasuan (kontabilitate-sailkapenaren arabera), zenbatespen kolektiborako irizpideak erabiliz aplikagarriak direnak, eta, sustatzaileen sektoreko eragiketen kasuan, 2012ko otsailaren 3ko 2/2012 Errege Lege Dekretuan zehaztutako irizpideen arabera aplikatzekoak direnak.

2) Estalduren zenbatespen kolektiboak:

Zenbatespen kolektiboa egingo zaie hauei:

- i) Arrisku normalekotzat sailkatutako esposizioei (zaintza berezikotzat sailkatutakoak ere barne hartuta), kasu honetan izan ezik: 90 egunetik gorako ez-ordaintzerik egon gabe ere eta kreditu-hartzailearen egoera ekonomiko-finantzarioa zehatz aztertu ondoren, Taldeak erabakitzen duenean berankortasuna ez beste arrazoi batzuegatik zalantzazkotzat ez sailkatzea, eta erregistratu beharreko hornidura-bolumena handiagoa denean, kreditu-hartzaileari dagokion kreditu-arriskuaren segmentuaren arabera erabili beharreko hornidura kolektiboko kalkulua aplikatzearen ondorioz ateratzen den zenbatespena baino.

Nabarmen izatera heltzen ez diren eta, gainera, zalantzazkotzat jo ez diren kreditu-hartzaileentzat parametro jakin batzuk finkatu ditu Taldeak. Horiek gaintzen badituzte, zaintza bereziko arrisku normaltzat sailkatuko dira zuzenean. Oro har, ez-ordaintzeak 30 egun baino handiagoak eta 90 egun baino txikiagoak izango dira, eta mugaeguneratutako zenbatekoak 300 eurotik gorakoak.
- ii) Zalantzazkotzat sailkatutako eta estalduren banakako zenbatespenaren bidez ebaluatzen ez diren esposizioei.

Narriadura estimatzeko prozesuan, kreditu-esposizio guztiak hartzen dira aintzat, bai zortresnak eta bai balantzetik kanpoko esposizioak. Horrela, bada, indarreko FINA arauetan ezarritako parametroak eta metodologia (espero den galerarena) eta indarreko gainerako tokiko araudia erabili du Taldeak, eta, Espainiako banku-sektoreko erakundeen batez besteko portaerari buruzko datu eta eredu estatistikoak, FINA arauen esparruarekin erabat bateragarria den erakusten dutenak, oinarritzat harturik, Taldeak bezeroekin dituen balantzeko eta balantzetik kanpoko esposizioen narriaduraren sailkapena eta kalkulua zehazteko erabiltzen dira. Metodologiak, besteak beste, kontzeptu hauek hartzen ditu aintzat: eragiketari dagokion kreditu-arriskuaren segmentua, jasotako berme erreal eta pertsonal eraginkorrak, zordunaren egoera ekonomiko-finantzarioa eta, dagokionean, mugaeguneratutako zenbatekoen antzintasuna.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Kreditu-arriskuagatiko galeren estalduren estimazioetan, higiezin-bermeetatik berreskuratu beharreko zenbatekoa berme horien erreferentzia-balioa doitzearen emaitza izango da; hau da, honako hauek behar bezala jasotzeko doikuntzak eginda: estimazioaren ziurgabetasuna, bermeak exekutatu eta saldu arte izan litzakeen balio-galerak, exekuzio-kostuak, mantentze-kostuak eta salmenta-kostuak.

Berme erreal eraginkorretatik berreskuratu beharreko zenbatekoa zehazteko, Taldeak estimatutako deskontuak aplikatzen ditu horien erreferentziako balioaren gainean. Horretarako, Espainiako banku-sektoreari buruz duen esperientzia eta informazioa hartzen ditu oinarri, FINA arauak eta indarreko gainerako arauak eskatzen duten metodologiari jarraikiz.

Herrialde-arriskuagatiko kreditu-arriskuaren araberako sailkapena eta estaldura

Herrialde-arriskutzat hartzen da herrialde jakin batean bizi diren titularrekin egindako eragiketek ohiko merkataritza-arriskuaz bestelako arrazoiengatik izan lezaketen arriskua (arrisku subiranoa, transferentzia-arriskua edo nazioarteko finantza-jarduerak eragindako arriskua). Hirugarrenekin egiten dituen eragiketak taldeka banatzen ditu Taldeak, herrialdeetako hainbat elementu aintzat hartuta: bilakaera ekonomikoa, egoera politikoa, arau- eta erakunde-esparrua, ordainketak egiteko gaitasuna eta esperientzia. Hala, herrialde bakoitzari kaudimengabeziagatiko zuzkidurarako ehuneko jakin bat ezartzen dio, indarreko araudian finkatutakoarekin bat.

Herrialde-arriskuagatiko zalantzazko aktibotzat jotzen dira aldi luzez beren zorrari aurre egiteko zailtasunak dituzten herrialdeetan bizi diren azken obligaziodunekin egindako eragiketak, berreskuratzeko aukera zalantzazkoa denean. Ildo beretik, herrialdeari egotz dakizkiokeen gorabeheren ondorioz berreskuratzeko aukera urruna duten balantzetik kanpoko esposizioek ere kategoria bera izango dute.

2019ko eta 2018ko ekitaldien itxieran, Taldeak ez du inolako zuzkidurarik kontzeptu horren pean.

Bermeak

Eraginkortzat jotzen dira Taldeak kreditu-arriskua arintzeko baliagarria dela frogatzeko balio duten berme errealak eta berme pertsonalak. Bermeen eraginkortasunaren analisiak kontuan hartzen ditu, besteak beste, bermeak gauzatzeko behar den denbora eta Taldeak horiek gauzatzeko duen gaitasuna, bai eta halakoak gauzatzeko duen esperientzia ere.

Ez dira inola ere berme eraginkortzat hartuko beren eraginkortasuna, funtsean, zordunaren kreditu-kalitatearen mende edo, dagokionean, zordunak parte hartzen duen talde ekonomikoaren mende dutenak.

Baldintza horiek betez gero, eraginkortzat jo daitezke berme-mota hauek:

- i) Lehen kargako ondasun higiezinaren hipoteka moduan eratutako higiezin-bermeak:
 - a. Bukatutako eraikinak eta eraikinetako elementuak:
 - Etxebizitzak.
 - Bulego eta lokal komertzialak, eta balio anitzeko pabiloiak.
 - Gainerako eraikinak, hala nola balio anitzekoak ez diren pabiloiak eta hotelak.
 - b. Hiri-lurzorua eta urbanizagarri antolatua.
 - c. Gainerako ondasun higiezinak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- ii) Finantza-tresnen gaineko pignorazio-bermeak:
 - Diru-gordailuak.
 - Kaudimen handiko jaulkitzaileen ondare-tresnak edo zorra adierazten duten baloreak.
- iii) Beste berme erreal batzuk:
 - Bermean jasotako ondasun higigarriak.
 - Higiezinaren gaineko bigarren eta hurrengo hipotekak.
- iv) Abal-emaile berrien bezeroarekiko erantzukizun zuzen eta mankomunatua dakarten berme pertsonalak, betiere pertsona edo entitate horien kaudimena nahikoa frogatuta badago, hitzartutako baldintzetan eragiketa osorik itzuliko dutela bermatzeko.

Espanian kokatutako aktiboetarako, indarreko araudiarekin bat datozen irizpideak erabiltzen ditu Taldeak, berme errealak balioztatzeko. Zehazki, balioztapenen hornitzaileak hautatu eta kontratatuzeko Taldeak erabiltzen dituen irizpideen xedea da horien independentzia eta balioztapenen kalitatea bermatzea. Guztiak ere Espainiako Bankuaren Tasazio Sozietateen Erregistro Berezian erregistratutako tasazio-sozietate eta -agentziak dira, eta balioztapenak egiteko irizpideak ECO/805/2003 Aginduan, ondasun higiezinak eta eskubide jakin batzuk finantza-xede jakin batzuetarako balioztatuzko arauen gainekoan, daude ezarrita.

Kreditu-eragiketen higiezin-bermeak eta higiezinak eurak eragiketa egiten denean tasatzen dira (azken horiek, erosketa, esleipen edo ordainean emate bidez), aktiboaren balioa nabarmen erortzen denean. Era berean, zenbait eguneratze-irizpide erabiltzen dira; horien artean nabarmentzen da urtean behin zalantza arriskuak eta esleitutakoak eguneratzea.

Arrazoizko balioarekin balioztatutako zor-tresnak

«Beste emaitza global metatu batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafean sartutako zorra adierazten duten baloreen narriaduraren ondoriozko galerak honela kalkulatzen dira: eskuratze-kostuaren —printzipalaren edozein amortizazio kendu ostean— eta bere arrazoizko balioaren arteko alde positiboa ken galdu-irabazien kontu bateratuan aurrez aintzatetsitako narriaduraren ondoriozko edozein galera.

Ebidentzia objektiboak ditugunean arrazoizko balioa narriaduragatik txikitu dela, zuzenean ondare garbi bateratuko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafean aintzatetsitako ezkutuko minusbalioak galdu-irabazien kontu bateratuan erregistratzen dira berehala. Aurrerago narriaduraren ondoriozko galera batzuk edo guztiak berreskuratzen badira, kopuru hori berreskurapen-epeko galdu-irabazien kontu bateratuan jasotzen da.

«Beste emaitza global metatu batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» edo «Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak» epigrafean sailkatutako zorra adierazten duten baloreen kasuan, Entitate Nagusiaren ustez narriadura gertatzen da, baldin eta printzipalean edota kupoian 90 egunetik gorako ez-ordaintzea gertatu bada edota kostuan eta kreditu-kalifikazioan % 40tik gorako minusbalioa gertatu bada.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

«Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» epigrafean sailkatuta dauden zor-tresnetan, aurrez ondare garbi bateratuan erregistratutako galerak egindakotzat jotzeko, galdu-irabazien kontu bateratuan aintzatesten dira, sailkapena egiten den egunean.

Ondare-tresnak

«Beste emaitza global metatu batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafean sartutako ondare-tresnetan narriaduraren ondorioz gertatu diren galeren zenbatekoa honela kalkulatu da: eskuratzeko-kostuaren eta arrazoizko balioaren arteko alde positiboa ken aurrez galdu-irabazien kontu bateratuan aintzatestutako narriaduraren ondoriozko edozein galera.

Ebidentzia objektiboak ditugunean arrazoizko balioa narriaduragatik txikitu dela, zuzenean ondare garbi bateratuko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafean aintzatestutako ezkutuko minusbalioak «Beste erreserba bateratu batzuk» epigrafean erregistratzen dira berehala. Aurrerago narriaduraren ondoriozko galera batzuk edo guztiak berreskuratzen badira, kopuru hori ondare garbi bateratuko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafean aintzatesten da.

«Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» epigrafean sailkatuta dauden ondare-tresnetan, aurrez ondare garbi bateratuan erregistratutako galerak egindakotzat jotzeko, galdu-irabazien kontu bateratuan aintzatesten dira, sailkapena egiten den egunean.

Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioen kasuan, narriaduraren ondoriozko galerak zenbateko, zenbateko berreskuragarria eta liburu-etako zenbatekoa alderatzen ditu Taldeak. Narriaduraren ondoriozko galera horiek, gertatzen diren epealdiko galdu-irabazien kontu bateratuan erregistratzen dira, eta ondorengo berreskurapenak, horiek gertatzen diren epeko galdu-irabazien kontu bateratuan.

Taldeak zantzu hauek hartzen ditu aintzat, besteak beste, narriadura-ebidentziarik dagoen zehazteko:

- Zailtasun finantzario nabarmenak.
- Zailtasun finantzarioen ondorioz kasuan kasuko tresnarentzat merkatu aktibo bat desagertzea.
- Emaitzetan aldaketa nabarmenak izatea, aurrekontuetan, negozio-planetan edo helburuetan jasotako datuekin alderatuta.
- Jaulkitzailearen ondare garbiko tresnen edo beraren produktu nahiz produktu posibleen merkatuan aldaketa nabarmenak izatea.
- Ekonomia globalean edo jaulkitzaileak jarduten duen ingurune ekonomian aldaketa nabarmenak gertatzea.
- Jaulkitzaileak jarduten duen ingurune teknologiko edo legezkoan aldaketa nabarmenak gertatzea.

«Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak» epigrafean sartutako mendeko eta elkartutako entitateetako partaidetzen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketa zenbatekoa estimatzeko, haien zenbateko berreskuragarria eta kontabilitate-balioa alderatzen dira. Kontabilitate-balioa, berriz, bi zenbateko hauen artean handiena izango da: arrazoizko balioa ken salmenta-kostua eta erabilera-balioa.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

i) Kontuak atzerri-dirutan balioztatzea

Euroa da Taldeak bere jardunean darabilen dibisa. Beraz, eurotan ez dauden saldo eta transakzio guztiak atzerri-dirutan egindakotzat joko dira.

Hauxe da Taldeak 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n atzerri-dirutan guztira dituen aktiboen eta pasiboen kontrabalioa milaka eurotan:

	2019		2018	
	Aktiboak	Pasiboak	Aktiboak	Pasiboak
AEBko dolarrak	119.034	29.844	54.943	26.054
Libera esterlinak	773	1.109	5.280	1.505
Yen japoniarrak	653	136	160	165
Franko suitzarrak	195	29	760	103
Beste batzuk	143	242	1.239	909
	120.798	31.360	62.382	28.736

Hona hemen Taldeak 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n atzerri-dirutan guztira dituen aktiboen eta pasiboen kontrabalioa milaka eurotan, izaeraren arabera sailkatuta:

	2019		2018	
	Aktiboak	Pasiboak	Aktiboak	Pasiboak
Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk	8.575	-	12.068	-
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak	38	-	15	-
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	9.252	-	8.826	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	22.501	-	27.963	-
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	80.432	-	13.510	-
Deribatuak – estaldura-kontabilitatea	-	2.225	-	-
Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak	-	38	-	20
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan	-	28.444	-	27.747
Emandako konpromisoak eta bermeak	-	653	-	969
	120.798	31.360	62.382	28.736

Hasierako aintzatespenean, diru funtzionalera bihurtzen dira atzerri-dirutan dauden saldo zordun eta hartzekodunak. Helburu horretarako, aintzatespenaren eguneko eskurako kanbio-tasa erabiltzen da; hau da, berehala entregatzeko kanbio-tasa. Hasierako aintzatespenaren ondoren, arau hauek erabiltzen dira atzerri-dirutan dauden saldoak diru funtzionalera bihurtzeko:

- i) Izaera monetarioko aktibo eta pasiboak itxierako kanbio-tasara bihurtzen dira, hau da, finantzetako egoera-orrien eguneko eskurako batez besteko kanbio-tasara.
- ii) Kostu historikoarekin balioztatutako partida ez-monetarioak eskurapen-eguneko kanbio-tasara bihurtzen dira.
- iii) Arrazoizko balioarekin balioztatutako partida ez-monetarioak arrazoizko balio hori zehazten den eguneko kanbio-tasara bihurtzen dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- iv) Sarrerak eta gastuak bihurtzeko, berriz, eragiketaren eguneko kanbio-tasa aplikatzen da. Dena den, epealdiko eragiketa guztietan batez besteko kanbio-tasa bera erabiltzen da, aldaketa nabarmenik izan ez badu, behinik behin. Amortizazioak dagokion aktiboari aplikatutako kanbio-tasara bihurtzen dira.

Atzerri-dirutan dauden saldo zordun eta hartzekodunak bihurtzean sortutako kanbio-aldeak galdu-irabazien kontu bateratuan erregistratzen dira, oro har. Halarik ere, arrazoizko balioarekin balioztatu diren, arrazoizko balio horretara egindako doikuntza ondare garbi bateratuko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafean jasotzen zaien eta monetarioak ez diren partidetak kanbio-aldeen kasuan, kanbio-tasaren osagaia bereizi egiten da monetarioa ez den elementuaren errebalorizaziotik.

Diru funtzional moduan euroa erabiltzen ez duten partaidetzapeko erakundeetan, urteko kontuetako saldoak honela bihurtzen dira eurotara:

- i) Aktiboak eta pasiboak bihurtzeko, ekitaldi-amaierako kanbio-tasa aplikatzen da.
- ii) Sarrerak eta gastuak eta altxortegiko fluxuak bihurtzeko, ekitaldiko batez besteko kanbio-tasak aplikatzen dira.
- iii) Ondare garbia kanbio-tasa historikoetara bihurtzen da.

Diru funtzional moduan euroa erabiltzen ez duten partaidetzapeko erakundeetako urteko kontuak bihurtzean sortutako kanbio-aldeak ondare garbi bateratuko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafean jasotzen dira.

Partaidetzapeko erakundeek erabiltzen dituzten diru funtzionalen artean bat bera ere ez dagokio gai horren inguruan ezarrita dauden irizpideen arabera oso inflazionistatzat jotako ekonomia bati. Beraz, 2019ko eta 2018ko ekitaldien kontabilitate-itxieran ez da beharrezkoa izan partaidetzapeko erakundeetan finantzetako egoera-orriak doitzea, inflazioaren eraginak zuzentzeko.

- j) Sarrerak eta gastuak aintzatestea

Interesen eta antzeko kontzeptuen ondoriozko sarrerak eta gastuak sortzapen-eperean arabera eta interes-tasa efektiboaren metodoaren bidez erregistratzen dira, oro har, kontabilitatean. Beste erakunde batzuetatik jasotako dibidenduak sarrera moduan aintzatesten dira, horiek jasotzeko eskubidea sortzen den uanean.

Finantza-zerbitzuengatik ordaindutako eta kobratutako komisioak, kontratuan duten izendapena gorabehera, honela sailkatzen dira, eta sailkapen horren arabera egozten dira galdu-irabazien kontu bateratuan:

- a) Kreditu-komisioak. Finantzaketa-eragiketa baten etekina edo kostu efektiboa osatzen dutenak dira. Aurrez jasotzen dira komisio horiek, eta horrelakoak izan daitezke:
 - i) Arrazoizko balioarekin eta galdu-irabazietan aldaketak dituztela balioztatu ez diren finantzaketa-eragiketak sortu edo eskuratzeagatik jasotako komisioak. Hainbat jarduera betetzeagatik jasotako ordainsariak har ditzakete barne, hala nola mailegu-hartzailearen finantza-egoeraren ebaluazioa, zenbait bermeren ebaluazioa eta erregistroa, eragiketa-baldintzen negoziazioa, dokumentazioaren prestaketa eta tratamendua, eta transakzioaren itxiera. Eragiketaren etekinari edo kostu efektiboari egindako doikuntza gisa bereizten eta aintzatesten dira galdu-irabazien kontuan, eragiketaren bizitzan zehar. Hona hemen 2019an eta 2018an sortutako komisioak, produktuaren arabera: 2019an, 6.755 mila euroko finantza-komisioak sortu dira (2018an, 6.561 mila eurokoak).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- ii) Finantzaketa emateko konpromisoagatik adostutako komisioak, konpromiso hori arrazoizko balioarekin balioztatzen ez denean, galdu-irabazien kontuak aldaketak dituenen eta Taldeak berriazko mailegu-akordioa egin dezakeenean. Komisio horien ondoriozko sarreraren erregistroa atzeratu egiten da, eta eragiketaren doikuntzari edo kostu efektiboari egindako doikuntza gisa esleitzen da galdu-irabazien kontu bateratuan, finantzaketarentzat aurreikusitako bizitzan zehar. Konpromisoa Entitateak mailegua eman gabe iraungitzen bada, komisioa sarrera moduan aintzatesten da konpromisoa iraungitzeko unean.
 - iii) Amortizatutako kostuan balioztatutako finantza-pasiboan jaulkipenean ordaindutako komisioak. Finantza-pasiboaren liburueta zenbatekoan izandako kostu zuzen lotuekin batera sartzen dira, eta eragiketaren kostu efektiboari egindako doikuntza gisa esleitzen dira galdu-irabazien kontu bateratuan.
- b) Kredituzkoak ez diren komisioak: finantzaketa-eragiketak ez diren finantza-zerbitzuak emateagatik ordaindutakoak dira, eta honelakoak izan daitezke:
- i) Denboran zehar emandako zerbitzu batekin lotutakoak, hala nola kontuak administratzeagatik komisioak eta kreditu-txartelak jaulki edo berritzeagatik aldeztuak jasotakoak. Sarrerak galdu-irabazien kontu bateratuan jasoko dira denboran zehar, gauzatze-betebeharra erabat betetzeko aurrerapausoak neurtuz, hurrengo atalean zehaztutako irizpideen arabera. Hirugarrenek inbertsioak administratzeagatik komisioak badira, betebeharra betetzeko aurrerapausoak neurtuz jasoko dira, eta kontratua lortu eta betetzearen kostuei sarrerak eta gastuak erregistratzeko irizpide orokorrak aplikatuko zaizkie.
 - ii) Une jakin batean ematen den zerbitzu bati lotutakoak. Bezeroak zerbitzuaren gaineko kontrola duenean sortzen dira komisio horiek, adibidez baloreak harpidetzean, dibisa trukitzean edo maileguen aholkularitza edo sindikazioa egitean (kasu horretan, Taldeak beretzat eragiketaren zatirik atxikitzen ez duenean edo gainerako parte-hartzaileen arrisku-baldintza beretan atxikitzen duenean). Kreditu-eragiketetan, kredituaren esku dagoenean fondoak erabili edo ez, erabili ez den kredituaren zatiari dagokion erabilgarritasun-komisioa sarrera gisa erregistratuko da galdu-irabazien kontu bateratuan, kobratzen den unean.

Aurreko irizpideen salbuespena dira arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-tresnak. Tresna horien komisioaren zenbatekoa berehala erregistratzen da galdu-irabazien kontu bateratuan.

Finantza-jardueraren ohiko produktu edo zerbitzuen ondorioz sortutako komisioak bereizi egiten dira ohiko jarduerari ez dagozkion produktu eta zerbitzuen ondoriozko komisioetatik, eta azken horiek galdu-irabazien kontu bateratuko «Beste ustiapen-sarrera batzuk» epigrafean sartzen dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

k) Saldoak konpentsatzea

Kontratuaren edo lege-mailako arau baten ondorioz konpentsatzeko aukera duten transakzioen saldo zordun eta hartzekodunak zenbateko garbiarekin jasotzen dira balantze bateratuan, baldin eta horiek zenbateko garbiarekin likidatzeko edo aldi berean aktiboa egin eta pasiboa ordaintzeko asmoa badago.

l) Finantza-bermeak

Finantza-bermedun kontratuetan, jaulkitzaileak ordainketa espezifikoak egin behar dizkio hartzekodunari, baldin eta zordun jakin batek ez badu ordaintzeko betebeharra betetzen eta, ondorioz, hartzekodunak dirua galtzen badu, zor-tresna batean —berdin dio zer egitura juridiko duen: fidantza, finantza-abala, aseguru-kontratua edo kreditu-deribatua— hitzartutako baldintzen (jatorrizkoen nahiz aldatuen) arabera.

Finantza-bermedun kontratuen erakunde jaulkitzaileak «Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan – Beste finantza-pasibo batzuk» partidan jasotzen ditu horrelakoak. Bertan, arrazoizko balioa gehi jaulkipenari zuzenean dagozkion transakzio-kostuak zehazten dira, aseguru-entitateek egindako kontratuetan izan ezik.

Hasieran, kontrako ebidentziarik ez badago, transakzio isolatuen bidez elkarrekiko independentzia-baldintzetan hirugarrenen alde egindako finantza-bermedun kontratuen arrazoizko balioztat jasotako primaren zenbatekoa hartuko da. Eta zenbateko horri, dagokionean, jaso beharreko eskudiru-fluxuen balio eguneratua gehituko zaio, Entitateak antzeko epean eta arriskuekin emandako finantza-aktiboen antzeko interes-tasa erabiliz. Era berean, aktiboko kreditu gisa aintzatetsiko da jasotzeko dauden etorkizuneko eskudiru-fluxuen egungo balioa, lehen aipatutako interes-tasa erabilia.

Hasierako aintzatespenaren ondoren, kontratuak irizpide hauen arabera erregistratzen dira:

- i) Finantza-bermeen ondorioz jaso beharreko komisio edo primen balioa eguneratzeko, aldeak galdu-irabazien kontu bateratuan erregistratzen dira finantza-sarrera gisa.
- ii) Zalantzazkoen artean sailkatu ez diren finantza-bermedun kontratuen balioa honela kalkulatzeko da: pasiboan hasieran aintzatetsitako zenbatekoa ken bermearentzat aurreikusitako bizitzan zehar galdu-irabazien kontu bateratuan linealki egotzitako zenbatekoa. Beste irizpide bat ere erabil daiteke, bermearen ekonomia-etekinak eta -arriskuak zehatzago islatzeko balio badu behintzat.

Finantza-bermedun kontratuak zalantzazkotzat hartzen direnean, «Hornidurak – Emandako konpromisoak eta bermeak» epigrafean birsailkatu behar dira. Balioztapenari dagokionez, aurreko 13.h oharrean adierazitakoa aplikatzen da.

m) Errentamenduak

Eragiketaren ekonomia-fondoaren arabera aurkezten dira errentamendu-kontratuak, edozein egitura juridiko dutelarik ere, eta finantza- edo errentamendu operatibo gisa sailkatzen dira hasieratik.

- i) Kontratuko aktiboaren jabetzari atxikitako arrisku eta mozkinen funtsezko transferentzia egiten denean hartzen dira errentamenduak finantza-errentamendutzat.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Taldeak ondasunak errentan ematen dituenean, errentariak emango dizkion zenbatekoen egungo balioen eta bermatutako hondar-balioaren arteko batura hirugarrenei emandako finantzaketa gisa erregistratzen da, eta, beraz, balantze bateratuko «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» epigrafean sartzen da, errentariaren izaeraren arabera. Bermatutako hondar-balioa kontratua amaitzen denean errentariak erosteko aukera erabiltzearen prezioa izan ohi da.

Beste alde batetik, Taldeak errentari jarduten duenean, errentan emandako aktiboen kostua balantze bateratuan erregistratzen da, kontratuko ondasunaren izaeraren arabera, eta, aldi berean, zenbateko bereko pasibo bat ere bai. Pasibo hori kalkulatzeko, bi hauen arteko txikiena hartuko da: (1) errentan emandako ondasunaren arrazoizko balioa eta (2) errentatzaileari ordaindu beharreko kopuruen egungo balioak gehi, dagokionean, erosteko aukeraren ekitaldiko prezioa. Erabilera propioko aktibo materialetan aplikatzen direnen antzeko irizpideez amortizatzen dira aktibo horiek.

Jatorria kontratu horietan duten finantza-sarrerak eta -gastuak galdu-irabazien kontu bateratuan ordaindu eta kargatzen dira, hurrenez hurren, kontratuen bizitzan zehar errendimendua konstantea izateko moduan.

- ii) Finantza-errentamendutzat hartzen ez diren errentamendu-kontratuak errentamendu operatibo gisa sailkatzen dira.

Taldea denean errentatzailea, errentan emandako ondasunen eskuratzeko-kostua «Aktibo ukigarriak – Ibilgetu materiala» epigrafean erregistratzen da. Erabilera propioko antzeko aktibo materialetan erabiltzen diren politiken arabera amortizatzen dira horiek, eta errentamendu-kontratuen ondoriozko sarrerak linealki aintzatesten dira galdu-irabazien kontu bateratuan.

Beste alde batetik, Taldeak errentari jarduten duenean, galdu-irabazien kontu bateratuan jasotzen dira errentamendu-gastuak gehi, behar denean, errentatzaileak emandako pizgarriak.

- n) Kudeatutako ondareak

Taldeak kudeatzen dituen hirugarrenen jabetzako ondareak ez dira balantze bateratuan sartzen. Jarduera honek emandako komisioak galdu-irabazien kontu bateratuko «Komisioen bidezko sarrerak» epigrafean erregistratzen dira (48. oharra).

- ñ) Taldeak kudeatutako inbertsio-fondoak eta pentsio-fondoak

Taldeak kudeatutako inbertsio-fondoak, pentsio-fondoak eta BGAEak ez dira balantze bateratuan aurkezten, horietako ondarea hirugarren batzuen delako (68. oharra). Taldeak fondo horiei emandako zerbitzuen —ondareak kudeatzeko zerbitzuak, zorroen gordailuak...— ondoriozko ekitaldiko komisioak galdu-irabazien kontu bateratuko «Komisioen ondoriozko sarrerak» epigrafean erregistratzen dira (48. oharra).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

o) Pertsonal-gastuak eta enplegu ondoko ordainketak

Langileei emandako ordainsariak, enplegualdia amaitzen denean likidatzen direnak, enplegu ondoko ordainketatzat hartzen dira. Enplegu ondoko ordainketak —baita barneko edo kanpoko pentsio-fondoek estalitakoak ere— ekarpen definituko plan edo prestazio definituko plan gisa sailkatzen dira, obligazio horien baldintzen arabera, eta kontuan hartzen dira enplegatuekin formalki hitzartutako terminoen barruan zein kanpoan onartutako konpromisoak.

Enplegu ondoko ordainketak honela jasotzen dira:

- i) Galdu-irabazien kontu bateratuan. Langileek emandako zerbitzuaren kostua (ekitaldi horretakoa nahiz aurreko ekitaldietakoa baina beraietan aintzatetsi gabea), horniduraren (aktiboaren) gaineko interes gordina eta likidatzeko unean gertatzen den irabazia edo galera.
- ii) Ondare garbi bateratuko aldaketen egoera-orrian. Irabazi edo galera aktuarial bateratuen ondoriozko horniduraren (aktiboaren) balioztapen berriak, horniduraren (aktiboaren) gaineko interes garbian sartu ez diren planeko aktiboen errendimenduaren balioztapen berriak eta Taldearentzat erabilgarri dauden fluxuen balioan izandako aldaketen ondorioz egungo balioak izan dituen aldaketak, baldin eta horniduraren (aktiboaren) gaineko interes garbian sartuta ez badaude. Ondare garbi bateratuaren aldaketen egoera-orrian aintzatetsitako zenbatekoak ez dira birsailkatuko hurrengo ekitaldi bateko galdu-irabazien kontu bateratuan.

Horrela, prestazio-plan mugatuak galdu-irabazien kontu bateratuan jasotzen dira, irizpide hauei jarraikiz:

- a) Indarrean dagoen aldiko zerbitzuen kostua, pertsonal-gastu moduan.
- b) Horniduraren gaineko interes garbia, interes ondoriozko gastu moduan.
- c) Aktiboaren gaineko interes garbia, interesen ondoriozko sarrera moduan.
- d) Iragandako zerbitzuen kostua, hornidura edo (–) hornidura-itzulketa moduan.

PD 58

Era berean, Entitate Nagusiak PD 58 izeneko plana formalizatu zuen 2016ko ekitaldian. Plan hori Kontseilu Errektoreak onartu zuen eta Caja Laboral Popular Coop. de Créditoko lan-bazkideen kolektibo zehatz bati dago zuzenduta. 2017ko urtarrilaren 1etik 2020ko ekainaren 30era arte egongo da indarrean. Plan hori borondatezkoa da, eta helburu duen taldean aplikatuko da soilik. Horretarako, bazkide langileak idatziz jakinarazi behar du planari atxikitzeko gogoia.

Hona hemen plan horren ezaugarri nagusia:

- i) 1958an jaiotako bazkideei aukera ematen zaie, 60 edo 61 urte betetakoan jarduera uzten dutenean kontraprestazio edo laguntza ekonomiko bat jasotzeko, kontratua sinatzerakoan hautatu duten aukeraren arabera.

2019ko eta 2018ko ekitaldiak ixtean sortutako betebeharra data horretako balantzeko «Hornidurak – Pentsioak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak» epigrafean dago jasota (37. oharra).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Sare Berria

2016ko, 2017ko eta 2018ko ekitaldietan, baldintza laboral eta ekonomiko zehatz batzuk finkatu zituen Entitate Nagusiak, Caja Laboral Popular Coop. De Créditoen bazkide-talde jakin bati begira. Plan horren barruan, zenbait bazkide lan-baldintza jakin batzuetara atxiki dira, eta kontraprestazio ekonomiko bat jasoko dute, zerbitzuak emateari uzten dioten egunera arte.

2019ko eta 2018ko ekitaldiak ixtean sortutako betebeharra data horretako balantzeko «Hornidurak – Pentsioak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak» epigrafean dago jasota (37. oharra).

PD 59

Era berean, Entitate Nagusiak PD 59 izeneko plana formalizatu zuen 2017ko ekitaldian. Plan hori Kontseilu Errektoreak onartu zuen eta Caja Laboral Popular Coop. de Créditoko lan-bazkideen kolektibo zehatz bati dago zuzenduta. 2018ko urtarrilaren 1etik 2021eko ekainaren 30era arte egongo da indarrean. Aurreko planak bezala, berri hau ere borondatezkoa da, eta helburu duen taldean aplikatuko da soilik. Horretarako, bazkide langileak idatziz jakinarazi behar du planari atxikitzeko gogoia.

Hona hemen plan horren ezaugarri nagusia:

- i) 1959an jaiotako bazkideei aukera ematen zaie, 60 edo 61 urte betetakoan jarduera uzten dutenean kontraprestazio edo laguntza ekonomiko bat jasotzeko, kontratua sinatzerakoan hautatu duten aukeraren arabera.

2019ko eta 2018ko ekitaldiak ixtean sortutako betebeharra data horretako balantzeko «Hornidurak – Pentsioak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak» epigrafean dago jasota (37. oharra).

PD 60

Era berean, Entitate Nagusiak PD 60 izeneko plana formalizatu zuen 2018ko ekitaldian. Plan hori Kontseilu Errektoreak onartu zuen eta Caja Laboral Popular Coop. de Créditoko lan-bazkideen kolektibo zehatz bati dago zuzenduta. 2019ko urtarrilaren 1etik 2022ko ekainaren 30era arte egongo da indarrean. Aurreko planak bezala, berri hau ere borondatezkoa da, eta helburu duen taldean aplikatuko da soilik. Horretarako, bazkide langileak idatziz jakinarazi behar du planari atxikitzeko gogoia.

Hona hemen plan horren ezaugarri nagusia:

- i) 1960an jaiotako bazkideei aukera ematen zaie, 60 edo 61 urte betetakoan jarduera uzten dutenean kontraprestazio edo laguntza ekonomiko bat jasotzeko, kontratua sinatzerakoan hautatu duten aukeraren arabera.

2019ko eta 2018ko ekitaldiak ixtean sortutako betebeharra data horretako balantzeko «Hornidurak – Pentsioak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak» epigrafean dago jasota (37. oharra).

Kaleratzearen ondoriozko kalte-ordainak

1. Indarrean dagoen legeriaren arabera, bidezko arrazoirik gabe kaleratzen diren enplegatuei kalte-ordaina eman behar die Taldeak. Pertsonala murrizteko asmorik ez dagoenez, ez da beharrezkoa horretarako zuzkidurarik sortzea.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

p) Jarduera etengabeen ondoriozko irabazien gaineko zerga

Sozietateen gaineko zerga gastutzat hartzen da, eta galdu-irabazien kontu bateratuko «Jarduera etengabeen irabazien gaineko zergen ondoriozko gastuak eta sarrerak» epigrafean erregistratzen da.

«Jarduera etengabeen irabazien gaineko zergen ondoriozko gastuak eta sarrerak» epigrafeko gastua ordaindu beharreko zergak zehazten du. Zerga hori ekitaldiko zerga-oinarriaren gainean kalkulatzen da, denbora-aldeak, kenkari eta hobarien ondoriozko kredituak eta zerga-oinarri negatiboak direla eta ekitaldian izandako aldaketak aintzat hartuta. Gerta liteke ekitaldiko zerga-oinarria ez bat etortzea galdu-irabazien kontu bateratuan aurkeztutako emaitza garbi bateratuarekin. Izan ere, beste ekitaldi batzuetan kargatzekoak edo deduzitzekoak diren partidak eta kargatzen eta deduzitzen ez diren partidak kanpoan uzten ditu.

Finantzetako egoera-orrietako aktiboen eta pasiboen liburuetako zenbatekoen eta horien zerga-oinarrien arteko aldeetatik ordaindu edo berreskuratzea espero diren zergak sartzen dira geroratutako zergen ondoriozko aktiboetan eta pasiboetan. Egoera-balantze bateratuan kontabilizatzen dira pasiboaren metodoa erabiliz, eta berreskuratu edo likidatzea espero den karga-tasari dagokion denbora-aldea edo kreditua aplikatuz kuantifikatzen dira.

Geroratutako zergaren ondoriozko aktiboa, hala nola aurreratutako zerga, dedukzioen eta hobarien ondoriozko kreditua eta zerga-oinarri negatiboen ondoriozko kreditua, aintzatesteko, horiek efektibo egiteko adina irabazi fiskal lortzeko itzaropena izan behar du Taldeak. Kasu hauetan esan dezakegu Taldeak etorkizunean behar adina irabazi fiskal lortzeko itzaropena izango duela:

- i) Geroratutako zergaren ondoriozko aktiboa egin den ekitaldian bertan edota momentuan dagoen edo aurreratutako zenbatekoak sortu duen zerga-oinarri negatiboa konpentsa daitekeen geroagoko batean kita daitezkeen geroratutako zergen ondoriozko pasiboak daudenean.
- ii) Zerga-oinarri negatiboak sortu dituzten arrazoiak nekez errepikatzeakoak direnean.

Aurrekoa gorabehera, erakunde mendeko, taldeaniztun eta elkartuetako inbertsioen kontabilitate-erregistroan sortzen den geroratutako zergaren ondoriozko aktiboa aintzatsiko da, baldin eta hori etorkizunean gauzatzeko asmoa badago, eta etorkizunean behar adina irabazi fiskal izateko itzaropena badago, aktibo hori efektibo egiteko. Hasieran negozio-konbinazioa ez den ondare-elementu bat erregistratzen denean ere ez da aintzatesten, baldin eta aintzatespenaren unean kontabilitate-emaitzari eta emaitza fiskalari eragin ez badio.

Geroratutako zergen ondoriozko pasiboak beti jasotzen dira kontabilitatean, salbu eta merkataritzako fondo bat aintzatesten denean edo pasiboak erakunde mendeko, taldeaniztun edo elkartuen inbertsioak kontabilizatzean sortzen direnean. Baldintza da, Taldea gai izatea denbora-aldea itzultzeko unea kontrolatzeko eta alde hori ez itzultzea aurreikusteko moduko etorkizunean. Hasieran negozio-konbinazioa ez den ondare-elementu bat erregistratzen denean ere ez da aintzatesten geroratutako zergaren ondoriozko pasiboa, baldin eta aintzatespenaren unean kontabilitate-emaitzari eta emaitza fiskalari eragin ez badio.

Kontabilitate-itxiera bakoitzean, erregistratutako geroratutako zergak berrikusten dira, bai aktiboak eta bai pasiboak, indarrean jarraitzen dutela egiaztatzeko, eta beharrezko zuzenketak egiten dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Deskribatutako azterketa egiteko, aldagai hauek hartzen dira aintzat:

- Entitate bakoitzaren emaitza-proiekzioak, erakunde horietako gobernu-organoei onartutako finantza-aurrekontuetan oinarritutakoak, geroratutako zergen ondoriozko aktiboak erregistratzeko aukera sortu zutenak (zerga-bateratzeko talderik ez zegoelako), gerora entitate bakoitzeko zuzendaritzak estimatutako hazkunde-tasa iraunkorrak ezarrita.
- Denbora-aldeak itzultzearen estimazioa, izaeraren arabera.
- Indarreko legediak zergen ondoriozko aktiboak itzultzeko ezarritako epea edo muga.

Zuzenean ondare garbi bateratuan erregistratutako sarrerak edo gastuak, emaitza fiskalean edo alderantziz eraginik ez dutenak, denbora-alde moduan kontabilizatzen dira.

q) Aktibo ukigarriak

Aktibo ukigarrietan hauek sartzen dira: Taldeak gaur egun edo etorkizunean erabiltzeko duen eta ekitaldi batean baino gehiagotan erabiltzeko asmoa duen ibilgetu materiala, bezeroei errentamendu operatiboan lagatzen zaien ibilgetu materiala, gizarte-ekintzari atxikia eta ondasun higiezinak inbertsioak, aktiboak barne hartzen dituztenak alokairu-erregimenean ustiatzeko. Aktibo ukigarriak eskuratze-kostuaren arabera balioztatzen dira, baina metatutako amortizazioa kenduta eta, dagokionean, elementu bakoitzaren balio garbia eta zenbateko berreskuragarria alderatzen den narriaduraren ondoriozko edozein galera kenduta. Erabilera propioko eta libreko aktibo materialeko elementu batzuen eskuratze-kostua horiek 2004ko urtarrilaren 1ean arrazoizko balioarekin balioztatuta ateratzen da, 4/2004 Zirkularraren Lehen Xedapen Iragankorrean ezarritakoari jarraikiz — 4/2017 Zirkularrak indargabetu zuen zirkular hori—. 2004ko urtarrilaren 1eko arrazoizko balio hori aditu independenteek egindako tasazioetan oinarrituta lortu da.

Esleitutako aktiboen kasuan, horien esleipenaren truke emandako finantza-aktiboen zenbateko garbia da eskuratze-kostua.

Amortizazioak metodo lineala erabiliz kalkulatu dira. Elementuei estimatutako balio-bizitzako urteak aktiboen eskuratze-kostuari aplikatzen zaizkio eta, gero, hondar-balioa kentzen da. Eraikinak eta bestelako eraikuntzak dauden lursailen kasuan, bizitza mugagabea dutela ulertzen da, eta, beraz, ez dira amortizatzen. Aktibo materiala amortizatzeagatik urteko zuzkidurak galdu-irabazien kontu bateratuaren kargura erregistratzen dira, eta elementu guztiei batez beste estimatzen zaizkien balio-bizitzako urtean arabera kalkulatu dira.

	Estimatutako balio-bizitzako urteak
Eraikinak eta urbanizazioak	33 - 50
Altzariak	7 - 10
Instalazioak	7 - 10
Makineria, ekipamendu elektronikoa eta beste batzuk	4 - 6

Kontabilitate-itxiera bakoitzean, Taldeak aztertzen du ea barruan nahiz kanpoan zantzuren bat badagoen, aktibo materialeko elementuen balio garbia zenbateko berreskuragarria baino handiagoa dela erakusten duena. Kasu horretan, elementu horren liburu-tako zenbatekoa kopuru berreskuragarri-raino murrizten du Taldeak, eta etorkizuneko amortizazioagatik karguak doitu egiten ditu, kontabilitate-balio doituaren eta geratzen zaion balio-bizitza berriaren arabera, baldin eta berriro kalkulatu beharra badago. Bestalde, elementu jakin baten balioa berreskuratu dela garbi dagoenean, aurreko epealdietan kontabilizatutako narriaduraren ondoriozko galeraren itzulketa erregistratzen du Taldeak, eta amortizazioagatik etorkizunean egin beharreko karguak doitzen ditu. Elementu baten narriaduraren ondoriozko galera itzultzeak ezin du inola ere eragin liburu-tako zenbatekoa

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

handitzea, aurreko ekitaldietan narriaduraren ondoriozko galerak aintzatetsi ez balitzaizkio izango zukeenetik gora.

Ekitaldi bakoitzaren amaieran behinik behin, erabilera propioko aktibo materialeko elementuen balio-bizitza estimatua berrikusten du Taldeak, horietan aldaketa nabarmenik dagoen ikusteko. Halako aldaketarik badago, doitu egiten ditu, dagozkion zuzenketak eginez balio-bizitza berriaren arabera amortizatu behar denaren zuzkidura etorkizuneko ekitaldietako galdu-irabazien kontu bateratuan erregistratzean.

Erabilera propioko aktibo ukigarriak zaindu eta mantentzeagatiko gastuak, egiten diren ekitaldiko galdu-irabazien kontu bateratuan erregistratzen dira.

Aktibo ukigarrien ondasun higiezinetakako inbertsioetan, Taldeak dituen lursail, eraikin eta beste eraikuntza batzuen balio garbia sartzen da. Ondasun horiek alokairu bidez ustiatzeko edo salmentarekin (etorkizunean merkatuko prezioetan izaten diren igoeren ondorioz) gainbalioa lortzeko erabiltzen ditu Taldeak.

Taldeak erabilera propioko aktibo ukigarrietan erabiltzen dituen irizpide berberak aplikatzen ditu errentamendu operatiboan lagatako aktiboen eskuratze-kostua aintzatesteko, amortizatzeke, horien balio-bizitzak estimatzeko eta narriaduraren ondoriozko galerak erregistratzeko.

r) Aktibo ukiezinak

Irudi fisikorik ez duten aktibo monetario identifikagarriak dira aktibo ukiezinak. Aktibo ukiezinak identifikagarritzat jotzen dira beste aktibo batzuetatik bereiz daitezkeenean, dela besterendu, errentan hartu edo banaka erabili daitezkeelako, dela kontratu edo bestelako negozio juridiko baten ondorioz sortu direlako. Aktibo ukiezina aintzatesterakoan, aurreko definizioa betetzeaz gain, Taldeak horren ondorioz mozkin ekonomikoak lortzeko asmoa izan behar du, eta haren kostua modu fidagarrian kalkulatzeko aukera egon behar da.

Kostuaren arabera aintzatesten dira, hasieran, aktibo ukiezinak. Eskurapeneko edo produktioa izan daiteke kostu hori. Aurrerantzean, kostu horri amortizazio metatua eta narriaduraren ondoriozko galerak kentzen zaizkio, dagokionean.

Merkataritzako fondoak

Merkataritzako fondoak hauxe adierazten du: Taldeak eskuratutako entitate baten aktiboen ondoriozko etorkizuneko etekin ekonomikoen ordainketa aurreratua, aktibo horiek banaka eta bereizita identifikatzeko eta aintzatesteko modukoak ez badira. Negozio-konbinazio batean kostu bidez eskuratzen denean soilik aintzatesten da.

Erakunde taldeaniztun eta elkartuen kapitalerako partaidetzen kostuaren eta hartutako balio teoriko eta kontabilitatekoen arteko alde positiboak, lehen baterakuntza-egunean doituak, honela egozten dira.

- i) Eskuratutako erakundeen ondare-elementu jakin batzuei badagozkie, aktiboen balioa handituz edo pasiboen balioa murriztuz egozten dira, kontuan hartuta haien merkatuko balioa hurrenez hurren handiagoa edo txikiagoa den dagozkien balantzeetan dituzten kontabilitate-balio garbiak baino, eta horien kontabilitate-tratamendua Taldeko aktiboek eta pasiboek dutenaren antzekoa den.
- ii) Aktibo ukiezin zehatzei esleitzekoak badira, berariaz balantze bateratuan aintzatetsiz egozten dira, eskurapen-eguneko arrazoizko balioa modu fidagarrian finka badaiteke.
- iii) Egotzi ezin diren gainerako aldeak merkataritzako fondo gisa erregistratzen dira, eta eskudirua sortzen duen unitate bati edo gehiagori esleitzen zaie.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Erakunde taldeaniztun eta elkartuen kapitalerako partaidetzen kostuaren eta hartutako balio teoriko eta kontabilitatekoen arteko alde negatiboak, berriz, lehen baterakuntza-egunearan doituak, honela egozten dira:

- i) Eskuratutako erakundeen ondare-elementu jakin batzuei badagozkie, aktiboen balioa handituz edo pasiboen balioa murriztuz egozten dira, kontuan hartuta haien merkatuko balioa hurrenez hurren handiagoa edo txikiagoa den dagozkien egoera-balantzeetan dituzten kontabilitate-balio garbiak baino, eta horien kontabilitate-tratamendua Taldeko pasiboek edo aktiboek dutenaren antzekoa den.
- ii) Egotzi ezin diren gainerako kopuruak kapitala eskuratu den ekitaldiko galdu-irabazien kontu bateratuan erregistratzen dira.

Gainerako aktibo ukiezinak bizitza mugatukoak dira eta horren arabera amortizatzen dira, aktibo materialekoen antzerako irizpideak erabiliz.

Edozein modutan ere, aktibo horientzat erregistratu den balioan narriaduragatik gertatzen diren galerak galdu-irabazien kontu bateratuan kontrapartida eginez erregistratzen dira kontabilitatean. Aktibo horien narriaduraren ondoriozko galerak eta, dagokionean, aurreko ekitaldietan erregistratutako narriaduraren ondoriozko galeren berreskuratzeak aintzatesteko irizpideak aktibo ukigarrian erabilitakoen antzekoak dira.

s) Izakinak

Izakinak aktibo ez-finantzarioak dira, eta hiru egoeratan egon daitezke: Taldeak negozioaren ohiko jardunean saltzeko prest; produkzio-, eraikuntza- edo garapen-prozesuan (saltzeko asmoz) edo produkzio-prozesuan edo zerbitzuak ematean kontsumitzeko. Taldeak higiezinaren sustapenaren jardueran saltzeko dituen lursail eta gainerako jabetzak dira, besteak beste, izakinak.

Izakinak balioztatzeko, bi zenbaterako hauetatik txikiena hartzen da aintzat: kostu-balioa (eskuratzeko eta eraldatzeko eragindako kostu guztiak eta egungo izaera eta kokapena emateko eragindako gainerako kostuak, zuzenak eta zeharkakoak) eta burutzapen-balio garbia. Burutzapen-balio garbitzat hartzen da izakinek negozioaren ohiko jardunean duten salmenta-prezio estimatua ken produkzioa amaitzeko eta salmenta burutzeko ordaindu behar diren kostuak.

Izakinaren balioztapenagatiko edozein doikuntzaren zenbatekoa, hala nola kalteen, zaharkitzearen eta salmenta-prezioa txikitzearen ondoriozkoa, burutzapen-balio garbia eta beste kontzeptu batzuegatiko galerak gastu moduan aintzatesten dira, narriadura edo galera gertatu den ekitaldiko galdu-irabazien kontu bateratuan. Ondorengo balio-berreskuratzeak, ostera, gertatzen diren ekitaldiko galdu-irabazien kontu bateratuan aintzatesten dira.

Izakinaren kontabilitate-balioa, balantze bateratuan baja eman ondoren, gastu moduan erregistratzen da, salmentaren ondoriozko sarrera aintzatesten den ekitaldiko gastu-irabazien kontu bateratuan. Gastu hori galdu-irabazien kontu bateratuko «Beste ustiapen-gastu batzuk» epigrafean sartzen da.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

t) Aseguru-eragiketak

Aseguru-erakundeak diren mendeko erakundeek galdu-irabazien kontu bateratuan ordaintzen dituzte jaulkitzen dituzten primen zenbatekoak, eta galdu-irabazien kontu bateratuan kargatzen dituzte ordaindu behar dituzten ezbeharren kostuak, horien azken likidazioa egitean. Bestalde, ekitaldiaren amaieran periodifikatzen dira bai galdu-irabazien kontu bateratuan ordaindu diren baina egun horretan sortu gabe dauden zenbatekoak, bai galdu-irabazien kontu bateratuan kargatu ez diren kostuak, nahiz eta sortuta egon.

Ondoren, zuzeneko aseguruaren jarduerari dagozkion hornidura teknikorik esanguratsuenak azalduko ditugu:

- i) Kontsumitu gabeko primetarako hornidura teknikoak. Segurtasun-errekargua kenduta etorkizuneko ekitaldiei egoztekoa den ekitaldian kobratutako tarifadun primari dagokio.
- ii) Uneko arriskueterako hornidura teknikoak. Kontsumitu gabeko primetarako hornidura teknikoak osatzen du, itxiera-datan igaro ez den estaldura-epari dagozkion arrisku eta gastuen balioztapena estaltzeko azken hori nahikoa ez den zenbatekoan.
- iii) Prestazioetarako hornidura teknikoak. Ekitaldia itxi baino lehen gertatutako ezbeharrek eragin dituzten eta ordaintzeko dauden obligazioen balioztapen estimatuei dagokie. Likidatu edo ordaindu gabe dauden ezbeharrek eta aitortzeko daudenak sartzen dira hornidura tekniko horretan. Ordaintzeko dauden obligazioak kalkulatzeko, egindako kontuko ordainketak kentzen dira eta ezbeharren barruko zein kanpoko likidazio-gastuak hartzen dira kontuan, baita, dagokionean, tramitazio luzeko ezbeharren balioztapenetan izandako desbiderapena estaltzeko behar diren hornidura osagarriak ere.
- iv) Bizi-aseguruaren hornidura teknikoak:
 - Estaldura-epa ekitaldi batekoa edo txikiagoa duten bizitza-aseguruaren, kontsumitu gabeko primetarako hornidura teknikoak etorkizuneko ekitaldiei egoztekoa den ekitaldian kobratutako tarifadun primari dagokio. Hornidura teknikoak nahikoa ez denean, hori osatzen duen uneko arriskueterako hornidura teknikoak kalkulatu da. Azken hornidura horrek ekitaldia ixteko datan igaro ez den epean aurreikusitako arriskuen eta gastuen balioztapena estaltzen du.
 - Urtebetetik gorako estaldura-epa duten bizitza-aseguruaren hornidura tekniko matematikoa kalkulatzeko, etorkizuneko obligazioen eta aseguruaren hartzailaren obligazioen egungo balio aktuarialaren arteko aldea ateratzen da. Ekitaldian sortutako inbentario-primari hartzen da kalkulu-oinarritzat, eta hori ateratzeko, prima garbiari administrazio-gastuetarako errekargua erantsen zaio, oinarri teknikoaren arabera.
 - Inbertsioaren arriskua aseguru-hartzailerek hartzen duten bizitza-aseguruaren, eskubideen balioa zehazteko bereziki kontuan hartzen diren aktiboen arabera finkatzen da hornidura teknikoak.
- v) Irabazietan parte hartzeko eta estornuetarako hornidura teknikoak: aseguru-hartzailerek, aseguratuak edo onuradunek sortutako irabaziei eta aseguru-hartzailerei edo aseguratuak itzuli beharreko primen mozkinak dagokie. Hartzailari prima horiek itzultzea, aseguratuak arriskuaren portaeraren mende egongo da, eta partaideei banan-banan esleitu ez bazaizkie gertatuko da.
- vi) Egonkortzeko erreserbak. Aseguru-adar batzuetako berariazko segurtasun-errekarguaren zenbatekoagatik ekitaldi bakoitzean hornitutako kopurua da, oinarri teknikoan aurreikusitako muga du eta metatu egiten da.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Onartutako berraseguruaren hornidura teknikoak kalkulatzeko, zuzeneko aseguruetan aplikatzen direnen antzeko irizpideak erabiltzen dira. Oro har, erakunde lagatzaileak emandako informazioa hartzen da oinarri.

Zuzeneko aseguruaren eta onartutako berraseguruaren hornidura teknikoak balantze bateratuko «Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako pasiboak» epigrafean sartzen dira. Dena den, ekitaldi-amaieran indarrean dauden aseguru-kontratuen ondoriozkoak ez diren etorkizuneko erreklamazioetarako hornidura teknikoak (egonkortze-erreserba, adibidez) ez dira balantze bateratuko «Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako pasiboak» epigrafean jasotzen.

Taldeak berraseguru-kontratuengatik jasotzeko eskubidea duen zenbatekoak balantze bateratuko «Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako aktiboak» epigrafean erregistratzen dira. Aktibo horiek zuzeneko aseguruetarako erabilitako irizpide berberak erabiliz zehazten dira indarreko kontratuen arabera. Aktibo horiek narriatuta dauden begiratzen du Taldeak; hala bada, galera galdu-irabazien kontu bateratuan jasotzen du, zuzenean epigrafe horren kargura.

u) Hornidurak eta pasibo kontingenteak

Iraganeko gertaeren ondorioz sortutako Taldearen egungo obligazioak hartzen dira horniduratzat. Horien izaera argi eta garbi zehaztuta dago finantzetako egoera-orrien egunean, baina zenbatekoa edo kitatzeko unea ez. Horiek kitatzeko, mozkin ekonomikoak ematen dituzten baliabideak besterendu beharko ditu muga-egunean Taldeak. Obligazio horiek iturri ugari izan ditzakete:

- i) Lege- edo kontratu-xedapen bat.
- ii) Obligazio inplizitu edo isilbidezkoa, hirugarrenen aurrean ardura batzuk hartzeari buruz Taldeak sortutako baliozko itxaropenean jatorria duena. Itxaropenok sortzen dira Taldeak jendaurrean hartzen dituen ardurak, iraganeko portaeren ondorioz edo jabari publikoko enpresa-politikan oinarrituta.
- iii) Araudiek alderdi jakin batzuetan duten bilakaera ia segurua; zehazki, Taldeak nahitaez bete behar dituen arautze-proiektuak.

Iraganeko gertaeren ondorioz sortutako obligazio posibleak dira pasibo kontingenteak, eta Taldearen borondatearekin zerikusirik ez duten etorkizuneko gertaera bat edo gehiago gertatzearen edo ez gertatzearen mende egoten dira. Taldearen egungo obligazioak sartzen dira pasibo kontingenteetan; hain zuzen ere, kitatuz gero mozkin ekonomikoak ematen dituzten baliabideak murriztea ekarriko ez dutenak eta behar adinako fidagarritasunez zehazteko moduko zenbatekoa dutenak, kasu oso arraroetan izan ezik.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hornidura eta pasibo kontingenteak honela sailkatzen dira: probableak, gertatzea errazagoa denean ez gertatzea baino; posibleak, gertatzea zailagoa denean ez gertatzea baino; eta gertagaitzak, gertatzea oso zaila denean.

Taldeak hornidura eta pasibo kontingente nabarmen guztiak sartzen ditu urteko kontu bateratuetan; alegia, obligazioari erantzun behar izateko aukera handiagoa denean ez erantzutetako baino. Posibleztat jotako pasibo kontingenteak ez dira urteko kontu bateratuetan aintzatesten. Besterik gabe horien berri ematen da, baldin eta ez bada irabazi ekonomikoak ematen dituzten baliabideak galtzeko aukerarik ikusten.

Hornidurak kuantifikatzeko, sortu dituen gertaeraren ondorioei buruzko informaziorik onena hartzen da kontuan, eta kontabilitate-itxiera guztietan estimatzen dira. Dagozkien obligazioei aurre egiteko erabiltzen dira, eta, obligazio horiek desagertu edo txikitu egiten badira, kopuru osoa edo zati bat itzultzen da.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, bere jardueren ohiko garapenean sortutako hainbat auziri, erantzukizuni eta obligaziori erantzun beharra izan zezakeen Taldeak. Taldeko legegohkularien eta Entitate Nagusiaren kontseilarien ustetan, prozedura eta erreklamazio horiek ez dute eragin handirik izango, ez, behintzat, egindako hornidura baino handiagoa, mugaeguneratzen diren ekitaldietako urteko kontu bateratuetan

- v) Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren elementu-talde besterengarrietan sartutako aktibo ez-korronteak eta pasiboak

Balantze bateratuko «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» epigrafean aktiboak sartzen dira, duten izaera gorabehera, ustiapen-jardueretatik kanpo daudelarik aurreikuspenen arabera urtebeteko gauzatze- edo berreskuratze-epea dutenak, epigrafe honetan sailkatu zirenetik.

Salbuespenez, salmenta urtebetetik gorako epean gertatzea aurreikusten denean, Taldeak salmenta-kostua balio eguneratuan balioztatzen du, eta denbora igaro ahalako balio-igoera erregistratzen du galdu-irabazien kontu bateratuko «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren eta jarduera etentzat har ez daitezkeen aktibo ez-korronteen eta elementu-talde besterengarrien ondoriozko irabaziak edo (-) galerak» epigrafean.

Hortaz, besterentzen direnean jasotzen den diruarekin berreskuratuko da, seguruenik, kontu-sail horien liburuetaiko zenbatekoa. Kontu-sailok izaera finantzariokoak eta ez-finantzariokoak izan daitezke.

Beraz, zordunek Taldeari zor osoak edo zati bat ordaintzeko emandako aktibo higiezinak edo beste aktibo ez-korronte batzuk, salgai dauden aktibo ez-korrontetzat hartzen dira, salbu eta Taldeak horiek etengabe erabiltzea erabaki badu.

Bestalde, «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren elementu-talde besterengarrietan sartutako pasiboak» epigrafean, Taldeko erabilera-taldeekin edo etendako eragiketekin zerikusia duten saldo hartzekodunak sartzen dira.

«Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» partidan sailkatutako aktiboak balioztatzeko, oro har, kopururik txikiena hartzen da, aintzatesten diren unean duten kontabilitate-balioaren eta arrazoizko balioaren artean; azken horri, baina, aktiboak estimatu zaizkien salmenta-kostuak kentzen zaizkio, finantza-izaerakoak salbu, horiek 13.e.x oharrean ezarritakoaren arabera balioztatzen dira eta. «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» epigrafean sailkatuta dirauten bitartean, ez dira amortizatzen beraien izaeragatik amortizagarriak diren aktibo ukigarri eta ukiezinak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Zorrak ordaintzeko esleitu edo jasotako aktibo higiezinak erregistratzeko, erabilitako forma juridikoa edozein dela ere, bi zenbateko hauetatik txikiena hartzen da aintzat, hasiera batean: aplikatutako finantza-aktiboen liburuetakoa zenbatekoa —hau da, amortizatutako kostua, narriadura estimatua kontuan izanda— edo aktiboak esleitzeko edo hartzeko unean duen arrazoizko balioa ken salmenta-kostu estimatuak —hau da, banakako tasazio osoetan emandako merkatuko balioa ken salmenta-kostuak—.

Prozesuko gastu guztiak, sortzen diren esleipen-epealdiko galdu-irabazien kontuan aintzatesten dira, berehala. Erregistro-gastuak eta likidatutako zergak hasieran aitzatetsi zaien balioaz jaso ahal izango dira, baldin eta horrela arrazoizko balioa gainditzen ez bada, estimatutako salmenta-kostuak kendu ondoren. Esleipen-egunetik salmenta-egunera arte aktiboa mantentzeko eta babesteko egiten diren kostu guztiak (aseguruak, segurtasun-zerbitzuak eta beste) sortu diren epealdiko galdu-irabazien kontu bateratuan aintzatsiko dira.

Esleitu edo jaso ondoren, arrazoizko balioa zenbatesteko abiapuntutzat erabiltzen den erreferentziako balioa eguneratzen da. Salmenta-kostuaren arrazoizko balio garbia zehazteko, Taldeak kontuan hartzen ditu sozietate tasatzaileek —guztiak ere Espainiako Bankuko Erregistro berezian daude erregistratuta— egindako balioztapenak, bai eta Espainiako Bankuak, bere esperientzian eta Espainiako banku-sektorearen inguruan duen informazioan oinarrituta erreferentziako balioaren gainean zenbatetsi dituen deskontuak ere. Era berean, higiezinak 300.000 euroko edo hortik beherako arrazoizko balioa badu, balioztapen-eredu automatizatuak erabiliz eguneratuko da. Dena dela, higiezinak balantzean hiru urte ematen dituztenean, tasazio osoa eginez eguneratuko dira. Era berean, balioztapenaren eguneratzea egiten duen tasazio-sozietatea ez da izango aurreko tasazioa egin duen berbera.

Liburuetakoa zenbatekoa handiagoa bada aktiboen arrazoizko balioa baino (salmenta-kostuak kendu ondoren), Taldeak doikuntza egiten du aktiboen kontabilitate-balioan. Horrela, bada, soberakin hori galdu-irabazien kontu bateratuko «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren eta jarduera etentzat har ez daitezkeen aktibo ez-korronteen eta elementu-talde besterengarrien ondoriozko irabaziak edo (-) galerak» epigrafean kontrapartida eginez jasotzen da. Aktiboen arrazoizko balioa hazi egiten bada aurrerago, Taldeak itzuli egin ditzake aurrez kontabilizatuta dituen galerak, eta aktiboen kontabilitate-balioa handitu dezake, narriatu aurreko zenbatekoaren mugarekin eta galdu-irabazien kontu bateratuko «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren eta jarduera etentzat har ez daitezkeen elementu-talde besterengarrien eta aktibo ez-korronteen ondoriozko irabaziak edo (-) galerak» epigrafean kontrapartida eginez.

Eragiketa etenak

Eragiketa edo jarduera etentzat hartzen da Taldean besterendu egin den, edo beste era batera erabili den, edo salgai dagoen aktibo ez-korronte moduan sailkatu den eta, gainera, hauetako baldintzaren bat betetzen duen osagaia:

- Nabarmena eta gainerakotik independentea den ustiapenaren negozio-ildoak edo eremu geografikoa adierazten du.
- Nabarmena eta gainerakoetatik independentea den ustiapenaren negozio-ildoak edo eremu geografikoa besterentzeko edo beste bide batzuetatik eskuratzeko plan indibidual eta koordinatu baten atala da.
- Saltzeko asmo hutsez eskuratu den mendeko erakundea da.

Etendako eragiketatzat hartzen diren Taldeko kideek ekitaldian zehar sorrarazitako emaitzak galdu-irabazien kontu bateratuko «Jarduera etenen ondoriozko zerga ondorengo irabaziak edo (-) galerak» epigrafean jasotzen dira, Taldeko kidea jadanik aktibotik kanpo egon ala ez (ekitaldiaren bukaeran bertan jarraitzen badu). Etendako eragiketatzat hartu ondoren eragiketa jarraitutzat hartzea erabakiz gero, horien sarrerak eta gastuak, unean

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

uneko galdu-irabazien kontu bateratuan ez ezik, urteko kontu bateratuetan argitaratutako ekitaldi konparatiboan ere jasotzen dira, kasuan kasuko ezaugarrien arabera dagozkien partidetan.

w) Eskudiru-fluxuen egoera-orri bateratua

Eskudiru-fluxuen egoera-orri bateratuan erabiltzen diren kontzeptuak honela definitzen dira:

- i) Eskudiru-fluxuak: eskudiruaren eta antzekoen sarrerak eta irteerak. Likidezia handia eta balio-aldaketak izateko arrisku txikia duten epe laburreko inbertsioak sartzen dira antzekoetan.
- ii) Ustiapen-jarduerak: Taldearen ohiko jarduerak eta inbertsio edo finantzaketakotzat hartu ezin diren beste jarduera batzuk, eta jasotako edozein finantzaketarengatik ordaindutako interesak, finantzaketa-jardueratzat sailkatutako finantza-pasiboak egokitu arren.
- iii) Inbertsio-jarduerak. Epe luzeko aktiboak eta eskudiruan edo antzekoetan sartuta ez dauden beste inbertsio hauek eskuratzeko, besterentzeko edo beste bide batzuk erabiliz erabiltzeko jarduerak dira: aktibo ukigarriak, aktibo ukiezinak, mendekoetako inbertsioak, baterako negozioak eta elkartuak, «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafean sailkatutako aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak eta talde horietan sartutako pasiboak.

Negozio edo jarduera-lerro bat osatzen duten aktibo edo pasiboen multzoa eskuratzeko edo besterentzeko eragindako aldaketak «Beste negozio-unitate batzuk» partidan sartuko dira, banakako finantzaketako egoera-orrietan, eta «Mendeko erakundeak eta beste negozio-unitate batzuk» partidan, finantzaketako egoera-orri bateratuetan, haien zeinuaren arabera.

- iv) Finantzaketa-jarduerak: ondare garbi bateratuaren eta ustiapen-jardueretan sartzen ez diren pasiboen tamainan eta osaeran aldaketak eragiten dituzten jarduerak.

Taldeak balantze bateratuetako «Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk» epigrafean sartutako saldoak hartzen ditu eskudiru eta antzekotzat.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

x) Heziketako, Prestakuntzako eta Kooperatiba Sustapeneko Fondoa (HSF)

Heziketako eta Sustapeneko Fondoa balantze bateratuko «Beste pasibo batzuk» epigrafean erregistratzen da.

Kooperatiben Legearen eta Entitate Nagusiaren estatutuen arabera fondo horretara nahitaez egiten diren zuzkidurak ekitaldiko gastu gisa jasotzen dira, nahiz eta kuantifikazioa egiteko ekitaldiko emaitza hartzen den oinarri. Zuzkitzen diren aparteko kopuruak ekitaldiko emaitzaren aplikazio moduan aintzatetsiko dira.

Legeari jarraikiz Heziketako eta Kooperatiba Sustapeneko Fondoari lotuta dauden dirulaguntzak, dohaintzak eta gainerako laguntzak, eta kooperatibak bazkideei ezarritako zehapen ekonomikoen ondoriozko fondoak, arautegiaren arabera fondo horri lotuta badaude, kooperatibaren sarrera gisa aintzatetsiko dira, eta fondo horretan sartu.

Heziketako, Prestakuntzako eta Kooperatiba Sustapeneko Fondoa bere xederako aplikatzen denean, baja ematen zaio eta, normalean, altxortegiko kontuetan egiten da abonua. Bestalde, fondoaren aplikazioa kreditu-erakundeak berezkoak dituen jardueren bidez gauzatzen denean, Heziketako, Prestakuntzako eta Kooperatiba Sustapeneko Fondoaren zenbatekoa txikitu egiten da eta, aldi berean, sarrera bat erregistratzen da kreditu-kooperatibaren galdu-irabazien kontuan, horrelako jardueretarako merkatuan dauden baldintzen arabera.

Heziketako eta Sustapeneko Fondoari loturiko ibilgetu materiala «Aktibo ukigarriak» epigrafean agertzen da. Horren zenbatekoa zehazteko, eskurapen-kostu eguneratua hartu da —aurreko r) ataleko arauen arabera—, eta metatutako amortizazioak kendu zaizkio.

Ibilgetuko elementuen amortizazioa, kostu-balioen edo kostu eguneratuaren gainean egiten da, elementu-talde bakoitzari estimatu zaion balio-bizitzan zehar metodo lineala erabiliz eta aurreko q) atalean agertzen diren koefizienteak erabiliz.

y) Ondare garbiko aldaketen egoera-orri bateratua eta aintzatetsitako sarrera eta gastuen egoera-orri bateratua

Urteko kontu bateratu hauetan aurkeztu ditugun egoera-orri horiek ekitaldian zehar ondare garbi bateratuak izan dituen aldaketen berri ematen dute. Segidan, bi egoera-orriotako informazioaren ezaugarri nagusiak zehaztuko ditugu:

i) Aintzatetsitako sarreren eta gastuen egoera-orri bateratua

Egoera-orri horretan, Taldeak ekitaldian zehar bere jarduerarekin sortutako sarrera eta gastuak aurkezten dira, baina bereizita: batetik, ekitaldiko galdu-irabazien kontu bateratuan emaitza moduan erregistratutakoak eta, bestetik, indarreko araudian xedatutakoari jarraikiz zuzenean ondare garbian erregistratutako gainerako sarrera eta gastuak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hortaz, egoera-orri horretan hauek aurkeztu ditugu:

- a) Ekitaldiko emaitza bateratua.
- b) «Beste emaitza global bat» gisa aintzatetsi diren eta emaitzetan birsailkatuko ez diren sarreraren eta gastuen zenbateko garbia.
- c) «Beste emaitza global bat» gisa aintzatetsi diren eta emaitzetan birsailka daitezkeen sarreraren eta gastuen zenbateko garbia.
- d) «Ekitaldiko guztizko emaitza globala», aurreko hirurak batuta kalkulatua.

«Beste emaitza global bat» epigrafean «Emaitzetan birsailkatuko ez diren elementuak» gisa aintzatetsitako sarreretan eta gastuetan egondako aldakuntzak honela banakatzen dira:

- a) Prestazio mugatuko pentsio-planetako irabazi edo galera aktuarialak. Epealdiko irabaziak edo galerak jasoko ditu, horien eragileak hauek direnean: obligazioen balioztapenean izandako aldaketak, hipotesi aktuarialen aldaketen eta aldean ondorioz; planari lotutako aktiboaren etekin jakin batzuk, eta aktiboaren mugaren aldakuntzak.
- b) Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak. Epealdiko galerak eta irabaziak jasoko ditu, aktibo horien balioztapenaren ondorioz beste emaitza global batean erregistratu behar direnean eta ondoren emaitzetan birsailkatuko ez direnean.
- c) Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioetako aintzatetsitako beste sarrera eta gastu batzuetan parte hartzea. Partida hori aintzatetsitako sarrera eta gastuen egoera-orri bateratuan soilik ageriko da, eta partaidetzaren metodoaz balioztatutako entitateen epealdiko galerak eta irabaziak jasoko ditu, baldin eta beste emaitza global batean erregistratu behar badira eta ondoren ez badira emaitzetan birsailkatuko.
- d) Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak. Ondare garbiko tresnetako inbertsioen arrazoizko balioaren aldaketek epealdian eragindako galerak eta irabaziak jasoko ditu, entitateak beste emaitza global batean aintzatesteko erabaki errebokaezina hartu duenean.
- e) Arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela balioztatu diren ondare-tresnen estaldura-kontabilitatearen ondoriozko irabazi edo galera garbiak. Arrazoizko balioaren estalduretan metatutako estalduraren eraginkortasunik ezak epealdian izandako aldaketa irudikatzen du. Estalitako partida ondare garbiko tresna bat da, arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela balioztatua. Bi hauen arteko aldea jasoko du: «Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak (elementu estalia)» partidaren erregistratutako ondare garbiko inbertsioaren arrazoizko balioaren aldakuntzarena eta «Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak (estaldura-tresna)» partidaren erregistratutako estaldura-deribatuen arrazoizko balioaren aldakuntzarena.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- f) Arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela izendatutako finantza-pasiboen arrazoizko balioaren aldaketak, kreditu-arriskuaren aldaketei egoztekoak direnak. Arrazoizko balioarekin eta emaitzetan aldaketak dituztela izendatutako finantza-pasiboen epealdiko arrazoizko balioaren aldaketak jasoko ditu, kreditu-arrisku propioaren aldaketei egoztekoak direnak.

«Beste emaitza global bat» epigrafean «Emaitzetan birsailka daitezkeen elementu» moduan aintzatetsitako sarreretan eta gastuetan egon diren aldakuntzak honela banakatuko dira:

- a) Atzerriko negozioetako inbertsio garbien estaldura (zati eraginkorrarena). Atzerriko negozioetako estalduren (iraunkorren nahiz etenen) zati efektiboko kanbio-tasaren aldakuntzen ondorioz metatutako emaitzek epealdian izandako aldaketa jasoko du.
- b) Dibisa-bihurketa. Dibisa funtzionaleko partidak aurkezpen-dirutara bihurtzearen ondorioz epealdian sortutako aldeak jasoko ditu.
- c) Eskudiru-fluxuen estaldurak (zati eraginkorrarenak). Horrelako estaldura-erlazioetan, estaldura-tresnen arrazoizko balioaren aldakuntzen zati eraginkorrak epealdian izandako galerak eta irabaziak jasoko ditu.
- d) Estaldura-tresnak (izendatu gabeko elementuak). Ondorengo elementuen arrazoizko balioan metatutako aldaketek epealdian izan dituzten aldakuntzak jasoko ditu, baldin eta estalduren osagai izendatu ez badira: aukeren denbora-balioarena, gerokoen kontratuen etorkizuneko elementuena eta finantza-tresnen kanbio-aldeen oinarritzko diferentzialarena.
- e) Beste emaitza global batean aldaketak dituzten zor-tresnak arrazoizko balioan. Tresna horiek epealdian izandako galerak edo irabaziak jasoko ditu, ez badira narriaduraren edo kanbio-aldeen ondorioz gertatu. Azken horiek galdu-irabazien kontuko epigrafe hauetan erregistratuko dira, hurrenez hurren: «Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea» eta «Kanbio-alde (irabazi edo galera) garbiak».
- f) Saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak. Horrelako aktiboen balioztapenaren ondorioz beste emaitza global batean erregistratu behar diren eta, geroago, emaitzetan birsailka daitezkeen epealdiko galerak eta irabaziak jasoko ditu.
- g) Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioetako aintzatetsitako beste sarrera eta gastu batzuetan parte hartzea. Partida hori aintzatetsitako sarrera eta gastuen egoera-orri bateratuan soilik azalduko da. Partaidetzaren metodoaz balioztatutako erakundeetatik datozen ekitaldiko galdu-irabaziak jasoko ditu, beste emaitza global batean erregistratu eta, geroago, emaitzetan birsailka daitezkeenak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Horrez gain, aurreko ataleko partida bakoitza honela banakatuko da:

- a) Ondare garbian kontabilizatutako balio-irabaziak edo (-) -galerak. Zuzenean ondare garbian aitzatetsitako sarrerren zenbatekoa bilduko du, baina ekitaldian sortutako gastuak kenduta. Ekitaldian ondare garbian aintzatetsitako zenbatekoak partida horretan mantenduko dira, nahiz eta ekitaldi berean galdu-irabazien kontura edo aktibo eta pasiboen hasierako liburuetao zenbatekora transferitu edo beste partida batean birsailkatu, b), c) eta d) letren arabera, hurrenez hurren. Banakapena aurreko ataleko b) letrari dagokionean, «Ondare garbian kontabilizatutako dibisa-trukeagatiko irabaziak edo galerak» izena hartuko du.
- b) Emaizetara transferitua. Aurretik —ekitaldian bertan izan daiteke— ondare garbian aintzatetsitako balioztapenagatiko galdu-irabazien zenbatekoa biltzen du; horiek galdu-irabazien kontuan onartzen dira (batzuetan, aurkezpen horren ondorioari «sarrera eta gastuen birziklapena» esaten zaio, eta transferitutako zenbatekoari «birsailkapenaren ondoriozko doikuntza»).
- c) Estalitako elementuen hasierako liburuetao zenbatekora transferitua. Banakapen hori aurreko ataleko c) letrako partidarako aurkeztuko da soilik, eta aurretik —ekitaldian bertan izan daiteke— ondare garbian aintzatetsitako balioztapenagatiko irabazien edo galeren zenbatekoa bilduko du, baldin eta eskudiru-fluxuen estalduraren ondorioz aktiboan edo pasiboen liburuetao zenbatekoan aintzatesten badira.
- d) Beste birsailkapen batzuk: Partiden artean ekitaldian egindako intsuldaketen zenbatekoa bilduko du, titulu honetako arauetan ezarritako irizpideei jarraikiz.

Egoera-orri horretako partiden zenbatekoak kopuru gordinetan erregistratuko dira, eta azkenean, dagokion irabazien gaineko zerga —emaizetan birsailka daitezkeen elementuena zein sailkatu ezin direnena— partida bereizi batean sartuko da.

- ii) Ondare garbi bateratuko aldaketen egoera-orria guztira

Egoera-orri horretan, ondare garbi bateratuan izandako mugimendu guztiak aurkezten dira, kontabilitate-irizpideen aldaketetan eta errore-zuzenketetan jatorria dutenak barne hartuta. Hortaz, ekitaldiaren hasieran eta amaieran ondare garbi bateratua osatzen duten partida guztiak liburuetao duten zenbatekoaren berdinkatzea jaso da egoera-orri horretan. Mugimenduak izaeraren arabera multzokatu dira kontu-sail hauetan:

- a) Kontabilitate-politikaetako aldaketen eraginak eta Akatsen zuzenketaren eraginak. Kontabilitate-politikaen aldaketetan eta akatsen zuzenketan jatorria duten finantzetako egoera-orrietako saldoak atzeraeraginez berriro ematearen ondorioz ondare garbi bateratuan gertatutako aldaketak hartzen ditu barne.
- b) Ekitaldiko guztizko emaitza globala. Lehenago adierazi ditugun eta Aintzatetsitako sarrera eta gastuen egoera-orri bateratuan erregistratutako partida guztiak biltzen ditu.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- c) Ondare garbiaren beste aldakuntza batzuk. Ondare garbi bateratuan erregistratutako gainerako partidak biltzen ditu, hala nola kapitalaren gehikuntzak edo murrizketak, emaitzen banaketa, norberaren kapital-tresnez egindako eragiketak, kapital-tresnen bidezko ordainketak, ondare garbi bateratuko partiden arteko intsuldaketak eta ondare garbiko beste edozein gehikuntza edo murrizketa.

z) **Negozio-konbinazioak**

Entitate edo batasun ekonomiko bi edo gehiago entitate- edo sozietate-talde bakarrean bateratzen dituen eragiketari esaten zaio negozio-konbinazioa.

Negozio-konbinazioaren ondorioz entitate bakarra sortzen denean eta bateratutako entitate bi edo gehiagoren bazkideei partaidetzak jaulkitzen zaizkienean, aurretik zegoen entitateetako bat eskuratzailer moduan hartuko da eta entitate batek beste bat eskuratzen duenean moduan kontabilizatuko da transakzioa.

Negozio-konbinazioak kontabilizatzeko, eskurapen-metodoa aplikatzen du Taldeak. Beste erakunde bat eskuratzaileratik transferitzen den kontraprestazioa honako hauei dagokie: transferitutako aktiboen arrazoizko balioari, erositako erakundearen aurreko jabeekin egindako pasiboak eta Entitateak jaulkitako ondareko partaidetzei. Transferitutako kontraprestazioan, kontraprestazio kontingenteko akordio batek eragindako edozein aktiboren edo pasiboren arrazoizko balioa sartzen da. Eskuratutako aktibo identifikagarriak eta negozio-konbinazio batean onartutako pasiboak eta pasibo kontingenteak, hasiera batean, arrazoizko balioarekin balioztatzen dira, eskurapen-datan. Negozio-konbinazio bakoitzean, Entitateak arrazoizko balioarekin edo eskuratutako erakundearen aktibo garbien zenbateko aintzatetsietan nagusi ez den partaidetzaren zati proportzionalarekin aintzatetsi dezake eskuratutako erakundearen nagusi ez den edozein partaidetza.

Eskurapenarekin zerikusia duten kostuak dagokien ekitaldiko gastu gisa aintzatesten dira.

Entitateak transferitu beharreko edozein kontraprestazio kontingente arrazoizko balioarekin jasotzen da, eskurapen-datan. Aktibotzat edo pasibotzat hartzen den kontraprestazio kontingenteari ondoren arrazoizko balioan gertatzen zaizkion aldaketak, FINA 39 arauaren arabera, emaitzetan aintzatesten dira, edo ondare garbiaren aldaketatzat jo. Ondare garbi bateratu moduan sailkatzen den kontraprestazio kontingentea ez da berriro balioztatzen, eta haren ondorengo likidazioa ondare garbian kontabilizatzen da.

Merkataritzako fondoa honela balioztatzen da, hasiera batean: transferitutako kontraprestazioaren soberakin gisa eta nagusi ez den partaidetzak eskuratutako aktibo identifikagarrien eta onartutako pasiboen arabera duen arrazoizko balio gisa. Kontraprestazio hori erositako mendeko erakundearen aktibo garbien arrazoizko balioa baino txikiagoa bada, aldea emaitzetan aintzatesten da.

Negozio-konbinazioaren datatik aurrera, urtebeteko epea («neurketa-epea») ezartzen da, eskuratzailerak aukera izan dezan aintzatetsitako behin-behineko zenbatekoak doitzeko, negozio-konbinazioaren ondorengo lehen urteko kontu bateratuak formulatzeko unean beharrezkoak diren zenbatespenak egin ostean.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

aa) Merkataritzako fondoak

Negozio-konbinazioen kostuaren eta arrazoizko balioari eskuratutako erakundeen aktibo eta pasibo kontingenteak kenduta ematen duen eskurapen-ehunekoaren arteko alde positiboak merkataritzako fondo moduan erregistratzen dira balantze bateratuko aktiboan. Beraz, merkataritzako fondoak haxe adierazten du: Taldeak eskuratutako entitate baten aktiboen ondoriozko etorkizuneko etekin ekonomikoaren ordainketa aurreratua, aktibo horiek banaka eta bereizita identifikatu eta aintzateste modukoak ez badira. Negozio-konbinazio batean kostu bidez eskuratzen denean soilik aintzatesten da. Merkataritzako fondo horiek ez dira amortizatzen. Aitzitik, horien arrazoizko balioa erregistratutako kostu garbitik behera murriztuko duen narriaduraren bat egon den balioztatzen da kontabilitate-itxieretan. Baiezkoan, saneatu egiten dira, galdu-irabazien kontu bateratuaren kontra.

Merkataritzako fondoak narriadura-zantzurik duen ikusteko, balioztapenak egiten dira, banatutako mozkinen deskontuaren metodoa erabiliz, batez ere. Balioztapenetan, parametro hauek hartzen dira kontuan:

- Negoziorekin funtsezko hipotesiak. Hipotesi horietan oinarritzen dira balioztapenean jasotako eskudiru-fluxuen proiektzioak. Finantza-jarduera duten negozioetan hainbat aldagai proiektatzen dira, hala nola: kredituaren, berankortasunaren, bezeroen gordailuen eta interes-tasen bilakaera, aurreikusitako agertoki makroekonomiko zehatz baten eta kapital-eskakizun zehatz baten arabera.
- Aldagai makroekonomikoen zenbatespena, eta beste balio finantzario batzuk.
- Proiektzioen epea. Eskuarki, 5 urteko proiektzio-epea erabiltzen da. Hortik aurrera, etekina eta errentagarritasuna errepikari bihurtzen dira, eta, ondore horietarako, balioztapena egiteko uneko egoera ekonomikoa hartzen da kontuan.
- Deskontu-tasa. Etorkizuneko dibidenduen egungo balioa (erabilera-balioa lortzeko erabilia) kalkulatzeko, merkatuko partaide baten ikuspegitik Entitateak duen kapital-kostua (K_e) erabili da deskontu-tasatzat. Hori zehazteko, CAPM (Capital Asset Pricing Model) metodoa erabiltzen da, formula honen arabera: « $K_e = R_f + \beta \cdot (R_m - R_f) + \alpha$ » sozietatearen arrisku sistemikoaren koefizientea, R_m = espero den merkatu-errentagarritasuna eta α = arrisku ez-sistemikoagatik prima».
- Hazkunde-tasa hori erabiltzen da eskudiru-fluxuen proiektzioak azken aurreikuspenen epealdiaz harago estrapolatzeko. Makroekonomia-magnitude nagusien eta negozioaren funtsezko aldagaien epe luzeko estimazioetan oinarritzen da, finantza-merkatuen egoera une oro kontuan izanda. Bada, % 1eko betiko hazkunde-tasa estimatzen da.

Merkataritzako fondoaren narriaduraren ondoriozko galerak ez dira geroago itzultzen.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

14. Bezeroaren arreta

Zerbitzu honek bezeroen kontsulta, kexa eta erreklamazioei erantzutea du helburu; horretarako, hainbat bide dituzte bezeroek.

Idazkia jasotzen denetik 2 hilabeteko epe ofiziala dago erantzuteko, baldin eta ordainketa-zerbitzuei buruzko erreklamazioak ez badira, horiek gehienez ere 15 egun baliodunetan ebatzi behar dira eta. Dena den, Taldeak ahalik eta bizkorren erantzuteko konpromisoa du hartuta; hau da, aipatutako epeak iragan baino lehen.

Entitate Nagusiaren, Caja Laboral Gestión SGIIC SAre eta Caja Laboral Pensiones GFP SAre Bezeroarentzako Arreta Zerbitzuaren jarduerari dagokionez, 2019an zehar 6.458 espediente ireki dira guztira (2018an 9.253). Horietatik, 5.320 tramitatu eta erantzun dira (2018an 6.186). 1.138 espediente tramitatu gabe geratu dira (2018an 3.067), aurkeztutako kexak eta erreklamazioak baztertzeko Bezeroarentzako Arreta Zerbitzuaren araudian jasota dauden zenbait arrazoi tarteko.

	2019	2018
Irekitako espediente-kopurua		
- Idatziak: liburuxka / gutuna	5.057	7.511
- Internet bidezkoak	988	1.258
- Telefono bidezkoak	3	4
- Erakunde publikoak: KIUB / gobernu autonomikoak	390	480
	6.438	9.253
Tramitatutako espediente-kopurua	5.584	6.186
Espedienteen izaera		
- Kexak	4.937	7.587
- Erreklamazioak	1.319	1.334
- Kontsultak	13	6
- Iradokizunak	13	9
- Zorionak edo eskerrak emateko gutunak	2	-
- Hainbat eskaera	148	312
- Beste batzuk	6	5
	6.438	9.253
	2019	2018
Erreklamaturako kopuruak		
- Entitatearen alde ebatzitako espedienteen zenbatekoak	1.149	1.627
- Bezeroaren alde ebatzitako espedienteen zenbatekoak	69	44
- Entitateak kalte-ordainetan emandako kopuruak	69	44
	1.218	1.671

Espedienteak irekitzeko arrazoiari dagokionez, jarduera-esparru hauek bereiz daitezke:

	2019	2018
Baldintza ekonomikoak	% 14	% 16
Komisioak eta gastuak	% 73	% 71
Informazioa falta da edo okerra da	% 1	% 1
Bezeroentzako zerbitzu zentralizatuak	% 3	% 3
Bulegoak, elementu objektiboengatik	% 3	% 2
Beharren estaldura	% 1	% 1
Bezeroekin harremanak izateko elementuak	% 2	% 1
Besterik:	% 3	% 5
- Arintasuna eta eraginkortasuna kutzazainetan	% 1	% 1
- Bestelakoak	% 2	% 4
	% 100	% 100

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Erreklamaturako zenbatekoen ehunekoak, berriz, hauek dira:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
= < 10 €	% 0,05	% 0,04
> 10 <= 60 €	% 0,35	% 0,33
> 60 <= 100 €	% 0,21	% 0,12
> 100 <= 250 €	% 0,73	% 0,67
> 250 <= 1.000 €	% 36,32	% 17,28
> 1.000 €	% 62,35	% 81,56

Seguros Lagun Aro Vida SAREN Bezeroarentzako Arreta Zerbitzuak, berriz, 35 kexa eta erreklamazio jaso ditu 2019ko ekitaldian (25 2018an), eta horietako 35 espediente bideratu dira (2018an 27). Erreklamazioak edo kexak aurkezteko arrazoiak kalte-ordainarekin eta erreskatearekin ados ez egotea izan dira. Hauek dira 2019ko eta 2018ko ekitaldietan tramitatzeko irekita dauden espedienteetatik bideratutako emaitzak:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Bezeroaren aldekoak	11	15
Entitatearen aldekoak	23	10
Beste batzuk	1	2
	<u>35</u>	<u>27</u>

Guztira, bezeroaren aldeko kexa eta erreklamazioek 55.831 euroko gastua ekarri diote Entitateari 2019an (79.461 eurokoa 2018an). 2019an 8,71 egunekoa izan da kexa eta erreklamazioei erantzuteko batez besteko epea (9 egunekoa 2018an).

Seguros Lagun Aro SAREN Bezeroarentzako Arreta Zerbitzuak, ostera, 660 kexa eta erreklamazio jaso ditu 2019ko ekitaldian (696 2018an), eta horietako 658 espediente bideratu dira (2018an 689). Erreklamazioak edo kexak aurkezteko arrazoiak kalte-ordainekin, zerbitzuko atzerapenekin eta aseguruaren prezioarekin ados ez egotearen ondoriozkoak izan dira batik bat.

Hauek dira 2019ko eta 2018ko ekitaldietan tramitatzeko irekita dauden espedienteetatik bideratutako emaitzak:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Bezeroaren aldekoak	335	316
Entitatearen aldekoak	303	361
Beste batzuk	20	12
	<u>658</u>	<u>689</u>

Guztira, bezeroaren aldeko kexa eta erreklamazioek 59.927 euroko gastua ekarri diote Taldeari 2019an (43.639 eurokoa 2018an). 2019an 10,44 egunekoa izan da erantzuteko batez besteko epea (10 egunekoa 2018an).

Caja Laboral Bancaseguros OBSV SLUren Bezeroarentzako Arreta Zerbitzuak, bestalde, 10 kexa eta erreklamazio jaso ditu ekitaldian (16 2018an), eta 2019an 9 espediente bideratu dira (19 2018an). Erreklamazioak edo kexak aurkezteko arrazoiak kalte-ordainekin, zerbitzuko atzerapenekin eta aseguruaren prezioarekin ados ez egotearen ondoriozkoak izan dira batik bat.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hauek dira 2019ko eta 2018ko ekitaldietan tramitatzeko irekita dauden espedienteetatik bideratutako enaitzak:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Bezeroaren aldekoak	-	3
Entitatearen aldekoak	-	3
Beste batzuk	<u>9</u>	<u>13</u>
	<u>9</u>	<u>19</u>

Guztira, bezeroaren aldeko erreklamazio eta kexek 0 euroko gastua ekarri diote Taldeari 2019an (0 eurokoa 2018an). 2019an 0,44 egunekoa izan da erantzuteko batez besteko epea (2 egunekoa 2018an).

15. Kreditu-arriskua

Aurkako alderdiak Entitate Nagusiari zor dizkion kopuru guztiak edo batzuk ez ordaintzearen nahiz hitzartutako epeetatik kanpo ibiltzearen ondorioz egon daitekeen galera-arriskua da kreditu-arriskua. Gestioaren ikuspegitik, bi arrisku-mota bereizten ditugu LABORAL Kutxan: altxortegiko eta kapital-merkatuko jardueraren ondoriozkoa —finantza-erakundeak eta errenta finko pribatua— eta bezeroekiko kreditu-arriskua, inbertsio-jarduera tradizionalaren ondoriozkoa.

Azken horien harira, Kontseilu Errektoreak Eragiketa Batzorde Nagusian eskuordetu ditu arriskuei lotutako zenbateko eta figura guztien eskumenak, bai eta zenbateko-mugarik gabeko kobraezinak baimentzea ere. Batzorde Nagusiak, bere aldetik, Batzorde Delegatuan eskuordetzen ditu eskumenak, eta horrek Arriskuen Gestio Departamentuan eta Sare Komertzialean. Sareko berrespen-ahalmena arrisku-mailaren eta alerta-sistema baten arabera da; arriskuaren bolumena, produktu-mota eta eragiketaren marjina hartzen dira kontuan.

Arriskuen Area hori zuzendari nagusiaren mende dago, eta Arriskuen Gestioaren, Arriskuaren Kontrol Globalaren eta Aholkularitza Juridikoaren Departamentuak biltzen ditu. Beraz, kreditu-arriskua onartu, jarraitu eta berreskuratzeko prozesuetan efizientzia handitzea ekarri du, bai eta Entitate Nagusiaren arriskuen kontrol integralean sakontzea ere.

Etzeko eta merkataritzako kreditu-arriskuari dagokionez, alderdi horiek guztiak Kontseilu Errektoreak azken eguneratzea 2020ko urtarrilaren 31n onetsi zion Arrisku-politikari buruzko eskuliburuan eta horri lotutako beste dokumentu batzuetan daude zehaztuta; hauek dira beste dokumentu horiek: Kreditu-arriskuari buruzko eskuliburua – Laburpena, eta Jardunbide egokiei buruzko eskuliburua, etzeko eta mikroenpresen, autonomoen eta ETE-en arriskuak emateari dagokionez.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Dokumentu horietan, kreditu-arriskuak eman, kontrolatu eta jarraitzearen alorreko prozedurak zehazten dira, bai eta erabil daitezkeen eredu prediktiboan, horien aldagaien, haztapenen, arriskuak berresteko eskudantzia eta irizpideen, onarpen-prozesuaren eta arriskuak arindu eta murrizteko politiken azalpena ere.

Entitate Nagusiak politika, metodo eta prozedura horiei jarraipen eraginkorra egiteko ezarritako kontrol-mekanismoak Entitate Nagusian ezarri diren Arrisku Globalaren Kontrolerako Sistemetan euskarritzen dira eta Barne Ikuskaritzako Departamentuaren ikuskapen independentean oinarritu, arriskua onartzeko eta kudeatzeko sistemen kalitatea bermatuz.

Arriskuen Gestioaren Departamentua zorroan sartutako enpresak onartu eta horiei jarraipena egiteaz arduratzen da, Enpresa Handien Arriskuen Azterketa eta ETE-en Arriskuen Azterketa sekzioen bitartez. Negozioak eta Enpresa Txikiak sekzioak, berriz, segmentu horiek onartzearen ardura du, eta Partikularren sekzioak etxeko negozioaren arriskua onartzearena.

Adiskidantzako Berreskurapenaren eta Auzi-aurrearen sekzioak, ostera, berandutze aurreko alertei lotutako protokoloak kudeatzea eta adiskidantzako konponketaren faseko (< 75 eguneko ez-ordaintzeko) eta auzi-aurreko faseko (> 75 eguneko ez-ordaintzeko) eragiketetan ahalik eta berreskurapenik gehien lortzea du helburu.

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuak barne-ereduak sortu eta mantentzea du zeregin, eta interes-tasen eta likidezaren inguruko egiturazko arriskuak eta merkatu- eta eragiketa-arriskuak neurtu eta kontrolatzea ere bai.

Bukatzeko, Aholkularitza Juridikoa arrisku-eragiketetan aholkularitza eta estaldura dokumental juridikoa emateaz arduratzen da, hala hasierako eragiketetan, nola zorraren birfinantzamendu edo berregituratze posibleetan. Berreskuratzeko auzia kudeatzea eta bezeroen eta hirugarrenen erreklamazioen aurrean Taldeari defentsa juridikoa ematea ere haren ardura da.

Eragiketen kreditu-arriskua ebaluatzeko, LABORAL Kutxak bere rating- eta scoring-ereduak garatu ditu, bezeroak (rating) eta eragiketak (scoring) bakoitzaren arrisku-mailaren arabera bereizteko. Horrela, arriskuaren onarpen erreaktiborako prozesuari scoring lotesleen bidez erantzuten zaio Partikularretan. Horrekin batera, gainera, ratingean oinarritutako aurrez emandako kontsumorako mailegu proaktiboak eskaintzen dira, eta bezeroak automatikoki beregana ditzake, eskura dituen kanalen bidez. Enpresen Arean, berriz, analista-gestorea binomioan oinarritutako eskemaren arabera funtzionatzen dute onarpen-prozesuek, eta bezeroak-analista binomioan oinarrituta zorreratzen dira. Erabakiak hartzeko, barne-ratinga eta berandutze aurreko alerta-eredua erabiltzen ditu analistak euskarritzat. Barne ereduak, hortaz, oinarritzkoak dira arriskua emateari begira, eta, gainera, espero daitezkeen galera eta eragiketa bakoitzari esleitutako kapital erregulatorioa kalkulatzeko aukera ematen diote Entitate Nagusiari.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentuak sortutako barruko ereduak, sistematikoki berrikusten direnak, beraz, erabakitze-prozesuetan ez ezik, datu-base integratuak eraiki eta garatzeko ere erabiltzen dira, Basileako Kapital Hitzarmen Berriaren eskakizunen barruan zorrotzasunak, espero diren galerak, kapital kontsumoa... kalkulatzeko, alegia. Bestalde, bai scoring-ereduek bai rating-ereduek partikularren eta enpresaren areetako eragiketei lotutako kostuak kalkulatzeko eta pricinga ezartzeko aukera ematen diote Entitate Nagusiari.

Arriskua arintzeko eta murrizteko politikei dagokienez, helburu horrekin hainbat bide erabiltzen dira:

- Onarpen-prozesuan, onartzeko irizpideak mailegu-hartzaileen ordaintzeko gaitasunean oinarritzen badira ere —hori estimatzeko, funtsezkoak dira barne-ereduak—, bermeak dira zorrak berreskuratzeko bigarren bidea. Aintzat harturik inbertsio-jarduerarik handiena etxebizitzaren finantzaketara bideratuta dagoela, hipoteka-bermea da berme nagusia, eta eragiketen LTV erlazioa balioztatzen da zehazki. Halaber, garrantzi handikoa da abal bidezko bermea; pisu espezifiko txikiagoa dute, berriz, diru-gordailuen bermeek eta finantza-aktiboenak.
- Jarraipen-prozesuan, berandutze aurreko barne-ereduak erabiltzen ditu Entitate Nagusiak. Horien bidez, ez-ordaintzeei aurrea hartzen zaie, eta ez-ordaintzeak gertatzeko aukera handiak proaktibotasunez kudeatzen dira.
- Berreskurapenen gestioari dagokionez, prozedura bat dago finkatuta; horren arabera, hainbat eragilek hartzen dute parte berandutzea berreskuratzen, bezero berankorra zer fasetan dagoen aintzat hartuta. Testuinguru horretan, berreskurapena kudeatzen barruko eragileek (bulegoak, Telebankak, auzi-aurreak eta auziak) eta kanpokoek (berreskuratze-agentziek) hartzen dute parte.

Entitate Nagusiak, oro har, berme errealak ondasun higiezin moduan baloratzen ditu, tasazio-balioan. Gainera, higiezinen balioa eguneratzeko politika finkatu du, Espainiako Bankuaren araudian ezarritako errekerimenduei jarraikiz.

Altxortegiaren eta Kapital-merkatuaren alorretan, finantza-erakundeekiko kreditu-arriskuari eta errenta finko pribatuari dagokienez, arrisku-politikaren azken eguneratzea 2020ko urtarrilaren 31ko Kontseilu Errektorean onetsi zen eta Entitate Nagusiak kaudimenaren eta MRELaren alorretan duen arriskuarekiko grinaren arabera muga globala ezartzen du Altxortegiaren jarduerarako. Bestalde, mugak finkatzen ditu aurkako alderdiaren arabera, erreferentziaren nahiz gestorearen ondoriozko kontzentrazioaren arabera eta herrialdearen arabera. Horretarako, mugak finkatzeko prozedura ezarri da, kanpoko ratingak eta alerta-sistema oinarri hartuta.

Ondoren, Bezeroen maileguen eta aurrerakinen aurkako alderdiगतिको 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko banakapena aurkeztuko dugu, «Beste finantza-aktibo batzuk» sartu gabe. Berme nagusietako bakoitzak estaltzen duen zenbatekoa zehazteaz gain, berme errealeko finantzaketen banaketaren berri ere ematen dugu, finantzaketen kontabilitate-balioak eskura dugun bermearen azken tasazioaren edo balioztapenaren zenbatekoaren gainean duen ehunekoaren arabera.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2019

	Guztira	Horietatik: higiezin bermea	Horietatik: gainerako berme errealak	Berme errealaren dute maileguak. Eskura dagoen azken <i>loan to value</i> tasazioaren kopuruaren gaineko liburuetakoz zenbatekoa				
				% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta % 60koa edo txik.	% 60koa baino hand. eta % 80koa edo txik.	% 80koa baino hand. eta % 100ekoa edo txik.	% 100ekoa baino handiagoa
Administrazio publikoak	769.879	17.010	-	3.629	8.246	-	-	5.136
Beste finantza-sozietate batzuk eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera finantzarioa)	23.335	5.384	162	2.448	1.673	672	490	263
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera ez-finantzarioa)	2.398.965	814.085	12.959	353.500	219.625	142.557	29.747	81.613
(helburuaren arabera banakatuta)								
- Eraikuntza eta higiezinaren sustapena (lurzorua barne)	44.312	37.112	-	1.532	6.211	10.547	1.686	17.135
- Obra zibileko eraikuntza	58.034	7.420	17	3.442	1.737	1.836	213	209
- Gainerako helburuak	2.296.619	769.553	12.942	348.526	211.677	130.174	27.848	64.269
Enpresa handiak	446.056	39.690	431	11.679	4.014	1.611	1.312	21.505
ETEak eta enpresaburu indibidualak	1.850.563	729.863	12.511	336.847	207.663	128.563	26.536	42.764
Gainerako etxeak (helburuaren arabera banakatuta)	10.647.866	9.801.433	16.128	2.711.996	2.969.262	2.712.720	573.997	849.587
- Etxebizitzak	9.882.505	9.636.513	14.112	2.626.547	2.928.708	2.689.604	569.307	836.459
- Kontsumoa	427.104	32.562	839	22.647	5.522	2.562	1.004	1.667
- Beste helburu batzuk	338.257	132.358	1.177	62.802	35.032	20.554	3.686	11.461
GUZTIRA	13.840.045	10.637.912	29.249	3.071.573	3.198.806	2.855.949	604.234	936.599
PRO-MEMORIA Birfinantzamendu-eragiketak, birfinantzatuak eta berregituratuak	227.968	180.073	520	34.709	32.904	33.450	18.119	61.411

2018

	Guztira	Horietatik: higiezin bermea	Horietatik: gainerako berme errealak	Berme errealaren dute maileguak. Eskura dagoen azken <i>loan to value</i> tasazioaren kopuruaren gaineko liburuetakoz zenbatekoa				
				% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta % 60koa edo txik.	% 60koa baino hand. eta % 80koa edo txik.	% 80koa baino hand. eta % 100ekoa edo txik.	% 100ekoa baino handiagoa
Administrazio publikoak	199.449	30.472	-	1.335	14.706	1.352	-	13.079
Beste finantza-sozietate batzuk eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera finantzarioa)	21.834	2.361	-	1.128	1.233	-	-	-
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera ez-finantzarioa)	2.396.684	894.476	10.841	408.931	234.406	133.236	32.777	95.967
(helburuaren arabera banakatuta)								
- Eraikuntza eta higiezinaren sustapena (lurzorua barne)	61.645	53.687	-	2.448	14.530	6.819	8.164	21.726
- Obra zibileko eraikuntza	58.728	7.914	21	4.157	1.541	1.962	-	275
- Gainerako helburuak	2.276.311	832.875	10.820	402.326	218.335	124.455	24.613	73.966
Enpresa handiak	361.576	28.303	459	6.982	1.575	754	1.376	18.075
ETEak eta enpresaburu indibidualak	1.914.735	804.572	10.361	395.344	216.760	123.701	23.237	55.891
Gainerako etxeak	10.596.188	9.805.297	14.174	2.701.587	2.961.224	2.645.979	551.233	959.448
- Etxebizitzak	9.865.216	9.628.950	12.258	2.610.236	2.919.734	2.621.132	546.023	944.083
- Kontsumoa	404.934	35.975	654	25.323	5.921	2.314	692	2.379
- Beste helburu batzuk	326.038	140.372	1.262	66.028	35.569	22.533	4.518	12.986
GUZTIRA	13.214.155	10.732.606	25.015	3.112.981	3.211.569	2.780.567	584.010	1.068.494
PRO-MEMORIA Birfinantzamendu-eragiketak, birfinantzatuak eta berregituratuak	275.081	223.300	512	35.897	48.384	44.289	22.905	72.335

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n berme nagusiek estalita dituzten Entitate Nagusiaren kreditu-arriskuen gehienezko zenbatekoaren xehetasuna emango dugu:

	2019							Guztira
	Higiezin bermea	Pignorazio-bermea	Beste berme erreal batzuk	Abal edo asegurutun berme pertsonala	Abalik gabeko berme pertsonala	Sailkatu gabea	Balioztape-nagatiko doikuntzak	
Bezeroen maileguak eta aurrerakinak								
Saldo erabilia	11.770.900	22.313	332.703	676.755	1.960.422	(550.861)	(253.150)	13.959.082
Bermearen balioa	25.849.241	31.257	1.408.777	676.755	83.348	-	-	28.049.378
	2018							Guztira
	Higiezin bermea	Pignorazio-bermea	Beste berme erreal batzuk	Abal edo asegurutun berme pertsonala	Abalik gabeko berme pertsonala	Sailkatu gabea	Balioztape-nagatiko doikuntzak	
Bezeroen maileguak eta aurrerakinak								
Saldo erabilia	11.373.919	19.457	350.601	673.872	1.825.511	(649.873)	(358.905)	13.234.582
Bermearen balioa	25.708.831	28.993	1.358.257	673.872	83.600	-	-	27.853.553

Hona hemen bezeroekiko eragiketak kobratzen direla bermatzeko jasotako bermeen balioa, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31koa, berme errealak eta beste berme batzuk bereizita:

Jasotako bermeen balioa	2019	2018
Berme errealeen balioa	27.258.018	27.067.088
<i>Horretan: zalantzak arriskuak bermatzen ditu</i>	658.691	766.993
Beste berme batzuen balioa	791.360	786.465
<i>Horretan: zalantzak arriskuak bermatzen ditu</i>	36.433	42.556
Jasotako bermeen balioa guztira	28.049.378	27.853.553

Jarraian, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n emanda dauden finantza-bermeen balioari buruzko informazioa emango dugu:

	2019	2018
Emandako maileguen konpromisoak	959.464	989.896
<i>Horretan: zalantzakotzat sailkatutako zenbatekoa</i>	5.923	4.610
Balantzeko pasiboan erregistratutako zenbatekoa	-	-
Emandako finantza-bermeak	207.193	94.871
<i>Horretan: zalantzakotzat sailkatutako zenbatekoa</i>	22.355	20.073
Balantzeko pasiboan erregistratutako zenbatekoa	13.985	12.719
Emandako bestelako konpromisoak	304.984	289.202
<i>Horretan: zalantzakotzat sailkatutako zenbatekoa</i>	10.647	10.579
Balantzeko pasiboan erregistratutako zenbatekoa	6.239	6.761

Taldeak argibide hauek eman ditu, eraikuntza eta higiezinaren sustapena finantzatzeko, etxebizitzaren erosketak eta zorrak ordaintzeko eskuratutako aktiboak finantzatzeko eta merkatuetako finantzaketa-beharrak balioztatzen erabili beharreko gardentasunaz Espainiako Bankuak emandako gomendioei jarraikiz eta eskatzen diren banakapen-ereduak aintzat hartuz:

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

a) Eraikuntzaren eta higiezinaren sustapenaren sektorearekiko esposizioa

Eraikuntzari eta higiezinaren sustapenari zuzendutako finantzaketa eta estaldura hauek dira, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n:

	2019		
	Liburutako zenbateko gordina	Berme erreal eraginkorren gehienezko zenbateko berreskuragarriaren gaineko esposizio gordinaren soberakina	Balio-narriadura metatua
Eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako finantzaketa (lurzorua barne) (Espainiako negozioak)	67.403	28.607	23.091
Horietatik: ez-betetzadunak/zalantzak	31.688	17.237	20.318
Pro-memoria:			
Aktibo kobraezinak	302.485		
Pro-memoria:	Zenbatekoa		
- Administrazio publikoei ez beste bezeroei emandako maileguak (Espainiako negozioetan)	13.070.153		
- Aktiboa guztira (negozio guztietan)	25.058.420		
- Balio-narriadura eta ez-zalantzakotzat sailkatutako esposizioetarako hornidurak (negozio guztietan)	64.717		
	2018		
	Liburutako zenbateko gordina	Berme erreal eraginkorren gehienezko zenbateko berreskuragarriaren gaineko esposizio gordinaren soberakina	Balio-narriadura metatua
Eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako finantzaketa (lurzorua barne) (Espainiako negozioak)	106.580	50.793	44.935
Horietatik: ez-betetzadunak/zalantzak	71.361	35.910	43.489
Pro-memoria:			
Aktibo kobraezinak	361.586		
Pro-memoria:	Zenbatekoa		
- Administrazio publikoei ez beste bezeroei emandako maileguak (Espainiako negozioetan)	13.039.763		
- Aktiboa guztira (negozio guztietan)	22.989.333		
- Balio-narriadura eta ez-zalantzakotzat sailkatutako esposizioetarako hornidurak (negozio guztietan)	64.687		

Jarraian, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n eraikuntzarako, higiezinaren sustapenerako eta etxebizitza eskuratzeko erabilitako finantzaketaren xehakapena aurkeztuko dugu:

	Eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako finantzaketa.	
	Liburutako zenbateko gordina 2019	2018
Higiezinaren bermerik gabe	14.053	15.240
Higiezinaren bermearekin	53.350	91.340
Eraikinak eta bukatutako bestelako eraikuntzak	36.705	61.441
Etxebizitza	30.320	52.756
Gainerakoak	6.385	8.685
Eraikinak eta eraikitze-bidean dauden bestelako eraikuntzak	1.555	3.363
Etxebizitza	1.505	2.667
Gainerakoak	50	696
Lurzorua	15.090	26.536
Hiri-lurzoru finkatua	13.750	23.314
Gainerako lurzorua	1.340	3.222
Guztira	67.403	106.580

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Etxebizitza eskuratzeko emandako kredituaren banakapena hauxe da, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n:

	2019		2018	
	Liburuetako zenbateko gordina	Horietatik: zalantzaszkoak	Liburuetako zenbateko gordina	Horietatik: zalantzaszkoak
Etxebizitza eskuratzeko maileguak	9.630.766	183.423	9.608.398	203.302
Hipoteka-bermerik gabe	196.445	3.021	187.625	3.397
Hipoteka-bermearekin	9.434.321	180.402	9.420.773	199.905

Hauek dira etxebizitza eskuratzeko familiei emandako hipoteka-bermedun kredituaren banakapenak, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n eskura dagoen azken tasazioaren gainean arrisku osoak duen ehunekoaren arabera:

	Azken <i>loan to value</i> tasazioaren zenbatekoaren gaineko kontabilitate-balio gordina					
	2019					
	% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta % 60koa edo txik.	% 60koa baino hand. eta % 80koa edo txik.	% 80koa baino hand. eta % 100ekoa edo txik.	% 100ekoa baino handiagoa	Guztira
Liburuetako zenbateko gordina	2.460.989	2.873.379	2.667.388	567.064	865.501	9.434.321
Horietatik: ez-betetzadunak/zalantzaszkoak	13.372	23.043	27.217	27.737	89.033	180.402
	Azken <i>loan to value</i> tasazioaren zenbatekoaren gaineko kontabilitate-balio gordina					
	2018					
	% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta % 60koa edo txik.	% 60koa baino hand. eta % 80koa edo txik.	% 80koa baino hand. eta % 100ekoa edo txik.	% 100ekoa baino handiagoa	Guztira
Liburuetako zenbateko gordina	2.436.180	2.865.141	2.601.704	547.811	969.937	9.420.773
Horietatik: ez-betetzadunak/zalantzaszkoak	14.684	22.211	32.887	28.235	101.888	199.905

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen zorrak ordaintzeko jasotako aktiboen xehetasuna, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n:

	2019		2018	
	Liburuetako zenbateko gordina	Balio-narriadura metatua	Liburuetako zenbateko gordina	Balio-narriadura metatua
Eraikuntzako eta higiezinaren sustapeneko enpresetarako finantzaketatik datozen aktibo higiezinak	664.710	486.640	699.020	509.213
Amaitutako eraikinak eta eraikuntzak	45.832	31.694	74.250	43.763
Etxebizitza	13.054	7.061	28.364	12.243
Gainerakoak	32.778	24.633	45.886	31.520
Eraikinak eta eraikitze-bidean dauden bestelako eraikuntzak	141.199	72.407	119.359	73.086
Etxebizitza	106.601	53.276	118.913	72.672
Gainerakoak	34.598	19.131	446	414
Lursailak	477.679	382.539	505.411	392.364
Hiri-lurzoru finkatua	224.777	183.737	230.644	183.571
Gainerako lurzorua	252.902	198.802	274.767	208.793
Familiei etxebizitza erosteko emandako hipoteka-finantzaketatik datozen aktibo higiezinak	28.950	8.424	31.670	8.580
Zorrak ordaintzeko esleitutako edo jasotako gainerako aktibo higiezinak	43.740	18.243	28.509	7.248
Zorrak ordaintzeko esleitutako edo jasotako kapital-tresnak	-	-	-	-
Zorrak ordaintzeko esleitutako edo jasotako aktibo higiezinak dituzten erakundeen kapital-tresnak	-	-	-	-
Zorrak ordaintzeko esleitutako edo jasotako aktibo higiezinak dituzten erakundeentzako finantzaketa	87	1	34	1
Guztira	737.487	513.308	759.233	525.042

Segidan, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n eraikuntzarako eta higiezinaren sustapenerako erabilitako finantzaketari lotutako bermeen balioa aurkeztuko dugu:

Jasotako bermeen balioa – Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	2019	2018
Berme errealen balioa	194.072	288.196
<i>Horretan:</i>		
<i>zalantzako arriskuak bermatzen ditu</i>	87.596	145.387
Beste berme batzuen balioa	3.525	1.311
<i>Horretan:</i>		
<i>zalantzako arriskuak bermatzen ditu</i>	486	-
Jasotako bermeen balioa guztira	197.597	289.507

Eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako eragiketei emandako berme finantzarioen balioa, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31koa, aurkeztuko dugu jarraian:

	2019	2018
Eraikuntzarako eta higiezinaren sustapenerako emandako finantza-bermeak	30.645	26.013
Balantzeko pasiboan erregistratutako zenbatekoa	1.986	2.013

8/2012 Legeak xedatutakoa betez, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n Entitate Nagusiak aktiboak kudeatzeko hainbat sozietatetan ditu eraikuntza eta higiezinaren sustapena finantzatzetik datozen aktibo higiezinak. Horien xehetasuna eta partaidetzaren ehunekoa urteko kontu bateratu hauen txostenaren I. eranskinean azaltzen da.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, hurrenez hurren 511.236 eta 566.598 mila eurokoak dira sozietate horietako aktiboen esleipen-balioak. 2019ko abenduaren 31n, hurrenez hurren 511.236 eta 113.218 mila eurokoak dira sozietate horien finantzaketaren saldoa eta bazkideen kapitala edo ekarpenak (566.598 eta 93.883 mila eurokoak, hurrenez hurren, 2018ko abenduaren 31n). Saldo horiek, data horretan, 399.148 eta 70.375 mila euroko balio-zuzenketa dute, hurrenez hurren (429.220 eta 64.840 mila eurokoa, hurrenez hurren, 2018ko abenduaren 31n).

b) Birfinantzamendu-eragiketak

Entitate Nagusiak onartuta dauka arriskuak berrantolatzeko politika. Horren arabera, arriskuak kudeatzeko tresna da eragiketak berrantolatzea, eta adiskidantzako berreskurapenera zuzenduta dago. Hala, birfinantzamendu-eragiketak eta berregituratutako edo berritutako eragiketak bereizten dira. Lehenengoetan, eragiketa berri bat ematen da aurretikoa ezerezteko; bigarrenetan, berriz, irekita dagoen eragiketa baten baldintza bat edo batzuk aldatzen dira.

Politika horretan, halaber, halako eragiketak berresteko ahalmenak ezarri dira, horiek ordaindu gabeko kuotak (berankorrak) izan ala ez. Ahalmen hori Arriskuen Gestioaren Departamentuak (eta bere sekzioek) izango du beti.

Zalantzaren ondoreetarako, birfinantzamendu- edo berregituratze-eragiketa bakar bat ere ez da normalizat hartuko. Hona hemen kalifikatzeko tipologiak:

A) Zaintza bereziko arrisku normala

Zalantzazkoa eta kobraezina ez dena, baina ahuleziak dituen. Operatiboki, gainerakoak baztertu ondoren esleituko da tipologia hori: birfinantzatzeko edo berregituratzeko eragiketa geroago zerrendatuko diren tipologiaren batean sailkatzen ez bada, «Zaintza bereziko arrisku normala» izenpean sailkatuko da.

B) Zalantzazkoa, berankortasunaren ondorioz

90 egunetik gorako ez-betetzeak dituzten birfinantzatzeko edo berregituratutako eragiketak.

C) Zalantzazkoa, berankortasuna ez den beste arrazoi batzuegatik

Osorik itzuliko ote den arrazoizko zalantzak daudenean. Egoera horren aztarnak edo adierazleak aztertuko dira.

Kreditu-arriskuagatiko galera (nahitaezko zuzkidura) zenbatespen kolektibo bidez estaliko da, salbu eta «garrantzizkotzat» jotzen direnak (3 milioi eurokoak, zalantzazko eragiketetan eta zaintza bereziko arrisku normalekoetan) edota faktore ez-automatikoengatik «Zalantzazkoa, berankortasuna ez den beste arrazoi batzuegatik» multzoan sailkatu direnak. Halakoetan, banaka aztertuz erabakiko da beharrezko zuzkidura.

Estimazio banakatua egiteko, eredutik lortutako zuzkidura-proposamena izango du arrisku-analistak esku artean, eta, azkenean, ereduaren proposamena eta eragiketaz duen ezagutza aintzat hartuta erabakiko du beharrezko zuzkidura.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

FINA 9aren errekerimenduei jarraiki; eragiketak birfinantzamendu-eragiketen, birfinantzatutako eragiketen eta berregituratutako eragiketen artean bereizteko irizpideak zehazten dituzten 2012ko irailaren 28ko 6/2012 Zirkularrak eta 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularrak egindako aldaketak betez, eta Entitate Nagusiak horren harira zehaztutako politikari jarraikiz, birfinantzamendu-eragiketen, birfinantzatutako eragiketen eta berregituratutako eragiketen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko xehetasunak azalduko ditugu jarraian.

2019ko ekitaldia

	GUZTIRA						Horietatik: ez-betetzadunak/zalantza-zakoak						—	
	Berme errealik gabe		Berme errealarekin				Balio-narriadura metatua	Berme errealik gabe		Berme errealarekin				
	Eragiketa-kopurua	Liburutako zenbateko gordina	Eragiketa-kopurua	Liburutako zenbateko gordina	Kontuan har daitekeen berme errealaren gehieneko zenbatekoa			Eragiketa-kopurua	Liburutako zenbateko gordina	Eragiketa-kopurua	Liburutako zenbateko gordina	Kontuan har daitekeen berme errealaren gehieneko zenbatekoa		
				Higiezin bermea	Gainerako berme errealik					Higiezin bermea	Gainerako berme errealik			
Kreditu-erakundeak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Administrazio publikoak	-	-	2	7.247	7.247	-	(3.344)	-	-	1	6.688	6.688	-	(3.344)
Beste finantza-sozietate batzuk eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera finantzarioa)	7	48	5	408	408	-	(33)	5	27	3	325	325	-	(31)
Finantzen alorrekoak ez diren sozietateak eta enpresaburu indibidualak (finantzen alorrekoa ez den enpresa-jarduera)	1.069	66.546	627	162.250	89.775	415	(97.975)	730	27.130	477	134.448	65.862	336	(89.171)
<i>Horietatik: eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako finantzaketa (lurzorua barne)</i>	4	767	53	25.563	21.221	-	(12.062)	4	767	40	15.309	13.930	-	(9.687)
Gainerako familiak	719	7.695	1.256	117.119	98.244	5	(31.993)	451	4.861	932	91.443	75.398	-	(30.896)
GUZTIRA	1.795	74.289	1.890	287.024	195.674	420	(133.345)	1.186	32.018	1.413	232.904	148.273	336	(123.442)
INFORMAZIO GEHIGARRIA														
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korrente eta elementu-talde besterengarri gisa sailkatutako finantzaketa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2018ko ekitaldia

	GUZTIRA						Horietatik: ez-betetzadunak/zalantza-zakoak						—	
	Berme errealik gabe		Berme errealarekin				Balio-narriadura metatua	Berme errealik gabe		Berme errealarekin				
	Eragiketa-kopurua	Liburutako zenbateko gordina	Eragiketa-kopurua	Liburutako zenbateko gordina	Kontuan har daitekeen berme errealaren gehieneko zenbatekoa			Eragiketa-kopurua	Liburutako zenbateko gordina	Eragiketa-kopurua	Liburutako zenbateko gordina	Kontuan har daitekeen berme errealaren gehieneko zenbatekoa		
				Higiezin bermea	Gainerako berme errealik					Higiezin bermea	Gainerako berme errealik			
Kreditu-erakundeak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Administrazio publikoak	-	-	10	11.221	7.184	-	(1.909)	-	-	1	6.916	5.007	-	(1.909)
Beste finantza-sozietate batzuk eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduera finantzarioa)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Finantzen alorrekoak ez diren sozietateak eta enpresaburu indibidualak (finantzen alorrekoa ez den enpresa-jarduera)	1.175	73.148	763	215.598	83.143	164	(135.796)	961	31.006	584	186.930	58.398	60	(127.463)
<i>Horietatik: eraikuntzara eta higiezinaren sustapenera bideratutako finantzaketa (lurzorua barne)</i>	7	659	79	51.855	21.094	-	(29.387)	6	656	67	48.237	18.502	-	(28.362)
Gainerako familiak	915	9.461	1.497	143.530	103.834	10	(40.172)	600	6.137	1.101	109.888	73.248	2	(38.780)
GUZTIRA	2.090	82.609	2.270	370.349	194.161	174	(177.877)	1.561	37.143	1.686	303.734	136.653	62	(168.152)
INFORMAZIO GEHIGARRIA														
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korrente eta elementu-talde besterengarri gisa sailkatutako finantzaketa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Jarraian, birfinantzatu edo berregituratu ostean zalantzazkotzat sailkatutako eragiketen zenbateko gordin osoa (31 eta 2019 abenduaren 2018) dago xehatuta:

	2019		
	Zenbateko gordina		
Ondasun higiezin erabateko hipoteka-bermea	Gainerako berme errealak	Berme errealik gabe	
Administrazio publikoak	-	-	-
Gainerako pertsona juridikoak eta enpresaburu indibidualak	5.604	-	3.080
<i>Horretan: eraikuntzari eta higiezin sustapenari zuzendutako finantzaketa</i>	117	-	-
Gainerako pertsona fisikoak	10.286	-	369

	2018		
	Zenbateko gordina		
Ondasun higiezin erabateko hipoteka-bermea	Gainerako berme errealak	Berme errealik gabe	
Administrazio publikoak	-	-	-
Gainerako pertsona juridikoak eta enpresaburu indibidualak	7.636	-	6.323
<i>Horretan: eraikuntzari eta higiezin sustapenari zuzendutako finantzaketa</i>	3.656	-	-
Gainerako pertsona fisikoak	8.048	-	459

Hona hemen birfinantzamendu- eta berregituratze-eragiketak kobratzen direla bermatzeko jasotako bermeen balioa, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, berme errealak eta beste berme batzuk bereizita:

Jasotako bermeen balioa – Birfinantzamenduak	2019	2018
Berme errealen balioa	518.027	601.215
<i>Horretan: zalantzako arriskuak bermatzen ditu</i>	377.170	464.496
Beste berme batzuen balioa	44.309	52.376
<i>Horretan: zalantzako arriskuak bermatzen ditu</i>	20.481	25.237
Jasotako bermeen balioa guztira	562.336	653.591

Hona hemen 2019ko eta 2018ko ekitaldietako birfinantzamenduen eta berregituratzeen saldoaren mugimendua, lotutako hornidurak kenduta:

	2019	2018
Irekierako saldoa	275.081	304.602
(+)/(-) Epealdiko birfinantzamenduen eta berregituratzeen sarrerak/irteerak	(32.844)	2.974
<i>Pro-memoria: epealdiko galdu-irabazien kontuan erregistratutako eragina</i>	(29.665)	(8.913)
(-) Zorraren amortizazioak	(25.306)	(32.825)
(-) Esleipenak	(2.036)	(4.749)
(-) Balantzeko baja (kobraezinetan birsailkatzea)	(3)	(3)
(+)/(-) Bestelako aldakuntzak	13.076	5.082
Ekitaldi-amaierako saldoa	227.968	275.081

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

16. Likidezia-arriskua

Likidezia-arriskuak bi definizio ditu:

- Fondoen likidezia-arriskua: Entitate Nagusia gai ez izatea egungo eta etorkizuneko aurreikusitako eta ezusteko kutxako fluxuei eta ordainketa-obligazioen ondoriozko berme-ekarpenei eraginkortasunez erantzuteko, eguneroko jardunari edo finantza-egoerari kalterik eragin gabe.
- Merkatuko likidezia-arriskua: merkatuan sakontasunik ez izatearen edo distortsioak egotearen ondorioz finantza-erakundeek posizio bat merkatuko prezioetan konpentsatu edo desegiteko gaitasunik ez izateari egiten dio erreferentzia.

Entitate Nagusiak helburu estrategikotzat jo izan du, beti, likidezia; ondorioz, sistematikoki kudeatu eta kontrolatu izan du, azken bi hamarkadetan. Testuinguru horretan, Likidezia-arriskuaren inguruko politika eta prozeduren eskuliburua du LABORAL Kutxak, Kontseilu Errektoreak onartuta. Eskuliburu horrek, Basileako Banku Ikuskaritzako Batzordearen «Likidezia-arriskua egoki kudeatzeko eta gainbegiratzeko printzipioak» (2008ko iraileko dokumentua) betetzeaz gain, hainbat likidezia-helburu ez ezik, alerta-mailak eta jarduketa-protokoloak jasotzen dituen kontingentzia-plana ere finkatzen du. Egoera horretan, aipatzekoa da, halaber, Entitate Nagusiak Arriskuarekiko Grinaren Esparrua sortu zuela 2015ean. Baimentze- eta hobetze-prozesu sistematikoa ezartzen zaio, eta, bertan, likidezia-arriskuaren funtsezko adierazle batzuetarako grinaren eta tolerantziaren atalaseak jaso dira. Bestalde, Recovery Plana ere egin zuen, likidezia-krisietarako alerta-mailak eta jarduketa-protokoloak eguneratzeko.

Prozeduretan ezarritako eginkizunetan sakonduz, likideziaren kudeaketak kontrol-sistema bat du euskarri. Horren bidez, batetik, funtsezko zenbait adierazletarako mugak eta aurreko adierazleentarako edo aparteko beste batzuetarako epe ertainerako hileko likidezia-helburuak ezartzen dira eta, bestetik, muga eta helburu horiek zenbateraino bete diren sistematikoki kontrolatzen da. Muga eta helburu horiek finantzaketa-plan baten bidez kontrolatzen dira. Hilean behin eguneratzen da eta inbertitzeko moduko baliabideen, kreditu-inbertsioaren eta handizkako finantzaketaren bilakaerari buruzko aurreikuspenak jasotzen ditu —aurreikuspenok mugen eta helburuen xede diren adierazleen bilakaera zehazten dute—. Horrela, Aktiboen eta Pasiboen Batzordeak (APBk) aukera du epe ertainean adierazle horiei eta likideziari aurreikusten zaien bilakaerari buruzko informazioa eguneratuta izateko etengabe. Horri esker, agregatuaren bilakaeran likidezian eragiten duten desorekak zuzentzeko ekintzak bidera ditzake APBk, behar adinako aurrerapenez. Likidezia-helburuen artean, aktibo likido erabilgarriak eta hainbat likidezia-ratio daude, LCR ratioa barne hartuta. 2019ko ekitaldia ixtean, Entitate Nagusiak maila oso altua du bertan; izan ere, aise bete du arautzaileak 2018ko urtarrilaren 1erako ezarritako muga.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Zehazki, 2019ko itxieran, Entitate Nagusiak honako hauek ditu:

- % 527ko LCR ratioa.
- *Haircutak* aplikatu ostean, 5.537 milioi euroko aktibo likido deskontagarriak (eta erabilgarriak) Europako Banku Zentralean (EBZn), ezusteko kontingentziei aurre egiteko. Zenbateko horretatik, 786 milioi euro EBZren polizan daude eskuragarri, eta 4.751 milioi euro EBZko aktibo aukeragarriak dira, pignorazioaren bidez eskuratzeko modukoak. Entitate Nagusiak likidezia-maila garbi positiboari eutsi dio urtean zehar. Beste alde batetik, 2017ko martxoan Entitate Nagusiak 300 milioi euro eskuratu zituen EBZren TLTRO II epe luzeko finantzaketa-eragiketen esparruan. Eragiketa horiek, ordea, ez dute likidezia-handitzerik ekarri, kolaterala pignoratuz eskuratu baitziren.
- Horrez gain, Entitate Nagusiak 680 milioi euro ditu gutxi gorabehera EBZn aktibo likidoetan, *haircutik* gabe. Aktibo horiek ez dira deskontagarriak, baina erraz bihur daitezke likidezia.
- 1.624,9 milioi euroko saldoa, Espainiako Bankuko kontu korrontean; horietatik 187,9 milioi euro kutxa-koefizienteari dagozkio (22. oharra).
- % 68ko Loan to Deposits ratioa.
- Entitate Nagusiak zuhertasun-politika erabili duen handizkako finantzaketa:
 - 1.425 milioi euroko zenbatekoa bildu du, balantze osoaren % 6koa. Kopuru horretan sartuta daude merkatutako zedulak eta EBZtik jasotako dirua eta ez daude sartuta autozorrorako zedulak, titulizazioak eta KOI finantzaketa, horien muga-eguneko fluxuak lotuta baitaude finantzatzen dituzten aktiboei dagozkienekin.
 - Finantzaketa-iturrietan dibertsifikazioa erabili du. Horrela, Caja Laboralak honako hauek ditu, ekitaldiaren itxieran: 1.125 milioi euroren hipoteka-zedulen jaulkipenak (autozorroa kanpo utzita) eta EBZtik hartutako dirua (TLTRO II), 300 milioi euro alegia (35. oharra). Bestalde, Entitate Nagusiak 110 milioi euroko finantzaketa du merkatuan, hipoteka-partaidetzak titulizatzearen bidez (Entitateak berak eskuratutako bitartekak deskontatuta), bai eta KOIk bitartekotutako 6 milioi euroko finantzaketa ere. Dena den, lehen esan dugunez, ez KOI finantzaketak ez titulizazioek ez dute muga-egunearan birfinantzatzeko premiarik.
 - Muga-egunetan dibertsifikazioa erabili du. Horrela, hipoteka-zedulak 2020az gerokoak dira, dibertsifikatuak gainera, eta EBZtik jasotakoa 2021eko martxoan mugaeguneratzea dago aurreikusita.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Entitate Nagusiaren finantzaketa-egitura honela dago banatuta:

Finantzaketa-egitura	2019	
	Miloi eurokotan	%
Bezeroen gordailuak	18.662	76,51
Hipoteka-zedulak (1)	1.125	4,61
EBZtik jasoa	300	1,23
Titulizazioak (1)	110	0,45
KOI + EIB finantzaketa	6	0,03
Aktiboa guztira	24.390	

(1) Autozorroa ez da sartzen.

Handizkako finantzaketa 2020. urtetik aurrera mugaeguneratuko da, banakapen honen arabera:

Handizkako jaulkipenen muga-egunak	Miloi eurokotan			
	2020	2021	2022	>2022
Bonuak eta hipoteka-zedulak	500	625	-	-
Lurralde-zedulak	-	-	-	-
Senior zorra	-	-	-	-
Estatuak abala emandako jaulkipenak	-	-	-	-
Mendekoak, lehentasunezkoak eta bihurtgarriak	-	-	-	-
Hirugarrenei saldutako titulizazioak	16	15	14	65
EBZtik jasoa	-	300	-	-
KOI + EIB finantzaketa	2	1	1	2
	518	941	15	67

Epe ertainerako likidezia-beharrak behar bezala estalita daude, finantzaketa-gaitasunen bidez. Horrela, bada, *haircut* aplikatu ostean eskuragarri dauden aktibo likido garbiak eta Entitate Nagusiaren jaulkipen-gaitasuna aurkeztuko ditugu ondorengo tauletan:

Aktibo likido garbiak (2)	Miloi eurokotan	
	2019-12-31	
	Erabilia	Erabilgarria
	300	6.217

(2) Espainiako Bankuaren likidezaren egoera-orrietarako irizpideak (errenta aldakorra kanpo utzita).

Jaulkipen-gaitasuna	Miloi eurokotan
Hipoteka-zedulak jaulkitzeko gaitasuna	4.836
Lurralde-zedulak jaulkitzeko gaitasuna	136
Estatuak abala emandako jaulkipenetatik erabilgarri dagoena	-
	4.972

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOAK (Mila eurokotan adierazita)

Bestalde, taula honetan Entitate Nagusiaren aktiboen eta pasiboen azterketa jaso da (milioi eurokotan), Espainiako Bankuak igorritako egoera-orrien likidezari buruzko irizpideei jarraikiz, hondar-epemuga kontuan hartuta —kanpo utzi dira mugaeguneratutako saldoak, zalantzazko kreditu-inbertsioa, esleituak eta kobraezinak—:

2019

AKTIBOEN ETA PASIBOEN BANAKETA MUGA-EGUNEKO TARTEEN ARABERA

	Milioi eurokotan							
	Saldoa guztira	Agerikoak	Hilabetera artekoak	1 eta 3 hilabete artekoak	3 eta 6 hilabete artekoak	6 hilabete eta urtebete artekoak	1 eta 5 urte artekoak	5 urtetik gorakoak
Sarrerak GUZTIRA	23.487	1.448	264	392	697	725	7.014	12.947
Itteerak GUZTIRA	(21.873)	(18.056)	(1.734)	(193)	(636)	(220)	(1.018)	(16)
Garbia	1.614	(16.608)	(1.470)	199	61	505	5.996	12.931

2018

AKTIBOEN ETA PASIBOEN BANAKETA MUGA-EGUNEKO TARTEEN ARABERA

	Milioi eurokotan							
	Saldoa guztira	Agerikoak	Hilabetera artekoak	1 eta 3 hilabete artekoak	3 eta 6 hilabete artekoak	6 hilabete eta urtebete artekoak	1 eta 5 urte artekoak	5 urtetik gorakoak
Sarrerak GUZTIRA	18.886	90	509	455	635	1.391	5.083	10.723
Itteerak GUZTIRA	(19.826)	(15.287)	(1.086)	(385)	(426)	(1.009)	(1.573)	(60)
Garbia	(940)	(15.197)	(577)	70	209	382	3.510	10.663

17. Interes-tasaren arriskua

Entitate Nagusiaren emaitza-kontuan eta ondare-balioan interes-tasen aurkako mugimendu batek eragin ditzakeen galerekin du zerikusia interes-tasaren arriskuak.

Kontseilu Errektoreak Aktibo eta Pasiboen Batzordearen (APBren) eskutan du utzita arrisku hori kontrolatu eta kudeatzeko zeregina, eta Kontseilu Errektoreak finkatutako eta urtean behin berrikusitako muga barruan jarduten du. Merkatuko eta kontrako egoera bateko interes-tasen artean gehienez onar daitekeen galeraren arabera ezartzen dira mugok.

APBk sistematikoki aztertzen du interes-tasaren arriskuaren eragina, eta, kudeaketa aktiboaren bidez, merkatuko interes-tasen bilakaera kaskarrek epe ertainera galdu-irabazien kontuan izan dezaketan eragin negatiboari aurrea hartzen saiatzen da. Erabaki bat edo beste bat hartzeko, APB simulazioetan oinarritzen da. Simulazioek balantzeko eta balantzetik kanpoko egiturazko posizioak aztertu eta interes-tasa ezberdinen aurrean Entitate Nagusiak epe luzera izango dituen emaitzak neurtzen dituzte.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Interes-tasekiko sentikorrek diren partiden gap estatikoa bildu dugu ondoko taulan. Entitate Nagusiak interes-tasen gorabeheren aurrean duen arriskuarekiko lehen hurbilpena da. Halere, gaparen berezko supostuen mugak kontuan hartuta, ez da egokia Caja Laboralak arrisku hori neurtzeko erabili izan duen teknika, aurreko paragrafoan azaldu dena.

	Milioi eurokotan								
	Balantzeko saldoa 19-12-31n	Hilabetera artekoak	1 eta 3 hilabete artekoak	3 hilabete eta urtebete artekoak	1 eta 2 urte artekoak	2 eta 3 urte artekoak	3 eta 4 urte artekoak	4 eta 5 urte artekoak	5 urtetik gorakoak
Aktibo sentiberak	24.009	4.884	2.920	7.375	1.581	676	1.070	1.916	3.587
Diru-merkatua	1.857	1.857	-	-	-	-	-	-	-
Kreditu-merkatua	14.264	2.597	2.905	5.757	454	362	285	221	1.684
Balore-merkatua	7.888	430	15	1.619	1.127	314	785	1.694	1.904
Pasibo sentiberak	21.862	7.708	2.027	4.190	454	13	14	28	7.427
Handizkako merkatua	2.099	670	528	505	399	(4)	-	-	-
Gainerako hartzekodunak	19.763	7.038	1.499	3.685	55	16	14	28	7.427
GAP arrunta		(2.824)	893	3.186	1.127	663	1.056	1.887	(3.840)
Pasibo Osoarekiko %a		(% 12)	% 4	% 13	% 5	% 3	% 4	% 8	(% 16)
GAP metatua		(2.824)	(1.932)	1.254	2.381	3.043	4.099	5.986	2.146
Pasibo Osoarekiko %a		(% 12)	(% 8)	% 5	% 10	% 13	% 17	% 25	% 9

	Milioi eurokotan								
	Balantzeko saldoa 18-12-31n	Hilabetera artekoak	1 eta 3 hilabete artekoak	3 hilabete eta urtebete artekoak	1 eta 2 urte artekoak	2 eta 3 urte artekoak	3 eta 4 urte artekoak	4 eta 5 urte artekoak	5 urtetik gorakoak
Aktibo sentiberak	21.303	4.844	3.486	8.602	619	1.057	291	364	2.040
Diru-merkatua	1.681	1.681	-	-	-	-	-	-	-
Kreditu-merkatua	14.123	2.694	3.044	5.874	403	304	252	225	1.327
Balore-merkatua	5.499	469	442	2.728	216	753	39	139	713
Pasibo sentiberak	19.930	6.442	1.901	4.284	96	422	22	6.763	-
Handizkako merkatua	1.764	227	526	608	4	399	-	-	-
Gainerako hartzekodunak	18.166	6.215	1.375	3.676	92	23	22	6.763	-
GAP arrunta		(1.598)	1.585	4.318	523	635	269	(6.399)	2.040
Pasibo Osoarekiko %a		(% 8)	% 7	% 20	% 2	% 3	% 1	(% 30)	% 10
GAP metatua		(1.598)	(13)	4.305	4.828	5.463	5.732	(667)	1.373
Pasibo Osoarekiko %a		(% 8)	(% 0)	% 20	% 23	% 26	% 27	(% 3)	% 6

Kontratuan interes-tasa bat ezarrita duten partidak interes-tasekiko sentikorrek dira, eta, beraz, gapean jasotzen dira. Gainerakoak kanpoan geratzen dira; hau da, balioztapenagatiko doikuntzak, kreditu sailkaezina, kutxa, ibilgetua (esleituak barne), deribatuak, hainbat kontu eta periodifikatze-kontuak, Gizarte Ekintzako Fondoak, fondo bereziak, kapitala eta erreserbak, eta ekitaldiko emaitzak.

Gap horretan, sentikortzat jotako partidak dagokien denbora-tarteetan banatzen dira, ondoren adierazi ditugun irizpideei jarraikiz. Interes-tasa aldakorreko produktuak interes-tasa berrikusten (balioa handitzen) zaien denbora-tartean kokatzen dira. Bestalde, interes-tasa finkoko partidak hondar-epemugaren arabera banatzen dira. Ageriko produktueterako, saldoan aldakortasun-estimazioak kontuan hartuta, haien portaerari buruzko hipotesiak eman ditu Entitate Nagusiak. Epemuga espliziturik gabeko kontu-mota bakoitzerako — ordainketarik gabeko kontuak, administratuak eta erreferentziatuak — analisi estatistikoak egin dira, kontu horien interes-tasaren eta merkatuaren interes-tasaren bilakaera aintzat hartuta.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA **(Mila eurokotan adierazita)**

Entitate Nagusiak gainbegiralearentzat egiten dituen inpaktu-azterketen arabera, interes-tasek oinarrizko 200 puntu behera eginez gero, marjina gordina % 8,36 inguru txikituko litzateke, lehen urtean. Gainbegiraleak azterketa horiek egiteko ezarritako irizpideak hauek dira: hasierako saldoei eta balantzearen egiturari eustea, interes-tasak merkatu-igurikimenen arabera garatzea, ordainketarik gabeko eta administratutako kontu korranteetarako 5 urteko iraupena finkatzea eta merkatuko interes-tasetarako $-\% 1$ eta $\% 0$ bitarteko zorua ezartzea, hurrenez hurren agerikoen eta 20 urtekoen artean dauden epeetarako.

Balio ekonomikoaren gaineko inpaktuari dagokionez, interes-tasetako oinarrizko 200 puntuko beherakadak 82,5 milioi euroko hazkundea eragingo luke Entitate Nagusiaren balio ekonomikoan, hau da, baliabide propioen % 4,88 ingurukoa. Halaber, magnitude bera handituz gero, 74,3 milioi euroko hazkundea eragingo luke Entitate Nagusiaren balio ekonomikoan, hau da, baliabide propioen % 4,40koa. Ondare-balioa kalkulatzeko, interes-tasaren gaparen atalean aipatutako irizpide berberak erabili dira. Testuinguru horretan, interes-tasaren arriskua erregulatzeko arau teknikoaren proiektu berriak aurkeztuko dizkio EBAk Europako Batzordeari, 2020ko ekainean beranduen jota.

18. Merkatuko beste arrisku batzuk

2018ko azken hiruhilekoan munduko burtsek behera egin zutenekin, urteak negatiboan itxi zuen ekitaldia. Beraz, 2019. urtea aurreikuspen ilunekin hasi zen merkatuentzat. Dena den, aurreikuspen horiek hobera egin zuten laster, AEBko Erreserba Federalaren erabateko diskurtso-aldaketaren ondorioz. Hori dela eta, azkenean, 2019. urtea bikaina izan zen aktibo arriskutsuentzat, eta azpiko kategoria guztiek (eurotako likideziak izan ezik) errentagarritasun handiak izan zituzten, 2018an ez bezala; izan ere, urte hartan, inbertitzaileek ez zuten babeslekurik izan.

Paradoxikoki, aldagai makroekonomikoen bilakaerari erreparatzen badiogu, 2019ko ekitaldiaren amaieran BPGdaren dezelerazio nabarmena ikusi dugu maila globalean: $\% 3$ ko hazkundea eta 6 hamarreneko beherakada aurreko urtearen aldean. Aurreko ekitaldian ez bezala, dezelerazioa orokorra izan zen eremu geografiko nagusietan, nahiz eta hazkunde-aldeek euren horretan jarraitzen zuten. Hala, eremu ekonomiko handietan, AEBko ekonomiaren hazkundea $\% 0,6$ murriztu zen, $\% 2,3$ ra. Garatzeko bidean dauden herrialdeek, berriz, herrialde garatuek baino hazkunde handiagoa izan dute berriro ere ($\% 3,9$ koa, alegia, aurreko ekitaldian baino 6 hamarren txikiagoa). Alde negatiboan, berriro nabarmendu da eurogunea; hain zuzen, $\% 1,2$ ko hazkundea izan du, eta 7 hamarreneko dezelerazioa, 2018. urtearen aldean.

Faktore geopolitikoek aurreikusitakoa baino dezelerazio handiagoa eragin dute. Haien artean, aipatzekoa da AEBren eta Txinaren arteko gerra komertziala, administrazio amerikarrak eragindakoa, eta, neurri txikiagoan, Brexita. Faktore horiek urte osoan izan dute eragina, eta ziurgabetasuna sortu dute; ondorioz, inbertsio-proiektu ugari gelditu egin dira, eta munduko merkataritzak behera egin du. Zorionez, ekitaldiaren amaieran, adiskidetasunezko akordio ez-disruptiboak lortu ziren bi gatazka horietan; alabaina, ziurgabetasunak eragin negatiboa izan zuen jardueran ordurako, batez ere manufaktura-sektorean.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Egoera horren ondorioak arintzeko, erabakigarria izan da, beste behin ere, banku zentralen zeregina, bereziki FEDena. Erreserba Federalak diru-politika normalizatzeko prozesuan murgilduta itxi zuen 2018ko ekitaldia. Haren iritziz, hazkundeak handiak (% 3 ingurukoak) zirenez eta langabezia-tasak minimo historikoetatik hurbil zeudenez, ez zen beharrezkoa ezohiko diru-politikako neurriei (bere garaian krisiaren ondorioak arintzeko hartutakoei) eustea, eta, beraz, ezinbestekoa zen bere politika normalizatzeko prozesu bati ekitea, tasak igoz eta balantzea murriztuz. Prozesu horretan jardun zuen 2018 osoan zehar: 4 aldiz igo zituen tasak, eta ez zuen QE programetan erositako eta mugaeguneratutako aktiboen zenbatekoa berrinbertitu. Baina 2018ko azken hiruhilekoan burtsek behera egin zuten; orduan, FEDek berriro pentsatu behar izan zuen bere estrategia. 2019. urtearen hasieran iragarri zuen tasak ez zituela gehiago igoko (teorian gehiago igotzeko asmoa bazuen ere), 4. hiruhilekotik aurrera mugaeguneratutako aktiboak berrinbertitzen hasiko zela berriro eta, beraz, balantzearen murrizketa mugatuko zuela. Baina, horrez gain, urtearen bigarren erdialdean 3 aldiz jaitsi zuen bere interbentzio-tasa, eta, banku arteko merkatuan zeuden tentsioak arintze aldera, epe laburreko aktiboak erosten hasi zen. Hortaz, balantzea handitu egin zuen berriro, 2018ko hasieratik metatutako beherakadaren erdia baino gehiago berreskuratu arte. Zalantzarik gabe, erabateko esku-hartzea izan da.

Bestalde, EBZk diru-pizgarrien olatu berriarekin egin zuen bat. Halaber, irailean iragarri zuen gordailu-eraztasunaren tasa $-\% 0,50$ era jaitsiko zuela ($-\% 0,40$ tik), eta azken hiruhilekoan berriro ekingo ziola erosketa-programari (QE), 2018ko abenduan amaitu ondoren. Denboraldi luze baterako eutsiko ziola jakinarazi zuen; hain zuzen, tasak igotzen hasi baino pixka bat lehenagora arte.

Gainera, Txinako eta Japoniako banku zentralek ere diru-erlaxazioan lagundu zuten, urtean zehar egindako hainbat esku-hartzeren bidez.

Egoera horretan, eta aurreikusitakoa baino dezelerazio ekonomiko handiagoa izan arren, aktibo arriskutsuen merkatuek portaera bikaina izan zuten, eta horrek agerian uzten du zenbateraino diren merkatuak banku zentralen jarduketaren mendeko. Banku zentral nagusiak (FEDek) bere diru-politika tenkatu zuen urtean (2018an), burtsek behera egin zuten (urte horretan, ekonomien hazkundera 2019koa baino handiagoa izan zen). Banku zentral horrek 2019an erlaxatu egin du bere diru-politika, eta burtsek gora egin dute (ekonomien hazkundera 2018koa baino txikiagoa izan zen).

Banku zentralek merkatuetan aktiboak erosiz eta interbentzio-tasak jaitsiz egin duten esku-hartzearen ondorioz, arriskurik gabeko aktiboen errentagarritasunak txikitzen ari dira. Egoera horretan, alternatibarik ez dagoenez, inbertitzaileak nahi baino arrisku handiagoak ari dira hartzeko errentagarritasun-pixka bat eskaintzen duten aktiboetan, haien balorazioak arrazoizkoak diren ala ez alde batera utzita, uste baita banku zentralek merkatuak erreskatatuko dituztela, behar izanez gero.

Baldin eta hazkunde ekonomikoa badago (oso handia ez izan arren, enpresei irabaziak apur bat handitzeko aukera ematen badie), inflazioak maila estu batean mantentzen badira (hau da, ez badago ez inflaziorik, ez deflaziorik) eta, ondorioz, banku zentralek diru-politika oso moldakorrei eustea badaukate, arriskurik gabeko aktibo askok barne-tasa negatiboetan kotizatzen jarraitzen badute, hegakortasunek txiki samarrak izaten jarraitzen badute eta abar, bere horretan jarraituko du inbertitzaileek arrisku handiak hartzeko presioak (edo pizgarriak). Seguru asko, oso iraunkorrak ez diren jokabideak eragingo ditu egoerak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Banku zentralen laguntza nagusi zen ingurune horretan, aktibo arriskutsuek portaera bikaina izan zuten ia kategoría guztietan. Halatan, errenta aldakorreko indize nagusiek igoera orokorrekin itxi zuten, batetik bestera aldeak egon arren. Portaera erlatiborik onena, berriz ere, AEBko indizeek izan zuten (S&P500 indizeak +% 28,88koa izan zuen; Nasdaq indizeak, berriz, +% 35,23koa). Europako indizeek ondo jardun zuten oro har (Eurostoxx50 indizea +% 24,78 igo zen), IBEX35 indizeak izan ezik, hazkunde txikiagoa izan baitzuen (+% 11,82koa). Garatzeko bidean dauden herrialdeak pixka bat atzeratuta geratu ziren (garatzeko bidean dauden herrialdeetako MSCIA +% 15,42 igo zen).

Errenta finko pribatuko diferentzietan orokortutako lagapen orokorrek (kreditu-kalitatekin txarreko ezkutukoetan are handiagoak izan dira) eta banku arteko tasen kurben beherakadek errentagarritasun handia ekarri dute ia kategoría guztietan. Europan, inbertsio-mailako korporazioen Iboxx indizeak +% 6,3ko errentagarritasunarekin itxi du ekitaldia, high yieldak +% 10,7koarekin eta bankuen mendekoen indizeak +% 10,3koarekin. Beste alde batetik, Credit Suisseren garatzeko bidean dauden herrialdeetako korporazioen indizeak +% 13,4 egin du gora, eta JP Morganen garatzeko bidean dauden herrialdeetako gobernuenak, +% 14,4. Azkenik, inbertsio-mailako korporazioen AEBko indizeak eta Barclaysen High Yield indizeak +% 14,5eko eta +% 14,3ko igoera izan dute, hurrenez hurren.

Zor publikoko merkatuetan ere irabaziak orokorrak izan ziren. Portaerarik onena izan dutenen artean aipatzekoak dira herrialde periferikoetako merkatuak. Haietan jaitsi dira gehien barne-errendimenduaren tasak, eta, horri esker, erreferentziako indizeek errentagarritasun handiekin amaitu dute urtea. Horren adibide dira Italiako eta Espainiako zor publikoaren Iboxx indizeak, +% 10,5eko eta +% 8,6ko igoerak izan baitituzte. Bestalde, AEBko zor publikoaren merkatuak ere errebalorizazioak izan ditu, eta urtearen amaieran +% 6,9ko igoera izan du (Barclaysen indizearen arabera).

Egoera horretan, arrazoizko balioarekin eta ondarean zein galdu-irabazietan aldaketak dituztela kontabilizatu diren zorrotako tituluek merkatuaren bilakaerari lotutako portaera izan dute, balioztapenagatiko doikuntzen kontuetan ageri diren gainbalioen eta minusbalioen saldoan eta finantza-eragiketengatiko emaitzetan ikusi den bezala.

19. Eragiketa-arriskua

Prozesuetan, pertsonalean nahiz barruko sistemetan gertatutako desegokitasun edo akatsen nahiz kanpoko faktoreen ondorioz Entitateak izan ditzakeen galerei buruzkoa da eragiketa-arriskua.

LABORAL Kutxak metodo estandarra erabiliz informatzen du arautzailea, hain zuzen ere, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko ekainaren 26ko 575/2013 Erregelamenduan deskribatutako metodologiaren arabera.

Ikuspegi kualitatiboari begira, departamentu guztien arrisku- eta kontrol-mapak ditu Entitate Nagusiak. Arrisku horiek urtero ebaluatzen dira, eta, ondoren, arriskurik larrienak arintzeko ekintza-planak taxutzen dira.

Gaur egun, Entitate Nagusiak 56 koordinatzaileko eta 28 balidatzaileko sarea du, sistemak eskatzen dituen zereginak (autoebaluazioak eta ekintza-planak) gauzatu ahal izateko.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Ikuspegi kuantitatibotik, 2002tik eragiketetan galdutako datu-basea du Entitate Nagusiak. Galera bakoitza Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko ekainaren 26ko 575/2013 Erregelamenduak zehaztutako gertaera-mota eta negozio-linea bati dago esleituta.

LABORAL Kutxa CERO (Consortio Español de Riesgo Operacional – Eragiketa Arriskuaren Espainiako Partzuergoa) taldeko partaide da. Bertan, estatuko finantza-erakunde nagusiak daude ordezkaturak, eta eragiketa-arriskuaren alorreko informazioa eta esperientziak partekatzen dira.

20. Aseguru-eragiketen arriskua

Aseguru-kontratuak harpidetzeagatik arriskuen artean badira aldagai batzuk etorkizuneko eskudiru-fluxuetan eragin nabarmena izan dezaketenak, hala zenbatekoan nola banaketa kronologikoan.

Hilkortasun-, baliaezintasun eta longebitate-taulak ezbehar-tasari eragiten dioten aldagaiak dira, eta, beraz, ezbeharrek ordaintzeko eskudiruari irteera-fluxuari ere bai. Taldeak, aldi behin, egokitu egiten ditu bere oinarri teknikoak: hilkortasun- eta iraupen-taulak nazioko eta nazioarteko sektorekako lantaldeek emandako daturik berrienetara eta Aseguruaren eta Pentsio Fondon Zuzendaritza Orokorra onetsitako estatistiketara moldatzen ditu.

Aseguruaren Zuzendaritza Orokorra zehaztutako araudiari jarraikiz, Taldeak PERM/F-2000 taulak aplikatu dizkio 2000ko urriaren 15etik aurrerako aurrezki-aseguruaren produkzio berriari. Produkzio Berriko heriotza-arriskuarentarako PASEM-2010 taulak eta baliaezintasun-arriskuarentarako PEAIM-2007 taulak erabiltzen dira. Bestalde, taulak aplikatzeko egunean indarrean zegoen zorroko defizita xurgatu egin zen 2007an, nahiz eta, indarreko araudiaren arabera 15 urteko epea zegoen 1999ko urtarrilaren 1etik zenbatzen hasita.

1998ko azaroaren 20ko 2486/1998 Errege Dekretuaren bidez araututako Aseguru Pribatuaren Antolamendu eta Gainbegiraketarako Erregelamendua (aurrerantzean, Erregelamendua) indarrean sartu baino lehenago interes-tasa tekniko bermatua zuten polizei dagokienez, Erregelamendu horren Bigarren Xedapen Iragankorrean jasotakoa erabiltzen du Taldeak; hau da, poliza horiei atxikitako inbertsioetan lortutako benetako etekina polizetan jasotako interes-tasa teknikoa baino handiagoa dela egiaztatzen du.

Erregelamenduan ezarritakoari lotzen zaio Taldea, eta hornidurak kalkulatzeko baliagarriak diren metodologiak erabiltzen ditu:

- Zenbait zorroren kasuan, 33.2. artikuluari heldu, eta, beraz, immunizazioa aplikatzen du.
- Beste zorro batzuei dagokienez, 2016ko Erregelamenduko Bosgarren Xedapen Gehigarrian jasotakoa erabiltzen du. Hau da, arriskuko kurba librea ezartzen du zorroan, hegakortasunagatik doikuntzari lotutako osagaia sartuta. Horretarako, kalkulu linealeko metodoa erabiltzen du 10 urteko egokitzapen-epera arte (2015-12-31tik abiatuta).
- 2016-01-01etik aurrera egindako kontratuetan, ordea, zuzenean arriskuko kurba librea ezartzen du, hegakortasunagatik doikuntzari lotutako osagaia ere sartuta.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Zorro guztietan aktiboko eta pasiboko fluxuen proiektzioak monitorizatzen ditu, eta sistematikoki kontrolatzen du aktiboen benetako errentagarritasuna hornidura matematikoaren batez besteko errentagarritasuna baino handiagoa den.

Espainiako legeria aplikatuz, Aseguruen Konpentsazio Partzuergoak, Ekonomia eta Ogasun Ministerioaren mende dagoenak, bere egindako hondamen-arriskuen ondorioak estalita ditu Taldeak bere kontratuetan.

Beste alde batetik, kontratuetan ezbehar-tasaren arriskua murriztu ahal izateko, berraseguru-kontratuak erabiltzen ditu Taldeak.

Ez da jotzen arrisku-metaketa nabarmenik dagoenik; izan ere, Taldearen aseguru-negozioa batez ere partikularren arrisku pertsonalak aseguratzean datzanez, oso arrisku-maila apala dauka, dagoeneko Aseguruen Konpentsazio Partzuergoak estaltzen duen hondamendi-arriskuari dagokionez izan ezik.

Prestazioetarako hornidura kalkulatzeko, Aseguru Pribatuen Ordenazio eta Gainbegiratzeari buruzko Arautegian ezarritakoa betetzen da.

Urteko kontu hauek formulatzeko egunean, Entitate Nagusiko kontseilariak berretsi dute arriskuen eta kaudimenaren barneko ebaluazioa egina dagoela eta Taldeko aseguru-erakundeek kaudimen-betebehar globalak betetzen dituztela, euren arrisku-profila, onartutako arrisku-tolerantziaren mugak eta negozio-estrategia kontuan hartuta.

Jarduerari lotutako arriskuen izaerari, bolumenari eta konplexutasunari egokitutako prozesuak ezarri dira eta, horiei esker, epe labur eta luzera Taldeko aseguru-erakundeek izan litzaketen eta aurre egin behar lieketen arriskuak egoki zehaztu eta ebaluatzeko aukera du.

Era berean, Entitate Nagusiko kontseilariak berretsi dutenez, Taldeko aseguru-erakundeek etengabe betetzen dituzte kapital-errekerimenduak eta hornidura teknikoaren arloko eskakizunak.

21. Arriskuen kontzentrazioa

Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 575/2013 Erregelamenduaren eta kaudimen-errekerimenduen gainean ondoren egin diren aldaketan arabera, arrisku handietan — baliabide propioen % 10 gainditzen dutenak dira— pertsona edo talde batekin ezin da baliabide propioen % 25 baino gehiago arriskatu. Aparteko kasu batean, esposizioek muga hori gainditzen badute, Entitateak berehala jakinaraziko die esposizioaren balioa agintaritza eskudunei. Egoerak eskatzen badu, dagokion mugara itzultzeko denbora-epe mugatua aitor diezaioke Entitateari agintariak. Entitatearen arriskuak onartzeko politikak kontuan hartzen ditu muga eta irizpide horiek, eta eskakizunei dagozkien aurkako alderdiaren ondoriozko arrisku-mugak eta soberakoak kontrolatzeko prozedurak ezarri dira.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, MONDRAGON taldeko kooperatibekiko arriskua, esposizio handien ondoretarako arriskuen unitate ekonomikotzat hartzen dena, bakarrik jo daiteke «esposizio handizat», baliabide propioen % 10 gainditzen du eta.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Taldearen arriskuen kontzentrazioak eta horien kontabilitate-balioak hauek izan dira, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, arriskuari dagokion geografia-sektorea eta aurkako alderdien motak kontuan hartuta:

2019

	Guztira (liburuetakoa) (a)	Espainia	Europar Batasuneko gainerako herrialdeak	Amerika	Munduko gainerako lurraldeak
Banku zentralak eta kreditu-erakundeak	2.374.691	1.796.455	554.013	19.158	5.065
Administrazio publikoak	8.334.089	7.632.775	701.314	-	-
– Administrazio zentrala	7.802.647	7.102.066	700.581	-	-
– Beste administrazio publiko batzuk	531.442	530.709	733	-	-
Beste sozietate finantzario batzuk eta enpresaburu indibidualak	254.419	191.940	35.008	5.777	21.694
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak	2.738.001	2.682.125	41.708	12.100	2.068
– Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	68.348	68.348	-	-	-
– Obra zibileko eraikuntza	126.869	126.866	3	-	-
– Gainerako helburuak	2.542.784	2.486.911	41.705	12.100	2.068
Enpresa handiak	569.923	523.313	34.563	10.929	1.118
ETEak eta enpresaburu indibidualak	1.972.861	1.963.598	7.142	1.171	950
Gainerako etxeak	10.656.960	10.640.005	12.695	2.649	1.611
– Etxebizitzak	9.882.506	9.866.237	12.281	2.416	1.572
– Kontsumoa	427.103	426.735	246	84	38
– Beste helburu batzuk	347.351	347.033	168	149	1
GUZTIRA	24.358.160	22.943.300	1.344.738	39.684	30.438

2018

	Guztira (liburuetakoa) (a)	Espainia	Europar Batasuneko gainerako herrialdeak	Amerika	Munduko gainerako lurraldeak
Banku zentralak eta kreditu-erakundeak	2.044.340	1.579.971	445.482	14.838	4.049
Administrazio publikoak	6.644.178	6.074.433	569.745	-	-
– Administrazio zentrala	6.241.641	5.672.624	569.017	-	-
– Beste administrazio publiko batzuk	402.537	401.809	728	-	-
Beste sozietate finantzario batzuk eta enpresaburu indibidualak	175.510	104.976	32.122	15.948	22.464
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak	2.751.370	2.695.306	49.581	4.980	1.503
– Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	91.764	91.764	-	-	-
– Obra zibileko eraikuntza	119.561	119.440	121	-	-
– Gainerako helburuak	2.540.045	2.484.102	49.460	4.980	1.503
Enpresa handiak	509.133	461.205	43.631	3.712	585
ETEak eta enpresaburu indibidualak	2.030.912	2.022.897	5.829	1.268	918
Gainerako etxeak	10.605.335	10.584.500	15.902	2.987	1.946
– Etxebizitzak	9.865.216	9.845.352	15.177	2.752	1.935
– Kontsumoa	404.934	404.654	235	34	11
– Beste helburu batzuk	335.185	334.494	490	201	-
GUZTIRA	22.220.733	21.039.186	1.112.832	38.753	29.962

- (a) Esposizioen definizioak bere baitan hartzen ditu maileguak eta aurrerakinak; zorra adierazten duten baloreak; ondare-tresnak; deribatuak (negoziatzeko eutsitakoak eta estaldurakoak); baterako negozioetan eta elkartuetan egindako inbertsioak, eta emandako bermeak, balantzean edozein partidatan sartuta daudela ere.

Mailegu-hartzaileen, balore-jaulkitzeen eta deribatuen eta emandako bermeen kontrako alderdiak zer herrialdetan edo autonomia-erkidegotan dauden kontuan hartuta banatuko da jarduera eremu geografikoetan.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2019

Espainiako jarduera	AUTONOMIA-ERKIDEGOAK				
	Guztira (liburuetakoa zenbatekoa) (a)	EAE	Nafarroa	Madril	Gainerakoak
Banku zentralak eta kreditu-erakundeak	1.796.455	43.865	-	1.663.572	89.018
Administrazio publikoak	7.632.775	229.140	6.258	271.141	7.126.236
– Administrazio zentrala	7.102.066	-	-	-	7.102.066
– Beste administrazio publiko batzuk	530.709	229.140	6.258	271.141	24.170
Beste sozietate finantzario batzuk eta enpresaburu indibidualak	191.940	119.004	1.326	65.673	5.937
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak	2.682.125	1.649.476	271.595	191.727	569.327
– Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	68.348	48.962	2.658	121	16.607
– Obra zibileko eraikuntza	126.866	80.825	7.476	27.341	11.224
– Gainerako helburuak	2.486.911	1.519.689	261.461	164.265	541.496
Enpresa handiak	523.313	347.865	51.475	52.009	71.964
ETEak eta enpresaburu indibidualak	1.963.598	1.171.824	209.986	112.256	469.532
Gainerako etxeak	10.640.005	6.242.705	1.234.198	439.694	2.723.408
– Etxebizitzak	9.866.237	5.706.372	1.150.251	424.079	2.585.535
– Kontsumoa	426.735	265.282	50.992	11.626	98.835
– Beste helburu batzuk	347.033	271.051	32.955	3.989	39.038
GUZTIRA	22.943.300	8.284.190	1.513.377	2.631.807	10.513.926

2018

Espainiako jarduera	AUTONOMIA-ERKIDEGOAK				
	Guztira (liburuetakoa zenbatekoa) (a)	EAE	Nafarroa	Madril	Gainerakoak
Banku zentralak eta kreditu-erakundeak	1.579.971	27.217	-	1.499.608	53.146
Administrazio publikoak	6.074.433	191.208	9.123	187.984	5.686.118
– Administrazio zentrala	5.672.624	-	-	-	5.672.624
– Beste administrazio publiko batzuk	401.809	191.208	9.123	187.984	13.494
Beste sozietate finantzario batzuk eta enpresaburu indibidualak	104.976	60.376	618	36.391	7.591
Sozietate ez-finantzarioak eta enpresaburu indibidualak	2.695.306	1.653.505	250.443	218.497	572.861
– Eraikuntza eta higiezinaren sustapena	91.764	60.853	4.801	7.685	18.425
– Obra zibileko eraikuntza	119.440	69.768	6.524	34.581	8.567
– Gainerako helburuak	2.484.102	1.522.884	239.118	176.231	545.869
Enpresa handiak	461.205	311.527	23.626	62.192	63.860
ETEak eta enpresaburu indibidualak	2.022.897	1.211.357	215.492	114.039	482.009
Gainerako etxeak	10.584.500	6.130.198	1.236.735	497.461	2.720.106
– Etxebizitzak	9.845.352	5.735.152	1.156.318	367.091	2.586.791
– Kontsumoa	404.654	252.402	47.898	11.260	93.094
– Beste helburu batzuk	334.494	142.644	32.519	119.110	40.221
GUZTIRA	21.039.186	8.062.504	1.496.919	2.439.941	9.039.822

(a) Esposizioen definizioak bere baitan hartzen ditu maileguak eta aurrerakinak; zorra adierazten duten baloreak; ondare-tresnak; deribatuak (negoziatzeko eutsitakoak eta estaldurakoak); baterako negozioetan eta elkartuetan egindako inbertsioak, eta emandako bermeak, balantzean edozein partidatan sartuta daudela ere.

Ondorengo oharretan, Taldearen arrisku-kontzentrazioaren xehetasunak bildu dira, eragiketa-motaren, jarduera- eta geografia-eremuaren, dibisaren, arrisku-kalitatearen eta abarren arabera.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

22. Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk

Hauxe da balantze bateratuetako epigrafe horrek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	2019	2018
Eskudirua	77.325	67.318
Eskudirutako saldoak banku zentraletan	1.624.987	1.395.458
Ageriko beste gordailu batzuk	43.370	110.570
	1.745.682	1.573.346
Dibisaren arabera:		
Eurotan	1.737.105	1.561.278
Dolarretan	7.063	8.340
Franko suitzarretan	145	127
Libera esterlinatan	688	2.306
Yen japoniarretan	538	114
Beste batzuk	143	1.181
	1.745.682	1.573.346

Hurrenez hurren, $-\% 0,22$ koa eta $-\% 0,27$ koa izan da banku zentralako eta ageriko beste gordailu batzuetako eskudirutako saldoek 2019ko eta 2018ko ekitaldietan lortu duten urteko batez besteko interes-tasa.

Europako Banku Zentralaren 1745/2003 zenbakiko Erregelamenduaren (EErenaren) arabera, Europar Batasuneko estatu kideetako kreditu-erakundeek araudi horretan zehaztutako pasibo konputagarrien $\% 1$ eko gutxieneko erreserba-koefizientea izan behar dute, hurrenez hurren, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n. 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, gutxieneko erreserben koefizientea bete behar du Espainiako Bankuko kontu korrontean eutsitako saldoaren zati batek. Entitate Nagusiak betetzen ditu indarrean dagoen araudiak koefiziente horretarako agintzen dituen gutxienekoak.

23. Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak eta -pasiboak

Hona hemen balantze bateratuetako epigrafe hauek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duten banakapena:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2019	2018	2019	2018
Deribatua	2.173	4.342	1.215	1.893
Ondare-tresnak	576	494	-	-
Zorra adierazten duten baloreak	44.317	122.275	-	-
	47.066	127.111	1.215	1.893

2019ko ekitaldian zehar, «Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak» epigrafe 80 milioi euro inguru murriztu da, batez ere estatuak eta autonomia-erkidegoek jaulkitako zorra saltzearen ondorioz. 2018ko ekitaldian zehar, negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak 17 milioi euro inguru murriztu ziren, batez ere estatuak eta autonomia-erkidegoek jaulkitako zorra saltzearen ondorioz.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n «Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak eta -pasiboak» epigrafean dauden elementuen arazoizko balioa eta erabilitako balioztapen-teknikak 41. oharrean sartu dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

«Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak eta -pasiboak» multzoan sailkatutako elementuen arrazoizko balioan izandako aldaketek eragina izan dute 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietako galdu-irabazien kontu bateratuetan (51. oharra). Hona hemen:

	Irabaziak		Galerak	
	2019	2018	2019	2018
Deribatuak	14.840	48.649	20.601	62.448
Ondare-tresnak	575	315	485	358
Zorra adierazten duten baloreak	47.898	47.458	41.455	33.547
	63.313	96.422	62.541	96.353

Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboen eta -pasiboen zorrotako elementuen arrazoizko balioan izandako aldaketek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietako galdu-irabazien kontu bateratuetan eragindakoa banakatu egin dugu, arrazoizko balioa zehazteko irizpidea erabiliz, eta honako hau da banakapena:

	Irabaziak		Galerak	
	2019	2018	2019	2018
Arrazoizko balioa honela ateratzen zaien elementuak:				
Kotizazioak erreferentziatzen harturik (1. maila)	49.278	47.773	43.252	33.905
Honako hauek oinarritutako teknika baten bidez:				
Merkatutik datozen datuetan (2. maila)	14.035	48.649	19.289	62.448
Merkatutik ez datozen datuetan (3. maila)	-	-	-	-
	63.313	96.422	62.541	96.353

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako «Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak» eta «Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak» epigrafeetako saldoen banakapena, dibisen eta muga-egunen arabera:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2019	2018	2019	2018
Dibisaren arabera:				
Eurotan	47.028	127.096	1.177	1.873
AEBko dolarretan	38	15	38	20
	47.066	127.111	1.215	1.893
Muga-egunaren arabera:				
Hilabetera artekoak	313	117	154	50
Hilabete 1 eta 3 artekoak	260	157	92	131
3 hilabete eta urtebete artekoak	190	791	234	200
1 eta 5 urte artekoak	21.968	33.800	432	436
5 urtetik gorakoak	23.759	91.752	303	1.071
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	576	494	-	5
	47.066	127.111	1.215	1.893

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

a) Kreditu-arriskua

Arriskuen kontzentrazioaren eta egun jakin batzuetan horiek zuten liburuetakozenbatekoaren berri emango dugu jarraian, arriskuari dagokion geografia-sektorea, aurkakalderdien motak eta tresna-motak kontuan hartuta:

	2019		2018	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
Geografia-sektorearen arabera:				
Estatua	38.167	% 81,09	126.761	% 99,72
Europar Batasuneko gainerako herrialdeak	8.899	% 18,91	350	% 0,28
Munduko gainerako lurraldeak	-	-	-	-
	47.066	% 100,00	127.111	% 100,00
Aurkako alderdien motaren arabera:				
Kreditu-erakundeak	2.029	% 4,31	3.696	% 2,51
Administrazio publiko egoiliarak	35.832	% 76,13	122.275	% 96,20
Beste sektore egoiliar batzuk	686	% 1,46	1.140	% 1,29
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	8.519	% 18,10	-	-
	47.066	% 100,00	127.111	% 100,00
Tresna-motaren arabera:				
Kotizatutako obligazioak eta bonuak	44.317	% 94,16	122.275	% 96,20
Errenta finkoko beste balore batzuk	-	-	-	-
Antolatutako merkatuetan negoziatu ez diren deribatuak	2.173	% 4,62	4.342	% 3,42
Akzio kotizatuak	576	% 1,22	494	0,38
	47.066	% 100,00	127.111	% 100,00

Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak banakatuko ditugu ondoren, kalifikazio-agentzia nagusiek emandako kanpoko kreditu-kalifikazioen arabera:

	2019		2018	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
A ratinga eman zaien arriskuak	36.838	% 78,27	123.632	% 97,26
B ratinga eman zaien arriskuak	8.932	% 18,98	411	% 0,32
Esleitu gabeko zenbatekoak	1.296	% 2,75	3.068	% 2,42
	47.066	% 100,00	127.111	% 100,00

b) Zorra adierazten duten baloreak

Segidan, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuko aktiboko «Zorra adierazten duten baloreak» epigrafeko saldoaren banakapena azaltzen da:

	2019	2018
Europar Batasuneko gainerako herrialdeetako zor publikoa	8.519	-
Espainiako/autonomia-erkidegoko zor publikoa	34.788	118.312
Kreditu Ofizialeko Institutua	-	25
Errenta finkoko beste balore batzuk	1.010	3.938
	44.317	122.275

Hurrenez hurren, % 0,997koa eta % 0,857koa izan da banku-negozioko «Zorra adierazten duten baloreak» atalak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan lortutako urteko batez besteko interes-tasa.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

c) Ondare-tresnak

Hauxe da 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako aktiboko «Ondare-tresnak» epigrafeko saldoaren banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Espainiako erakundeetako partaidetzak	-	-
Atzerriko erakundeetako partaidetzak	-	-
Inbertsio-fondoetako partaidetzak	576	494
Bestelako partaidetzak	-	-
	<u>576</u>	<u>494</u>

d) Negoziatzeko eutsitako deribatuak

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako «Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak» eta «Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak» epigrafeetako deribatuen saldoaren banakapena:

	<u>Balio nozionala</u>	<u>2019</u>	
		<u>Aktiboa</u>	<u>Pasiboa</u>
Mugaeguneratu gabeko dibisen salerosketa			
Erosketak	60.894	853	237
Salmentak	31.683	272	114
Baloreen, indizeen eta interes-tasen gaineko gerokoak			
Erositakoak	19.199	-	-
Saldutakoak	30.985	-	-
Baloreen gaineko aukerak			
Erositakoak	28.530	431	-
Saldutakoak	1.308.719	-	-
Dibisen gaineko aukerak			
Erositakoak	1.695	38	-
Saldutakoak	1.695	-	38
Interes-tasen gaineko aukerak			
Erositakoak	21.710	401	-
Saldutakoak	1.815	-	-
Interes-tasen gaineko beste eragiketa batzuk			
FRAk			
Finantza-trukeak	211.677	164	229
Call Money Swapak (CMSak)		-	-
Eperako beste eragiketa batzuk			
Erositakoak	473	13	-
Saldutakoak	33.264	1	597
		<u>2.173</u>	<u>1.215</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

	Balio nozionala	2018	
		Arrazoizko balioa	
		Aktiboa	Pasiboa
Mugaeguneratu gabeko dibisen salerosketa			
Erosketak	78.790	1.199	68
Salmentak	34.954	95	338
Baloreen, indizeen eta interes-tasen gaineko gerokoak			
Erositakoak	11.200	-	-
Saldutakoak	4.600	-	-
Baloreen gaineko aukerak			
Erositakoak	57.130	682	-
Saldutakoak	1.316.078	-	-
Dibisen gaineko aukerak			
Erositakoak	1.922	15	-
Saldutakoak	1.922	-	20
Interes-tasen gaineko aukerak			
Erositakoak	19.947	722	-
Saldutakoak	1.868	-	3
Interes-tasen gaineko beste eragiketa batzuk			
FRAk	-	-	-
Finantza-trukeak	19.016	195	143
Call Money Swapak (CMSak)	-	-	-
Eperako beste eragiketa batzuk	-	1.434	1.321
		4.342	1.893

Negoziatzeko eutsitako deribatuen kontratuetako zenbateko nozionalean eta/edo kontratukoan ez da Taldeak bere gain hartutako arriskua kuantifikatzen, posizio garbia tresna horiek konpentsatu eta/edo konbinatzetik lortzen delako.

Taldeak inbertsio-fondo eta borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakunde batzuei emandako bermeak —guztiak ere LABORAL Kutxa Taldeko sozietateek gestionatutakoak dira (ikusi I. eranskina)—, baloreen gainean jaulkitako aukera gisa erregistratzen dira. 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, eragiketa horien balio nominala 1.309 eta 1.316 milioi eurokoa da, hurrenez hurren. Bataren eta bestearen arrazoizko balioa 0 mila eurokoa da.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n negoziatzeko eutsitako deribatuen balioztapenean kontrapartida-arriskua nahiz arrisku propioa aintzat hartuz gero, eragina hutsala da.

Bezeroei erositako eta saldutako deribatuen balioak eta kontrapartidei erositako eta saldutako deribatuen balioak ez dute alde handirik (kasu batean eta bestean Taldearentzat marjina sortu dutenak kontuan hartuta).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

24. Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan

Hauxe da balantze bateratuetako epigrafe horrek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	2019	2018
Ondare-tresnak	88.990	120.860
Espainiako erakundeetako partaidetzak	21.006	35.198
Atzerriko erakundeetako partaidetzak	3.600	25.817
Inbertsio-fondoetako partaidetzak	-	-
Kapital arriskuko erakundeekiko partaidetzak	60.947	56.408
Heziketako eta Sustapeneko Fondoari atxikitako baloreak	3.437	3.437
Zorra adierazten duten baloreak	1.186.249	1.015.155
Espainiako zor publikoa	427.438	336.203
Altxor-letrak	-	-
Estatuaren obligazioak eta bonuak	427.438	336.203
Bestelako zor anotatuak	-	-
Espainiako beste administrazio publiko batzuen zorra	17.726	34.974
Atzerriko zor publikoa	605.588	556.427
Kreditu-erakundeek jaulkitakoak	88.832	57.239
Egoiliarak	24.612	22.483
Ez-egoiliarak	64.220	34.756
Errenta finkoko beste balore batzuk	46.665	30.312
Beste egoiliar batzuek jaulkitakoak	19.342	16.941
Beste ez-egoiliar batzuek jaulkitakoak	27.323	13.371
Zalantzaszko aktiboak	17.884	17.632
Aktiboak narriatzearen ondoriozko balio-zuzenketak	(17.884)	(17.632)
Mikro-estaldurako eragiketak	-	-
	1.275.239	1.136.015

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, zorro honetako erreferentziarik gehienak «Stage 1» atalean daude sailkatuta, eta «Stage 3» atalean 18 milioi euro daude bi ekitaldietan.

2018ko abenduaren 18an, MONDRAGON Inversiones SPE S. Coop. sozietateak eta Entitate Nagusiak MONDRAGON Promoción Empresarial SAREN (2018an MONDRAGON Promoción Empresarial SA eta MONDRAGON Innovación SA sozietateek bat egitearen ondorioz sortu zenaren) 7.919 partaidetza saltzea adostu zuten. Partaidetzen kontabilitate-balio gordina 3.943 mila eurokoa izan zen.

«Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafeko elementuen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko arrazoizko balioa eta erabilitako balioztapen-teknikak 41. oharrean sartu dira.

39. oharrean, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko ondare garbi bateratuko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafeko saldoa banakatu dugu. Saldo hori «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafeko elementuen arrazoizko balioan gertatu diren aldaketek eragin dute.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan, hurrenez hurren, 412 mila euro eta 17.637 mila euro eman zaie baja ondare garbiko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafetik, eta, «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» zorroan sailkatutako finantza-tresnak saltzearen ondorioz, galdurabazien kontu bateratuan aintzatetsi dira; bi zenbatekooi kendu egin zaie zerga-eragina (39. oharra).

Era berean, 2019ko ekitaldian ondare garbiko «Beste emaitza global metatu bat – Emaitzetan birsailkatuko ez diren elementuak» epigrafetik baja eman zaie, «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» zorroan sailkatutako errenta aldakorreko finantza-tresnak saldu direlako. Salmentaren zenbateko gordina 1.198 mila eurokoa izan da, zergak kenduta (2018ko ekitaldian, 484 mila eurokoa).

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafearen banakapena, dibisak eta muga-egunak kontuan hartuta:

	2019	2018
Dibisaren arabera:		
Eurotan	1.252.738	1.108.052
AEBko dolarretan	22.501	24.413
Libera esterlinatan	-	2.965
Franko suitzarretan	-	585
Gainerakoak	-	-
	1.275.239	1.136.015
Muga-egunaren arabera:		
Hilabetera artekoak	3.284	1.324
Hilabete 1 eta 3 artekoak	3.770	14.065
3 hilabete eta urtebete artekoak	45.679	60.538
1 eta 5 urte artekoak	822.400	790.055
5 urtetik gorakoak	310.370	149.435
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	107.620	138.230
Aktiboak narriatzearen ondoriozko balio-zuzenketak	(17.884)	(17.632)
	1.275.239	1.136.015

Ondoren, «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafean 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	2019	2018
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	1.136.015	5.081.194
FINA 9 lehen aplikazioaren eragina (2.3 oharra)	-	(3.976.924)
Ekitaldi-hasierako saldoa	1.136.015	1.104.270
Gehikuntza/baja garbiak	85.185	83.985
Arrazoizko balioaren aldaketengatiko mugimenduak	54.199	(45.604)
Narriaduraren ondoriozko galerak (garbiak), emaitzetan kargatzekoak (62. oharra)	(160)	(6.636)
Beste batzuk	-	-
Ekitaldi-itxierako saldoa	1.275.239	1.136.015

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hurrenez hurren, % 0,431koa eta % 0,762koa izan da banku-negozioko «Zorra adierazten duten baloreak» zorroak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan lortutako urteko batez besteko interes-tasa. Hurrenez hurren, % 2,29koa eta % 2,33koa izan da aseguruaren negozioiko «Zorra adierazten duten baloreak» atalak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan lortutako urteko batez besteko errentagarritasuna.

Bestalde, 2019ko abenduaren 31n, Taldeak 3.144 mila euroko mendeko beste zor-tresna batzuk zituen «Beste emaitza global metatu batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» zorroan (445 mila eurokoak 2018ko abenduaren 31n).

Kotizatu gabeko hainbat sozietateren kapitalean partaidetzak harpidetuta ditu Entitate Nagusiak, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n. Horiek galdatu ez diren eta egiteko dauden ordainketak dituzte, 30 mila eurokoak alegia (ekitaldi bietan).

2018ko ekitaldian, Entitate Nagusiak 410.000 mila euroko zenbateko nominaleko errenta finkoko jaulkipenak saldu zituen, eta 25.948 mila euroko gainbalio gordinak lortu zituen horrela. 2018ko ekitaldiko galdu-irabazien kontuko «Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboei kontuetan baja ematearen ondoriozko irabazi eta (-) galera garbiak» epigrafean jaso ziren (50. oharra). Era berean, Entitate Nagusiak finantza-trukeen bidez desegin zuen estaldura, eta 15.983 mila euroko galera gordina izan zuen. 2018ko ekitaldiko galdu-irabazien kontuko «Estaldura-kontabilitatearen ondoriozko irabazi eta (-) galera garbiak» epigrafean jaso ziren (53. oharra).

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, 370 milioi euroko zenbateko nominala duen eskudiruflexuen estaldura bat du Entitate Nagusiak, errenta finkoko hainbat jaulkipenen gainean, hain zuzen ere «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» zorroan. Kreditu-erakundeekin OTC finantza-trukeak (interes-tasa – eurogunearen inflazioa) kontratatuz egin da estaldura. 2019ko abenduaren 31n, 20.845 mila eurokoa da horien arrazoizko balioa (2018ko abenduaren 31n 13.355 mila eurokoa).

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, 50.000 mila euroko zenbateko nominala duen arrazoizko balioaren estaldura bat du Entitate Nagusiak, errenta finkoko hainbat jaulkipenen gainean, hain zuzen ere «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» zorroan. Kreditu-erakundeekin interes-tasen gaineko OTC finantza-trukeak kontratatuz egin da estaldura. 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, hurrenez hurren, 5.279 eta 125 mila eurokoa da horien arrazoizko balioa.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

a) Kreditu-arriskua

Hona hemen «Zorra adierazten duten baloreak» zorroko geografia-sektoreagatiko arrisku-kontzentrazioak:

	2019		2018	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
Estatua	507.001	% 42,10	428.233	% 41,46
Europar Batasuneko gainerako herrialdeak	682.208	% 56,66	597.972	% 57,90
Europako gainerako herrialdeak	-	-	-	-
Munduko gainerako lurraldeak	14.924	% 1,24	6.582	% 0,64
	<u>1.204.133</u>	<u>% 100,00</u>	<u>1.032.787</u>	<u>% 100,00</u>
Aktiboak narriatzearen ondoriozko balio-zuzenketak	(17.884)		(17.632)	
	<u>1.186.249</u>		<u>1.015.155</u>	

Zorra adierazten duten baloreen banakapena hauxe da, kalifikazio-agentzia nagusiek emandako kanpoko azken kreditu-kalifikazioen arabera:

	2019		2018	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
A ratinga eman zaien arriskuak	514.692	% 43,38	441.575	% 43,50
B ratinga eman zaien arriskuak	668.516	% 56,36	572.056	% 56,35
C ratinga eman zaien arriskuak	-	-	-	-
Ratingik gabeko zalantzazko aktiboak	-	-	-	-
Esleitu gabeko zenbatekoak	3.041	% 0,26	1.524	% 0,15
	<u>1.186.249</u>	<u>% 100,00</u>	<u>1.015.155</u>	<u>% 100,00</u>

Batez ere finantza-aktibo batzuen etorkizuneko fluxuak berreskuratzeko itzaropena, burtsa-merkatuen bilakaera, errenta finkoko jaulkipen batzuen likidezia eta kreditu-arriskuaren ondoriozko diferentzialen gorakada tarteko, Taldeak narriatutzat jo zituen «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» zorroko zenbait zortresna.

b) Narriaduraren ondoriozko galerak

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldietako galdu-irabazien kontu bateratuetako «Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren, emaitzetan aldaketak dituzten eta aldaketaren ondorioz galera edo (-) irabazi garbiak dituzten finantza-aktiboaren balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea – Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafeko saldoaren banakapena emango dugu jarraian (62. oharra):

	2019	2018
Zorra adierazten duten baloreak	(160)	6.636
Ondare-tresnak	-	-
	<u>(160)</u>	<u>6.636</u>
Emaizten kargurako zuzkidurak		
Banaka zehaztutakoak	315	6.680
Taldean zehaztutakoak	-	-
Emaizetan ordaintzeko zuzkiduren berreskuratzeak	(62)	(44)
Emaizetan ordaintzeko kobraezinen berreskuratzeak	(413)	-
	<u>(160)</u>	<u>6.636</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan – Zorra adierazten duten baloreak» epigrafeko «Narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak» ataleko saldoak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ekitaldi-hasierako saldoa	17.632	10.969
Emaitzetan kargatzeko/(ordaintzeko) zuzkidura/(berreskuratze) garbiak	252	6.636
Kobraezinetara intsuldatzea eratutako fondoen kargura	-	-
Beste mugimendu batzuk	-	27
	<u>17.884</u>	<u>17.632</u>

Haxe da «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafeko «Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak» ataleko saldoaren 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko banakapena, zehaztapenaren irizpidea erabiliz:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Zehazteko moduaren arabera:		
Banaka zehaztutakoa	17.884	17.632
Taldean zehaztutakoa	-	-
	<u>17.884</u>	<u>17.632</u>

25. Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan

Haxe da balantze bateratuetako epigrafe horrek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Zorra adierazten duten baloreak	6.412.588	5.542.505
Maileguak eta aurrerakinak	14.443.419	13.456.354
Kreditu-erakundeak	470.358	203.631
Bezeroak	13.973.061	13.252.723
	<u>20.856.007</u>	<u>18.998.859</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» epigrafearen banakapena egingo dugu, dibisen eta muga-egunen arabera:

	2019	2018
Dibisaren arabera:		
Eurotan	20.941.638	19.261.894
Dolarretan	80.181	13.350
Libera esterlinatan	86	7
Yen japoniarretan	115	45
Franko suitzarretan	50	48
Bestelakoak	-	60
Balioztapenagatiko doikuntzak	(166.063)	(276.545)
	20.856.007	18.998.859
Muga-egunaren arabera:		
Agerikoak	291.211	160.018
Hilabetera artekoak	245.432	131.468
Hilabete 1 eta 3 artekoak	60.747	51.656
3 hilabete eta urtebete artekoak	483.276	1.230.779
1 eta 5 urte artekoak	4.388.691	2.597.578
5 urtetik gorakoak	15.098.137	14.435.670
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	454.576	668.235
Balioztapenagatiko doikuntzak	(166.063)	(276.545)
	20.856.007	18.998.859

a) Zorra adierazten duten baloreak

Hona hemen balantze bateratuetako epigrafe horrek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	2019	2018
Obligazioak eta bonuak:	6.321.923	5.435.445
Espainiako zor publikoa	6.176.677	5.293.430
Atzerriko zor publikoa	81.531	13.340
Frantziako zor publikoa	-	1.030
Alemaniko zor publikoa	4.491	4.515
Holandako zor publikoa	749	765
Belgikako zor publikoa	7.452	7.030
Portugalgo zor publikoa	68.839	-
Kreditu-erakundeek jaulkitakoak	52.500	127.636
Egoiliarrak	42.047	1.323
Ez-egoiliarrak	10.453	126.313
Beste sektore batzuek jaulkitakoak	11.215	1.039
Egoiliarrak	10.175	-
Ez-egoiliarrak	1.040	1.039
Ordaindukoak eta errenta finkoko beste jaulkipen batzuk:	2.248	25.055
Beste sektore batzuek jaulkitakoak	2.248	25.055
Egoiliarrak	2.248	25.055
Ez-egoiliarrak	-	-
Aktiboen nariaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(542)	(543)
Mikro-estaldurako eragiketak	88.959	82.548
	6.412.588	5.542.505

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, zorro horretako erreferentzia guztiak «Stage 1» atalean daude sailkatuta.

Ondoren, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Zorra adierazten duten baloreak» epigrafearen banakapena egingo dugu, dibisen, muga-egunen eta ratingaren arabera:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Dibisaren arabera:		
Eurotan	6.255.332	5.459.957
Dolarretan	68.839	-
Balioztapenagatiko doikuntzak	<u>88.417</u>	<u>82.548</u>
	<u>6.412.588</u>	<u>5.542.505</u>
Muga-egunaren arabera:		
Urte 1era artekoak	316.953	997.260
1 eta 5 urte artekoak	2.281.620	1.352.197
5 urtetik gorakoak	3.725.598	3.110.500
Balioztapenagatiko doikuntzak	<u>88.417</u>	<u>82.548</u>
	<u>6.412.588</u>	<u>5.542.505</u>
Ratingen arabera:		
A ratingarekin sailkatutako arriskuak	6.217.237	5.400.170
B ratingarekin sailkatutako arriskuak	104.686	34.732
Esleitu gabeko zenbatekoak	2.248	25.055
Balioztapenagatiko doikuntzak	<u>88.417</u>	<u>82.548</u>
	<u>6.412.588</u>	<u>5.542.505</u>

Ondoren, «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Zorra adierazten duten baloreak» epigrafean 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	5.542.505	461.297
FINA 9aren lehen aplikazioaren eragina (2.3 oharra)	-	3.782.064
Ekitaldi-hasierako saldoa	5.542.505	4.243.361
Erosketen ondoriozko gehikuntzak	1.870.269	2.026.947
Amortizazioak	(1.065.735)	(724.524)
Mikro-estaldurengatiko doikuntzak	6.411	36.790
Kobratutako interesak	(8.484)	(91.414)
Interesen periodifikatzeak	67.622	51.345
Narriadurak (62. oharra)	-	-
Ekitaldi-itxierako saldoa	<u>6.412.588</u>	<u>5.542.505</u>

Hurrenez hurren, % 1,163koa eta % 1,851koa izan dira banku-negozioko «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Zorra adierazten duten baloreak» epigrafeak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan lortutako urteko batez besteko interes-tasak. Hurrenez hurren, % 3,78koa eta % 3,53koa izan dira aseguruaren negozioko «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Zorra adierazten duten baloreak» epigrafeak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan lortu dituen urteko batez besteko errentagarritasunak.

Aurreko tauletan erakutsi dugun liburu-etako zenbatekoak horietan sartutako finantza-tresnekin zerikusia duen kreditu-arriskuarekiko esposizioaren gorengo maila erakusten du.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

«Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Zorra adierazten duten baloreak» epigrafeko elementuen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko arrazoizko balio kuantifikagarria eta erabilitako balioztapen-teknikak 41. oharrean sartu dira.

2019an, Entitate Nagusiak estatuaren zor publikoa erosi du, eta 1.640 milioi euroko nominala du (1.982 milioi eurokoa 2018ko ekitaldian). Bestalde, 2019ko ekitaldian zehar, Entitate Nagusiak 924 milioi euroko nominala zuten jaulkipenak amortizatu ditu muga-egunean (700 milioi eurokoak 2018an); horietatik, 833 milioi euro estatuak jaulkitako bonuei dagozkie (600 milioi euro 2018an) eta 91 milioi euro kreditu-erakunde ez-egoiliarren jaulkipenei (100 milioi euro 2018an).

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, 425.000 mila euroko zenbateko nominala duen arrazoizko balioaren estaldura bat du Entitate Nagusiak estatuaren obligazioetan, «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» zorroan daudenetan. Kreditu-erakundeekin interes-tasen gaineko OTC finantza-trukeak kontratatuz egin da estaldura. 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, hurrenez hurren, 88.001 eta 91.054 mila eurokoa zen horien arrazoizko balioa.

Era berean, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, hurrenez hurren 2.907 eta 2.482 milioi euroko balio nominaleko eskudiru-fluxuen estaldura bat du Entitate Nagusiak errenta finkoko hainbat jaulkipenen gainean, hain zuzen ere «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» zorroan. Kreditu-erakundeekin interes-tasen gaineko OTC finantza-trukeak — euroguneko interes-tasa – inflazioa— kontratatuz egin da estaldura. 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, hurrenez hurren, 126.386 eta 35.990 mila eurokoa da horien arrazoizko balioa.

b) Maileguak eta aurrerakinak

Hona hemen balantze bateratuetako epigrafe horrek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Maileguak eta aurrerakinak		
Kreditu-erakundeak	470.358	203.631
Bezeroak	<u>13.973.061</u>	<u>13.252.723</u>
	<u>14.443.419</u>	<u>13.456.354</u>

«Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Maileguak eta aurrerakinak – Bezeroak» esleitutako kanpoko nahiz barruko kreditu-sailkapenen arabera banakatzeari eta inbertsio horietako ez-ordaintzeen tasei dagokienez, kreditu-arriskuari buruzko oharrean azaldu denez, Entitate Nagusiak barruko rating- eta scoring-ereduak garatu ditu, bezeroak (rating) eta eragiketak (scoring) bakoitzaren arrisku-mailaren arabera bereizteko. Helburuak dira arriskuaren kudeaketa hobetzea eta barruko eredu horiek baliozkotzea, Basileako eskakizunen arabera kapital erregulatorioa kalkulatzeko.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2019ko eta 2018ko ekitaldiak ixtean, partikularren hipoteka- eta kontsumo-eragiketetarako scoring-ereduei eta ETE-entzako rating-ereduei buruzko informazioa du Entitate Nagusiak. Dena den, Taldearen inbertsio-arriskuaren gaineko informazio osoa emateko asmoarekin, erabaki da «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Maileguak eta aurrerakinak» ataleko xehetasuna 2019ko eta 2018ko abenduaren 31rako zuten kreditu-kalitatearen arabera sartzea.

	2019		
	Zenbateko gordina	Narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	Liburuetako zenbatekoa
Stage 1 (normala)	13.976.684	25.351	13.951.333
Stage 2 (zaintza berezia)	253.446	37.675	215.771
Stage 3 (zalantzazkoa)	504.237	227.922	276.315
GUZTIRA	14.734.367	290.948	14.443.419

	2018		
	Zenbateko gordina	Narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	Liburuetako zenbatekoa
Stage 1 (normala)	12.908.714	25.042	12.883.672
Stage 2 (zaintza berezia)	292.884	37.398	255.486
Stage 3 (zalantzazkoa)	608.750	291.554	317.196
GUZTIRA	13.810.348	353.994	13.456.354

Ondoren, Entitate Nagusiaren berankortasun-tasaren berri emango dugu. Hori kalkulatzeko, kontabilitatean zalantzazkotzat sailkatutako saldoen eta «Maileguak eta aurrerakinak – Bezeroak» ataleko saldoaren arteko erlazioa hartu da kontuan, balioztapenagatikoko doikuntzak alde batera utziz.

2019	2018	2017
% 3,54	% 4,48	% 4,98

b.1) Maileguak eta aurrerakinak – Kreditu-erakundeak

Hauxe da balantze bateratuko epigrafe horrek tresnaren izaeraren arabera duen xehetasuna:

	2019	2018
Eperako kontuak	242.128	70.072
Aktiboen aldi baterako eskurapena	-	-
Bestelako kontuak	228.230	131.991
Balioztapenagatikoko doikuntzak		
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	-	-
Gainerakoak	-	1.568
	470.358	203.631

Hurrenez hurren, % 0,134koa eta % 3,521ekoa izan da «Maileguak eta aurrerakinak – Kreditu-erakundeak» atalak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan lortutako urteko batez besteko interes-tasa.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, zorro horretako erreferentzia guztiak «Stage 1» atalean daude sailkatuta.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

b.2) Maileguak eta aurrerakinak - Bezeroak

«Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Maileguak eta aurrerakinak» epigrafeko bezeroen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko saldoa banakatu dugu, hainbat irizpide erabiliz:

	2019	2018
Modalitatearen eta egoeraren arabera:		
Espainiako administrazio publikoak	734.491	194.145
Kreditu komertziala	313.645	304.030
Hipoteka-bermedun zordunak	10.366.963	10.381.228
Beste berme erreal batzuk dituzten zordunak	37.762	38.888
Eperako beste zordun batzuk	1.682.220	1.589.305
Finantza-errentamenduak	190.741	195.946
Ageriko zordunak eta beste hainbat	249.471	243.008
Aktiboen aldi baterako eskurapena kontrapartidadun erakundeekin	-	-
Zalantzazko aktiboak	504.237	608.750
Beste finantza-aktibo batzuk	148.011	57.541
Balioztapenagatiko doikuntzak	(254.480)	(360.118)
Sortutako interesak	10.121	8.830
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(290.948)	(353.994)
Komisioak	(15.863)	(14.954)
Eskuratze-prima	30.480	-
Transakzio-kostuak (13.e oharra)	11.730	-
	13.973.061	13.252.723
Kreditu-hartzailearen jarduera-sektorearen arabera:		
Espainiako administrazio publikoak	741.179	199.449
Beste sektore egoiliar batzuk:	13.322.721	13.333.357
Nekazaritza, abeltzaintza, ehiza eta basozaintza, eta arrantza	73.529	72.409
Industriak	700.903	770.963
Eraikuntza	243.654	246.135
Zerbitzuak:	1.453.399	1.342.044
Merkataritza eta ostalaritza	675.546	672.499
Garraioak eta komunikazioak	216.235	194.501
Beste zerbitzu batzuk	561.618	475.044
Partikularrentzako kredituak:	10.651.719	10.599.224
Etxebizitza	9.614.672	9.588.997
Kontsumoa eta beste batzuk	1.037.047	1.010.227
Sailkatu gabe	199.517	303.382
Balioztapenagatiko doikuntzak	(254.480)	(360.118)
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	30.612	40.668
Beste finantza-aktibo batzuk	133.029	38.567
Aktiboen aldi baterako eskurapena kontrapartidadun erakundeekin	-	-
	13.973.061	13.252.723
Eremu geografikoaren arabera:		
- Bizkaia	3.532.043	3.640.761
- Gipuzkoa	3.902.341	3.295.610
- Araba	1.444.550	1.457.689
- Nafarroa	1.495.143	1.513.228
- Sare Berria	3.853.464	3.705.553
- Sailkatu gabe	-	-
Balioztapenagatiko doikuntzak	(254.480)	(360.118)
	13.973.061	13.252.723
Aplikatutako interes-tasaren arabera:		
Interes-tasa finkoa	2.207.220	1.745.491
Euriborra erreferentziatzen duen interes-tasa aldakorra	11.582.011	11.482.991
CECA erreferentziatzen duen interes-tasa aldakorra	-	-
IRMH erreferentziatzen duen interes-tasa aldakorra	47.208	54.619
Beste batzuk	391.102	329.740
Balioztapenagatiko doikuntzak	(254.480)	(360.118)
	13.973.061	13.252.723

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2019ko ekitaldian zehar, Entitate Nagusiak Estatuko Administrazio Orokorraren mailegu bat erosi du, 530.489 milioi euroren truke. Maileguak 2023an du muga-eguna, eta 500 milioi eurokoa da zenbateko nominala. Euriborra erreferentziatzen duen interes-tasa aldarrikatu sortzen du. Horrez gain, Entitate Nagusiak estaldura bat formalizatu du eragiketa horren eskudiru-fluxuaren gainean, interes-tasen truke bat kontratatuz, 500 milioi euroko zenbateko nozionalarekin. Estaldura-deribatuen arrazoizko balioa 4.023 mila eurokoa da.

Hauxe da 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Maileguak eta aurrerakinak» epigrafeko bezeroen saldoaren banakapena, dibisak eta muga-egunak kontuan hartuta:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Dibisaren arabera:		
Eurotan	14.215.968	13.599.331
AEBko dolarretan	11.328	13.350
Libera esterlinatan	80	7
Yen japoniarretan	115	45
Franko suitzarretan	50	48
Beste batzuk	-	60
Balioztapenagatiko doikuntzak	<u>(254.480)</u>	<u>(360.118)</u>
	<u>13.973.061</u>	<u>13.252.723</u>
Muga-egunaren arabera:		
Agerikoak	291.211	134.963
Hilabetera artekoak	17.932	111.396
Hilabete 1 eta 3 artekoak	48.788	92.285
3 hilabete eta urtebete artekoak	178.832	167.945
1 eta 5 urte artekoak	1.920.121	1.250.044
5 urtetik gorakoak	11.317.361	11.319.964
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	453.296	536.244
Balioztapenagatiko doikuntzak	<u>(254.480)</u>	<u>(360.118)</u>
	<u>13.973.061</u>	<u>13.252.723</u>

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, Taldeak ez du mendeko mailegurik erregistratuta epigrafe horretan.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

«Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Maileguak eta aurrerakinak» epigrafeko bezeroen saldoaren zenbateko gordinak mugimendu hau izan du 2019ko eta 2018ko ekitaldietan:

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Guztira
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	12.908.714	292.884	608.750	13.810.348
Kontsezio/(Amortizazio) garbiak	1.065.980	(41.116)	(31.547)	993.317
Saldo gordinen arteko transferentziak	2.001	1.957	(3.958)	-
«Aktibo ez-korronteak salgai» atalerako intsuldaketa	-	-	(16.210)	(16.210)
Kobraezinetarako intsuldaketa	-	(279)	(52.798)	(53.077)
2019ko ekitaldi-itxierako saldoa	13.976.695	253.446	504.237	14.734.378
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Guztira
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa (*)	13.154.728	292.194	686.977	14.133.899
FINA 9aren lehen aplikazioaren eragina (2.3 oharra) (**)	-	-	3.871	3.871
Ekitaldi-hasierako saldoa	13.154.728	292.194	690.848	14.137.770
Kontsezio/(Amortizazio) garbiak	(179.668)	(18.733)	(44.413)	(242.814)
Saldo gordinen arteko transferentziak	(65.639)	19.546	46.093	-
«Aktibo ez-korronteak salgai» atalerako intsuldaketa	-	-	(31.765)	(31.765)
Kobraezinetarako intsuldaketa	(707)	(123)	(52.013)	(52.843)
2018ko ekitaldi-itxierako saldoa	12.908.714	292.884	608.750	13.810.348

(*) «Maileguak eta kobratzeko partidak – Maileguak eta aurrerakinak – Bezeroak» epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.3 oharra).

(**) FINA 9a ezarritik 3.871 mila euroko zalantza-aktiboaren interesak aintzatesteari dagokio (2.3 oharra). 2018ko urtarrilaren 1ean, % 100 zuzkitu dira.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, aktibo ukigarrien gaineko finantza-errentamenduko kontratuak ditu Taldeak bezeroekin sinatuta, eta 13.m oharrean azaldutakoaren arabera kontabilizatu dira. Kontratu horien hondar-balioa bat dator errentamenduko azken kuotaren zenbatekoarekin, eta errentamenduaren helburu den ondasunak berak bermatzen du. 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, honako hau da inbertsio biziaren eta hondar-balioen banakapena, finantzatutako objektu-motaren arabera:

Printzipala	2019	2018
Ekipamendu-ondasunak	44.575	44.817
Informatika-ekipamenduak	1.000	910
Materiala eta garraiobideak	61.777	62.490
Automobilak	23.470	22.759
Beste ondasun batzuk	10.253	9.517
Ondasun higigarriak guztira	141.075	140.493
Ondasun higiezinak	29.194	35.403
GUZTIRA	170.269	175.896
Hondar-balioa	2019	2018
Ekipamendu-ondasunak	1.532	1.451
Informatika-ekipamenduak	40	39
Materiala eta garraiobideak	6.577	6.267
Automobilak	11.497	11.946
Beste ondasun batzuk	396	382
Ondasun higigarriak guztira	20.042	20.085
Ondasun higiezinak	4.085	4.397
GUZTIRA	24.127	24.482

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Saldo horietatik, 3.655 mila euro 2019ko abenduaren 31n eta 4.432 mila euro 2018ko abenduaren 31n, narriatutako aktiboenak dira, eta «Zalantzazko aktiboak» atalean sartu dira.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n Entitate Nagusiak eginda dituen titulizazioen eta aktiboen beste transferentzia batzuen xehetasuna jaso dugu ondoren:

	2019	2018
Balantzean erabat baja emanda daudenak:	-	-
Hipoteka-partaidetzen bidez titulizatutako hipoteka-aktiboak	-	-
<i>Pro-memoria: balantzean baja emanda daudenak</i>		
<i>2004ko urtarrilaren 1a baino lehen</i>	-	-
Balantzean oso-osorik eutsi zaienak:	496.765	550.340
Transmisio-ziurtagirien bidez titulizatutako hipoteka-aktiboak	496.765	550.340
Hipotekarioa	496.765	550.340
Titulizatutako beste aktibo batzuk	-	-
	496.765	550.340

Aurreko ekitaldietan, aktiboak titulizatzeko hainbat programa garatu zituen Taldeak, eta IM Caja Laboral 1 ATF eta IM Caja Laboral 2 ATF titulizazio-fondoetara 900.000 eta 600.000 mila euroren hipoteka-maileguak eta enpresenak transmititu zituen, hurrenez hurren. Aktiboen transferentzia horiek ez dituzte Finantza Informazioko Nazioarteko Arauetan ezarritako baldintzak betetzen, balantzetik transferitutako aktiboetara baja emateari dagokionez. Izan ere, aktiboen jabegoari lotutako arriskuak eta mozkinak atxiki eta kontrolatu egiten ditu Entitate Nagusiak. Ondorioz, aurrez aipatu ditugun fondoetara transferitutako aktibo garbiei lotutako pasiboa erregistratu da (35. oharra).

2019ko abenduaren 31n, 496.763 mila euroko saldo bizia dute aktibo horiek (550.340 mila eurokoa 2018ko abenduaren 31n). Gainera, ezin esan gabe utzi Entitate Nagusiak IM Caja Laboral 2 ATF fondoaren titulizazio-bonu guztiak izenpetu zituela. Titulu horiek berme kolateral gisa erabiltzeko asmoa du Entitate Nagusiak, eurosistemako kreditu-eragiketetan, hain zuzen ere.

Bestalde, 2019ko abenduaren 31n, Entitate Nagusiak 25.612 mila euroko mendeko maileguak ditu emanda, Aktiboak Titulizatzeko Fondo horietarako (26.237 mila eurokoak 2018ko abenduaren 31n).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

c) Narriaduraren ondoriozko galerak

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldietako galdu-irabazien kontu bateratuetako «Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren, emaitzetan aldaketak dituzten eta aldaketaren ondorioz galera edo (-) irabazi garbiak dituzten finantza-aktiboen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea – Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Maileguak eta aurrerakinak» epigrafeko saldoaren banakapena emango dugu jarraian (62. oharra):

	2019	2018
Maileguak eta aurrerakinak	(11.231)	5.632
Zuzkidurak	125.907	126.787
Aktibo kobraezinen berreskuratzeak	(5.433)	(4.178)
Gainerako berreskuratzeak	(131.705)	(116.977)
	(11.231)	5.632
Emaitzen kargurako zuzkidurak	125.907	126.787
Banaka zehaztutakoak	77.991	54.341
Taldean zehaztutakoak	47.916	72.446
Emaitzetan ordaintzeko zuzkiduren berreskuratzeak	(131.705)	(116.977)
Etenda dauden partida berreskuratutak	(5.433)	(4.178)
	(11.231)	5.632

Hauxe da «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Maileguak eta aurrerakinak» epigrafeko «Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak» ataleko saldoaren 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko xehetasuna:

	2019	2018
Estaldura-motaren arabera:		
Estaldura espezifikoak	227.922	291.554
Estaldura generikoak	63.026	62.440
	290.948	353.994
Zehazteko moduaren arabera:		
Banaka zehaztutakoak	161.749	197.731
Taldean zehaztutakoak	129.199	156.263
	290.948	353.994
Aurkako alderdien arabera:		
Beste sektore egoiliar batzuk	289.866	352.883
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	1.082	1.111
	290.948	353.994

2019ko abenduaren 31n, estaldura generikoaren saldoa 37.675 mila eurokoa da, arrisku normalekoen baina zaintza berezikoaren artean sailkatutako 254.446 mila euroko eragiketen balio-zuzenketatik (2018ko abenduaren 31n, 37.398 eta 292.884 mila eurokoak, hurrenez hurren).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Maileguak eta aurrerakinak» epigrafeko «Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak» ataleko saldoak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	<u>Stage 1</u>	<u>Stage 2</u>	<u>Stage 3</u>	<u>Guztira</u>
2017ko ekitaldi-itxierako saldoa (*)	<u>25.546</u>	<u>55.930</u>	<u>305.965</u>	<u>387.441</u>
FINA 9aren lehen aplikazioaren eragina (2.3 oharra) (**)	<u>(1.468)</u>	<u>3.090</u>	<u>12.409</u>	<u>14.031</u>
2018ko urtarrilaren 1eko saldoa	<u>24.078</u>	<u>59.020</u>	<u>318.374</u>	<u>401.472</u>
Emaitzetan kargatzeko zuzkidura garbiak	164	(21.622)	30.804	9.346
Kobraezinetara intsuldatzea eratutako fondoan kargura	-	-	(48.757)	(48.757)
Balio-zuzenketa arteko transferentzia	-	-	-	-
Beste batzuk	<u>800</u>	<u>-</u>	<u>(8.867)</u>	<u>(8.067)</u>
2018ko ekitaldi-itxierako saldoa	<u>25.042</u>	<u>37.398</u>	<u>291.554</u>	<u>353.994</u>
Emaitzetan kargatzeko zuzkidura garbiak	192	277	(9.124)	(8.655)
Kobraezinetara intsuldatzea eratutako fondoan kargura	-	-	(50.317)	(50.317)
Balio-zuzenketa arteko transferentzia	-	-	-	-
Beste batzuk	<u>116</u>	<u>-</u>	<u>(4.190)</u>	<u>(4.074)</u>
2019ko ekitaldi-itxierako saldoa	<u>25.350</u>	<u>37.675</u>	<u>227.923</u>	<u>290.948</u>

(*) «Maileguak eta kobratzeko partidak – Maileguak eta aurrerakinak – Bezeroak» epigrafean sailkatutako saldoei dagokie (2.3 oharra).

(**) 3.871 mila euroko narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketa ere sartuta dago; FINA 9a ezartzearen ondorioz zalantza-aktiboen interesengatiko aktiboak aintzatesteari dagokio (2.3 oharra). % 100 zuzkituta daude guztiak ere.

2019ko eta 2018ko ekitaldietan, higiezinaren sozietate instrumentalei emandako finantzaketaren estaldura espezifikoak «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» epigrafean sailkatzeko eragiketa (hurrenez hurren, 4.190 eta 9.039 mila eurokoa) jasotzen du, batez ere, «Bestelakoak» atalak (34. oharra).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Galdu-irabazien kontu bateratuan aintzatetsi ez diren narriatutako finantza-aktiboen finantza-sarrera metatuen zenbatekoak 56.386 mila eta 63.806 mila eurokoak izan dira, hurrenez hurren, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n.

Hona hemen narriatutako aktiboen liburu-etako zenbatekoa, narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak kendu gabe:

	2019	2018
Eremu geografikoaren arabera:		
- Bizkaia	104.237	128.878
- Gipuzkoa	156.284	187.668
- Araba	40.043	43.194
- Nafarroa	53.250	75.313
- Sare Berria	150.423	173.697
- Saikatu gabe	-	-
	504.237	608.750
Aurkako alderdien arabera:		
Espainiako administrazio publikoak	6.688	6.919
Beste sektore egoiliar batzuk	496.844	600.734
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	705	1.097
	504.237	608.750
Tresna-motaren arabera:		
Kreditu komertziala	9.104	12.215
Maileguak eta kredituak	476.071	573.358
Finantza-errentamenduak	6.724	8.299
Gainerakoak	12.338	14.878
	504.237	608.750

Hona hemen muga-eguneratutako zenbatekoen antzintasunaren arabeko xehetasuna:

	2019	2018
6 hilabetera artekoak	223.616	274.690
6 eta 9 hilabete artekoak	25.536	33.077
9 eta 12 hilabete artekoak	24.493	25.000
12 eta 15 hilabete artekoak	16.820	16.762
15 eta 18 hilabete artekoak	13.040	15.136
18 eta 21 hilabete artekoak	13.034	16.625
21 hilabetetik gorakoak	187.698	227.460
	504.237	608.750

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Berreskuratzeko zailak direla erabaki delako Taldearen balantze bateratuan baja eman zaien finantza-aktiboen saldoak, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31koak, banakatuko ditugu ondoren:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Maileguak eta aurrerakinak – Bezeroak	563.368	534.630
	<u>563.368</u>	<u>534.630</u>

Berreskuratzeko zailak direla erabaki delako aktibotik baja eman zaien narriatutako finantza-aktiboek mugimendu hau izan dute:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ekitaldi-hasierako saldoa	534.630	499.294
Gehikuntzak:	53.077	52.843
Aktiboaren narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketa eta beste mugimendu batzuk	53.077	52.843
Berreskurapenak:	(5.433)	(4.178)
Printzipala eskudirutan kobratzeagatik	(5.433)	(4.178)
Behin betiko bajak:	(18.906)	(13.329)
Barkatzearen ondoriozkoak	(18.906)	(13.329)
Ekitaldi-amaierako saldoa	<u>563.368</u>	<u>534.630</u>

26. Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak

Hona hemen balantze bateratuetako epigrafe honek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duten banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ondare-tresnak	48.673	51.224
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetzak (*)	48.673	51.224
Zorra adierazten duten baloreak	2.210	10.912
	<u>50.883</u>	<u>62.136</u>

(*) 2019ko abenduaren 31n, 2.644 mila euro dira Taldeak gestionatutako inbertsio-fondoak (2018ko abenduaren 31n 3.071 mila euro).

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n «Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak» epigrafean dauden elementuen arrazoizko balioa eta erabilitako balioztapen-teknikak 41. oharrean sartu dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Hauxe da «Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak» zorroko elementuek arrazoizko balioan izandako aldaketek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietako galdu-irabazien kontu bateratuan izandako eragina:

	Irabaziak		Galerak	
	2019	2018	2019	2018
Ondare-tresnak	10.829	7.552	(6.487)	(10.859)
Zorra adierazten duten baloreak	1.601	524	(713)	(855)
	12.430	8.076	(7.200)	(11.714)

Bestalde, «Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak» zorroko elementuek arrazoizko balioan izandako aldaketek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietako galdu-irabazien kontu bateratuan izandako eragina banakatu egin dugu, arrazoizko balioa zehazteko irizpidea erabiliz, eta hauxe da banakapena:

	Irabaziak		Galerak	
	2019	2018	2019	2018
Arrazoizko balioa honela ateratzen zaien elementuak:				
Kotizazioak erreferentziatzen harturik (1. maila)	7.732	7.281	(3.910)	(10.492)
Honako hauetan oinarritutako teknika baten bidez:				
Merkatutik datozen datuetan (2. maila)	298	-	-	(226)
Merkatutik ez datozen datuetan (3. maila)	4.400	795	(3.290)	(996)
	12.430	8.076	(7.200)	(11.714)

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako «Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak» epigrafeko saldoen banakapena, dibisak eta muga-egunak kontuan hartuta:

	2019	2018
Dibisaren arabera:		
Eurotan	41.631	53.310
AEBko dolarretan	9.252	8.826
	50.883	62.136
Muga-egunaren arabera:		
Hilabetera artekoak	-	-
Hilabete 1 eta 3 artekoak	-	-
3 hilabete eta urtebete artekoak	-	-
1 eta 5 urte artekoak	-	-
5 urtetik gorakoak	2.210	10.912
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	48.673	51.224
	50.883	62.136

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Arriskuen kontzentrazioaren eta egun jakin batzuetan horiek zuten kontabilitate-balioaren berri emango dugu jarraian, arriskuari dagokion geografia-sektorea, kontrako alderdien motak eta tresna-motak kontuan hartuta:

	2019		2018	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
Geografia-sektorearen arabera:				
Estatua	37.381	% 73,47	40.701	% 65,50
Europar Batasuneko gainerako herrialdeak	4.250	% 8,35	3.610	% 5,81
Munduko gainerako lurraldeak	9.252	% 18,18	17.825	% 28,69
	50.883	% 100,00	62.136	% 100,00
Aurkako alderdien motaren arabera:				
Kreditu-erakundeak	2.210	% 4,34	44.167	% 71,08
Administrazio publiko egoiliarak	-	-	-	-
Beste sektore egoiliar batzuk	35.171	% 69,12	5.534	% 8,91
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	13.502	% 26,54	12.435	% 20,01
	50.883	% 100,00	62.136	% 100,00
Tresna-motaren arabera:				
Kotizatutako obligazioak eta bonuak	2.210	% 4,34	1.912	% 3,08
Errenta finkoko beste balore batzuk	-	-	9.000	% 14,48
Antolatutako merkatuetan negoziatu ez diren deribatuak	-	-	-	-
Inbertsio kolektiboko erakundeetako partaidetzak	48.673	% 95,66	51.224	% 82,44
Akzio kotizatuak	-	-	-	-
	50.883	% 100,00	62.136	% 100,00

«Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak» atala banakatuko dugu ondoren, kalifikazio-agentzia nagusiek emandako kanpoko kreditu-kalifikazioen arabera:

	2019		2018	
	Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
A ratinga eman zaien arriskuak	-	-	9.000	% 14,48
B ratinga eman zaien arriskuak	-	-	1.912	% 3,08
Esleitu gabeko zenbatekoak	50.883	% 100,00	51.224	% 82,44
	50.883	% 100,00	62.136	% 100,00

27. Deribatuak – Aktiboko eta pasiboko estaldura-kontabilitatea

Hona hemen balantze bateratuetako epigrafe hauek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duten banakapena:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2019	2018	2019	2018
Mikro-estaldurak:	106.525	148.906	254.680	157.890
Arrazoizko balioaren estaldurak	64.437	104.998	103.027	91.346
Eskudiru-fluxuen estaldurak	42.088	43.908	151.653	66.544
Kreditu-arriskuaren ondoriozko doikuntza	-	-	518	276
	106.525	148.906	255.198	158.166

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako aktiboko eta pasiboko «Deribatuak – Aktiboko eta pasiboko estaldura-kontabilitatea» epigrafeen banakapena, dibisak eta muga-egunak kontuan hartuta:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2019	2018	2019	2018
Dibisaren arabera:				
Eurotan	106.525	148.906	252.973	158.166
Dolarretan	-	-	2.225	-
	106.525	148.906	255.198	158.166
Muga-egunaren arabera:				
Hilabetera artekoak	-	-	-	-
Hilabete 1 eta 3 artekoak	-	-	-	-
3 hilabete eta urtebete artekoak	18.050	4.200	2.913	19.681
1 eta 5 urte artekoak	85.191	111.713	134.676	12.447
5 urtetik gorakoak	3.284	32.993	117.091	125.762
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	-	-	518	276
	106.525	148.906	255.198	158.166

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako «Deribatuak – Aktiboko eta pasiboko estaldura-deribatuak» epigrafeko saldoaren banakapena:

	Balio nozionala	2019	
		Arrazoizko balioa	
		Aktiboa	Pasiboa
Interes-tasen gaineko beste eragiketa batzuk			
Finantza-trukeak	5.941.454	106.525	255.198
Akzioen gaineko beste eragiketa batzuk			
Finantza-trukeak	-	-	-
		106.525	255.198
	Balio nozionala	2018	
		Arrazoizko balioa	
		Aktiboa	Pasiboa
Interes-tasen gaineko beste eragiketa batzuk			
Finantza-trukeak	4.780.352	148.906	158.166
Akzioen gaineko beste eragiketa batzuk			
Finantza-trukeak	-	-	-
		148.906	158.166

«Deribatuak – Aktiboko eta pasiboko estaldura-kontabilitatea» multzoko kontratuetako zenbateko nozionalean edo kontratukoan ez da Taldeak bere gain hartutako arriskua kuantifikatzen, posizio garbia tresna horiek konpentsatu edo konbinatuzetik lortzen delako.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Segidan, Taldeak 2019ko abenduaren 31n dituen estaldura nagusien ezaugarriak eta 2018ko abenduarekiko aldakuntzak deskribatuko ditugu:

Arrazoizko balioaren estaldurak:

- Arrazoizko balioa aldatzeko arriskurako mikroestaldurak, banaka jasota eta «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» eta «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» zorroetan sailkatuta dauden zor publikoko tresna batzuen arriskutik kanpoko interes-tasan aldakuntzak egon direlako. Estaldura horien bidez, interes-tasa finkoko esposizioa interes-tasa aldakorreko esposizio bihurtzen da.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, zor-tresna horiek (estalitako partidek) 639.117 eta 475.000 mila euroko balio nominala dute, hurrenez hurren (24. eta 25. oharra).

- Arrazoizko balioa aldatzeko arriskurako mikroestaldurak, banaka jasota eta «Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan» zorroan sailkatuta dauden finantzaketako tresna (hipoteka-zedula) batzuen arriskutik kanpoko interes-tasan aldakuntzak egon direlako. Estaldura horien bidez, interes-tasa finkoko esposizioa interes-tasa aldakorreko esposizio bihurtzen da.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, amortizatutako kostuko finantza-pasibo horiek (estalitako partidek) 1.025.000 eta 1.125.000 mila euroko balio nominala dute, hurrenez hurren (35. oharra). Ekitaldian ez da estaldura berririk eratu, banaka hartuta eta «Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan» atalean sailkatuta dauden finantzaketa-tresnen gainean.

Eskudiru-fluxuen estaldurak:

- Inflazioagatik eskudiru-fluxuak aldatzeko arriskurako mikroestaldurak, «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» zorroko bonu jakin batzuen gainean. Bonu horien kupoia euroguneko inflazioari lotuta dago. Finantza-trukeak erabiltzen dira kanbio-tasa hori estaltzeko. 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n 3.277.000 eta 2.532.000 mila euroko zenbateko nozionala zuten, hurrenez hurren. Ekitaldian, 967.750 mila euroko zenbateko nozionaleko mikroestaldurak eratu dira, guztira, oraingo eta etorkizuneko inflazioaren gainean (24. eta 25. oharra).
- Eskudiru-fluxuak aldatzeko arriskurako mikroestaldurak, 2019ko ekitaldian Estatuko Administrazio Orokorrari erositako eta «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» zorroan sailkatutako mailegu baten gainean —interesak euriborrari lotuta ditu—. Finantza-trukeak erabiltzen dira interes-tasaren arrisku hori estaltzeko. 2019ko abenduaren 31n 500.000 mila euroko zenbateko nozionala zuten (25. oharra).

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n negoziatzeko eutsitako deribatuen balioztapenean kontrapartida-arriskua nahiz arrisku propioa aintzat hartuta, eragina hutsala da.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Finantza-tresna batzuen balio nozionalak oinarria eskaintzen du, balantzean erregistratutako tresnekin alderatzeko; baina, ez du, ezinbestez, etorkizuneko kutxako fluxuen zenbatekoen edo tresnen egungo arrazoizko balioaren berri ematen, eta, beraz, ez du erakusten Entitatea zenbateraino dagoen kreditu-arriskuaren edo prezio-arriskuaren menpe. Tresna deribatua aldekoak (aktiboak) edo kontrakoak (pasiboak) izan daitezke, merkatuko interes-tasen gorabeheren ondorioz edota lotutako kanbio-tasen gorabeheren ondorioz.

Gorabehera handiak izan ditzakete, bai eskura dauden finantza-tresna deribatuen kontratu- edo nozio-agregatuak, bai tresnak aldekoak edo kontrakoak izateko neurriak eta, beraz, bai finantza-aktibo eta -pasibo deribatuen arrazoizko balio agregatuak.

28. Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak

Hona hemen balantze bateratuetako epigrafe honek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Erakunde taldeaniztunak:		
Balio garbia	-	-
Kotizatu gabeak	-	-
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	-	-
Erakunde elkartuak:		
Balio garbia	325	2.845
Kotizatu gabeak	325	2.845
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	-	-
	<u>325</u>	<u>2.845</u>

Jarraian, «Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioak» epigrafeko saldoak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimenduaren berri emango dugu:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ekitaldi-hasierako saldoa	2.845	3.088
Eskurapenak	333	-
Salmenten ondoriozko bajak	-	-
Kapitala itzultzearen ondoriozko bajak	(52)	-
Partaidetza emaitzetan (47. oharra)	(9)	(168)
Narriaduraren ondoriozko zuzkidura (63. oharra)	-	-
Balorazioagatiko irabazietako/(galeretako) parte-hartzea	-	-
Dibidenduen banaketa	-	-
Beste batzuk	(2.792)	(75)
Ekitaldi-amaierako saldoa	<u>325</u>	<u>2.845</u>

I. eranskinean txertatu da erakunde taldeaniztun eta elkartuetako eta integrazio globalaren metodoa erabiliz bateratu diren mendeko erakundeetako partaidetzei buruzko 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko informazioa.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

29. Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako aktiboak

Hona hemen balantze bateratuetako epigrafe honek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Kontsumitu gabeko primetarako hornidura teknikoak	11.896	11.983
Bizi-aseguruetarako hornidura teknikoak	1.055	958
Prestazioetarako hornidura teknikoak	15.462	16.762
Berraseguru-eragiketengatiko kredituak	276	692
	<u>28.689</u>	<u>30.395</u>

30. Aktibo ukigarriak

Hona hemen balantze bateratuetako epigrafe honek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<u>Ibilgetu materiala</u>	<u>297.364</u>	<u>271.364</u>
Erabilera propioak:	<u>279.299</u>	<u>256.433</u>
Tresna informatikoak eta instalazioak	4.956	5.217
Altzariak, ibilgailuak eta gainerako instalazioak	32.064	34.447
Eraikinak	279.714	252.863
<i>Horretan: errentamenduen ondoriozko erabilera-eskubideak</i>	30.098	-
Uneko obrak	-	-
Beste batzuk	-	-
Narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(37.435)	(36.094)
Errentamendu operatiboan utzitakoak	18.065	14.931
Gizarte-ekintzari lotua	-	-
Altzariak eta instalazioak	-	-
Higiezinak	-	-
<u>Ondasun higiezinak inbertsioak</u>	<u>51.224</u>	<u>50.391</u>
Eraikinak	61.718	59.092
Landa-finkak, partzelak eta orubeak	1.311	1.349
Narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(11.805)	(10.050)
	<u>348.588</u>	<u>321.755</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Jarraian, «Aktibo ukigarriak» epigrafeko saldoak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimenduaren berri emango dugu:

	<u>Erabilera propiokoa</u>	<u>Errentamendu operatiboan utzitakoak</u>	<u>Gizarte- ekintzari lotua</u>	<u>Ondasun higiezinetako inbertsioak</u>	<u>Guztira</u>
Gordina					
2018ko urtarrilaren 1eko saldoa	526.728	20.343	2.135	77.035	626.241
Gehikuntzak	12.159	8.956	-	-	21.115
Ateratzeak	(11.778)	(4.646)	(2.135)	(4.929)	(23.488)
Intsuldaketak	(1.018)	-	-	1.018	-
Salgai dauden aktibo ez-korranteeta(tik/ra) intsul.	(10.301)	-	-	1.745	(8.556)
2018ko abenduaren 31ko saldoa	<u>515.790</u>	<u>24.653</u>	<u>-</u>	<u>74.869</u>	<u>615.312</u>
FINA 16aren eragina (2.4 oharra)	34.544	-	-	-	34.544
2019ko urtarrilaren 1eko saldoa	<u>550.334</u>	<u>24.653</u>	<u>-</u>	<u>74.869</u>	<u>649.856</u>
Gehikuntzak	6.396	10.705	-	97	17.198
Ateratzeak	(16.055)	(5.512)	-	(968)	(22.535)
Intsuldaketak	468	-	-	(468)	-
Salgai dauden aktibo ez-korranteeta(tik/ra) intsul.	(425)	-	-	4.430	4.005
2019ko abenduaren 31ko saldoa	<u>540.718</u>	<u>29.846</u>	<u>-</u>	<u>77.960</u>	<u>648.524</u>
Metatutako amortizazioa					
2018ko urtarrilaren 1eko saldoa	223.442	7.644	1.406	14.567	247.059
Zuzkidurak	11.190	5.389	26	734	17.339
Ateratzeak	(9.342)	(3.311)	(1.432)	(1.156)	(15.241)
Intsuldaketak	(4)	-	-	4	-
Salgai dauden aktibo ez-korranteeta(tik/ra) intsul.	(2.023)	-	-	279	(1.744)
Beste batzuk	-	-	-	-	-
2018ko abenduaren 31ko saldoa	<u>223.263</u>	<u>9.722</u>	<u>-</u>	<u>14.428</u>	<u>247.413</u>
FINA 16aren eragina (2.4 oharra)	-	-	-	-	-
2019ko urtarrilaren 1eko saldoa	<u>223.263</u>	<u>9.722</u>	<u>-</u>	<u>14.428</u>	<u>247.413</u>
Zuzkidurak	14.803	6.367	-	832	22.002
Ateratzeak	(14.123)	(4.308)	-	(685)	(19.116)
Intsuldaketak	145	-	-	(145)	-
Salgai dauden aktibo ez-korranteeta(tik/ra) intsul.	(104)	-	-	501	397
Beste batzuk	-	-	-	-	-
2019ko abenduaren 31ko saldoa	<u>223.984</u>	<u>11.781</u>	<u>-</u>	<u>14.931</u>	<u>250.696</u>
Aktiboan nariaduraren ondoriozko balio- zuzenketak					
2018ko urtarrilaren 1eko saldoa	<u>(39.513)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(10.714)</u>	<u>(50.227)</u>
Zuzkidurak	(21)	-	-	157	136
Ateratzeak	278	-	-	1.972	2.250
Intsuldaketak	3.162	-	-	(1.465)	1.697
Beste batzuk	-	-	-	-	-
2018ko abenduaren 31ko saldoa	<u>(36.094)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(10.050)</u>	<u>(46.144)</u>
FINA 16aren eragina (2.4 oharra)	-	-	-	-	-
2019ko urtarrilaren 1eko saldoa	<u>(36.094)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(10.050)</u>	<u>(46.144)</u>
Zuzkidurak	(1.410)	-	-	97	(1.313)
Ateratzeak	-	-	-	178	178
Intsuldaketak	69	-	-	(2.030)	(1.961)
Beste batzuk	-	-	-	-	-
2019ko abenduaren 31ko saldoa	<u>(37.435)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(11.805)</u>	<u>(49.240)</u>
Garbia					
2018ko abenduaren 31ko saldoa	<u>256.433</u>	<u>14.931</u>	<u>-</u>	<u>50.391</u>	<u>321.755</u>
2019ko abenduaren 31ko saldoa	<u>279.299</u>	<u>18.065</u>	<u>-</u>	<u>51.224</u>	<u>348.588</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2018ko uztailaren 4an, dohaintzako eskritura publikoa aurkeztu zuten Entitate Nagusiak eta MONDRAGON Fundazioak, gizarte-ekintzari atxikitako ibilgetu materialeko elementu guztiei (guztira 2.135 mila euroko balio gordina eta 703 mila euroko balio garbia dutenei) baja emateko.

2019ko eta 2018ko ekitaldietan zehar, baja eman zaie hurrenez hurren 16.055 eta 11.778 mila euroko balio gordina duten erabilera propioko ibilgetu materialeko elementuei. 3.342 eta 2.158 mila euroko balio garbia zuten, hurrenez hurren. 2019ko abenduaren 31n, erabilera propioko ibilgetuko bajak 1.675 mila euroko kontabilitate-balio garbia duten 3 higiezin salmentari dagozkie, batik bat (1.015 mila euroko kontabilitate-balio garbiko 3 higiezin salmentari, 2018ko abenduaren 31n).

2019ko ekitaldian zehar, baja eman zaie 968 mila euroko balio gordina duten ondasun higiezinetakoko inbertsio-elementuei (2018an 4.929 mila euro izan ziren); batez ere garajeak eta higiezinak saltzeari dagozkie. 2019ko eta 2018ko ekitaldietan, 745 eta 310 mila euroko irabaziak (galerak) lortu dira, hurrenez hurren, aktibo ukigarriak saltzearen ondorioz (65. oharra).

2019ko ekitaldian, 61 mila euroko kontabilitate-balio garbiko intsuldaketak egin dira «Ondasun higiezinetakoko inbertsioak» epigrafetik «Erabilera propioko ibilgetua» epigrafera, eta 1.637 mila euroko kontabilitate-balio garbiko intsuldaketak «Saltzeko eutsitako aktibo ez-korrontek» epigrafetik «Ondasun higiezinetakoko inbertsioak» epigrafera (2018an, 37 mila euroko kontabilitate-balio garbiko intsuldaketak «Erabilera propioko ibilgetua» epigrafetik «Ondasun higiezinetakoko inbertsioak» epigrafera, hirugarrenei alokatzeari utzi zaien 2 bulegoengatik, eta 978 mila euroko kontabilitate-balio garbiko intsuldaketak «Saltzeko eutsitako aktibo ez-korrontek» epigrafetik «Ondasun higiezinetakoko inbertsioak» epigrafera).

2019ko ekitaldian zehar, 9 mila euroko zenbateko garbiko intsuldaketak egin dira «Saltzeko eutsitako aktibo ez-korrontek» epigrafetik «Erabilera propioko ibilgetua» epigrafera. 2018ko ekitaldian zehar, 6.093 mila euroko zenbateko garbiko intsuldaketak egin ziren «Erabilera propioko ibilgetua» epigrafetik «Saltzeko eutsitako aktibo ez-korrontek» epigrafera, batez ere 15 bulego ixteagatik.

Balantze bateratuetako «Erabilera propioko ibilgetu materiala» epigrafeko saldoa, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31koa, banakatuko dugu orain:

	Gordina	Metatutako amortizazioa	Narriaduraren ondoriozko zuzenketak	Garbia
2019ko abenduaren 31n				
Tresna informatikoak eta instalazioak	46.923	(41.968)	-	4.955
Altzariak, ibilgailuak eta gainerako instalazioak	154.739	(122.675)	-	32.064
Eraikinak	338.173	(58.458)	(37.435)	242.280
Uneko obrak	-	-	-	-
Beste batzuk	883	(883)	-	-
	540.718	(223.984)	(37.435)	279.299
2018ko abenduaren 31n				
Tresna informatikoak eta instalazioak	47.376	(42.159)	-	5.217
Altzariak, ibilgailuak eta gainerako instalazioak	162.636	(128.189)	-	34.447
Eraikinak	304.886	(52.023)	(36.094)	216.769
Uneko obrak	-	-	-	-
Beste batzuk	892	(892)	-	-
	515.790	(223.263)	(36.094)	256.433

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

«Erabilera propioko ibilgetu materiala» atalaren arrazoizko balioa txostenaren 41. oharrean agertzen da.

«Erabilera propioko ibilgetu materiala» atalaren 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko saldo garbian ez da sartzen erabiltzen ez den aktibo materialaren zenbatekorik.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n erabiltzen diren eta erabat amortizatuta dauden Taldearen «Erabilera propioko ibilgetu materiala» ataleko elementuen balio gordina 145.562 mila eurokoa eta 149.324 mila eurokoa dira, gutxi gorabehera eta hurrenez hurren.

Egoera-balantzeetako «Ondasun higiezinetak inbertsioak» epigrafeko saldoa, 31 eta 2019 abenduaren 2018, banakatuko dugu jarraian:

	<u>Gordina</u>	<u>Metatutako amortizazioa</u>	<u>Narriaduraren ondoriozko zuzenketak</u>	<u>Garbia</u>
2019ko abenduaren 31n				
Eraikinak	76.650	(14.932)	(11.805)	49.913
Landa-finkak, partzelak eta orubeak	1.311	-	-	1.311
	<u>77.961</u>	<u>(14.932)</u>	<u>(11.805)</u>	<u>51.224</u>
2018ko abenduaren 31n				
Eraikinak	73.520	(14.428)	(10.050)	49.042
Landa-finkak, partzelak eta orubeak	1.349	-	-	1.349
	<u>74.869</u>	<u>(14.428)</u>	<u>(10.050)</u>	<u>50.391</u>

«Ondasun higiezinetak inbertsioak» epigrafeko arrazoizko balioa txostenaren 41. oharrean agertzen da.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n errentan hartuta eta erabat amortizatuta dauden «Ondasun higiezinetak inbertsioak» ataleko elementuen balio gordina 1.688 mila eurokoa eta 2.145 mila eurokoa da, gutxi gorabehera eta hurrenez hurren.

2019ko eta 2018ko ekitaldietan Taldearen «Ondasun higiezinetak inbertsioak» ataleko lortutako ustiapen-sarrera garbiak 2.572 mila eurokoak eta 2.482 mila eurokoak izan dira, gutxi gorabehera eta hurrenez hurren.

Merkataritzarako lokalak edo antzekoak errentan hartzeko kontratuek, ostera, badute muga-eguna, eta kasuaren arabera zehazten da.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Balantze bateratuetako «Errentamendu operatiboan utzitako aktiboak» epigrafeko saldoa, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31koa, banakatu dugu hemen:

	Gordina	Metatutako amortizazioa	Garbia
2019ko abenduaren 31n			
Makineria	6.654	(2.025)	4.629
Altzariak eta lanabesak	1.379	(593)	786
Eraikinak	-	-	-
Informatika-ekipamenduak	17.506	(7.044)	10.462
Mediku-ekipamenduak	802	(207)	595
Garraio-elementuak	2.000	(1.305)	695
Beste batzuk	1.505	(607)	898
	29.846	(11.781)	18.065
2018ko abenduaren 31n			
Makineria	5.300	(2.154)	3.146
Altzariak eta lanabesak	1.144	(314)	830
Eraikinak	-	-	-
Informatika-ekipamenduak	14.432	(5.936)	8.496
Mediku-ekipamenduak	469	(180)	289
Garraio-elementuak	2.057	(709)	1.348
Beste batzuk	1.251	(429)	822
	24.653	(9.722)	14.931

2019ko eta 2018ko ekitaldietan Taldeak «Errentamendu operatiboan utzitako aktiboak» ataleko errentetatik lortutako sarrerak 7.357 mila eurokoak eta 6.261 mila eurokoak izan dira, gutxi gorabehera eta hurrenez hurren. 2019ko eta 2018ko ekitaldietan, Taldeak «Errentamendu operatiboan utzitako aktiboak» epigrafeko kontzeptu guztien ustiapengastuak 438 mila eurokoak eta 373 mila eurokoak izan dira, gutxi gorabehera eta hurrenez hurren (55. oharra).

Taldeak errentamenduaren ondoriozko erabilera-eskubideak ditu, batez ere bulegotarako higiezinaren gainean, bere jarduera gauzatzeko.

Segidan, errentamenduaren ondoriozko erabilera-eskubideen 2019ko banakapena eta mugimendua aurkeztuko ditugu:

	Lursailak eta eraikinak	Beste batzuk	Guztira
2019ko urtarrilaren 1eko saldoa (2.4 oharra)	34.544	-	34.544
Gehikuntzak	-	-	-
Ateratzeak	(232)	-	(232)
Amortizazioa	(4.214)	-	(4.214)
Beste mugimendu batzuk	-	-	-
2019ko abenduaren 31ko saldoa	30.098	-	30.098

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, erabilera-eskubideei lotutako errentamenduen ondoriozko pasiboen xehetasuna emango dugu; «Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan» epigrafean daude erregistratuta:

	<u>31/12/2019</u>	<u>01/01/2019 (*)</u>	<u>31/12/2018</u>
Errentamenduen ondoriozko pasiboa			
Errentamendu korronteen ondoriozkoa	30.428	34.544	-
Errentamendu ez-korronteen ondoriozkoa	-	-	-
	<u>30.428</u>	<u>34.544</u>	<u>-</u>

(*) FINA 16aren lehen aplikazioaren eragina biltzen du (2.3 oharra).

Entitateak 2019ko abenduaren 31n dituen errentamenduen ondoriozko pasiboak honela daude banakatuta, muga-egunaren arabera:

	<u>2019</u>
Urte 1era artekoak	234
1 eta 5 urte bitartekoak	4.994
5 urtetik gorakoak	25.200
	<u>30.428</u>

Bestalde, hauxe da 2019ko abenduaren 31n Entitatearen errentamenduen ondoriozko erabilera-eskubideek galdu-irabazien kontuan duten eragina:

	<u>2019</u>
Erabilera-eskubideak amortizatzearen ondoriozko gastuak	
Lursailak eta eraikinak	(4.214)
Beste batzuk	-
Errentamenduen ondoriozko pasiboen interesengatiko gastuak	(888)
	<u>(5.102)</u>

31. Aktibo ukiezinak

Hona hemen balantze bateratuetako epigrafe honek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Merkataritzako fondoa	33.425	33.425
Bestelako aktibo ukiezinak	-	55
Balio-bizitza mugagabekoa	-	55
Amortizatutako kostua	-	55
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	-	-
Balio-bizitza mugatukoa	-	-
Amortizatutako kostua	-	-
	<u>33.425</u>	<u>33.480</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Balantze bateratuetako «Merkataritzako fondoa» epigrafeko saldoa, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31koa, banakatuko dugu jarraian:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Seguros Lagun Aro SA		
Gordina	33.425	33.425
Narriaduraren ondoriozko zuzenketak	-	-
	<u>33.425</u>	<u>33.425</u>

2011ko abenduaren 20ra arte, Taldeak Seguros Lagun Aro SAren kapital sozialaren % 36,05 izan zuen zuzenean eta % 4,94 zeharka. Data horretan, Taldeak Seguros Lagun Aro SAren kapital sozialaren % 59,01 eskuratu zuen, eta, ondorioz, Seguros Lagun Aro SAren kontrola bereganatu zuen. Aseguru-sozietate horrek bizitzakoak ez diren atal nagusietako arriskuak aseguratzen ditu, adar bakoitzerako lege-estaldura jakin batzuk finkatuta.

Eskurapenaren ondoriozko 33.425 mila euroko merkataritzako fondoa eskuratutako bezero-oinarriari dagokio, eta Taldearen eragiketak eta Seguros Lagun Aro SArenak konbinatuta seguraski sortuko diren eskalako ekonomiei.

Entitate Nagusiko kontseilariak dituzten estimazioen eta proiektzioen arabera, merkataritzako fondoak sortzen dituzten partaidetzapeko erakundeei esker Taldeari egoztekoak diren sarreraren aurreikuspenek egoki estaltzen dute erregistratutako horien balio garbia.

Ondoren, «Merkataritzako fondoa» atalak «Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak» aintzat hartu gabe 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ekitaldi-hasierako saldoa	33.425	33.425
Negozio-konbinazioaren ondorioz bateratze-perimetrao aldatzeagatikoko sarrerak	-	-
	<u>33.425</u>	<u>33.425</u>

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldietako galdu-irabazien kontu bateratuko «Aktibo ez-finantzarioen balioa narriatzea edo (-) narriadura itzultzea – Merkataritzako fondoa» epigrafean ez da narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketarik egin.

Hauek dira merkataritzako fondoaren narriadura ebaluatzeko erabilitako hipotesi makroekonomikoak eta interes-tasen ingurukoak:

Urtean behin, kontabilitate-arauetan finkatutako narriadura-azterketa egiten dio Entitate Nagusiak merkataritzako fondoari, Seguros Lagun Aro SAren % 100 erostean bereganatutakoari, eta sentikortasuna ere aztertzen da. Azterketa hori egiteko, aipatutako merkataritzako fondoa esleitu zaion eskudirua sortzeko unitatearen (kasu honetan Seguros Lagun Aro SAren) narriadura aztertzen da. Unitatea narriatuta legoke bere kontabilitate-balioa erabilera-balioaren gaineratik balego. Erabilera-balioa da unitatearen zenbatetsitako eskudiru-fluxuen gaur egungo balioa. Ez da horrelakorik gertatu eskuratu zenetik.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Estimatutako eskudiru-fluxuak Seguros Lagun Aro SA sozietatearen negozio-planetik atera dira, hazkunde-tasa apaletan oinarrituta eta negozioaren edo haren eraginkortasunaren egiturazko aldaketen ondorioz sor litezkeen fluxu positibo garbiak bazterrean utzita. Zehazki, plangintzan sartu diren ekitaldietako emaitzen proiektzioa erabili da eskudiru-fluxuen proiektzioak egiteko abiapuntuko hipotesizat.

Seguros Lagun Aro SAtik datozen aktiboak eskuratu izanaren ondoriozko negozio-konbinazioan sortu den merkataritzako fondoari dagokionez, Seguros Lagun Aro SAren merkataritzako fondoaren narriaduraren aztarnarik ote dagoen balioztatu du Taldeak 2019ko eta 2018ko itxieran, eta zenbateko berreskuragarria zenbatetsi du. Zenbateko berreskuragarri horiek beraien liburuetaiko zenbatekoak baino handiagoak direnez, ez da narriadurarik gertatu.

Balioztatzeko, metodologia hau erabili du: aseguru-sozietatearen jarduerari lotutako etorkizuneko irabazi garbi banagarriak 5 urteko (2024ra arteko) proiektzioarekin deskontatzea, eta amaierako balioa kalkulatzeko, % 1eko betiko hazkunde-tasa erabiliz. Tasa hori bat dator sozietatearen jarduera-eremua dagoen ingurune ekonomikoaren helburuko inflazioarekin. Aurreko esperientzia % 1 horretatik gorakoa da. Hauek dira finantza-proiektzioak eraikitzeke funtsezko aldagaiak: zuzeneko aseguruaren marjina gordinaren bilakaera —espero diren negozio-bolumenen eta interes-tasen menpe egongo da— eta emaitza-kontuko gainerako partiden eta kaudimen-mailaren bilakaera.

Banatuko diren fluxuen egungo balioa (erabilera-balioa lortzeko erabili dena) kalkulatzeko, merkatu-partaide baten ikuspegitik Seguros Lagun Aro SAK duen kapital-kostua (Ke) erabili da deskontu-tasatzat. Hori zehazteko, CAPM (Capital Asset Pricing Model) metodoa erabili da.

Metodo horren arabera, eskudiru-fluxuen proiektzioei aplikatutako zerga aurreko deskontu-tasa % 5,01ekoa izan da, kapitalaren kostua barruan hartu baita kontuan. Kapitalaren kostuaren zenbatespena bat dator sektoreko analista independenteek aplikatutakoekin.

Proiektatutako aldiaren erabili diren urteko hazkunde-tasak (CAGRak) % 0,25 eta % 3,86 bitartekoak izan dira eskuratutako primetan, eta -% 0,57 eta % 2,96 bitartekoak aseguruaren gastu teknikoetan.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, balioztapenaren funtsezko aldagaien sentsibilitate-azterketa egin da, eta hor ere ez da antzeman narriadura-aztarnarik.

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n indarrean dagoen zerga-araudiaren arabera, sortutako merkataritzako fondoak ez da kengarria zergetan.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

32. Zergen ondoriozko aktiboak eta pasiboak

Hauxe da balantze bateratuetako epigrafe hauek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duten banakapena:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2019	2018	2019	2018
Zerga korronteak:	1.242	2.757	12.595	4.474
Sozietateen gaineko zerga	682	-	2.902	3.620
BEZa	-	1.980	722	-
Ogasun publikoa zordun atxikipenengatik	560	777	-	-
Beste batzuk	-	-	8.971	854
Geroratutako zergak:	283.823	257.468	66.155	53.569
Finantza-tresnen balioztapenagatiko doikuntzak	58.307	17.585	31.463	18.046
Higiezinak errebalorizatzea	-	-	29.662	30.493
Irekitze-komisioak	1.285	1.606	-	-
Kreditu fiskalak	177.983	186.861	-	-
Ibilgetua berriro inbertitzea	-	-	-	-
Pentsioetarako eta antzeko obligazioetarako fondoak	6.916	11.257	-	-
Kaudimengabeziatarako eta bestelako horniduretarako fondoak	35.950	35.765	-	-
Ibilgetuaren amortizazioa	-	-	-	-
Partaidetzen narriadura	-	-	-	-
Finantza-pasibo propioen eta hipoteka-zedulen errebalorizazioa	-	-	5.030	5.030
Gordailuak Bermatzeko Funtsa	-	-	-	-
Beste kontzeptu batzuk	3.382	4.394	-	-
	285.065	260.225	78.750	58.043

2019ko eta 2018ko ekitaldietan, irizpide kontableen eta fiskalen artean aldeak sortu dira, Entitate Nagusiari eta partaidetzapeko erakundeei aplikatzekoa den sozietateen gaineko zergaren inguruan indarrean dagoen araudi fiskalaren ondorioz. Alde horiek aktiboko eta pasiboko «Geroratutako zergak» epigrafean erregistratu dira, jarduera etengabeen irabazien gaineko zerga kalkulatu eta erregistratzean.

Aktiboko eta pasiboko «Geroratutako zergak» epigrafeko saldoek 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimenduak azalduko ditugu:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2019	2018	2019	2018
Ekitaldi-hasierako saldoa	257.468	277.333	53.569	107.926
Gehikuntzak / (murrizketak)	26.355	(19.865)	12.586	(54.357)
Kaudimengabeziatarako eta bestelako horniduretarako fondorako zuzkidura	185	(106)	-	-
Ibilgetua berrinbertitzea	-	-	-	-
Finantza-tresnen balioztapenagatiko doikuntzak	40.722	(10.182)	13.417	(53.780)
Higiezinaren errebalorizazioa	-	-	(831)	(577)
Irekitze-komisioak	(321)	1.606	-	-
Kreditu fiskalak	(8.878)	(10.899)	-	-
Pentsioetarako eta antzeko obligazioetarako fondoak	(4.341)	(364)	-	-
Gordailuak Bermatzeko Funtsa	-	-	-	-
Beste batzuk	(1.012)	80	-	-
Ekitaldi-itxierako saldoa	283.823	257.468	66.155	53.569

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Ekitaldia itxi eta hurrengo 10 urteetako onura fiskalen bidez konpentsatzeko aukera probablea dela egiaztatzen den heinean aintzatesten dira zerga-oinarri negatiboengatik eta konpentsatzeko dauden kenkariengatik geroratutako zergen ondoriozko aktiboak. 2019ko abenduaren 31n, Entitate Nagusiak 147.300 mila euroko eta 30.683 mila euroko aktiboak aintzatesi ditu, hurrenez hurren, aipatu berri ditugun kontzeptuengatik geroratutako zergen ondorioz (157.459 mila eurokoak eta 29.402 mila eurokoak, hurrenez hurren, 2018ko abenduaren 31n). Horiek guztiak etorkizuneko ekitaldietan Entitate Nagusiak sortutako zerga-onuren kontra konpentsatzea espero da, Zuzendaritzak prestatutako urteko Gestio Planetan aurreikusi denez.

Entitate Nagusiak erregistratuta dauden geroratutako aktibo fiskalen berreskuragarritasuna ebaluatzen du urtero, etorkizunean izango dituen emaitzen proiektioan oinarrituta — 10 urtetik beherako berreskuragarritasuna hartzen da aintzat—.

2013ko azaroaren 29ko 14/2013 Errege Lege Dekretuak, Espainiako zuzenbidea Europar Batasuneko finantza-erakundeen gainbegiratzeari eta kaudimenari buruzko araudiaren arabera egokitzeko premiazko neurriak ezarri zituenak, Bigarren Azken Xedapenean finkatutakoarekin bat, eta Dekretu hori foru-araudian jasotzeko erabakia (Gipuzkoako Foru Aldundiaren 2014ko abenduaren 16ko 17/2014 Foru Araua) betez, zerga-administrazioari eskatzeko kreditu bihur daitezkeen zerga geroratuengatik aktiboak ditu Taldeak, 2019ko abenduaren 31n. Estimatutako zenbatekoa: 147 milioi euro (158 milioi euro 2018ko abenduaren 31n).

Era berean, 2016ko ekitalditik aurrera, bihurtze hori efektiboa izan dadin % 1,5eko ondare-prestazioa eramango du lotuta, aktibo horien zenbatekoaren gainean (56. oharra).

40. oharrean jaso ditugu Taldearen egoera fiskalari buruzko xehetasunak.

33. Beste aktibo eta pasibo batzuk

Hauxe da balantze bateratuetako epigrafe hauek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duten banakapena:

	Aktiboa		Pasiboa	
	2019	2018	2019	2018
Izakinak	68.127	48.621	-	-
Sortutako komisioen ondoriozko periodifikatzeak	34.865	22.396	-	-
Beste periodifikatze batzuk	4.267	14.089	57.481	57.621
Bideratzen ari diren eragiketak	813	39	2.080	300
Hartzekodun komertzialak eta ordaindu beharreko bestelako kontuak	-	-	1.234	-
Gizarte Ekintzako Fondoa	-	-	13.914	13.089
Beste kontzeptu batzuk	493	1.619	6.177	4.236
	108.565	86.764	80.886	75.246

10. oharrean adierazi denez, «Beste aktibo batzuk – Beste periodifikatze batzuk» epigrafeak 10.568 eta 14.091 mila euro biltzen zituen, hurrenez hurren, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, 2012ko otsailaren 3ko 2/2012 Errege Lege Dekretuan ezarritakoari jarraikiz Gordailuak Bermatzeko Funtsari egin beharreko derramarenak.

2019ko eta 2018ko ekitaldietan, 6.455 eta 7.951 mila euro mugitu dira «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» epigrafetik «Beste aktibo batzuk – Izakinak» epigraferara, aktibo esleituengatik. Aktibo horiek sustatu eta garatu egingo ditu Taldeak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Gizarte Ekintzako Fondoa

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantzeetako «Beste pasibo batzuk» epigrafeko Gizarte Ekintzako Fondoa kapituluaren banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Heziketako eta Sustapeneko Fondoa	13.914	13.089
Zuzkidura:	<u>13.914</u>	<u>13.089</u>
Aktibo materialari aplikatua	-	-
Beste inbertsio batzuei aplikatua – Beste emaitza global batean aldaketak dituzten/saltzeko prest dauden finantza-aktiboak arazoizko balioan (25. oharra)	3.437	3.437
Ekitaldian konprometitutako gastuak	9.485	8.591
Uneko ekitaldiko mantentze-gastuak	(9.485)	(8.591)
Konprometitu gabeko zenbatekoa	10.477	9.652
Errebalorizazio-erreserbak	-	-
	<u>13.914</u>	<u>13.089</u>

Gizarte Ekintzako Fondoko saldoak mugimendu hauek izan ditu 2019ko eta 2018ko ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ekitaldi-hasierako saldoa	13.089	13.017
Ekitaldiko soberakinaren kargura egin beharreko nahitaezko zuzkidura (4. eta 56. oharra)	10.332	9.485
Ekitaldiko mantentze-gastuak	(9.485)	(8.591)
Ibilgetuaren amortizazioa (30. oharra)	-	(26)
Gizarte-ekintzari lotutako ibilgetuaren baja (30. oharra)	-	(703)
Beste batzuk	(22)	(93)
Ekitaldi-amaierako saldoa	<u>13.914</u>	<u>13.089</u>

Kreditu-kooperatibei buruzko 13/1989 Legeak, Kooperatiben Erregimen Fiskalari buruzko 20/1990 Legeak aldatu zuenak, hauxe agintzen du, 1978ko azaroaren 3ko 2860/1978 Errege Dekretuan ezarritako banaketa-irizpideei eutsiz: gutxienez soberakin garbiaren % 10 Heziketako eta Sustapeneko Fondora bideratuko da (4. oharra).

Fondo horretara egiten diren zuzkidurak kooperatibismoa garatzera, komunitateko kultura-eta asistentzia-beharrei erantzutera eta helburu horietan lagunduko duen ibilgetua gauzatzera bideratuko dira, besteak beste. Ildo horretatik, 2018ko eta 2017ko ekitaldietako nahitaezko zuzkiduratik —9.485 eta 8.591 mila eurokoak izan ziren, hurrenez hurren—, 4.428 mila euro MONDRAGON Taldeko korporazio-erakundeak finantzatzeko eta 2.021 mila euro Heziketako eta Kooperatiba arteko Sustapeneko Fondorako izan dira 2019an (4.338 eta 1.504 mila euro 2018an).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

34. Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak

Hauxe da balantze bateratuetako epigrafe horrek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Aktibo ukigarria	172.361	207.496
Erabilera propioko aktibo ukigarria	23.565	30.031
Ondasun higiezinak inbertsioak	6.902	6.075
Esleitutako aktibo ukigarria	599.400	647.825
Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak	(457.506)	(476.435)
	<u>172.361</u>	<u>207.496</u>

Ondoren, «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» epigrafeak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Banakako partidak:		
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	207.496	227.235
FINA 9aren lehen aplikazioaren eragina (2.3 oharra)	-	219
Ekitaldi-hasierako saldoa	207.496	227.454
Gehikuntzak	12.019	22.726
Salmentaren ondoriozko bajak	(17.894)	(11.749)
Narriaduraren ondoriozko zuzkidura garbiak (66. oharra)	(21.158)	(28.099)
Aktibo ukigarrien intsuldaketak (30. oharra)	(1.647)	5.115
Aktibo kobraezinetarako intsuldaketak	-	-
Izakinatarako intsuldaketak (33. oharra)	(6.455)	(7.951)
	<u>172.361</u>	<u>207.496</u>
Ekitaldi-itxierako saldoa	<u>172.361</u>	<u>207.496</u>

Segidan, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietako galdu-irabazien kontu bateratuko «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» atalaren galderak edo narriaduraren ondoriozko itzultzeak xehatuko ditugu (67. oharra):

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Aktibo ukigarriak	(21.158)	(28.099)
Beste aktibo batzuk	-	-
	<u>(21.158)</u>	<u>(28.099)</u>
Emaizten kargurako zuzkidurak	<u>(21.158)</u>	<u>(28.099)</u>
	<u>(21.158)</u>	<u>(28.099)</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hauxe da «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» epigrafeko «Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak» ataleko saldoak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimendua:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	476.435	523.512
FINA 9aren lehen aplikazioaren eragina (2.3 oharra)	-	(219)
Ekitaldi-hasierako saldoa	476.435	523.293
Emaitzetan kargatzeko zuzkidura garbiak	21.158	28.099
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan intsuldatzea (25. oharra)	4.191	9.039
Aktibo kobraezinetarako intsuldaketa eraturako fondoan eta salmenten ondoriozko baje kargura	(27.775)	(58.158)
Izakinetarako intsuldaketa (33. oharra)	(14.542)	(27.535)
Aktibo ukigarrien intsuldaketak (30. oharra)	(1.961)	1.697
	<u>457.506</u>	<u>476.435</u>

Hauxe da «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» epigrafeko «Aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak» ataleko saldoak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Banakako partidak	457.506	476.435
	<u>457.506</u>	<u>476.435</u>

35. Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan

Hauxe da balantze bateratuetako epigrafe horrek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Banku zentraletako gordailuak	296.640	297.857
Kreditu-erakundeen gordailuak	6.372	9.061
Bezeroen gordailuak	21.425.085	19.481.080
Zorra adierazten duten balore jaulkiak	76.840	104.631
Beste finantza-pasibo batzuk	376.930	336.516
	<u>22.181.867</u>	<u>20.229.145</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako «Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan» epigrafearen banakapena egingo dugu, diruaren eta mugaegunaren arabera:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Dibisaren arabera:		
Eurotan	22.153.423	20.201.398
Dolarretan	27.015	25.143
Libera esterlinatan	1.109	1.505
Franko suitzarretan	24	103
Yen japoniarretan	133	162
Gainerakoak	163	834
	<u>22.181.867</u>	<u>20.229.145</u>
Muga-egunaren arabera:		
Agerikoak	15.313.283	14.735.748
Hilabetera artekoak	1.892.315	1.097.430
Hilabete 1 eta 3 artekoak	618.807	573.183
3 hilabete eta urtebete artekoak	2.325.639	1.856.722
1 eta 5 urte artekoak	1.466.286	1.509.653
5 urtetik gorakoak	112.131	134.491
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	385.565	213.322
Balioztapenagatiko doikuntzak	67.841	108.596
	<u>22.181.867</u>	<u>20.229.145</u>

a) Banku zentraletako gordailuak

Hauxe da 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetan «Banku zentraletako gordailuak» epigrafeko saldoaren banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Espainiako Bankua	300.000	300.000
Balioztapenagatiko doikuntzak	(3.360)	(2.143)
	<u>296.640</u>	<u>297.857</u>

16. oharrean adierazitakoari jarraikiz, Entitateko finantzaketari eta likideziari jarraipena egiteko politika aktiboarekin bat, 2017ko ekitaldian Europako Banku Zentralak iragarritako berriazko helburuaz epe luzeagoan finantzatzeko eragiketen —TLTRO II— bigarren sortara jo zen.

2019ko eta 2018ko ekitaldietan –% 0,40koa izan da Banku zentraletako gordailuek lortu duten urteko batez besteko interes-tasa.

2019ko abenduaren 31n, Espainiako Bankuak fondo publikoen bermedun kredituen sisteman Entitate Nagusiari esleitutako muga 1.086.092 mila eurokoa da (1.023.476 mila eurokoa 2018ko abenduaren 31n).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

b) Kreditu-erakundeen gordailuak

Hauxe da 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako «Kreditu-erakundeen gordailuak» epigrafeko saldoaren banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Eperako kontuak	6.345	9.042
Aktiboak aldi baterako lagatzea	-	-
Bestelako kontuak	15	2
Balioztapenagatiko doikuntzak	<u>12</u>	<u>17</u>
	<u>6.372</u>	<u>9.061</u>

Hurrenez hurren, $-\% 0,45$ ekoa eta $\% 1,135$ ekoa izan dira «Kreditu-erakundeen gordailuak» atalak 2019ko eta 2018ko ekitaldietan lortu duten urteko batez besteko interes-tasa.

c) Bezeroen gordailuak

Jarraian, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetan «Bezeroen gordailuak» epigrafeko saldoak duen banakapena emango dugu:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Espainiako administrazio publikoak	420.046	279.613
Aktiboak aldi baterako lagatzea kontrapartidadun erakundeekin	522.932	-
Beste sektore egoiliar batzuk:	<u>20.435.830</u>	<u>19.158.050</u>
Ageriko gordailuak:	15.624.268	14.294.314
Kontu korranteak	4.988.669	4.392.563
Aurrezki-kontuak	10.610.029	9.879.834
Beste batzuk	25.570	21.917
Eperako gordailuak:	<u>3.650.292</u>	<u>3.930.104</u>
Eperako ezarpenak	3.600.666	3.884.735
Beste batzuk	49.626	45.369
Aktiboak aldi baterako lagatzea	1.090.090	822.910
Balioztapenagatiko doikuntzak	<u>71.180</u>	<u>110.722</u>
Sortutako interesak	31.714	29.629
Mikro-estaldurako eragiketak	39.466	81.093
Beste sektore ez-egoiliar batzuk	<u>46.277</u>	<u>43.417</u>
	<u>21.425.085</u>	<u>19.481.080</u>

«Bezeroen gordailuak» epigrafeak batez besteko interes-tasa hau eman du, produktuaren arabera, 2019ko eta 2018ko ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ageriko gordailuak	% 0,03	% 0,02
Eperako gordailuak	% 0,11	% 0,11

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2019ko abenduaren 31n, balantzeko «Eperako gordailuak – Eperako ezarpenak» atalean, 1.125 milioi euro agertzen dira erregistratuta (1.225 milioi euro 2018ko abenduaren 31n), Entitate Nagusiak hipoteka-zedula bereziak jaulkitzearen ondorioz. Horiek Aktiboak Titulizatzeko zenbait Fondok harpidetu dituzte; hona hemen horien ezaugarriak:

Fondoaren izena	Despoltsapen-eguna	Hipoteka-zedula Zenbateko nominala (mila eurokotan)		Muga-eguna
		2019	2018	
Cédulas TDA5 Aktiboak Titulizatzeko Fundoa	04-11-29	-	100.000	19-11-27
IM Cédulas 5 Aktiboak Titulizatzeko Fundoa	05-06-15	500.000	500.000	20-06-15
IM Cédulas 7 Aktiboak Titulizatzeko Fundoa	06-03-31	625.000	625.000	21-03-31
		<u>1.125.000</u>	<u>1.225.000</u>	

Jaulkitako zedulen urteko interes-tasa nominala % 3,51 eta % 4,01 artekoa da, 2019ko abenduaren 31n (% 3,51 eta % 4,12 bitartekoa 2018ko abenduaren 31n). «Beste sektore egoiliar batzuk – Balioztapenagatik doikuntzak» epigrafean 39.466 mila euro agertzen dira 2019ko abenduaren 31n (81.093 mila euro 2018ko abenduaren 31n). Funtsean, hipoteka-zedulen arrazoizko balioan izandako aldaketei dagozkio. Aldaketok interes-tasaren arriskuaren ondorioz gertatu dira, eta, esan beharra dago, arrisku horri kontabilitate-estaldura eman zaiola, 27. oharrean azaltzen denez.

«Beste sektore egoiliar batzuk – Eperako gordailuak – Bestelakoak» atalean, 76.234 mila euroko zenbatekoa dago 2019ko abenduaren 31n (103.934 mila eurokoa 2018ko abenduaren 31n). IM Caja Laboral 1 ATF eta IM Caja Laboral 2 ATF titulizazio-fondoan bidez bonuen jaulkipenean lortutako finantzaketaren zenbateko garbia da hori. Fondo horiei hainbat mailegu atxiki zitzaizkion, eta, baja emateko baldintzak betetzen ez dituztenez, Taldearen balantzean jarraitzen dute 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n (25. oharra).

Epigrafe honetan, fondo horiei ekarritako maileguen saldo bizia, 495.314 mila eurokoa (549.004 mila eurokoa 2018ko abenduaren 31n), sartu da batik bat, Taldeak harpidetu dituen 384.407 mila euroko (2018ko abenduaren 31n 410.170 mila euroko) bonuen zenbatekoa kendu ondoren.

Esan beharra dago, IM Caja Laboral 2 ATF fondoan harpidetutako bonuak berme kolateral gisa erabiltzeko asmoa duela Taldeak, eurosistemako kreditu-eragiketetan.

2009ko apirilaren 24ko 716/2009 Errege Dekretuaren 21. artikuluan eta Espainiako Bankuaren 2010eko azaroaren 30eko 7/2010 Zirkularrean ezarritakoari jarraikiz, LABORAL Kutxak hipoteka-zedulak jaulkitzen dituzenez, hipoteka-zedula eta -bonuak jaulkitzen dituzten erakundeei aplikatzeko kontabilitate-erregistro bereziari buruzko informazioa txertatu dugu, urteko kontu bateratu hauen 69. oharrean.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Jarraian, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetan «Bezeroen gordailuak» epigrafeko saldoak duen banakapena emango dugu, dibisen eta muga-egunen arabera:

	2019	2018
Dibisaren arabera:		
Eurotan	21.396.641	19.453.333
Dolarretan	27.015	25.143
Libera esterlinatan	1.109	1.505
Franko suitzarretan	24	103
Yen japoniarretan	133	162
Gainerakoak	163	834
	21.425.085	19.481.080
Muga-egunaren arabera:		
Agerikoak	15.205.991	14.586.429
Hilabetera artekoak	1.891.721	1.097.430
Hilabete 1 eta 3 artekoak	618.448	573.183
3 hilabete eta urtebete artekoak	2.320.124	1.856.629
1 eta 5 urte artekoak	1.165.230	1.209.650
5 urtetik gorakoak	16.842	10.939
Zehaztu gabeko muga-egunekoak	135.540	36.098
	21.353.896	19.370.358
Balioztapenagatiko doikuntzak	71.189	110.722
	21.425.085	19.481.080

d) Zorra adierazten duten balore jaulkiak

Segidan, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantze bateratuetako «Balore negoziagarriek ordezkaturako zorrak» epigrafeko saldoaren banakapena azaltzen da:

	2019	2018
Ordaindukoak eta efektuak	-	-
Bihurgarriak ez diren beste balore batzuk	-	-
Hipoteka-tituluak	151.840	254.631
Balore propioak	(75.000)	(150.000)
Balioztapenagatiko doikuntzak	-	-
	76.840	104.631

Hipoteka-tituluak

2006an zehar, titulizazio-bonuak jaulkitzeko hipoteka-mailegu batzuk ekarri zituen Taldeak I.M. Caja Laboral 1 ATF titulizazio-fondora. 2008ko eta 2011ko ekitaldietan ere, titulizazio-bonuak jaulkitzeko mailegu batzuk ekarri zituen Taldeak IM Caja Laboral 2 ATF eta IM Caja Laboral Empresas 1 ATF titulizazio-fondoetara —azken hori 2016ko ekitaldian likidatu zen aurretiaz (25. oharra)—, eta Taldeak guzti-guztiak harpidetu zituen. Harpidetutako bonu horiek berme kolateral gisa erabiltzeko asmoa du Taldeak, eurosistemako kreditu-eragiketetan, hain zuzen ere.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2019ko abenduaren 31n, 76.840 mila eurokoa da IM Caja Laboral 1 ATF eta IM Caja Laboral 2 ATF fondoan bitartez jaulki diren eta Taldekoak ez diren hirugarrenek harpidetu dituzten titulizazio-bonuen zenbateko efektiboa (104.631 mila eurokoa, 2018ko abenduaren 31n). Bonuok 2049ko urrian eta 2051ko urtarrilean mugaeguneratuko dira, hurrenez hurren, eta Euriborrari hurrenez hurren % 0,15 eta % 0,21 bitarteko eta % 0,30 eta % 1 bitarteko diferentziala gehituta ateratzen den interes-tasa sortzen dute urtean.

2014ko abenduaren 31n, atal honetan 150 milioi euroko balio nominala agertzen zen erregistratuta, hipoteka-zedulen 2 jaulkipenen ondorioz. Europako Inbertsio Bankuak harpidetu zituen osotasunean eta 2019an eta 2020an mugaeguneratuko dira.

2015eko ekitaldian zehar, Entitate Nagusiak exekutatu egin zuen Europako Inbertsio Bankutik lortutako finantzaketa ezerestearen ondorioz hipoteka-zedulen jaulkitzaileari esleitzen zaion erosteko aukera. Hortaz, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, kapitulu horrek ez du inolako saldorik, hipoteka-zedula horien balio nominala «Balore propioak» atalean jasota dagoelako.

2019ko ekitaldian zehar, Europako Inbertsio Bankuak harpidetutako hipoteka-zedulen jaulkipenetako bat mugaeguneratu da. Haren balio nominala 75 milioi eurokoa da, eta haren interesa 3 hilabeterako Euriborra gehi % 3,55koa.

Bestalde, 2020an mugaeguneratuko diren Europako Inbertsio Bankuak harpidetutako baloreen errendimendua interes-tasa aldakorren bidez dago zehaztuta, 3 hilerako Euriborrari % 5,50eko marjina gehituta ateratzen den balio nominala aintzat hartuz, eta hiru hilean behin ordaintzen da.

Ondoren, «Zorra adierazten duten balore jaulkiak» epigrafean 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ekitaldi-hasierako saldoa	104.631	149.550
Jaulkipenak	-	-
Hirugarrenek harpidetutako baloreak	-	-
Amortizazioak	(27.699)	(45.128)
Taldearen balore propioak	-	-
Balioztapenagatiko doikuntzak	<u>(92)</u>	<u>209</u>
Ekitaldi-itxierako saldoa	<u>76.840</u>	<u>104.631</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

e) Beste finantza-pasibo batzuk

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko balantzeetako «Beste finantza-pasibo batzuk» epigrafearen saldoak duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ordaindu beharreko obligazioak	40.262	6.721
Jasotako fidantzak	66.821	117.299
Konpentsazio-ganberak	13.937	13.136
Bilketa-kontuak	96.892	101.621
Kontu bereziak	68.133	2.608
Finantza-bermeen ondoriozko periodifikatzeak	2.335	2.368
Beste kontzeptu batzuk	<u>88.550</u>	<u>92.763</u>
	<u>376.930</u>	<u>336.516</u>

«Beste kontzeptu batzuk» epigrafearen barruan, Taldeak 30.428 mila euroko errentamenduagatik pasiboa aintzatetsi du 2019ko abenduaren 31n (30. oharra), FINA 16 araua 2019ko urtarrilaren 1ean indarrean jarri ondoren (2.4 oharra).

36. Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako pasiboak

Hauxe da balantze bateratuetako epigrafe horrek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Aseguruetarako hornidura teknikoak	<u>489.419</u>	<u>490.168</u>
Kontsumitu gabeko primetarako eta uneko arriskueterako hornidura teknikoak:	69.479	69.527
Zuzeneko aseguruak	69.479	69.527
Hornidura tekniko matematikoak	<u>419.940</u>	<u>420.641</u>
Zuzeneko aseguruak	419.940	420.641
Bizi-aseguruetarako hornidura teknikoak, inbertsio-arriskua hartzaileek hartzen dutenean beren gain:	316	298
Zuzeneko aseguruak	<u>316</u>	<u>298</u>
Prestazioetarako hornidura teknikoak:	88.613	86.409
Zuzeneko aseguruak	<u>88.613</u>	<u>86.409</u>
Mozkinetako partaidetzetarako eta estornuetarako hornidura teknikoak:	334	64
Zuzeneko aseguruak	<u>334</u>	<u>64</u>
Lagatako berraseguruagatik jasotako gordailuak	11.057	10.887
Berraseguru-eragiketengatik zorrak	<u>2.325</u>	<u>2.651</u>
	<u>592.064</u>	<u>590.477</u>

37. Hornidurak

Hauxe da balantze bateratuetako epigrafe horrek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Pentsioak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak	24.700	40.204
Langileen epe luzeko beste ordainsari batzuk	-	-
Ordaintzeko dauden zergen ondoriozko prozesu-gaiak eta auziak	-	-
Emandako konpromisoak eta bermeak	20.224	19.479
Gainerako hornidurak	<u>130.018</u>	<u>128.732</u>
	<u>174.942</u>	<u>188.415</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOAK
(Mila eurokotan adierazita)

Ondoren, «Hornidurak» epigrafean 2019ko eta 2017ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	Pentsioak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak	Langileen epe luzeko beste ordainsari batzuk	Ordaintzeko dauden zergen ondoriozko prozesu-gaiak eta auziak	Emandako konpromisoak eta bermeak	Gainerako hornidurak	Guztira
2018ko abenduaren 31n						
Ekitaldi-hasierako saldoa	41.504	-	-	20.992	129.379	191.875
Gehikuntzak, dauden horniduren igoerak barne	12.514	-	-	15.074	15.156	42.744
(-) Erabilitako zenbatekoak	(12.590)	-	-	-	(24.618)	(37.208)
(-) Erabili gabeko zenbatekoak, epealdian berrinbertituak	(1.224)	-	-	(16.073)	(4.072)	(21.369)
Beste mugimendu batzuk	-	-	-	(514)	12.887	12.373
Ekitaldi-itxierako saldoa	40.204	-	-	19.479	128.732	188.415
2019ko abenduaren 31n						
Ekitaldi-hasierako saldoa	40.204	-	-	19.479	128.732	188.415
Gehikuntzak, dauden horniduren igoerak barne	-	-	-	12.275	17.965	30.240
(-) Erabilitako zenbatekoak	(14.789)	-	-	-	(30.400)	(45.189)
(-) Erabili gabeko zenbatekoak, epealdian berrinbertituak	(721)	-	-	(12.590)	(1.133)	(14.444)
Beste mugimendu batzuk	6	-	-	1.060	14.854	15.920
Ekitaldi-itxierako saldoa	24.700	-	-	20.224	130.018	174.942

a) Pentsioak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak

PD 58, PD 59, PD 60 eta Sare Berria planetara atxikitzeko borondatezko erabakien ondorioz, Entitate Nagusiak etorkizuneko konpromisoak ditu bazkide batzuekin hartuta, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n. Horrela, bada, benetan erretiratu bitartean bazkideek jasoko dituzten soldata-osagaien eta beste gizarte-zama batzuen ondoriozko konpromisoei erantzuteko fondoak ditu eratuta Entitate Nagusiak. Konpromisook plana ezarri zenetik bazkideek Entitate Nagusiari zerbitzu emateari uzten dioten egunera bitartean sortutakoak izango dira.

Entitate Nagusiak enplegu ondoko ordainketetan hartutako konpromisoen egungo balioa eta konpromiso horiek nola estaltzen ziren azalduko dugu jarraian:

	2019	2018
Hartutako konpromisoak	24.700	40.204
	24.700	40.204
Estaldurak		
Barruko fondoak	24.700	40.204
	24.700	40.204

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, enplegu ondoko ordainketen ondoriozko konpromisoak estaltzeari buruzko etorkizuneko prestazio-fluxuak balioztatu dira. Horretarako, proiektatutako kreditu-unitatearena hartu da kalkulua egiteko metodotzat, eta erretiratzeko eskubidea ematen duen lehena erretiratzeko adintzat.

Hona hemen balioztapen aktuarialean kontuan hartutako hipotesi finantzario-aktuariala:

	2019	2018
Deskontu-tasa	% 0	% 0
Kontsumo-aurrerakin gordinaren etorkizunerako hazkundea	% 0	% 0
Prestazioen hazkundea	% 0	% 0
Erretiro-adina	Ahalik eta adinik txikiena	Ahalik eta adinik txikiena

Balioztapena egiteko erabilitako KPIaren muga-eguneko estimazioa % 0,08koa da 2020rako, % 1,10ekoa 2021erako eta % 2koa 2022tik aurrera. 2018ko abenduaren 31n, % 2koa zen ekitaldi horietarako estimazioa.

Obligazioak deskontatzeko interes-tasa konpromisoaren iraupenaren (1,3 urteren) arabera zehaztu da; erreferentziako kurba kalkulatzeko, berriz, 2019ko abenduaren 31ko Euro Denominated Corporate Bonds AA kurba hartu da erreferentziazat (iturria: Bloomberg).

b) Gainerako hornidurak

«Hornidurak – Gainerako hornidurak» epigrafeak gastu posibleei edo galerei aurre egiteko edo abian diren erreklamazio eta auzietatik datozen erantzukizun probable edo ziurrei edo Taldearen jardueraren ondoriozko betebeharreri erantzuteko hornidurak hartzen ditu, besteak beste, bere baitan. Epigrafe horren saldoa zenbatesteko, kalkulu-prozedura zuhur eta sendoak erabili dira, estali behar dituzten betebeharrak dakarten zalantza kontuan hartuta.

Taldearen politika orokorraren arabera, galtzeko arrisku probablea duten legezko prozesuetarako hornikuntzak erregistratzen dira; galtzeko arriskua posiblea edo urrunekoa bada, ordea, ez da hornikuntzarik erregistratzen. Hornitu beharreko zenbatekoa kalkulatzeko, dagokion erreklamazioa likidatzeko behar izango den zenbatekoa zenbatesten da ahalik eta doien. Horretarako, besteak beste, gertaeren banakako azterketa eta barneko eta kanpoko lege-aholkularien iritzia hartzen dira aintzat, antzeko demanden ondoriozko galeren batez besteko historikoa ikusirik. Taldeari etekin ekonomikoak ekarriko dizkieten baliabideen behin betiko irteera-data betebeharrak bakoitzaren arabera izango da. Batzuetan, betebeharrak ez dute likidazio-epe finkorik eta, beste batzuetan, abian diren lege-prozesuen mende izaten dira.

Taldeak erreklamazio edo lege-prozesu bakoitzari lotutako betebeharrak zenbatetsi ditu, eta, beharrezkoa izan denean, jasotako erreklamazioetatik edo legezko prozesu judizialetatik etor litezkeen pasiboak arrazoiz estaltzeko hornikuntza egokiak aintzatetsi ditu.

c) Espainiako hipoteketarako erreferentzia-tasa

Espainiako hipoteketarako erreferentzia-tasari dagokionez, arazo prejudiziala aurkeztu da Europar Batasuneko Justizia Auzitegiaren (EBJAren) aurrean, hipoteka-maileguren erreferentzia-indizea (HMEI) deritzon erreferentzia-tasa ofizialari lotutako hipoteka-maileguren kontratuen baliozkotasuna aurkaratzeko, ustez gardentasuna falta zaielako.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hauxe da eztabaidagai dagoen gai juridikoa: 93/13 Zuzentarauaren 4.2 artikuluan oinarritutako gardentasun-kontrola, mailegu-hartzailea kontsumitzailea den kasuetan. HMEla kontratuaren prezioa denez eta kontratuaren helburu nagusiaren definizioaren barruan dagoenez, modu argian eta ulergarrian idatzi behar da, kontsumitzailea gai izan dadin kontratuak eragindako ondorio ekonomikoak ulertzeko, irizpide argi eta ulergarrietan oinarrituta.

Europako Batzordearen ustez, indizea gardena izango bada, haren ezaugarriak eta funtzionamendua oso-osorik azaldu behar dira, eta indize eskuragarri edo ofizialen konparazioak erakutsi. Banku-erakundeen iritziz eta Espainiako Erresumaren ordenamenduaren arabera, berriz, indize ofiziala publikoa eta gardena da, agintaritza eskudunek gainbegiratzen dute eta, Espainian, UTBa (urteko tasa baliokidea) da prezioak alderatzeko funtsezko eta nahitaezko tresna juridikoa, horrek maileguaren prezio osoa eta finantza-zama guztia (gastuek, komisioek, indizeak eta aplikatzekoa den diferentzialak osatua) jasotzen baitu.

Arazo prejudizial hori lehen auzialdiko epaitegi batek formulatu zuen, Auzitegi Gorenak 2017ko abenduaren 14an emandako epai batean kontratu horiek baliozkotzat eman eta hilabete batzuk geroago.

2019ko irailaren 10ean, abokatu nagusiak iritzi bat ezagutarazi zuen. Europako Batzordearen asmoen aurka, indizearen gardentasuna berretsi zuen, eta ez zuen beharrezkotzat jo haren etorkizuneko agertokirik edo zenbait indizeren arteko konparaziorik eskaintzea. Aitzitik, indarrean dagoen araudiak erregulatzen duen kontratu aurreko informazioa eman beharra dagoela azpimarratu zuen.

Gauzak horrela, gaur egun eskura dagoen informazioaren arabera, aurkako epaia egoteko probabilitate txikia dagoela jotzen da, aurrekari hauek direla eta: abokatu nagusiak ezagutarazi berri duen iritzia; Auzitegi Gorenaren aurretiko epaia; EBJAren jurisprudentzia, zeinak gardentzat jotzen dituen beste indize ofizial batzuk erreferentzia hartzen duten kontratuak, eta UTBa egotea, kontsumitzaileei nahitaez ezagutarazi behar zaiena eta ulergarri egiten duena bai zama ekonomikoa bai beste hipoteka-eskaintza batzuekiko konparazioa, edozein dela ere erreferentzia-indize aplikagarria.

Bestalde, zaila da aldeztatik zenbatestea EBJAk, abokatu nagusiaren iritziaren kontra eta Europako Batzordearen irizpideei jarraikiz, aurkako epaia emateak izango lukeen eragina. Hainbat faktoreren mende egongo litzateke eragin hori; hona hemen garrantzitsuenak: i) zer arau erabili beharko litzatekeen indize hori ordezkatzeko (hau da, nola kalkulatu beharko litzatekeen maileguaren indizea), ii) atzeraeraginez aplikatu beharko litzatekeen ala ez eta, baiezkoan (EBJAren ebazpena atzeraeraginez aplikatu beharko balitz), noiz arte eta iii), zenbat erreklamazio jarriko liratekeen, behar bezala arrazoituta, gardentasunik ezari buruz. Horrela, bada, etor litekeen edozein agertokik ez luke eragin nabarmenik izango Taldearen kaudimenaren edo funts propioen gainean.

2019ko abenduaren 31n, 41,2 milioi eurokoa da pertsona fisikoei HMElari lotuta emandako hipoteka-maileguen zenbateko osoa (ordainketa egunean duena).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

38. Fondo propioak

Hauxe da balantze bateratuetako epigrafe horrek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Kapitala	759.608	741.461
Bestelako erreserbak (Norberaren akzioak)	913.393 (1.839)	858.321 (1.620)
Erakunde nagusiko jabeen egotz dakiekeen emaitza (Konturako dibidenduak)	127.364 (34.233)	124.173 (33.492)
	<u>1.764.293</u>	<u>1.688.843</u>

Kapitala

Entitate Nagusiaren kapital soziala lan-bazkideek, bazkide kolaboratzaileek eta kooperatiba elkartuek eginiko eta ordaindutako ekarpenez dago osatuta. Entitate Nagusiko estatutu sozialen arabera (1. oharra), bazkide bakoitzaren ekarpenen zenbateko osoak ezin izango du kapital sozialaren % 20 gainditu pertsona juridikoa denean eta % 2,5 pertsona fisikoa denean. Bazkideek zor sozialetan duten erantzukizuna beraien ekarpenetara mugatuko da.

Ekitaldi bakoitzean, Kontseilu Errektoreak ekarpenei aplikatuko zaien interes-tasa proposatzen dio Batzar Nagusiari, horrek onespena eman diezaion. Kreditu Kooperatiben Legeak ezartzen duen araudiaren arabera, interes hori ezin da inoiz izan diruaren legezko interes-tasa baino 6 puntu handiagoa. 2019ko eta 2018ko ekitaldietan % 4,5koa izan da ohiko ekarpenetarako urteko interesa.

Ondoren, Entitate Nagusiaren «Kapitala» epigrafeko saldoan 2019ko eta 2018ko ekitaldietan izandako mugimenduak erakutsiko ditugu:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ekitaldi-hasierako saldoak	741.461	727.167
Retornos cooperativos procedentes de la distribución del excedente del ejercicio anterior (Nota 4)	23.711	21.478
Uneko ekitaldiko kapital sozialari egindako ekarpenetatik kapitalizatutako ordainketak	-	-
Kapital sozialerako ekarpenak		
- Elkartutako kooperatibenak	457	1.497
- Bazkideenak eta beste batzuenak	97	1.590
Ken, bajengatiko ekarpenen likidazioa		
- Elkartutako kooperatibenak	(964)	(2.529)
- Bazkideenak eta beste batzuenak	(5.154)	(7.742)
Finantza-pasiboaren izaerako kapitalerako intsuldaketak	-	-
Ekitaldi-itxierako saldoak	<u>759.608</u>	<u>741.461</u>

2019ko abenduaren 31n, LagunAro EPSV da zuzenean edo zeharka Entitate Nagusiaren kapital sozialean % 10etik gorako partaidetza duen erakunde bakarra; % 15,10ekoa da partaidetza (2018an % 15,21ekoa).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2013ko eta 2012ko ekitaldietan, kapital-ekarpeneko 2 jaulkipen berri egin zituen Entitate Nagusiak:

- i) Lehenengo jaulkipena lan-bazkideei, bazkide laguntzaileei eta elkartutako kooperatibei zuzendu zitzairen, eta 2012ko apiriletik urrira bitarteko harpidetze-aldia izan zuen. 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, lehen jaulkipen horretan harpidetutako zenbatekoa 35.333 eta 35.563 mila eurokoa izan da, hurrenez hurren. Lehen jaulkipen horretan, urtean % 7,5eko ordainketa finkoa lortu zen, 2015eko abenduaren 15era arte. Hortik aurrera, Entitateko Batzar Nagusiak gainerako ohiko ekarpenetarako onartu zuen tasaren pareko ordainketa ezarri zen.
- ii) Bigarren jaulkipena 2012ko abenduan abiatu zen, eta Entitatearekin lotura zehatz bat duten bezeroei zuzendu zitzairen. 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, bigarren jaulkipen horretan harpidetutako zenbatekoa 55.753 eta 56.091 mila eurokoa izan da, hurrenez hurren. Bigarren jaulkipen horretarako, urtean % 6ko ordainketa finkoa zehaztu zen, 2014ko abenduaren 30era arte. Hortik aurrera, Entitate Nagusiko Batzar Nagusiak gainerako ohiko ekarpenetarako onartu zuen tasaren pareko ordainketa ezarri zen.

Ekarpenak (sozietate-zatiak) *inter vivos* eskualdagarriak dira, baina baldintza batekin: ekarpena jasotzen duena bazkide izatea edo bazkide bihurtzea, Entitate Nagusiaren estatutuetan ezarritako baldintzen arabera. Bestalde, *mortis causa* oinordetza bidez ere transmiti daitezke, eskubidedunak bazkideak badira edo bazkide bihurtzen badira 6 hileko epean. Bazkideren batek baja hartuz gero, kapital sozialari egindako ekarpenak itzultzeko eska dezakete bazkide horrek edo dagozkion eskubidedunek. Kasu horretan, behin betiko baja-egunaren osteko lehen Batzar Nagusiak onartutako balantzearen arabera zehaztuko da ekarpenaren balioa, eta, bazkide izateari utzi izanaren arrazoien arabera, gerta daiteke zenbatekoa txikitzea Kontseilu Errektoreak erabakitako ehunekoa aplikatuz. Itzultzeko epea Kontseilu Errektoreak finkatuko du; baina, gehienez ere, 5 urtekoa izango da, baja-egunetik kontatzen hasita, edo urtebetekoa, gertaera eragiletik kontatzen hasita, bazkidea hilez gero.

2005eko azaroaren 4ko 1309/2005 Errege Dekretuaren Seigarren Azken Xedapenak hainbat aldaketa ekarri zituen, kreditu-kooperatiben erregelamendua onartu zuen 84/1993 Errege Dekretuaren 10. artikuluan, eta, horien bidez, kreditu-kooperatibek aukera dute estatutuetan bazkideen kapitalerako ekarpenen itzulketa mugatzeko. Entitate Nagusiaren estatutu sozialetan ezarri denez, bazkideen ekarpenak itzultzeko nahitaezkoa izango da Kontseilu Errektoreak aldeko erabakia hartzea eta itzulketa egin ondoren gutxieneko kapital soziala, baliabide propioak edo kaudimen-koefizientea behar adina estalita geratzea.

Entitate Nagusiaren estatutuen arabera, 10.000 mila eurokoa da erabat itzuli behar den gutxieneko kapital soziala.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, hauek dira Entitate Nagusiaren eta Caja Laboral Euskadiko Kutxa Cartera SLU sozietatearen esku dauden kapital-tresnak, horien balio nominala eta egun horietan egin gabe dauden ordainketak:

	2019			2018		
	Akzio-kop.	Balio nominala (eurotan)	Egiten dauden itzulketak	Akzio-kop.	Balio nominala (eurotan)	Egiten dauden itzulketak
Seguros Lagun Aro Vida SA	285.000	111,88	-	285.000	111,88	8.565
Seguros Lagun Aro SA	87.360	90,15	-	87.360	90,15	-
Caja Laboral Gestión SGIIC SA	1.045.000	6,01	-	1.045.000	6,01	-
Caja Laboral Pensiones GFP SA	250.000	10	-	250.000	10	-
Caja Laboral Euskadiko Kutxa Cartera SLU	1.237.500	6	-	1.237.500	6	-
Caja Laboral Bancaseguros OBSV SLU	10.000	1	-	10.000	1	-
Sociedad Gestión Activos Caja Laboral SAU	995.889	1	-	995.889	1	-
ISGA Inmuebles SA	60.000	1	-	60.000	1	-

Bestelako erreserbak

Balantze bateratuetako «Bestelako erreserbak» epigrafeko saldoa, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31koa, banakatuko dugu jarraian:

	2019	2018
Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioetan metatutako erreserbak edo galerak:	-	191
Erakunde elkartuak	-	191
Erakunde taldeaniztunak	-	-
Errebalorizazio-erreserbak:	-	-
Entitate Nagusia	-	-
Beste batzuk:	913.393	858.130
Entitate Nagusiari egotzitako erreserbak (galerak)	1.044.068	999.423
Mendeko erakundeei egotzitako erreserbak (galerak)	(130.675)	(141.293)
	913.393	858.321

Hona hemen «Bestelako erreserbak» epigrafearen saldoan 2019ko eta 2018ko ekitaldietan gertatutako mugimenduak:

	2019	2018
2018ko abenduaren 31ko saldoa	858.321	809.891
FINA 9aren lehen aplikazioaren eragina (2.3 oharra)	-	(3.447)
2019ko urtarrilaren 1eko saldoa	858.321	806.444
Aurreko ekitaldiko emaitzaren banaketa	52.743	49.371
Bazkideen ekarpen garbiak	16	18
Beste batzuk	2.313	2.488
2019ko abenduaren 31ko saldoa	913.393	858.321

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

1989ko maiatzaren 26ko Kreditu Kooperatiben 13/1989 Legeak, Kooperatiben Erregimen Fiskalari buruzko 1990eko abenduaren 19ko 20/1990 Legeak partzialki aldatu zuenak, kreditua antolatzen oinarri berriak ezarri zizkien erakunde horiei. 1993ko ekitaldian, berriz, 1989ko maiatzaren 26ko Kreditu Kooperatiben 13/1989 Legearen garapenerako Erregelamendua onartu zen, urtarrilaren 22ko 84/1993 Errege Dekretuaren bidez. Ekitaldian eskuragarri dagoen soberakina banatzeko irizpideak 4. oharrean jaso ditugu.

Nahitaezko Erreserba Fondoa

«Bestelako erreserbak» epigrafeak Nahitaezko Erreserba Fondoaren 713.487 mila euroak eta 666.048 mila euroak biltzen ditu, hurrenez hurren, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n. 13/1989 Legearen arabera, Nahitaezko Erreserba Fondora bideratu behar zen ekitaldiko soberakin erabilgarriaren % 50 gutxienez. 20/1990 Legeak aldatu egin zuen aurreko araua, ekitaldian Nahitaezko Erreserba Fondora bideratu beharreko gutxienezkoa %20ra txikitzeko. Entitate Nagusiaren estatutuetan ezarrita dagoen banaketa ekitaldian erabilgarri dagoen soberakinaren % 50ekoa da gutxienez, eta 4. oharrean banakatu da.

Kaudimengabezia-arriskuak aurreikusteko erreserba

13/1989 Legea indarrean sartu arte, kreditu-kooperatiba kalifikatuek gutxienez ekitaldiko soberakinaren % 15 bideratu behar zuten erreserba horretara. 13/1989 Legeak eta 20/1990 Legeak, ordea, ez dute zehazten ekitaldiko soberakinaren banaketa egitean erreserbei ezer zuzkitu behar zaienik, kaudimengabezia-arriskuak aurreikusteko.

Errebalorizazio-erreserba

Entitate Nagusiak bere egin zuen aktibo materialen errebalorizazioaz Espainiako Bankuaren 4/2004 Zirkularraren Lehen Xedapen Iragankorrek dioena. Horren arabera, 2004ko urtarrilaren 1etik aurrera erakundeek aktibo materialeko edozein elementu arrazoizko balioarekin baliozta dezakete, baldin eta aktiboak erabilera askekoak badira.

Borondatezko erreserbak

2011ko abenduaren 26an, baliabide propioen (eta batez ere erreserben) osaera soiltzeko asmoz, aztertu egin zituen Entitate Nagusiko Kontseilu Errektoreak. Konturatu zen, horiek osatzeko arrazoa eta orduz geroztik igaro den denbora ikusirik, erabilera askeko erreserbak direla «Kaudimengabezia-arriskuak aurreikusteko erreserbak», «Errebalorizazio-erreserbak», «Lehen aplikazioko erreserbak» epigrafeak eta beste batzuk. Hori dela eta, erabilera askeko erreserba horien saldoak epigrafe bakarrean bateratzea erabaki zuen Caja Laboralaren Batzar Nagusiak, 2012ko apirilaren 28an; «Borondatezko erreserbak» du izena eta guztira 88.947 mila euroko zenbatekoa biltzen du. Intsuldaketa hori 2011ko ekitaldiaren amaieran erregistratu zuen Entitate Nagusiak.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n mendeko erakundeei egotzitako «Bestelako erreserbak – Erreserbak/(galerak)» epigrafearen saldoa, erakundeen arabera banakatuta:

	2019	2018
Seguros Lagun-Aro Vida SA (*)	4.557	2.597
Caja Laboral Gestión SGIIC SA	1.608	1.256
Caja Laboral Pensiones GFP SA	149	105
Seguros Lagun-Aro SA (*)	3.803	10.858
Caja Laboral Kutxa Cartera SLU	8.035	1.505
Caja Laboral Bancaseguros OBSV SLU	3.380	2.631
Sociedad Gestión Activos Caja Laboral SAU	(12.233)	(13.149)
ISGA Inmuebles SA	(139.974)	(147.096)
	(130.675)	(141.293)

(*) Barne hartzen du Seguros Lagun Aro 2003 AIE entitatearen baterako eragina.

Hauxe da «Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioetan metatutako erreserbak edo galerak» ataleko saldoak 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n zuen banakapena:

	2019	2018
Erakunde elkartuak:	-	191
ICR Institutional Investment Management SGIIC SA	-	191
Erakunde taldeaniztunak:	-	-
	-	191

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n Taldeari egotzitako emaitzetarako ekarpena banakatuko dugu jarraian, erakundeen arabera:

	2019	2018
Entitate Nagusia	123.448	104.932
Mendeko erakundeak:	3.924	19.409
Seguros Lagun Aro Vida SA (*)	3.801	2.209
Caja Laboral Gestión SGIIC SA	1.663	1.352
Caja Laboral Pensiones GFP SA	165	44
Seguros Lagun Aro SA (*)	8.129	6.299
Caja Laboral Euskadiko Kutxa Cartera SLU	(11)	(11)
Caja Laboral BancaSeguros OBSV SLU	2.643	1.790
Sociedad Gestión Activos Caja Laboral SAU	(55)	852
ISGA Inmuebles SA	(12.411)	6.874
Partaidetzaren metodoaz balioztatutako erakundeak:	(8)	(168)
- Erakunde elkartuak:	(8)	(168)
ICR Institutional Investment Management SGIIC SA	-	(168)
Ategi Green Power SL	(8)	-
	127.364	124.173

(*) Barne hartzen du Seguros Lagun Aro 2003 AIE entitatearen baterako eragina.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

39. Beste emaitza global metatu bat

Hauxe da balantze bateratuetako epigrafe horrek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Emaitzetan birsailka daitezkeen elementuak:	(87.287)	(15.835)
Estaldura-deribatua. Eskudiru-fluxuen estaldura (zati eraginkorra):	(138.336)	(30.156)
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak:	51.049	14.321
Zor-tresnak	51.049	14.321
Ondare-tresnak	-	-
Emaitzetan birsailkatuko ez diren elementuak	16.492	14.940
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak:	16.492	14.940
Ondare-tresnak	16.492	14.940
	<u>(70.795)</u>	<u>(895)</u>

Ondare garbiko «Beste emaitza global metatu bat – Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak – Zor-tresnak» epigrafeko saldoan, Taldearen ondare garbiaren barruan sartu behar diren errenta finkoko finantza-tresna horien arrazoizko balioaren aldakuntzen zenbateko garbia biltzen da. Finantza-aktiboak saltzen direnean, aldeak galdu-irabazien kontuan jasotzen dira.

Ondare garbiko «Beste emaitza global metatu bat – Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak – Ondare-tresnak» epigrafeko saldoan, Taldearen ondare garbiaren barruan sartu behar diren ondare-tresna horien arrazoizko balioaren aldakuntzen zenbateko garbia biltzen da. Finantza-aktiboak saltzen direnean, aldakuntzak ondare garbiko «Bestelako erreserbak» epigrafean jasotzen dira (38. oharra).

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko ondare garbiko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafearen banakapena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Aurreko ekitaldi-itxierako saldoa	(895)	109.065
FINA 9aren aplikazioaren eraginak (2.3 oharra)	-	(77.805)
Ekitaldi-hasierako saldoa	(895)	31.260
Erreserbetan kargatuz egindako mugimendu garbia	(1.198)	(484)
Emaitzetan kargatzeko/(abonatzeko) mugimendu garbia	(321)	(22.415)
Salmentak eta amortizazioak	(505)	(17.637)
Narriaduraren ondoriozko galerak (garbiak), emaitzetan kargatzekoak	184	(4.778)
Errebalorizazio / (Minusbalio) garbiak	39.799	(9.936)
Eskudiru-fluxuen mikroestalduraren aldakuntzak	(108.180)	680
Beste batzuk	-	-
	<u>(70.795)</u>	<u>(895)</u>

Epigrafe honen bilakaera egoki irakurtzeko, 2019ko eta 2018ko ekitaldietan finantza-merkatuetan gertatutako inguruabarrak hartu behar dira kontuan; 18. oharrean azaldu dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko ondare garbiko «Beste emaitza global metatu bat» epigrafeko zenbatekoaren banakapena, erakundeen arabera:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Entitate Nagusia	(90.430)	(18.259)
Mendeko erakundeak:	<u>19.635</u>	<u>17.364</u>
- Seguros Lagun-Aro Vida SA	18.474	17.568
- Seguros Lagun Aro SA	1.161	(204)
Erakunde elkartuak eta taldeaniztunak	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>(70.795)</u>	<u>(895)</u>

40. Egoera fiskala

Entitate Nagusiak eta partaidetzapeko erakundeek bakoitzaren arautegi fiskal aplikagarriaren arabera banaka aurkezten dituzte sozietateen gaineko zergaren aitorpenak.

Gipuzkoako Kooperatiben erregimen fiskalari buruzko 2/97 Foru Arauaren arabera, kreditu-kooperatibei aplikatu beharreko zerga-tasa bakarra da, hain zuzen, % 28koa. Gainerako mendeko finantza-sozietateetan, 2019an % 24koa da ezarri beharreko zerga-tasa (2018an % 26koa).

Partaidetzapeko erakunde nagusien 2018ko sozietateen gaineko zerga likidatzeko, Gipuzkoako Foru Aldundiaren 2014ko urtarrilaren 17ko 2/2014 Foru Araua eta Bizkaiko Foru Aldundiaren 2013ko abenduaren 5eko 11/2013 Foru Araua aplikatu behar dira, partaidetzapekoak bere jarduera zer lurraldetan garatzen duen eta, beraz, sozietateen gaineko zergaren likidazioa non aurkezten duen.

2019ko ekitaldian zerga horri dagozkion zenbatekoak kalkulatu dituzte Entitate Nagusiko eta partaidetzapeko entitateetako kontseilariak, baita ekitaldiaren itxieran indarrean dagoen foru-araudiaren arabera ikuskapena egiteko prest daudenak ere.

Zerga-oinarri negatiboek eta Gipuzkoako foru-araudiaren babesean sortutako kenketek 30 urteko aplikazio-muga dute.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen Entitate Nagusiaren 2019ko eta 2018ko ekitaldietako kontabilitate-emaiza indibidualaren eta sozietateen gaineko zergaren zerga-oinarriaren berdinkatzeari buruzko informazioa:

	2019	2018
Ekitaldiko zerga aurreko kontabilitate-emaiza (*)	149.328	139.829
Diferentzia iraunkorrak		
Gehikuntzak		
- Kengarriak ez diren gastuak	51	107
- Beste kontzeptu batzuk	-	2.561
Murrizketak		
- Heziketako eta Sustapeneko Fondorako nahitaezko zuzkidura (56. oharra) (*)	(10.332)	(9.485)
- Kooperatiba arteko Fondo Sozialerako zuzkidura	(14.227)	(12.887)
- Kapital sozialerako ekarpenengatik kontura ordaindutako interes gordin kengarriak	(34.316)	(33.565)
- Nahitaezko Erreserba Fondorako nahitaezko zuzkiduraren % 50	(25.831)	(23.711)
- Ustiapenari lotutako higiezinak saltzeagatik berrinbertitutako gainbalioak	(3.653)	(10.927)
- Ezarpen bikoitzagatik kenkariak	(14.711)	(6.788)
- Beste kontzeptu batzuk	-	-
Zergaren kontabilitate-oinarria	<u>46.309</u>	<u>45.134</u>
Denbora-aldeak		
- Uneko ekitaldian sortutakoak	<u>(13.815)</u>	<u>(2.953)</u>
- Dinamizazio Plana	(15.504)	(1.300)
- Beste hornidura batzuen zuzkidurak	659	(378)
- Irekitze-komisioak (FINA 9a – 2.3 oharra)	(1.147)	(1.275)
- Beste batzuk	2.177	-
- Aurreko ekitaldietan sortutakoak	<u>2.906</u>	<u>1.967</u>
Zerga-oinarri fiskala	<u>35.400</u>	<u>44.148</u>
Zerga-oinarri negatiboen konpentsazioa	<u>(35.400)</u>	<u>(44.148)</u>
Likidazio-oinarria	<u>-</u>	<u>-</u>
Kuota osoa (% 28)	-	-
Kenketak eta hobariak	-	-
Kuota likidoa	-	-
Kontuko atxikipenak eta ordainketak	<u>(560)</u>	<u>(778)</u>
Sartu / (itzuli) beharreko sozietateen gaineko zerga	<u>(560)</u>	<u>(778)</u>

(*) Zerga aurreko emaitza, galdu-irabazien kontuko «Beste ustiapen-gastu batzuk» epigrafearen barruko Gizarte Ekintzako Fondoetarako nahitaezko zuzkidura aintzat hartu gabe (56. oharra).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen Entitate Nagusiaren galdu-irabazien kontuko «Jarduera etengabeen irabazien gainera zergen ondoriozko gastuak edo (-) sarrerak» epigrafearen osaera, 2019ko eta 2018ko ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Kontabilitate-oinarria tasa aplikagarrian	12.967	12.637
Kenketak eta hobariak	(1.167)	(1.235)
Beste kontzeptu batzuk	(111)	16
	<u>11.689</u>	<u>11.418</u>

Hona hemen galdu-irabazien kontuko «Jarduera etengabeen emaitzen gainera zergen ondoriozko gastuak edo (-) sarrerak» epigrafearen osaera, 2019ko eta 2018ko ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Kontabilitate-oinarria tasa aplikagarrian	12.967	12.637
Kenketak eta hobariak	(1.167)	(1.235)
Beste kontzeptu batzuk	(111)	16
Entitate Nagusiaren mozkinen gainera zerga	<u>11.689</u>	<u>11.418</u>
Partaidetzapeko erakundeen mozkinen gainera zerga:		
Kontabilitate-oinarria tasa aplikagarrian	4.333	3.287
Beste kontzeptu batzuk	-	-
	<u>16.022</u>	<u>14.705</u>

2019ko eta 2018ko ekitaldietan, galdu-irabazien kontuko «Jarduera etengabeen emaitzen gainera zergen ondoriozko gastuak edo (-) sarrerak» ez ezik, ondare garbiko «Beste emaitza global metatu bat» atalaren ondoriozko zerga geroratuak sortu edo itzuli dira, kontzeptu eta zenbateko hauen arabera:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Estaldura-deribatuak. Eskudiru-fluxuen estaldura (zati efektiboarena)	(42.070)	265
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	<u>14.802</u>	<u>(13.234)</u>
	<u>(27.268)</u>	<u>(12.969)</u>

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, hauexek dira etorkizuneko ekitaldietan konpentsatzeko dauden aurreko ekitaldietako Entitate Nagusiaren zerga-oinarri negatiboak:

	<u>Kompentsazioaren azken ekitaldia</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Zerga-oinarri negatiboak	2042	<u>526.070</u>	<u>562.354</u>
		<u>526.070</u>	<u>562.354</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, hauxe da etorkizuneko ekitaldietan erabiltzeko dauden Entitate Nagusiaren sozietateen gaineko zergaren kuotaren kenkari eta hobarien xehetasuna:

	Erabileraren azken ekitaldia	2019	2018
Ezarpn bikoitzagatikoen kenkariak	2041ekotik 2048kora	11.019	10.982
% 35eko kuotaren gaineko baterako mugadun kenkariak	2038kotik 2048kora	12.127	12.601
% 70eko kuotaren gaineko baterako mugadun kenkariak	2040kotik 2048kora	<u>7.537</u>	<u>5.820</u>
		<u>30.683</u>	<u>29.403</u>

% 70eko kuotaren gaineko baterako mugadun kenkariak Entitate Nagusiak I+G+i-an egindako inbertsioen ondoriozko kenkariei dagozkie, batez ere.

Entitate Nagusiko kontseilarien iritzian, aski litekeena da adierazi ditugun zenbatekoak aplikatzeko aukera emango duten onura fiskalak sortzea etorkizunean. Horregatik, kenkari, hobari eta zerga-oinarri negatibo horiek «Geroratutako zergen ondoriozko aktiboak» atalean aktibatuta dira (32. oharra).

Indarreko legeriaren arabera, zergak ezin dira behin betiko likidatutzat jo, harik eta aurkeztu diren aitorpenak agente fiskalek ikuskatzen dituzten arte edo 4 urteko iraungipen-epea iragan arte.

2019ko abenduaren 31n, Entitate Nagusiak agintari fiskalek ikuskatzeko ditu 2015etik 2019ra bitarteko ekitaldiei aplikagarri zaizkien zerga nagusi guztiak.

Entitate Nagusiko kontseilarien aburuz, ikuskatzeko dauden eta preskribatu ez diren ekitaldietako pasiboek (baldin badaude) ez dute eragin handirik izango, 2019ko ekitaldiko urteko kontu bateratuetan. Halaber, Taldeak eginiko eragiketei aplikatzekoa den araudi fiskala modu askotara uler daitekeenez, zenbait pasibo fiskal kontingente sor litezke ikuskatzeko dauden urteetan. Hala eta guztiz ere, Entitate Nagusiko kontseilarien iritziz, oso zaila izango da pasibo kontingente horiek gauzatzea, eta, edozein modutan, sor lezaketen zerga-zorrak ez luke eragin handirik izango Taldearen urteko kontu bateratuetan.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

41. Balantze bateratuko aktiboen eta pasiboen arrazoizko balioa

i) Finantza-aktibo eta -pasiboen arrazoizko balioa

13. oharrean adierazienez, «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» atala izan ezik, Taldearen finantza-aktiboak arrazoizko balioarekin daude erregistratuta honekin batera doan balantze bateratuan. Era berean, Taldearen finantza-pasiboak ere arrazoizko balioan daude jasota honekin batera doan egoera-balantze bateratuan, «Ageriko kapital itzulgarria» eta «Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan» atalak izan ezik.

Taula honetan laburtu ditugu jarraian adierazten diren finantza-aktiboen eta -pasiboen 2019ko eta 2018ko ekitaldi-itxieretako arrazoizko balioak, Taldeak arrazoizko balioak zehazteko erabilitako balioztapen-metodologiaren arabera sailkatuta:

	Balantzea guztira	Arrazoizko balioa	Arrazoizko balioaren hierarkia		
			1. maila	2. maila	3. maila
2019					
Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk	1.745.682	1.745.682	-	-	1.745.682
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak	47.066	47.066	44.906	2.160	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	1.275.239	1.275.239	1.172.316	-	102.923
Negoziatzeko helbururik ez duten eta nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren finantza-aktiboak	50.883	50.883	37.349	2.210	11.324
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	20.856.007	21.382.877	6.918.605	-	14.464.272
Deribatua – estaldura-kontabilitatea	106.525	106.525	-	106.525	-
FINANTZA-AKTIBOAK <u>GUZTIRA</u>	24.081.402	24.608.272	8.173.176	110.895	16.324.201
Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak	1.215	1.215	597	618	-
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan	22.181.867	22.181.867	-	-	22.181.867
Deribatua – estaldura-kontabilitatea	255.198	255.198	-	254.680	518
FINANTZA-PASIBOAK <u>GUZTIRA</u>	22.438.280	22.438.280	597	255.298	22.182.385
2018					
	Balantzea guztira	Arrazoizko balioa	Arrazoizko balioaren hierarkia		
			1. maila	2. maila	3. maila
Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk	1.573.346	1.573.346	-	-	1.573.346
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak	127.111	127.111	124.203	2.908	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	1.136.015	1.136.015	1.029.578	28.532	77.905
Negoziatzeko helbururik ez duten eta nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren finantza-aktiboak	62.136	62.136	40.557	1.911	19.668
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	18.998.859	19.124.240	5.593.467	50.364	13.481.409
Deribatua – estaldura-kontabilitatea	148.906	148.906	-	148.906	-
FINANTZA-AKTIBOAK <u>GUZTIRA</u>	22.046.373	22.171.754	6.787.805	232.621	15.152.328
Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak	1.893	1.893	1.321	572	-
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan	20.229.145	20.229.145	-	-	20.229.145
Deribatua – estaldura-kontabilitatea	158.166	158.166	-	157.890	276
FINANTZA-PASIBOAK <u>GUZTIRA</u>	20.389.204	20.389.204	1.321	158.462	20.229.421

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hauek dira arrazoizko balioak zehazteko erabili diren irizpideak:

1. maila: finantza-tresna horientzat jarduneko merkatuetan kotizatutako prezioak erabiltzea.
2. maila: antzeko finantza-tresnentzat jarduneko merkatuetan kotizatutako prezioak edo bestelako balioztapen-teknika batzuk erabiltzea (horietan, input esanguratsu guztiak zuzenean edo zeharka behatzekoak diren merkatu-datuetan oinarritzen dira).
3. maila: merkatu-datu behagarrietan oinarrituta ez dagoen input esanguratsuren bat duten balioztapen-teknikak erabiltzea.

Zehazki, balioztapen-teknika eta hipotesi hauek erabili dira, arrazoizko balioak zehazteko:

- Eskudirua, banku zentraletako eskudirutako saldoak eta ageriko beste gordailu batzuk: Ageriko saldoak edo epe laburrera egitekoak direnez, ulertu da horien arrazoizko balioa bat datorrela liburuetan erregistratutako balioarekin.
- Zorra adierazten duten baloreak. Zor publikoko aktiboetarako eta kreditu-erakundeek jaulkitako errenta finkoko balore jakin batzuetarako, merkatu aktiboetan argitaratutako kotizazioa hartu da aintzat (1. maila). Interes-tasen bilakaerari lotutako errentagarritasuna duten errenta finkoko balore batzuetarako, berriz, fluxuen deskontuan oinarritutako balioztapen-teknikak erabili dira, interes-tasen kurban eta antzeko tresnetarako merkatuaren *spread*ean oinarrituta (2. maila).
- Zorra adierazten duten gainerako baloreetarako, kanpoko balioztapen-agente baimenduek kalkulaturako prezioak erabili dira (3. maila).
- Ondare-tresnak. Jarduneko merkatuetan argitaratutako kotizazioa hartu da aintzat (1. maila), inbertsio-fondo eta arrisku-kapitaleko fondo jakin batzuetarako salbu, horietarako kanpoko balioztapen-agente baimenduek kalkulaturako prezioak erabili baitira (2. eta 3. maila).
- Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Maileguak eta aurrerakinak – Bezeroak. Erabaki da ez dagoela alde handirik horien kontabilitate-balioaren eta arrazoizko balioaren artean. Izan ere, Caja Laboralak emandako mailegu gehienek interes-tasa aldakorra dute erreferentziatzat edo, bestela, haien muga-eguna 12 hiletik beherakoa da. Era berean, kreditu-arriskuaren zorroan dagoen kreditu-arriskuaren ondoriozko hornidura-maila kuantifikatu egin da, ezartzekoa zaion kontabilitate-araudiarekin bat, eta ikusi da nahikoa dela kreditu-arriskua estaltzeko.

Dena dela, egungo ekonomia- eta finantza-ingurunea kontuan hartuta eta finantza-aktibo horientzako merkaturik ez dagoenez, litekeena da aktibo horiek alderdi interesdunen artean trukaturik gero har lezaketen zenbatekoa eta erregistratutako balio garbia desberdinak izatea. Izan ere, balizko erosleak galerak deskontatzeko aukera izango luke, bai kontabilitate-araudi aplikagarriari jarraikiz sortutako eta kontabilizatutako galerak, bai egungo egoera ekonomikoak, bere iraunaldia dela eta ezohikoak, etorkizunean jarraituz gero izan litzakeenak.

- Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan. Erabaki da ez dagoela alde handirik horien kontabilitate-balioaren eta arrazoizko balioaren artean. Izan ere, gehienek interes-tasa aldakorra dute erreferentziatzat edo, bestela, haien muga-eguna 12 hiletik beherakoa da.

Finantza-tresnen arrazoizko balioaren eta kontabilitate-balioaren artean aldea egotea hainbat arrazoiren ondorio izan daiteke:

- Tasa finkoarekin jaulkitako tresnetan, horien arrazoizko balioa merkatuko interes-tasen bilakaeraren arabera aldatzen da. Tresnaren hondar-bizitza zenbat eta handiagoa, orduan eta aldakuntza handiagoa.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

- Tasa aldakorrarekin jaulkitako tresnetan, erreferentziazko interes-tasarekiko marjina aldatu egiten bada tresna jaulki zenetik, gerta liteke arrazoizko balioa eta kontabilitate-balioa desberdinak izatea. Marjinak aldatzen ez badira, arrazoizko balioa eta kontabilitate-balioa balio-handitzeen datetan bakarrik etorriko dira bat. Gainerako datetan, zehaztuta dauden fluxuak interes-tasaren arriskuaren menpe egongo dira.

Honekin batera doazen balantze bateratuetan 3. mailan sailkatu eta arrazoizko balioarekin erregistratu diren finantza-aktibo eta -pasiboen saldoen mugimendua azalduko dugu jarraian:

	Aktiboa	Pasiboa
Saldoa 2017ko abenduaren 31n	140.314	66
Emaizetan erregistratutako balioztapen-doikuntzak	102.192	210
Emaizetan erregistratu ez diren balioztapen-doikuntzak	671	-
Erosketak, salmentak eta likidazioak	(145.604)	-
Sarrera / (irteera) garbiak 3. mailan	-	-
Kanbio-aldeak eta beste batzuk	-	-
2018ko abenduaren 31ko saldoa	97.573	276
Emaizetan erregistratutako balioztapen-doikuntzak	1.110	242
Emaizetan erregistratu ez diren balioztapen-doikuntzak	551	-
Erosketak, salmentak eta likidazioak	(4.753)	-
Sarrera / (irteera) garbiak 3. mailan	-	-
Kanbio-aldeak eta beste batzuk	-	-
2019ko abenduaren 31ko saldoa	94.481	518

2019ko eta 2018ko ekitaldietan zehar ez da finantza-aktiboen intsuldaketarik egin balioztapen-maila ezberdinen artean.

ii) Aktibo ez-finantzarioen arrazoizko balioa

Arrazoizko balioa ez den beste irizpide batez balioztatzen diren Taldeko aktibo ez-finantzarioek balantze bateratuan duten erregistro-balioaren eta arrazoizko balioaren arteko 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko konparazioa egingo dugu jarraian:

	2019		2018	
	Balio erregistratua	Arrazoizko balioa	Balio erregistratua	Arrazoizko balioa
Aktiboa				
Aktibo ukigarria:				
Erabilera propiokoa eta ondasun higiezinetakoinbertsioak	330.523	368.437	306.824	351.522
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak	172.361	172.361	207.496	207.496
Izakinak	68.127	68.127	48.621	48.621

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Honela zehaztu da aktibo horien arrazoizko balioa:

- Entitate Nagusiaren «Erabilera propioko ibilgetu materiala» eta «Ondasun higiezinetakoinbertsioak» epigrafeetan dauden ondasun higiezinen arrazoizko balioak, Espainiako Bankuak ezarritako arauet jarraikiz erakunde independenteek 2012aren eta 2018aren artean emandako tasazio-balioen bidez kalkulatu denak, epigrafe horietako kontabilitate-balioaren % 85 osatzen du, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n. Gainerako higiezinetarako, 2011ko balioztapenak (barruko tasazioak eta balioztapenak) eguneratu egin dira. Horiei, uneko abagunea eta merkatu-itxaropenak aintzat hartuta, objektibotasunez estimatutako zuzenketa-faktore bat aplikatu die Entitate Nagusiak.

Aktibo ukigarriko gainerako elementuetarako, kontabilitate-balio garbia hartu dugu, egun horietan merkatuan zuten balioaren estimaziorik fidagarriena delakoan.

- Estatuan saltzeko eutsitako aktibo ez-korronteen arrazoizko balioa zenbatesteko, horiek berreskuratzeko aukera hartu da kontuan, Espainiako Bankuaren 4/2017 Zirkularraren IX. eranskinaren V. atalean jasotako parametroak ezarriz esleitutako ondasunaren tipologiaren arabera. 2011ko abenduaren 31n higiezinen sustapenari lotuta zeuden aktiboen kasuan, berriz, 2012ko otsailaren 3ko 2/2012 Errege Lege Dekretuan zehaztutako irizpideak erabili dira. Ildo beretik, aipaturiko balioa zehazteko, Espainiako Bankuaren Erregistroan inskribatuta dauden tasazio-sozietateek egindako tasazioak hartu dira input osagarritzat, martxoaren 27ko ECO/805/3002 Ministerio Aginduan xedatutakoa betez. Bestalde, higiezinen merkatuaren eta ziklo ekonomikoaren gaur egungo egoera ere hartu da aintzat.

Entitateak tasazio-sozietate hauek erabiltzen ditu, batez ere: Sociedad de Tasación SA, Krata SA, Técnicas de Tasación SA eta Servicios Vascos de Tasaciones SA.

42. Finantza-bermeak

Taldeak ohiko jardunean hartutako konpromisoen ondorioz ordaintzera behartuta daudenek ordaindu ezean, Taldeak berak ordaindu beharko du hirugarrenen kontura, eta, epigrafe honetan, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n Taldeak kontzeptu horregatik ordaindu beharreko zenbatekoak biltzen dira:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Finantza-bermeak	<u>207.193</u>	<u>94.871</u>
	<u>207.193</u>	<u>94.871</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

43. Emandako maileguen konpromisoak eta emandako bestelako konpromisoak

Hona hemen epigrafe horren banaketa 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<u>Emandako maileguen konpromisoak:</u>	959.464	989.896
Hirugarrenek erabiltzeko modukoak:	959.464	989.896
Kreditu-entitateek	5	168
Administrazio publikoen sektoreak	144.579	174.702
Beste sektore egoiliar batzuek	814.816	814.935
Ez-egoiliarrek	64	91
<u>Emandako bestelako konpromisoak</u>	<u>304.984</u>	<u>289.202</u>
Zor anotatua erostea	-	-
Despoltsatzeko dauden harpidetutako baloreak	26.173	30
Emandako beste abal eta berrespen batzuk	113.854	113.063
Dokumentu-kreditu ezeztaezinak	11.122	14.429
Bestelako konpromiso kontingenteak:	153.835	161.680
Konpentsazio-ganberei emandako dokumentuak	153.835	161.680
	<u>1.264.448</u>	<u>1.279.098</u>

44. Interesen ondoriozko sarrerak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak	710	1.012
Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	-	-
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	12.090	11.847
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	257.712	237.339
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	100	157
Deribatuak – estaldura-kontabilitatea, interes-tasaren arriskua	8.243	22.408
Beste aktibo batzuk	16	2.146
Pasiboen interesengatiko sarrerak	4.224	4.576
	<u>283.095</u>	<u>279.485</u>

2019ko ekitaldian, hipoteka-bermedun eragiketei dagozkien 109.221 mila euro daude «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» epigrafean (2018an 105.503 mila euro izan ziren).

Interesen ondoriozko sarrera gehienak Entitate Nagusiko finantza-aktiboek sortu dituzte, eta amortizatutako kostuarekin edo arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela balioztatzen dira.

Aurreko taulako Interesen ondoriozko sarrera gehienak, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, interes-tasa efektiboaren metodoa erabiliz kalkulatu dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen Taldearen banku-bulegoek 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n duten kokapena lurraldeka:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Bizkaia	89	89
Gipuzkoa	66	67
Araba	29	31
Nafarroa	40	40
Sare Berria	80	82
	<u>304</u>	<u>309</u>

45. Interesen ondoriozko gastuak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Negoziatzeko eutsitako finantza-pasiboak	-	-
Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-pasiboak arrazoizko balioan	-	-
Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan	53.103	53.251
Deribatuak – estaldura-kontabilitatea, interes-tasaren arriskua	(45.051)	(45.343)
Beste pasibo batzuk	964	37
Aktiboen interesengatiko sarrerak	24.195	25.068
	<u>33.211</u>	<u>33.013</u>

Interesengatiko gastu gehienak Entitate Nagusiko finantza-aktiboek sortu dituzte, eta amortizatutako kostuan balioztatzen dira.

Aurreko taulako Interesen ondoriozko sarrera gehienak, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, interes-tasa efektiboaren metodoa erabiliz kalkulatu dira.

Estaldura-eragiketen ondoriozko gastuen zuzenketan, hipoteka-zedulen jaulkipen batzuen arrazoizko balioa estaltzeko kontratatutako finantza-trukeko eragiketak jasotzen dira, nagusiki (35. eta 27. oharrek).

46. Dibidenduen ondoriozko sarrerak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	5.712	8.208
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	1.361	3.438
	<u>7.073</u>	<u>11.646</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

47. Partaidetzaren metodoaz balioztatutako erakundeen emaitzak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan (28. oharra):

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Erakunde elkartuak	(9)	(168)
Erakunde taldeanitzak	-	-
	<u>(9)</u>	<u>(168)</u>

48. Komisioen ondoriozko sarrerak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Arrisku kontingenteengatik	2.936	2.773
Konpromiso kontingenteengatik	1.116	1.081
Atzerriko bankuetako dibisak eta billeteak aldatzeagatik	99	103
Kobrantza- eta ordainketa-zerbitzuengatik	50.267	49.945
Balore-zerbitzuengatik:	<u>26.687</u>	<u>25.595</u>
Baloreak aseguru eta kokatzea	-	-
Baloreak erosi eta saltzea	661	839
Administrazioa eta zainketa	1.496	1.494
Ondarearen gestioa	24.530	23.262
Banku-jarduerakoak ez diren finantza-produktuen komertzializazioagatik:	20.580	19.254
Inbertsio-fondoak	<u>2.450</u>	<u>2.282</u>
Pentsio-fondoak	16.738	15.675
Aseguruak	1.392	1.297
Beste batzuk	-	-
Bestelako komisioak	<u>14.665</u>	<u>15.356</u>
	<u>116.350</u>	<u>114.107</u>

49. Komisioen ondoriozko gastuak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Eragiketa aktibo eta pasiboetako artekari-sariak	37	32
Beste erakunde korrespontsal batzuei lagatutako komisioak	<u>4.039</u>	<u>4.675</u>
Efektuak kobratu edo itzultzeagatikoak	3	4
Beste arrazoi batzuegatik	4.036	4.671
Balore-eragiketengatik ordaindutako komisioak	<u>933</u>	<u>915</u>
Bitartekari monetarioekin	858	872
Beste batzuk	75	43
Bestelako komisioak	<u>7.208</u>	<u>6.960</u>
	<u>12.217</u>	<u>12.582</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

50. Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta pasiboei kontuetan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak, eta Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen irabazi edo (-) galera garbiak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horiek banakapen hau dute 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan, osatzen duten partiden jatorria aintzat hartuta:

	2019	2018
Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboei kontuan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	737	25.834
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	741	25.834
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	(4)	-
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak	5.230	(3.638)
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	5.230	(3.638)
	5.967	22.196
Irabaziak	13.203	34.955
Galerak	(7.236)	(12.759)
	5.967	22.196

Bestalde, hauxe da 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan saldo horiek eman dituzten finantza-tresnen banakapena, horien izaera aintzat hartuta:

	2019	2018
Zorra adierazten duten baloreak	1.639	25.504
Ondare-tresnak	4.328	(3.308)
Deribatuak	-	-
	5.967	22.196

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

51. Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboen eta -pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan, osatzen duten partiden jatorria aintzat hartuta:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Negoziatzeko eutsitako finantza-aktiboak	772	69
	<u>772</u>	<u>69</u>
Irabaziak	63.313	96.422
Galerak	(62.541)	(96.353)
	<u>772</u>	<u>69</u>

Bestalde, hauxe da 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan saldo horiek eman dituzten finantza-tresnen banakapena, horien izaera aintzat hartuta:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Zorra adierazten duten baloreak	6.443	13.910
Ondare-tresnak	90	(43)
Deribatuak	(5.761)	(13.798)
	<u>772</u>	<u>69</u>

52. Arrazoizko balioarekin izendatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktibo eta -pasiboen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Irabaziak	-	-
Galerak	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

53. Estaldura-kontabilitatearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak

Galdu-irabazien kontuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Estaldura-deribatuak	(259.136)	(55.847)
Estalitako partidak	259.074	39.900
	<u>(62)</u>	<u>(15.947)</u>
Irabaziak	387.305	297.563
Galerak	(387.367)	(313.510)
	<u>(62)</u>	<u>(15.947)</u>

«Estaldura-kontabilitatearen ondoriozko irabaziak edo (-) galerak – Estaldura-deribatuak» epigrafean, Entitateak 2019an eta 2018an zituen arrazoizko balioko estaldura-tresnen balioztapenagatiko doikuntzak sartzen dira. Bestalde, «Estaldura-kontabilitatearen ondoriozko irabaziak edo (-) galerak – Estalitako partidak» epigrafean, arrazoizko balioa estaltzeko izendatutako kontratu horiek estali dituzten elementuen balioztapenagatiko doikuntzak sartzen dira (ikus 13.e oharra).

54. Kanbio-alde [irabazi edo (-) galera] garbiak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Irabaziak	972.722	52.038
Galerak	(972.221)	(51.495)
	<u>501</u>	<u>543</u>

55. Beste ustiapen-sarrera batzuk

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Zerbitzuak emateagatiko salmentak eta sarrerak	1.638	2.017
Gainerako ustiapen-produktuak	12.921	13.101
Kostuak konpentsatzeko finantza-komisioak	-	2
Beste errentamendu operatibo batzuen sarrerak (garbiak) (30. oharra)	6.919	5.888
Aktibo higiezinaren ondoriozko izakinen aldakuntza	-	-
Beste produktu batzuk	6.002	7.211
	<u>14.559</u>	<u>15.118</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

56. Beste ustiapen-gastu batzuk

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Gordailuak Bermatzeko Funtserako ekarpena (10. oharra)	26.509	24.786
Suntsiarazpen Fondo Nazionalerako ekarpena (10. oharra)	3.131	2.852
Gizarte Ekintzako Fondoetarako nahitaezko zuzkidura (4. eta 33. oharrak)	10.332	9.485
Aktibo higiezin erostetak eta gastuak	-	-
Beste kontzeptu batzuk	4.160	4.200
Izakinetako aldakuntzak	-	-
	<u>44.132</u>	<u>41.323</u>

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldietako galdu-irabazien kontu bateratuetako «Beste ustiapen-gastu batzuk – Gizarte Ekintzako Fondoetarako nahitaezko zuzkidura» epigrafean erregistratutako zenbatekoak (10.332 mila eurokoak eta 9.485 mila eurokoak, hurrenez hurren) Kooperatiben Legean eta Entitatearen estatutuetan ezarritakoari jarraikiz Heziketako eta Sustapeneko Fondora egin beharreko nahitaezko zuzkidurari dagozkio (4. oharra).

Era berean, «Beste ustiapen-gastu batzuk – Beste kontzeptu batzuk» epigrafean, geroratutako zergen ondoriozko aktiboak zerga-administrazioaren aurrean galdagarria den kreditu bihurtzearen ondoriozko ondare-prestazioaren estimazioa, 2019ko abenduaren 31koa, jaso da; 2.340 mila euroko kopurua osatzen du (2.527 eurokoa 2018ko ekitaldian).

57. Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako aktiboen sarrerak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Jaulkitako aseguru- eta berraseguru-kontratuen sarrerak	189.528	194.780
	<u>189.528</u>	<u>194.780</u>

58. Aseguru- eta berraseguru-kontratuek babestutako pasibo-gastuak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Jaulkitako aseguru- eta berraseguru-kontratuen gastuak	133.240	140.171
	<u>133.240</u>	<u>140.171</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

59. Administrazio-gastuak

a) Pertsonal-gastuak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	2019	2018
Pertsonal aktiboaren soldatak eta eskersariak	122.623	120.009
Gizarte-segurantzaren kuotak	6.049	5.076
Kaleratzeen ondoriozko kalte-ordainak	50	637
Prestakuntza-gastuak	764	1.020
Beste pertsonal-gastu batzuk	800	956
	130.286	127.698

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, Entitate Nagusiaren jarduerari loturiko zerbitzuak ematearen ondoriozko ordainketak daude eta xehetasun hau dute:

	2019			2018		
	Interes hobariduna	Merkatuko interesa	Diferentzia	Interes hobariduna	Merkatuko interesa	Diferentzia
Interes-tasa txikiko maileguak	2	261	259	1	295	294

Ondoren, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n zegoen enplegatuen batez besteko kopurua zehazten da kategoriaren arabera banatuta:

	2019	2018
Zuzendariak	41	55
Buruak	443	438
Teknikariak	810	810
Administrariak	924	968
	2.218	2.271

2019ko abenduaren 31n, plantilla osoko 20 lagunek desgaitasun-mailaren bat zuten aintzatetsita (19k 2018ko abenduaren 31n).

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, hauxe zen Taldeko langileen banaketa, generoari begiratuta:

	Langile-kopurua					
	2019			2018		
	Emakum.	Gizonak	Guztira	Emakum.	Gizonak	Guztira
Zuzendariak	9	32	41	8	47	55
Buruak	145	298	443	138	295	433
Teknikariak	439	371	810	424	376	800
Administrariak	563	361	924	581	383	964
	1.156	1.062	2.218	1.151	1.101	2.252
Entitate Nagusia	907	964	1.871	923	1.015	1.938
Gainerako erakundeak: Mendekoak	249	98	347	228	86	314
	1.156	1.062	2.218	1.151	1.101	2.252

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hona hemen Entitate Nagusiaren Kontseilu Errektoreak 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n zuen banaketa, generoari dagokionez:

	Kide-kopurua					
	2019			2018		
	Emakum.	Gizonak	Guztira	Emakum.	Gizonak	Guztira
Kontseilu Errektoreko kideak	6	6	12	6	6	12

b) Beste administrazio-gastu batzuk

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	2019	2018
Higiezinak, instalazioak eta materiala:	10.763	15.706
Alokairuak (31. oharra)	664	5.748
Ibilgetuaren mantentze-lana	6.309	6.392
Argiteria, ura eta berokuntza	2.551	2.283
Inprimakiak eta bulegoko materiala	1.239	1.283
Informatika	8.629	8.896
Komunikazioak	4.813	5.504
Publizitatea eta propaganda	8.353	8.367
Gastu judizialak eta letratuenak	2.586	2.588
Txosten teknikoak	26.685	32.131
Fondoak zaindu eta lekualdatzeko zerbitzuak	1.885	1.880
Aseguru- eta autoaseguru-primak	863	1.085
Gobernu- eta kontrol-organoak	95	145
Langileek entitatea ordezkatzen eta joan-etorrietan egindako gastuak	1.600	1.696
Elkarteen kuotak	304	270
Azpikontratutako administrazio-zerbitzuak	6.493	6.699
Kontribuzioak eta zergak	10.026	10.389
Beste gastu batzuk	5.486	3.987
	88.581	99.343

2019ko urtarrilaren 1etik aurrera FINA 16a indarrean jarri denetik (2.4 oharra), Taldeak hurrenez hurren 30.098 eta 30.428 mila euroko errentamenduagatik aktiboa eta pasiboa aintzatetsi ditu 2019ko abenduaren 31n (30. oharra). Hala, 2.4 oharrean aipatzen den bezala, Taldeak «Alokairuak» epigrafean erregistratzen ditu 12 hilabetetik beherako errentamendu-kontratuen gastuak, bai eta errentan hartutako elementua balio txikikoa (emaitza-kontuan nabarmena ez dena) duten kontratuen gastuak ere. 2019ko abenduaren 31n 672 mila eurokoak izan dira.

2019ko ekitaldian, Entitate Nagusiko kontseilari eta zuzendari guztien erantzukizun zibilerako aseguru kolektiboaren prima ordaindu da, kargua betetzean egindako edo ustez egindako egintza okerrekin eragin litzaketan balizko kalteak estaltzeko. 36 mila euroko zenbatekoa ordaindu da guztira (35 mila eurokoa 2018ko ekitaldian).

Bestalde, «Beste administrazio-gastu batzuk – Kontribuzioak eta zergak» epigrafeak kreditu-erakundearen gordailuen gaineko zerga ere hartzen du 2019ko abenduaren 31n. 6.097 mila eurokoa da (5.694 mila eurokoa 2018an).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

60. Amortizazioa

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	2019	2018
Aktibo materiala	22.002	17.313
Ibilgetu ukigarria	21.170	16.579
Erabilera propiokoa	14.803	11.190
Finantza-errentamenduan lagatakoak	6.367	5.389
Ondasun higiezinetak inbertsioak	832	734
Aktibo ukiezina	55	111
	22.057	17.424

61. Hornidurak edo (-) hornidura-itzulketak

Galdu-irabazien kontu bateratuko epigrafe horrek banakapen hau du 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldietan:

	2019	2018
Pentsioetarako hornidurak eta enplegu ostean zehaztutako prestazioen bestelako obligazioak (37. oharra)	(721)	11.290
Emandako konpromiso eta bermeetarako hornidurak (37. oharra)	(315)	(999)
Ordaintzeko dauden zergen ondoriozko prozesu-gaietarako eta auzietarako hornidurak (37. oharra)	-	-
Gainerako hornidurak (37. oharra)	16.832	11.084
	15.796	21.375

62. Arrazoizko balioarekin balioztatu ez diren, emaitzetan aldaketak dituzten eta aldaketaren ondorioz galera edo (-) irabazi garbiak dituzten finantza-aktiboen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea

Epigrafe horrek xehetasun hauek ditu 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldiei dagokien galdu-irabazien kontu bateratuan:

	2019	2018
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak (24. oharra)	(160)	6.636
Zorra adierazten duten baloreak	(160)	6.636
Ondare-tresnak	-	-
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan (*) (25. oharra)	(11.231)	5.632
Maileguak eta aurrerakinak	(11.231)	5.632
Zorra adierazten duten baloreak	-	-
	(11.391)	12.268

(*) Barne hartzen du 2019ko abenduaren 31ko aktibo kobraezinen berreskurapena; 413 mila eurokoa izan da (2018ko abenduaren 31n 0 mila eurokoa).

(*) Barne hartzen du kaudimengabezien amortizazioa eta aktibo kobraezinen berreskurapena; hurrenez hurren, 2.857 eta 5.433 mila eurokoak izan dira 2019ko ekitaldian (2018koan, hurrenez hurren 3.845 eta 4.178 mila eurokoak).

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

63. Baterako negozioetako eta elkartuetako inbertsioen balioa narriatzea edo (-) balioaren narriadura itzultzea

Epigrafe horrek xehetasun hauek ditu 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldiei dagokien galdu-irabazien kontu bateratuan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Erakunde elkartuetako partaidetzak (28. oharra)	-	-
Erakunde taldeaniztunetako partaidetzak (28. oharra)	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>

64. Aktibo ez-finantzarioen balioa narriatzea edo (-) narriadura itzultzea

Epigrafe horrek xehetasun hauek ditu 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldiei dagokien galdu-irabazien kontu bateratuan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Aktibo ukigarriak (30. oharra)	1.313	(136)
Beste aktibo batzuk	-	-
	<u>1.313</u>	<u>(136)</u>

65. Aktibo ez finantzarioei kontuan baja ematearen ondoriozko irabazi edo (-) galera garbiak

Epigrafe horrek xehetasun hauek ditu 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldiei dagokien galdu-irabazien kontu bateratuan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Aktibo ukigarriak saltzeagatiko irabazi (galera) garbiak	(745)	310
Partaidetzak saltzeagatiko irabazi (galera) garbiak	-	-
	<u>(745)</u>	<u>310</u>

66. Saltzeko eutsitakotzat sailkatuta dauden eta jarduera etentzat har ez daitezkeen aktibo ez-korronteetatik eta elementu-talde besterengarrietatik datozen irabaziak edo (-) galerak

Epigrafe horrek xehetasun hauek ditu 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n bukatutako ekitaldiei dagokien galdu-irabazien kontu bateratuan:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Salgai dauden aktibo ez-korronteak saltzeagatiko irabazi (galera) garbiak	16.957	49.899
Salgai dauden aktibo ez-korronteen narriaduraren ondoriozko zuzkidura garbiak (34. oharra)	(21.158)	(28.099)
	<u>(4.201)</u>	<u>21.800</u>

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

67. Erakunde taldeaniztun eta elkartuekin egindako eragiketak

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n Entitate Nagusiaren eta mendeko erakundearen artean dituzten saldo garrantzitsuak eta egun horietan bukatutako ekitaldietan horien artean egindako transakzioen eragina ez dira baterakuntza-prozesuan sartu. Hona hemen erakunde taldeaniztun eta elkartuekin egindako aktiboko eta pasiboko eragiketen 2019ko eta 2018ko abenduaren 31ko saldoen laburpena:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Saldoak		
Bezeroen gordailuak	119	-
Aktibo ez-korronteak salgai	-	-
Abalak	-	-
Maileguak eta aurrerakinak	667	-

Erakunde taldeaniztun eta elkartuekin 2019ko eta 2018ko ekitaldietan egindako transakzioerik nabarmenenak aipatuko ditugu ondoren:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Interesak eta antzeko zamak	-	-
Jasotako komisioak	-	-
Interesak eta antzeko errendimenduak	-	-

68. Bestelako informazioa

Hona hemen Taldearen balantze bateratutik kanpo dauden bezeroen baliabideen xehetasuna, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Entitatearen Taldeak gestionatutakoak:	<u>4.785.775</u>	<u>4.399.165</u>
Inbertsio-sozietateak eta -fondoak	2.638.523	2.358.225
Pentsio-fondoak eta BGAEak	1.747.861	1.635.791
Aseguru-kontratuak aurrezkiak	399.391	405.149
Diskrezioz kudeatutako bezero-zorroak	-	-
Entitatearen Taldeak komertzializatutakoak baina ez kudeatuak	<u>1.088.330</u>	<u>921.746</u>
	<u>5.874.105</u>	<u>5.320.911</u>

2019ko abenduaren 31n, 5.231.108 mila eurokoa da hirugarrenen jabetzako balore-gordailuen saldoa (4.854.781 mila eurokoa 2018ko abenduaren 31n).

Taldeak 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n lagatuko «Zorra adierazten duten baloreak» atalaren lagapena 1.588.657 mila eurokoa eta 875.873 mila eurokoa da, hurrenez hurren. Zor-baloreok hirugarrenei lagatutakoak dira, eta balantzeko «Finantza-pasiboak amortizatutako kostuan – Bezeroen gordailuak» epigrafean agertzen dira.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

69. Hipoteka-merkatuko jaulkitzaileen eta kontabilitate-erregistro bereziaren gaineko informazioa

Txosteneko 35. oharrean adierazi denez, hipoteka-zedulak jaulki ditu Entitate Nagusiak. Hori dela eta, 2009ko apirilaren 24ko 716/2009 Errege Dekretuaren 21. artikuluan aipatzen den kontabilitate-erregistro berezian entitate jaulkitzaileari buruz dauden datuak erantsi ditugu jarraian, 7/2010 Zirkularrean ezarritakoari jarraikiz. Zirkular horrek hipoteka-merkatuaren hainbat alderdi garatzen ditu, Espainiako Bankuaren 2011ko azaroaren 30eko 5/2011 Zirkularrean ezarritako banakapen-mailarekin.

Era berean, 2009ko apirilaren 24ko 716/2009 Errege Dekretuak ezarritakoaren arabera — hipoteka-merkatua eta hipoteka-sistema finantzarioa arautzen dituen 1981eko martxoaren 25eko 2/1981 Legearen hainbat alderdi garatzen ditu—, Entitate Nagusiaren Kontseilu Errektoreak jakinarazi du, 2019ko abenduaren 31n ezarrita duela hipoteka-merkatua arautzen duen araudia betetzen dela bermatzeko politika- eta prozedura-multzoa, eta arduratzen dela araudi hori betetzeaz.

Politika eta prozedura horietan, besteak beste, gai hauen inguruko irizpideak sartzen dira:

Arriskuak emateko irizpideak mailegu-hartzaileen ordaintzeko gaitasunean oinarritzen dira. Gaitasun hori estimatzeko, funtsezkoak dira barne-ereduak (scoringak eta ratingak).

Hipoteka-bermea eta abal-emaileak dira onartutako arintzaile nagusiak. Hipoteka-bermean, eragiketen LTV erlazioa (arriskua eta tasazioa) balioztatzen da, bereziki.

Eredu horiek gai dira ez ordaintzeko probabilitatea estimatzeko, eta, beraz, eskabidearen lehen kreditu-kalifikazioa esleitzeko, idatzitako datuetan eta aldagai batzuen portaera historikoetan oinarrituta. Eragiketa bakoitza kalifikatzeko, arrisku-mailarik txikienetik handienera doan eskala bat erabiltzen da, eta maila horietako bakoitzaren arabera ez-ordaintzeak izateko probabilitatea esleitzen zaio.

Ereduak aldagai batzuk aztertzen dituzte: errenta- edo sarrera-maila, ondarea edo zorpetzea, ordaintzetan izandako portaera, kreditu-hartzailearen atxikimendua eta alderdi pertsonalak eta arrisku-eragiketari lotutako ezaugarri jakin batzuk.

Zehazki, aldagai-mota hauek bereizten dituzte indarrean dauden ereduak: ezaugarri pertsonalak, ez-ordaintzeen historikoa, errentak edo sarrerak lortzeko ahalmena, zorpetzea, ondare garbia, Entitatearekiko atxikimendua, eragiketaren ezaugarriak eta kredituaren estaldura (arintzaileak).

Gainera, prozedura batzuk daude, sartutako datuen gainean sisteman jasotako informazioa egiaztatzeko, bereziki gai hauetan: sarrerak, ondarea, hipoteka-bermea (higiezina tasatzearen bidez), finantzaketaren helburua, bezeroaren datu orokorrak eta bezeroaren portaeraren oinarriak.

Tasazioak egiten dira arrisku-eragiketak formalizatzeko hipoteka-berme moduan erabiltzen diren aktibo higiezinen balioa zehazteko, eta baldintza hauek bete behar dituzte:

- Espainiako Bankuaren Tasazio Erregistro Ofizialean erregistratutako tasazio-sozietateek egin behar dute.
- ECO/805/2003 Ministerio Agindua, 2003ko martxoaren 27koa, bete behar dute.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Aktibo horien balioa maiztasun aldakor batekin berrikusten da, horien bidez bermatutako eragiketaren kalifikazioa, zenbatekoa eta LTVa (aktiboaren arriskua/balioa) kontuan hartuta. Eragiketaren kalifikazioaren arabera politikak ezartzen dira, eragiketa arazotsuak (zalantzazkoak edo esleituak), normalak edo jarraipen berezikoak diren.

a) Eragiketa aktiboak

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n ordaintzeko dauden hipoteka-mailegu eta -kredituen balio nominala 9.983 milioi eurokoa eta 10.116 milioi eurokoa da, hurrenez hurren. Horietatik, aukeratzeko modukoak izateko ezaugarriak 7.554 eta 7.471 milioi eurok dituzte, hurrenez hurren (Errege Dekretu horren 12. artikulua finkatuta dituen mugak aintzat hartu gabe).

Ondoren, Entitate Nagusiaren hipoteka-bermedun maileguen eta kredituen balio nominala aurkeztuko dugu, bai eta araudi aplikagarrian xedatutakoaren arabera hipoteka-bonuen eta hipoteka-zedulen jaulkipen-muga kalkulatzeko aukeragarriak direnak ere:

	Mila eurokotan	
	2019	2018
	Balio nominala	Balio nominala
Maileguak guztira (a)	10.479.567	10.666.060
Jaulkitako hipoteka-partaidetzak	-	-
Horietatik: aktiboan aintzatetsitako maileguak	-	-
Jaulkitako hipoteka-transmisioen ziurtagiriak	496.763	550.339
Horietatik: aktiboan aintzatetsitako maileguak	496.763	550.339
Jasotako finantzaketak bermatzeko hipoteka-maileguak	-	-
Hipoteka-bonu eta -zedulen jaulkipena babesteko maileguak	9.982.804	10.115.721
Mailegu ez-aukeragarriak (b)	2.429.264	2.644.266
Aukeragarriak izateko baldintzak betetzen dituzte, salbu eta 716/2009 EDaren 5.1 artikuluan xedatutako muga	1.570.595	1.717.776
Gainerako mailegu ez-aukeragarriak	858.669	926.490
Mailegu aukeragarriak (c)	7.553.540	7.471.455
Hipoteka-bonuen jaulkipenak estaltzen dituzten maileguak	-	-
Hipoteka-zedulen jaulkipenak estaltzeko mailegu egokiak	7.553.540	7.471.455
Zenbateko ez-konputagarriak (d)	7.963	7.042
Zenbateko konputagarriak	7.545.577	7.464.413

- (a) Entitatearen alde hipoteka bidez bermatutako maileguetan —hipoteka-partaidetzen eta hipoteka-transmisioeko egiaztagirien bidez eskuratutakoak ere kontuan hartuta— erabilia eta kobratu gabe dagoen printzipala, balantzetik baja emanda egon arren eta zenbateko horrek azken *loan to value* tasazioaren zenbatekoan duen ehunekoa edozein izanik ere.
- (b) Hipoteka-bermedun maileguak, hirugarrenei transferitu ez zaizkienak, jasotako finantzaketei lotuta ez daudenak eta hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarritzat jotzeko baldintzak betetzen ez dituztenak, 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikuluan zehaztutakoaren arabera.
- (c) 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikulua arabera hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak, Errege Dekretu berorren 12. artikulua ezarritako zenbatekora murriztu gabe mugak.
- (d) 716/2009 Errege Dekretuaren 12. artikuluan finkatutako irizpideen arabera hipoteka-bonuen eta hipoteka-zedulen jaulkipena estaltzeko konputagarri ez diren mailegu aukeragarrien zenbatekoa.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

Segidan, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n hipoteka-mailegu eta -kredituek duten banakapena aurkeztuko dugu, zenbatekoen atributuen arabera:

	Mila eurokotan			
	2019		2018	
	Hipoteka-bonu eta -zedulen jaulkipena babesten duten maileguak (a)	Horietatik: mailegu aukeragarriak (b)	Hipoteka-bonu eta -zedulen jaulkipena babesten duten maileguak (a)	Horietatik: mailegu aukeragarriak (b)
GUZTIRA	9.982.804	7.553.540	10.115.721	7.471.455
1 ERAGIKETEN JATORRIA	9.982.804	7.553.540	10.115.721	7.471.455
1.1 Entitateak sortuak	9.920.419	7.507.099	10.046.551	7.421.395
1.2 Beste erakunde batzuetatik subrogatuak	62.385	46.441	69.170	50.060
1.3 Gainerakoak	-	-	-	-
2 DIBISA	9.982.804	7.553.540	10.115.721	7.471.455
2.1 Euroa	9.982.804	7.553.540	10.115.721	7.471.455
2.2 Gainerako dibisak	-	-	-	-
3 ORDAINKETAREN EGOERA	9.982.804	7.553.540	10.115.721	7.471.455
3.1 Normala	9.551.107	7.392.619	9.604.415	7.295.144
3.2 Beste egoera batzuk	431.697	160.921	511.306	176.311
4 BATEZ BESTEKO HONDAR-EPEMUGA	9.982.804	7.553.540	10.115.721	7.471.455
4.1 10 urtera artekoa	4.412.340	3.106.579	4.475.430	3.070.373
4.2 10 eta 20 urte artekoa	5.569.386	4.446.532	5.638.056	4.399.958
4.3 20 eta 30 urte artekoa	1.078	429	2.235	1.124
4.4 30 urtetik gorakoa	-	-	-	-
5 INTERES-TASAK	9.982.804	7.553.540	10.115.721	7.471.455
5.1 Finkoa	672.310	499.151	452.251	278.467
5.2 Aldakorra	-	-	-	-
5.3 Mistoa	9.310.494	7.054.389	9.663.470	7.192.988
6 TITULARRAK	9.982.804	7.553.540	10.115.721	7.471.455
6.1 Pertsona juridikoak eta enpresaburu indibidualak (enpresa-jarduerak)	928.034	1.273	1.036.047	1.470
<i>Horietatik: Eraikuntza eta higiezinaren sustapena</i>	55.745	-	91.714	-
6.2 Gainerako familiak	9.054.770	7.552.267	9.079.674	7.469.985
7 BERME-MOTA	9.982.804	7.553.540	10.115.721	7.471.455
7.1 Bukatutako aktiboak/eraikinak	9.930.468	7.543.947	10.044.381	7.461.367
7.1.1 Etxebizitzak	9.401.891	7.526.034	9.473.650	7.441.848
<i>Horietatik: babes ofizialeko etxebizitzak</i>	1.127.850	785.122	1.117.874	794.408
7.1.2 Bulegoak eta lokal komertzialak	298.558	15.004	321.396	16.139
7.1.3 Gainerako eraikin eta eraikuntzak	230.019	2.909	249.335	3.380
7.2 Eraikitze-bidean dauden eraikinak/aktiboak	3.381	-	7.257	-
7.2.1 Etxebizitzak	1.776	-	5.357	-
<i>Horietatik: babes ofizialeko etxebizitzak</i>	-	-	-	-
7.2.2 Bulegoak eta lokal komertzialak	1.605	-	1.900	-
7.2.3 Gainerako eraikin eta eraikuntzak	-	-	-	-
7.3 Lursailak	48.955	9.593	64.083	10.088
7.3.1 Hiri-lurzoru finkatua	26.544	5.090	28.250	5.097
7.3.2 Gainerako lursailak	22.411	4.503	35.833	4.991

- (a) Hirugarrenei transferitu ez zaizkien eta jasotako finantzaketari lotuta ez dauden hipoteka-bermedun maileguetan erabilia eta kobratu gabe dagoen printzipala, zenbateko horrek azken *loan to value* tasazioaren zenbatekoan duen ehunekoa edozein izanik ere.
- (b) 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikulua arabera hipoteka-bonua eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak, Errege Dekretu berorren 12. artikulua ezarritako zenbatekora murriztu gabe mugak.

Errege Dekretu hartako 12. artikuluan finkatutako irizpideen arabera 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n hipoteka-tituluen jaulkipena estaltzeko kontuan hartuko den zenbatekoa 7.546 eta 7.464 milioi eurokoa da, hurrenez hurren.

Balio nominalari eta eguneratuari dagokienez —azken hori Errege Dekretu horretako 23. artikuluan ezarritakoari jarraikiz kalkulatu da—, Entitate Nagusiak ez du hipoteka-bonuen jaulkipenik, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n. Bestalde, 2019ko eta 2018ko abenduaren

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA (Mila eurokotan adierazita)

31n zorroan dauden eta hipoteka-partaidetzen bidez edo hipoteka-transmisioko ziurtagirien bidez mugitu direnen balio nominala 497 eta 550 milioi eurokoa da, hurrenez hurren.

Aukeragarriak ez diren hipoteka-mailegu eta -kreditu guztien balio nominala 2.429 milioi eurokoa da 2019ko abenduaren 31n (2.645 milioi eurokoa 2018ko abenduaren 31n). Horietatik, 2019ko eta 2018ko ekitaldiak ixtean, 859 eta 1.718 milioi eurok, hurrenez hurren, ez dituzte betetzen 716/2009 Errege Dekretuaren 5.1 artikuluan zehaztutako mugak eta, beraz, ez dira aukeragarriak; alabaina, aukeragarriei eskatzen zaizkien gainerako baldintzak betetzen dituzte (arau horren 4. artikuluan adierazitakoak, alegia).

Hauxe da, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko hipoteka-mailegu eta -kreditu aukeragarrien balio nominalaren banaketa, hipoteka-merkatuaren ondoretarako eskura dugun azken tasazioaren gaineko arriskuaren ehuneko aintzat hartuta:

2019ko abenduaren 31n

	Mila eurokotan					GUZTIRA
	Eskura dugun azken <i>loan to value</i> tasazioaren zenbatekotik erabilitako printzipala (b)					
	2019					
% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta % 60koa edo txik.	% 60koa baino handiagoa	% 60koa baino hand. eta % 80koa edo txik.	% 80koa baino handiagoa		
Hipoteka-bonu eta -zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak (a)	2.426.211	2.713.017	7.686	2.406.626	-	7.553.540
- Etxebizitzaren gainekoak	2.406.907	2.701.189	-	2.406.626	-	7.514.722
- Gainerakoen gainekoak	19.304	11.828	7.686	-	-	38.818

2018ko abenduaren 31n

	Mila eurokotan					GUZTIRA
	Eskura dugun azken <i>loan to value</i> tasazioaren zenbatekotik erabilitako printzipala (b)					
	2018					
% 40koa edo txikiagoa	% 40koa baino hand. eta % 60koa edo txik.	% 60koa baino handiagoa	% 60koa baino hand. eta % 80koa edo txik.	% 80koa baino handiagoa		
Hipoteka-bonu eta -zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak (a)	2.406.228	2.714.414	9.091	2.341.722	-	7.471.455
- Etxebizitzaren gainekoak	2.387.714	2.700.000	-	2.341.722	-	7.429.436
- Gainerakoen gainekoak	18.514	14.414	9.091	-	-	42.019

- (a) 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikuluan arabera hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak, Errege Dekretu horren 12. artikuluan ezarritako zenbatekora murriztu gabe mugak.
- (b) *Loan to value* ratioa lortzeko, eragiketa bakoitzean erabilitako printzipala bermearen azken tasazioaren zenbatekoarekin zatitzen da.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

Hauek dira hipoteka-bonu eta hipoteka-zedula aukeragarriak eta ez-aukeragarriak jaulkitzea babesten duten hipoteka-mailegu eta -kredituen balio nominaleko mugimenduak, 2019an eta 2018an:

	Mila eurokotan	
	Mailegu aukeragarriak (a)	Mailegu ez-aukeragarriak (b)
1 2018ko irekierako saldoa	7.300.873	3.010.861
2 Epealdiko bajak	906.385	1.088.368
2.1 Mugaeguneratutako eta eskudirutan kobratutako printzipala	16.426	14.561
2.2 Ezerezte aurreratutako	135.053	101.210
2.3 Beste erakunde batzuetatik subrogatuak	1.120	463
2.4 Gainerako bajak	753.786	972.134
3 Epealdiko altak	1.076.967	721.773
3.1 Entitateak sortuak	1.058.371	703.740
3.2 Beste erakunde batzuetatik subrogatuak	6.191	2.774
3.3. Gainerako altak	12.405	15.259
4 2018ko itxierako saldoa	7.471.455	2.644.266
1 2019ko irekierako saldoa	7.471.455	2.644.266
2 Epealdiko bajak	760.261	774.097
2.1 Mugaeguneratutako eta eskudirutan kobratutako printzipala	16.042	78.169
2.2 Ezerezte aurreratutako	152.554	109.162
2.3 Beste erakunde batzuetatik subrogatuak	1.012	219
2.4 Gainerako bajak	590.653	586.547
3 Epealdiko altak	842.345	559.095
3.1 Entitateak sortuak	833.606	534.311
3.2 Beste erakunde batzuetatik subrogatuak	3.251	2.595
3.3. Gainerako altak	5.488	22.189
4 2019ko itxierako saldoa	7.553.539	2.429.264

(a) 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikulua araberako hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarriak diren maileguak, Errege Dekretu berorren 12. artikulua ezarritako zenbatekora murriztu gabe mugak.

(b) Hipoteka-bermedun maileguak, hirugarrenei transferitu ez zaizkienak, jasotako finantzaketei lotuta ez daudenak eta hipoteka-bonuak eta hipoteka-zedulak jaulkitzeko aukeragarritzat jotzeko baldintzak betetzen ez dituztenak, 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikuluan zehaztutakoaren arabera.

Hauek dira hipoteka-bonu eta -zedulen jaulkipena estaltzen duten hipoteka-mailegu eta -kredituen saldo erabilgarriak, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n:

	Mila eurokotan	
	2019 Printzipal erabilgarriak (a)	2018 Printzipal erabilgarriak (a)
Hipoteka-bonu eta -zedulen jaulkipena estaltzen duten hipoteka-maileguak	32.610	32.232
- Aukeragarriak izan daitezkeenak (b)	-	-
- Ez-aukeragarriak	32.610	32.232

(a) Konprometitutako zenbatekoak (muga) ken hirugarrenei transferitu ez zaizkien eta jasotako finantzaketei lotuta ez dauden hipoteka-bermedun mailegu guztietan erabilitako zenbatekoak, edozein dela ere azken *loan to value* tasazioaren zenbatekoaren gaineko arrisku osoaren ehunekoak. Sustatzaileei etxebizitzak saltzen direnean soilik ematen zaizkien zenbatekoak ere barne hartzen ditu saldo erabilgarriak.

(b) Hipoteka-bonuak eta -zedulak jaulkitzeko aukeragarriak izan daitezkeen maileguak, 716/2009 Errege Dekretuaren 3. artikulua araberako.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

2019ko eta 2018ko abenduaren 31n, Entitate Nagusiak ez du hipoteka-zedula biziak jaulkitzeko ordezkapen-aktiborik identifikatuta. Izan ere, egindako jaulkipenen ehunekoa jaulkipenak babesteko aukeratzeko moduko aktiboen gainetik dago data horietan, % 15,89an eta % 18,40an, hurrenez hurren. 1981eko martxoaren 25eko 2/1981 Legeak, Hipoteka Merkaturia Arautzekoak, % 80an du gehienezko kopurua ezarrita, 16. artikuluan.

b) Eragiketa pasiboak

Segidan, 2019ko eta 2018ko abenduaren 31n Entitate Nagusiaren hipoteka-mailegu eta -kredituen zorrotik egindako eta kolateralizatutako jaulkipenak banakatuko ditugu:

Hipoteka-tituluak	Mila eurokotan			
	2019	2018		
	Balio nominala	Batez besteko hondar-epemuga (hilabetetan)	Balio nominala	Batez besteko hondar-epemuga (hilabetetan)
1 Jaulkitako hipoteka-bonuak	-		-	
2 Jaulkitako hipoteka-zedulak (a)	1.200.000		1.375.000	
<i>Horietatik: pasiboan aintzatetsiak</i>	1.125.000		1.225.000	
2.1 Zorra adierazten duten baloreak. Eskaintza publiko bidez jaulkitakoak	75.000		150.000	
2.1.1 Urtebetera arteko hondar-epemuga	75.000		75.000	
2.1.2 Urtebetetik bi urtera arteko hondar-epemuga	-		75.000	
2.1.3 Bi urtetik hiru urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.1.4 Hiru urtetik bost urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.1.5 Bost urtetik hamar urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.1.6 Hamar urtetik gorako hondar-epemuga	-		-	
2.2 Zorra adierazten duten baloreak. Gainerako jaulkipenak	-		-	
2.2.1 Urtebetera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.2.2 Urtebetetik bi urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.2.3 Bi urtetik hiru urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.2.4 Hiru urtetik bost urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.2.5 Bost urtetik hamar urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.2.6 Hamar urtetik gorako hondar-epemuga	-		-	
2.3 Gordailuak	1.125.000		1.225.000	
2.3.1 Urtebetera arteko hondar-epemuga	500.000		100.000	
2.3.2 Urtebetetik bi urtera arteko hondar-epemuga	625.000		500.000	
2.3.3 Bi urtetik hiru urtera arteko hondar-epemuga	-		625.000	
2.3.4 Hiru urtetik bost urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.3.5 Bost urtetik hamar urtera arteko hondar-epemuga	-		-	
2.3.6 Hamar urtetik gorako hondar-epemuga	-		-	
3 Jaulkitako hipoteka-partaidetzak (b)	-		-	
3.1 Eskaintza publiko bidez jaulkitakoak	-		-	
3.2 Gainerako jaulkipenak	-		-	
4 Jaulkitako hipoteka-transmisioko ziurtagiriak (b)	496.763	220	550.340	228
4.1 Eskaintza publiko bidez jaulkitakoak	-	-	-	-
4.2 Gainerako jaulkipenak	496.763	220	550.340	228

(a) Hipoteka-zeduletan, Entitateak jaulkita eta amortizatu gabe daudenak ere hartzen dira barne, nahiz eta pasiboan erregistratuta ez egon (hirugarrenei saldu ez zaizkielako edo berrerosi egin direlako).

(b) Aktiboan erregistratutako (eta balantzean eutsitako) hipoteka-maileguei eta -kredituei soilik dagozkien hipoteka-partaidetzen eta hipoteka-transmisioko ziurtagiriaren zenbatekoa.

URTEKO KONTU BATERATUEN TXOSTENA, 2019KO ABENDUAREN 31N BUKATUTAKO EKITALDIKOA
(Mila eurokotan adierazita)

70. Hornitzaileei ordaintzeko batez besteko epealdiari buruzko informazioa. Hirugarren xedapen gehigarria. 2010eko uztailaren 5eko 15/2010 Legearen «Informatzeko beharra»

Jarraian, 2019ko eta 2018ko ekitaldietan hornitzaileei ordaintzeko batez besteko epealdiari buruzko informazioa emango dugu, arau hauek aintzat hartuta: batetik, 31/2014 Legea, abenduaren 3koa, gobernu korporatiboa hobetzeari buruzkoa, 15/2010 Legearen, uztailaren 5ekoaren, Hirugarren Xedapen Gehigarria aldatzen duena —azken Lege horrek 3/2004 Legea aldatu zuen, abenduaren 29koa, merkataritza-eragiketetan berankortasunaren aurkako neurriak ezartzen zituena—, eta, bestetik, Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuaren 2016ko urtarrilaren 29ko Ebazpenaren Xedapen Bakarra, eskatutako informazio-betebeharra betetzeari buruzkoa.

	Egunak	
	2019	2018
Hornitzaileei ordaintzeko batez besteko epealdia	19	19
Ordaindutako eragiketen ratioa	19	19
Ordaintzeko eragiketen ratioa	23	19
	Zenbatekoa (mila eurokotan)	
	2019	2018
Egindako ordainketak guztira	273.773	245.614
Ordaintzekoak guztira	10.289	10.405

71. Erakunde mendeko, taldeaniztun edo elkartuetako negozio-konbinazioak eta partaidetzen eskurapenak

- a) Erakunde mendeko, taldeaniztun edo elkartuetako kapitaleko eskurapenei buruzko informazioa

2019ko eta 2018ko ekitaldietan zehar, ez da Taldearentzat garrantzizkoa den eskurapenik gertatu erakunde mendeko, taldeaniztun edo elkartuetako kapitalean.

- b) Negozio-konbinazioak

2019ko eta 2018ko ekitaldietan zehar, Taldearentzat ez da garrantzizko negozio-konbinaziorik gertatu.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO
**TALDEKO ENPRESETAN DITUGUN PARTAIDETZEN ETA BESTE PARTAIDETZA BATZUEN BANAKAKO XEHETASUNA, 2019KO ABENDUAREN 31KOA
(Mila eurokotan adierazita)**

			2019								
			Partaidetzaren %-a		Kontabilitate-balioa			Partaidetzapeko erakundearen datuak (*)			
Sozietatea	Helbidea	Jarduera	Zuzena	Zeharkakoa	Gordina	Narriadura	Garbia	Aktiboak	Ondare garbia	Zerbitzuen / salmenten sarrerak	Emaizta garbia
Mendeko erakundeak											
Seguros Lagun-Aro Vida SA (a)	Bilbo	Aseguruak	76%	24%	34.507	-	34.507	566.841	80.605	54.111	2.639
Seguros Lagun-Aro SA	Bilbo	Aseguruak	49,64%	50,36%	17.649	-	17.649	237.943	61.843	94.836	6.887
Seguros Lagun-Aro 2003 AIE	Bilbo	Zerbitzuak ematea	-	100%	-	-	-	4.322	2.792	-	-
Caja Laboral Gestión SGIIC SA	Arrasate	Inbertsio-fondoan gestorea	100%	-	6.280	-	6.280	14.703	9.552	20.475	1.663
Caja Laboral Pensiones GFP SA	Arrasate	Pentsio-fondoan gestorea	100%	-	2.500	-	2.500	3.530	2.815	3.044	166
Caja Laboral Euskadiko Kutxa Cartera SLU	Arrasate	Partaidetza-edukitzailea	100%	-	59.673	-	59.673	70.403	62.543	6.547	6.531
Caja Laboral Bancaseguros OBSV SLU	Bilbo	Banka-aseguruetak operadorea	100%	-	10	-	10	14.425	5.032	41.400	2.643
Sociedad Gestión Activos Caja Laboral SAU	Arrasate	Aktibo higiezin gestorea	100%	-	4.970	(4.000)	970	7.323	6.882	444	(75)
ISGA Inmuebles SA	Arrasate	Aktibo higiezin gestorea	100%	-	108.248	(66.375)	41.873	183.065	150.013	44.841	(14.277)
					<u>233.837</u>	<u>(70.375)</u>	<u>163.462</u>				
2019											
			Partaidetzaren %-a		Kontabilitate-balioa			Partaidetzapeko erakundearen datuak (*)			
Sozietatea	Helbidea	Jarduera	Zuzena	Zeharkakoa	Gordina	Narriadura	Garbia	Aktiboak	Ondare garbia	Zerbitzuen / salmenten sarrerak	Emaizta garbia
Erakunde elkartuak											
Ategi Green Power SL	Arrasate	Energia-ekoizpena (BISG)	28,57%	-	333	-	333	3.602	1.137	-	(30)
					<u>333</u>	<u>-</u>	<u>333</u>				

(*) Honekin batera doazen ondareari buruzko datuak partaidetzapeko sozietateek 2019ko abenduaren 31n zituzten finantzetako egoera-orri homogeneizatuari dagozkie.

Eranskin honek urteko kontu indibidualei buruzko txostenaren 28. oharra osatzen du, eta, beraz, berarekin batera irakurri behar da.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO
TALDEKO ENPRESETAN DITUGUN PARTAIDETZEN ETA BESTE PARTAIDETZA BATZUEN BANAKAKO XEHETASUNA, 2018KO ABENDUAREN 31KOA (Mila eurokotan adierazita)

Sozietatea	Helbidea	Jarduera	2018								
			Partaidetzaren %-a		Kontabilitate-balioa			Partaidetzapeko erakundearen datuak (*)			
			Zuzena	Zeharkakoa	Gordina	Narriadura	Garbia	Aktiboak	Ondare garbia	Zerbitzuen / salmenten sarrerak	Emitza garbia
<i>Mendeko erakundeak</i>											
Seguros Lagun-Aro Vida SA (a)	Bilbo	Aseguruak	76%	24%	25.943	-	25.943	547.346	64.825	56.608	3.021
Seguros Lagun-Aro SA	Bilbo	Aseguruak	49,64%	50,36%	17.649	-	17.649	226.467	65.493	93.375	7.062
Seguros Lagun-Aro 2003 AIE	Bilbo	Zerbitzuak ematea	-	100%	-	-	-	3.854	2.792	-	-
Caja Laboral Gestión SGIIC SA	Arrasate	Inbertsio-fondoaren gestorea	100%	-	6.281	-	6.281	13.656	8.888	19.096	1.352
Caja Laboral Pensiones GFP SA	Arrasate	Pentsio-fondoaren gestorea	100%	-	2.500	-	2.500	3.303	2.650	2.974	44
Caja Laboral Euskadiko Kutxa Cartera SLU	Arrasate	Partaidetza-edukitzailea	100%	-	59.673	-	59.673	61.166	61.162	-	(15)
Caja Laboral Bancaseguros OBSV SLU	Bilbo	Banka-aseguruetakoko operadorea	100%	-	10	-	10	13.089	4.180	39.758	1.790
Sociedad Gestión Activos Caja Laboral SAU	Arrasate	Aktibo higiezinaren gestorea	100%	-	4.968	(4.000)	968	7.751	7.330	1.672	836
ISGA Inmuebles SA	Arrasate	Aktibo higiezinaren gestorea	100%	-	88.914	(60.840)	28.074	191.038	157.116	95.253	6.569
					<u>205.938</u>	<u>(64.840)</u>	<u>141.098</u>				

Sozietatea	Helbidea	Jarduera	2018								
			Partaidetzaren %-a		Kontabilitate-balioa			Partaidetzapeko erakundearen datuak (*)			
			Zuzena	Zeharkakoa	Gordina	Narriadura	Garbia	Aktiboak	Ondare garbia	Zerbitzuen / salmenten sarrerak	Emitza garbia
<i>Erakunde elkartuak</i>											
ICR Institutional Investment Management SGIIC SA	Madril	Inbertsio-fondoaren gestorea	21,43%	-	30	-	30	795	201	989	(783)
					<u>30</u>	<u>-</u>	<u>30</u>				

(a) 2018ko abenduaren 31n, Entitateak 8.585 mila euroko zenbatekoa du itzultzeko, Seguros Lagun-Aro Vida SA sozietatean duen partaidetzagatik.

(*) Honekin batera doazen ondareari buruzko datuak partaidetzapeko sozietateek 2018ko abenduaren 31n zituzten finantzetako egoera-orri homogeneizatuei dagozkie.

Eranskin honek urteko kontu indibidualei buruzko txostenaren 28. oharra osatzen du, eta, beraz, berarekin batera irakurri behar da.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

AGENTZIA-KONTRATUAK, 2019KO ETA 2018KO ABENDUAREN 31KOAK

Izena	Helbidea	Identifikazio-kodea	Ahalmenen egilespen-data	Agintearen amaiera-data	Jarduera-eremu geografikoa	Ordezkapenaren norainokoa
Caja Laboral Bancaseguros OBSV SLU	Diego Lopez de Haro kale nagusia, 2, Bilbo	B 75060988	2013-01-01	Mugagabea	Estatua	<ul style="list-style-type: none"> - Kontu korronteko, aurrezki-libretako eta epe finkorako ezarpenetako, inbertsio-fondoetako eta pentsio- eta aurreikuspen-planetako eragiketak tramitatzea, eta horretarako behar diren agiriak sinatzea. - Entitateari kredituen eta beste arrisku-eragiketa batzuen tramiteak egitea. - Entitatearekin posta-harremana eta publikoarekin kontaktua izatea. Berak egokitzat jotzen duen moduan antolatuko du lan-moldea eta ordutegia, Entitateak agintzen dizkion arau eta jarraibideen baitan.

FINA 9AREN LEHEN APLIKAZIOAREN ERAGINA

Ondoren, FINA 9 araua Taldean ezartzeak duen inpaktuari lotutako banakapenak zehaztuko ditugu.

Finantza-tresnen sailkapena eta neurketa

Hurrengo taulan jaso dira, batetik, 2017ko abenduaren 31ko KNA 39 arauaren eta 2018ko urtarrilaren 1eko FINA 9 arauaren arteko alderaketa, FINA 9aren errekerimendu berrien arabera birsailkatutako finantza-tresnen sailkapenari eta neurketari dagokiena (kontabilitate-balioaren narriadurarik eta eguneraketarik gabe, 2018ko urtarrilaren 1ean) eta, bestetik, liburutako zenbatekoa:

Balantzea	KNA 39		FINA 9	
	Zorroa	Kontabilitate-balioa (mila €-kotan)	Zorroa	Kontabilitate-balioa (mila €-kotan)
Ondare-tresnak	Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak (abenduan kostuan balioztatzen zirenak ere sartuta)	223.912	Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	89.969
			Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arazoizko balioan	133.943
	Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arazoizko balioan	380	Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	380
Zorra adierazten duten baloreak	Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arazoizko balioan	2.137	Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	2.137
	Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak	4.857.282	Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak	8.988
			Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	3.877.967
			Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arazoizko balioan	970.327
	Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak	410.937	Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	461.297
	Maileguak eta kobratzeko partidak	50.360		
Maileguak eta aurrerakinak	Maileguak eta kobratzeko partidak	13.746.458	Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	13.746.458

Narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketak doitzea, KNA 39tik FINA 9ra

Hurrengo taulan jaso da 2017ko abenduaren 31ko KNA 39 arauaren eta 2018ko urtarrilaren 1eko FINA 9 arauaren arteko berdinkatzea, FINA 9aren errekerimendu berrien arabera finantza-tresnen narriaduraren ondorioz egin beharreko balio-zuzenketei dagokiena (zorroak birsailkatu eta gero):

	Mila eurokotan		
	KNA 39 2017-12-31	Narriaduragatiko inpaktua	FINA 9 2018-01-01
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan	387.984	10.160	398.144
Maileguak eta aurrerakinak	387.441	10.160	397.601
Zorra adierazten duten baloreak	543	-	543
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arazoizko balioan	10.969	-	10.969
Zorra adierazten duten baloreak	10.969	-	10.969
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak	523.512	(219)	523.293
Emandako konpromisoak eta bermeak	20.992	-	20.992
	943.457	9.941	953.398

Balantzea doitzea, KNA 39tik FINA 9ra

Segidan, 2017ko abenduaren 31ko KNA 39 arautik 2018ko urtarrilaren 1eko FINA 9 araura bitartean balantze bateratuak izan duen doikuntza ikusiko dugu, FINA 9k sailkapenean, neurketan eta narriaduran duen inpaktua kontuan hartuta —aldatu diren balantze bateratuko epigrafeak baino ez ditugu jaso—.

AKTIBOA	KNA 39 2017-12-31	Nomenklatura- aldaketa (*)	Mila eurokotan		FINA 9 2018-01-01
			Sailkapenaren eta neurketaren inpaktua / Komisioak	Narriaduraren inpaktua / Beste batzuk	
Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak		-	101.474	-	101.474
Ondare-tresnak		-	90.349 (c)	-	90.349
Zorra adierazten duten baloreak		-	11.125 (d)	-	11.125
Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan		1.104.270	-	-	1.104.270
Ondare-tresnak		133.943 (c)	-	-	133.943
Zorra adierazten duten baloreak		970.327 (d)	-	-	970.327
Emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan	2.517	-	(2.517)	-	-
Ondare-tresnak	380	-	(380) (i)	-	-
Zorra adierazten duten baloreak	2.137	-	(2.137) (i)	-	-
Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak	5.081.194	(1.104.270)	(3.976.924)	-	-
Ondare-tresnak	223.912	(133.943) (c)	(89.969) (c)	-	-
Zorra adierazten duten baloreak	4.857.282	(970.327) (d)	(3.886.955) (d)	-	-
Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan		14.207.755	3.775.053	(10.160)	17.972.648
Zorra adierazten duten baloreak		461.297 (b)	3.782.064 (d)	-	4.243.361
Maileguak eta aurrerakinak		13.746.458 (a)	(7.011) (f)	(10.160) (e)	13.729.287
Maileguak eta kobratzeko partidak	13.796.818	(13.796.818)	-	-	-
Zorra adierazten duten baloreak	50.360	(50.360)	-	-	-
Maileguak eta aurrerakinak	13.746.458	(13.746.458)	-	-	-
Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak	410.937	(410.937)	-	-	-
Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak	227.235	-	-	219 (g)	227.454
Zergen ondoriozko aktiboak	286.186	-	-	4.524 (h)	290.710
AKTIBOA GUZTIRA	22.435.789	-	(102.914)	(5.417)	22.327.458

(*) FINA 9a indarrean sartzearen ondorioz.

- 2017ko abenduaren 31n «Maileguak eta kobratzeko partidak» epigrafean sailkatutako zenbatekoak «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» epigrafean sailkatu dira, zorroaren izena aldatu egin baita FINA 9a indarrean sartu ondoren.
- 2017ko abenduaren 31n «Muga-egunera arte eutsitako inbertsioak» epigrafean sailkatutako tresnak «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» epigrafean sailkatu dira, zorroaren izena aldatu egin baita FINA 9a indarrean sartu ondoren.
- 2017ko abenduaren 31n «Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak» epigrafean sailkatutako ondare-tresnak «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafean birsailkatu dira, zorro horren izena aldatu egin baita FINA 9a indarrean sartu ondoren. Hortik kanpo daude, ordea, PIOS testa betetzeko asmoa ez duten titulu jakin batzuk, batez ere inbertsio-fondoetako eta arrisku-kapitaleko fondoetako partaidetzak, halakoak «Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak» epigrafean sailkatu baitira. 13.176 mila euroko ezkutuko gainbalioak erreserbetan sailkatu dira, PIOS testa bete ez duten azken aktibo horiek birsailkatu egin baitira.
- Zorroetako negozio-ereduak berrikusi ondoren, 2017ko abenduaren 31n 3.877.967 mila euroko arrazoizko balioa zuten zor-tresnen azpi-zorro batzuk identifikatu ditu Taldeak «Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak» epigrafean, finantza-tresnei mugaeguneratu arte zorroan eustera bideratutako gestioarekin. Horregatik, «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan – Zorra adierazten duten baloreak» epigrafean sailkatu dira. Aipaturiko azpi-zorroetan dauden aktibo guztiek betetzen dute PIOS testa. Egin den sailkapen berriaren ondorioz, ezeztatu egin da 95.903 mila euroko ezkutuko gainbalio gordinen aintzatespena (ezkutuko elementuei lotutako mikroestaldurako doikuntzak kendu eta gero), amortizatutako kostuan balioztatzera igaro baitira. Bestalde, 2017ko abenduaren 31n «Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak» epigrafean sailkatutako gainerako zor-tresnak «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafean birsailkatu dira, zorro horren izena aldatu egin baita FINA 9a indarrean sartu ondoren. Hortik kanpo gelditu da, ordea, 8.988 mila euroko merkatu-balioa duen erreferentzia bat; izan ere, ez du PIOS testa bete eta, ondorioz, «Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak» epigrafean sailkatu da. Azken aktibo horren 1.012 mila euroko minusbalio gordinak erreserbetan sailkatu dira (zerga kenduta).
- Hornikuntzak handitzeko beharrari dagokio, kontabilitate-politika aldatu ondoren «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» epigrafean sartutako aktiboen balioa narriatu egin delako.
- Kreditu-komisioak erregistratzeko metodologia aldatu izanaren inpaktuari dagokio.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO
III. ERANSKINA

- g) «Saltzeko eutsitakotzat sailkatu diren aktibo ez-korronteak eta elementu-talde besterengarriak» epigrafeko aktiboen balio-narriadurari dagokio: 219 mila eurokoak dira.
- h) Narriaduraren ondoriozko horniduren hazkundearen eta komisioen zerga-eraginari dagokio.
- i) Taldeko aseguru-negozioak ekarritako errenta finkoko eta aldakorreko titulu jakin batzuk, 2017ko abenduaren 31n «Emaizetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» epigrafean sailkatuta zeudenak, «Negoziatzeko helbururik ez duten, nahitaez arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta emaitzetan aldaketak dituzten finantza-aktiboak» epigrafean sailkatu dira, Entitate Nagusiaren gestio-ereduaren ildoari jarraikiz lantzeko zorroren gestio-eredua. Birsailkapen horrek ez du eraginik izan «Erreserbak» eta «Beste emaitza global metatu bat» ataletan.

PASIBOA	Mila eurokotan				
	KNA 39 2017-12-31	Nomenklatura -aldaketa (*)	Sailkapenaren eta neurketaren inpaktua / Komisioak	Narriaduraren inpaktua / Beste batzuk	FINA 9 2018-01-01
Zergen ondoriozko pasiboak	112.498	-	-	(27.079)	(a) 85.419
PASIBOA GUZTIRA	20.707.361	-	-	(27.079)	20.680.282

(*) FINA 9 indarrean sartzearen ondorioz.

- a) 2018ko urtarrilaren 1ean zorroak birsailkatu arte —aurreko taulan aipatu da— aintzatesten ez ziren ezkutuko plusbalioen zerga-eraginari dagokio.

ONDARE GARBIA	Mila eurokotan				
	KNA 39 2017-12-31	Nomenklatura -aldaketa (*)	Sailkapenaren eta neurketaren inpaktua / Komisioak	Narriaduraren inpaktua / Beste batzuk	FINA 9 2018-01-01
FONDO PROPIOAK	1.619.363	-	3.710	(7.157)	1.615.916
Bestelako erreserbak	809.891	-	3.710	(d) (7.157)	806.444
Beste emaitza global metatu bat	109.065	-	(77.805)	-	31.260
Emaizetan birsailkatuko ez diren elementuak	-	31.393	(9.486)	-	21.907
Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak		31.393	(a) (9.486)	(c) -	21.907
Emaizetan birsailka daitezkeen elementuak	109.065	(31.393)	(68.319)	-	9.353
Estaldura-deribatutako. Eskudiruz-fluxuen estaldurak (zati eraginkorra)	(30.837)	-	-	-	(30.837)
Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten zor-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak		108.509	(a) (68.319)	(b) -	40.190
Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak	139.902	(139.902)	(a) -	-	
Zor-tresnak	108.509	(108.509)	-	-	
Ondare-tresnak	31.393	(31.393)	-	-	
ONDARE GARBIA	1.728.428	-	(74.095)	(7.157)	1.647.176
PASIBOA ETA ONDARE GARBIA GUZTIRA	22.435.789	-	(74.095)	(34.236)	22.327.458

(*) FINA 9 Zirkularra indarrean sartzearen ondorioz.

- a) 2017ko abenduaren 31n «Emaizetan birsailka daitezkeen elementuak - Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak» epigrafean sailkatutako zenbatekoak «Emaizetan birsailka daitezkeen elementuak – Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak» epigrafean sailkatu dira, FINA 9a indarrean sartzearen ondorioz. Hortik kanpo gelditu dira ondare-tresnekin lotutakoak, ez baitira emaitzetan birziklagarriak eta, beraz, «Emaizetan birsailkatuko ez diren elementuak – Arrazoizko balioarekin balioztatu diren eta beste emaitza global batean aldaketak dituzten ondare-tresnen arrazoizko balioaren aldaketak» epigrafean birsailkatu dira.
- b) 2017ko abenduaren 31n «Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak» epigrafean erregistratuta eta «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» atalean birsailkatuta dauden zor-tresnak amortizatutako kostuan balioztatzearen eragina.
- c) Inbertsio-fondoaren eta arrisku-kapitaleko fondoaren ezkutuko plusbalioak (PIOS testa betetzen ez duten aktiboak) beste emaitza global metatu batetik erreserbetara birsailkatzearen inpaktua.
- d) Hauei dagokie: kreditu-komisioak (-5.048 mila eurokoak) erregistratzeko metodologia aldatzearen inpaktuari, narriaduraren ondoriozko hornidurak (-7.157 mila eurokoak) handitzearen inpaktuari eta plusbalio garbiak (+8.758 mila eurokoak), 2017ko abenduaren 31n arrazoizko balioarekin eta ondare garbian aldaketak dituztela kategoriara birsailkatu direnenak, intsuldatzearen inpaktuari.

Segidan, kontabilitate-zifretan agregatutako inpaktuak aurkeztuko ditugu:

	<u>Miloi eurokotan</u>
Balantzearen gaineko eragin garbia	(81,2)
Narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketen hazkundea	(10,1)
Esleitutako aktiboen narriaduraren ondoriozko balio-zuzenketen murrizketa	0,2
Kreditu-komisioetan egozteko dagoen sarreraren erregistroa	(7,0)
Inbertsio-zorroen birsailkapenak	(95,9)
Eraginei lotutako geroratutako zergak	31,6
Ondare garbiaren gaineko eragina (murrizketa)	(81,2)
Balioztapenagatiko doikuntzen gaineko eragina (murrizketa)	(77,8)
Erreserben gaineko eragina (murrizketa)	(3,4)

Errenta finkoko azpi-zorro batzuk arrazoizko balioarekin eta beste emaitza global batean aldaketak dituztela kategoriatik arrazoizko balioan eta emaitzetan aldaketak dituztela kategoriara eta amortizatutako kostuan kategoriara sailkatu izanak murrizketa handia eragin du balioztapenaren ondoriozko doikuntzetan.

2018ko eta 2017ko abenduaren 31n, «Saltzeko prest dauden finantza-aktiboak» epigrafetik «Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan» epigrafean birsailkatu diren finantza-aktiboen arrazoizko balioa 3.154 eta 3.051 milioi eurokoa izan da, hurrenez hurren (kanpo geratu dira 2018an amortizatu diren erreferentzia jakin batzuk). Birsailkatu diren tituluek «Beste emaitza global metatu bat» epigrafean izango zuketuen inpaktua 74 milioi euro positibokoa izango zen, zerga-eragina kenduta.

FINA 9 araua ezartzeak inpaktu negatiboa izan du Talde bateragarriaren CET1 Fully loaded ratioan: oinarrizko 93 puntu negatibo ingurukoa.

URTEKO BANKU-TXOSTENA**LABORAL Kutxa Taldearen 2019ko abenduaren 31ko informazioa, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 10/2014 Legea eta 2013/36/EE Zuzentaraua betetzeko emana**

Informazio hau prestatzeko, 2014ko ekainaren 27ko Estatuko Aldizkari Ofizialean argitaratutako 2014ko ekainaren 26ko 10/2014 Legearen, kreditu-erakundeentzako antolamendu, ikuskapen eta kaudimenari buruzkoaren, 87. artikuluan eta Hamabigarren Xedapen Iragankorrean xedatutakoa bete dugu. Lege horrek Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko ekainaren 26ko 2013/36/EB Zuzentarauaren, kreditu-erakundeentzako jardueran sartzeari eta kreditu-erakundeak eta inbertsio-zerbitzuak ematen dituzten enpresak zuhurtziaz gainbegiratzeari buruzkoaren, 89. artikulua transposatzen du. Zuzentarau horrek, berriz, 2002/87/EE Zuzentaraua aldatzen du eta 2006/48/EE eta 2006/49/EE —CRD IV izenez ezaguna— Zuzentarauak indargabetzen ditu.

Araudi horri jarraikiz, kreditu-erakundeek Espainiako Bankuari bidali beharko diote, eta urtero argitaratu, ekitaldi bakoitzeko informazio bateratu hau, zer herrialdetan ezarrita dauden adierazita:

- a) Jardueraren izena, izaera eta kokapen geografikoa
- b) Negozio-bolumena
- c) Arduraldi osoko langile-kopurua
- d) Zerga aurreko emaitza gordina
- e) Emaitzaren gaineko zerga
- f) Jasotako dirulaguntzak edo laguntza publikoak

Aurrekoaren ildotik, eskatutako informazio hori zehaztuko dugu ondoren:

- a) Jardueraren izena, izaera eta kokapen geografikoa

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito (aurrerantzean Entitate Nagusia, LABORAL Kutxa edo Caja Laborala), helbide soziala Arrasaten (Gipuzkoan) duen eta 2012ko azaroaren 2an eratu zen kreditu-kooperatiba da. Caja Laboral Popular Coop. de Crédito eta Ipar Kutxa Rural S. Coop. de Crédito bat eginez sortu zuten. Kooperatiba kalifikatuaren izaera du Entitateak.

Entitate Nagusiko estatutu sozialen arabera, bere jarduera ez dago inolako lurralde-eremutara mugatuta, eta bazkideen eta hirugarrenen finantza-beharrak kreditu-erakundeentzako jardueren bidez asetzea du helburu. Xede horrekin, gainerako kreditu-erakundeek egin ditzaketan mota guztietako eragiketa aktibo, pasibo eta zerbitzuzkoak egin ahal izango ditu, bere helburu kooperatiboak sustatzeko eta ahalik eta ondoen betetzeko balio dutenak barne. Arreta berezia eskainiko die bere bazkideen finantza-beharrei, eta hirugarrenetik eragiketa aktiboetarako legezko mugak errespetatuko ditu.

2019ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiko LABORAL Kutxa Taldearen urteko kontu bateratu hauen I. eranskinean, jurisdikzio bakoitzean diharduten sozietateak xehatu ditugu, haien izena, kokapena eta jardueraren izaera zehaztuta.

- b) Negozio-bolumena, arduraldi osoko langile-kopurua, zerga aurreko emaitza gordina eta emaitzaren gaineko zerga

	Negozio-bolumena (mila eurokotan)	Arduraldi osoko langile-kopurua	Zerga aurreko emaitza gordina	Emaitzaren gaineko zerga
Espainia	394.974	2.098	143.386	16.022
GUZTIRA	394.974	2.098	143.386	16.022

Informazio honen eraginetarako, 2019ko abenduko emaitza-kontu bateratuaren marjina gordina hartu dugu negozio-bolumentzat.

Arduraldi osoko langile-kopuru baliokideari buruzko datuak sozietate/herrialde bakoitzeko plantillatik hartu ditugu, 2019ko ekitaldiaren itxieran.

Taldeko aktiboen etekinak, hau da, Entitate Nagusiari egotzitako emaitza garbia zati guztira dituen aktiboak, % 0,51 dira, 2019ko abenduaren 31n.

- c) Jasotako dirulaguntzak edo laguntza publikoak

LABORAL Kutxa Taldeak 2019ko ekitaldian zehar jasotako dirulaguntza edo laguntza publikoen zenbatekoa ez da nabarmena.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

KUDEAKETA-TXOSTENA, 2019KO EKITALDIKOA

Ekonomia globalak bizi duen egoera ez da batere erraza. 2019a amaitzean dezelerazioa handiagoa izan da, duela urtebete analistarik gehienek aurreikusten zutena baino.

Urtearen hasieran, hazkunde globalari buruzko aurreikuspenak % 2,9an zeuden ezarrita, eta, segur aski, % 2,5era murriztuko dira, eskualde ekonomikoaren arabera.

2018ko bigarren erdiko burtsa-doikuntzen eta Erreserba Federalak interes-tasetan egindako igoeren ondorioz, tenkatu egin ziren baldintza finantzarioak. Gainera, AEBko pizgarri fiskalak gutxitu egin dira eta, urtearen lehen erdian, AEBren eta Txinaren arteko borroka komertziala gordindu egin da. Horregatik, ulergarria da espero zena baino portaera kaskarragoa izatea 2019ak.

Europaren kasuan, Erresuma Batuak Batasunetik alde egin izanak ziurgabetasun handia ekarri du, urtearen lehen erdian, kontinentearen ekonomian; eta, beste arazo batzuk ere bazituenetz, jaulkipenen erregimena aldatzearekin batera, ahuldu egin da lokomotor alemaniarra. Azaldutako hori dela eta, ulergarria da banku zentralak diru-politikan egin duten orientabide-aldaketa, urtean zehar txikitu egin baitituzte interes-tasak.

LABORAL Kutxa Taldearen esparru geografikora etorri, EAEko eta Espainiak ekonomiak hazkunde-ziklo luzean daude murgilduta, eta, dezelerazioaren ondorioz hazkunde-tasak % 3tik % 2ra jaitsi badira ere, erritmoa askoz handiagoa da inguruko herrialdeetako baino, eta aukera ematen du lan-merkatuko magnitudeak hobetzeko.

2020ari begira, hazkundean hamarren batzuetako aparteko doikuntzaren bat egin beharko da uneko ekitaldiaren aldean, eta, azkenean, borroka komertziala eta Brexita egoki konpontzearen mende egongo da dena. Aurreikuspenen arabera, % 1,6ko, % 1,8ko eta % 2,2ko tasak espero dira, hurrenez hurren, Espainian, Euskal Autonomia Erkidegoan eta Nafarroako Foru Komunitatean. Hazkunde-tasa horiei esker, 2019ko batez besteko langabezia-tasak % 13,1, % 9,1 eta % 7,5 inguruan kokatu ahal izango dira, hurrenez hurren, eremu geografiko horietan. Gainera, prezioak % 1 inguru haziko dira, eta, beraz, diru-politikan ez da aldaketa handirik aurreikusten.

Merkatuan aktiboen erosketa garbiak amaituz eta 2019ko irailean edo urrian tasak handitzeko asmoa berretsiz eman zion bukaera Europako Banku Zentralak (EBZk) 2018ari. Dena delarik, aurreikusitakoa baino dezelerazio handiagoa gertatu zenez, moldatzeko neurri-sorta bat hartzea erabaki zuen 2019ko irailean; besteak beste, gordailuen interes-tasak oinarritzko 10 puntu jaistea eta -% 0,50ean kokatzea, eta tiering-sistema bat finkatzea, nahitaezko erreserba minimoen mailari 6 aldiz ere % 0an eustea ahalbidetzen baitu.

Errentagarritasunari dagokionez, interes-tasetan espero den agertokiak eta egungo ziklo ekonomiko hedakorraren akidura-seinaleek eragina izango dute, berriro, marjinetan, eta zaildu egingo dute horien murrizketa negozio-bolumen handiagorekin konpentsatzea. Horrenbestez, kontuak kontrolatzearen (instalaturako ahalmena gehiago doitzuz) eta zuzkiduren bilakaeraren mende egongo dira, hein handian, emaitzak; nekez gaindituko dute egungo batez besteko ROEaren % 5.

Kaudimenaren alorrean garrantzitsua izango da MREL eskakizuna indarrean sartzea. Horren eraginez, baliabide propio edo galerak xurgatzeko gaitasuna duten pasibo gehiago izan beharko dira, estatuan kaudimen-maila justu samarra baitu sektoreak.

Berankortasunaren alorrean, sektoreak 2019ko ekitaldia % 5 inguruko tasarekin itxiko duela aurreikusten da, eta 2020aren amaieran % 4,7ra inguratuko dela —2017an % 7,9koa izan zen—. Bilakaera positibo horretan, azken urteotan egin diren zorro-

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

salmentak nabarmentzen dira. Edonola ere, ekonomiaren zikloak okerrera eginez gero, tasak handitu egin ahal izango dira zuzenean.

Sektorea inbertsio handiak ari da egiten, digitalizazioaren eskakizunetara egokitzeko, eta, horren ondorioz, bezero edo sarrera-iturri berriak lortzeak ez dio errentagarritasun handiagorik ematen. Alabaina, nabarmena da, bestalde, sare komertzialeko eragiketak beste kanal batzuetara eramatearen ondoriozko efizientziaren hobekuntza. Horren harira, nabarmentzekoa da ordainketen alorreko PSD2 arautegi berria indarrean sartu izana. Horren ondorioz, beste mehatxu bat dugu orain, partaide gehiago sartuko direlako bezeroaren eragiketekin harremanetan egotea ahalbidetzen duen negozio errentagarri horretan.

Gauzak horrela eta interes-tasen aurkako agertokia gorabehera, LABORAL Kutxa Taldeak errentagarritasunari eustea lortu du, gastuari eusteko politika egokiari eta bere kreditu-zorroaren kalitate handiari esker. Hala, sendotu egin du berez handia duen kaudimen-maila.

Ondoren, negozioaren zifrarik garrantzitsuenak jaso ditugu.

Aktibo osoa 25.058,4 milioi eurora iritsi da, hau da, % 9ko igoera izan du aurreko urteko itxierakoaren aldean.

Bezeroen gordailuak 21.425,1 milioi eurokoak dira, 2018ko itxieran baino % 9,98 handiagoak, batik bat ageriko kontuek izan duten 1.330 milioi euroko (% 9,30eko) gorakadaren eraginez. Hein batean, eperako ezarpenen epigrafetik fondoak ateratzeagatik gertatu da, 279,8 milioi txikitu baita horren saldoa.

Maileguak eta bezeroen aurrerakinak 13.973,1 milioi eurokoak dira 2019ko ekitaldiaren amaieran. Beste finantza-aktibo batzuen aldakuntzaren eragina alde batera utzita, kreditu-inbertsio tradizionala % 3,83 handitu da, administrazio publikoei emandako finantzaketaren igoera nabarmena dela eta.

Bezeroei emandako kredituaren zalantzazko arriskuen bolumena % 17,17 txikitu da; ondorioz, «Beste sektore egoiliar batzuk» epigrafeko berankortasun-ratioa % 3,73ra jaitsi da 2019aren amaieran. Datu hori sektoreko batez bestekoa baino zertxobait txikiagoa da, gordailu-erakundeetako % 4,78koa baita.

Bestalde, «Beste emaitza global batean aldaketak dituzten finantza-aktiboak arrazoizko balioan» eta «Zorra adierazten duten baloreak amortizatutako kostuan» epigrafeek, hurrenez hurren, 1.275,2 eta 6.412,6 milioi euroko zenbatekoak dituzte. Horrela, amortizatutako kostuko zorroak % 25,6ko pisua du balantze osoan.

Efizientziari eta likideziari buruzko adierazleek parametro egokietan jarraitzen dute, bai termino absolutuetan bai erlatiboetan. Efizientzia-indizea, KHSFaren aurreko marjina gordinaren gaineko administrazio-gastu moduan neurtua, % 54an kokatu da 2019an. Egiturazko likideziaren ratioa, emandako kredituen gaineko gordailuetan oinarritua, berriz, % 70,1ekoa izan da.

Kaudimenari dagokienez, Talde bateragarriaren baliabide propio konputagarriak 1.731,6 milioi eurokoak dira, 2019ko abenduaren 31n. CET1 (Common Equity Tier 1) ratioa, sektoreko nabarmenenetako bat, % 20,17an kokatu da, eta bat dator guztizko kaudimenaren ratioarekin.

Galdu-irabazien kontuan sarrera eta gastuen atal hauek nabarmentzen dira:

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

Zerga ondorengo emaitza 127,4 milioi eurokoa da 2019an, gizarte-ekintzako zuzkidura egin aurretik 137,7 milioiko mozkina lortuz, eta, beraz, gainditu egin dira Taldearen Gestio Planeko aurreikuspenak.

Egungo interes-tasa apalek eragin zuzena dute lehen marjinetan. Halere, interesen marjina 249,9 milioi eurora heldu da.

Dibidenduak, komisio garbiak, finantza-tresnen zorroen errebalorizaziotik eta besterentzetik lortutako irabaziak eta beste ustiapen-emaitza batzuk eta aseguruaren negozioaren deribatuak batuta, 145,1 milioi euro lortu dira 2019an. Horrenbestez, marjina gordina 395 milioi eurokoa da.

Kostuen atalean, Taldeak jarraitu egin du kostuei eusteko eta arrazionalizatzeko politikarekin. Horrela, administrazio-gastuak 218,9 milioi eurokoak izan dira, % 3,60 jaitsi ostean.

Narriaduraren ondoriozko galerek, hornikuntzetarako zuzkidurek eta salgai dauden aktibo ez-korronteengatik emaitzek 9,9 milioi euroko eragina izan dute emaitzetan. Gainera, esleitutako aktiboen ondoriozko hornidurak hazi egin dira eta kreditu-inbertsioagatik horniduren behar txikiagoek konpentsatu dituzte. Ildo horretan, Taldeak eutsi egin dio ohiko balioztapen-politikari.

Taldearen arrisku nagusiei dagokienez, horien xehetasuna 2019ko ekitaldiko urteko kontuetako 15.etik 21.era bitarteko oharretan jaso da.

Aseguruaren negozioak 39,5 milioi euroko emaitza globalak ekarri dizkio LABORAL Kutxa Taldeari, poliza berrien salmentan izandako igoera handiaren, ezbehar-tasa txikiaren eta gastuen kudeaketa efizientearen eraginez.

Higiezinaren alorrari dagokionez, 2019ko ekitaldian eutsi egin dio higiezinaren sustapenaren eta eraikuntzaren jarduerarekin arrisku-posizioak murrizteko prozesuari; 69,7 milioi euro txikitu ostean, 733,1 milioi euroan kokatu da urte-amaieran, eta saldo horren % 67 inguruko estaldurak lortu dira.

Azken ekitaldietako ildoari jarraikiz, interes-tasa txikiak oztopo izango dira, 2020an, kreditu-erakundearen errentagarritasunean. Beraz, funtsezkoak izango dira, alde batetik, berankortasunaren jaitsierak ekarriko duen hornidura-behar txikiagoa eta, bestetik, aktibo ez-emankorren gestio egokia.

Testuinguru horretan, Entitatearen datorren ekitaldirako aurreikuspenen arabera, interesen marjina txikitu egingo da, interes-tasaren egoeraren ondorioz, eta baliabide gehiago behar izango dira Entitateari eboluzionatzen laguntzarren Plan Estrategikoan zehaztu diren proiektuak garatzeko. Ahalegin hori guztia, baina, konpentsatu egingo du, hein handian, higiezinaren negoziotik eta aseguruetatik espero den ekarpenak. Horrela, 2019an lortutakoaren pareko zerga ondorengo irabazia espero da.

Negozio-bolumenetan eta, zehazki, aktiboan, arrisku-saldoren formalizazio berrien ondorioz, kreditu-zorro gordina portzentajezko puntu batetik gora haziko da, segmentu guztietan.

Pasiboaren aldetik, hazkundera aurreikusten da; izan ere, eperako figuren eta balantzetik kanpoko posizioen jaitsiera aise konpentsatuko dira ageriko kontuen saldoaren igoerarekin.

Zalantzazko arriskuaren bolumenak beheraka jarraituko du, berandutzean sartzen direnak gutxitu egingo direlako. Horrela, zalantza-ratioa berriro jaitsiko da hurrengo ekitaldiaren bukaeran.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

Interes-tasa nulu eta negatiboak eta emaitza-kontua errentagarri bihurtzeko zailtasunak nagusi diren merkatu-ingurune honetan eta 2019ko ekitaldian zehar egindako gogoeta estrategikoaren ondoren, urratsak eman eta plan estrategikoan aurreikusitako helburuak lortzen hasteko urtea izango da 2020a. Zehaztuta dauden oinarrizko 2 zutabeak hartuko dira aintzat: batetik, Core negozioa optimizatzea, hazkunde errentagarria maximizatzeke xedez, betiere sozietate-ereduari, kaudimen-mailari eta egungo finantza-egoerari eutsita, eta, bestetik, LABORAL Kutxa Taldea eraldatzea, tresna, negozio-eredu eta gaitasun gehiago dituen Taldea bilakatzeko, merkatu-ingurune gero eta zailago eta zorrotzago batean lehiatzen jarraitu ahal izateko.

Hornitzaileei ordaintzeko batez besteko epea 19 egunekoa izan da 2019an, 2010eko uztailaren 5eko 15/2010 Legeak, merkataritzako eragiketetan berankortasunaren aurkako neurriak ezartzekoak, gehienez finkatutako 30 eguneko epea baino laburragoa. Aintzat hartu dira, gainera, 2014ko abenduaren 3ko 31/2014 Legea, gobernu korporatiboa hobetzeko Kapital Sozietateen Legea aldatzen duena, eta Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuaren 2016ko urtarrilaren 29ko Ebazpenaren Xedapen Gehigarri Bakarra. Batez besteko ordainketa kalkulatzeko, Lege horretan ezarritakoa hartu da aintzat.

2018ko abenduaren 28ko 11/2018 Legeak, informazio ez-finantzarioari eta dibertsitateari buruzkoak, arautzen du bi alderdi horien inguruan eman beharreko informazioa. Caja Laboralak, interes publikoko erakundea izanik, Kudeaketa Txosten Bateratuari atxikitako agiri gehigarri batean argitaratu du Caja Laborala Taldeari buruzko informazio ez-finantzarioaren egoera-orria, aipaturiko araudiak agindutako betebeharrei erantzuteko.

Bai LABORAL Kutxak eta bai Seguros Lagun Aro osatzen duten bi aseguru-erakundeek Enpresaren Gizarte Erantzukizunaren Txostenak (EGE txostenak) aurkezten dituzte, urtean behin, nazioarteko estandarrei jarraikiz. Hain zuzen ere, hemen bildutako informazioak horietan daude xehetasun handiagoz azalduta.

Ondoren, indarrean dagoen legediaren arabera, Caja Laboraleko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena aurkeztuko dugu, Kudeaketa Txosten Bateratuaren eranskin gisa.

EGE

IRAUNKORTASUN TXOSTENA ETA INFORMAZIO
EZ-FINANTZARIOAREN EGOERA-ORRIA **2019**

LABORAL Kutxak aitortzen du Txosten hau GRI estandarren (aukera zehatzaren) arabera egin dela eta 2018ko abenduaren 28ko 11/2018 Legearen errekerimenduak, informazio ez-finantzarioari eta dibertsita eari buruzkoak, betetzen dituela, AENOREk egindako kanpo-egiaztapenaren arabera.

LABORAL
kutxa

0.Gutuna	4
1.Nor garen	7
1.1. Taldearen aurkezpena.....	8
1.2. Egitura operatiboa	9
1.3. Kooperatibismoa.....	10
1.4. Balioak, printzipioak, estandarrak eta jokabide-arauak	11
1.5. Bulegoen banaketa geografikoa	12
1.6. Taldearen datu nagusiak	13
1.7. Estrategia eta arriskuaren gestioa	14
1.8. Printzipioak eta gobernua	17
1.9. Gobernu-organoen garapena	21
1.10. Gobernu-organoetako kideen ordainsaria	21
1.11. Ustelkeria eta eroskeria	21
1.12. Kapitalak zuritzea.....	23
1.13. Araudia betearaztea.....	24
2.Gestio arduratsua	25
2.1. Gestio-ikuspegia	26
2.2. Konpromisoak eta lorpenak	28
2.3. EGEaren ibilbide-orria	29
2.4. LABORAL Kutxaren EGEaren inguruko aginte-aula.....	30
2.5. Materialtasun-analisia	31
2.6. Nazio Batuen Mundu Ituna eta Garapen Jasangarrirako Helburuak (GJHak)	33
3.Interes-taldeen gestioa	35
3.1. Bezeroekiko harremanak	36
3.1.1. Gestio-ikuspegia	36
3.1.2. Bezeroen magnitude nagusiak	36
3.1.3. Bezeroekiko elkarrizketak	36
3.1.4. Bezeroarekiko gestio arduratsua eta zerbitzu-kalitatearen bikaintasuna	38
3.1.6. Produktu eta zerbitzu arduratsuak	42
3.2. Langileekiko harremanak	48
3.2.1. Gestio-ikuspegia	48
3.2.2. Plantillaren magnitude nagusiak.....	49
3.2.3. Plantillarekiko elkarrizketa.....	49
3.2.4. Plantillaren garapena	50
3.2.5. Aniztasuna eta aukera-berdintasuna	53
3.2.6. Lan-bizitza eta familia bateragarri egitea	56
3.2.7. Ordainsariaren gestioa	56
3.2.8. Laneko segurtasuna eta osasuna	58

3.3. Gizartearekiko harremana	61
3.3.1. Gestio-ikuspegia	61
3.3.2. Magnitude nagusiak: Irabaziak gizartean banatzea	65
3.3.3. Elkarrizketa gizartearekin	66
3.3.4. LABORAL Kutxak ontzat emandako ekimenak	67
3.4. Ingurumenarekiko harremanak	69
3.4.1. Gestio-ikuspegia	69
3.4.2. Magnitude nagusiak eta bideratutako ekimenak.....	70
3.5. Enpresa hornitzaileekiko harremanak	76
3.5.1. Gestio-ikuspegia	76
3.5.2. Magnitude nagusiak	77
3.5.3. Elkarrizketa hornitzaileekin.....	77
3.5.4. Ekitaldian hornitzaileen gestio arduraturako garatutako ekimenak.....	78
4. Beste magnitude batzuk	79
4.1. Bezeroak	80
4.2. Pertsonak.....	83
4.3. Ingurumena	89
5. Txostenari buruzko informazioa	90
6. Eranskinak	93
6.1. Baliokidetasun-taula	94
6.2. GRI adierazleen taula	96
6.3. Txostenaren edukia zehazteko prozesua	101
6.4. AENORen egiaztapena.....	101

A close-up photograph of a hand holding a silver ballpoint pen, writing on a piece of light-colored paper. The paper is placed on a larger sheet of textured, brownish paper. The image is partially obscured by a dark, semi-transparent geometric shape that frames the text.

0.

GUTUNA

2019a amaitu da. Oso urte berezia izan da LABORAL Kutxako pertsonontzat, gure 60. urteurrena ospatu dugu eta. 2019an, iraganera begiratzean, proiektu kooperatibo hau zergatik eta zertarako sortu zen ekarri ahal izan dugu gogora, eta zer-nolako bidea egin behar izan dugun honaino iristeko. Baina, etorkizunera ere begiratu dugu. Hirurogei urteko esperientzia hori guztia bildurik, hausnarketa estrategiko bat egin dugu, hurrengo urteetan sortuko zaizkigun erronkak aztertzeko. Erronka handiak eta zoragarriak izango dira, eta, haiei aurre egiteko, gauzak egiteko gure modu berezia baliatuko dugu, aurreko 60 urteetan bezala; hau da, pertsonen eta inguruarekiko konpromisoak jarraituko dute gure misioaren elementu nagusietakoak izaten.

Jomugatzat 2022. urtea duen hausnarketa estrategikoan, gure posizionamendua aztertu dugu, bai eta gure negozio tradizionalaren indarrari eutsiz erronka berriei (digitalizazioaren azkartzeari eta *open banking*ari, besteak beste) aurre egiteko gauzatu behar ditugun ekimenak ere. Teknologiaren, talentuaren eta datu-kudeaketaren arloetako gaitasunak ere baloratu ditugu, indartu egin behar baititugu, proposatutako helburuak lortzeko. Nabarmentzekoa da jasangarritasuna LABORAL Kutxarentzako elementu estrategikotzat hartu dela, esplizituki lehen aldiz, Plana osatzen duten 5 multzo handietako batean. Bloke hori zeharkako elementu bat izango da, gainerako programak aurrera nola eraman zehaztuko duena, gobernantzaaren eta jasangarritasunarekiko konpromisoaren ikuspegitik. Arlo horri eman diogun garrantzi estrategikoarekin bat etorritik, ohiko negozio- eta gestio-helburuekin batera jasangarritasuneko 10 helburu neurgarri lortzeko konpromisoa hartu dugu,aldi estrategiko honetarako. Helburu horiek gure gizarteak aurre egin behar dien gizarte- eta ingurumen-erronka nagusiak hartzen dituzte barne: berdintasuna, ingurumena, enpresa hornitzaileen gestioa eta gure inguruneko aurrerapen ekonomiko eta sozialari ekarpena egitea.

Gure 60. urteurrenez eta hausnarketa estrategikoko prozesuaz gain, bada bereziki aipatu beharreko 2019ko beste elementu bat: LABORAL Kutxako Zuzendaritza Nagusia aldatu egin da, erretiroa dela eta. Zuzendaritza-talde berriak urtebete darama entitate kudeatzen, errelebo-prozesu ordenatu baten ostean. Horri esker, lortu egin ahal izan ditugu lortu nahi genituen emaitzak, eta, aldi berean, sektoreko kaudimen-, likidezia- eta errentagarritasun-ratiorik onenak ere bai.

Victor Hugok esan omen zuen esaldi hau: ez dago ezer boteretsuagorik unea iritsi zaion ideia baino. Bada, 2019a izan da jasangarritasunak finantza-sektorearen pentsamoldea eraldatu duen urtea. Inflexio-puntu bat gertatu da bai bankuen alorreko araugintzan, bai sektoreko ekimenen bidez eta bai inbertsio gizartearekiko arduratsuekin zerikusia duen orotan. Jarduerak gizartean duen eragina, gobernamentu ona eta, bereziki, finantzek krisi klimatikoaren aurkako borrokari egiten dioten ekarpena protagonistak dira, gaur egun, agenda, ekimen eta proiektuetan.

Eraldaketa horren baitan, oso harro gaude 2019ko gertaera garrantzitsu batez: irailean, Nazio Batuen Banku-jarduera Arduratsuen Printzipioak sinatu zituzten 130 bankuetako bat izan gara. Ekimen hori erreferentzia izango da sektorean. Helburua: finantza-sistemaren konpromisoa eta erantzukizuna zehaztea, etorkizun jasangarriaren alde egiteko, Garapen Jasangarriko Helburuekin (GJHeKin) eta klima-aldaketaren inguruko Parisko Hitzarmenekin bat. Printzipio horiek etorkizuneko banku-sistema jasangarriko esparrua sortzen dute, eta industriari laguntzen diote gizarteari nolako ekarpen positiboa egiten dion erakusten.

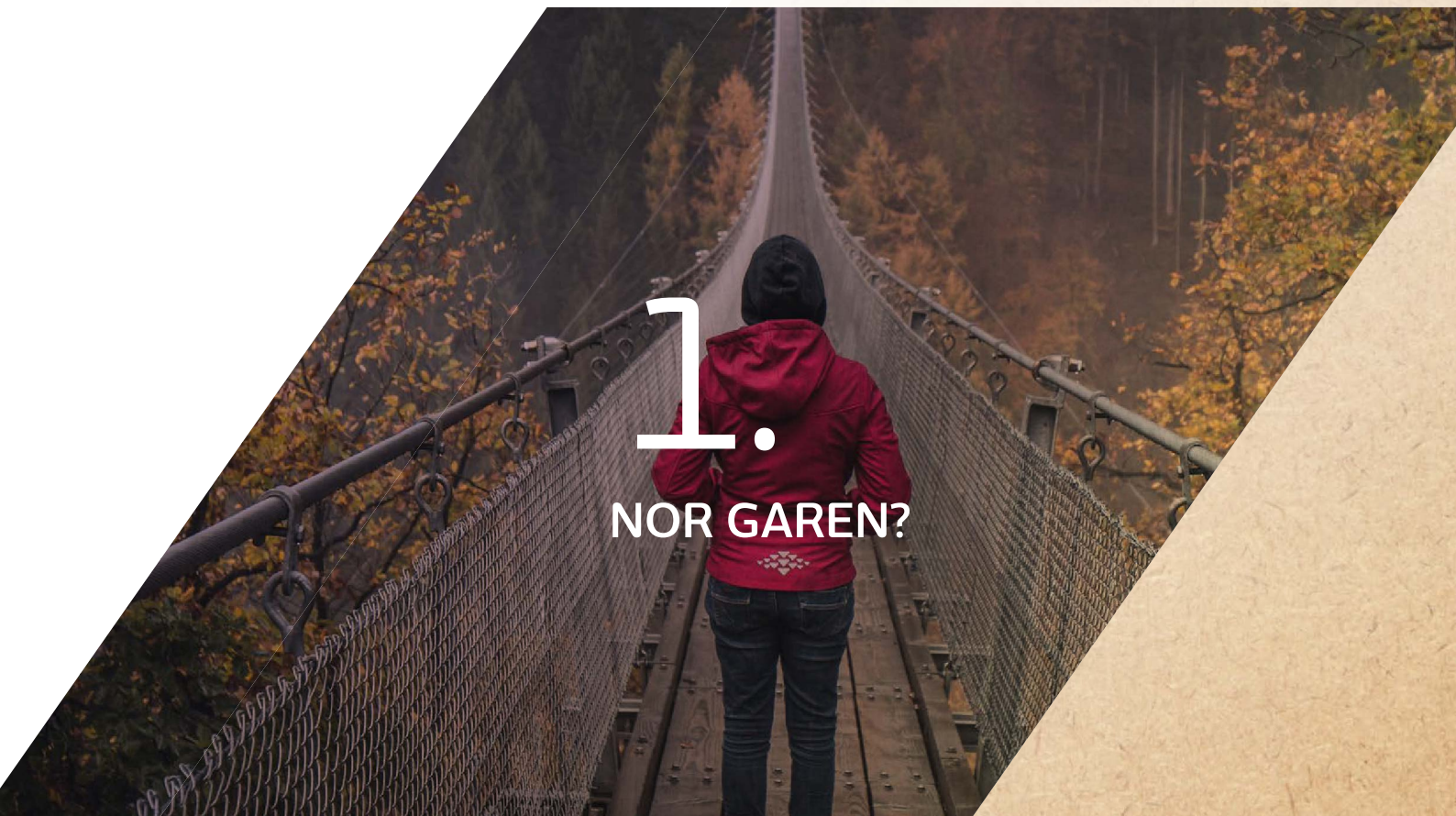
LABORAL Kutxan, protagonistak izan nahi dugu printzipio horiek sustatzen duten banku-jarduera ulertzeko modu berri horretan; hain zuzen ere, gure gizartearen aurrerapen ekonomiko eta soziala zuzen eta berdintasunez bideratzen laguntzeko sortutako kreditu-kooperatiba garelako. Gauza bera esan dezakegu aurrean ditugun ingurumen-erronkei buruz ere, alde batetik, gure planetarekiko eta etorkizuneko belaunaldiekiko erantzukizunagatik eta, bestetik, jakin badakigulako krisi klimatikoaren ondorioz okerrenak egoerarik ahulenean dauden pertsonak pairatuko dituztela. Hori dela eta, 2020. urteari begira arreta handiagoz aztertu nahi ditugu krisi klimatikoak entitatearentzat eta gure ingurunearentzat izan ditzakeen arriskuak, bai zuzenekoak, bai trantsiziokoak.

Amaitu aurretik, Nazio Batuen Mundu Ituneko printzipioekiko dugun konpromisoa berretsi nahi dut aurten ere, giza eskubideen eta lan- eta ingurumen-eskubideen errespetuan eta ustelkeriaren aurkako borrokan aurrera egiten laguntzen digu eta. Era berean, Agenda 2030eko Garapen Jasangarrirako Helburuak (GJHak) babesten jarraituko dugu.

Txomin García Hernández

LABORAL Kutxako lehendakaria

1.

NOR GAREN?

1.1. Taldearen aurkezpena

LABORAL Kutxa, web korporatiboan bere burua aurkezteko dioen moduan, **banka kooperatibo eta parte hartzeakoaren eredu sendo eta arduratsua** da. «Banku-jarduera gauzatzeko beste modu bat du LABORAL Kutxak, lankidetzan eta gure gizartearekiko konpromisoan oinarritua. Bezero guztiak asebetetzea eta ingurunean aberastasuna eta enplegua sortzea dira gure helburu nagusiak. Gurea banka kooperatiboa da, eta, gidari dituen balioei eta filosofiari jarraituz, guztion interesa lehenesten dugu norberaren interesaren aurrean, erabakiak parte-hartzean oinarrituz eta arduraz hartzen ditugu eta gure mozkinak gizartean inbertitzen ditugu».

Kreditu-kooperatiba bat da, eta MONDRAGON taldeko kooperatiben eta jarduneko eta erretiratutako bazkide langileen (kolaboratzaileen) esku dago.

LABORAL Kutxa Talde Bateratuak banku- eta aseguru-jarduerak hartzen ditu barne. «Txikizkako banku-jarduerak» inbertsio-produktuak eta aurrezki-produktuak eskaintzen ditu. Inbertsioari dagokionez, hipoteka-produktuak, kontsumorako kreditua, zirkulatzaila eta enpresentzako finantzaketa merkaturatzen dira bereziki. Aurrezkiari dagokionez, berriz, gordailuak (agerikoak eta eperakoak), abalak, ordainbideak (kreditu-txartelak eta zordunketa-txartelak), inbertsio-fondoak, pentsio-fondoak eta BGAEak dira produktu nagusiak. Caja Laboral Popular Coop. de Créditos — aurrerantzean, LABORAL Kutxa; egoitzaren helbidea: J. M. Arizmendiarrrieta pasealekua, zk.g., 20500, Arrasate, Gipuzkoa— bere bulego-sarearen bidez egiten du, batik bat, negozio hori, edo entitate horrek % 100ean mendean dituen sozietate jakin batzuen bidez, Entitate Nagusiaren jardueraren luzapen zuzentzat hartzen baitira. Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren Kontseilu Errektoreari dagokio erabaki estrategikoak, gestioari buruzkoak eta operatiboak hartzea.

«Aseguruen negozioaren» barruan sartzen dira Taldeak Seguros Lagun Aro Vida SAren eta Seguros Lagun Aro SAren bidez egiten dituen jarduerak. Taldeak bizitza-arriskuko, bizitza-aurrezkiko eta *unit linked* izeneko aseguruak merkaturatzen ditu bizitza-aseguruen jardueraren barruan. Horrez gain, bizitzakoak ez diren aseguruaren jarduera ere garatzen du, batez ere autoen eta erantzukizun zibilaren aseguruetan eta arrisku anitzeko arloetan, batez ere etxeokan. Bi sozietateon Administrazio Kontseiluei dagokie erabaki estrategikoak, gestioari buruzkoak eta operatiboak hartzea.

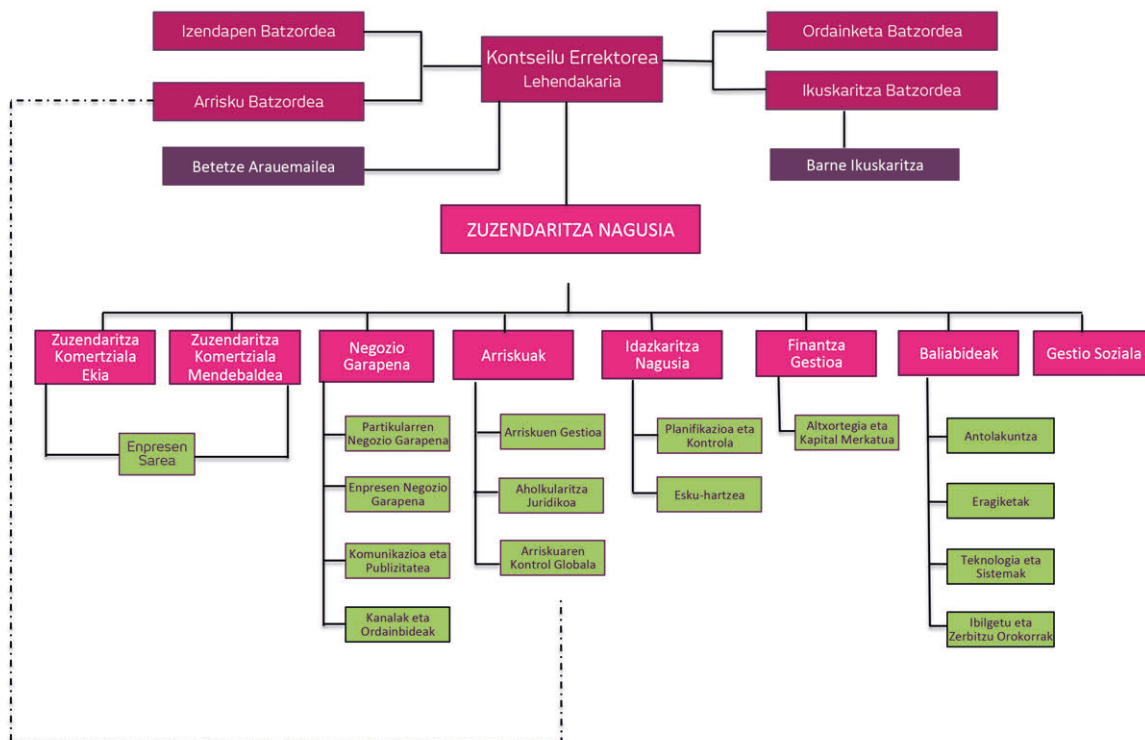
Seguros Lagun Aro Vida eta Seguros Lagun Aro (aurrerantzean Seguros Lagun Aro) bi sozietate anonimo dira, % 100 LABORAL Kutxaren partaidetzapekoak. Beraz, bertako langileak enpresaren jabeak ez badira ere, parte hartzen dute gestioan eta enpresaren irabazietan.

LABORAL Kutxa Taldea osatzen duten partaidetzapeko enpresak:

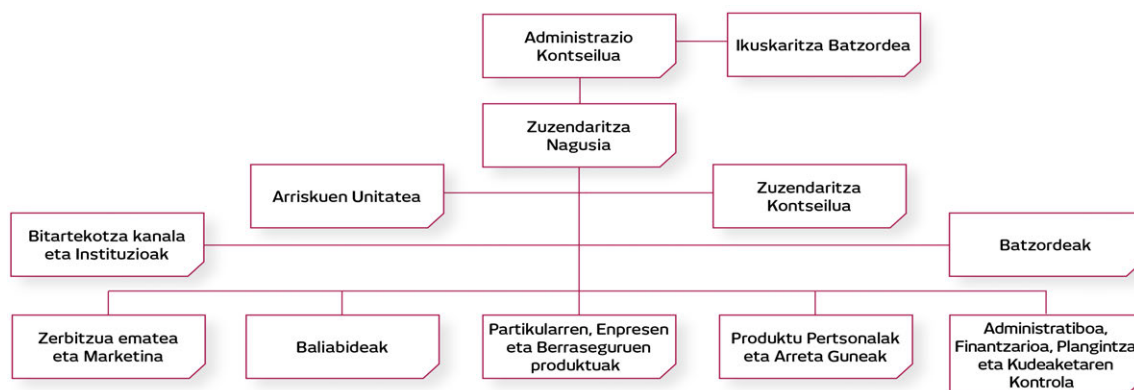
Mendeko erakundeak	Jarduera	Partaidetzaren %-a	Egoitza
Seguros Lagun Aro Vida SA	Aseguruak	% 100	Basurtoko Kaputxinoen kalea, 6, 2, 48013 Bilbo (Bizkaia)
Seguros Lagun Aro SA.	Aseguruak	% 100	
Seguros Lagun Aro 2003 AIE	Aseguruak	% 100	
Caja Laboral Gestión SGIIC SA	Inbertsio-fondoaren gestorea	% 100	Jose Maria Arizmendiarieta pasealekua, 5, 1, 20500 Arrasate (Gipuzkoa)
Caja Laboral Pensiones GFP SA	Pentsio-fondoaren gestorea	% 100	Jose Maria Arizmendiarieta pasealekua, zk.g., 5. eraikina, 1, 20500 Arrasate (Gipuzkoa)
ISGA Inmuebles SA	Higiezinaren sustatzailea	% 100	Jose Maria Arizmendiarieta pasealekua, 4, 20500 Arrasate (Gipuzkoa)
Caja Laboral Euskadiko Kutxa Cartera SLU	Partaidetza-erakundeak	% 100	
Sociedad Gestión Activos Caja Laboral SAU	Aktibo higiezinaren gestorea	% 100	
Caja Laboral BancaSeguros (CLBS) OBSV SLU	Banka-aseguruaren operadorea	% 100	On Diego Lopez Haroko Kale Nagusia, 2, 1, 48001 Bilbo (Bizkaia)
Erakunde elkartuak			
ATEGI GREEN POWER SL	Instalazio fotovoltaikoak	% 28,57	Goiru kalea (b eraikina), 1, 3, 20500 Arrasate (Gipuzkoa)

1.2. Egitura operatiboa

Abenduaren 31n indarrean den egitura, funtsean, 5 area funtzional handitan dago banatuta. Horiek, bestalde, departamentuek, sekzioek, zonek eta bulego-sareak osatzen dituzte.

Lagun Aro Aseguruak

1.3. Kooperatibismoa

ZERK BEREIZTEN GAITU BESTE BANKU ETA KUTXA BATZUETATIK?

KREDITU-KOOPERATIBA BAT GARA	LABORAL Kutxan, entitateko bazkideak gara zerbitzu ematen dizugunak, eta, proiektuarekin bat egin eta hartan sinesten dugunez, pertsona bakoitzari zerbitzurik onena ematen ahalegintzen gara. Gure bezeroak pozik izatea da gure enpresa-proiektuaren bermerik onena.
GIZARTEARI ITZULTZEA. BANKA ERABILGARRIA, GURE GIZARTEAREKIN KONPROMETITUA	Gure dibidendua gizarterako itzulkina da. Gure soberakin banagarrien % 25 ekonomiaren eta gizartearen aldetik interesgarriak diren proiektuak finantzatzera bideratzen ditugu, eta prestakuntza eta enplegua sortzen laguntzera. Gainerakoa entitatean inbertitzen dugu, berorren kaudimena eta etorkizuneko garapena sendotzeko.
LANGILEAK, BAZKIDEAK ETA PROTAGONISTAK GARA	LABORAL Kutxak ez du burtsan kotizatzen eta ez dago finantza-merkatuen espekulazio-presioaren eraginpean. Bazkide guztiok hartzen dugu parte entitatearen kapitalean eta erabakietan, erantzukizunez eta gure gestioaren ondorioak geure gain hartuz. Erabakirik funtsezkoenak Batzar Nagusian onesten ditugu, eta bazkide guzti-guztiek hartzen dute parte bertan, mozkinak lortzen eta horiek gure gizartean inbertitzen lagunduko digun gestio eraginkorra eta arduratsua bermatzearen.

MISIOA

Bazkide eta bezeroen (batez ere partikular eta enpresen) finantza-beharrei erantzutea da kreditu-kooperatibaren helburua.

Zentzu horretan, gestioaren eta zerbitzuaren kalitatea lehiakortasunerako elementu bereizgarritzat hartzen du, efizientzia eta errentagarritasunean toki egokian egotea eta bezeroak eta bazkideak gogobetetzea lortzeko.

Entitatea MONDRAGON korporazioaren barruan dago, eta korporazioko erakundeen jarduerari laguntza berezia emanez gauzatzen du, batez ere, gizartea sustatzeko konpromisoa. Baina, horrekin batera, gizartearekiko konpromiso hori bere jardueraren lurraldearen garapen

ekonomikora eta soziokulturalera ere bideratzen du; Euskal Herriaren kasuan, euskarari eta euskal kulturari arreta berezia eskaintzen die.

Misioa betetzeko, entitateak konpromisoa hartu du bere lan-bazkideen garapen profesionalarekin eta horien artean konfiantzazko giroa sortzearekin, berrikuntza, talde-lana eta bazkideen partaidetza aktiboa suspertzei begira.

IKUSPENA

Entitateak kalitatearen eta zerbitzuaren inguruko lidergoaren alde egin du apustu

Horretarako, aholkularitza hurbil eta pertsonalizatua ematen du, eta identifikatutako negozio-segmentu bakoitzarentzat beren-beregi prestatutako produktuak eskaintzen ditu, arreta kendu gabe kostuei —horietan egungo posizio bikainari eusteko asmoa du— eta berrikuntzari —indar handiz bultzatuko du—.

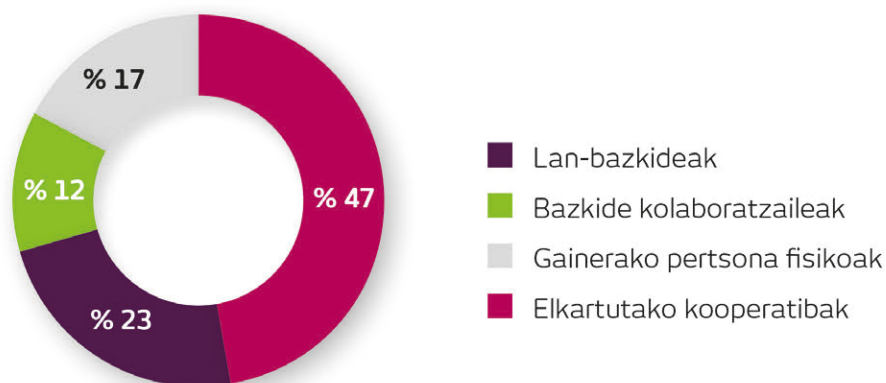
BALIOAK

Izateko eta jokatzeko moduak dira balioak, eta entitatea osatzen duten pertsona guztiek gure interes-taldeekin dituzten

izan ere, pertsonen portaera etikoak oreka iraunkorren oinarria dira gure enpresaren erabakietan.

KAPITAL SOZIALA 2019-12-31N

759,6 M EURO

1.4. Balioak, printzipioak, estandarrak eta jokabide-arauak

LABORAL Kutxak jokabide-arau batzuetan funtsatuta arautzen du pertsonen jarduera. Jokabide-arau edo -jarraibide horiek Balore-merkaturako Jokabideen Barne Araudian daude jasota, eta Kontseilu Errektoreko eta Zuzendaritza Kontseiluko kideei nahiz jarduera-eremu horretan inplikaturikoei ezartzen zaie. 2018an, Jokabideen Barne Araudia 596/2014 Erregelamendura egokitzea erabaki zen, eta CNMVri horren berri eman zitzaion.

Etikaren eta osotasunaren alorrean, Etika eta jokabide profesionalaren kodean eta Jardunbide egokien eta sekretu profesionalaren gidaliburuan daude jasota entitatearen arauak, CLBSn ere aplikatzekoak. Bi dokumentuok intranetean argitaratuta daude, eta, hurrenez hurren, Araudia Betearazteko Departamentuaren eta Barne Ikuskaritzaren Departamentuaren ardura da horiek berrikusi eta eguneratzea. Etika eta jokabide profesionalaren kodea aldatzeko, Kontseilu Errektoreak oniritzia eman behar du.

Kode etikoaren garapen gisa, entitatean egon litezkeen jokabide kriminalei aurrea hartzeko eta erantzuteko esparruan, Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburuan eta Zigor-kodea betetzeari buruzko politikan jasota daude barne-arauak.

Salaketen Kanala ere badago, Kode etikoarekin eta Zigor-kodea betetzeari buruzko politikarekin zerikusia duten eta garrantzitsuak izan daitezkeen irregulartasunak jakinarazteko, salatzailearen babesa bermatuz. Bestalde, Etika Batzordea da arau horiei jarraipena egiteko organoa, Gestio Sozialeko Zuzendaritzaren gidaritzapean; departamentu hauek hartzen dute parte bertan: Araudia Betearaztekoak, Aholkularitza Juridikoak, Finantzen Areak eta Barne Ikuskaritzak. Organo horrek, jarraipena egiteaz gain, baimenak edo salbuespenak eman eta Salaketen Kanalean jasotako salaketak ebazten ditu, dagokien bezala bideratzeko.

2019an eta 2018an ez da kontsultarik edo salaketarik egon.

Taldeko aseguru-erakundeek (Seguros Lagun Arok eta Seguros Lagun Aro Vidak) kooperatiben balio eta jardunbide gehienak partekatzen dituzte, nahiz eta araudiari jarraituz sozietate kooperatiboaren egitura barik akzioakako sozietatearen egitura juridikoa izan.

Seguros Lagun Aro Europako Gizarte Ekonomiako Aseguratzaileen Elkarteko (EURESako) kidea da, eta bat egiten du elkarte horrek defendatzen dituen elkarrekikotasun- eta lankidetzeta-balioekin. Horrenbestez, konpromiso hauek hartu ditu:

- gizarte-ekonomiaren printzipio zuzentzaileak euren jarduera guztietan erabiltzea,
- kontsumitzaileen benetako beharrianak aseko dituzten produktu eta zerbitzuak diseinatzea,

- aseguratuek eta akziodunek zuzenean nahiz ordezkarien bidez enpresaren bizitzan aktiboki parte hartzen dutela bermatzea,
- balantze ekonomikoa eta jokabide etikoa uztartzea eta
- bermatzea pertsonengan ardaztuta dagoen eta garapen jasagarria eta gizartearekiko arduratsua bilatuko duen ekonomiaren baitan gauzatuko duela jarduna.

Aktibo higiezinak gestionatzeko sozietateek beren jarduna jorratzeko hirugarrenekin egiten dituzten kontratuetan, betebeharrak jakin batzuk zehaztu dituzte, bai eta ez-betetzeetarako zehapen larriak ere, bermatzeko hirugarrenek laneko osasunari eta segurtasunari buruzko araudia, ingurumenaren errespetuari loturikoa eta giza eskubideak beteko dituztela (eta hornitzaileei betearaziko dizkietela).

1.5. Bulegoen banaketa geografikoa

LABORAL Kutxak banka-aseguruen estrategia batean biltzen du aseguruen jarduerak; hortaz, Taldeko konpainiek (Seguros Lagun Aro SAK, bizitzakoak EZ diren aseguruetan, eta Seguros Lagun Aro Vida SAK) LABORAL Kutxaren bulegoetan eta webgunearen bidez merkaturatzen dituzte, gehienbat, euren produktuak. Hautatutako bitartekari-sare batekin osatzen ditu banku-kanal horiek Seguros Lagun Arok.

Partikularren bulegoetan, LABORAL Kutxako langileak daude, bai eta haren partaidetzapeko **Caja Laboral BancaSeguros SLU banka-aseguruetako operadore lotetsiko (CLBSko)** pertsonak ere. Seguros Lagun Aro aseguru-etxeko enplegatu guztiak **CLBSn** sartu ziren, hau da, Seguros Lagun Aroren zuzeneko kanaleko sare komertziala osatzen zutenak. Horiez gain, beste pertsona batzuk ere sartu ziren, laguntzaile gisa, batez ere marketin-jardueretan aritzeko. 2019an, 5 bulego itxi ziren.

Era berean, enpresetan espezializatutako sarea ere badago, bai eta Kooperatiben eta Enpresa Handien bulegoa eta Sektore Publikoaren bulegoa ere.

BULEGOEN BANAKETA-MAPA

1.6. Taldearen datu nagusiak

Kontzeptua	2018	2019
Aktiboak guztira (M€-kotan)	22.989	25.058
Fondo propioak (M€-kotan)	1.689	1.764
Bezeroen gordailuak (M€-kotan)	19.481	21.425
Bezeroei emandako kreditua (M€-kotan)	13.253	13.973
Bulegoak	309	304
Kutxazain automatikoak	535	538
Interesen marjina (M€-kotan)	246,5	249,9
Marjina gordina (M€-kotan)	394,7	395
Administrazio-gastuak (M€-kotan)	227,0	218,9
Zerga ondorengo emaitzak (M€-kotan)	124,2	127,4

Taldeak sortutako aberastasunaren banaketa taula honetan ikus daiteke:

Kontzeptua (mila €-kotan)	2018	2019
1. Sortutako balio ekonomiko zuzena	392.642	401.806
Marjina gordina (beste ustiapen-zama batzuen aurretik)	389.674	399.130
Aktibo materiala eta esleitutakoa saltzearen irabaziak	2.968	2.676
2. Banatutako balio ekonomikoa	284.212	284.975
Hornitzaileei egindako ordainketak (kostu operatiboak)	107.011	104.733
- administrazioko beste gastu orokor batzuk	75.180	70.979
- beste ustiapen-zama batzuk	31.831	33.754
Pertsonal-gastuak	108.506	108.406
Mozkinen gaineko zerga	11.418	11.689
Kapitalerako interesak	33.565	34.316
Komunitaterako inbertsioak eta dohaintzak	23.712	25.831
Heziketako eta Sustapeneko Fondoa (HSF)	9.485	10.332
Kooperatiba arteko Fondo Soziala (KFS)	14.227	15.498
3. Atxikitako balio ekonomikoa (1-2)	108.430	116.831

Aktibo higiezinak gestionatzeko sozietateei dagokienez, Caja Laboralak 2 sozietate ditu (bazkide bakarra da): ISGA SA eta Sociedad para la Gestión de Activos Inmobiliarios de Caja Laboral SL (SGA). Sozietateek 14,3 M€-ko galera izan dute, eta Taldearen emaitza bateratuan adierazi da.

Kontzeptua (mila €-kotan). Aktibo higiezinaren gestioa	2018	2019
Sarrerak (salmentak)	68.320	45.286
Kostu operatiboak	6.588	4.274
Pertsonal-gastuak	0	0
Finantza-gastuak, interesengatik eta dibidenduengatik	624	388
Zerga gordinak	2.527	2.085

CLBSri dagokionez, hauek dira magnitude ekonomiko nagusiak (emaitza bateratuan jaso dira):

Kontzeptua (mila €-kotan). CLBS	2018	2019
Negozio-bolumena (komisioak)	39.758	41.400
Pertsonal-gastuak	10.703	10.270
Gastuak guztira	37.459	37.911
Zerga aurreko emaitzak	2.457	3.490

Aktibo higiezinak gestionatzeko sozietateek helburu hauek izan dituzte 2019an: batetik, sustatzaileei aktiboak erostea, LABORAL Kutxari zor ziotena ordaintzeko, eta, bestetik, jabetzako aktibo guztiak

desinbertitzea; hau da, bukatutako produktuak (etxebizitzak, garajeak, lokalak...) saltzea, hasitako obrak bukatzea azken produktuak saltzeko eta lurzoria saltzea edo gestionatzea, etxebizitza bihurtzeko, autosustapenak nahiz eraikuntzak garatuz.

2019an, ISGA sozietatearen bidez, higiezin arloko 17 proiektu bideratu ditugu, hau da, 707 etxebizitza hasi gara eraikitzen; horietatik, 4 proiektu bukatu ditugu (guztira, 87 etxebizitza).

Lurzoru, aribideko sustapen edo bukatutako etxebizitzetatik bat ere ez dago babestutako naturagune edo babestu gabeko dibertsitate biologiko handiko area baten barruan edo ondoan.

Aktibo higiezinak sustatzeko sozietate horien jarduerak oso partaidetza txikia du Espainiako higiezin sektorean. Horien zeharkako eragina proiektuak garatzeko behar diren jarduerak hirugarrenei kontratatzearekin dago lotuta.

LABORAL Kutxak jarduera gauzatzen duen lurraldeetan betetzen ditu zerga-obligazioak. Horrela, zerbitzu publikoei eusten eta gizartea garatzen laguntzen du. Hauek dira 2019ko zenbatekoak:

Zergak eta tributuak (mila €-kotan). LABORAL Kutxa	2018	2019
Sozietateen gaineko zerga	11.418	11.689
Tributuak (OHZ, EJZ...)	7.593	7.451
BEZ	2.198	7.620 (1)
Guztira	21.209	26.760
Zergak eta tributuak (mila €-kotan). Lagun Aro	2018	2019
Sozietateen gaineko zerga	1.951	1.904
Tributuak (OHZ, EJZ...)	92	89
Guztira	2.043	1.993

(1) 2019az geroztik, kontsolidazio-taldearen BEZa.

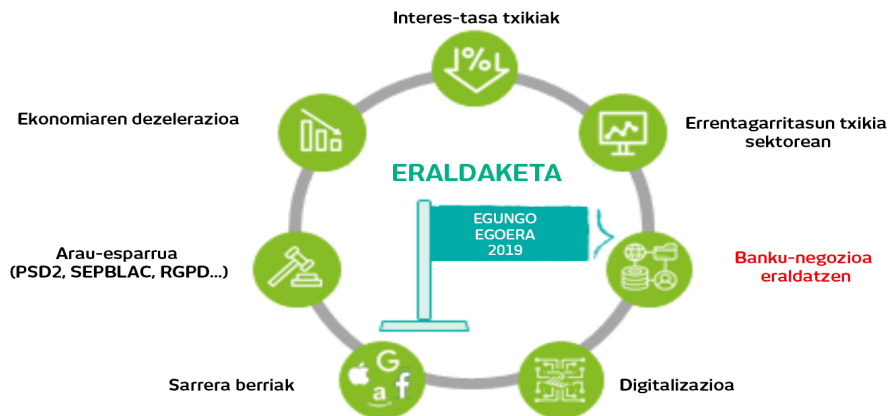
Administrazio publikoak ez du kapitalean parte hartzen eta ez du inolako ordezkartzaririk LABORAL Kutxaren gobernu-organoetan. Hauek dira administratziotik jasotako finantza-laguntzak:

Kontzeptua (mila eurokotan)	2018	2019
Dirulaguntzak (enplegurako, prestakuntzarako eta energiako inbertsioetarako laguntza)	538	308
Kontzeptua (mila eurokotan)	2018	2019
Lagun Aroren dirulaguntzak (euskara)	20	11

1.7. Estrategia eta arriskuaren gestioa

2019an egindako hausnarketa estrategikoaren ondorioz, 2020-2022rako Plan Estrategikoa egin dugu. LABORAL Kutxaren hausnarketa estrategikoa urtero egiten da, norabideak finkatzeko prozesuan. Merkatuen lehiakortasunaren behaketa sistematizatzea du helburu, eta negozio-ereduak eta ondoren Gestio Plan bakoitzean garatzen diren apustu estrategikoak berrikustea.

2020-2022 Plan Estrategikoa egiteko, aurrena hausnarketa-epealdi bat egon zen, 2016-2019 Plan Estrategikoaren betetze-baila balioztatuz abiatu zena, eta barruko eta kanpoko egoeraren diagnostikoa egin zen. Hori izan da Taldearen zeharkako ikuspegi batetik egin den lehen hausnarketa estrategikoa; hots, aseguru-konpainiak ere barne hartu dituen. Zuzendaritza Kontseiluak gidatutako prozesua izan da, eta kooperatibako zenbait mailatako pertsonak hartu dute parte: departamentuetako zuzendariak, sekzioetako arduradunak, sare komertzialeko langileak... Hausnarketa horretan, Deloitte-aren laguntza izan dugu, eta, amaitutakoan, Kontseilu Errektoreak onartu du.

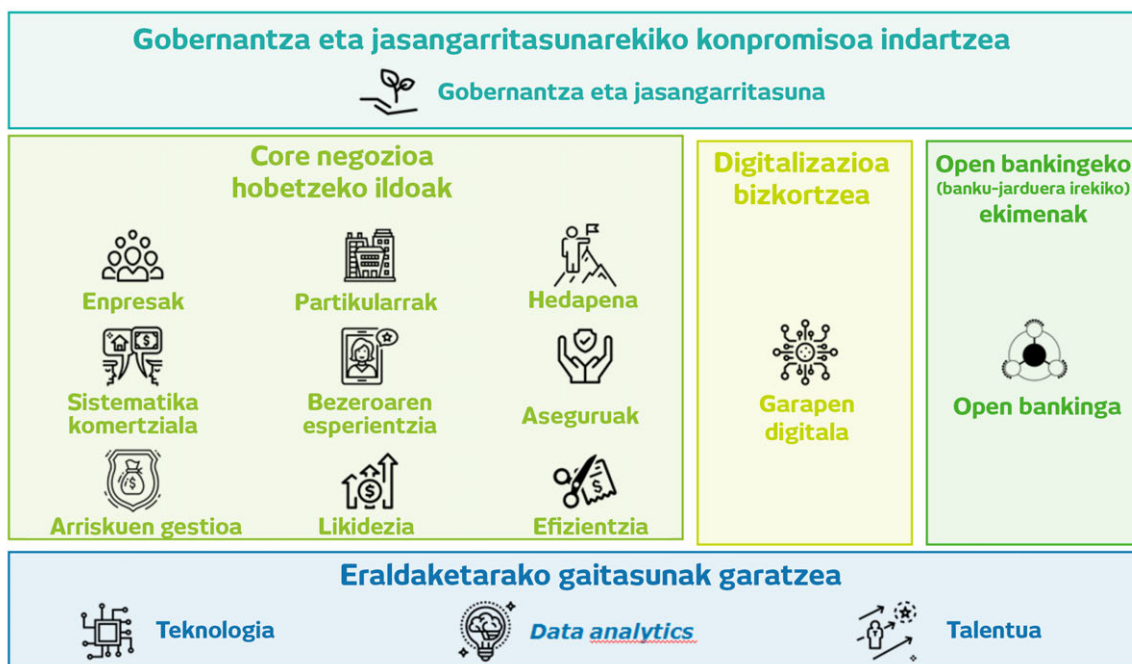
Anbizio hau zehaztu da:

Entitatea eraldatzea, merkatu-ingurune konplexu honetan lehiakortasuna eta etorkizuneko iraunkortasuna bermatzeko, posizionamendu bereizgarri baten bidez.

Hausnarketa estrategikoaren ondorioz, ekintza-lerro nagusi hauek ezarri dira:

- **Errentagarritasuna – emaitza-kontua.** Oso interes-tasa txikien ingurunean, gaur egungo mozkin-mailari eustea izango da ekitaldiaren helburu nagusia. Horretarako, beharrezkoa izango da negozio-bolumenak handitzea.
- **Kaudimena.** Kaudimena nola kudeatu izango da gestioaren beste ardatzetako bat, horixe baita entitatearen etorkizuna eta independentzia bermatzen dituen parametro nagusia.
- **Negozio-estrategia.** Estrategia komertzialaren xedea izango da merkatu-kuotak neurri handiagoan edo txikiagoan gehitzea, lehenetsuneko lurralde, segmentu eta negozioen arabera, eta, horretarako, jarduera komertzialaren dinamika handitzea.
- **Aseguruen negozioa.** Komeni da lehiarekiko aukerak eta aldeak aprobetxatzea, hazkundera bultzatzeko, erakundeen estrategiak, politikak eta kultura gehiago integratuz.
- **Arrisku-politika.** Hausnarketa estrategikoak arriskuarekiko grinaren egungo esparrua berrikustea dakar berekin. Bestalde, arrisku-politikak berrikusi eta, dagokionean, berriro zehaztuko dira. Negozio-estrategiako aldaketak eta altxortegiaren arloko eta kapital-merkatuetako proiektioak eta erabakiak bat etorriko dira esparru horrekin.
- **Altxortegia eta kapital-merkatuak.** Gaur egun bizi dugun egoera aintzat hartuta (likidezia etengabe ari da sortzen, oso ingurune ezegonkorra da eta zailtasun handiak daude errentagarritasuna-arriskua binomio onargarria lortzeko), soberazko likidezia inbertitzeko estrategia zuhurtasun-irizpideetan egongo da oinarrituta.

2020-2022 ekitaldietarako Plan Estrategikoa 5 bloke handitan euskarrituko da; eta, horietan, 15 programa biltzen dira:

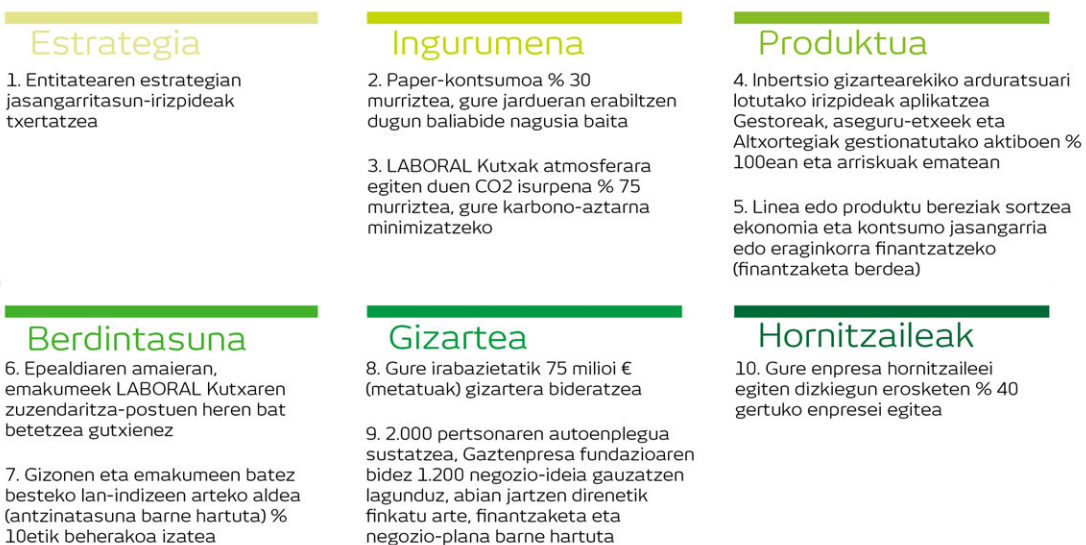

Arriskuen kudeaketa funtsezko elementutzat jo da plan estrategiko horretan. Hori dela eta, entitateak nahi duen arriskuarekiko grinaren esparrua berrikusi da, eta, ondoren, planteatutako helburuak programa guztietan nola txertatzen diren. Bestalde, arriskuaren kultura sarean hedatzeko neurriak ere proposatu dira, bai eta barruko ereduak hobetzeko eman behar diren lehen pausoak ere.

Jasangarritasuna eta gobernu korporatiboa lehen aldiz jaso dira, Plan Estrategiko honetan, berori osatzen duten programa guztiak barne hartzen dituen zeharkako elementu gisa. Jasangarritasunean, gure inguruaren aurrerapen ekonomiko eta sozialari laguntzen jarraituko dugu, bai eta gure jarduerak ingurumenean duen eragina murrizten ere. *Garapen Jasangarriko Helburuekin (GJHeKin)* eta Agenda 2030ekin lerrokatzen dira proiektuok.

Jasangarritasun Plana

Lehen aldiz, jasangarritasun-helburuak ezarriko ditu LABORAL Kutxak, Plan Estrategikoko merkataritza- eta negozio-ekimenean lagungarri.

Bestalde, **Seguros Lagun Arok** bere gestio-plana egiten du urtero. Hartan, helburuak eta ekintza-planak ezartzen dira, gestio *aginte-taulako* adierazle kuantitatiboen balantzaren eta ondorio kuantitatiboen arabera.

1.8. Printzipioak eta gobernu

Gobernu korporatiboa

LABORAL Kutxak ez du ezarrita inongo politikarik, goi-zuzendariak kargua duten eskualde geografikoetan bertan kontratatzeko. Entitatearen jardura estatu osoan garatzen denez, gaitasun profesional egokiak izatea jartzen dugu beti irizpide nagusizat. Zuzendari guztiak (Zuzendaritza Kontseiluko 8 kideak) entitateak diharduen eskualdeetan sortuak dira.

Gobernu korporatiboari dagokionez, hona hemen 2019an izandako aurrerakuntzak:

- Kontseilu Errektorea berritu ondoren, Ikuskaritza Batzordearen eta Arrisku Batzordearen osaera ere berritu da, eta berriro hautatzeko aurkeztu diren kontseilarien jarduerari buruzko txostenak egin dira.
- Kontseilariak eta funtsezko eginkizunen titularrak hautatzeko eta horien egokitasuna ebaluatzeko prozedura arautzen duen eskuliburua EBaren gidalerroetara egokitu da.
- Izendapenen eta Ordainsarien Batzordeei buruzko CNMVren 1/2019 Gida Teknikoa barne-prozeduretan ezarri da.
- Kontseilu Errektoreko kideen hautapen-, izendapen-, berritze- eta aniztasun-politika eguneratu da. Halaber, Kontseilu Errektorearen ezagutzen, gaitasunaren, aniztasunaren eta esperientzien oreka ebaluatu da.
- Kontseilu Errektoreko kideen eta funtsezko eginkizunen titularren egokitasunari buruzko urteko ebaluazioa egin da.
- 2019an izendatutako goi-zuzendaritzako kideak hautatu eta izendatzeko prozedura nola aplikatu den aztertu da.

Lagun Aroren 2019ko urtarrileko Administrazio Kontseiluan, aktan jaso zen sozietatearen Administrazio Kontseilua osatzen duten kide guztien gaitasun- eta ohore-baldintzak betetzen zirela, Aseguru- eta berraseguru-erakundearen antolamendu, ikuskapen eta kaudimenari buruzko 2015eko azaroaren 20ko 1060/2015 Errege Dekretuaren (RDOSEARren) 18. artikulua arabera.

Gobernu-organoa	30 eta 50 urte bitartekoak				50 urtetik gorakoak			
	2018		2019		2018		2019	
	G	E	G	E	G	E	G	E
Kontseilu Errektorea (1)	2	3	1	4	4	3	5	2
Kontu-hartzaileak	1	0	1	0	1	1	1	1
Errekurso Batzordea (2)	9	3	9	3	-	-	-	-
Eragiketa Batzordea	0	2	0	3	3	0	2	0
Ikuskaritza Batzordea	1	0	0	1	0	2	2	1
Izendapenen Batzordea	1	1	1	1	2	1	2	1
Kontseilu Soziala	10	7	10	10	2	1	2	1
Zuzendaritza Kontseilua	1	0	3	1	6	1	3	1
Arrisku Batzordea	0	2	0	3	2	1	2	1
Ordainsarien Batzordea	0	1	1	1	2	1	2	1

(1) Haietatik 4 bazkide langileak dira.

(2) Ez dago adinari buruzko daturik.

Gobernu korporatiboari buruzko informazio guztia LABORAL Kutxaren webgune korporatiboan dago.
<https://korporatiboa.laboralkutxa.com/txostenak/>

Hona hemen LABORAL Kutxaren gainbegiratze-organoak:

Batzordea/Erakundea	Eginkizunak	Eratze-urtea
Administrazio-organoaren egitura		
Kontseilu Errektorea	Goi-mailako gestioa, Zuzendaritza gainbegiratzea, entitatea ordezkatzea. EGEari lotutako alderdiak urtean behin aztertzen ditu; inpaktuak, arriskuak eta aukera ekonomiko eta sozialak, berriz, etengabe.	1960
Errekurtso Batzordea	Kontseilu Errektorearen erabaki batzuen aurkako errekurtsuak ebatzeko estatutuen araberako organo eskuduna. Batzar Nagusian aukeratu da.	1993
Ikuskaritza Batzordea	Barne-ikuskaritzako zerbitzuak gainbegiratzea, finantza-informaziorako prozesua eta barne-kontrolerako sistemak ezagutzea eta jokabide-kodeak eta gobernu korporatiboaren arauak betetzen diren gainbegiratzea.	2004
Izendapenen Batzordea	Kontseilu Errektorerako hautagaiak identifikatzea, eta kideen egokitasuna eta ezagutzen, gaitasunaren, aniztasunaren eta esperientzien oreka ebaluatzea. Ordezkaritzarik txikiena duen sexuarentzat ordezkaritza-helburu bat du ezarrita.	2012
Arrisku Batzordea	Kontseilu Errektorea aholkatzea, arrisku garrantzitsuen gestioan eta gainbegiratze-jardunean eta arriskuarekiko joera globala entitatearen estrategiari egokitzen zaiola zaintzen.	2015
Ordainsarien Batzordea	Kontseilu Errektoreari ordainsari-politika orokorra proposatzea, ordainsari-politikaren ebaluazio independentea ziurtatzea eta «identifikaturiko kolektiboan» dauden zuzendarien ordainsari-politikaren berri ematea.	2016
Gainbegiratze- eta aholkatze-organoak		
Kontseilu Soziala	Lan-erregimena eta Kontseilu Errektoreari eta Zuzendaritza Nagusiarri aholku ematea.	1960
Bezeroarentzako Arreta Zerbitzua	Bezeroen kontsultak, kexak eta erreklamazioak gestionatzea.	1994
Segurtasun eta Osasun Batzordea	Lan-arriskuen prebentzioari buruzko organo aholku-emailea.	1996
Hizkuntza Batzordea	Hizkuntza-normalizazioa bultzatzeko batzordea.	2000
Ingurumen Batzordea	Ingurumen Sistema gestionatzea.	2001
Kapitalak Zuritzeari Aurrea hartzeko Batzordea	Kapitalak Zuritzeari Aurrea hartzeko prozedura kontrolatu eta ezagutaraztea.	2003
EGEaren Batzordea	Zuzendaritza Kontseiluaren organo ordezkarria EGEaren alorrean; hainbat areatako eta aseguruetakoko kideek hartzen dute parte. EGEaren txostena onestea. Kalitate-zuzendariak zuzentzen du, eta horrek urtean behin deskargua egiten du Kontseilu Errektorearen aurrean.	2008
Arriskuaren Kontrol Globala eta APBa	Likidezia-arriskua, interes-tasaren arriskua, kreditu-arriskua, merkatu-arriskua eta eragiketa-arriskua kontrolatzea. Aktibo eta Pasiboen Batzordea da APB.	2008
Berdintasun Batzordea	Gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna sustatu eta bermatzea, eta indarrean dagoen Berdintasun Planaren jarraipena egitea.	2009
Eragiketa Arriskuaren Batzordea	Eragiketa-arriskuaren kontrol globala.	2010
Etika Batzordea	Jarduera zuzentzen duten printzipio eta balioak (batik bat <i>Etika eta jokabide profesionalaren kodean</i> jasota daudenak) ezartzen direla zaintzea.	2015
Produktu Batzordea	MiFID araua ezarri, bezeroari eskaintzen zaizkion produktu guztien inguruko arriskuak ebaluatu eta onartzea.	2015
Segurtasun Osoko Batzordea	Entitatean segurtasun osoa (fisikoa nahiz logikoa) ziurtatzeko estrategia bermatzea.	2015
Proiektu Batzordea	Departamentu arteko proiektu lehenetsiak ordenatu eta lehenestea, arrakasta lortzen dutela bermatzeko.	2017
Datuen Babeserako Batzordea	Datuak babesteko politikak eta prozedurak gainbegiratzea eta bultzatzea.	2019

Entitatearen eta Kontseilu Errektoreko kideen arteko interes-gatazkak saihesteko, estatutu sozialetan eta Balore Merkatuko Jokabideen Barne Araudian ezarritako ezgaitasunen eta bateraezintasunen erregimenaz gain, gatazka horiek sor ditzaketen erabakiak hartzeko bozketa-sistemari buruzko araudi espezifikoa dago Kontseilu Errektorean.

Prozedura horiek aurreko txostenetan ere jaso izan dira, eta hauek hartzen dituzte barne:

- Kontseilu Errektoreko kideen ezintasunak eta bateraezintasunak.
- Balore Merkatuko Jokabideen Arautegia.
- Kontseilu Errektorearen Araudiaren erregulazioa, interes-gatazkak saihesteko.

Etika Batzordearen eginkizuna da LABORAL Kutxaren jarduera guztietan portaera etikoa sustatzea. Zuzendari nagusiaren mendeko organo autonomoa da, *Salaketak Gestionatzeko Sistemaren* kanal moduan eratu dena. Etika eta jokabide profesionalaren kodearen ez-betetzeak aztertzen ditu, eta, zigorren alorrean, diziplina-espeditenteak gestionatzen ditu. Urtean behin, Zuzendaritza Kontseiluari *Ebaluazio Txostena* ematen dio, arazoren bat gertatzen denean. Batzordea 5 pertsonak osatzen dute; une honetan, 3 gizona eta 2 emakumezko dira.

Urtean behin, **Izendapenen Batzordeak** etengabeko ebaluazioa egiten dio Kontseilu Errektoreko kide bakoitzaren egokitasunari (ohoreari, ezagutzei, esperientziari eta gobernamentu onerako jarrera onari) eta talde osoaren ezagutzen, gaitasunaren, aniztasunaren eta esperientziaren orekari. Horretaz gain, Batzorde horrek berorrek Kontseilu Errektorearen egitura, tamaina, osaera eta jardura ebaluatzeko txostena ere egiten du, urtean behin.

Arrisku Batzordeari dagokionez, Entitateak, bere estrategia eta finantza-egoeraren osasun-maila kontuan hartuta, arriskuarekiko tolerantzia-mailak berrikusten ditu urtero, *Arriskuarekiko Grinaren Esparrua* esaten zaion horretan. Tolerantzia-maila horiek kapitala, likidezia eta errentagarritasuna hartzen dituzte aintzat. Jarraipena egiteko, berriz, banku-arautzaileari jakinarazten zaion adierazle-multzo bat erabiltzen da. Halaber, Kontseilu Errektoreak urtero onartzen duen *Kreditu-arriskuaren politikari buruzko eskuliburuak* arriskuari lotutako politikak, prozedurak eta irizpideak jasotzen ditu.

2017an, Zuzendaritza Kontseiluak **Proiektu Batzorde** berria onartu zuen. Haren funtzionamendua Proiektu Bulegoan oinarrituta dago, eta helburua da urteko Gestio Planean lehentasunezko zat hartzen diren proiektuen gestioa hobetzea.

Arriskuaren kudeaketari dagokionez, oinarrizko arriskuen deskribapen zehatz bat kontsulta daiteke urteko **Zuhurtziazko Garrantziko Informazioan**. Arriskurik garrantzitsuenek zer bilakaera duten eta jardueran zer eragin duten zehazten da bertan. Hona hemen arrisku horiek: kredituarena, merkatuarena, operatiboa eta interes-tasarena. Arrisku-profila eta aplikatutako gestio-mekanismoak ere jasotzen ditu.

Bestalde, **Seguros Lagun Aron**, Administrazio Kontseiluarena eta Goi Zuzendaritzarena da arriskuak kudeatzeko, kontrolatzeko eta arintzeko azken erantzukizuna. Funtsezko lanpostuak egokitzeko politika bat dago, Seguros Lagun Aro zuzentzen duten pertsona guztiek gaitasun- eta ohore-baldintzak betetzen dituztela bermatzeko. Bi organo horiek ardura hauek dituzte:

- Printzipio orokorrak eta gestio-politika dokumentatuak transmititzea, eta arriskua kudeatzeko esparrua diseinatzea eta eguneratzea.
- Entitateak une bakoitzean bere gain hartu nahi duen esposizio-profila zehaztea, ezagutzea eta aldi behin berrikustea, ezarritako negozio-estrategiaren arabera.
- Arriskuen muga-egitura aldi behin eta nahi den esposizio-profila kontuan hartuta egokitzen eta berrikusten dela ziurtatzea.

- Arriskuen gestio-erakunde-egitura egokia bermatzea: erantzukizunak esleitzea eta, funtzioak behar bezala bereiziz, interes-gatazkarik ez dagoela ziurtatzea.
- Arriskuen gestiorako politikak onartzea, egiaztatuz barne hartzen dituztela organo bakoitzak arriskuaren gestioaren eta kontrolaren arloan dagozkion eginkizunak eta eginkizunen eta txosten-lerroen arteko lotura hierarkikoa.
- Arriskuaren gestio-esparruaren berrikuspen independentea egiten dela eta Barne Ikuskaritzak egindako gomendioak txertatzen direla ziurtatzea.

Administrazio- eta zuzendaritza-organoeetako kideak alde batera utzita, Seguros Lagun Arok gobernantza-sistemaren funtsezko eginkizun hauek ditu zehaztuta:

Arriskuen Gestioa departamentuaren eginkizunak

- ✓ Arriskuak neurtzeko eta ebaluatzeko erabili beharreko metodologiak eta adierazleak zehaztea, eta haiek ezartzen laguntzea.
- ✓ Area teknikoekin lankidetzan aritzea, arriskuak zein diren eta zer ezaugarri dituzten jakiteko, eta entitatearen arrisku-matrizea egitea.
- ✓ Etorkizuneko agertokiek eta estres-egoerek erakundearen mailan eta kaudimenean izango luketen eraginari buruzko ebaluazioak aldizka egitea.
- ✓ Departamentu teknikoari harpidetza-arriskua neurtzeko eta ebaluatzeko metodologia eta ereduak aplikatzen laguntzea.
- ✓ Aktiboen eta pasiboen arteko egiturazko korrespondentziarik eza ebaluatzea.
- ✓ Arriskua kuantifikatzeko erabilitako informazioa egokia ote den eta osorik ote dagoen ebaluatzea.
- ✓ Produktu berriak onartzeko prozesuetan aktiboki parte hartzea.
- ✓ Entitatearen arriskuen eta kaudimenaren barne-ebaluazioaren prozesua gidatzea, eta dagokion txostena egiteko ardura izatea.

Araudia Betearazteko departamentuaren eginkizunak

- ✓ Araudia ez betetzearen arriskua zehaztea eta ebaluatzea, eta arau-arriskuen mapa eguneratuta izatea.
- ✓ Produktu, zerbitzu eta merkatu berriei buruzko aholkularitza ematea, araudiaren ikuspuntutik.
- ✓ Araudia Betearazteko Plana egiten, koordinatzen eta gauzatzen dela egiaztatzea.
- ✓ Langileei araudia betearazteari buruzko etengabeko prestakuntza ematea.

Barne Ikuskaritzaren eginkizunak Barne-kontrolako sistema eta gobernu-sistemako elementuak egokiak eta eraginkorrak direla egiaztatzea.

Funtzio Aktuariala

- ✓ Hornidura teknikoen kalkulua koordinatzea eta berrikustea.
- ✓ Entitate bakoitzaren harpidetza-estrategiari buruzko iritzia ematea.
- ✓ Berraseguru-akordioei eta atxikipen-estrategiari buruzko iritzia ematea.
- ✓ Arriskuen gestio-sistema eraginkortasunez aplikatzen laguntzea.

Aurreko eginkizun bakoitzerako, entitateko zuzendaritza- eta gobernu-organok onartutako idatzizko politikak daude. Politika horietan, eginkizunak eta erantzukizunak zehazten dira besteak beste, behar bezala banatuta eta eginkizunak argi eta garbi bereizita, kaudimenari buruzko egungo II. araudian independentziaren inguruan ezarritakoaren arabera.

1.9. Gobernu-organoen garapena

2018an, Kontseilu Errektoreko kideei eta zuzendariei zuzendutako hirugarren prestakuntza-programa amaitu zen. AFIk (Finantza Aplikatuak Eskolak) ematen duen 136 orduko prestakuntza 2017an hasi zen. Gai hauek aztertu ziren: ekonomia, finantza-merkatuak, inbertsioen gestioa (araudia, arriskuak...), banku-enpresaren gestioa, enpresa-finantzak eta aseguru-enpresen gestioa. 2019an, laugarren programa diseinatu da. 2020ko otsailean emango zaio hasiera.

Bestalde, ustelkeriari lotutako alderdiei buruzko prestakuntza 2014ko txostenean azaldu zen. 2016an, Kontseilu Errektoreko kideek gainerako pertsonen prestakuntza bera jaso zuten, Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburua eta Zigor Kodea betetzeari buruzko politika oinarri hartuta.

1.10. Gobernu-organotako kideen ordainsaria

LABORAL Kutxako Kontseilu Errektoreko eta Lagun Aroko Administrazio Kontseiluko kideek ez dute ezer jasotzen zeregin hori betetzeagatik. Hortaz, ez dago loturarik ordainketaren eta entitatean egiten duten lanaren artean. Taula honetako datuak Zuzendaritza Kontseiluko kideek eta adierazten diren ekitaldietan Kontseilu Errektoreko lehendakariak eta kide diren lan-bazkideek jaso dituzten ordainsariei buruzkoak dira.

LK kontzeptua (mila eurokotan)	2018	2019
Egindako lanaren ordainsari osoa	1.390	1.534
Kapitalizatutako kooperatiba-itzulkinak + ekarpenaren interesak	284	243
Guztira	1.678	1.777
Pertsona bakoitzeko batez besteko ordainsaria	139,9	126,9

Lagun Aroko Zuzendaritza Kontseiluaren ordainsariei buruz:

Lagun Aro kontzeptua (mila eurokotan)	2018	2019
Egindako lanaren ordainsari osoa	484	458
Kapitalizatutako itzulkin kooperatiboak + ekarpenaren interesak	3	3,9
Guztira	487	461,9
Pertsona bakoitzeko batez besteko ordainsaria *	97,4	92,38

* 3 gizon eta 2 emakume 2019an, eta 4 gizon eta emakume bat 2018an.

1.11. Ustelkeria eta eroskeria

LABORAL Kutxak *Zigor-kodea betetzeari buruzko politika* du, bai eta hainbat jokabide-kode eta -erregelamendu ere, besteak beste:

- Etika eta jokabide profesionalaren kodea.
- Jardunbide egokien eta sekretu profesionalaren gidaliburua.
- Balore-merkatuko Jokabideen Barne Araudia.

Antolamenduari begira, *Etika Batzordea*, Barne Ikuskaritzako departamentua eta Araudia Betearazteko departamentua ere sortu ditu, irregulartasunak saihestu eta arau eta prozedurok betetzen diren jagoteko.

Aztertutako negozio-unitateak

Ondoren, ustelkeriaren inguruko arriskuen harira aztertu diren LABORAL Kutxako negozio-unitateak aurkeztuko ditugu:

	2018		2019	
	Egind.	Helb.	Egind.	Helb.
Aztertutako bulego guztiak	83	83	93	88
Aztertutako bulegoen ehunekoa	% 27	% 27	% 31	% 29

Esan beharra dago, hala ere, ezarritako urrutiko ikuskaritza-kontrolak entitatearen bulegoen % 100ean dutela eragina.

Higiezinaren aktiboak kudeatzeko sozietateak, ISGA eta SGA, kapitalak zuritzeari aurrea hartzearen inguruko araudi berrira egokitu dira, eta aditu independenteen azterketa izan dute.

Ustelkeriari lotutako gertaerei erantzuteko hartutako neurriei dagokienez, ez da kasurik izan 2018an eta 2019an.

2019an, kanpoko aditu batek (PB Consultores SLk) urteroko ikuskaritza egin die barne-kontrolerako eta komunikazioetako prozedura eta organoei. Haren arabera, «**Oso ona**» da kapitalak zuritzeari aurrea hartzeko prozedura eta organoen eraginkortasun operatiboa, eta aurreko ekitaldian baino puntuazio hobea lortu du. Segidan, iaz abian jarritako ekintzen berri emango dugu:

2019an egindako ekintzak

Kapitalak zuritzeari eta terrorismoaren finantzaketari aurrea hartzeko eskuliburua aldatu egin da, hainbat arlotako hobekuntzak eginez.
Seihilekoko txostenak, Azterketa bereziko eragiketen laburpena eta entitateak kapitalak zuritzearen alorrean duen arriskuaren autoebaluazioaren txostena sortu dira.
Ordainbideen Mugimenduaren Adierazpenari buruzko transakzioa hobetu da, eta ordainbideak S1 dokumenturik gabe lekualdatzearen ondorioei buruzko ohar bat gehitu da.
Barnean, entitatean Salaketen Kanala dagoela gogorarazi da informazio-ohar baten bidez, eta legez kanpoko jarduerak salatzeke erabiltzekoa dela.
Erremediatze Plana eguneratu da, bezeroen identifikazio formaleko urritasunei aurre egiteko.
Kapitalak Zuritzeari Aurrea hartzeko unitateko analistek eta arduradunak kapitalak zuritzearekin lotutako berriazko prestakuntza espezifikoak jaso dute.

Kapitalak Zuritzeari Aurrea hartzeko Unitateak eragiketa susmagarriei buruzko 10 ohartarazpen bidali dizkio Kapitalak Zuritzeari Aurrea hartzeko eta Diruzko Arau-hausteen inguruko Batzordearen zerbitzu exekutiboari.

Seguros Lagun Aron, bulego guztietan egiten dira *barne-ikuskaritzak*, bai **CLBS** kanalean, bai Bitartekaritza Kanalean, araudiak eta/edo administrazio-prozedurak harpidetzeak eta betetzeak berez dakartzan arriskuak eta horien dokumentu-gestioa ikuskatzeko, urteko zein eguneko ikuskaritzetarako ezarritako arrisku-populazioen alertetan eta analisietan oinarrituta.

Jokabide-araudiak eta -kodeak

LABORAL Kutxak jokabide-arau batzuetan funtsatuta arautzen du pertsonen jarduera. Jokabide-arau edo -jarraibide horiek «Balore-merkaturako Jokabideen Barne Araudian» daude jasota, eta Kontseilu Errektoreko eta Zuzendaritza Kontseiluko kideei nahiz jarduera-eremu horretan inplikaturikoei ezartzen zaie.

Etikaren eta osotasunaren alorrean, «Etika eta jokabide profesionalaren kodean» eta «Jardunbide egokien eta sekretu profesionalaren gidaliburuan» daude jasota entitatearen arauak. Bi dokumentuok intranetean argitaratuta daude, eta, hurrenez hurren, Araudia Betearazteko Departamentuaren eta Barne Ikuskaritzako Departamentuaren ardura da horiek berrikusi eta eguneratzea.

Kode Etikoaren garapen gisa, entitatean egon litezkeen jokabide kriminalei aurrea hartzeko eta erantzuteko esparruan, barne-arauak «Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburuan» eta «Zigor kodea betetzeari buruzko politikan» jasota daude barneko arauak. 2019an, zigor-arriskuak berriro ebaluatzeko eta aipatutako eskuliburua eta politika eguneratzeko prozesu bat hasi zen. Datorren urtean amaituko da.

Salaketen Kanala dago, Kode Etikoari eta Zigor-kodea betetzeari buruzko politikari lotutako garrantzi handiko irregulartasunak jakinarazteko. Gainera, Etika Batzordea ere badago, zigor-arloko prebentzio-organo gisa, entitatean jokabide etikoa sustatzeko; batzordeak gai horren inguruko kontsultak ebatzi eta Salaketen Kanalean jasotako salaketak bideratzen ditu.

1.12. Kapitalak zuritzea

LABORAL Kutxako gestio-politikan, kapitalak zuritzea eta terrorismoaren finantzaketa dira ustelkeriaren eta eroskeriaren esparruetako arriskurik handienak. Ildo horretan, konpromisoa hartu du indarrean dagoen araudiaren eta nazioarteko estandarren arabera beharrezkoak diren organoak eta prozedurak ezartzeko. Helburu horrekin:

- Entitatearen erakunde-egituran, *Kapitalak Zuritzeari eta Terrorismoaren Finantzaketari Aurrea hartzeko Batzordea* sortu da, baita Kapitalak Zuritzeari Aurrea hartzeko Unitatea ere. Eginkizun espezifikoak izango dituzte prebentzioaren arloan,
- Gainera, arau eta prozedura zehatzak finkatu dira eta «*Kapitalak zuritzeari eta terrorismoaren finantzaketari aurrea hartzeko eskuliburua*» izeneko txostenean jaso (2019-01-30ean onartu zen azken bertsioa).

LABORAL Kutxaren talde osoari eragiten dio politika horrek, baita sozietate filiaiei ere.

Hauk dira nahitaez bete beharreko arau eta prozedura horien xedeak:

- Une bakoitzean indarrean dagoen araudia eta nazioko nahiz nazioarteko erakunde eta agintariek emandako gomendioak zorrotasun osoz betetzea.
- Jokabide-arau eta kontrol- eta komunikazio-sistema egokiak ezartzea, delituzko jatorria duten fondoak LABORAL Kutxa Taldearen bitartez bidera ez daitezzen eta zenbait pertsonari sarbidea eragozteko.
- Bezeroak onartzeari buruzko politikak finkatzea.
- Laneko bazkideek eta gainerako langileek bezeroa ezagutzeko politikaren alorreko prozedurak betetzen dituztela bermatzea.

Prebentzioa da, batez ere, politika eta prozedura horien burubidea. Gainera, kanpoko aditu batek urtero ebaluatzen ditu barne-kontrolko prozedurak, kapitalak zuritzeko eta terrorismoa finantzatzeko arrisku horiekiko esposizioa murrizteko prozesuetan etengabeko hobekuntzaren logika aplikatzeko.

Aktibo higiezinak gestionatzeko sozietateetan ezarri den politikaren eta kapitalak zuritzea gararazteko sistemaren bidez, alor horretan ezarri beharreko araudia betetzeko organo, prozedura, barne-kontrol eta tresna egokiak ezarri dira. Sistema horren kalitatea eta ezarpen praktikoa aditu independente batek aztertzen ditu urtean behin. 2019ko ekitaldiari buruzko azterketan kalifikazio positiboa lortu du sistemaren eraginkortasun operatiboak, ez baita inolako gorabeherarik antzeman.

1.13. Araudia betearaztea

Arautegia Betearazteko Departamentuak merkatu-abusua izateko susmagarri diren eragiketen detekzioa sartu du bere gestio-eremuen barruan. 2019an, 474 alarma erregistratu zituen aplikazio informatikoak. Behin aztertuta, ez ziren merkatu-abusu izateko eragiketa susmagarritzat hartu. Hortaz, 2019an ez zaio CNMVri kasu bakar bat ere jakinarazi.

Lagun Arori dagokionez:

➤ **AUTOERREGULAZIORAKO SEKTOREKO GIDEI ATXIKI GATZAIZKIE GEURE BORONDATEZ.**

Enpresa-bikaintasunarekin eta korporazioko jardunbiderik onenekin konprometituta gaudenez, UNESPAk bultzatutako gida hauei lotu gatzaizkie, erakunde horren gomendioei jarraikiz:

- gobernu korporatiboaren jardunbide egokien gida
- barne-kontrolako jardunbide egokien gida
- merkaturatzeko jardunbide egokien gida
- erreklamazioak ebazteko jardunbide egokien gida

Era berean, ADECOSEk bultzatzen duen Ezbeharrak Kudeatzeko Jardunbide Egokien Kodeari ere atxiki zaio konpainia.

A hand holding a glowing lightbulb in a field of tall grass at sunset. The lightbulb is the central focus, emitting a warm glow. The background is a soft-focus field of tall grasses under a golden sky. The entire image is framed by a large, light-colored, textured paper-like shape that overlaps the top and right sides of the page.

2.

GESTIO ARDURATSUA

2.1. Gestio-ikuspegia

Oinarrizko jardunbide hauen arabera jorratzen dugu gure interes-talde nagusiekiko harremana:

Banku-jarduera funtsean **bezeroei** zerbitzua eman eta haiekin harremanak izateko jarduera dela kontuan hartuta, gure materialtasun-matrizean garrantzirik handieneko alderditzat jo dira *bezeroen gestio arduratsua* —batez ere aurrezki-produktu konplexuen salmentari dagokionez—, *zerbitzuaren kalitatearen bikaintasuna* eta *bezeroekiko harremanak*. Alderdi horietan guztietan, gure lehiakideen aldean abantaila iraunkorrek eskaintzea da LABORAL Kutxaren jarrera.

Zehazki, entitate lehiakideekin egindako konparaziotik ateratako datuek, oro har, gure aldeko diferentzialak erakusten dituzte, batez ere harremanetako alderdi garrantzitsuetan: informazioaren *gardentasunean* eta *argitasunean*, bezeroengan sortzen dugun *konfiantzan* eta, oro har, gure entitateak gizartearekin hartzen duen *konpromisoan*.

3.1. Bezeroekiko harremanak puntuan, alderdi horietan egindako esku-hartzeak zehazten dira, barne harturik egoera arazotsuei eta gizarte-eragin handikoei irtenbidea emateko egiten dugun gardentasun-ahalegina. Egoera horietako batzuk dira, adibidez, bezeroak etxebizitza erosteko *gehiegi zorpetzea* eta hipoteka-maileguen interesetan aplikatutako *zoru-klausulak* hain zuzen ere gardentasunik ezagatik baliogabetzeko eskaerak.

Pertsonen ikuspegitik, LABORAL Kutxa kreditu-kooperatiba denez, langileak enpresako bazkideak eta jabeak dira, eta erabateko eskubideak eta betebeharrak dituzte bai euren lanbide-eginkizunak betetzeari, bai enpresaren gestioan —dagozkien organoen bitartez— zein emaitzetan parte hartzeko eskubideari dagokienez. Beste enpresa batzuekin dugun ezberdintasun hori enpresaren barruko harremanetan ere islatzen da; izan ere, langileek 3 arloetan hartzen dute parte: jabetzan, emaitzetan eta gestio-metodoetan, gestio demokratikoa eta arduratsua egitea baita gure helburua. Hala, erabakirik funtsezkoenak Batzar Nagusian onesten ditugu, eta bazkide guzti-guztiek hartzen dute parte bertan, mozkinak lortzen eta horiek gure gizartean inbertitzen lagunduko digun gestio eraginkorra eta arduratsua bermatzearren.

Hezkuntza Kooperatiboko prestakuntza-programek, bazkideen identitate kooperatiboa indartzeaz gain, entitatean eta langile-taldean integratzen eta inplikatzeko laguntzen diete bazkide berriei.

3.2. Plantillarekiko harremanak puntuan, ekimen horiek eta beste batzuk garatu dira sakonago.

Kreditu-kooperatibaren izaera juridikoak eraginda **gizartearekin** dugun konpromisoa da LABORAL Kutxaren beste bereizgarri bat. Izan ere, legez, gizarteari egindako ekarpen zuzenetara bideratu behar dute kreditu-kooperatibek urteko mozkin banagarrien % 10. Gure entitatearen kasuan, ehuneko hori askoz handiagoa da, % 25eraino heltzen baita.

LABORAL Kutxa Euskal Herrian sortu zen, gizartea zerbitzatzeko konpromiso handia duen enpresa-talde baten baitan. Taldearen misioa da partaidetzazko elkarlan kooperatiboa sortzea, sozietateetako zuzeneko partaideentzat nahiz gizartearentzat aberastasuna eta ongizatea lortzeko.

LABORAL Kutxak, bere izaera juridikoagatik eta bokazio kooperatiboagatik, kooperatiben mundua sustatzera bideratzen du ekarpen solidarioen zati handi bat. Bestalde, bulegoak dituen lurraldeetako ekimenetara ere zuzentzen ditu atal berezi batzuk, batez ere jarduera zehatz batzuetara, hala nola

autoenplegua eta *ekintzailtza* (**Gaztenpresa** izeneko fundazioaren bidez) sustatzera eta *euskara* babestera eta euskal kultura bultzatzera.

Mekanismo horiek **3.3. Gizartearekiko harremanak** puntuan azaldu dira.

Ingurumenarekiko harremanak hobetzeko, 2001az geroztik *Ingurumena Gestionatzeko Sistema* (IGS) erabiltzen du LABORAL Kutxak ISO 14001 Arauarekin bat, Egoitza Nagusiko 3 eraikinetako jarduera guztietan. LABORAL Kutxak zerbitzu zentraletan gauzatzen dituen ingurumenaren alorreko jarduketarik gehienak gainerako lantokietara zabaltzen ditu, ziurtagiridun sistemaren barnean egon ez arren. Ziurtagiri hori berritu egin da 2019an.

Ingurumena Gestionatzeko Sistema Ingurumen Batzordeak kudeatzen du, eta Aholkularitza Juridikoko, Barne Ikuskaritzako, Arriskueta, Higiezineta, Segurtasuneko eta Zerbitzu Orokorretako, eta Plangintzako eta Gestio Kontroleko kideek osatzen dute; azken horretako ordezkariak egiten ditu koordinatzaile-lanak. *Rioko Adierazpenaren* zuhurtziazko printzipioa ezarriz, jarduerak izan litzakeen inpaktuak hartzen dira aintzat, ingurumenari kalterik ez egiteko.

Berritasun oso garrantzitsua izan dugu 2019an: LABORAL Kutxak Nazio Batuen Banku-jarduera Arduratsuaren Printzipioak sinatu ditu. Printzipio horiek jasangarritasunaren alor guztiak ukitzen badituzte ere, klima-krisiaren larritasun-egoera dela eta, gure jarduerak (kredituenak eta inbertsioenak) ingurumenean duen inpaktuari erreparatzen diote bereziki.

Mekanismo horiek **3.4. Ingurumenarekiko harremanak** puntuan azaldu dira.

Hornitzaileen gestioaren ikuspegitik, gogorarazi beharrekoa da *hornikuntza-katearen* gestio egokiak duen garrantzia, jarduera arduratsuaren helburuak betetzekotan.

Zalantzarik gabe, gauzatzen dugun finantza-jardueraren ezaugarriak kontuan hartuta eta oso lurralde-eremu zehatzean dugunez presentzia, enpresa horien gestioan ez dago arrisku nabarmenik. Halere, aurrerago ikusiko dugun moduan, LABORAL Kutxak hornitzaileen inguruko hainbat ekimen ditu martxan.

Hornitzaileen artean aipamen berezia merezi dute Lagun Aroko bitartekariak, aseguruaren jardueran interes-talde nabarmenaren mailara iritsi dira eta. Taldean, ezaugarri bereziko hornitzailetzat jotzen dira.

Mekanismo horiek **3.4. Enpresa hornitzaileekiko harremanak** puntuan azaldu dira.

2.2. Konpromisoak eta lorpenak

Segidan, LABORAL Kutxak EGEaren aurreko txostenetan bere egindako konpromisoak betez 2019an gauzatu dituen jarduera nagusiak azalduko ditugu laburtuta, bai eta 2020rako helburuak ere. Jarduerok entitateak zehaztutako **interes-taldeetan —ingurumena (I) barne hartuta—** sailkatu dira; hona hemen taldeok: **Pertsonak–Plantilla (P), Bezeroak (B), Gizartea (G) eta Enpresa hornitzaileak (H).**

EGEaren inguruko jarduerak	Ekintzaren/helburuaren egoera	Ezarrিতako gobernu-mekanismoak eta egiteko epea	Materialtasuna eta ukitutako interes-taldeak
2019ko funtsezko proiektu eta ekintzak, eta aurreko urteetan egiteko gelditutakoak			
Kaudimena eta likidezia indartzea	Aribidean	Lehentasan estrategikoa	Handia P eta B
MiFID II Bezeroentzako informazioa eta aholkularitza-sistemak eta -tresnak hobetzeko planak	Eginda	Lehentasunezko proiektua 2017	Handia B
Hornitzaileak kontratatzeko prozedurak eta sistemak garatzea. Aplikazioa eta kontratazio-mahaia garatzea	Eginda	Hornitzaileen proiektuaren lantaldea 2017	Ertaina H
III. Berdintasun Plana hedatzea. IV.a egitea	Eginda	Berdintasun Batzordea 16-19	Handia P
Digitalizazioa aprobeztatzea, paper-kontsumoa murrizteko eta bezeroekiko harreman multikanala sustatzeko	Zati bat eginda	Ardatz estrategikoa: digitalizazioa	Ertaina G
Bulegoen integrazioa egitea, herri txikiak finantza-zerbitzuetatik baztertu gabe efizientzia handitzeko	Eginda	Area Komertziala 2016	Ertaina G
Hizkuntza-normalizazioa: 2016-2019 aldirako Euskararen Plan Estrategikoa ezartzea	Eginda	Hizkuntza Batzordea 16-19	Txikia B eta P
Plantillaren kompetentzia digitalak garatzea	Aribidean	Ardatz estrategikoa: Kompetentzia digitalak 2018	Handia P
Bezeroekiko harremanen gestioan bikaintasun-posizioei eustea	Aribidean	Kalitate integralerako prozesua	Handia B
Inbertsio Gizartearekiko Arduratsuaren hedadura zabaltzen jarraitzea	Zati bat eginda	Talde berezia	Ertaina B eta G
Green MiFID	2020ra atzeratua	Gestio Plana 2019	Ertaina B eta I
BIDEAN ezartzea eta berorren iraunkortasuna bermatzea	Eginda	Ardatz estrategikoa: kultura eta balioak 19	Handia P
EIF InnovFin eta EaSI Soziala hitzarmenak berritzea	Eginda	EIF hitzarmenak 2019	Ertain-handia G eta B
Gestio-sistema berriak garatzea, batetik elkarlanean oinarritutako kultura eraikitzailea eta bestetik autoerantzukizuna eta etengabeko prestakuntza bultzatzeko	Aribidean	Ardatz estrategikoa: kultura eta balioak 2019	Handia P
Merkatu-abusua kontrolatzeko prozedurak berrikustea	Zati bat eginda. Garapen informatikoaren zain	Gestio Plana 2019	Handia G
Datuen Babeserako Batzordea eratzea	Eginda	SIPZ 2019	Handia G eta B
Pertsonentzako Aintzatespen Sistema ezartzea	Diseinatua; 2020an ezartzeko	Ardatz estrategikoa: kultura eta balioak 19	Handia P
Multikanalitatea garatzea	Aribidean	Ardatz estrategikoa:	Ertaina

bezeroarekiko harremanean, ordainbideetan eta zuzeneko merkaturatzean		omnikanalitatea, Onenak 4.0 2019	B eta P
Zainduz Osasun Plana ezartzea	Eginda	Lantaldea 2019	Handia P
Enpresak sortzeari eta finkatzeari laguntzea, MONDRAGONen bidez	Aribidean	Fondoak, KFSaren eta HSFaren bidez 2019	Ertain-txikia G eta B
Finantza Hezkuntzako Plana	Eginda	Finantza Hezkuntzako Plana 2019	Ertain-txikia G eta B
EGEaren inguruko jarduerak. 2020rako oinarritzko proiektu eta ekintzak			
400 ekintzaileri beraien enpresa abiarazten laguntzea	Helburu estrategikoa	Gaztenpresa Fundazioa	Ertain-handia G eta B
Paperaren kontsumoa % 8 murriztea	Helburu estrategikoa	Ingurumen Batzordea	Ertaina I
Argindarraren hornidura iturri berriztagarrietatik etorritako batez ordezkatzeta	Helburu estrategikoa	Ingurumen Batzordea	Ertaina I
Finantzaketa-produktu berde bat garatzea	Helburu estrategikoa	Negozio Garapenaren Area	Ertaina I eta B
Inbertsio gizartearekiko arduratsuari lotutako irizpideak aplikatzen jarraitzea, Gestoreak eta Altxortegiak gestionatutako aktiboetan eta arriskuak ematean	Helburu estrategikoa	Negozio Garapenaren Area Altxortegia Gestorea Arriskuak	Ertain-handia B, G eta I
Zuzeneko arriskuen eta klima-aldaketaren alorreko trantsizioaren inpaktua aztertzea	Banku-jarduera Arduratsuaren Printzipioekin hartutako konpromisoa	EGEaren Batzordea	Ertain-handia G eta I
Langileentzako mugikortasun iraunkorrerako neurriak ezartzea	Mugikortasun iraunkorra	Ingurumen Batzordea	Ertaina I eta P

2.3. EGEaren ibilbide-orria

Interes-taldeetan egindako hausnarketaren eta kontsultaren ondorioz —ikusi materialtasun-analisia—, EGEaren ibilbide-orria zehaztu da. Bertan, garrantzitsuenen artean sailkatutako arrisku eta aukerak jaso dira, eta LABORAL Kutxak erreferentzia moduan erabiltzen du gizarte-erantzukizunaren alorreko jarduerak lehenesteko.

	Jarduera-eremuen lehenespena	Interes-taldea / esparrua
1	Zerbitzu-kalitatearen bikaintasuna: gardentasuna, adeitasuna, erroreak saihestea eta eragiketak azkar eta erraz egin ahal izatea	Bezeroak
2	Datuen eta eragiketen pribatutasuna eta segurtasuna babestea	Bezeroak
3	Entitatearen kaudimena eta likidezia indartzea	Ekonomia
4	Bezeroarekiko gestio arduratsua: aurrezki-produktu konplexuak azaldu eta saltzea, bezeroen gehiegizko zorpetzea saihestea...	Bezeroak
5	Pertsonen gestioa: genero-berdintasuna, lan-bizitza eta familia bateragarri egitea, soldata-mailak eta -tarreak...	Pertsonak
6	EGEari lotutako neurriak: kapitalak zuritzearen aurka; armagintzara, jokora, pornografiara... doan finantzaketa kontrolatzea	Bezeroak Gizartea
7	Kanalen (banka elektronikoaren, telefono-bidezko bankaren, banka mugikorraren) digitalizazioa garatzea	Bezeroak
8	Emakumeen eta gizonen berdintasuna sustatzea	Gizartea Pertsonak
9	Barne-kontrolerako bideak berrikusi eta hobetzea (administratzaileen erabakiak, kode etikoa, ustelkeria, gastuen kontrola)	Gobernu korporatiboa
10	Enpresa-ehunaren garapen ekonomikoan eta finantzarioan laguntzea: finantzaketa-hitzarmenak enpresekin, ekintzaileei eta unibertsitateari laguntzea...	Gizartea
11	Produktu eta zerbitzu gizartearekiko arduratsuak	Bezeroak Gizartea
12	Hornitzaileen gestioa. Erosketa arduratsurako irizpideak: tokian erostea eta, prezioaz gain, gizartearen eta ingurumenaren alorreko irizpideak aintzat hartzea	Hornitzaileak
13	Bezeroekiko eta beste interes-talde batzuekiko komunikazioa hobetzea	Bezeroak
14	Gure hornitzaileen jarduera arduratsua kontrolatzea: lan-baldintzak, laneko arriskuak, Ogasunarekiko ordainketak...	Hornitzaileak Pertsonak
15	Kobratutako kostuen eta ordaindutako interesen arteko oreka. Bi alderdientzako onura	Bezeroak
16	Berotegi-efektuko gasen isurtzeak eta karbono-aztarna murriztea	Ingurumena
17	Ingurumenaren gestioa: birziklatzea, kontsumoak eta hondakinak murriztea, gaikako bilketa...	Ingurumena

2.4. LABORAL Kutxaren EGEaren inguruko aginte-aula

LABORAL Kutxaren aginte-aulak ahalbidetzen du ekonomiaren, gizartearen eta ingurumenaren ikuspuntuetatik erakundeko funtsezko adierazleen ikuspegi orokorra izatea.

Jarduera ekonomikoaren adierazleak (datu bateratuak):

Adierazleak	2018	2019
Zerga ondorengo emaitzak M€-kotan	124.173	127.364
Efizientzia-indizea %-tan (1)	61,93	61,00
Bezeroen gordailuak M€-kotan	19.481	21.425
Bezeroei emandako kreditua M€-kotan	13.278	13.973
Kaudimena %-tan (2)	18,76	20,17
Fondo bereziak M€-kotan	1.059	954
Inbertsioaren gaineko zalantza ariskuak %-tan	4,46	3,54

(1) Efizientzia-indizea: Administrazio-gastuak + Amortizazioak / Marjina gordina.

(2) Kapital-ratio osoa (CET1a) erabiltzen da.

Gizarte-arloko jardueraren adierazleak:

Alderdia/Adierazlea	2018. urtea	2019. urtea
Pertsonak		
Jarduneko pertsonen kopurua (LK + CLBS)	2.105	2.074
Prestakuntza		
Prestakuntza-orduak/plantilla osoa	41,71	81,38
Prestakuntzaren ebaluazioa (1-10)	7,96	7,91
Segurtasuna eta osasuna		
Absentismoa %-tan	3,85	3,80
Garapen profesionala		
Batez besteko lan-indizea	2,4	2,36
Sustapena: egiturazko indizearen hazkundera	5,5	7,09

Alderdia/Adierazlea	2018. urtea			2019. urtea		
	Emakumeak	Gizonak	%	Emakumeak	Gizonak	%
Enplegu-dinamika						
Irteeren/errotazioen tasa	% 7,5	% 7,3	% 8,4	% 6,70	% 6,76	% 7,09
Berdintasuna						
Bazkide emakumeen %-a	% 48,7			% 49,54		
Emakumezko zuzendarien %-a/zuzendari guztiak	% 30,6			% 31,97		

Ez da helbururik ezarri enplegu-dinamikaren eta berdintasunaren arloetan. Eta ez da eskualdeen arabera banakatu, gure esparru geografikoaren tamaina murrizta dela eta.

Alderdia/Adierazlea	2018	2019
Fondoetarako (HSF eta KFS) ekarpenak m€-kotan	21.037	23.437
Ordaindutako zergak m€-kotan	21.209	26.760
Gaztenpresaren laguntzaz sortutako enpresak	415	405

Ingurumen-arloko jardueraren adierazleak:

Kontsumoa	2018	2019
Publizitaterako papera (kg/bezeroa)	0,093	0,116
Barruko papera (kg/bezeroa)	0,238	0,251
Ura m ³ -tan	7.447	10.898
Elektrizitatea kWh-tan	13.277.248	12.915.786
Tonerra kontsumitutako unitatetan	3.317	3.502
Gasolia litrotan	1.505	581
Kudeatutako hondakinak kg-tan (1)	158.950	162.283

(1) Helburua da hondakinen % 100 kudeatzea. Bolumena urtero aldatzen da, inguruabarren arabera.

2.5. Materialtasun-analisia

2014ko txostenean, LABORAL Kutxak zehatzago azaldu zuen entitateak zer prozesu burutu zuen interes-talde nagusien informazio-beharrizanak identifikatzeko aukera eman zion lehen materialtasun-matrizea eraikitzeke, eta bere eskaerak nola lehenetsi zituen.

Hurrengo urteetan, bildutako informazioa zabaltzeari esker, hobetu egin da entitatearekin harremana duten interes-taldeen beharrizanen eta itxaropenen interpretazioa. 2017an eta 2019an, metodologia eta galde-sorta berrikusi egin dira, bai eta emaitzak lehiakideenekin alderatu eta interes-taldeen eskaeretara egokitu ere.

Txosten honen materialtasun-analisirako, berrikusitako galde-sortak erabili dira, eta informazio hau lortu da:

- Bezeroak (urtean behingo kontsulta): 43 enpresa, 417 autonomo eta mikroenpresa, 45 bezero banka pertsonalean eta 163 bezero KIDE segmentuan (lotuak); guztira **668**. Bezeroak LABORAL Kutxarenak eta Lagun Arorenak dira.
- 14 enpresa hornitzaile (bi urtean behingo kontsulta)
- 109 langile (bazkideak, behin-behinekoak eta CLBS; urtean behingo kontsulta)
- EGEaren Batzordeko kideei bi urtean behin egindako kontsultak: Batzordea osatzen duten pertsonak kontuan hartuta, horien iritziak bat datoz Zuzendaritzarenarekin.

Materialtasunari buruzko azterketek denboran zehar izandako bilakaerari erreparatuta, joera hauek ikusten dira:

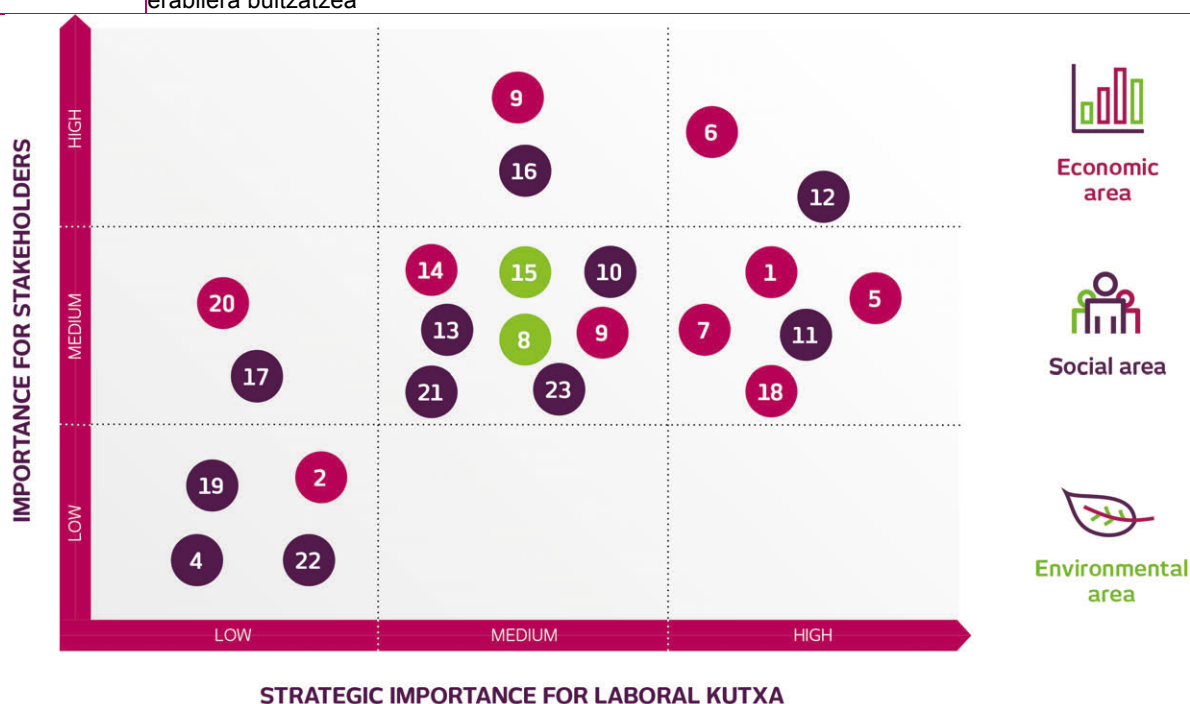
- Interes-taldean eta LABORAL Kutxaren lehentasunak bat datoz, eta nabarmentzekoa da hori. Balioztatutako alderdien % 61 koadrante berean dago garrantziari dagokionez, eta handi-txikia/txiki-handia koadranteetan ez dago alderdirik.
- Emaizak oso sendoak dira, eta denboran zehar alde txikia dago lehenetsitako alderdien eta materialtasun txikiagokotzat jotakoen artean.
- Arian-arian, sentikortasuna handituz doa ingurumenaren zaintzaren eta hornitzaileen gestioaren inguruan, baina bi alderdion materialtasuna ertaina da oraindik.

Materialtasun-analisan badira 2 elementu, barnean nahiz kanpoan garrantzi txikikoen artean sailkatu arren, gure misioaren muinean jasota daudenez lehentasuneko arreta-esparrutzat jo behar ditugunak. MONDRAGONeko kooperatibei zuzendutako laguntza da bata, eta euskara garatzeko laguntza bestea. Gure iritzian, hauxe da 2 elementuon inguruan ageri den eskaera txikiaren arrazoia: gai horiei buruzko itxaropenak aise estalita daude eta, beraz, ez da bestelako ekimenen premiarik antzematen.

2019ko materialtasun-matrizea

Mater.	Alderdia
HANDIA	6- Bikaintasuna zerbitzuaren kalitatean: hutsak murriztea eta eragiketak hobetzea
	12- Datuen eta eragiketen pribatasuna eta segurtasuna babestea
ERTAIN-HANDIA	1- Entitatearen kaudimena eta likidezia indartzea
	16- Emakumeen eta gizonen berdintasuna sustatzea
	9- EGEari lotutako neurriak: kapitalak zuritzearen aurka; armagintzara, jokora, pornografiara... doan finantzaketa kontrolatzea
	11- Pertsonen gestioa: genero-berdintasuna, lan-bizitza eta familia bateragarri egitea, soldata-mailak eta -tarteak...
	5- Bezeroarekiko gestio arduratsua: aurrezki-produktu konplexuak azaldu eta saltzea, bezeroen gehiegizko zorpetzea saihestea...
	7- Kanalen (banka elektronikoaren, telefono-bidezko bankaren, banka mugikorraren) digitalizazioa garatzea
ERTAINA	18- Barne-kontrolerako bideak berrikusi eta hobetzea (administratzaileen erabakiak, ustelkeria, kapitalak zuritzea, kode etikoa, ustelkeria, gastuen kontrola)
	15- Ingurumenaren gestioa: birziklatzea, kontsumoak eta hondakinak murriztea, gaikako bilketa...
	3- Enpresa-ehunaren garapen ekonomikoan eta finantzarioan laguntzea: finantzaketa-hitzarmenak enpresekin, ekintzaileei eta unibertsitateari laguntzea...
	10- Produktu eta zerbitzu gizartearekiko arduratsua
	13- Bezeroekiko eta beste interes-talde batzuekiko komunikazioa hobetzea
	21- Gure hornitzaileen jardura arduratsua kontrolatzea: lan-baldintzak, laneko arriskuak, Ogasunarekiko ordainketak...

	23- Hornitzaileen kudeaketa. Erosketa arduraturako irizpideak: tokian erostea eta, prezioaz gain, gizartearen eta ingurumenaren alorreko irizpideak aintzat hartzea 8- Berotegi-efektuko gasen isurtzeak eta karbono-aztarna murriztea 14- Kobratutako kostuen eta ordaindutako interesen arteko oreka. Bi alderdientzako onura
ERTAIN-TXIKIA	17- Gizarte-ekintza: babesletzak, GKE-entzako ekarpenak, gizarte-jarduerak, garapenerako lankidetzak... 20- Ordaindu gabeko zorrak berreskuratzeko eta birfinantzatzeko malgutasuna
TXIKIA	22- Nazio Batuen Agenda 2030eko Garapen Jasangarrirako Helburuak (GJHak) lantzea 2- Mondragoneko kooperatibei laguntzea 4- Bezeroen eta gizartearen hezkuntza finantzarioan laguntzea 19- Euskara eta euskal kultura sustatzea, eta barneko eta bezeroekiko harremanetan euskararen erabilera bultzatzea

2.6. Nazio Batuen Mundu Ituna eta Garapen Jasangarrirako Helburuak (GJHak)

[Munduko Itunaren printzipioetan](#) urtean lortutako aurrerapenaren deskargua egin izan du LABORAL Kutxak, urtero, hartutako konpromisoaren barruan. 2018az geroztik, [Garapen Jasangarrirako Helburuen \(GJHen\)](#) inguruan egindako aurrerapenaren berri ere eman da deskargu horretan, eta, aurretik, [Nazio Batuen Banku-jarduera Arduratsuaren Printzipioen](#) gainekoa gehitu zaio.

Txosten honen bigarren zatiko Konpromisoak eta lorpenak atalean, LABORAL Kutxak 2019an landu dituen alderdi nagusiak jaso ditugu, bai eta horien aurrerapen-maila ere. Horrenbestez, hurrengo taulan aztertu dugu alderdi horietako zein txertatzen den Mundu Itunaren Printzipioetan, Garapen Jasangarrirako Helburuetan eta Banku-jarduera Arduratsuaren Printzipioetan:

2019ko EGEaren txostenean EGEari dagokionez finkatutako helburuak eta erronkak	Mundu Ituna	GJHak	Banku-jarduera Arduratsuaren Printzipioak
Bulegoen integrazioa egitea, herri txikiak finantza-zerbitzuetatik baztertu gabe efizientzia handitzeko	1. printzipioa	1., 3. eta 8. helburuak	1., 2., 3. eta 4. printzipioak
III. Berdintasun Plana hedatzea eta IV. Plana garatzea	1. eta 6. printzipioak	5. helburua	1. eta 4. printzipioak
Digitalizazioa aprobetxatzea, paper-kontsumoa murrizteko eta urruneko harreman pertsonalizaturako	9. printzipioa	13. eta 15. helburuak	1., 2. eta 3. printzipioak
Hizkuntza-normalizazioa: 2016-2019 aldirako Euskararen Plan Estrategikoa ezartzea	Ez dago printzipio batekin ere lotuta	11. helburua	1. eta 4. printzipioak
Enpresa hornitzaileak kontratatuzko prozedurak eta sistemak ezartzea	1.etik 5.era bitarteko printzipioak	1., 3., 5., 6., 8., 10. eta 16. helburuak	1., 4., 5. eta 6. printzipioak
Plantillaren konpetentzia digitalak garatzea	9. printzipioa	8., 9. eta 12. helburuak	4. printzipioa
Pertsona guztiarentzako Zainduz osasun-plana abian jartzea	1. eta 8. printzipioak	3., 8., 11., 12. eta 17. helburuak	1. eta 4. printzipioak
Bezeroekiko harremanen gestioan bikaintasun-posizioei eustea	1. printzipioa	8. helburua	3. eta 6. printzipioak
Elkarlanean oinarritutako kultura eraikitzailea autoerantzukizunarekin eta etengabeko ikaskuntzarekin sustatuko duten gestio-sistemak garatzea	1., 6. eta 10. printzipioak	5., 8. eta 17. helburuak	1., 5. eta 6. printzipioak
Mikrokreditu eta enpresa berritzaileetarako berme-hitzarmenak eguneratzea EIFekin	1. printzipioa	1., 5., 8., 9. eta 10. helburuak	1. eta 3. printzipioak
425 ekintzailerri beraien mikroenpresa abiarazten laguntzea	1. printzipioa	1., 5., 8., 9. eta 10. helburuak	1., 2. eta 3. printzipioak
Green MiFIDa ezartzea	1. eta 10. printzipioak	Helburu guztiak	3. eta 6. printzipioak
Multikanalitatea garatzea bezeroarekiko harremanean, ordainbideetan eta zuzeneko merkaturatzean	9. printzipioa	8., 9. eta 12. helburuak	3. printzipioa
Inbertsio Gizartearekiko Arduratsuaren hedadura zabaltzen jarraitzea	Printzipio guztiak	Helburu guztiak	Printzipio guztiak
MONDRAGONen bidez enpresak sortzen eta daudenak sendotzen laguntzea	1., 3. eta 6. printzipioak	5., 8., 9., 10. eta 16. helburuak	1. eta 4. printzipioak
BIDEAN ezartzea eta berorren iraunkortasuna bermatzea	7., 8. eta 9. printzipioak	8., 9. eta 12. helburuak	4. eta 5. printzipioak
Merkatu-abusua kontrolatzeko prozedurak berrikustea	10. printzipioa	16. helburua	5. eta 6. printzipioak
Finantza Hezkuntzako Plana	1. printzipioa	4., 12. eta 17. helburuak	1., 3. eta 4. printzipioak
Datuen Babeserako Batzordea eratzea	1. printzipioa	8., 9., 12. eta 16. helburuak	Printzipio guztiak

Garapen Jasangarrirako Helburuak (GJHak): abian diren jarduerak

Segidan, laburtuta emango ditugu Garapen Jasangarrirako Helburuei (GJHei) eta Nazio Batuen Agenda 2030i lotuta LABORAL Kutxa gauzatzen ari den ekintzak, txosten honetan azaldu ditugunak:

- **5. helburua - Genero-berdintasuna:** LKren IV. Berdintasun Plana, Plan Estrategikoko berdintasun-helburuak.
- **8. helburua - Lan duina eta hazkunde ekonomikoa:** Gaztenpresa, kontratazio-mahaia eta hornitzaileak kudeatzeko aplikazioa, Zainduz osasun-plana, finantza-hezkuntza eta mugikortasun iraunkorra.
- **9. helburua - Industria, berrikuntza eta azpiegitura:** digitalizazioko hainbat aurrerapauso, PDSI-2a eta Datuen Babeserako Batzordea.
- **10. helburua - Desberdintasunak murriztea:** Green MiFIDa, merkatu-abusua kontrolatzeko prozedurak berrikustea, inbertsio gizartearekiko arduratsua.
- **17. helburua - Helburuak lortzeko itunak:** marka-posizionamendua, EIF InnovFin eta EaSI Soziala hitzarmenak berritzea, Nazio Batuen Banku-jarduera Arduratsuaren Printzipioak.

3.

INTERES-TALDEEN GESTIOA

3.1. Bezeroekiko harremanak

3.1.1. Gestio-ikuspegia

Aurreko txostenetan, gestio arduratsuaren gestio-ikuspegian, LABORAL Kutxak bezeroekiko harremanean eta produktuen gaineko erantzukizunean darabilen politika jaso izan dugu. Arlo garrantzitsua da entitatearentzat, eta horregatik du berriazko area bat sortuta, ikuspegi hori aplikatzeko oinarritzko zereginarekin. Bezeroak honela daude sailkatuta: partikularrak, autonomoak, negozioak eta enpresak. Segmentu horietako bakoitza modu berezian kudeatzen da, eta bezero horien behar eta itxaropenen arabera eskaintza komertziala egiten da.

3.1.2. Bezeroen magnitude nagusiak

Taldeko bezeroen bilakaera taula honetan jaso dugu. Esan beharra dago urtean behin araztu egiten dela datu-basea eta aktiboak ez diren bezeroei baja ematen zaiela.

Ereua geografikoa	Bezero-kopurua		%
	2018	2019	
Araba	141.839	136.658	12,17
Aragoi, Katalunia eta Errioxa	72.149	72.176	6,43
Asturias eta Kantabria	32.623	33.041	2,94
Bizkaia	350.029	348.540	31,05
Gaztela eta Leon	125.232	125.397	11,17
Gipuzkoa	280.056	260.435	23,20
Madril	18.319	18.968	1,69
Nafarroa	119.990	119.848	10,68
Egoitza Nagusia	7.568	7.585	0,68
LABORAL Kutxa osoa	1.147.805	1.122.648	% 100
Bezero partikularrak (%-a)	% 87,47	% 87,14	
Bezero autonomoak (%-a)	% 8,3	% 8,5	
Bezero negozioak (%-a)	% 3,27	% 3,41	
Bezero enpresak (%-a)	% 0,87	% 0,95	

3.1.3. Bezeroekiko elkarrizketak

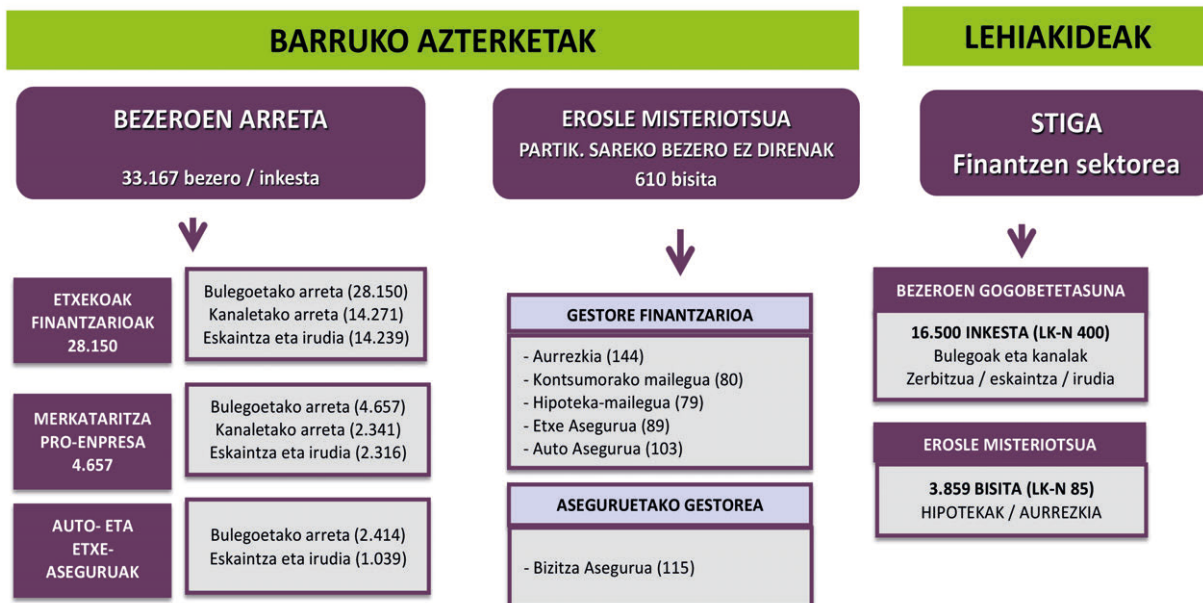
Aurreko urteetan bezala, 2019an ere ahalegin handia egin dugu, elkarrizketen bidez bezeroek finantza- eta aseguru-produktuekiko dituzten itxaropenen eta eskaeren berri izateko eta, horrela, hobekuntza-ekintza berriak ezartzeko. Mekanismo horiek, gainera, *kalitate integraleko prozesu* batean txertatzen dira, zeinaren etengabeko helburua baita bezeroarekiko arretaren eta zerbitzuaren kalitatea lehiakideekiko abantaila izatea, harremanetarako erabiltzen ditugun kanal guztietan.

Grafiko honetan, elkarrizketarako ezarri ditugun askotariko mekanismoak daude azalduta:

BERRIAK

2019

- ✓ Bezeroak: ardatza zorreratuetan eta esleituetan
- ✓ +-% 2ko bilakaerak nabarmentzen dira

Beste banku eta aseguru-entitate batzuekiko konparaziozko emaitzak aldekoak dira. Beheko taulotan txertatu ditugu adierazgarrietako batzuk.

Bankuko bezeroen gogobetetasuna (1etik 10era bitartean)	2018	2019
Lehentasuneko bezeroen gogobetetasuna	7,24	7,21
Gomendio-maila	6,97	7,01

Iturria: LABORAL Kutxaren irudiari eta markari buruzko jarraipen-azterketa. EAE eta Nafarroa. Ikerfel

Banku-sektorearekiko konparaziozko benchmarkinga. Bezero potentzialak (1etik 10era bitartean)	2018	Sektorearekiko diferentziala 2018	2019	Sektorearekiko diferentziala 2019
Sektoreko Kalitate Objektiboaren Azterketa (EQUOS-Stiga)	7,59	+0,39	7,75	+ 0,39
Bankuko bezeroen gogobetetasuna (BMKS FIN-Stiga)	7,83	+0,38	7,73	+ 0,25

Lagun Aro. Aseguruen sektoreko benchmarkinga Aseguruetako bitartekarien gogobetetasuna (1etik 10era bitartean)	2018	2019
Erakundearekiko gogobetetasun orokorra	8,1	7,4
Aseguruen merkatua	8,1	7,3

Iturria: ICEAren gogobetetasunari buruzko azterketa etengabea

Nabarmentzekoa da Lagun Aro azterlan horretako bigarren entitatea dela, 26,5eko NPSarekin, autoen alorreko gomendatzaile garbietan.

Elkarrizketarako mekanismoetan eta bezeroen itxaropenetan oinarrituta, jasotako zerbitzuarekiko gogobetetasuna handitzeko hobekuntza-ekintzak zehazten dira.

LABORAL Kutzaren **Bezeroarentzako Arreta Zerbitzuak** bezeroek aurkeztutako kontsulta, kexa eta erreklamazioei erantzuten die 1994az geroztik. Zerbitzuaren jardunak %28,05 egin du behera aurreko urteko datuekin alderatuta, batez ere kexa eta erreklamazio gutxiago aurkeztu direlako hipoteka-maileguak formalizatzeko gastuen inguruan, eta banku-jarduerari lotutako espedienteak murriztu egin direlako.

Hona hemen zerbitzu horren emaitzak:

Bezeroarentzako Arreta Zerbitzua	2018	2019
Irekita dauden espedienteak	9.121	6.563
Idatziak: liburuxka/gutuna	7.456	5.228
Internet/Telefonoa	1.240	972
Erakunde publikoak: KIUB / gobernu autonomikoak	336	341
Beste batzuk	89	22

2018ko EGEaren Txostena egin ostean, azken urteetan ohikoa bihurtu den komunikazio-jarduera jarri zen martxan, eta Txostenaren Laburpen Exekutiboan bidali zitzaizkien loturarik handieneko bezeroei. Informazio horrekin batera, galde-sorta bat ere erantsi zen, nahi zuten bezeroek Enpresaren Gizarte Erantzukizunari buruzko iritzia eman zezaten. Lau bidalketa ezberdin egin dira: enpresa bezeroei (6.755 bezero), bezero autonomo eta mikroenpresei (82.409), Banka Pertsonaleko bezero partikularrei (14.684) eta KIDE segmentuko bezero partikularrei (156.437). **260.285** bezerori bidali zaie guztira, eta, horietatik, % 30ek irakurri du mezua.

668 erantzun egon dira guztira. Ondoren, **elkarrizketa**-prozesu horretan eskuratutako **emaitza eta ondorio** nagusiak zehaztuko ditugu:

Beraien enpresak EGEari buruzko txostena prestatzen duen galdetuta jakin dugu gaur egun % 23k egiten duela, % 27k etorkizunean egiteko asmoa duela eta % 50ek ez duela lehentasunen artean.

Galde-sorta	Bidalketa-kopurua	Erantzun-kopurua	Balioztapena	
	2019	2019	2018	2019
Bezero enpresak	6.755	43	7,4	7,8
Bezero autonomoak eta mikroenpresak	82.409	417	7,6	7,6
Banka Pertsonaleko bezero partikularrak	14.684	45	8,7	8,7
KIDE segmentuko bezero partikularrak	156.437	163	7,9	8,2
Guztira	260.285	668	7,9	8,075

Beraien enpresak EGEari buruzko txostena prestatzen duen galdetuta bezero enpresei, jakin dugu gaur egun % 23k egiten duela, % 27k etorkizunean egiteko asmoa duela eta % 50ek ez duela lehentasunen artean.

3.1.4. Bezeroarekiko gestio arduratsua eta zerbitzu-kalitatearen bikaintasuna

Bezeroarekiko gestio arduratsua aurrezki-produktu konplexuak saltzean gauzatzen du, batez ere, LABORAL Kutzak. Zerbitzuaren kalitatearen bikaintasuna eta bezeroarekiko harremana dira gure materialtasun-matrizean garrantzirik handieneko alderdien artean identifikatutakoak.

- ✓ 2019an lan handia egin da finantzaketan. Zehazki, Higiezin Kredituko Kontratu Legearen (HKKLaren) araberrako egiaztagiria lortzeko prozesuari ekin diogu 2019ko maiatzean, eta 1.589 lagunek (ukitutako langileen % 94k) lortu dute Espainiako Bankuak eskatzen duen EGOKIA kalifikazioa.
- ✓ Bezeroarekiko gestio arduratsuaren ildo horretan bertan eta enpresa-finantzaketa errazte aldera, azpimarragarria da EIBren (Europako Inbertsio Bankuaren) **EIFekin (European Investment Fundekin)** dugun lankidetzeta. 2019an, 3 hitzarmen egon dira indarrean. Horien

bidez, LABORAL Kutxak onartutako arriskuaren zati bat bermatu du EIFk, eta, horrela, hitzarmenetan sartutako enpresek prezio eta berme hobeetan lortu ahal izan dute finantzaketa. Hona hemen hitzarmenok:

- Europar Batasunaren Enpleguaren eta Gizarte Berrikuntzaren aldeko Programa (EaSI), ekintzaileei zuzendutako 25.000 €-rainoko mikrokredituen bidez enplegu-sorrera sustatzeko. 2015ean sinatu zen, 75 M€-ko zenbatekoarekin, eta 2018ko martxoan berritu egin da.
 - InnovFin SME Guarantee Facility, ETE-etan eta kapitalizazio txiki eta ertaineko enpresetan berrikuntza bultzatzeko. 2016an sinatu zen, 100 M€-ko zenbatekoarekin, eta 2018ko uztailean berritu egin da.
 - Berariazko EaSI programa, gizarte-ekonomiako enpresak sustatzeko. 2019ko urrian berritu zen, beste 2 urte eta erdirako, eta 50 M€-ko zenbatekoa hartzen du. Eragiketen zenbatekoa 500.000 €-raino irits daiteke.
- ✓ «Kalitate Integrala Gestionatzeko Prozesua» da ekimenik garrantzitsuena eta hauek hartzen ditu barne: bezeroarekiko harremanen gestioa (gardentasuna, adeitasuna, beharrak aztertzea eta entzute aktiboa, azalpenen argitasuna...) eta bezeroarentzako zerbitzua (kalitatea, pertsonalizazioa, akatsik ez izatea...). Prozesu horren asmoa da bikaintasuna lortzea kanpo-zerbitzua (bezeroei emana) nahiz barnekoa (Zerbitzu Zentraletatik barneko bezeroei, bulegoiei, emana) neurtzeko parametroetan.
 - ✓ Aholkularitzaren eta harremanaren kalitaterako funtsezkoa da eraldaketa digital geldiezinera azkar egokitzea. Erabiltzaileak bankuen mundu digitalean esperientzia egokia izan dezan, beharrezkoa da gestoreak eta bezeroak harreman pertsonalizatuak baina omnikanalak izatea. Helburu hori bilatzen du LABORAL Kutxak, bulegoetan *Onenak 4.0* proiektua zabaldua.

Informazioaren gardentasuna eta argitasuna

- ✓ LABORAL Kutxa Autocontrol elkarteko bazkidea da 2008ko uztailearen 29az geroztik. Elkarte horren helburua da prozesu ekonomikoan publizitatea tresna erabilgarria izatea, publizitate-etikarekiko eta kontsumitzaileen eskubideekiko errespetua zainduz eta interes pertsonalak albo batera utziz. 2019an, LABORAL Kutxak kontsulta hauek egin dizkio Autocontrolri:

Aurretiatzko aholkularitza	2018	2019
Positiboak	319	370
Aldaketadunak	52	126
Negatiboak	1	0
GUZTIRA	372	496
Kontsulta deontologikoak	69	65

- ✓ Gure webgunean (laboralkutxa.eus) eta Lagun Aroren orrialdean eskuragarri dago produktu eta zerbitzu nagusiei buruzko informazioa, hala nola aurrezki-produktu, txartel, hipoteka, mailegu, plan, fondo, aseguru eta zerbitzuei eta Online Bankari buruzkoa. Bestalde, sare sozialetarako — bloga, Facebook, Twitter, YouTube...— sarbidea ere eskaintzen dute.

Bezeroarekiko gestio arduratsuari lotutako beste alderdi bat **gehiegizko zorpetzearen** arazoa da. Materialtasun-matrizearen arabera, garrantzia galduz joan da, egoera ekonomikoak hobera egin ahala eta langabezia-tasak normalizatu ahala. Segidan, bereziki hipotekak ordaintzeko arazoak dituzten bezeroekin egin ditugun jarduketa zehatzak azalduko ditugu, batetik, eragindako pertsonengan duten inpaktu handiagatik eta, bestetik, hedabideetan eta gizartean oihartzun handia izan duen gai horretan gardentasun-betebeharra betetzeagatik.

Etxebizitza ordaintzeko arazoak dituzten bezeroekin banan-banan negoziatzeko politikaren baitan, LABORAL Kutxak 2012an sinatu zuen *Jardunbide Egokien Kodea* eskaintzen zaie lehenengo eta behin (baldin eta baldintzak betetzen badituzte). Jardunbide Egokien Kode horrek bigarren aukerako mekanismoa, finantza-kargaren murrizketa eta gizartearen arloko bestelako neurriak biltzen ditu.

Jardunbide Egokien Kodea	2018	2019
Eskaerak	56	67
Ukatuak	44	53
Onartuak	12	14

Onartutako 14 eragiketei Dekretuak xedatutako baldintzak ezarri zaizkie, zerga-onurak barne. Horietatik, 12 sinatu dira.

Era berean, eskuragarri dauden 35 etxebizitzetatik, 31 Etxebizitza Fondo Sozialera bideratu dira.

Legearen eskakizunetako bat ez betetzeagatik kode hori aplikatzen ez zaien eragiketetan, LABORAL Kutxaren prozedurak eta protokoloak erabiltzen dira. Gure protokoloek, zorrak berregituratzeko aukeraz gain, ordainean emateko aukera ere jasotzen dute, hipotekatutako ondarearen balio-galera partekatzeko. Bestalde, lehengo jabeak etxebizitzan jarraitzeko hitzarmena ere aurreikusten dugu, epailearen ebazpenak etxebizitza LABORAL Kutxari eman arren.

Adostasunak asko izan badira ere, entitateak 39 etxebizitza eskuratu ditu (horietatik 26 ezohikoak), kasu batzuetan ordainean emateko akordioen bidez eta beste batzuetan epailearen erabakiz. Azken kasu horietako epai judizialaren ostean ere, bezeroek badute beren etxea izandakoaren botatze-exekuzioa etetea eskatzerik. Kasu 1ean aitortu zaio etxean jarraitzeko eskubidea betearazpen judiziala jaso ondoren jabe izateari utzi dion pertsonari.

Zoru-klausulak

2017ko urtarrilean, judizioz kanpoko prozedura bat arautu genuen etxebizitza erosteko hipoteka-kontratuetan zoru-klausulei lotutako erreklamazioak ebazteko. Izan ere, kontsumitzaileak babestearren, klausula horiek gehiegizkotzat eta, ondorioz, baliogabetzat jo ziren, ez edukiagatik beragatik, baizik eta gardentasun nahikorik gabe txertatuta zeudelako kontratuetan. Ondorioz, klausula horien eragina indargabetzeko judizioz kanpoko akordioak lortzeko bideak ezarri ziren, 1/2017 Errege Lege Dekretuak araututa.

LABORAL Kutxak demanda judizialera jo aurretik erabil daitekeen borondatezko erreklamazio-sistema ezagutarazi zien bezeroei. Sistema osagarri horretara jo nahi izan ez duten bezeroek Bezeroentzako Arreta Zerbitzura jotzeko aukera izan dute; oso-oso gutxi izan dira, ordea.

Hona hemen jasotako erreklamazioen kopuru metatua:

Zoru-klausulen judizioz kanpoko erreklamazioak 1/2017 ELD	2018ko abenduan	2019ko abenduan
- Baztertuak (ELDa ez da aplikagarria)	1.008	1.089
- Onartuak	449	465
- Ukatuak	3.337	3.427
- Kudeatzen ari direnak	25	24
Sarrerak GUZTIRA	4.819	5.005

Kasu gehienetan, hauxe izan da erreklamazioa baztertzeko arrazoia: entitatearen ustez frogatuta dago gardentasun-eskakizun guztiak bete direla. Bistakoa denez, 2019an jasotako erreklamazioen kopurua askoz txikiagoa izan da aurreko bi urteetako baino.

Beste alde batetik, bezeroei beren jarduerari buruz galdetzeko ohitura du LABORAL Kutxak. Ohiko galde-sortaren barruan, 2 galdera daude LABORAL Kutxa gizartearekiko arduratsua den finantza-erakunde gisa nola ikusten duten galdetzeko. 2019an, 2.400 inkesta egin ziren galdera honekin: Zure ustez zer entitate nabarmentzen dira arlo hauetan? (erantzun anizkoitza eta berezkoa). Hauxe izan da emaitza:

- Gestio zintzoa eta arduratsua du, eta fidagarria da: inkesta bete dutenen % 20k LABORAL Kutxa aipatu dute.
- Bertakoa da, gizartearekin eta tokiko garapenarekin konprometitua: % 35.

Bezeroarentzako Arreta Zerbitzua	2018	2019
Espedienteak guztira	9.121	6.563
Espedienteen izaera		
Kexak	7.506	5.073
Erreklamazioak	1.286	1.319
Kontsultak	5	13
Iradokizunak	9	12
Zorionak edo eskerrak emateko gutunak	-	2
Hainbat eskaera eta bestelakoak	315	144

3.1.5. Datuen eta eragiketen pribatutasuna eta segurtasuna babestea

Datu pertsonalak

Legeak agindutakoa betez (zehazki, 2016/679 Erregelamenduak, apirilaren 27koak, pertsona fisikoen datu pertsonalak babesteari buruzkoak eta 3/2018 Lege Organikoak, abenduaren 5ekoak, Datu Pertsonalen Babesari buruzkoak), LABORAL Kutxak neurri teknikoak eta antolakuntzakoak ezarri behar ditu datu pertsonalen tratamendua araudi horri egokitzen zaiola bermatzeko eta frogatzeko. Horretarako, LABORAL Kutxak «Datu pertsonalak babesteko eskuliburua» onartu du, eta Datuen Babeserako ordezkaria izendatu, datu pertsonalen babeserako printzipio hauek betetzeko:

- datu pertsonalak legez, leialtasunez eta gardentasunez tratatzea, interesdunari dagokionez («legezotasuna, leialtasuna eta gardentasuna»),
- datu pertsonalak helburu jakinak, agerikoak eta legitimoak betetzeko biltzea, eta ez tratatzea gerora helburu horien aurka («helburua mugatzea»),
- jasotzen diren asmoetarako egokiak, beharrezkoak eta mugatuak izatea («datu ahalik eta gutxienak jasotzea»),
- datuak zehatzak eta, behar izanez gero, eguneratuak izatea («zehaztasuna»),

- e) datu pertsonalak tratatzeko asmoetarako eta behar-beharrezkoa den denboran soilik gordetzea interesdunak identifikatzeko moduko datuak («*gordetzeko epea mugatzea*») eta
- f) tratamenduan datu pertsonalen segurtasun egokia bermatzea, babesa emanez baimenik gabe edo legez kanpo tratatzearen aurka eta oharkabean galdu, suntsitu edo kaltetzearen aurka, neurri tekniko edo antolamenduzko aproposak erabiliz («*osotasuna eta konfidentzialtasuna*»).

Aurretiaz azaldu diren betebeharrak garatu eta etengabe hobetzeko, LABORAL Kutxak kanpoko auditoretza egin behar du 2 urtean behin.

Segurtasun Integralerako Plan Zuzentzailea (SIPZ)

2019an jarraipena eman diegu 2016an onetsi zen planean jasotako segurtasun-ekimenei, eta berriak abiatu ditugu. Urtean zehar, handitu egin da entitateak hainbat alorretan duen segurtasunerako gaitasuna: gobernuan (Segurtasuneko Arau Multzoa hedatu da, zibersegurtasuneko etengabeko prestakuntzako jarduerak egin dira, araudia betearaztearen alorrean bilakaera errepikatu egin da...), babesean (hirugarrenen gestio-eredua garatu da, erabiltzaile pribilegiatuen identitateak kudeatzeko prozesua hobetu, softwarearen garapen segurua hobetzeko gidalerroak eguneratu eta abar), zaintzan (SOC/SIEM zerbitzua, ziberadimena, *hacking*-eragiketak...) eta erresilientzian (gorabeheren aurrean erantzuteko prozedurak eguneratu dira, Negozioaren Jarraitutasuna Gestionatzeko Sistema ezarri da eta abar).

Bestalde, urte-amaieran beste segurtasun-diagnostiko bat egin du LABORAL Kutxak, erreferentziatzeko esparru batean oinarrituz bere heldutasuna ebaluatzeko, eta, horrela, beraren indarrak eta ahuleziak aurkitu, antzeko beste entitate batzuekin alderatu eta erabakiak hartzeko behar adinako informazioa izateko. Izan ere, modu horretara datozen 3 urteetarako segurtasun-plan integral berri bat zehaztu ahal izango du, entitatearen estrategiarekin bat.

3.1.6. Produktu eta zerbitzu arduratsuak

Kredituen politikan darabiltzagun gizarte- nahiz jasangarritasun-ukituko irizpideak produktu hauetan agertzen dira:

- *Mikrokredituetan*. Ikusi Gaztenpresari buruzko informazioa. 2019an berri egin da Europako Inbertsio Bankuaren organismoa den EIFrekiko (European Investment Fundekiko) lankidetzak, Enplegurako eta Gizarte Berrikuntzarako Europako EaSI Programaren bidez. Europako programa horren laguntzaren bidez, are gehiago errazten dira ekintzaileei nahiz mikroenpresei eskatzen zaizkien baldintzak eta, hartara, handitu egiten zaie mikrokredituak eskuratzeko aukera.
- Gizarte-ekonomiako enpresentzako maileguetan. EaSI linearen bidez, 500.000 eurorainoko maileguak eta kreditu-kontuak emanez 30 milioi eurotik behera fakturatzeko duten enpresei. Guztira, LABORAL Kutxak 50 milioi bideratuko ditu.
- Aseguratutako txarteletan. Baldintza bereziak (Lagun Arorekin istripu-asegurua, adibidez) dituzten txartelak dira. Oro txartelean, adibidez, bidaiako laguntza eskaintzen da Caserrekin.
- Mailegu pertsonaletan. Egoera berezietarako % Oko UTBdun maileguak eta nomina-aurrerakinak daude. Gazteei ikasketak (materiala, matrikulak eta abar) finantzatzeko emandakoak ere badaude; 2019an, adibidez, hitzarmenak egin dira hauekin: AEKrekin, Nafarroako Unibertsitatearekin, Nafarroako Unibertsitate Publikoarekin, MONDRAGON Unibertsitatearekin eta Mondragon Linguarekin.
- Akordio eta hitzarmenetan. *Erkiderekin (finantza-abantailak enpresa kideetako bazkideentzat), FCTCrekin (Kataluniako Lan-kooperatiben Federazioarekin) eta CEPESekin sinatu ditugu, kapital-ekarpenak finantzatzeko eta kooperatibistentzako finantza-abantailak emateko.*

- Akordio eta hitzarmenetan. Hainbat enpresarekin ere sinatu ditugu, adibidez: Arabako enpresarien SEA elkartearekin, ELKARGI Elkarrekiko Garantia Elkartearekin, LUZARO Establecimiento Financiero de Créditorekin eta SENDOTUrekin.

Hitzarmenak eta lankidetzak administrazio publikoekin

Txosten honetan azaldu dugunez, LABORAL Kutxak administrazio publikoekin batera jarduten du, finantzaketa-lineak lehentasunezko baldintzetan irekitzeko, ekintzaile, autonomo nahiz enpresentzat edo etxebizitzak birgaitzeko. Gainera, ETE-ei finantzaketa egokiagoa eskaintzen die, elkar bermatzeko sozietateekin (EBSekin) egindako hitzarmen edo kreditu-lineen bidez. Horietako batzuk gure webgunean kontsulta ditzakezu:

- Enpresentzat: <https://www.laboralkutxa.com/eu/enpresak/finantzaketa/hitzarmenak>
- Negozio eta profesionalentzat: <https://www.laboralkutxa.com/eu/pro-negozioak-eta-profesioanalk/finantzaketa/hitzarmenak>
- Gizarte-ekonomiako enpresentzat: <https://www.laboralkutxa.com/eu/enpresak/finantzaketa/zirkulatazailea/gizarte-ekonomiako-easi>
- Laguntzak: <https://www.laboralkutxa.com/eu/pro-negozioak-eta-profesioanalk/zure-negozioarentzako-laguntzak/hitzarmenak>

Elkartasunezko txartelak

Bezeroek **elkartasunezko txartelak** erosketetan erabiltzeagatik LABORAL Kutxak lortzen dituen diru-sarreraren zati bat hauei ematen die entitateak: Medicus Mundiri, Cáritasi eta Ikastolen Elkarteari. Zenbateko hauek ematen ditu urtero:

- Txartel titular bakoitzeko, urtearen amaieran: 2,5 euro urtean.
- Txartelaren onuradun bakoitzeko: 1 euro urtean.
- Erosketetako fakturazioagatik: eskuratutako emaitzen % 20.

Elkartasunezko txartelengatik emandako zenbatekoa	2018	2019
Fakturazioa guztira (eurotan)	45.908.906	46.256.939
Bideratutako mozkin soziala (eurotan)	53.117	52.670
• Medicus Mundi	23.743	23.494
• Cáritas	3.324	3.311
• Ikastolak	26.050	25.864

Nazioarteko lankidetzak-proiektuetarako dohaintzak

LABORAL Kutxaren Super 55 libretak sarreretan eta saldoetan oinarritutako puntu-programa bat* du, eta puntu horiek opariez edo garatzeko bidean dauden herrialdeetako proiektuetarako dohaintzez truka ditzakete bezeroek. Honako hauek dira proiektuak eta emandako zenbatekoak:

Bezeroek proiektuko emandako zenbatekoa (eurotan)	2018	2019
Zaporeak. Proiektua: «Elikaduraren alorreko laguntza». Sukaldaritza- eta ostalaritza-eskola Etiopiako Wukro herrian, eta errefuxiatuei jaten ematea Greziako Chios uhartean	2.606	3.572
Mundukide Fundazioa. Proiektua: «Ireki txorrota. Mozambikek ureztatzeko motoponpak behar ditu»	2.530	4.436
Mundubat. «Saharar herriaren osasun-eskubidearen alde»	3.619	-
Save the Children. Proiektua: «Hezkuntzan inbertitzea haur-pobreziaren kontra borrokatzea da».	5.564	-
Alboan. Proiektua: «Indiako diskriminazioaren eta eskusioaren aurka». Dalit herritarrei eskubideak bermatzea eta hezkuntzarako ateak irekitzea sustatzen duten proiektuak.	-	3.283

Medicus Mundi. Proiektua: «Sexu- eta ugalketa-eskubideak sustatzen». Gizonen eta emakumeen arteko benetako berdintasuna, sexu-hezkuntza eta erakunde publikoen eskubide horiekiko konpromisoa sustatzen duten laguntza-programak, Perukoak eta Kongoko Errepublika Demokratikokoak.	-	2.543
Emandako zenbatekoa guztira (BEZa barne)	14.319	13.834

GKE-en aseguru

LABORAL Kutxak GKE-ei zuzendutako aseguru bat du, erakunde horiei estaldura eta baldintza bereziak eskaintzeko, bi polizaren bidez:

- Istripu-poliza. Boluntarioek GKE-en jarduerak betetzean izandako istripuak estaltzen ditu, «in itinere» arriskua (beharrezko joan-etorrietakoa) barne.
- Erantzukizun zibileko poliza. Boluntarioen ohiko jardueretan hirugarrenei edo erakundekoak ez diren ondasunei eragindako kalteen erreklamazioa estaltzen du. 2019an, aseguru horrek 46 elkarte eta 725 aseguratuta estaltzen ditu.

Enpresak sortzeko laguntza. Mondragon taldea

Kreditu-inbertsioaren bidez finantzatzeaz gain, LABORAL Kutxak garatzen laguntzen die Mondragoneko kooperatibei. Horretarako, bere emaitzetatik etorritako funtsak ematen ditu, lanpostu berriak sortzeko eta daudenak finkatzeko helburuarekin. Ekarpen horiek hauetara bideratzen dira:

- *MONDRAGON Inversiones*era. Kooperatiben garapen-proiektuak finantzatzen laguntzen du, hala Estatu Espainolean nola atzerrian.
- *MONDRAGÓN S. COOP. Taldearen korporazio-zentrora.*
- *MONDRAGON fundaziora.* Besteak beste, kooperatibek sustatutako 15 ikerketa-zentroak finantzatzen ditu.

Mondragon Talderako ekarpenak (mila eurokotan)	2018	2019
MONDRAGON Inversionesi egindako ekarpena	6.014	6.639
MONDRAGON S. Coop. sozietateari egindako ekarpena	4.338	4.429
MONDRAGON Fundazioari egindako ekarpena	9.708	10.718
Ekarpenen batura	20.060	21.786
MONDRAGONeko enpresetako inbertsioa (1)	702.020	608.000

(1) Inbertsio hau jaso da: zirkulazalea, egiturazkoa eta sinadura.

Inbertsio gizartearekiko arduratsua

Inbertsio- edo finantzaketa-proiektuak hautatzerakoan gizartearen, ingurumenaren eta gobernu korporatiboaren alorretako irizpideak (ESG irizpideak) aplikatzen dituen da inbertsio gizartearekiko arduratsua (IGA). 2019an IGAek indar handia hartu dute sektore finantzarioan. Aurrera egiteko ekimen eta proposamen ugari egin dira, bai industrietatik eta bai arautzaileengandik.

LABORAL Kutxak urteak daramatza arlo horretan lanean, eta eskusio-irizpide batzuk ditu ezarrita, gure printzipioen aurkako jardueretan inbertitzea edo halakorik finantzatzea saihesteko. Eskusio-irizpide horiek gai hauei eragiten diete: jokoari, pornografiari, tabakoari, armei, ikatzari...

2019an 2020-2022 epealdirako garatutako Plan Estrategikoaren baitan, fondoan eta planen gestoreak eta altxortegiak kudeatutako aktibo guzti-guztietan eta arriskuak ematean IGA irizpideak erabiltzeko helburua ezarri da. Era berean, asmoa da aplikatutako irizpideetan sakontzea eta

aurrerapausoak ematea, eta gaur egun erabiltzen diren eskusio-irizpideetatik kontzeptu aurreratuagoetara pasatzea.

2019an, eutsi egin zaio izaera etiko eta solidarioa duen inbertsio-fondo arduratsuaren (*LABORAL Kutxa Konpromiso IFaren*) eskaintzari. Fondo horren inbertsioetan, hainbat irizpide kontrolatzen dira ingurumenari, arlo sozialari eta gobernamentu korporatibo onari lotuta. Solidarioa da; izan ere, bezeroei kobratzen dien gestio-komisioaren zati handi bat 3 GKeri ematen die LABORAL Kutxak (bezeroak aukeratzen du 3 horietatik zeini).

Ekarpenak	2018	2019
MEDICUS MUNDI	11.866,33 €	18.533,45
MUNDUKIDE	8.883,89 €	14.490,74
CÁRITAS	8.566,60 €	11.130,57 €
GUZTIRA	29.316,82 €	44.154,77 €

Beste alde batetik, inbertsio korporatiboaren esparruan (hala Altxortegiaren eta Kapital Merkatuaren Departamentuak nola pentsioen eta inbertsio-fondoaren gestioarekin gestioatutakoetan), informazio ez-finantzarioa hartzen dugu aintzat, inbertitzeko aktiboen jaulkitzaileak hautatzeko prozesuetan.

Hirugarrenik, enpresentzako kreditu-inbertsioaren harira, 2017tik ezarrita dago gizarte-arriskudun enpresei aparteko informazio ez-finantzarioa eskatzeko prozedura. Horrela, zabaldu egin da ingurumenaren ikuspuntutik arazoak sor litzaketen enpresei aplikatu ohi zitzaizen sistematika. 2018an erabaki genuen enpresa bezero bati finantzaketa murriztea, onlineko apustuen arloan diharduelako.

Produktu eta zerbitzu ingurumenarekiko arduratsuak

LABORAL Kutxak, eremu geografiko jakin batean aritzen den finantza-entitatea izanik, epe laburrean ez du erakundean aparteko inpakturik espero, ez arriskueta eta ez aukeretan, klima-aldaketaren ondorioz. Nolanahi ere, ingurumena hobetzen laguntzeko estrategiarekin bat, klima-aldaketa moteltzen laguntzeko produktu eta zerbitzuak ditu.

Bezeroei informazioa igortzeko zerbitzu elektronikoa

Bezeroei informazioa bidaltzeko LABORAL Kutxaren **Posta-mail** zerbitzua goraka doa etengabe. Zerbitzu horrek, bezeroei kontuen laburpenak eta egiaztagirak posta elektronikoz bidaltzean oinarritzen denez, paper-kontsumoa gutxitzen laguntzen du. Aurreko urteko erabiltzaileen kopurua handitzea da urteko helburua; horregatik, bulego-saretik etengabe azaltzen dira zerbitzu horren nondik norakoak. Erabiltzaileen kopuruaren eta %-aren bilakaera txosten honetako **Ingurumenarekiko harremanak** atalean ikus daiteke.

Energia berriztagarrietarako kredituak

LABORAL Kutxa finantza-entitatea da, eta, beraz, beraren jarduerak ez du lotura zuzen edo nabarmenik klima-aldaketarekin. Energia berriztagarrien edo antzekoen arloan, enpresen finantzaketak edo emandako maileguak eboluzio hau izan du:

	2018	2019
Erabilitako maileguak (mila €-kotan)	18.412	20.616

Finantza-zerbitzuetarako irisgarritasuna

Udalerrri txikiak

Finantza-sektorearen erronka berrien ondorioz azken urteotan sare komertziala arrazionalizatzeko gauzatzen ari garen prozesuan, herri nahiko txikietan finantza-bazterketa saihesteko ahaleginak ari gara egiten. Helburua da urte askoan presentzia izan dugun landa-udalerrriak edo biztanle gutxiko udalerrriak zerbitzurik gabe ez uztea. Horrela, bada, errentagarritasun txikikoak izan arren, bulegoak ez ditugu ixten, eta, horretarako, neurri batzuk hartzen ditugu, hala nola asteko egun jakin batzuetan irekitzea.

Arkitektura-oztopoak

Bulegoetan egiten diren esku-hartze guztietan, irisgarritasuna hobetzea da helburua, bai sarrerakoa eta bai barruko instalakuntzetakoa. Horrela, arkitektura-oztopoak kentzen dira eta irisgarritasun-araua bete. Urte asko daramatzagunez esku-hartzeok egiten, gaur egun oso lantoki gutxi geratzen dira irisgarritasun-arazoekin. 2019an, Hondarribiako bulegoa berritzeko lanak abiatu dira.

Interneten eta telefono mugikorraren bidezko sarbidea. Banka multikanala

2019an, honako hauek egin dira:

- Online Bankan saltokiko terminalei buruzko informazioa hobetu/handitu.
- Online Bankan autonomoei eskainitako atari berria sortu: autonomoentzako zerbitzuak atal bakarrean jaso dira.
- Aseguruak:
 - Etxe-aseguruari aurretiazko tarifa ezarri: bezeroari etxe-aseguruaren prezioa ematen diogu, posta-helbidea eta erregistroan lortutako metro karratuak aintzat hartuta.
 - Lagun Aroren Postanet: Lagun Aro Aseguruak aseguru-etxearen komunikazioak txertatu dira Online Bankako korrespondentziaren ataletan.
 - Aseguruetako postamail: aseguruari buruzko jakinarazpenak posta elektronikoz bidaltzeari ekin diogu.
 - Etxe-, merkataritza- eta auto-aseguruetako ezbeharren ataria: jarraipena SMS mezuen bidez egiteko aukera ematen du. Push mezuak eta Online Banka.
- Aurreikuspen- eta pentsio-planak Online Bankan kontratatze aukera.
- Txartelak aldi baterako piztu eta itzaltzeko aukera berria.
- LK Pay. Diseinu orokorra aldatu da eta hatz-markaren eta aurpegi-ezagutzearen bidezko sarrera biometrikoa gaitu.
- Sinadura multikanala. Kontu korrante bat bulegoan kontratatu eta esku-hartzaileek beste bulego batzuetan edo Online Bankan sinatzeko aukera.
- Gestorearekin harremanetan jartzeko modua: aukera dago Online Banka berritik gestorearekin harremanetan jartzeko, sinatu behar diren dokumentuak bidaltzeko, bideodeiak egiteko eta idazteko.
- Partikular eta autonomoentzako sinadura-sistema aldatu: PSD2 zuzentaraua dela eta, Online Bankan sartzeko eta sinatzeko modua aldatu da. Sinatzeko, bezeroaren mugikorrera SMS bat bidaltzen da, eta 90 egunetik behin sartzeko ere SMS bidez bidaltzeko aukera eskatzen dira.
- Alertak. Saldorik ez dagoelako planera ekarpen erregularra egin ez izanaren oharra.

Finantza-kultura

LABORAL Kutxak sare sozialak erabiltzen jarraitu du, finantza-kultura sortu eta kooperatibismoari buruzko ezagutza indartzeko. Hala, Entitatearen blogean (bloga.laboralkutxa.com) interes orokorreko 67 artikulua erantsi ditugu, horietatik 21 finantza-kultura eta -gaurkotasuna hobetzen laguntzeko

helburuarekin. Horrela, formatu errazean eta irisgarrian, finantza-kulturari buruzko edukiak eta gizarte-erantzukizunarekin zerikusia dutenak tartekatzen dira. Hona hemen batzuk: finantza etikoak, aseguruaren betebeharezkotasuna, zerga-berritasunak, enpresak nola sortu eta abar.

2019an 4 aldiz bidali da **Newsletter Pro** (martxoan, maiatzean, urrian eta azaroan). Euskal Autonomia Erkidegoko eta Nafarroako PRO bezeroentzako eta mikroenpresentzako —60.000 baino gehiago— formatu elektronikoko informazio-buletina da. **Consulting Pro** doako aholkularitza-zerbitzuaren barruan bideratu da ekintza hori. Asmoa da bezeroari negozioa gestionatzen laguntzea, eta, helburu horrekin, interesatzen zaizkion gaien —dirulaguntzak, zerga- eta lege-berritasunak, saltzeko teknikak eta abar— informazioa eskaintzen diogu autonomo eta profesionalen kolektiboari.

Buletin horrek Consulting Pro zerbitzuaren webgunearen alderdirik garrantzitsuenak eta berrienak nabarmentzen ditu, besteak beste: albisteak, artikulu interesgarriak, gestio-tresnak eta informazioa (ekitaldiak, laguntzak, dirulaguntzak...).

2019an, Consulting Pro zerbitzuak 952 kontsulta hartu ditu, batzuk aurrez aurre eta beste batzuk 900 100 240 doako telefono-zenbakiaren bidez edota webgunean dagoen inprimakiaren bidez.

PRO mintegiak ETE-ei eta autonomoei zuzendutako prestakuntza-ekintzak dira. 2019an 16 mintegi eman dira, garrantzitsuenak Euskal Autonomia Erkidegoko eta Nafarroako hiriburuetan. Gai hauek aztertu dira:

- **Apirila: Autonomoen araubidean kotizatzearen nondik norakoak: alderdi praktikoak** (239 partaide/4 saio).
- **Ekaina: Autonomoentzako eta enpresa txikientzako laguntzak eta dirulaguntzak** (150 partaide/4 saio).
- **Urria: Indartu zure enpresaren komunikazioa LinkedInekin** (138 partaide/4 saio).
- **Abendua: Ulertu ordaintzen dituzun zergak eta egin PFEZri buruzko azken erabakien plangintza** (126 partaide/4 saio).
-

Era berean, Iruñean eta inguruetan beste 4 saio egin dira Nafarroako merkatari-elkarteekin. 50 lagunek hartu dute parte, eta, beraz, guztira 853 partaide izan dituzte mintegiek 2019an.

- Sakanako merkatari-elkartea – Etxarriko Udala: «Nola bermatu zure online presentzia, saiakeran hil gabe».
- Iruñeko Zabalguneko merkataritzako, ostalaritzako eta zerbitzuetako enpresarien elkarte – *Desing Thinking* lantegia.
- Antsoaingo merkatari-elkartea – Saltokietarako erakusleiho-apainketa.

Hilean behin, bideo bat egiten da (Afi, Analistas Financieros Internacionalesen laguntzarekin), egoera ekonomikoa eta finantza-merkatuen egoera aztertzeko. Bideo hori posta elektronikoz igortzen zaie Banka Pertsonaleko eta Premium Bankako bezeroei, eta CLNeren ere ezartzen da.

Nazioartekotzeko laguntza

2019an zehar, enpresa bezeroei zerbitzu globala eskaintzeko eta merkatu berriak bilatzen laguntzeko estrategiaren baitan, LABORAL Kutxak eutsi egin die azken urteetan bezeroei zerbitzu emateko sinatutako nazioarteko hitzarmenei. Akordio horiek LABORAL Kutxaren jarduteko filosofiarekin bat datozen erakunde kooperatiboekin egin dira batez ere. Hona hemen zerrenda:

- National Cooperative Bank (AEB).
- Crédit Coopératif (Frantzia).
- Raiffeisen Bank International (Austria).
- Banorte (Mexiko).
- BMCE Banque Marocaine de Commerce extérieur.

3.2. Langileekiko harremanak

3.2.1. Gestio-ikuspegia

LABORAL Kutxaren eta bere langileen arteko zuzeneko jarduerari dagokionez, kooperatibaren forma juridikoa *Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsala* inspiratzen duten printzipioen asmo handiko garapena da; hain zuzen, gizaki guztiak duintasun eta eskubide berak dituztela dioen printzipioarena. Hain zuzen ere, egitura kooperatiboak berekin dakar enpresan lan egiten duten pertsonak bazkideak izatea, eta, beraz, eskubide eta betebeharrak izatea, ezagutzak edo hierarkian duten egoera edozein izanda ere. Pertsona guztiak eskubide eta betebeharrak dituzte, denek hartzen baitute parte enpresa-jardueraren arriskueta eta irabazietan.

Eta lankidetzaren kontzeptua gure gizartearekiko konpromisora ere zabaltzen da. *Gurea banka kooperatiboa da, eta, gidari dituen balioei eta filosofiari jarraituz, guztion interesa lehenesten dugu norberaren interesaren aurrean, erabakiak parte-hartzean oinarrituz eta arduraz hartzen ditugu eta gure mozkinak gizartean inbertitzen ditugu.*

Pertsonen arloan, giza eskubideak urratzearekin lotutako arriskurik handienak ustelkeriarekin eta laneko jazarpenarekin lotuta daude.

- Ustelkeriari dagokionez, ikusi Gobernu Korporatiboa, 1. atalean.
- Laneko jazarpenari dagokionez, adierazi behar da arazo horrek eragin kuantitatibo txikia duela, baina eragin handia izan dezakeela horrelako egoera batean egon daitezkeen pertsonengan.

Prozeduretan, laneko jazarpen-egoeretan jarduteko protokolo bat dago, 2015-01-31n eguneratua. Antolakuntzari dagokionez, ikerketa-batzorde bat hasi da jarduten. Batzorde horrek salaketak jasotzeko kanal espezifiko bat du. Protokoloak *jazarpen moralak (mobbing esaten zaiona), sexuala eta sexista* aurreikusten ditu. 2019an eta 2018an ez da salaketarik eta kontsultarik jaso jazarpenak salatzeke kanalean.

Garatzen dugun finantza-jarduerak, gure jardunaren eremu geografikoak eta jabetza-egiturak eragotzi egiten dute Lanaren Nazioarteko Erakundearen oinarritzko hitzarmenetako xedapenak urratzea.

Lagun Arok ere prozedura bat du laneko gatazkak, jazarpena eta indarkeria kudeatzeko. Prozedura horretan ez da salaketarik egon. II. Berdintasun Planaren esparruan, Laneko sexu-jazarpenaren eta sexuagatiko jazarpenaren aurkako protokoloa zehaztu eta onartu da.

3.2.2. Plantillaren magnitude nagusiak

Taldeko pertsonen buruzko adierazleak, bai globalak eta bai kategorien arabera —generoa, adina...— 4. Beste magnitude batzuk atalean daude jasota.

3.2.3. Plantillarekiko elkarrizketa

Kreditu-kooperatiba garen heinean, bide ugari ditugu pertsonekin hitz egiteko:

- ✓ Barruko Bezeroaren Gogobetetasunari buruzko Inkesta (BBGI) egin da. Haren helburuak dira merkataritza-sareak Zerbitzu Zentraletatik jasotzen dituen zerbitzuen kalitatea balioztatzea eta hobetzeko egokitzat hartzen dituen iradokizunak egitea. Galdetegia 516 pertsonari bidali zitzaion, eta % 61,8ko erantzun-indizea egon zen. Inkestan bildutako balioztapen kuantitatibo eta kualitatiboetan oinarrituta, hainbat hobekuntza-ekintza jarri dira martxan.
- ✓ Barne Iradokizunen Sistema. 2017tik eta 2019ko ekitaldia itxi bitartean, langileen 1.038 ekarpen bildu dira, eta horietatik 126 (% 12,14) ezarri.
- ✓ Funtsezko gobernu-organismoetan parte hartzea eta erabakitze ahalmena izatea: Ohiko eta Ezohiko Batzarretan eta Kontseilu Errektorean, baita Plan Estrategikoak eta Gestio Planak lantzen ere.
- ✓ Negoziatzeko eta erabakitze ahalmen handiak dituen Kontseilu Sozialaren jardura.
- ✓ Lehendakariaren eta zuzendari nagusiaren agerraldi 1 pertsona guztien aurrean, egoeraren diagnostikoa eta hartzen diren neurriak ezagutarazteko. Horietan, pertsona guztiek dute hitz egiteko aukera, egoki deritzoten iradokizunak egin eta argibideak eskatzeko.
- ✓ Plantillaren bileren sistematika: «Laguntzaile-bilera – Giltza» arduradunen eta beraien taldeen artean.

Negoiazio kolektiboa

Kreditu Kooperatiben Hitzarmen Kolektiboa da erreferentzia orokorra. Dena den, LABORAL Kutxak Enpresaren Negoiazio Kolektiborako araua finkatu zuen 1996an, negoiazio kolektiborako eredu jakin bat ezartzeko.

Negoiazio kolektiboaren bidez, LABORAL Kutxako pertsona guztien (lan-bazkideen eta inoren konturako langileen) enplegu- eta lan-baldintzak ezartzen dira, bai eta horiek aplikatuko direla bermatzen duten berme sozialak ere. Prozesu horren emaitza dira LABORAL Kutxako pertsona guztien lan-baldintza orokorreari buruzko arauak eta prozedurak, aldeek (Zuzendaritza Kontseiluak eta Kontseilu Sozialak) eta pertsona guztiek bete beharrekoak.

Urtero negoziatzen diren ohiko gaiez gain (gastuen konpentsazioa, egutegiak eta abar), 2019an honako gai hauek ere adostu dira:

- Ordaindutako eta ordaindu gabeko baimenak.
- Onura sozialak.

Urtero bezala, 2020an negoziatu beharreko gaien zerrenda trukatu dugu bi alderdiok, urteko negoiazio-prozesua amaitu ondoren.

Seguros Lagun Arok harreman etengabea eta erraza du langileen legezko ordezkartzarekin. Berarekin negoziatzen du, hain zuzen, enpresaren estatutuaren araberrako hitzarmena. 2018an, beste hitzarmen bat sinatu zen 2018-2021 laurtekorako, langileen % 100 hartzen duena.

Caja Laboral **Bancaseguros** SLU sozietateari dagokionez —LABORAL Kutxaren partaidetzapekoa da % 100ean—, bertako langile guzti-guztiak inoren kontura daude kontratatuta, eta 2016an eguneratu den lan-hitzarmenak eta lan-araudi orokorrak zehazten dituzte lan-baldintzak. Langileei zuzenean eragiten dieten lan- eta -lanbide-gaiak arautzen ditu hitzarmen horrek, eta lotura handia du LABORAL Kutxako lan-araudi eta -prozedurekin.

3.2.4. Plantillaren garapena

Ekitaldi honetan zehar, LABORAL Kutxak ekintza hauek jarri ditu abian, pertsoneri begira:

- 2019ko maiatzean, Higiezin Kredituko Kontratuen Legearen (HHKLaren) araberrako egiaztagiria lortzeko prozesuari ekin diogu, eta 1.589 pertsonak (ukitutako langileen % 94k) lortu dute Espainiako Bankuak eskatutako EGOKIA kalifikazioa. Horrek garbi utzi du, beste behin, LABORAL Kutxako pertsonen konpromisoa eta jardun ona.
- BIDEAN, pertsonen garapenerako sistema berria, abian jartzea. Langileen etengabeko hobekuntza lortzea du helburu, eta, horretarako, honako hauek ditu oinarri: zenbait konpetentzia profesional, negozio-konpetentzia eta konpetentzia digital berrikustea, etengabeko *feedback*aren kultura ezartzea eta kalitatezko garapen-plan indibidualak zehaztea. BIDEANek kultura-aldaketarako prozesu bati eman dio hasiera LABORAL Kutxan, pertsonak garatzeko modua eraldatzeko. Lehen aldiz ezarri dela kontuan hartuta, balioztapena oso positiboa da, bai izandako garapen-elkarrizketei eta adostutako garapen-plan indibidualei dagokienez, bai horien jarraipenari dagokionez.
- Apiriletik azarora bitartean, **LK Business Data Analytics** programaren lehen edizioa egin da, parte-hartzaileei datuetan oinarritutako gestioari buruzko ezagutza eta trebetasun berriak emateko.
 - «Zera» landu da, datuaren bizi-zikloan arreta jarrita, eta «Nola» guztiak ere bai, zenbait teknikaren eta tresnaren bidez (hala nola Microstrategy eta SAS). Alabaina, «Zertarakoa» argi eta garbi izanda egin da; batik bat, datuekin eta datuetatik negozio-aukerak sortzeko. Horretarako, goi-mailako kanpoko hizlarien laguntza jaso dugu.

Kontzeptuen eta tresnen berri izateko saioak jasotzeaz gain, eskuratutako ezagutzak praktikan jarri dira, benetako hiru proiekturen bidez.

Programak oso balioztapen positiboa izan du. Programaren zuzendaritza akademikoa, kanpoko zein barneko hizlarien ikuspegi hibridoa eta programaren aplikagarritasuna balioetsi ziren. Hala ere, 2020an egingo dugun edizioak hobekuntza batzuk izango ditu.
- Caja Laboral Bancaseguros-CLBSko langile asko sozietatean sartu ditugu, eta, horretarako, dagokion integrazio-plana jarri dugu martxan.
- ZAINDUZ programa, osasunaren gestiorako plan bat, zehaztea eta abian ipintzea, prebentzio-ikuspegiarekin. Programa horren helburua da erakunde osoa sentsibilizatzea eta kultura-aldaketa bultzatzea, gestio-tresnak eta jarduera-protokoloak emanez.
- Gizartearen finantza-kultura bultzatzera bideratzen den finantza-hezkuntzaren esparruan, hainbat ekimen jarri ditugu martxan, jendeak finantza-produktuak hobeto ulertu eta erabakiak hartzeko trebetasunak gara ditzan. Ildo horretan, nabarmentzekoa da batxilergoko lehen mailako ikasleentzat diseinatu den Finantza Hezkuntzako konpetentzia, eta gizarte-egoerarik ahulenean dauden kolektiboentzat antolatutako *Finantza inklusiboak* ikastaroa.
- Azkenik, entitatearen 2020-2022rako Plan Estrategikoaren esparruan, funtzio eraldatzailea pertsonen gestioaren areara ere iristen dela kontuan hartuta, Kultura eta Talentua programa

garatu da. Programa horrek ikuspegi berriak sartu ditu, tradizioz funtzio horri esleitu zaizkion prozesuen gestiotik harago. Bezeroentzat eta gizartearentzat posizionamendu bereizgarria lortu nahi da, egungo eraldaketa-ingurunean beharrezkoak diren gaitasunak dituzten pertsona eta lider konprometituen bidez.

Taldeko konpainia guztietan, bulegoen ohiko ordutegian egiten da lanaren antolaketa.

Etengabe prestatzeko programak

LABORAL Kutxaren 2019ko prestakuntza-jarduera 456 ikastarotan eta 168.298 prestakuntza-ordutan (81,38 pertsonako) gauzatu da. Horietatik, 88.185 ordu (% 52) emakumeei eman zaizkie eta 80.113 ordu (% 48) gizonei; 2018an, berriz, % 54 eta % 46 izan ziren, hurrenez hurren. 2019ko prestakuntza-ikastaroek 7,94ko ebaluazioa izan dute batez beste (7,96koa jaso zuten 2018an).

Martxoan Higiezin Kredituko Kontratuak arautzen dituen 5/2019 Legea argitaratu ondoren eta apirilean agintari arautzaileek eskatutako ezagutzak eta eskumenak zehazten dituzten errege-dekretua eta ministro-agindua argitaratu ondoren, uztailan higiezin-kredituko produktuak diseinatu, ezagutarazi eta merkaturatzen dituzten pertsonak akreditatzeko prozesuari ekin zitzaion. 50 orduko prestakuntza-prozesua da, eta, amaitzean, parte-hartzaileek ebaluazio-proba (azterketa) bat egin behar dute.

Erregulazio horrek eragindako pertsonen akreditazioa 4 unetan gauzatu da: uztailan, urrian, azaroan eta abenduan. Urtea amaitzean, ezarritako helburua lortu dugu, eta aurkeztu diren pertsonen % 99,6k lortu du EGOKIA kalifikazioa eskatutako akreditazioan.

Beste alde batetik, hauek izan dira 2019an prestakuntzaren gestioa zuzendu duten ildo orokorrak:

- MiFID II: arautzaileek 30 orduko etengabeko prestakuntza eskatzen dute pertsona bakoitzeko.
- Aseguruak, Gestio Planean aurreikusitako prestakuntza barne, bai eta Aseguruaren Txokoa sartutakoa ere, Aseguruaren Bitartekotza Legeak eskatutako hiru urtean behingo prestakuntza-orduak zenbatzeko balio duena.
- BIDEAN-Jardueraren Gestioa atalean jasotako prestakuntza.
- Digitalizazioa, Mondragon Unibertsitatearekin elkarlanean egindako programa espezifiko baten bidez. Programa hori NGAKo langile guztiei zuzenduta dago, eta 3 modulu ditu. Lehenengo modulua 2019an egin da; gainerakoak 2020an egingo dira.

Onenak 4.0 eredu komertzial berria

2019an, bikaintasun komertzialaren eredu berria sare komertzial osora hedatu da. Onenak 4.0 ereduak helburu hauek ditu: gaitasun komertziala sarean hedatzea, pertsonen eta talde komertzialen rolak eta trebetasunak garatzea eta haien jardueran ahalduntzea. Horrez gain, sare komertzialaren lehentasunak finkatu nahi ditu, gestioek eta eragiketek balio erantsi handiagoa izan dezaten, eta harremanetan oinarritutako gure banku-eredua digitalizaziora eta lehia-ingurune berrira egokitzea.

Onenak 4.0ren helburuak 5 dira:

1. Digitalizazioak ematen dituen aukerak aprobetxatzea, bezeroek zer behar dituzten hobeto jakiteko.
2. Bezeroekiko harremanean pertsonak eta kanalak dituzten funtzioak berriro zehaztea.
3. Estrategia komertziala bezeroen lotura lortzera bideratzea, hein handiagoan.
4. Harremanetan oinarritutako gure banku-eredua digitalizaziora egokitzea eta plangintzaren eraginkortasuna handitzea.

5. Eraldaketa bultzatzeko eta erakundeko pertsonak trebatzeko Zuzendaritzako sistematikak optimizatzea, euren trebetasunak eta konpetentziak garatuz, erronka berrietara egokitzeko.

Jardueraren gestioa – Bidean

2019an, pertsonen garapena gestionatzeko sistema bat jarri da martxan: BIDEAN. Sistema horrek pertsonak eta horien garapena ditu ardatz, eta pertsonak moldakorrak, ekimentsuak eta etengabe ikasteko gai izatea sustatzen du, bai eta autoexijentziaren, erantzunkidetasunaren eta lankidetzaren kultura ere. Jarduera Gestionatzeko Sistema zaharraren eboluzioa da BIDEAN, eta enpresa-estrategiarekin, antolamendu-kulturarekin eta eraldaketarekin lerrokatuta dago.

Honako hauek dira sistema berriaren zutabeak:

- Pertsonak eta haien garapena ditu ardatz,
- Arduradunaren eta kolaboratzailearen arteko etengabeko elkarriketari ematen dio garrantzia eta etengabeko feedbacka sustatzen du,
- Sendotasunen inguruan egituratuta dago eta etorkizunera begiratzen du,
- Etengabeko ikaskuntzaren eta autoikaskuntzaren dinamika txertatuta dauka,
- Autogestioari eta erantzunkidetasunari dagokionez, arina, erraza eta malgua da, eta gure garapenaren arduradun eta protagonista bihurtzen gaitu.

Sistema honi esker, antolamendu-potentziala identifikatu eta ahalduntzeko eta garatzeko testuinguru bat sortuko dugu, LABORAL Kutxaren estrategia eta pertsonen gogobetetasuna eta konpromisoa betetzen laguntzeko.

Sistema berria finkatzeak ezagutza eta gaitasun berrien garapena ekarriko du. Horretarako, berriazko prestakuntza-plana diseinatu da, eta entitate osoan zabaldu da urtean zehar.

2019an, LABORAL Kutxako eta CLBSko langileen % 67k garapen-elkarrizketa izan du bere arduradunarekin. Sistema 2020an ezarriko da Lagun Aron.

Ustelkeriaren kontrako prozeduretako prestakuntza

Ustelkeriaren aurkako borrokarekin eta jokabide-kodearekin zerikusia duten eskuliburu eta prozedura guztiak Intranetean daude, eta plantillaren % 100ek ditu eskura.

Era berean, 2016an «Delituzko portaerei aurrea hartzeko sistemak eta politikak» izeneko prestakuntza jarri zen abian, eta plantillaren % 80,9k egin du dagoeneko.

Euskara

Zuzendaritza Kontseiluak 2020ko urtarrilean onartu zuen Euskararen Plan Estrategikoa gauzatzeko prozesuak fase hauek izan ditu:

- ✓ Entzute-fasea
- ✓ Sortze-fasea
- ✓ Bateratze-fasea
- ✓ Komunikazio-fasea

Hizkuntza Batzordea, Euskararen Batzorde Teknikoa eta prozesuaren Koordinazio Taldea osatzen dituzten pertsonak hartu dute parte fase horietan. Gainera, 110 bazkideren eta 910 bezeroren laguntza eta iritzia jaso dira, zenbait inkestaren bidez. Beraz, partaidetza- eta elkarlan-maila handiko prozesua izan da.

Onartutako dokumentuak 2 lan-eremu eta 5 erronka ditu:

- ZERBITZUAREN HIZKUNTZA
 - 1. Bezeroei zerbitzua euskaraz ematen zaiela bermatzea eta sustatzea.
 - 2. Euskararekiko konpromisoa duen entitate gisa azaltzea.

- LAN-HIZKUNTZA
 - 3. Euskara erakundearen dinamikan txertatzea.
 - 4. Langileengan euskararen ezagutza handitzea.
 - 5. Euskararen barne-erabilera handitzea.
 -

Bestalde, hurrengo urteetara begira, IKUSPEN hau ezarri da euskarak gure entitatean izan behar duen garapenari dagokionez: «LABORAL Kutxa erreferentziatzko entitate euskalduna izan dadila Euskadin».

3.2.5. Aniztasuna eta aukera-berdintasuna

LABORAL Kutxa erakunde aitzindaria eta berritzailea da, eta izan da beti, emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren aldeko politika aktiboak garatzen eta ezartzen; balio kooperatiboekin eta pertsona guztien aukera-berdintasunaren sustapenarekin duen konpromisoaren adierazgarri.

Duela 2 hamarkada baino gehiago hartu genuen berdintasunarekiko konpromisoa. 1997an, **Emakunderen entitate laguntzailea** bereizgarria lortu genuen, eta lehen finantza-entitatea izan ginen bereizgarri hori lortzen.

Urte hauetan guztietan, egitura egonkor bat sortu dugu berdintasunerako politikak sustatzeko eta gai jakin batzuk landuko dituzten lantaldeak martxan jartzeko; baina, horrez gain, lortu dugu **berdintasuna entitatearen estrategian txertatzea**. Hori dela eta, gai hori zuzendaritzaren agendan dago gaur egun, eta beharrezko baliabide ekonomikoak ditugu, azken urteetan diseinatu eta ezarri ditugun berdintasun-planetan zehaztutako politikak eta jarduerak aurrera eraman ahal izateko. Egindako lanari esker, Kontseilu Errektoreak eta Kontseilu Sozialak osaera parekidea izatea lortu dugu. Partikularren bulegoetako zuzendaritzari dagokionez, emakumeak % 53 dira Nafarroan eta % 50 Gipuzkoan.

Hala ere, bide luzea dugu oraindik egiteko, eta **erronka handiei egin beharko diegu aurre**. Gure helburua da ardura-postuetan eta erabakiak hartzeko esparruetan emakumeek presentzia handiagoa izatea eta genero-ikuspegia aintzat hartuko duen lidergo-eredu partekatatu baterantz jotzea. Eredu horretan, feminitatearekin lotutako ezaugarriak eta jokabideak izango dira nagusi, emakumeenak izan ala ez izan. Azken buruan, entitatean dugun talentu guztia aprobetxatu nahi dugu, sexua oztopo izan gabe.

Helburu hori lortze aldera, zenbait ekimen egin ditugu 2019an:

- Alde batetik, iaz Berdintasunerako III. Planaren indarraldia amaitzean, **Emakumeen eta Gizonen arteko Berdintasunerako IV Plana** diseinatzeari ekin diogu. Horretarako, Berdintasunerako III. Planaren betetze- eta eraginkortasun-maila ebaluatu dugu lehenik eta, ondoren, diagnostikoa egin dugu. Diagnostikoa egiteko, erakundeko informazio kuantitatiboa aztertu dugu, bai eta langile guztiei bidali zaien galde-sorta batean lortutako datu kualitatiboak ere. Galde-sortaren bidez jakin dugu erakundeko pertsonak zer pertzepzio duten LABORAL Kutxako berdintasun-egoeraren inguruan. Galde-sorta horrek, gainera, aukera eman du pertsonak berdintasunarekin

lotutako gaietan sentikortzeko. Diagnostiko-lan horren emaitzetan eta erakundeko pertsonek egindako ekarpenetan oinarrituta, 2020-2022rako Berdintasunerako IV. Plana diseinatuko dugu.

- Bestalde, **Lidergo partekaturantz** proiektuaren esparruan, **Ahalduntze Eskolako** beste hiru ekitaldi antolatu ditugu erakundeko emakumeentzat. Lantegiaren helburua da emakume parte-hartzaileen eraldaketa pertsonala bideratzen laguntzea, bai eta emakumeek euren lidergo-gaitasunari buruz duten pertzepzioa hobetzea eta genero-roleri eta -estereotipoei buruzko kontzientzia kritikoa sortzea ere. Lidergo-gaietan aditua eta *coacha* den Maru Sarasolak zuzendu ditu saioak. Guztira 40 emakumek hartu dute parte, eta gogobetetze-maila oso handia lortu da; hortaz, 2020an saio gehiago antolatzea aurreikusi dugu.
- Gainera, **gizonak sentsibilizatzeko lantegia** jarri dugu martxan. Udaberrian lantegiaren proba pilotua egin genuen, Juan Jose Ibarretxe lehendakariaren parte-hartzearekin, eta, bertan ikasitakoa kontuan hartuta, lantegiaren lehen edizioa abiarazi genuen udazkenean; hori ere Maru Sarasolak zuzendu zuen. Lantegiaren bidez, sustatzen ari garen lidergo-estilo berriaren eta genero-berdintasunaren arteko loturak agerian jarri nahi izan ditugu, kompetentzia *bigunak* (entzute aktiboa, enpatia, harremanak eta loturako eratzeko gaitasuna eta abar) balioetsi eta zentzuz hornitu eta emakumeek eta gizonak entitateko erantzukizun-postuetara iristeko dituzten aukera ezberdinei buruz sentikortu. Guztira, 31 gizonak hartu dute parte lantegietan, eta oso positiboki balioetsi dute ekimena. Hori dela eta, sentsibilizazio-saio gehiago egingo ditugu 2020an.
- **Kanpoko komunikazioari eta hedapenari** dagokienez, hainbat ekimen gauzatu ditugu, berdintasunaren arloan egiten ari garen lanaren berri emateko. Adibide gisa, Euskal Autonomia Erkidegoko Lan Ikuskaritzak antolatutako jardunaldian hartu dugu parte, *Generoagatiko soldata-diskriminazioaren gaineko kontrol publikoari* buruzkoan; *Lidergo partekaturantz* proiektua azaldu dugu *TULankide* aldizkarian; eta Emakunderen *BaiSarea* sarean hartu dugu parte, beste erakunde batzuekin batera, *Entitate Laguntzaileak* izenaren pean, berdintasunaren arloko jardunbide egokiak partekatuz eta elkarrekin ikasiz.

Gainera, emakumeen partaidetza eta ahalduntzea sustatzen dituzten **askotariko ekimenak babesten** jarraitu dugu; besteak beste, *Euskadi Fundazioa*, *Emakume Master Cup* eta *Lilatoia*.

Azpimarratu behar da **Gipuzkoako Foru Aldundiak** *Emakumeen eta gizonen berdintasuneko esperientziak* saria antolatu duela lehen aldiz, lurralde horretako enpresentzat, eta LABORAL Kutxak lortu zuela lehen saria, 2018. urtearen amaieran. Lehiaketaren helburu nagusia da berdintasunaren eta kontziliazio erantzunkidearen alde egindako jarduerak saritzea.

Ondo dakigu entitatearen jarduerak oihartzun handia dutela lurraldean, eta sinetsita gaude gizarte-eraldaketarako eragile izan gaitzkeela. Hori dela eta, berdintasunaren eta aniztasunaren aldeko ekimenak sustatzen jarraituko dugu datozen urteetan.

Entitateak aintzat hartzen ditu *aniztasun*-politikei buruzko errekerimenduak. Hortaz, berdintasunari buruzko gidalerroetan eta araudian ezarritakoa betez, administrazio-organoetako kideen eta funtsezko eginkizunen titularren egokitasuna ebaluatzen du. Ildo horretan, profil akademikoa, profil profesionala, generoa, adina eta beste alderdi batzuk hartzen dira kontuan, Kontseilu Errektorerao hautagaiak hautatzeko politikan eta ebaluazio- eta egokitasun-prozesuetan.

Esan beharra dago 2019ko abenduaren 31n gaindituta dagoela ordezkariarik txikiena duen generorako ezarritako gutxieneko ehunekoa; izan ere, Kontseilu Errektoreko (kooperatibako administrazio-organo goreneko) kideengan eutsi egin zaio 2017ko ekitaldian lortu zen genero-parekotasunari.

Era berean, goi-zuzendaritzako kideak hautatu, izendatu eta berritzearen alorrean, Funtsezko postuetarako ondorengotza-plana du Caja Laboralak. Bertan, ordezkariaren postu kritikoak, ibilbide profesionalak eta jatorri-profilak identifikatzen dira, eta identifikatutako pertsonen garapen profesionalerako planak eta postu bakoitzerako ondorengotza-planak ezarri. Funtsezko postuak (ondorengotza-plana izateko modukoak) eta postu horietakoak etorkizunean ordezkatzeko gaitasuna duten pertsonak identifikatzeko, hainbat aldagai hartzen dira aintzat: prestakuntza, esperientzia eta ezagutza, zuzendaritzako ibilbidea, errendimenduaren historia, gaitasun eta trebetasun pertsonalak, entitatearekiko konpromisoa, potentziala eta abar.

Desgaitasuna duten langileen enpleguari dagokionez, LABORAL Kutxan halako 17 lagun daude, eta beste 2 CLBSn; Seguros Lagun Aron, berriz, ez dago bat ere. Bestalde, LISMIa (Ezinduak Gizarteratzeko Legea) betetzen dugu, GUREAK INKLUSIO FUNDAZIOARI diruzko dohaintza bat emanaz, desgaitasuna duten pertsonak laneratzeko eta haietzako enplegua sortzeko.

Generoaren ondorio ez den diskriminazioaren kontrako politikei dagokienez, EGE politikak beren-beregi aipatzen ditu honako hauek: sexu-orientazioagatiko diskriminazioa eta amatasunarekin eta betebeharrak familiarrekin lotutakoak. Orobat, Zigor-kodea betetzeari buruzko politikan, konstituzioaren eskubideen eta askatasunen kontrako arrazoiengatiko diskriminazioa dago jasota.

3.2.6. Lan-bizitza eta familia bateragarri egitea

Lan-bizitza eta familia bateragarri egiteko neurriak

Barne-araudiak lan-bizitza eta familia bateragarri egiteko neurriak ditu jasota. Horri esker, langileek familiarekiko ezinbesteko betebeharrak bete ahal izango dituzte, baimen eta/edo berariazko lizentzien bidez. Zenbait alderdi jasotzen dituzte: lan-ordutegia, bertaratu gabeko lana, ordaindutako baimenak eta ordaindu gabeko baimenak.

2019an, areagotu egin dira abantailok: Zerbitzu Zentraletako udako ordutegia malgutu egin da (lanaldi etengabea), eta gehitu egin dira baimen ordainduak eta ordaindu gabeak eskuratzeko aukerak.

Lanaldi malgua

Zerbitzu Zentraletan, hala Egoitza Nagusian nola Lurralde Zuzendaritzetan, lan egiten duten pertsonak aukera dute sartzeko eta irteteko ordutegi malguko sistemara biltzeko. 2019an, lan-bizitza eta familia bateragarri egitea errazteko eta gurasotasun erantzunkidea sustatzeko, handitu egin da langile horien ordutegi-malgutasuna. Hala, hileko lanorduak zenbatu dira, eguneko gutxienekoa 5,15 orduan finkatu da eta sarrera- eta irteera-ordutegia malgua izan da. Orobat, 12 urtez beherako seme-alabak edo mendeko pertsonak (adinagatik edo gaixotasunagatik) dituzten bazkideak beranduago sartu ahal dira lanera; beranduenez, 09:30ean. Horretarako, baina, eskaera egin beharko dute alde aurretik, eta onartu egin beharko zaie.

Bestalde, gaur egun ez dago lan-deskonexioari buruzko politikarik abian.

3.2.7. Ordainsariaren gestioa

LABORAL Kutxan, lanbide-kategoriaren arabeko ordainsaria jasotzen da. Lanpostu guztiek kategoria bat eta ordainsari bat dute esleituta (lanpostu berak soldata bera du, gizona edo emakumea izan), eta lansarien hazkundea berdina da langile guztientzat. Halaber, ez dago adinarekin lotutako desberdintasunik, antzintasunaren bosturtekoen ondoriozkoak izan ezik.

Lagun Aron, langileak enpresaren jabeak ez badira ere, parte hartzen dute gestioan eta enpresaren irabazietan. Honela egiten dute:

- ordainketa aldakor indibidualaren bidez (unibertsala da),
- ordainketa aldakor kolektiboaren bidez. Kontratu mugagabea duten langileei aplikatzen zaie (plantilla osoari, esateko), langileek enpresaren emaitzetan parte hartzeko aukera ematen duen sozietate bati baitaude beren borondatez atxikita.

Ordainketa-mailei dagokienez, soldaten arteko aldeak nabarmen txikiagoak dira banku-sektorean ohikoak direnak baino.

LK-ko hasierako soldata	2018	2019
Bazkideen hasierako soldata minimoa eurotan / lan egindako orduak	15,00	15,18
Bazkideen hasierako soldata minimoa eurotan / lanbide arteko gutxieneko soldata*	% 2,43	% 2,01

(*) Lanbide arteko gutxieneko soldata estatuko administrazioak ezartzen du, urte bakoitzerako. Ez dago sexuaren arabera desberdintasunik hasierako soldata estandarren eta tokiko gutxieneko soldataren arteko erlazioan; horregatik, ez dugu sexuaren arabera banakatutako daturik eman.

CLBSren kasuan, bi datuen erlazioa LK-koaren parekoa da.

Lagun Aroko hasierako soldata	2018	2019
Hasierako soldata minimoa eurotan / lan egindako orduak	11,19	11,30
Hasierako soldata minimoa eurotan / lanbide arteko gutxieneko soldata	1,48	1,49

Jarraian, **soldaten dispersioaren** ratioak emango ditugu. Horien arabera, soldaten arteko aldea oso txikia da, kooperatibek berezkoa duten elkartasunarekiko koherentziaz.

	2018	2019
LKn ondoen ordaindutako langilearen ordainketa osoa / batez besteko ordainketa osoa	3,61	3,6
LKn ondoen ordaindutako pertsonaren urteko ordainsariaren hazkundera / urteko batez besteko ordainsariaren hazkundera*	1,34	0,82
CLBSn ondoen ordaindutako langilearen ordainketa osoa / batez besteko ordainketa osoa	d/e	2,02
CLBSn ondoen ordaindutako pertsonaren urteko ordainsariaren hazkundera / urteko batez besteko ordainsariaren hazkundera	d/e	0,59
Lagun Aron ondoen ordaindutako langilearen ordainketa osoa / batez besteko ordainketa osoa	2,3	2,1
Lagun Aron ondoen ordaindutako pertsonaren urteko ordainsariaren hazkundera / urteko batez besteko ordainsariaren hazkundera	d/e	3,33

*LABORAL Kutxan, ordainsaria lanbide-kategoriaren arabera jasotzen da: lanpostu berak soldata bera du, gizona edo emakumea izan. Lansariaren hazkundera berdina da langile guztientzat.

Ekitaldia ixtean, ekitaldi horretan lortutakoa aztertzen da, ordainketa aldakor indibidualarekin (OAKrekin) lotuta. Amaitutako ekitaldia helburu kuantitatiboan edo kualitatiboan arabera ebaluatzen da, kasua kasu. Ebaluazio hori bazkide guztiei egiten zaie. 523 bazkidek banakako helburuak izan dituzte 2019an (513k 2018an), eta gainerakoek lantaldeari lotutako helburuak.

Jarraian, ordainketa aldakorak (indibidualak gehi kolektiboak) langileentzat ordainketa osoaren gainean izan duen eboluzioaren berri emango dugu:

	2018	2019
Ordainketa aldakorra / ordainketa osoa (%-tan)	% 8,33	d/e (1)

(1) Datu hori ez dago eskura txosten hau amaitzean.

Kapital sozialari ordaindutakoa

Bazkideek kapital sozialera egindako ekarpenak urteko % 4,5eko interes-tasa gordinarekin ordaindu dira 2019an, nahitaezko ekarpenen kasuan eta borondatezkoen kasuan.

Kapital sozialari ordaindutakoa (mila eurokotan)	2018	2019
Kapitalerako interesetan ordaindutakoa guztira (enpresa elkartuei, bazkide langileei...)	33.565	34.316
Lan-bazkideek eta kolaboratzaileek jasotakoa guztira (1)	11.766	12.189

(1) LABORAL Kutxari egindako ekarpena erretiroa hartu ondoren entitatean uzten duten lan-bazkideak dira bazkide kolaboratzaileak.

3.2.8. Laneko segurtasuna eta osasuna

LABORAL Kutxak laneko segurtasuna eta osasuna (LSO) gestionatzeko sistema bat du 2009. urteaz geroztik. Sistema horrek OHSAS 18001:2007 araua betetzen du eta Ondoan AICK egiaztatu du. LABORAL Kutxa Osarten Prebentzio Zerbitzu Mankomunatuak kidea da.

2018an, arazuko ikuskaritza egin eta OHSAS egiaztagiria berri zuten LABORAL Kutxak eta CLBSk. 2019an, jarraipeneko lehen auditoretza gainditu da. Laneko segurtasunaren eta osasunaren politikak jasotako helburuak lortzeko, Laneko Segurtasunaren eta Osasunaren Gestio Planaren jarduerak planifikatzen dira urtero:

Gestio-programa: 2019rako proposatutako ekintzak eta beraien egoera	
1.	500 osasun-azterketa egitea (LK eta CLBS). Egin gabe: 369
2.	500 langileri eragiten dieten arriskuen ebaluazioak egitea. Eginda (537)
3.	Langileen arteko gatazkak gestionatzeko plana egitea. Alde batera utzi da, Gestio Sozialak beste ekimen batzuk (Bidean eta Onenak 4.0) baitzituen martxan jarrita.
4.	Lantaldearen % 85ek larrialdietarako prestakuntza egitea: 2020ko lehen hiruhilekora atzeratua.
5.	30 bulegotako harrera-lekuak egokitu eta modelo zaharreko 150 aulki aldatzea: Eginda (52 harrera-leku eta 675 aulki).
Gestio-programa: 2020rako konpromisoak	
1.	Bulegoetako zuzendariak lantokiak ikuskatzeko beste sistema bat ezartzea.
2.	Gestio-sistema ISO 45001 araura egokitzea.
3.	500 osasun-azterketa egitea (LK eta CLBS).
4.	Lantaldearen % 85ek larrialdietarako prestakuntza egitea.
5.	Enpresa-jarduerak koordinatzeko aplikazio informatikoa ZZko sarbide-kontrolarekin lotzea.

Segurtasun eta Osasun Batzordea parekidea da, eta Gestio Sozialaren Areako zuzendariak eta enpresako medikuak ere hartzen dute parte. Batzordeburua langileen ordezkarietako bat da (prebentzio-ordezkaria). Batzordeak 3 hiletik behin egiten du gutxienez bilera, eta bertan hitz egiten den gutzia aktetan jasotzen da, geroago Giltzaneten (intranetean) jarri eta pertsona guztiek eskuragarri izateko. Pertsona guztiak daude Batzorde horren jardueraren eraginpean.

Segidan, laneko segurtasunaren eta osasunaren kudeaketako adierazlerik esanguratsuenak aurkeztuko ditugu xehetasunez:

Istripu-tasa	2018	2019
Langileen istripu-tasa	1,04	1,07
Langileen istripu-kopurua	38	46
Hildako langileen kopurua	0	0
Lapurreta-kopurua	2	6

Istripuen maiztasun-indizean oinarrituta ateratzen da istripu-tasa, baina *in itinere*, hau da, lanaren eta bizilekuaren arteko joan-etorrietan gertatu direnak eta bajarik sortu ez dutenak kanpoan utzita. Helburua da lanpostuan gertatu eta larritasunik handiena izan dutenak bakarrik hartzea kontuan. Indize hori ateratzeko, lan egindako 1.000.000 orduan gertatutako istripuak zenbatu dira. Sektorean ez dago aintzatetsitako gaixotasun profesionalik.

Laneko Segurtasunaren eta Osasunaren Sistemak lapurreta-arriskua ere hartzen du aintzat, LABORAL Kutxaren jardueraren ondoriozko arrisku berezien artean. Hortaz, lapurretetarako jarraibide-multzoa ezarri da, eta langile guztiei ezagutarazi zaie —intranetean ere argitaratu da—. Prebenitzeko nahiz esku hartzeko neurriak ezarri dira egoera horietarako.

2018an kanpoko indarkeriaren aurrean erabiltzeko protokoloa garatu eta onartu zen, gure langileen aurkako erasoak, mehatxuak edo irainak gertatzen direnean erabiltzeko. Egoera horiek lan-istripuztat hartzen dira orain.

Urtero egiten dira larrialdi-simulakroak Egoitza Nagusiaren eraikinetan. Era berean, lantoki guztiek dituzte larrialdi-planak, intranetean eskuragarri, edozeinek berari dagokiona ikus dezan. Ez da absentismoaren aldagaiei lotutako helbururik zehazten; aurreikuspenak egiten dira, baina tasa globalarekiko soilik.

2019an, zerbitzu berri bat jarri da martxan, Osarten-Psiaren eskutik: laguntza psikologikoko zerbitzua. Norbaitek laguntza psikologikoa behar duenean, anonimotasuna bermatzen duen kanpoko zerbitzu batera bideratuko da. Gestio Sozialak eta Zerbitzu Medikoak hautemango dute behar hori. Halaber, 2019an, ISO 45001 arau berrira egokitu da laneko arriskuen prebentzioa gestionatzeko sistemaren dokumentazioa.

Bestalde, Lagun Arok ere Segurtasun eta Osasun Batzorde parekidea du. Batzorde horrek langile guztiak estaltzen ditu, eta langileak ordezkaturik daude.

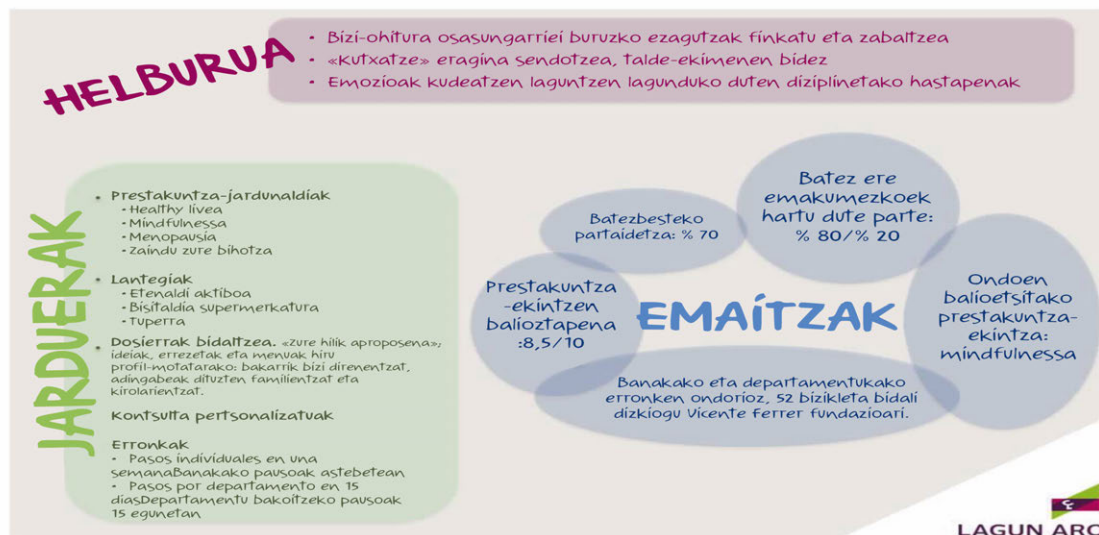
Zainduz osasun-plana

2018an, osasun-plan bat diseinatu zen LABORAL Kutxako langileentzat. Osasuna zaintzeko eta bizi-ohitura osasungarriak sustatzeko helburua du Zainduz izeneko programak. Elikadura, jarduera fisikoa edota laneko osasuna hobetzeko moduak lantzen ditu, LABORAL Kutxa Taldea osatzen dugun pertsonen osasuna eta ongizate fisiko zein emozionala hobetzeko asmoarekin. Ekintzak 2019an jarri dira martxan. Hona hemen ekintza nagusiak:

- Diziplina anitzeko eta zeharkako lantalde bat osatzea, eta logo bereizgarri bat eta intraneteko gune espezifiko bat sortzea.
- Elikadura osasungarriari buruzko hitzaldi bat antolatzea.
- Zainduz logoa duen kristalezko botila ura ematea pertsona guztiei, lanaldian zehar hidratatzearen garrantziaz sentsibilizatzeko.
- Osasuna sustatzeko bideoak argitaratzea: emozioak kudeatzeko, hobeto lo egiteko, bizkarra zaintzeko, gaixotasun kardiobaskularrak prebenitzeko...
- Elikadura zaintzea, vendingeko makinetan osasungarriak ez diren produktuak kenduz eta kafe-makinetan azukrea beren-beregi eskatu beharra ezarriz.
- Nutrizioari buruzko informazio-pilulak ematea, fruitu-saskiak zozkatzea, jantokian esku hartzea...

Seguros Lagun Aron, «Seguros Lagun Aron gurea zaintzen dugu» Osasuna Sustatzeko Proiektuarekin jarraitu dugu 2019an.

Laburpen gisa:

Onura sozialen paketea

LABORAL Kutxak ekimen hauek jarri ditu abian, lankideek jasotzen dituzten onura sozialak hobetzeko asmoarekin:

Onura sozialak
<p>Pertsona guztiarentzako urteko topaketa eta bizikidetz-eguna (Elkarte eguna) ospatu eta, entitateak berak finantzaturako Lankide Klubaren bidez, kultura- eta kirol-jardueretan parte hartzea, lankideek lan-jardunaldiaz kanpo elkarren arteko harremanak sendotzeko.</p>
<p>Abantailak finantza-produktuetan (bazkideentzat): Aktiboa: ohiko etxebizitza erosteko mailegu hobariduna, ohiko mailegu osagarria, etxerako beste helburu batzuetarako mailegua, nomina-aurrerakina. Pasiboa: nomina-kontua. Banku-zerbitzuak: komisiotatik eta txartelen kuotetatik salbuetsita egotea, hobariak. Istripu-asegurua.</p>
<p>Beste onura batzuk (bazkideentzat): Ikasketa pribatuak egiteko eta euskara ikasteko finantzaketa. Izaera pertsonaleko ezohiko premiak betetzeko diru-fondoak. Enpresako jantokia diruz lagunduta (pertsona guztiarentzat). Ibilgailuaren kalteetarako estaldura. Bazkideen heriotzak eragindako aparteko beharriazentarako laguntza. LABORAL Kutxan erretiroa hartu ondoren bazkide kolaboratzaile izaten jarraitzen duten pertsonentzat nahiz beraien alarguentzat, baldin eta bazkide kolaboratzaile badira. Hauek dira onurak: nomina-kontua, komisiotatik salbuetsita egotea eta maileguak baldintza berezietan eskuratzea.</p>

Zehazki, entitateko lan-bazkideek onura sozial hauek dituzte:

Lankide kluba

LABORAL Kutxak uste du lan-bazkideek elkarren arteko harremana sustatzen dutela, lanorduetatik kanpo kulturari, kirolari, turismoari eta abarri lotutako jarduerak partekatzen badituzte. Horregatik, egoitza nagusian nahiz lurraldeetako bakoitzean Lankide klubak sortzea erabaki du, aisialdiko jarduerak eginez pertsonen arteko harremanak sustatzeko helburu nagusiarekin.

Urtean behin egiten den adiskidetz-jardunaldiaz (Elkarte Eguna) gain, kulturari, kirolari eta aisiari lotutako jarduerak ere egin dira 2019an. Hona hemen adibide batzuk: antzerki- eta musika-denboraldirako abonamenduak, mendi- eta txirrindularitza-federazioari zuzendutako laguntza, futbol-txapelketak, futbolerako eta saskibaloirako abonamenduak eta txangoak. 2018rako, 30.532 €-ko aurrekontua egon da guztira.

Kapitalizatutako itzulkin kooperatiboak (pentsio-plan indibiduala)

LABORAL Kutxak emaitza erabilgarriaren % 12,5 banatzen du, urtero, lan-bazkideen artean, kooperatiba-itzulkin edo mozkinetako partaidetza gisa. Kopuru hori kapitalizatu egiten da, eta bazkideetako bakoitzak kapital sozialean daukan zatiari edo kuotari gehitzen zaio.

Kapital sozialeko partaidetza ezin da erabili, harik eta lan-bazkideak entitateko lanari uzten dion arte. Hortaz, entitateko lan-bizitza osoan eutsiko zaion pentsio-plan indibidual birtual moduko bat eratzen da. Sozietate-partaidetza horrek ordainketa bat (% 4,5koa 2018an eta 2019n) jasotzen du urtean behin, kapitalerako interes moduan. Pertsona bakoitzaren itzulkin kooperatiboa haren ordainsari gordin osoaren arabera esleitzen da.

Lan-bazkideei esleitutako kooperatiba-itzulkina (mila eurokotan)	2018	2019
Urteko kopuru globala	11.856	12.915
Batez besteko kopurua bazkideko	5,91	d/e (1)

(1) Datua ez da eskuragarri egongo Batzar Nagusia egin arte.

Osasun-laguntzako sistema osagarri bat finantzatzeko kuoten estaldura

LABORAL Kutxak bere gain hartzen du, lan-bazkideen onerako, osasun-laguntzako sistema integral bat (Gizarte Segurantza publikoaren osagarria) finantzatzeko behar diren kuoten erdibanako ordainketa. MONDRAGON korporazioak sistema hori eskaintzen die bere bazkide partaideei. 2019an, ordainketa partekatua kontsumo-aurrerakin gordinaren % 1,85 hartu du.

3.3 Gizartearekiko harremana

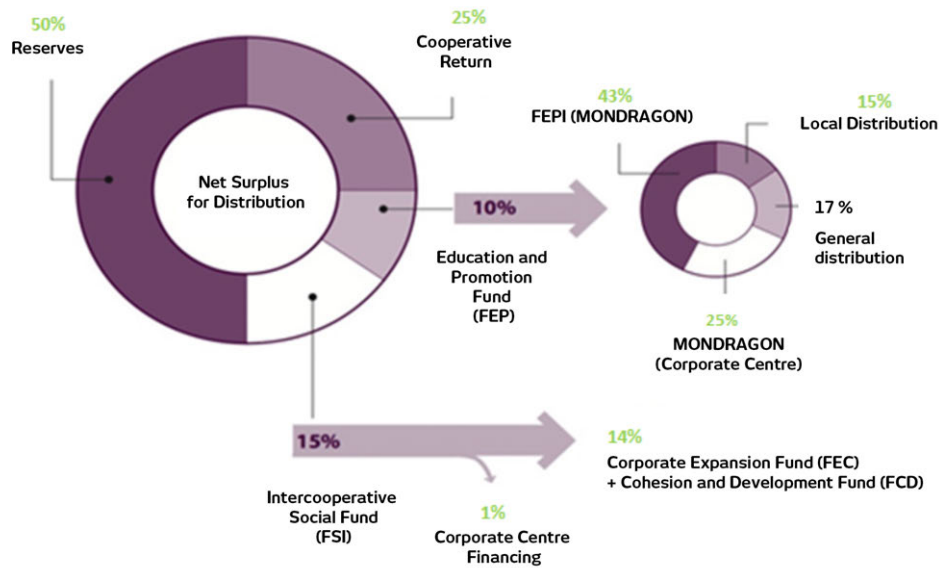
3.3.1. Gestio-ikuspegia

LABORAL Kutxa Euskal Herrian sortu zen, gizartea zerbitzatzeko konpromiso handia duen enpresatalde baten baitan. Taldearen misioa da partaidetzako elkarlan kooperatiboa sortzea, sozietateetako zuzeneko partaideentzat nahiz gizartearentzat aberastasuna eta ongizatea lortzeko.

Gizarte-laguntzak emateko irizpide eta mekanismoek berezitasun batzuk dituzte:

- LABORAL Kutxak, bere izaera juridikoagatik eta bokazio kooperatiboagatik, kooperatiben mundua sustatzera bideratzen du ekarpen solidarioen zati handi bat.
- Kooperatibaren organo instituzionalen ardura dira Heziketako eta Sustapeneko Fondoaren ataletako baten (Banaketa Orokorraren) kargura banatzen diren dirulaguntzak. Alabaina, Kontseilu Sozialak (hau da, Entitateko langileak ordezkatzeko dituen organoak) ere hartzen du parte.

How are LABORAL Kutxa profits distributed?

- Gainera, gizarte-lanen atal zehatz bat tokiko beharretarako (LABORAL Kutxaren 304 bulegoen bitartez tokian-tokian banatzeko) gordetzen du. Bulego horiek inguruko jardueretara (auzo-elkarteetara, ikastetxeetara, gizarte-ekintzako eliza-taldeetara, etorkinei laguntzeko zentroetara...) bideratzen dituzte laguntzak.

Heziketako eta Sustapeneko Fondoak (HSFak) helburu hauek ditu:

- Plantilla kooperatibismoaren printzipio eta balioetan trebatu eta hezteak.
- Kooperatibismoa hedatzea eta kooperatiben arteko harremanak sustatzea.
- Gizartean kultura, lana eta laguntzak bultzatzea, bizi-kalitatea hobetzea eta gizarte-garapena eta ingurumena babesteko ekintzak sustatzea.

Kooperatiba arteko Fondo Sozialak (KFSak) helburu hauek ditu:

- Enpresa-proiektuak eta kooperatiben zabalkundea indartzea, Mondragon Inversioesen eta Hedapen Fondo Korporatiboaren bidez.
- Besteak beste, zailtasunak dituzten MONDRAGONeko kooperatibei eta I+G+bko edo prestakuntzako proiektuei laguntzea, Mondragon Fundazioaren eta KGFaren (Kohesio eta Garapen Fondoaren) bidez.

2019ko ekitaldian, LABORAL Kutxak ingurumenaren, biodibertsitatearen eta garapen jasangarriaren aldeko apustua indartzen jarraitu du, nekazaritzako elikagaien sektoreko eragile nagusiekin sinatutako hitzarmenen bidez eta landa-eremuari lotutako ekimenei emandako laguntzaren bidez.

Gaztenpresa Fundazioa

Gaztenpresa Fundazioa irabazi-asmorik gabeko erakunde pribatua da. LABORAL Kutxaren gizarte-jardunean dago sartuta, eta enplegua sortu eta zaintzeko ekimenei laguntzea eta ekintzak gauzatzea du helburu. Horretarako, enpresa- eta lanbide-garapenean erabiltzaileei, aliatuei eta gizarte osoari balioa ekarriko dieten programak eta zerbitzuak erabiltzen ditu. Fundazioak helburu hauek ditu:

- Ekintzaileak, batez ere gazteak.
- Gizarteratzeko eta laneratzeko arazoak dituzten kolektiboak.
- Garatzeko proiektuak dituzten mikroenpresa gazteak.
- Ikasleen artean ekintzaile-sena sustatu nahi duten prestakuntza-erakundeak.

LABORAL Kutxak eta Mondragon korporazioak, batetik, eta Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Gaietako Sailak, Lanbideren bidez, eta Europako Gizarte Funtsak, bestetik, finantzatzen dute **Gaztenpresa Fundazioa**. Fundazioak enpresak sortzeko ahalegin handia egin du, berriz ere, 2019an, artatu diren eta bideragarritasun-fasea gainditu duten proiektuen bidez **405 enpresa eta 787 lanpostu sortu baitira**. EAEn eta Nafarroan du jarduera-eremua.

Helburu nagusia da negozio txikiak eta mikroETEak sortu, garatu eta mantentzea, langabezian edo lanpostua galtzeko arriskuan dauden pertsonentzako autoenpleguaren bidez.

Prozesuaren urratsen artean dago ekin nahi duen pertsona identifikatu eta garatzea, baita merkatuaren errealitatera egokitzea ere, haren egoeraren arabera autoenplegurako aukerarik egokienak proposatzeko. Laguntza integrala eskaintzen du, eta enpresa sortzeko eta sortutakoari sendotasuna eta iraupena emateko orientazioaren, prestakuntzaren eta laguntza teknikoaren beharrari erantzuten dio.

Enpresa bat abian jartzea erabakitzen duten pertsonak beren ekimen pertsonala garatzea eta murgilduko diren enpresa-ehuna ezagutzea lortu nahi du Fundazioak. Horretarako, pertsonal kalifikatua eskaintzen die, jarraitu beharreko bidean orientabidea emateko eta, horrela, ekintzaileek beren proiektu profesionala lantzeko.

Gaztenpresaren proiektuak	2018	2019
Bideragarriak izaki negozioa abiarazi dutenak	415	405
Bideragarriak izan ala ez negozioa abiarazi ez dutenak	144	195
Finkapena	120	50
Deribatuak	108	96
Kontsultak	298	295
Guztira	1.085	1.041

Hauxe da negozioa abiarazi duten proiektu bideragarrien lurraldekako banaketa:

Gaztenpresaren proiektuak 2018an	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	Nafarroa	Guztira
Bideragarriak izaki negozioa abiarazi dutenak	65	182	97	61	405

Negozio txikiak dira, eta jarduera-sektore nagusiak zerbitzuak eta merkataritza dira.

- batez besteko *inbertsioa* 81.000 €-koa izan da 2019an,
- kutxak emandako batez besteko *finantzaketa* 42.100 €-koa izan da, hots, % 49koa,
- hasierako unean 2 lagun enplegatzen dituzte,
- ekintzailearen batez besteko adina 39 urtekoa da,
- sexuaren ikuspegitik, ekiten duten emakumeen ehuneko % 47koa da.

Behin enpresa abian jarrita, ekintzaileak zailtasun praktiko ugari izan ohi ditu, eta bakarrik sentitu ohi da horiei behar bezala aurre egiteko. Horregatik, Gaztenpresak *lantegiak* antolatzen ditu ekintzaileei enpresa sortu ondoren laguntza emateko. Era berean, *kontsultak* bideratzen ditu inbertsio berriei, ixteko erabakiei, merkatu-aldaketei edo laguntza-eskaera berriei buruz.

Enpresak finkatzea	2018	2019
Lantegi-kopurua	75	50
Finkatze-bidean dauden enpresak	120	175
PRO zerbitzuak hartutako kontsultak	432	372
Mentoring programa	27	20

Bestalde, **mentoring** programaren bidez, laguntza pertsonalizatuak eskaintzen dira urtebetean zehar. Ekintzailetzan esperientzia duen boluntario batek lehen enpresa-abenturan abiatzen ari den ekintzaileari laguntzen dio, beraren gaitasunak eta eskumenak sendotzen eta, horrela, garapen pertsonal eta profesional lortzen eta negozioa finkatzen. Gaztenpresaren mentoring-programa *Youth Business International* Sareko beste kide batzuen esperientzian oinarrituta egituraturatutako prozesua da, eta *Accenture* konpainiaren laguntza du.

Zeharkako ekarpenak gizarteari

Zeharkako inpakturik nabarmenena aberastasuna eta enplegua (ahal dela kooperatiboa) sortu eta banatzea da, eta LABORAL Kutxak MONDRAGON taldeari egindako baliabide-ekarpenaren bidez gauzatzen da. Gainera, ehunka babesletza-ekintzaren bidez ere eragiten dugu gizartearen, baliabide ekonomiko ugari bideratuz sustapenera.

2019an, 200 ekintzatik gora lagundu ditugu: hitzaldiak, sariak, kultura edo euskara sustatzeko jarduerak, kirol-ekintzak eta elkartasun-jardunaldiak. Hauek dira batzuk:

<https://bloga.laboralkutxa.com/laboral-kutzak-2019an-babestutako-ekimen-guztiak/>

Bestalde, Zerbitzu Zentraletako langileei odola emateko aukera ematen zaie, urtean bi aldiz, Gipuzkoako Odol Emaileen Elkarteari laguntzeko. 2019an 116 dohaintza egin dira (2018an 121).

Txirrindularitzako Euskadi Fundazioa

LABORAL Kutxak Txirrindularitzako Euskadi Fundazioa sortzen eman duen laguntza berariaz azpimarratzekoa da 2019an. Kirol-esparruaz harago doa proiektua, eta asmoa du prestakuntza-lanari bultzada ematea, txirrindularitza baldintzarik onenetan egiten dela bermatuko duen eskualde-egitura bat sortzeko.

Zeharkako proiektu bat da; izan ere, txirrindularitza eginez hainbat balio sustatzen dira gazteenen artean: berdintasuna, bizimodu osasungarria eta ingurumenari begira etorkizun jasangarriagoa eraikitzea.

Administrazio publikoekiko eta alderdi politikoekiko harremanak

LABORAL Kutxak Sektore publikoaren gestioari buruzko eskuliburuan zehaztuta duenez, Administrazio Publikoaren Gestioa berezia, integrala eta koordinatua da, eta Enpresen Sareko Sektore Publikoaren Bulegoak koordinatu eta dinamizatzen du. Era berean, LABORAL Kutxako area bakoitzak segmentu hori gestionatzeko duen erantzukizuna eta eginkizunak zehazten ditu agiriak, alegia segmentazioari, gestionatzeko sistematikari, informazio-sistemei, merkataritza-estrategiei eta arriskuaren gestioari dagokienez.

Ildo beretik, LABORAL Kutxaren Arriskuen Eskuliburuaren «Kreditu-arriskuaren politika, metodoak eta irizpideak» atalak «Sektore Publikoarekin ezarri beharreko arrisku-politika» jasotzen du 5. kapituluan. Enpresen esparruan, politika berezia zehaztu da, dituen kontabilitate-berezitasunak kontuan hartuta. LABORAL Kutxak ez du finantzatzen nazioko edo nazioarteko elkarterik edo erakunderik, taula honetan adierazitako alderdi politikoentzako maileguak eta abalak izan ezik:

	2018	2019
Eusko Alkartasuna	118	104
EAJ	793	670
Kredituak (mila eurokotan)	911	774

3.3.2 Magnitude nagusiak: Irabaziak gizartean banatzea

Gestio-ikuspegian azaldu dugunez, hauxe da LABORAL Kutxa Taldeak gizarteari egiten dion ekarpen nagusia: bere urteko irabazi banagarrien % 25 banatzea. 2019an, ia **23 milioi eta erdi euro** izan dira. Hauxe izan da banaketa, kontu-sailen artean:

Kontzeptua (mila eurokotan)	Aplikazio-urteak	
	2018	2019
Enpresa kooperatiboak abian jartzeko eta finkatzeko elkartasunezko ekarpena (MONDRAGONen bidez)	12.887	14.227
Kooperatiba arteko Fondo Soziala - KFS (emaitza banagarrien % 15)	12.887	14.227
Kooperatiba-sustapena MONDRAGONen bidez (HSFaren % 68) eta beste helburu batzuk (Kreditu Kooperatiben Nazio Batasuna...)	5.841	6.593
Berregituratze eta Enplegu Soziatariorako Fundoa (BESF)	698	0
Ekintzailatza eta Enpresa- eta lan-prestakuntza (<i>Gaztenpresa fundazioa</i>)	311	331
Kultura-jarduerak, oro har, eta bestelakoak	543	845
Euskararen eta euskal kulturaren sustapena	321	703
Laguntza-erakundeak eta garatzeko bidean dauden herrialdeetakoak	373	630
Nekazaritzako elikagaien sektorea	63	105
Heziketako eta Sustapeneko Fundoa – HSF (emaitza banagarrien % 10)	8.150	9.210
KFS + HSF	21.037	23.437

3.3.3. Elkarrizketa gizartearekin

Honako hauek dira gizartearekin erabiltzen ditugun elkarrizketa-bide nagusiak.

Interes-taldea: gizartea
2019an gauzatutako elkarrizketa-bideak:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gizarte- eta ingurumen-sustapena helburu duen euskal enpresen Izaite elkarteko kide izatea. ▪ Ekintzaileen arteko gizarte-sarea, Gaztenpresa Fundazioaren bidez kezka jaso eta lankidetzak-ekimenak proposatzeko. LABORAL Kutxa Espainiako Youth Business Internationaleko (YBI-YBSko) kide sortzailea da. Jardunbide Egokien eta gazteen ekintzailatzaren laguntzarako nazioarteko sarea da. ▪ Interneteko blog eta sare sozialetan presentzia duten komunitate birtualetan parte hartzea eta horiek dinamizatzea, harremanak sendotzeko eta ideia eta ekimenak biltzeko: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Instagram: 5.301 jarraitzaile ❖ Facebook: 17.545 zale ❖ Twitter: 5.926 jarraitzaile ❖ Bloga: 185.160 irakurle ❖ WhatsApp: 1.000tik gora erabiltzaile artatuta hilean. ▪ Online Bankaren erabiltzaileen iritziak eta itxaropenak antzemateko azterketa berezia. Horretarako, jarraipenak egiten ditu Interneteko tresnez, iritziez, foroez, sare sozialez eta adituen iruzkinez baliatuta. ▪ Hainbat erakunderekin lankidetzan sariak eskaintzea, adibidez: Elkartasunari emandako Nafarroa Saria, aurten Emausek eskuratu duena; Eusko Ikaskuntzaren Humanitate saria, Juan Ignacio Pérez Igleziasek eskuratu duena; Etxepare itzulpen-saria, Ainara Muntek irabazi duena. ▪ LABORAL Kutxak EGEaren alorrean egiten duen jardueraren inguruko inkesta enpresako, Banka Pertsonaleko, KIDE segmentuko eta PRO-mikroenpresetako bezeroei, 2018ko txostenaren txosten exekutiboa bidali genielarik aprobetxatuz. ▪ Aurkezpen publikoak. Deituta dauden foroetara —unibertsitateak, elkarrizketak, hitzaldiak— joaten dira LABORAL Kutxako ordezkariak, entitatearen egiteko moduak eta gizartearekiko konpromisoa azaltzeko. Foro horiek, era berean, interes-taldekiko elkarrizketa finkatzen laguntzen dute. <p>Agerpen publikoei dagokienez, azpimarratzekoa da gure lehendakaria Nazio Batuen Banku-jardura Arduratsuaren Printzipioak sinatzen izan dela irailan. New Yorken izan zen, eta finantzen sektorea eraldatuko duen ekimen bat jarri zen abian.</p>

2019an, gizarte-erantzukizuna hainbat interes-talderen artean hedatzen jarraitu du LABORAL Kutxak. Hala, LABORAL Kutxak:

- Txosten hau jendearen esku jarri du entitatearen, GRIren eta Izaiteren webguneetan.
- EGEari buruzko txostena entitatearen barnean ezagutarazi du, intranetaren (Giltzaneten) bidez.
- Mezu elektronikoa bat igorri die 250.000tik gora bezerori, Txostenaren lerro nagusiak jasotzen dituen Txosten Exekutiboa eta Txostenaren bertsio osoa eskainiz. Harreman hori aprobetxatu dugu, LABORAL Kutxaren EGEari buruzko iritzia eskatzeko.

3.3.4. LABORAL Kutxak ontzat emandako ekimenak

Taula honetan, LABORAL Kutxak abian jarritako azken ekimenak ageri dira:

Izena	Helburua	Noiz
Hitzarmena FIARErekin, Banca Popolare Eticarekin berri ondoren	Banka etikoarekin lankidetzan jarduteko konpromisoa. 2017an berri egin da, Banca Popolare Eticaren Espainiako sukurtsal bihurtu ondoren Fiare.	2005
Nazio Batuen Mundu Itunari atxikitzea	Itunaren 10 printzipioekiko konpromisoa eta horietan aurrera egitea.	2006
Izaite Iraunkortasunaren aldeko Euskal Enpresen Elkartearekin bat egitea	Enpresa-iraunkortasunaren inguruko esperientziak partekatu eta garapen iraunkorri buruzko prestakuntza eta hedapena sustatzea.	2006
Autocontrol elkartean sartzea	Merkataritza Komunikazioa Autorregulatzeko Elkartea.	2007
Munduko Landagunea	Landa-garapena bultzatzea, horren bitartez garapen ekonomiko globala sustatzeko.	2007
Emekin Programa, Gipuzkoako Foru Aldundiarekin eta Emakume Enpresari Elkartearekin batera	Enpresa bat sustatzeko asmoa duten emakumeei laguntza integrala eskaintzea. Hitzarmenak Bizkaiko, Gipuzkoako, Arabako eta Nafarroako emakume enpresari eta zuzendarien elkarrekin; hauek dira: AED, ASPEGI, AMPEA, AMEDNA.	2007
EFMAren europar foroak: SME Council, Operational Excellence Council, Espainiako Txikizkako Bankuko Erabakitzaileen Kluba	Europar nabarmentzen diren kutxa eta bankuen artean merkataritzaren eta gestioaren arloetako jardunbide egokiak trukatzea, EFMAren (banku eta aseguru-entitateen Europako elkarrekin) bidez.	2010
Elkarrekiko harremanetan euskararen erabilera indartzeko hitzarmenak hainbat udalekin	Hasiera batean, Andoaingo, Astigarragako, Hernaniko, Lasarte-Oriako eta Urrietako udalekin. 2016an UEMako 38 udalerritara hedatu zen.	2011
Gizarte-ekonomiari laguntzeko hitzarmenak	Urteko hitzarmenak EAEn eta Nafarroan gizarte-ekonomiari lotutako elkarrekin, hala nola Erkiderekin, ASLErekin eta ANELEkin. Estatuan, urteko hitzarmenak CEPESekin.	2012
Akordioak Europako Inbertsio Funtzarekin (IEFREkin)	Mikroenpresak eta bertako lanpostuak sortu eta finkatzen laguntzeko akordioa. Progress Programa. 2015ean, EaSI programaren bidez jarraitu zuen. 2016an, enpresa berritzaileei laguntzeko Innovfin programaren bidez. 2017an, gizarte-ekonomiako EaSI programaren bidez.	2013
Finantza-gestiorako LABORAL Kutxa – CEBEK programa	Bizkaiko ETE-etako enpresari eta gestoreentzako jardunaldiak eta prestakuntza-lantegiak. Antzeko lankidetzak daude SEArekin (Arabako enpresaburuekin) eta Arabako eta Gipuzkoako merkataritza- eta industria-ganbarekin.	2013
YBS-Youth Business Spain elkarrekin tokiko bazkide eratzaila	Youth Business Internationalen, Gazte Ekintzaileei Laguntzeko Nazioarteko Sarean, parte hartzea.	2014
Hizkuntza-eskubideak zaintzeko hitzarmena Eusko Jaurilaritzarekin	Bezeroei eragiketa guztiak bi hizkuntza ofizialeko edozeinetan egiteko aukera bermatzea.	2015
Finantza-hezkuntzako ekimenetarako jardunbide egokien kodea	Finantzen alorreko hezkuntza-programak. CNMVrekin eta Espainiako Bankuarekin lankidetzan, eta jarduera komertzialetik bereizita.	2016
Nazio Batuen Banku-jarduera Arduratsuaren Printzipioak	Etorkizuneko banku-sistema jasangarrirako esparrua. 6 printzipioekiko konpromisoa.	2019

GIZARTE-ALORREKO KOLABORAZIOAK

- **STOP ACCIDENTESi**, trafiko-segurtasunarekin eta bizitza-eskubidearekin konprometitutako irabazi-asmorik gabeko herri-erakundeari, laguntzen diogu. 2018an, «Oinezkoa, txirringularia, inork ez dezala zure bizitza zeharkatu» IV. argazki-lehiaketa eta ondorengo erakusketa ibiltaria nabarmendu behar dugu. Haren asmoa: gizartea arrisku-portaerez eta hiriguneetako mugikortasunaren ondoriozko trafiko-arazoaz sentsibilizatzea.
- **GAZTENPRESA**: fundazio horren mentoring-programari laguntzen diogu. LABORAL Kutxaren ekimen horrek bi helburu nagusi ditu: EAEn eta Nafarroan enplegua sustatzea eta bertako ekintzaileei enpresak sortzen laguntzea.
- **ZEHARO FUNDAZIOA**: gizartean baztertuta gelditzeko arriskua duten pertsonak laneratzen saiatzen den fundazioari diruz laguntzen diogu.
- **Bizkaiko Odol Emailak**: urtean 4 bider etortzen dira gure instalazioetara, konpainiako kide-talde bat ohiko odol-emaila delako.

LANKIDETZA-
HITZARMENAK

Basque Center for Applied Mathematics (BCAM) erakundearekin lankidetzan aritzen gara, bezeroen ihesaldiak eta auto-istripuen kopuruak aurreikusteko ereduak sortzeko. Ildo beretik, matematika aurreratuen teknikak erabiltzen ditugu polizak berritzeko ratioak eta errentagarritasuna optimizatzeko.

Finantza-hezkuntza

Hauek izan dira 2019an zehar finantza-hezkuntzaren alorrean egindako jarduera nagusiak:

- Finantzetan Murgilduz Erronka. Akordioa sinatu da Ikastolen Elkartearekin, ikastetxeetan finantza-hezkuntza emateko baliabideak sortzea helburutzat harturik. Batxilergoko eta DBHko 3. eta 4. mailetako ikasleei zuzendutako programa.
- Ikastetxeetatik LK bisitatzea.
- Finantzargi (unibertsitateko ikasleak). Oinarrizko finantzetako prestakuntza unibertsitateko ikasleentzat. Mondragon Unibertsitatearen proiektua plazaratzea. Irungo eta Oñatiko campusetako 6 talde (martxoan, apirilean eta maiatzean) eta Bilboko eta Irungo 6 talde (azaroan eta abenduan).
- Finantza inklusiboei buruzko 3 lantegi egoera ahuleko taldeentzat. 40 lagun, Lantegi Batuakekin lankidetzan, Erandion eta Derion.
- Webgune korporatiboan finantza-hezkuntzari buruzko atala sortzea.

Jasotako sariak

Azken 3 urteotan, sari hauek jaso ditugu:

- Gipuzkoako enpresetako emakumeen eta gizonen berdintasuneko esperientzien 2018ko 1. saria, Gipuzkoako Foru Aldundiaren eskutik.
- 2017an, Euskadiko ekintzailetzari eta berrikuntzari laguntzeko *EUSTART Up* saria jaso zuen Gaztenpresak, ekintzailetza babesten gehien lagundu duen enpresa den aldetik.

Lagun Arok, berriz, aintzatespen bat jaso zuen 2018an:

GESTIO ETIKOA
ETA SOLIDARIOA

Finantza Etikoen Behatokiak EthSI (Ethical and Solidarity Based Insurance) zigilua eman dio Seguros Lagun Arori, beraren gestio etikoa eta solidarioa aintzatesteko.

Aseguruen sektorean gardentasuna eskaintzeko eta aseguru etikoen garapena sustatzeko irizpide-multzo bat hartu izana saritzen da zigilu horren bidez.

Ebaluazio-batzorde independente baten bidez, arlo hauetako alderdiak balioesten ditu Behatokiak: komunitatearekiko eta lurraldearekiko erantzukizuna, erantzukizun ekonomikoa, inbertsio etikoak eta banku-jarduera etikoaren erabilera, ekitatea eta gardentasuna, ingurumen-erantzukizuna, laneko erantzukizuna, sozietate-egitura, gobernantza eta funtzionamendu demokratikoa

3.4. Ingurumenarekiko harremanak

3.4.1. Gestio-ikuspegia

2001az geroztik, **Ingurumena Kudeatzeko Sistema (IKS)** du **LABORAL Kutxak**, ISO 14001 Arauarekin bat, Egoitza Nagusiko hiru eraikinetako jarduera guztietan. LABORAL Kutxak zerbitzu zentraletan gauzatzen dituen ingurumenaren alorreko jarduketarik gehienak gainerako lantokietara zabaltzen ditu, ziurtagiridun sistemaren barnean egon ez arren. 2019an, ingurumen-ziurtagiria berritu egin da beste hiru urterako.

Ingurumena Gestionatzeko Sistema Ingurumen Batzordeak kudeatzen du, eta Aholkularitza Juridikoko, Barne Ikuskaritzako, Arriskueta, Higiezineta, Segurtasuneko eta Zerbitzu Orokorretako, eta Plangintzako eta Gestio Kontroleko kideek osatzen dute; azken horretako ordezkariak egiten ditu koordinatzaile-lanak. Rioko Adierazpenaren zehaztasun printzipioa ezarri, jarduerak izan litzakeen inpaktuak hartzen dira aintzat, ingurumenari kalterik ez egiteko. Finantzen eta aseguruaren alorretako jarduerak zuzeneko eragin oso mugatuak badituzte ere ingurumenean, badira zeharkako eragin batzuk.

Seguros Lagun Arok LABORAL Kutxaren politika bera darabil ingurumenaren gestiori dagokionez, eta, beraz, helburu hau du: etengabe hobetzea ingurumen-portaeran, kutsadurari aurrea hartzen eta ingurumena babesten. Dena den, LABORAL Kutxaren bulego-sarea bezalaxe, ez da haren Ingurumena Gestionatzeko Sistemaren sartzen.

Beraren jardueraren izaera dela eta, aseguru-etxeak oso ingurumen-inpaktu txikia du.

Dena dela, paper-kontsumoari erreparatzen dio batez ere. 2019an, Zerbitzu Zentraletan 2.605 inprimatze gehiago egin dira; izan ere, orain arte instalazioetatik kanpo egiten zen posta ziurtatuaren gestioa barruan sartu da. 2017aren amaieratik esparru honetan egin den ahalegin handiaren ondorioz, 1 milioitik gora murriztu dira jardueraren ondoriozko urteko inprimatze eta fotokopiak.

Ingurumenaren ikuspegitik, bereziki nabarmentzekoa izan da, 2019an, LABORAL Kutxak **Ekian eguzki-parkean** parte hartu izana. EAEko planta fotovoltaikorik handiena da: 55 hektareatik gorako azalera du, 24 MW-eko potentzia instalatua eta urtean 40.000 MWh-ko ekoizpen estimatua. Energia-eredu jasangarriago bateranzko bidean laguntzea da entitatearen borondatea, eta helburu horrekin hartu du parte ekimenean.

LABORAL Kutxaren gizarte-erantzukizunaren politikak badu bereizgarri bat: **inbertsio gizartearekiko arduratsuaren (IGAren)** kontzeptu hedakorra erabiltzen du. Horren bidez, ingurumenaren, gizartearen eta gobernamentu onaren alorreko irizpideak erabiltzen ditu, korporazioaren eta bezeroen (inbertsio- eta pentsio-fondoaren bidezko) fondoak zer sozietatetan inbertitu erabakitzeke. Berdin jokatzeko da kreditu-inbertsioetan ere.

Sistema hori AENOREk ikuskatzen du urtean behin. Ziurtagiria berritzeko 2019-10-17ko auditoretza-txostenean, Ingurumena Gestionatzeko Sistemaren (IGSaren) alde indartsu hauek aipatzen dira:

- Inbertsio gizartearekiko arduratsuekin lotutako entitatearen ekimenak.
- Ekian proiektuan, Arasurreko parke fotovoltaikoan, parte hartu izana. Zerbitzu Zentraletako LK1 eraikineko obra amaitu izana: energia lortzeko, geotermiako instalazio termikoa eta biomasa-zentrala erabiltzen dira. Era berean, sistemaren bi adostasun-ez aipatzen dira: larrialdietako prestakuntzaren eta erantzunaren ingurukoa eta betetze-mailaren ebaluazioari buruzkoa.

IGSak bete behar duen ISO arauak dionez, erakundeko eginkizun eta maila guztiek (goi-zuzendaritzaren gidaritzapean) duten konpromisoaren mende dago ingurumena gestionatzeko sistemaren arrakasta. Ildo horretatik:

- Goi-zuzendaritzak onartutako ingurumen-politika du LABORAL Kutxak, eta bazkide eta bezero guztiek dute eskura, webgune korporatiboan argitaratuta baitago.
- Urtean behin, plangintza egiten du, ingurumen-alderdiekin lotutako arriskuak eta aukerak zehazteko.
- Horietan oinarrituta, helburu batzuk finkatzen ditu, gero jarraipena egin eta ezagutarazteko, bai barruan bai kanpoan.
- Ingurumen-helburu horiek lortzeko ekintza egokiak ere antolatzen ditu, hauek zehaztuz: zer egingo den, zer baliabideekin, nor izango den arduraduna eta zer adierazle erabiliko den horien burutzapena ebaluatzeko eta epeak bete diren egiaztatzeke.

3.4.2. Magnitude nagusiak eta bideratutako ekimenak

Hona hemen ingurumen-arriskuei aurrea hartzeko baliabideei buruzko datuak:

IGSari zuzenean egotzitako gastuak	2018	2019
IGSaren mantenua (1)	4.106	6.763
Hondakinen gestioa (2)	5.220	4.830
Ingurumen-sustapena	3.763	168
Neurketak (isurtzea)	1.118	565
Guztizkoa €-tan	14.206	12.326

(1) IZAITE, AENOR, Planetaren Ordua, aholkularitza eta legezko betekizunak.

(2) Papera eta olioaren kudeaketa eta segurtasun-kontseilaria.

Ingurumen Batzordeak zuzenean gestionatzen ditu gastu horiek; ez dira kontuan hartu, ordea, departamentu zehatzek gestionatutako gastuak eta egindako inbertsioak. **Seguros Lagun Arok** ez du helburu horretarako kontu-sail berezirik.

Zuhurtasun-printzipioari dagokionez, ingurumen-arriskuak eta -aukerak aztertzeke ingurumen-gestioko sistema bat du LABORAL Kutxak, lehenago ere azaldu dugunez. Azterketa horretan ez da antzeman produktu edo teknologiarik, jendearen edo ingurumenaren osasunarentzat arriskugarria izan daitekeela susmatzeko modukorik.

Era berean, ez da ikusi ingurumen-arriskueterako hornidurak eta bermeak ezartzeko beharrik.

Ingurumen-arriskuen ebaluazioa

LABORAL Kutxak «Arriskuen Berrikuspenaren eta Gestioaren Kontrola» izeneko prozedura du ezarrita, Ingurumena Gestionatzeko Sistemaren barruan. Kreditu-inbertsioko eta sinadura-arriskuko eragiketa guztietan ingurumen-arriskuak ebaluatzeko eta kontrolatzeko eman behar diren urratsak finkatzen ditu, eta jarduera bakoitzari arrisku handia, ertaina edo txikia esleitzen dio. Altxortegia, balore-zorria eta aktibo monetarioak, baina, kanpo utzi dira. Esleitutako arrisku-maila Handia bada, faktore hori ere kontuan hartzen da eragiketa positiboa edo negatiboa izan den balioztatzeko.

2018. urtea

Segmentua	Eragiketa-kopurua	Mila €-kotan	Handia	Ertaina	Txikia
Enpresak	561	723.472	22	80	459
Partikularrak	14	47.480	1	1	12
Autonomoak	0	0	0	0	0
Negozioak	10	10.465	0	3	7
Sustatzaileak	121	296.651	0	0	121
Erakundeak	150	415.131	4	30	116
Publikoa	32	435.029	0	0	32
Kreditua finantzatzea	6	10.975	0	0	6
Guztira	894	1.939.203	27	114	753

2019. urtea

Segmentua	Eragiketa-kopurua	Mila €-kotan	Handia	Ertaina	Txikia
Enpresak	562	878.324	27	87	448
Partikularrak	12	29.699	-	-	12
Autonomoak	1	1.400	-	-	1
Negozioak	12	9.084	-	-	12
Sustatzaileak	85	294.990	-	-	85
Erakundeak	127	471.016	5	34	84
Publikoa	27	392.869	-	-	27
Kreditua finantzatzea	9	7.662	-	-	9
Guztira	835	2.085.043	32	121	682

Enpresak hainbat produkzio-zentro baditu, arriskua horietako bakoitzean balioztatzen da, eta ateratako arriskurik handiena esleitzen zaio enpresari. Azken hiru urteotan ez da eragiketa bat ere atzera bota, ingurumen-arriskuagatik.

Beste alde batetik, **4.2 Inbertsio Gizartearekiko Arduratsua** atalean, kreditu-inbertsioan nahiz inbertsioen gestioan ingurumenaren ikuspuntutik egiten diren beste ingurumen-kontrol batzuk aipatzen dira.

Gardentasuna erregai fosilekiko esposizioan

Europako Batzordearen 2018ko martxoko jakinarazpen batek «Garapen jasangarria finantzatzea» izeneko ekintza-plana jasotzen du. Helburu hauek ditu, besteak beste:

- kapital-fluxuak inbertsio iraunkorretara bideratzea,
- horren ondoriozko finantza-arriskuak (batez ere klima-aldaketaren ondoriozkoak) gestionatzea.

Klima-aldaketaren arriskuak gestionatzearen garrantzia azpimarratzearen ildo horretan bertan, *Financial Stability Board* delakoaren (FSBren) *Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD)* erakundeak klima-alderdiei lotutako informazioa emateko gomendioak kaleratu zituen

2017ko ekainean. Banku-jarduerari dagokionez, karbono-isurtzei lotutako aktiboen arrisku-esposizioaren kontzentrazioa neurtzearen eta gestionatzearen garrantzia azpimarratzen du, eta kontzeptu horren barruan sartzen ditu erregai fosiletatik datorren energia ekoitzi eta hornitzen duen industriari buruzkoak, energia berriztagarrien alorra kanpoan utzita. Hortaz, elektrizitate konbentzionala, petrolioia, gasa eta ikatz-meatzaritza ekoizten eta hornitzen parte hartzen duten enpresak daude sartuta.

Erregai fosilekiko esposizioa 12-31n (mila € -kotan)	2018	2019
Kreditu-arriskuarekiko esposizioa		
Zirkulatuzailearen arriskua	16.714,3	46.332,2
Egiturezko arriskuaren saldoak eta abalak	6.513,2	7.170
Handizkako arriskuko partaidetzak	10.839,5	0
Esposizioa guztira	34.067	53.502,2

Ikus daiteke, beraz, LABORAL Kutxak oso esposizio txikia duela industria horietako klima-arriskuan.

Kutsadura

Azken urteotan zehar, inbertsio-ahalegin handia egin du LABORAL Kutxak, Arrasateko Zerbitzu Zentraletako hiru eraikinetako bi goitik behera berritzeko. Esku-hartzearen ondorioz, argiztapeneko, aire-girotzeko eta isolamenduko azken teknologiak ezarri ditu, eta, ondorioz, ingurumenaren alorreko sailkapen gorena (A) lortu du. Nabarmentzekoa da bi teknologia berriztagarri (geotermia eta biomasa) erabili izana, eraikinen aire-girotzerako. Era berean, sare komertzialeko bulegoak berriztatzen dituenean, teknologia horiek ezartzen ditu, jardueraren inpaktua eta isurtzeak gutxitzeko asmoarekin. Azkenik, ahalegin etengabea ari da egiten, jarduera digitalizatzearen, hala bezerorekiko harremanetan nola barruko jardueran.

Ingurumen-programaren barruan urtero egiten duen ingurumen-ebaluazioan, zarata ez da alderdi nabarmentzat jo. Argi-kutsaduraren gaia, berriz, ez da aintzat hartu, finantzen jarduerak eragin txikia duelako horretan. Edonola ere, mekanismo batzuk ditugu ezarrita, gaueko ordu batetik aurrera bulegoetako argizko errotuluak itzaltzeko.

Ekonomia zirkularra eta hondakinen prebentzioa eta gestioa

Ingurumenaren segurtasunari dagokionez, Zerbitzu Zentraletako eraikinek eta instalazioek larrialdi-plana dute, gorabeheraren bat gertatuz gero ingurumenari eragin liezazkiokeen kalteak identifikatu eta inpaktu hori ahalik eta txikiena izateko jokabidea ere aintzat hartzen duena. Bestalde, lantoki guztientzako larrialdi-planak ere badaude, nahiz eta bulego-sarean askoz txikiagoak izan larrialdiek ingurumeneari sor ditzaketen arazoak.

Hondakinak egoki kudeatzen dira, ingurumen-ziurtapenaren barruan. Orobat, hondakinik garrantzitsuenak (papera eta tonerra) modu zentralizatuan gestionatzen dira lantoki guztientzat. Segidan, gure jarduerari dagozkion nabarmenenak aipatuko ditugu:

Adierazlea	Unitatea	LABORAL Kutxa		Seguros LA	
		2018	2019	2018	2019
Kartoi- eta paper-hondakinak	Kiloak	105.994	106.927	132.463(1)	5.652
Birziklatutako toner-kartutxoak	Kop.	3.821	6.321	(2)	
Erabilitako landare-olioa	Litroak	1.520	2.295		

(1) 2018an biltegi bat garbitu zen, eta 120 tona bildu ziren.

(2) Hondakin horiek ez dagozkio Lagun Arori.

2019aren amaieran, hondakinak kudeatzeko sistematika berria ezarri dugu bulego-sarean. Orain artean lanpostu guztietan zeuden banakako paperontziak kendu eta baterako edukiontzia ipini dira. Hiru hondakin-mota bereizten dituzte: papera, ontziak edo plastikoa eta gainerakoak. Horrela, hondakinen gaikako bilketa hobetzeaz gain, ingurumena zaintzearen garrantziaz sentikortzen ditugu langileak eta bezeroak, eta suntsitu eta birziklatzeko papera hobeto gestionatzen da.

Gure jarduera dela eta, ez dugu ekintzarik bideratu elikagaiak alferrik galtzeari aurre egiteko.

Erabilitako ura udalaren saneamendu-sarrera isurtzen da. Urtean behin, isurtzen denaren kanpoko analisia egiten da, legezko mugen barruan dagoela egiaztatzeko.

Baliabideen erabilera jasangarria

Uraren kontsumoak garrantzi handirik ez badu ere finantza-erakundeetan, gure ingurumen-sisteman kontrolatu egiten dugu Zerbitzu Zentraletako kontsumoa, baina ez bulegoetakoa eta Lagun Aroarena. Egoitza Nagusiko eraikinetan egin diren berrikuntzetan, hoditeria berritu da, hausturak gutxitu eta ura galtzea saihesteko. Lagun Aroren eta merkataritza-sarearen ur-kontsumoa komunitara mugatzen da; hortaz, ez da ez nabarmentzat ez gestionagarritzat jotzen. Egoitza Nagusian, berriz, bai, sukaldean eta ureztatzeko ere erabiltzen baita.

Egoitza Nagusiko ur-kontsumoa (m ³ -tan)	2018	2019
Uraren kontsumoa	7.447	10.898

Urtean behin, ingurumen-alderdien identifikazioa, erregistroa eta ebaluazioa egiten da ingurumen-programan, bakoitzari lotutako ingurumen-inpaktuak zehaztu eta bizi-zikloaren ikuspegitik duten garrantzia erabakitzeke. Horretarako, tamaina eta arriskua zehaztu eta garrantzi-maila lortzen da. Ondoren, ebaluazio horren arabera LABORAL Kutxaren eta Lagun Aroren Ingurumena Gestionatzeko Programaren adierazle nagusiak direnak aurkeztuko ditugu.

Paperaren kontsumoa kg-tan	LABORAL Kutxa		Seguros LA
	2018	2019(1)	2018
Publizitateko papera	106.578	130.785	64.425
Bulegoko papera	272.922	282.081	1.052
Paperaren kontsumoa guztira	379.500	412.866	65.477

(1) 2019ko datuek LABORAL Kutxa eta Lagun Aro hartzen dituzte barne.

Kontsumitutako paper guztia klororik gabeko paper ekologikoa izan da.

Bezeroekiko jakinarazpenetan erabilitako papera murriztearren, azken urteotan bultzada handia ari gara ematen teknologia berriak eta posta elektronikoko bidezko jakinarazpenak (Postamail) erabiltzeari.

Lagun Arok jarraipena egiten die langileek egindako inprimatzeei, horien kopurua eta, beraz, erabilitako papera murrizteko.

Horrexegatik gehitu dugu tonerraren pisu orokorraren datua, agerian jartzen duelako aurrezten jarraitzen dugula.

Toner-kontsumoa aletan	LABORAL Kutxa		Seguros LA
	2018	2019(1)	2018
Toner-kartutxoaren kontsumoa guztira	3.317	3.502	50
Kartutxo-kontsumoa pertsonako	1,51	1,57	0,30
Erabilitako tonerraren pisua kg-tan	2.438	2.602	

(1) LABORAL Kutxa eta Lagun Aro.

LABORAL Kutxaren jardueraren inpaktua mugatua da. Kontsumo elektrikoa da garrantzitsuenetako bat. Arrasateko Zerbitzu Zentralekoa ISO 14001 ingurumen-ziurtapenaren barruan dago, eta aktiboki kudeatzen da:

Urtea/alea	LABORAL Kutxa		Seguros LA	
	2018	2019	2018	2019
Zerbitzu Zentraletako kontsumo elektrikoa urteko kWh-tan	3.454.918	3.380.870	360.210	348.851
Kontsumo elektrikoa urteko kWh-tan, GUZTIRA LK-N	13.277.248	12.915.786		

Barruko A energia-kontsumoa nabarmen hobetu da aurreko urtekoarekin alderatuta, obren ondoriozkoa izan ezik.

Kanpoko B energia-kontsumoa, joan-etorrietako gasolinarena, 20.215 GJ-ekoa izan da (19.728 GJ-ekoa 2018an). Lagun Aron, berriz, 1.426 GJ-ekoa izan da (1.593 GJ-ekoa 2018an).

Energia-intentsitatea, guztizko energia-kontsumoa (A barrukoa gehi B kanpoko) zati langile-kopurua (LABORAL Kutxa eta CLBS) 32,37koa izan da 2019an (32,82koa 2018an).

Aurretik adierazi dugunez, energia-efizientzia hobetzeko ahalegin handiak egin dira azken urteotan. Honako hauek azpimarratu behar dira:

- Geotermia-instalazio bat jarri izana, Zerbitzu Zentraletako eraikinetan airea girotzeko.
- Biomasa-instalakuntza bat eraiki izana, biomasaren kaloria-beharrak osatzeko. Bi instalaziooi esker, guztiz kendu ahal izan da erregai fosilen bidezko klimatizazioa.
- Klimatizazioaren eta argiztapenaren efizientzia handitzeko berrikuntzak egin izana isolamenduetan (isurtze txikiko beiren bidez), instalazioetan (LED argien bidez) eta makinetan.

Klima-aldaketa

LABORAL Kutxak klima-aldaketaren gainean duen kezka ondorioz, hainbat ekimenekin egin du bat: Mundu Itunarekin, GJHeekin, Pariseko hitzarmenekin eta, orain gutxi, Nazio Batuen Banku-jarduera Arduratsuen Printzipioekin. Horien guztien ondorioz, klima-aldaketaren arriskuak eta aukerak aztertzen ditugu, jasagarritasuna entitatearen estrategian sartu dugu eta gure jardueraren inpaktua murrizteko ahaleginak egiten ditugu.

Garrantzi bereziko alderdia da gure jardueraren **karbono-aztarna** kalkulatzeko.

Isurtzeen banakapena jatorriaren arabera. Karbono-aztarna	LABORAL Kutxa		Seguros LA	
	2018	2019	2018	2019
1. irismena: isurtze zuzenak	356	160	0	0
2. irismena: zeharkako isurtzeak	3.717	3.616	101	98
3. irismena: beste zeharkako isurtze batzuk	963	1.069	81	70
Isuritako CO2 tonak guztira	5.036	4.849	182	168

Datu hori lortzeko, Eusko Jaurlaritzaren Klima 2050 kalkulagailua erabili dugu 2019an; ondorioz, aurreko txostenean jaso ziren 2018ko datuak birformulatu egin ditugu.

Hauek hartu ditugu kontuan:

- 1. irismenerako: gasolio- eta propano-kontsumoak eta gas hozgarriaren isurtzeak.
- 2. irismenerako: kontsumo elektriko osoa (Zerbitzu Zentralak, bulego-sarea eta lurralde-zuzendaritzetako eraikinak).
- 3. irismena: lanorduetan egindako joan-etorrien isurtzeak, taxian egindako kilometroak, kontsumitutako paperaren ondoriozko isurtzea, bezeroek gure webgunea erabiltzean kontsumitutako elektrizitatea, hondakinen gestioa eta uraren hornidura.

Azaldu dugunez, azken urteotan ahalegin etengabea ari da egiten **LABORAL Kutxa**, klima-aldaketari aurre egin eta horren ondorioetara egokitzeko: inbertsioak, digitalizazioa, energia-efizientzia hobetzeko ekintzak... Hurrengo ekitaldiei begira, ahalegin horri eusteaz gain, ekintza-lerro hauek planteatu dira:

- 2019an zehar egin den gogoeta estrategikoan, jasangarritasuna sartu da zeharkako aldagai estrategiko gisa. Era berean, hainbat urtetarako helburuak finkatu dira, CO2aren isurtzeak eta paperaren kontsumoa murrizteko, produktu berdeak garatzeko eta inbertsio gizartearekiko arduratsua ezartzeko.
- Bestalde, 2019aren hasieratik mugikortasun jasangarriaren alorrean gabilta lanean. Helburu horrekin, mugikortasunari buruzko inkesta egin zaie langileei. Bertatik ateratako emaitzen ondorioz, ekintza-lerro batzuk proposatu dira mugikortasun jasangarrirantz jotzeko eta CO2 isurtzeak murrizteko.
- Nazio Batuen Banku-jarduera Arduratsuaren Printzipioekin bat egitearen ondorioz, klima-krisiak LABORAL Kutxaren negozioan duen eragina aztertuko da 2020an zehar. Inbertsio- eta kreditu-zorroetan ditugun zuzeneko eta zeharkako arriskuen eragina aztertuko da. Horretarako, informazioa biltzen hasi gara etxebizitzaren energia-kalifikazioari buruz eta finantzatutako ibilgailuek erabilitako erregaiari buruz.
- Azkenik, lehen ere esan dugunez, 2020an Ekian proiektua abiaraziko da, Euskadiko eguzki-plantarik handiena, LABORAL Kutxa partaide duelarik.

Biodibertsitatearen babesa

LABORAL Kutxaren finantza-jarduerak ez dio biodibertsitateari kalterik egiten, eta ez du eraginik babestutako guneetan.

3.5 Enpresa hornitzaileekiko harremanak

3.5.1. Gestio-ikuspegia

Gure jarduera finantzarioa denez eta oso lurralde-eremu zehatzean dugunez presentzia, azpikontratak eta hornitzaileak kudeatzearen arriskuak ez dira garrantzitsuegiak.

Halere, LABORAL Kutxak jakin badaki hornidura-katearen gestioa kontu garrantzitsua dela jasangarritasunaren alorrean, eta, horregatik, 2019an ekintza-lerro hauek garatu ditu hornitzaileei begira:

1. Alde batetik, **laneko arriskuen prebentzioari** lotuta, enpresa-jardueren koordinazioa bultzatu du. LABORAL Kutxak 300 lantoki baino gehiago ditu, eta beste enpresa batzuetako pertsona ugari joaten dira bertara lanera: azpikontrataturakoak, obretakoak, mantentzekoak... 2018an, tresna informatiko bat eskuratu eta ezarri genuen. Horren bidez, beharrezko kontrolak eta informazio- eta dokumentazio-trukeak ezarri dira, gure instalazioetara jarduera horiek egitera datozen pertsonen baldintza guztiak betetzen dituztela ziurtatzeko. 2019an ezarpen hori egiten jarraitu dugu, enpresa hornitzaile guztiak estaltzeko asmoarekin.
2. Burutu dugu departamentuek egiten dituzten erosketen gestioa antolatzeko **enpresa hornitzaileen gestio-proiektuaren** lehen fasea. Proiektu horren barruan, Enpresaren Gizarte Erantzukizunaren Batzordeak hainbat agiri onetsi zituen, LABORAL Kutxak enpresa hornitzaileekin modu etiko eta jasangarrian lan egiteko duen borondatea garatzeko; hona hemen:
 - 1) LABORAL Kutxaren erosketa arduraturako politika.
 - 2) Hornitzaileen kode etikoa.
 - 3) Erosketa arduraturako jokabide-kodea.

Gure enpresa hornitzaileen ezaugarriak direla eta, ez dugu beharrezkotzat jo horiei auditoretzak egitea, ematen dizkiguten produktu nahiz zerbitzuen ezaugarriekin zerikusirik ez duten alderdietan. Hori dela eta, gaur egun, enpresa hornitzaileei ez zaizkie ingurumen- eta gizarte-arloak ebaluatzen; dena den, txikitzat jotzen dira horien jardueraren inpaktuak. Zuhurtasun-printzipioari erantzunez, beste eragile batzuk ere hartzen ditugu aintzat, tokikoez gain beste enpresa hornitzaile batzuk aukeratzekoan: eskakizun teknikoak, ematen duten produktuaren edo zerbitzuaren ezaugarriak eta prezioa. Era berean, LABORAL Kutxak lan- eta gizarte-legeria betetzeari ere erreparatzen dio, enpresa hornitzaileekin lotzen duen klausula baten bidez:

- Laneko araudia, Gizarte Segurantzakoa eta laneko segurtasunari eta osasunari buruzkoa betetzea.
- Ingurumenaren eta Laneko segurtasunaren eta osasunaren gestio-sistema ziurtagiridunek ere badituzte prozedura zehatzak, sistema bakoitzerako ezarritako baldintzak kontuan hartuta gestionatzeko erosketak eta azpikontratazioak.

Gure jarduera-eremuan, bi esparrutan soilik antzematen ditugu giza eskubideak ez betetzeari lotutako arriskuak: ustelkeria-arriskueta eta gu hornitzen gaituzten enpresek bete egiten dituztela bermatzeko egiten dugun zeharkako esku-hartzean. Hurrengo ataletan garatuko ditugu bi alderdi horien alorrean egindako jarduketak.

3.5.2 Magnitude nagusiak

	2018	2019
Erosketa-bolumena (mila eurokotan)	173.369	166.229
Tokiko enpresetan erositako ondasunen eta zerbitzuen %-a (2)	% 94,2	% 96,4
Tokiko enpresa hornitzaileen %-a hornitzaile guztiekiko	% 93,3	% 93,4
Barruko, inportatu gabeko, erosketen %-a (1)	% 98,9	% 99,5

- (1) 2019an, estatutik kanpoko 17 enpresa hornitzaile izan zituen: enpresa hornitzaile guztien % 1,08 eta eskuratutako ondasun eta zerbitzuen % 0,51. Europar Batasunekoak dira guztiak, AEBko 4 kenduta. Zenbatekoaren % 43,7 Euskal Herriko Saretik dator (EAETik eta Nafarroatik).
- (2) Tokikotzat hartzen ditugu gure bulego-sarea hedatuta dagoen probintzietakoren batean dutenak helbidea.

3.5.3. Elkarrizketa hornitzaileekin

Enpresa hornitzaileekin EGEaren inguruan duen **elkarrizketari** dagokionez, txosten hau egiteko galde-sorta bat bidali zitzairen 98 enpresa hornitzaile. Beraien langileek gure instalazioetan jarduten dutelako lotura berezia zuten enpresak aukeratu genituen. Azpikontrataturako enpresak eta kanporaturako jarduerak egiten dituztenak hartzen zituzten barne. Horietatik 15ek erantzun zuten, eta 8,5eko notarekin balioztatu zuten txosten honen garrantzia.

Beraiek EGEari buruzko txostena egiten zuten galdetuta, % 57k baietz erantzun zuen eta beste % 29k ezetz, baina egiteko asmoa zuela.

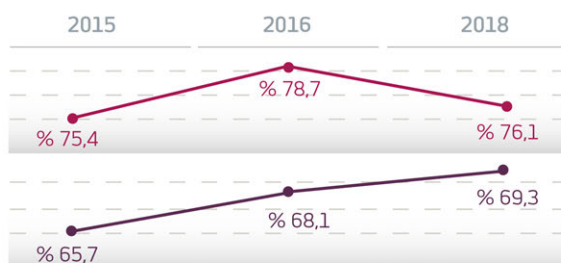
Orobat, enpresa hornitzaileak kudeatzeko proiektuan, kanal bat (helbide elektronikoa bat) gaitu da, gure enpresa hornitzaileek aukera izan dezaten gurekin harremanetan jarri eta zalantzak argitu edo salaketa nahiz kezka guztiak helarazteko.

Hornitzaileen esparruan, arreta berezia merezi du **Lagun Aroren bitartekaritza-kanalak**. Aseguru-etxeen ikuspegitik, bitartekariak interes-talde bat osatzen dute, negozioarentzat oso garrantzitsuak baitira. Talde barruan ez dira horrelakotzat hartzen; hala ere, haiekin harreman berezia dugu.

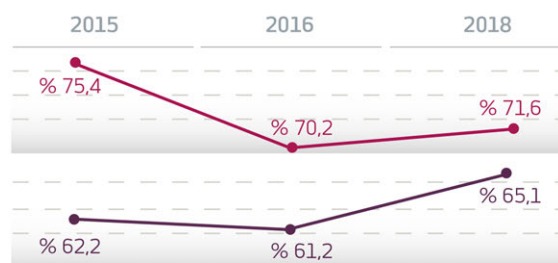
- Haien gogobetetze-maila eta itzaropenen betetze-maila aztertzen dira:

2018an, gure bitartekarien gogobetetasun-maila handia (merkatuaren batez bestekoaren gainetik dagoena) jasotzen jarraitu dugu, ondoren ikusiko dugun bezala*:

Gogobetetasun-indizearen bilakaera
Pozik dauden artekarien %-a
(7tik 10era bitarteko balorazioak)

Gomendio-indizearen bilakaera
Artekarien %-a (7tik 10era bitarteko balorazioak)

■ Lagun Aro Aseguruak
■ Merkatuaren batez bestekoa

- Elkarriketa-bide arinak ditugu haiekin:

GURE BITARTEKARIEN AINTZATESPENA ETA PRESTAKUNTZA

Martxoaren 7an, BITARTEKARIEN KONBENTZIOA egin genuen Boroako AICan (Automotive Intelligence Centerrean). Gure bitartekaririk onenek aintzatespen-jardunaldi bat izan zuten, eta automobilgintzaren sektorean gertatzen ari diren aldaketak ikusi ahal izan genituen.

SPECIAL CLUBeko kideek bi prestakuntza-jardunaldi jaso zituzten uztailan eta urrian. Uztailaren 10ean eta 11n, Julio Eloy Pérez aholkulariak jardunaldi oso dinamikoak eman zituen denboraren plangintzari eta optimizazioari buruz. Urriaren 29an, Javier Sierra aseguruaren sektoreko aholkulari espezialistak prestakuntza-ikastaro bat eman zuen, artekaritzako lanpostu guztietan balio komertziala nola eman azaltzeko. Gure bitartekariak oso ondo balioetsi zuten hori guztia.

3.5.4. Ekitaldian hornitzaileen gestio arduratsurako garatutako ekimenak

2019an, LABORAL Kutxak ekintza-lerro hauek garatu ditu hornitzaileei dagokienez:

- **Laneko arriskuen prebentzioari** dagokionez, lehenago esan dugunez, aurrera egin dugu gestio-tresna informatikoa ezartzen. Haren betetze-maila aztertzeke, aldi behin egiaztatzen da ea Zerbitzu Zentraletara jotzen duten kanpoko langile guztiek betetzen ote dituzten beharrezko kontrolak eta informazio- eta dokumentazio-trukeak. 2020. urteari begira, tresna hori sarbide-kontrolarekin lotzeko helburua finkatu da, inolako azpikontratarik ez dadin gure instalazioetan sartu, dokumentazioa eguneratuta eduki barik. Era berean, gure bulegoetara sartzen diren azpikontraten kontrola hobetu nahi da.
- **Enpresa hornitzaileak kudeatzeko proiektuan**, tresna informatikoaren garapena burutu da; tresna hori oinarri izango da, hemendik aurrera, Kutxa osoko hornitzaileak kontratatzeke. Urtearen azken zatian proba- eta doikuntza-aldia gaintu ondoren, 2020ko urtariletik nahitaez erabili beharrekoa da, ondasunak eta zerbitzuak erosteko.

Erosketa-prozedurak eskatzen duenez, enpresa hornitzaileek bere egin behar dute hornitzaileen kode etikoa. Kodea sinatuta, printzipio eta konpromiso batzuk hartzen dituzte beren gain: ingurumen-arlokoak, giza eskubideen eta berdintasunaren esparrukoak, kapitalak zuritzearekin eta ustelkeriaren aurkako borrokarekin lotutakoak eta datuen babesaren alorrekoak.

Bestalde, aplikazio berrian, enpresa hornitzaileen artean 3 mota bereizten dira, jatorri geografikoaren arabera:

- Hurbileko enpresak: egoitza Euskal Autonomia Erkidegoan dutenak.
- Tokiko enpresak: hurbilekoak izan gabe LABORAL Kutxak ezarpen fisikoa (bulegoa) duen probintzia batean dutenak egoitza.
- Gainerakoak.

2020an, hauek dira proiektu horren helburuak:

- Prozedura erabat ezartzen dela ziurtatzea.
- Ezarpen hori ebaluatzea, hobetu daitezkeen arloak hautemateko.
- Prozeduraren bigarren fasea proposatzea. Besteak beste, hornitzaileak aukeratzekoan jasangarritasun-irizpideak kontuan hartzeko aukera aztertzea, hala nola tokiko erosketa, ingurumen-ziurtagiriak, berdintasuna eta abar.

4.

**BESTE
MAGNITUDE
BATZUK**

4.1. Bezeroak

Funtsezko negozio-lineak (kredituena eta aseguruena) aintzat hartuz, zorroen xehetasunak emango ditugu jarraian. Hona hemen kredituen bezeroen profila:

Kredituak sektoreko (M€-kotan)	2018	2019
Sektore publikoa	201,4	773,2
Beste sektore egoiliar batzuk	13.344,2	13.444,8
Etxeko Ekonomiak	10.433,2	10.470,0
- Hipotekarioak	9.837,7	9.818,3
- Kontsumorako finantzaketa	362,1	410,6
- Gainerakoak	233,4	241,2
Enpresak	2.422	2.379
Beste kreditu batzuk	488,9	595,8
Ez-egoiliarrei emandako kreditua	41,8	30,6
Bezeroei zuzendutako kreditu gordina guztira	13.587,4	14.248,7
Aktiboen narriaduragatiko balio-zuzenketak	-352,8	-289,6
Bezeroei zuzendutako kreditu garbia guztira	13.234,6	13.959,1

Hauxe da LK-ko bezeroen banaketa geografikoa:

Eremu geografikoa	Kreditu-inbertsioa		Gordailuak	
	2018	2019	2018	2019
Bizkaia	% 30,90	% 25,06	% 34,31	% 33,02
Gipuzkoa	% 18,35	% 15,43	% 29,27	% 27,98
Araba	% 11,46	% 8,03	% 14,41	% 11,31
Nafarroa	% 12,22	% 9,75	% 10,19	% 9,63
Burgos	% 2,68	% 2,49	% 1,08	% 1,66
Madril	% 3,53	% 3,30	% 1,01	% 1,01
Valladolid	% 4,15	% 3,91	% 2,21	% 2,11
Zaragoza	% 6,71	% 5,05	% 1,76	% 1,65
Beste batzuk	% 5,43	% 26,98	% 5,77	% 11,63
GUZTIRA	% 100	% 100	% 100	% 100

Hona hemen CLBS sozietateko bezeroen profila, 2019-12-31n:

Modalitatea	Aseguratu gizonezkoak			Aseguratu emakumezkoak		
	Poliza-kopurua	Batez besteko kapitala	Batez besteko adina	Poliza-kopurua	Batez besteko kapitala	Batez besteko adina
Arriskua - Bizitza	44.794	46.567	46	40.592	45.536	45
BPMen amortizazioa	30.768	4.528	45	15.158	4.279	47
HBMen amortizazioa	5.302	62.164	40	5.010	59.218	40
Etxea Jabea	62.302	-	54	46.469	-	54
Etxea Errentatzailea	6.672	-	56	5.486	-	56
Etxea Maizterra	3.064	-	48	3.259	-	47

Bezeroarentzako Arreta Zerbitzua

Bezeroarentzako Arreta Zerbitzua – Erreklamaturako zenbatekoak (mila eurokotan)	2018	2019
Entitatearen alde ebatzitako espedienteen zenbatekoa	1.627	1.150
Bezeroaren alde ebatzitako espedienteen zenbatekoa	44	69
Entitateak kalte-ordainetan emandako kopuruak	44	68
Entitateak bezeroei itzultitako zenbatekoak; ez dago kobratzerik	0	1
Hirugarren batzuek itzuli edo kalte-ordainetan emandako kopuruak	0	0
Guztira	1.671	1.218

Bestalde, 2019an, Entitatearen aurka jasotzen diren demanda judizial masiboen arrazoiak hiru dira nagusiki:

- Eroskiren eta Fagorren zor-jaulkipenei (MFEak) lotutako demandek, 2014tik 2016ra bitartean arazorik handiena zirenek, gutxitzen jarraitu izan dute, eta, 2019an, 13 izan dira (0 azken hiru hiletan); hau da, 2018an sartutako % 56, 2017an sartutako % 19 eta 2016an sartutako % 1.
- Hipoteka-maileguen zoru-klausulen ondorio direnak 177ra jaitsi dira, hau da, 2018an sartu zirenen % 19 eta 2017an sartu zirenen % 39.
- Hipoteka-maileguen formalizazioak eragindako gastuetatik eratorritakoak, berriz, 2.252 izan dira 2019an; hau da, % 10eko murrizketa gertatu zen 2018arekin alderatuta.
- Azkenik, beste 68 demanda jaso dira, beste arrazoi batzuegatik.

Espedienteak irekitzeko arrazoiak (BAZ)	2018	2019
Bezeroentzako zerbitzu zentralizatuak	% 3	% 3
Komisioak eta gastuak	% 71	% 73
Baldintza ekonomikoak	% 16	% 14
Informazioa falta da edo okerra da	% 1	% 0
Beharren estaldura	% 0	% 1
Bulegoak, elementu objektiboengatik	% 2	% 3
Bezeroekin harremanak izateko elementuak	% 1	% 2
Kanpainak, oro har	% 0	% 0
Kutxazainak	% 1	% 2
Erreklamazioen zenbatekoa	2018	2019
≤ 100 €	% 28,03	% 24,43
> 100 ≤ 250 €	% 4,95	% 3,62
> 250 ≤ 1.000 €	% 32,91	% 54,76
> 1.000 €	% 34,11	% 17,19

Eskuragarri dauden kanalen bidez aurkeztutako erreklamazioak honako hauek izan dira:

	2018	2019
Espainiako Bankuaren Erreklamazio Zerbitzuan produktuen segurtasunaren gainean aurkeztutako erreklamazioen kopurua (1)	2	0
Espainiako Bankuan LABORAL Kutxaren aldekoak izan diren erreklamazioen kopurua	1	0

Ordainbideen eta phisingaren iruzurrezko erabilerarekin zerikusia duten erreklamazioak.

	2018	2019
Espainiako Bankuaren, Aseguruaren Zuzendaritza Orokorraren, CNMVren eta Kreditu Kooperatiben Nazio Batasunaren Erreklamazio Zerbitzuan produktuen eta zerbitzuen informazioaren gainean aurkeztutako erreklamazioen kopurua (1)	12 (2)	23
Espainiako Bankuan eta CNMVn LABORAL Kutxaren aldekoak izan diren erreklamazioen kopurua	9	10

(1) Erreklamazioek informazio okerrarekin edo aholkularitza txarrarekin dute zerikusia, batez ere komisio eta gastuekin —kontua mantentzekoak, zorpekoenak eta abar—.

(2) Kopuru horri gehitu egin behar zaizkio LABORAL Kutxaren alde artxibatutako formalizazio-gastuei edo zoruei buruzko 290 erreklamazio.

	2018	2019
Espainiako Bankuaren eta CNMVren Erreklamazio Zerbitzuan produktuen eta zerbitzuen publizitatearen gainean eta pribatutasunaren gainean aurkeztutako erreklamazioen kopurua	3	0
Espainiako Bankuan eta CNMVn LABORAL Kutxaren aldekoak izan diren erreklamazioen kopurua	3	0
Zerbitzuen hornikuntzari eta erabilerari buruzko araudia ez betetzeagatik jarritako isunen zenbatekoa	0	0

	2018	2019
Legeak eta arauak ez betetzeagatik Taldeari jarritako zehapenak (€-tan)	14.400	40.001

Bi zenbatekoak Datuak Babesteko Agentziaren (DBEA) zehapenei dagokie.

Lagun Aro	2018	2019
Irekitako espedienteak (erreklamazioak eta kexak)	721	695
Aseguruen Zuzendaritza Orokorreko (AZO) erreklamazio-zerbitzuaren aurrean aurkeztutako erreklamazioen kopurua	23	30
Itxitako espedienteen artean, baietsitakoaren edo hein batean baietsitakoaren %-a	% 46,2	% 49,9
Erantzuteko batez besteko epea (egunak)	9,86	10,35
Bezeroaren aldeko ordainketen zenbatekoa, €-tan	123.100	115.758
Gainbegiraleak jasotako azken txostenen artean, erreklamatzailaaren alde (erabat edo partzialki) ebatzitakoaren %-a	% 18,4	% 3,2
CLBS	2018	2019
Irekitako espedienteak (erreklamazioak eta kexak)	16	10(1)
Itxitako espedienteen artean, baietsitakoaren edo hein batean baietsitakoaren %-a	% 15,8	% 0
Erantzuteko batez besteko epea (egunak)	2,47	0,44
Bezeroaren aldeko ordainketen zenbatekoa, €-tan	0	0

(1) Aurkeztutako 10 erreklamazioak beste erakunde batzuei zuzenduta zeuden, eta, beraz, ez ziren onartu.

Produktu eta zerbitzu arduratsuen magnitude nagusiak

	2018		2019	
	Kop.	Mila €-kotan	Kop.	Mila €-kotan
Mikrokredituak	1.447	22.709	1.127	17.795
Mailegu pertsonala	356	1.765	283	1.032
Hipoteka-mailegua	0	0	0	0
Aseguratutako txartelak	291.794	-	273.147	-
Erkide mailegua	0	0	1	1,3
FCTC mailegua	0	0	0	0
CEPES/ASLE mailegua	1	5	0	0
Gizarte-ekonomiako EaSI maileguak	103	9.563	282	25.297

Hauxe da hitzarmen horiek 2018an eta 2019an izan duten bolumena:

Erakunde publikoa (mila €-kotan)	Formalizatutako eragiketa-kopurua		Formalizatutako zenbatekoa		2019/12/31ko saldo erabilia	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
KOI	0	0	0	0	9.999	7.559
Eusko Jaurlaritza	11	11	1.797	4.635	101.234	90.409
Nafarroako Gobernua	0	0	0	0	105.080	94.981
Gaztela eta Leongo Junta	0	0	0	0	7.291	6.572
Gobernu Zentrala	0	0	0	0	53.341	48.082
Arabako Foru Aldundia	0	0	0	0	359	235
Gipuzkoako Foru Aldundia	0	0	0	0	547	465
SPRI-Afi	0	0	0	0	18.233	13.959
Beste hitzarmen batzuk	314	267	1.348	981	3.230	2.817
Batura	325	278	3.145	5.616	299.313	265.080
EBSak	270	570	38.893	41.643	149.809	153.073

Kanal berrien erabiltzaileak diren bezeroak	2018	2019
CLNet kontratuen kopurua	650.120	677.920
CLNet-eko bezero aktiboak	395.930	430.504
Bezero aktiboaren %-a kontratuetan	% 60,9	% 63,5
Banka Mugikorra (mugikorraren bidez sartu diren erabiltzaileak)	299.334	342.528
Alertak (kontratu aktiboak)	360.980	377.360
Bizum	94.308	160.014

4.2. Pertsonak

LK-ko bazkideen plantilla sexuaren eta kategoria profesionalaren arabera*	2018				2019			
	Gizonak		Emakumeak		Gizonak		Emakumeak	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Zuzendariak	22	% 1,3	5	% 0,3	17	% 1,0	6	% 0,4
Buruak	246	% 14	121	% 6,9	236	% 14	120	% 7,1
Teknikariak	316	% 17,9	359	% 20,4	307	% 18,1	356	% 21,0
Administrariak	144	% 8,2	280	% 15,9	122	% 7,2	248	% 14,6
Bestelakoak	161	% 9,1	108	% 6,1	167	% 9,8	116	% 6,8
Guztira	889	% 50	873	% 50	849	% 50	846	% 50
Jarduneko bazkideak	1.762				1.695			

*Lanbide-talde bakoitzean, kategoria hauek sartzen dira:

- Zuzendariak: Zuzendaritza Nagusia, Areako Zuzendaritzak, Lurralde Zuzendaritzak eta Departamentu Zuzendaritzak.
- Buruak: sekzio-buruak, zona-buruak eta sukurtsaletako zuzendariak.
- Teknikariak: ZZetako teknikariak, bulegoko arduradunak eta teknikariak (gestore komertzialak).
- Administrariak: 1. mailako ofizialak, 2. mailako ofizialak, administrari laguntzaileak eta langileak.
- Bestelakoak: ZEEBZ.

LK-ko langileak, adinaren arabera	2018		2019					
	Bazkidea	Gainerakoak	Bazkidea			Gainerakoak		
			Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira
30 urtera arte	14	89	1	3	4	43	73	116
31 eta 40 urte bitartekoak	410	49	122	218	340	17	43	60
41 eta 50 urte bitartekoak	853	8	430	428	858	8	4	12
51 eta 60 urte bitartekoak	453	3	273	189	462	2	1	3
60 urtetik gorakoak	32	0	23	8	31	0	0	0
Langileak, guztira	1.762	149	849	846	1.695	70	121	191

CLBSko langileak, sexuaren, kategoria profesionalaren eta negozio-arearen arabera	2018				2019			
	Gizonak		Emakumeak		Gizonak		Emakumeak	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Zuzendariak	1	% 0,6	0	% 0	1	% 0,6	0	% 0
Buruak	8	% 4,5	2	% 1,1	8	% 4,7	2	% 1,2
Teknikariak	0	% 0	6	% 3,4	0	% 0	6	% 3,5
Gestore komertzialak	29	% 16,4	131	% 74	30	% 17,5	124	% 72,5
Langileak, guztira	38	% 21,5	139	% 78,5	39	% 22,8	132	% 77,2
Zerbitzu Zentralak	2	% 1,1	7	% 4	2	% 1,2	6	% 3,5
Merkataritza Sarea	36	% 20,3	132	% 74,6	37	% 21,6	126	% 73,7
Langileak, guztira	38	% 21,5	139	% 78,5	39	% 22,8	132	% 77,2
Langileak, guztira	177				171			

CLBSko langileak, adinaren arabera	2018	2019		
		Gizonak	Emakumeak	Guztira
30 urtera arte	0	1	0	1
31 eta 40 urte bitartekoak	34	3	21	24
41 eta 50 urte bitartekoak	96	21	76	97
51 eta 60 urte bitartekoak	47	14	35	49
60 urtetik gorakoak	-	0	0	-
Langileak, guztira	177	39	132	171

Lagun Aroko langileak sexuaren eta kategoria profesionalaren arabera	2018				2019			
	Gizonak		Emakumeak		Gizonak		Emakumeak	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Zuzendariak	5	% 3	1	% 1	4	% 8	2	% 4
Buruak	14	% 8	11	% 7	14	% 26	12	% 23
Teknikariak	34	% 20	53	% 32	31	% 58	50	% 94
Administrariak	4	% 2	44	% 27	4	% 8	46	% 87
Langileak, guztira	57	% 33	109	% 67	53	% 33	110	% 67

Lagun Aroko langileak adinaren arabera	2018		2019	
	G	E	G	E
30 urtera arte	0	1	0	1
31 eta 40 urte bitartekoak	7	14	5	11
41 eta 50 urte bitartekoak	21	59	18	59
51 eta 60 urte bitartekoak	29	34	29	38
60 urtetik gorakoak	0	1	1	1
Batura	57	109	53	110
Langileak, guztira	166		163	

Lagun Aroko langile guztiek kontratu mugagabea dute.

CLBSko langile guztiek, batek izan ezik, kontratu mugagabea dute, eta LABORAL Kutxaren Egoitza Nagusian eta sare komertzialean banatuta daude. Behin-behineko langile bat dago, gizonetako, 30 urtetik beherakoa; gestore komertziala da. **Lagun Aron**, langile guztiek kontratu mugagabea dute.

LKrekiko kontratu-harremana (12-31n)	2018			2019		
	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak
<i>Jarduneko bazkideak</i>	1.762	889	873	1.695	849	846
Eszedentziak	28	8	20	27	2	25
Zerbitzu-eginkizunak	15	6	9	15	5	10
Aurre-erretirodunak	161	120	41	161	110	51
Sozietate-kontratuak	1.967	1.023	943	1.898	966	932
Behin-behinekoak lanaldi osoan	142	44	98	182	63	119
Behin-behinekoak lanaldi partzialean	1	0	1	3	1	2
Aldi baterako kontratuak	143	44	99	185	64	121
Kontratu mugagabeak	6	6	0	6	6	0
Plantilla osoa 12-31n	2.116	1.073	1.042	2.089	1.036	1.053
Lagun Aroko kontratu-harremana	166	57	109	163	53	110

LKrekiko kontratuak adinaren arabera, 12-31n	2018						2019					
	Guztira	30 urtera arte	31-40	41-50	51-60	> 60	Guztira	30 urtera arte	31-40	41-50	51-60	> 60
<i>Jarduneko bazkideak</i>	1.762	14	410	853	453	32	1.695	4	340	858	462	31
Eszedentziak	29	1	16	8	2	2	27	1	20	5	1	-
Zerbitzu-eginkizunak	15	-	5	7	3	-	15	1	6	4	4	-
Aurre-erretirodunak	161	-	-	-	143	18	161	-	-	-	121	40
Sozietate-kontratuak	1.967	15	431	868	601	52	1.898	6	366	867	588	71
Behin-behinekoak lanaldi osoan	142	88	49	4	1	-	182	113	50	10	8	1

Behin-behinekoak lanaldi partzialean	1	1	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Aldi baterako kontratuak	143	89	49	4	1	-	185	116	50	10	8	1
Kontratu mugagabeak	6	-	-	4	2	-	6	-	-	1	3	2
Plantilla osoa	2.116	104	480	876	604	52	2.089	122	416	878	599	74

Langileak kokapenaren arabera (LK eta CLBS)	2018				2019			
	Bazkideak	Inoren kont.	Emak.	Gizon.	Bazkideak	Inoren kont.	Emak.	Gizon.
Zerbitzu Zentralak	398	37	219	216	401	42	227	216
Partikularrak	30	0	13	17	27	0	12	15
Aseguruak	30	0	9	21	28	0	10	18
Enpresak	90	1	24	67	91	1	24	68
1. lurral. sar.	578	69	384	263	546	95	383	258
2. lurral. sar.	636	42	323	355	602	53	311	344
Guztira 12-31n	1.762	149	972	939	1.695	191	967	919

Lagun Aroko langile guztiek Zerbitzu Zentraletan egiten dute lan.

Lan-bazkideen bajak eta urteko errotazioa LABORAL Kutxan	2018	2019
Urteko bajak:	124	117
Borondatezko eszedentzia eta kargu publikoa betetzeagatikoa	6	2
Seme-alabak edo senitartekoak zaintzeko eszedentzia	37	43
Erretiroa	8	6
Heriotza eta baliaezintasuna	4	4
Borondatezko baja	2	5
Zerbitzu-eginkizunak	0	2
Aurre-erretirodunak	67	55
Emakumeen urteko bajak	63	45
Gizonen urteko bajak	61	72
Irteera-tasa guztira (*)	% 6,70	% 6,64
Zuzendarien irteera-tasa	% 16,7	% 18,52
Buruen irteera-tasa	% 5,7	% 5,18
Teknikarien irteera-tasa	% 6,2	% 7,56
Administrarien irteera-tasa	% 7,5	% 6,06
Emakumeen irteera-tasa	% 6,76	% 8,13
30 urtetik beherako emakumeen irteera-tasa	% 0	% 0,23
30 urtetik gorako emakumeen irteera-tasa	% 6,76	% 7,90
Gizonezkoen irteera-tasa	% 7,09	% 5,06
30 urtetik beherako gizonen irteera-tasa	% 0	% 0,00
30 urtetik gorako gizonen irteera-tasa	% 7,09	% 5,06

(*) Irteera-tasa ateratzen da urteko baja-kopuruan eta aurreko urtearen amaieran lanean ziharduten bazkideen kopuruan oinarrituz. Zonakako bajak nahiz bazkideen errotazioa ez dira jaso, modu agregatuan aztertzen baitira. 2018an eta 2019an ez da nahi gabeko baxarik izan.

Bajak eta urteko errotazioa CLBSn	2018	2019
Urteko bajak:	22	8
Seme-alabak edo senitartekoak zaintzeko eszedentzia	5	1
Erretiroa	1	0
Baliaezintasuna	0	1
Adostutako kontratu-amaiera	11	0
Borondatezko baja	3	5
Kontratu-amaiera	0	0
Kaleratzeak	2	1
Emakumeen urteko bajak	15	6
Gizonen urteko bajak	7	2
Irteera-tasa guztira	12,02	% 4,68
Emakumeen irteera-tasa	10,48	% 4,32
Gizonezkoen irteera-tasa	17,5	% 5,13

*Irteera guztiak, gizonezkoenak zein emakumezkoenak, 30 urtetik gorako pertsonenak dira.

Lan-bazkideen bajak eta urteko errotazioa Lagun Aron	2018	2019
Urteko bajak:	8	5
Borondatezko baja	0	0
Beste batzuk	8	5
Emakumeen urteko bajak	4	2
Gizonen urteko bajak	4	3
Irteera-tasa guztira **	4,82	% 3,07
Emakumeen irteera-tasa	3,67	% 1,82
Gizonezkoen irteera-tasa	7,01	% 5,66

**Irteera guztiak, gizonezkoenak zein emakumezkoenak, 30 urtetik gorako pertsonenak dira.

LABORAL Kutxan ez da kaleratzerik izan azken bi urteetan.

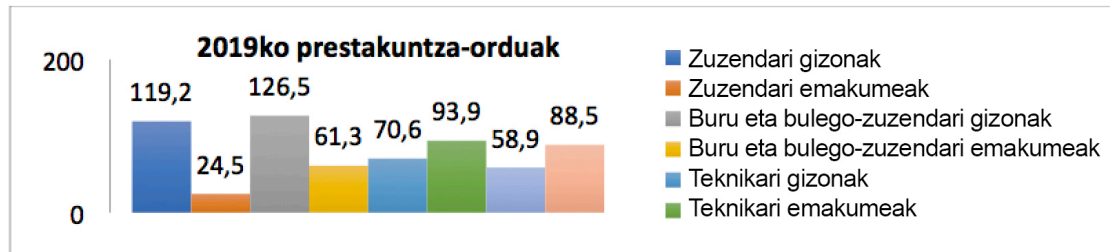
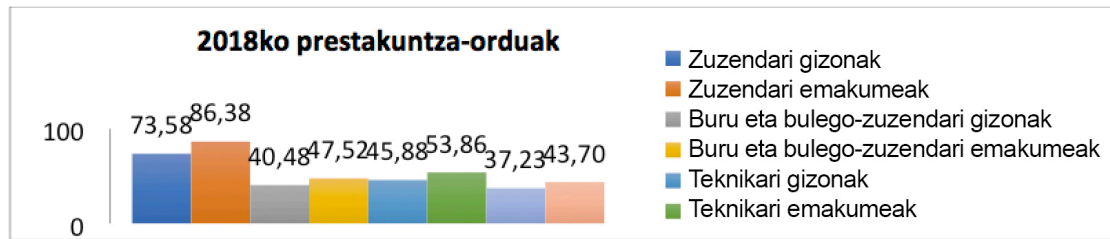
Kaleratzeak CLBSn:

2018			2019		
Sexua	Adina	Kategoria	Sexua	Adina	Kategoria
G	59	AGE	E	58	AGE
G	61	AGE	-	-	-

Kaleratzeak Seguros Lagun Aron:

2018			2019		
Sexua	Adina	Kategoria	Sexua	Adina	Kategoria
E	47	Administraria	G	58	Zuzendaria
G	59	Zuzendaria	G	58	Burua
G	62	Zuzendaria	E	60	Teknikaria
G	60	Teknikaria	E	60	Administraria
-	-	-	G	46	Administraria

Prestakuntza LABORAL Kutxan eta CLBSn	2018	2019
Ikastaro-kopurua	415	456
Prestakuntza-orduak	87.333	168.298
Prestakuntza-orduak pertsonako	41,71	81,38
Bazkideak	41,85	83,27
Behin-behinekoak	40,26	62,15
Batez besteko prestakuntza-orduak kategoria profesionalaren arabera (banaka)		
Zuzendariak	71,12	71,83
Bulego-buruak eta -zuzendariak	39,13	93,90
Teknikariak	44,35	82,26
Administrariak	35,99	73,70

Prestakuntza Seguros Lagun Aron	2018	2019
Prestakuntza-orduak	4.752,4	3.737,3
Emakumeak	2.608,5	2.567,8
Gizonak	2.143,9	1.169,5
Prestakuntza-orduak pertsonako	28,6	20,31
Zuzendariak	964,3	620
Bulego-buruak eta -zuzendariak	1.385	643
Teknikariak	2.378,6	2.311,3
Administrariak	24,5	163

Ikastaroetako partaideen proportzioa sexuaren arabera (emakumeak/gizonak), 1,1ekoa izan da 2019an, eta 1,61ekoa 2018an.

Prestatutako pertsonen ehunekoa % 99koa izan da 2019an eta 2018an.

Sustapen-indizea (egiturazko soldata-indizearen hobekuntza) % 7,09ekoa izan da 2019an. Egiturazkoak ez diren beste kontzeptu batzuk ere kontuan hartuta, hala nola antzinatasuna, % 28,21ekoa izan da (% 5,45ekoa eta % 36,61ekoa 2018an).

LK-ko batez besteko lan-indizea	2018	2019
Emakumeak	2,19	2,21
Gizonak	2,51	2,50
Gizonen eta emakumeen arteko aldea	% 14,5	% 13,2

*Batez besteko lan-indizea 2,36 da. 19-12-31n, hileko 2.937,47 euro gordinen baliokidea zen.

LK-ko batez besteko lan-indizea	2018		2019	
	G	E	G	E
Zuzendariak	4,83	3,95	4,80	3,95
Buruak	2,84	2,70	2,84	2,72
Teknikariak	2,37	2,20	2,36	2,20
Administrariak	2,07	1,93	2,10	1,95

LK-ko ordainsariak, adinaren arabera	2018		2019	
	Gizona	Emakumea	Gizona	Emakumea
30 urtera arte	42.711	33.420	-(1)	36.147
31 eta 40 urte bitartekoak	40.792	34.251	41.218	35.604
41 eta 50 urte bitartekoak	47.327	40.240	47.171	40.378
51 eta 60 urte bitartekoak	52.991	43.495	50.664	44.691
60 urtetik gorakoak	56.217	41.640	51.581	43.149

(1) Ez dago 30 urtez beherako gizonik

CLBSko batez besteko lan-indizea	2018	2019
Emakumeak	2,07	2,12
Gizonak	2,70	2,68
Gizonen eta emakumeen arteko aldea	30,4	% 26,4

CLBSko batez besteko lan-indizea	2018		2019	
	G	E	G	E
Zuzendariak	3,33	-	3,34	-(1)
Buruak	3,18	3,37	3,46	3,39
Teknikariak	2,83	2,60	0,00	2,66
Gestoreak	2,51	2,03	2,45	2,07

(1) Ez dago emakumezko zuzendaririk.

CLBSko ordainsariak, adinaren arabera	2018		2019	
	Gizona	Emakumea	Gizona	Emakumea
30 urtera arte	-*	-*	1,27	-*
31 eta 40 urte bitartekoak	2,12	1,99	1,95	2,08
41 eta 50 urte bitartekoak	2,51	2,06	2,47	2,12
51 eta 60 urte bitartekoak	3,24	2,09	3,25	2,14
60 urtetik gorakoak	-*	2,15	-*	-*

*Ez dago adin-tarte horretako pertsonarik.

Lagun Aroko batez besteko soldata	2018	2019
Emakumeak	47.141	47.294
Gizonak	65.554	64.517
Gizonen eta emakumeen arteko aldea	% 39,06	% 36,42

Soldata sexuaren eta kategoria profesionalaren arabera	2018		2019	
	Gizonak	Emakumeak	Gizonak	Emakumeak
Zuzendariak	100,6	81,3	99,5	79,63
Buruak	74,1	67,3	74,5	68,66
Teknikariak	60,6	51,51	59,27	50,13
Administrariak	37,42	36,25	45,3	37,5

LAGUN AROko ordainsariak adinaren arabera	2018		2019	
	Gizona	Emakumea	Gizona	Emakumea
30 urtera arte	0	37.448	0	38.106
31 eta 40 urte bitartekoak	50.693	38.926	48.012	34.465
41 eta 50 urte bitartekoak	62.569	47.350	64.954	47.200
51 eta 60 urte bitartekoak	71.302	50.723	67.467	50.977
60 urtetik gorakoak	0	61.913	91.874	63.216

Orain, Taldeko absentismoari buruzko datuak emango ditugu.

Absentismo-orduak eta -tasa	2018	Gizonak	Emakumeak	2019	Gizonak	Emakumeak
Gaixotasuna eta istripua	117.184	42.384	74.800	111.443	41.856	69.587
Amatasuna	22.918	-	-	20.653	-	-
Aitatasuna	3.998	-	-	4.858	-	-
Gainerakoak*	5.669	-	-	2.874	-	-
Absentismo-orduak guztira LKn	149.769	-	-	139.828	-	-
Absentismo-tasa LKn	3,85	2,76	4,96	3,80	2,83	4,79
Absentismo-tasa Lagun Aron	4,57	4,03	0,55	3,89	0,36	4,01
Absentismo-orduak guztira Lagun Aron	d/e	-	-	1.607	-	-
Absentismo-tasa CLBSn	5,65	3,68	6,19	4,99	3,40	8,24
Absentismo-orduak guztira CLBSn	d/e	-	-	16.281	-	-

*Gaixorik dauden adingabeak zaintzea.

Taula honetan, Taldeko istripuei buruzko informazioa ageri da.

Lan-istripuak LKn eta CLBSn	2018	2019
Istripuak	38	46
Istripuen maiztasuna (1)	4,49	3,22
Istripuen larritasuna (2)	0,23	0,05
Istripuak Lagun Aron	0	0

(1) Baja eragin duten istripuen kopurua *lan egindako 1.000.000 ordu bakoitzeko.

(2) istripu bakoitzean galdutako orduak *lan egin beharreko 100 ordu teoriko bakoitzeko.

2018an gertatutako istripuetatik, emakumeek 17 izan zituzten, eta, 2019an, 18. Istripu gehienak in itinere dira, langileak lanera zihoazela gertatutakoak. Maiztasunari eta larritasunari buruzko datua ez dago sexuaren arabera bereizita.

Gure jardueran ez da gaixotasun profesionalik aurreikusten Talde osoarako.

4.3. Ingurumena

Postamailen erabiltzaileak	2018	2019
Erabiltzaile-kopurua	543.231	568.282
Erabiltzaileen %-a bezero guztiekiko	% 47,33	% 50,62

Paperaren kontsumoa kg-tan	LABORAL Kutxa		Seguros LA
	2018	2019(1)	2018
Publizitateko papera bezeroko	0,093	0,116	0,18
Bulegoko papera bezeroko	0,238	0,251	0,003
Kontsumoa guztira bezeroko	0,331	0,368	0,18
Paperaren kontsumo osoa pertsonako	181,75	184,56	394,44

2019ko datuek LABORAL Kutxa eta Lagun Aro hartzen dituzte barne.

Energia (GJ)	2018	2019	Seguros LA 2018	Seguros LA 2019
Elektrizitatea	47.798	46.497	1.297	1.256
Gasolia	54,2	20,9	0	0
Propanoa	0,49	0,47	0	0
Barneko energia-kontsumoa (A)	47.853	46.518	1.297	1.256
Energia-kontsumoa pertsonako	22,92	22,43	7,8	7,7

Aurkezten diren datuak LABORAL Kutxa osoari dagozkio, baita plantilla osoari ere.

Berotegi-efektuko gasen isuriaren **intentsitatea** (CO₂-aren isuri guztiak zati LK-ko langile kopurua) 2,55ekoa izan zen. 2018an, berriz, 2,69koa izan zen.

5.

TXOSTENARI BURUZKO INFORMAZIOA

Txostenaren profila

2012an Caja Laboralak eta Ipar Kutxak bat egitearen ondorioz sortu zen Entitateak argitara eman duen EGEari buruzko seigarren txostena da 2019koa, eta urte osoa hartzen du. Caja Laborala zenak 2005az geroztik kaleratzen zituen urtero EGEari buruzko txostenak.

LABORAL Kutxak asmoa du EGEari buruzko txostena urtean behin kaleratzen jarraitzeko, GRIK zehaztutako erabakiei jarraikiz. 2019ko ekitaldiko EGEari buruzko txostena egiteko, GRI estandarren «sakona» aukera eta Sektorekako Finantza Gehigarria hartu ditu aintzat LABORAL Kutxak. Aukera sakona hautatuz, identifikatutako alderdi materialei lotutako adierazle guztiei erantzungo die.

Txosten honek 2018ko abenduaren 28ko 11/2018 Legearen errekerimenduak, informazio ez-finantzarioari eta dibertsitateari buruzkoak, ezarritakoa betetzen du. Aintzat hartu du, halaber, Europako Batzordearen 2017/C 215/01 Jakinarazpena, Txosten ez-finantzarioak aurkezteari buruzko zuzentarauen ingurukoa.

Talde Bateratuari buruzkoa da, eta banku- eta aseguru-jarduerak hartzen ditu barne. Bi aseguru-konpainiei buruzko informazioa modu bateratuan aurkeztuko da. Gainerako sozietateei dagokienez, duten garrantzia eta jarduera direla eta, informazioa LABORAL Kutxaren informazioarekin batera dago; hala ere, zenbait kasutan, alderdi espezifikoren baten ondorioz, beharrezkoa izan daiteke informazioa bereizita ematea.

Horrez gain, LABORAL Kutxak iraunkortasunari buruzko informazio garrantzitsua biltzen du, honako hauen inguruan:

- **Aktibo higiezinak gestionatzeko sozietateak.** LABORAL Kutxak higiezinaren negozioa gestionatzeko erabiltzen dituen sozietateak dira. Sozietate instrumentalak dira, eta, ondorioz, horiei buruzko datuak eta inpaktuak LABORAL Kutxako datu eta inpaktuen barruan sartzen dira.
- **Caja Laboral Bancaseguros (CLBS).** Bitartekari independentea da, %100ean LABORAL Kutxaren partaidetzakoa. Aseguru-jarduera LABORAL Kutxaren enpresa- eta merkataritza-estrategian barneratzea da bere izateko arrazoia. Bertako langileak inoren konturako langileak dira.

LABORAL Kutxak bere banaketa-sarea lagatzen dio CLBSri, aseguru-produktuetan bitartekari-lanak egin ditzan. LABORAL Kutxan txertatuta dagoenez, haren jardueraren adierazlerik gehienak LABORAL Kutxaren barruan daude. Adierazle independenteak dituzten esparruak txostenean zehar zerrendatu dira.

LABORAL Kutxa MONDRAGON Korporazioko kidea da. MONDRAGON Korporazioa 266 enpresa eta kooperatiba autonomo eta independentek osatzen dute, eta bakoitzak informazioa emateko modu propioa du.

GRI alderdien eta adierazleen norainokoa

Ezarritako estalduraren arabera, LABORAL Kutxaren 2019ko EGEari buruzko txostenean ez dago GRIk ezarritako irismenerako mugarik, honako hauetan ez bada:

- Neurketa-sistematik ez zegoelako estali ezin izan diren adierazleetan; horiek txostenean zehar eta GRI Adierazle Taulan identifikatu dira, eta aurreragoko edizioetan neurtzeko ahaleginak egingo dira.
- Finantza-entitate baten jardueran eta Entitatearen testuinguru ekonomikoan, politikoan eta sozialean eragin edo materialtasun txikia edo hutsa dutelako aplikatzen ez diren adierazleetan; horien mugak adierazle bakoitzean zehazten dira.

Zehaztu ditugun arrazoiak tarteko, adierazle batzuei buruz informaziorik eman ez bada ere, txostenean zehar aipatuko ditugu horiek guztiak.

2014ko txostenetik aurrera, materialtasunari buruzko azterketa ere egiten da, gizarte-erantzukizunaren alorreko gairik garrantzitsuenak zehazteko. Azterketa hori egiteko, Cegos Deployment enpresaren aholkularitza jaso dugu. LABORAL Kutxak askotan jarduten du enpresa horrekin batera Global Reporting Initiativeren (GRIren) jarraibideak egoki ulertzeko. Azterketa horren emaitzak **2. zatiko Materialtasun-analisia atalean** daude deskribatuta.

Txostena egiaztatzearen inguruko politika

AENOREk egiaztatu ditu Caja Laborala zenak 2005az geroztik prestatutako EGEari buruzko txostenak. Erakunde egiaztatzaileak urte horietan guztietan bildutako ezagutza kontuan hartuta, etorkizunean egiaztatze-sistema horri eusteko asmoa du LABORAL Kutxak, Finantzen Arearen bidez.

Harremanetarako

Sartu LABORAL Kutxaren www.laboralkutxa.eus webgune korporatiboan. *Txostenak eta gertaera nabarmenak* atalean eskura daude:

- Txosten ekonomikoa
- Urteko Kontu Indibidualak eta Bateratuak
- Gobernu Korporatiboaren Txostena
- Gardentasun-informazioa
- EGEaren txostenak
- Informazio ez-finantzarioaren egoera-orria

«Kontaktua» atalean, iradokizunak, kexak, erreklamazioak, iritziak... helaraz daitezke. Txosten honekin zerikusia duten gainerako informazio eta gaietarako helbide elektronikoa hauxe da: rse@LABORALkutxa.com

A large, stylized number '6.' is centered on a grey puzzle board. The number is white and has a large dot. To the right of the number is a single puzzle piece that is covered in vibrant green moss. The puzzle board is set against a background of light brown, textured paper.

6.

ERANSKINAK

6.1. Baliokidetasun-taula

Jakinarazi beharreko informazio ez-finantzarioa:	Urteko txortenen kapituluak / atala_Orrialdea	Korrespondentzia / GRI adierazleak
Taldearen negozio-ereduaren deskribapen laburra (besteak beste, enpresa-ingurunea, antolamendua eta egitura, zer merkatutan jarduten duen, helburuak eta estrategiak, eta etorkizuneko bilakaeran eragina izan dezaketen faktore eta joera nagusiak).	Nor garen_Taldearen aurkezpena Nor garen_Negozio-eredua	GRI 102-1 GRI 102-2 GRI 102-3 GRI 102-4 GRI 102-6 GRI 102-7 GRI 102-14 GRI 102-15
Taldeak aplikatzen dituen politiken deskribapena, honako hauek jasoko dituena: arreta egokiko prozedurak, arrisku eta inpaktu esanguratsuak identifikatu, ebaluatu, prebenitu eta arintzeko; eta egiaztatzeko eta kontrolatzeko prozedurak, baita zer neurritan hartu diren ere.	Nor garen_Printzipioak eta gobernuak	GRI 103-2 GRI 103-3
Politika horien emaitzak, eta emaitza ez-finantzario egokien funtsezko adierazleak, aurrerapenen jarraipena eta ebaluazioa egiteko eta sozietateen eta sektoreen arteko alderagarritasuna ahalbidetzeko aukera ematen dutenak, gai bakoitzerako erabilitako nazioko, Europako edo nazioarteko erreferentzia-esparruen arabera.	Gestio arduratsua_Aginte-taula Bezeroen gestioa_Magnitude nagusiak Plantillarekiko harremana_Magnitude nagusiak Gizartearekiko harremana_Magnitude nagusiak Ingurumenaren gestio arduratsua_Magnitude nagusiak Hornitzaileen gestio arduratsua_Magnitude nagusiak	GRI 103-2 GRI 103-3
Taldearen jarduerekin zerikusia duten gai horiekin lotutako arrisku nagusiak (merkataritza-harremanak, produktuak edo zerbitzuak), eremu horietan eragin negatiboa izan dezaketenak, eta taldeak arrisku horiek kudeatzeko modua, haiek detektatzeko eta ebaluatzeko erabilitako prozedurak azalduz, gai bakoitzerako nazioko, Europako edo nazioarteko erreferentzia-esparruen arabera. Hauteman diren inpaktuei buruzko informazioa sartu behar da, inpaktu horiek banakatu, bereziki epe labur, ertain eta luzeko arrisku nagusiak.	Nor garen_Estrategia eta Arriskuaren gestioa Gestio arduratsua_Materialtasun-analisia Gestio arduratsua_Jasangarritasunarekiko konpromisoa Gestio arduratsua_Aginte-taula	GRI 102-15 GRI 102-30
Honako hauek jakinarazteko informazio zehatza: enpresaren jardueren ingurumenean eta, hala badagokio, osasunean eta segurtasunean egun dituzten eta izan ditzaketen ondorioak; ingurumen-ebaluaziorako edo -ziurtapenerako prozedurak; ingurumen-arriskuak prebenitzeko baliabideak; zuhertasun-printzipioaren aplikazioa, eta ingurumen-arriskuarekiko horniduren eta bermeen kopurua.	Nor garen_Estrategia eta Arriskuaren gestioa Nor garen_Printzipioak eta gobernuak Ingurumenaren gestio arduratsua_Gestio-ikuspegia	GRI 102-29 GRI 102-31 GRI 201-2 GRI 103-2 (Ingurumen-dimentsioko GRI) GRI 102-11 GRI 102-29
Kutsadura:		
Ingurumenean kalte larriak eragiten dituzten karbono-isuriak prebenitzeko, murrizteko edo konpontzeko neurriak, jardueren baten atmosfera-kutsadura espezifiko oro kontuan hartuta, baita zarata eta argi-kutsadura ere.	Ingurumenaren gestio arduratsua_Kutsadura Ingurumenaren gestio arduratsua_Baliabideen erabilera	GRI 103-2 (GRI 302 eta 305)
Ekonomia zirkularra, eta hondakin prebentzioa eta gestioa:		
Prebentzio-, birziklatze- eta berrerabiltze-neurriak; hondakinak berreskuratzeko eta ezabatzeko beste modu batzuk; elikagaiak alferrik galtzea saihesteko ekintzak.	Ingurumenaren gestio arduratsua_Ekonomia zirkularra, eta hondakin prebentzioa eta gestioa	GRI 103-2 (GRI 306) GRI 301-2 GRI 306-1
Baliabideen erabilera jasagarria:		
Ur-kontsumoa eta -hornidura, tokiko mugekin bat.	Ingurumenaren gestio arduratsua_Baliabideen erabilera	GRI 303-1
Lehengaien kontsumoa eta haien erabilaren eraginkortasuna hobetzeko hartutako neurriak.		GRI 103-2 (GRI 301) GRI 301-1 GRI 301-2
Energia: Kontsumoa, zuzeneko eta zeharkakoa; Energia-eraginkortasuna hobetzeko neurriak, energia berriztagarrien erabilera.		GRI 103-2 (GRI 302) GRI 302-1 GRI 302-3
Klima-aldaketa:		
Enpresaren jarduerak (ekoizten dituen ondasunak eta zerbitzuak barne) sortutako berotegi-efektuko gasen isurketen elementu garrantzitsuak.	Ingurumenaren gestio arduratsua_Klima-aldaketa	GRI 103-2 (GRI 305) GRI 305-1 GRI 305-2 GRI 305-3 GRI 305-4
Klima-aldaketaren ondorioetara egokitzeko hartutako neurriak.		GRI 103-2 (GRI 305) GRI 201-2
Berotegi-efektuko gasen isurketak murrizteko epe ertainera eta luzera ezarritako murrizketa-helburuak, borondatezkoak, eta horretarako ezarritako bitartekoak.		GRI 103-2 (GRI 305)
Biodibertsitatearen babesa:		
Biodibertsitatea zaintzeko edo leheneratzeko hartutako neurriak.	LABORAL Kutxa Talde Bateratuaren zuzeneko jardueren biodibertsitatearen eragindako inpaktuak ez dira materialak, Taldeak garatutako finantza- eta aseguru-jarduerak dela eta.	GRI 304-2 GRI 306-5
Eremu babestuetako jarduerak edo eragiketek izandako inpaktuak.		
Energia:		
Langileen gutzitako kopurua eta banaketa, sexuaren, adinaren, herrialdearen eta lanbide-sailkapenaren arabera.	Plantillarekiko harremana_Plantillaren magnitude nagusiak Beste magnitude batzuk_Plantilla	GRI 103-2 (GRI 401) GRI 102-8 GRI 405-1
Kontratu mugagabeen, aldi baterako kontratuen eta lanaldi partzialeko kontratuen urteko batez besteko kopurua, eta kontratu-modalitateen banaketa, sexuaren, adinaren eta lanbide-sailkapenaren arabera.	Bazkideekiko harremana_Plantillaren magnitude nagusiak Beste magnitude batzuk_Plantilla	GRI 102-8 GRI 405-1
Kaleratze-kopurua, sexuaren, adinaren eta lanbide-sailkapenaren arabera.	Plantillarekiko harremana_Plantillaren magnitude nagusiak Beste magnitude batzuk_Bazkideak	GRI 401-1
Batez besteko ordainsariak eta haien bilakaera, sexuaren, adinaren eta lanbide-sailkapenaren arabera.	Plantillarekiko harremana_Bazkideen magnitude nagusiak Beste magnitude batzuk_Plantilla	GRI 405-2
Soldata-arrakala eta lanpostu berdinen ordainsariak edo sozietateko batez besteko ordainsariak.	Plantillarekiko harremana_Plantillaren magnitude nagusiak Beste magnitude batzuk_Plantilla	GRI 103-2 (GRI 405) GRI 405-2
Kontseilarien eta zuzendarien batez besteko ordainsaria (ordainsari aldakorra, dietak, kalte-ordainak, epe luzeko aurrezkia aurrezteko sistemak egindako ordainaketa eta sexuaren arabera bereizitako beste edozein pertzepzio barne hartuta).	Nor garen_Printzipioak eta gobernuak	GRI 102-35 GRI 102-36 GRI 103-2 (GRI 405)
Lan-deskonejorako politikak ezartzea.	Plantillarekiko harremana_Plantillaren magnitude nagusiak	GRI 103-2 (GRI 401)
Desgaitasuna duten langileak.	Plantillarekiko harremana_Plantillaren magnitude nagusiak	GRI 405-1
Lanaren antolakuntza:		
Lan-denboraren antolaketa.	Plantillarekiko harremana_Pertsonen garapena	GRI 103-2 (GRI 401)
Absentismo-orduen kopurua.	Plantillarekiko harremana_Plantillaren magnitude nagusiak Beste magnitude batzuk_Plantilla	GRI 403-2
Kontziliazioa ahalbidetzeko eta gurasoen kontziliazio erantzunkidea sustatzeko neurriak.	Plantillarekiko harremana_Kontziliazioa	GRI 103-2 (GRI 401)
Osasuna eta segurtasuna:		

Laneko osasun- eta segurtasun-baldintzak.	Plantillarekiko harremana_Laneko osasuna eta segurtasuna	GRI 102-41
Laneko istripuak, bereziki haien maiztasuna eta larritasuna, baita gaixotasun profesionalak ere, sexuaren arabera.	Plantillarekiko harremana_Plantillaren magnitude nagusiak Beste magnitude batzuk_Plantilla	GRI 403-2 GRI 403-3
Harreman sozialak:		
Elkarrizketa sozialaren antolaketa (langileei informazioa emateko, kontsulta egiteko eta haiekin negoziatzeko prozedurak barne).	Plantillarekiko harremana_Elkarrizketa langileekin	GRI 103-2 (GRI 402)
Lan-hitzarmen kolektiboen bidez ezarritako enplegatuen ehunekoak, herrialdearen arabera.	Plantillarekiko harremana_Plantillaren magnitude nagusiak	GRI 102-41
Hitzarmen kolektiboen balantzea (bereziki laneko osasunaren eta segurtasunaren arloan).	Plantillarekiko harremana_Laneko osasuna eta segurtasuna	GRI 403-1 GRI 403-4
Prestakuntza:		
Prestakuntzaren arloan martxan jarritako politikak.	Plantillarekiko harremana_Garapena Plantillarekiko harremana_Plantillaren magnitude nagusiak Beste magnitude batzuk_Plantilla	GRI 103-2 (GRI 404) GRI 404-2
Irisgarritasuna:		
Pertsonen irisgarritasun unibertsala.	Plantillarekiko harremana_Aniztasuna eta aukera-berdintasuna	GRI 103-2 (GRI 405)
Berdintasuna:		
Emakumeen eta gizonen arteko tratu- eta aukera-berdintasuna sustatzeko neurriak; berdintasun-planak (martxoaren 22ko 3/2007 Lege Organikoaren, Emakumeen eta gizonen berdintasun eraginkorra lortzekoaren, III. kapitulua); enplegua sustatzeko neurriak; sexu-jazarpenaren eta sexuaren oinarritutako jazarpenaren aurkako protokoloak; desgaitasuna duten pertsonen integrazioa eta irisgarritasun unibertsala; diskriminazio-mota guztien aurkako politika eta, hala badagokio, aniztasunaren gestioa.	Plantillarekiko harremana_Aniztasuna eta aukera-berdintasuna	GRI 103-2 (GRI 405 eta 406)
Giza Eskubideen arloan arreta egokiko prozedurak aplikatzea.	Plantillarekiko harremana_Plantillaren gestiorako ikuspegia	GRI 102-16 GRI 102-17 GRI 103-2 (GRI 412) GRI 410-1 GRI 412-1 GRI 412-3
Giza eskubideak urratzeko arriskuak prebenitzea eta, dagokionean, egindako abusuak arintzeko, kudeatzeko eta konpontzeko neurriak.		GRI 406-1
Giza eskubideen urraketek salaketak.		GRI 103-2 (406, 407, 408 eta 409)
Lanaren Nazioarteko Erakundeak elkartzeko askatasunaren eta negoziazio kolektiborako eskubidearen errespetuarekin lotuta dituen oinarritzko hitzarmenetako xedapenak sustatzea eta betetzea.		GRI 102-16 GRI 102-17 GRI 103-2 (GRI 205) GRI 205-1 GRI 205-2 GRI 205-3
Ustelkeria eta eroskeria prebenitzeko neurriak.		GRI 413-1
Kapitalak zuzitzearen kontrako neurriak.	1. Nor garen_Printzipioak eta gobernua	
Fundazioei eta irabazi-asmorik gabeko erakundeak egindako ekarpenak.		
Enpresak garapen jasangarriarekin duen konpromisoa:		
Sozietatearen jardueraren inpaktua tokiko enpleguan eta garapenean.	Gizartearekiko harremana_Gestio-ikuspegia	
Sozietatearen jardueraren inpaktua tokiko biztanleengan eta lurraldean.	Gizartearekiko harremana_Gestio-ikuspegia	
Harremanak tokiko komunitateetako eragileekin, eta haiekin ditugun elkarrizketa-modalitateak.	Gizartearekiko harremana_Elkarrizketa gizartearekin	
Elkartze- edo babesletza-ekintzak.	Gizartearekiko harremana_Elkarrizketa gizartearekin	
Azpikontrazioa eta hornitzaileak:		
Erosketa-politikan gai sozialak, genero-berdintasunekoak eta ingurumenekoak sartzea.	Hornitzaileen gestio arduratsua_Gestio-ikuspegia	GRI 103-2 (GRI 204, 308 eta 414)
Hornitzaileekin eta azpikontzistekin ditugun harremanetan haien erantzukizuna aintzat hartzea.	Hornitzaileen gestio arduratsua_Gestio-ikuspegia	GRI 102-9 Cadená de suministro GRI 103-2 (GRI 204, 308 eta 414) GRI 204-1 GRI 308-1 GRI 414-1
Gainbegiratzeko eta ikuskaritza-sistemak, eta ikuskaritza ebazpena.	Hornitzaileen gestio arduratsua_Gestio-ikuspegia	GRI 103-2 (GRI 204)
Kontsumitzaileak:		
Kontsumitzaileen osasuna eta segurtasuna sustatzeko neurriak.	Bezeroen gestioa_Bezeroaren gestio arduratsua	GRI 103-2 (GRI 416, 417 eta 418) GRI 416-1 GRI 417-1 G4-F515
Erreklamazio-sistemak, jasotako kekek eta haien ebazpena.	Bezeroen gestioa_Magnitude nagusiak Bezeroen gestioa_Elkarrizketa bezeroekin Beste magnitude batzuk_Bezeroak	GRI 102-17 GRI 103-2 (GRI 416, 417 eta 418) GRI 416-2 GRI 417-2 GRI 418-1
Informazio fiskala:		
Lortutako irabaziak, herrialdearen arabera.	1. Nor garen_Taldearen magnitude nagusiak	GRI 103-2 (GRI 201)
Lortutako irabazien gainean ordainduko zergak.		GRI 201-4
Jasotako dirulaguntza publikoak.		
Esanguratsua izan daitekeen beste edozein informazio:		

6.2. GRI adierazleen taula

Atzealde urdinez agertzen dira materialtasun-matrizearen arabera garrantzi handikotzat edo ertain-handikotzat jotzen diren esparruetan eragin zuzena duten adierazleak.

ERAKUNDEAREN PROFILA		
102-1	Erakundearen izena.	Caja LABORAL Popular Coop. de Crédito
102-2	Jarduerak, markak, produktuak eta zerbitzuak.	8-9. Taldearen aurkezpena 38-39. Produktu eta zerbitzu arduratsuak Ikusi www.LABORALKutxa.com webgunea
102-3	Erakundearen egoitzaren kokapena.	Jose M. Arizmendiarrrieta pasealekua, zk.g. 20500 Arrasate (Gipuzkoa)
102-4	Adierazi zenbat herritan jarduten duen erakundeak.	LABORAL Kutxak Estatu Espainolean jarduten du soilik
102-5	Jabetza-erregimena eta forma juridikoa.	Caja Laboral Popular Coop. de Crédito
102-6	Adierazi zer merkatutan diharduen (geografia-eremua, sektorea, bezero-mota eta hartzaileak).	12. Banaketa geografikoa 36. Gestio-ikuspegia eta Bezeroen magnitude nagusiak 80-81-82 Bezeroen beste magnitude batzuk
102-7	Zehaztu erakundearen eskala, honako hauek adieraziz: Langile-kopurua Eragiketa-kopurua Salmenta garbiak edo diru-sarrera garbiak Kapitalizazioa, zorraren eta ondarearen arabera xehatuta (sektore pribatuko erakundeentzat) Eskaintzen dituen produktuen edo zerbitzuen kopurua	13-14. Taldearen datu nagusiak
102-8	Zehaztu: Enplegatu-kopurua, lan-kontratuaren eta sexuaren arabera berezita. Lanaldi finkoa duten pertsonen kopurua, sexuaren eta kontratu-motaren arabera berezita. Plantillaren tamaina, enplegatuen, langile kontratadunen eta sexuaren arabera berezita. Adierazi erakundearen lanaren zati garrantzitsua juridikoki aintzatesitako norberaren konturako langileek edota enplegatu edo langile kontratadunek ez beste pertsona batzuek egiten duten; adibidez, kontratistek kontratatutako enplegatuek edo azpienplegatuek.	83-89. Beste magnitude batzuk-Pertsonak
102-9	Deskribatu erakundearen hornidura-sarea	76. Enpresa hornitzaileekiko harremanak
102-10	Azaldu azterketaren helburu den aldiaren erakundearen tamainan, egituraren, akziodunen jabetzan eta hornidura-katean izan diren aldaketa garrantzitsuak.	5-6. Gutuna 9-10. Egitura operatiboa 14-17. Estrategia eta arriskuaren gestioa 9. Partaidetzapeko enpresak 76. Enpresa hornitzaileekiko harremanak
102-11	Adierazi, dagokionean, nola heltzen dion erakundeak prebentzio-printzipioari.	14-17. Estrategia eta arriskuaren gestioa 17-20. Printzipioak eta gobernuak 26-27. Gestio-ikuspegia Arriskuak, oro har, Kontseilu Errektoreko Arrisku Batzordean eta Arriskuarekiko Grinaren Esparruan gestionatzen dira, eta urtean behin Zuhurtziazko Garrantziko Informazioan ematen dira. Ingurumen-arriskuak ISO 14001:2015:2015 ziurtagiria duen sisteman gestionatzen dira. Produktu berrien bezeroentzako arriskuak Produktuaren Batzordeak gestionatzen ditu.
102-12	Zerrendatu ekonomiari, ingurumenari edo gizarteari lotuta erakundeak babestu edo onartu dituen kartak, printzipioak eta bestelako kanpo-ekimenak.	67-69. LABORAL Kutxak ontzat emandako ekimenak
102-13	Egin erakundeak partaide den nazioko edo nazioarteko sustapen-elkarte eta -antolakundeen zerrenda.	
ESTRATEGIA		
102-14	Erakundeak erabakien arduradun nagusiaren adierazpena.	5-6. Gutuna
102-15	Inpaktu, arrisku eta aukera nagusiak.	14-17. Estrategia eta arriskuaren gestioa 31-33. Materialtasuna 28-29. Konpromisoak eta lorpenak 30-31. EGeko aginte-taula
ETIKA ETA ZINTZOTASUNA		
102-16	Deskribatu erakundearen balio, printzipio, estandar eta arauak.	11-12. Balioak, printzipioak, estandarrik eta jokabide-arauak
102-17	Deskribatu legezko jokabidea eta jokabide etikoa sustatzeko kanpo- eta barne-aholkularitzaren bideak; ildo beretik, deskribatu erakundearen zintzotasunari lotutako gaiak kontsultatzeko dauden bideak. Deskribatu etikarik gabeko edo legez kanpoko jokabideak salatze eta erakundearen zintzotasunari lotutako gaiak salatze berruko eta kanpoko bideak.	21-22-23. Ustelkeria eta eroskeria 38. Bezeroarentzako Arreta Zerbitzua
GOBERNANTZA		
102-18	Deskribatu erakundearen gobernu-egitura, gobernuko goi-organoko batzordeak ahanntzi gabe. Adierazi zer batzordek duten ekonomiari, ingurumenari eta gizarteari lotutako erabakiak hartzeko ardura.	9-10. Egitura operatiboa 17-20. Gobernu Korporatiboa 36-37. Elkarriketa bezeroekin 31-32. Materialtasun-analisia Ikusi Gobernu Korporatiboaren Txostena
102-19	Deskribatu zer prozesu erabiltzen duen gobernu-organoren ekonomiarik, ingurumenari eta gizarteari lotutako agintea goi-zuzendaritzaren eta langile jakin batzuen esku uzteko.	
102-20	Kontuak Kontseiluaren aurrean emateko prozesua.	
102-21	Interes-taldeei kontsultatzeko prozesuak.	
102-22	Deskribatu gobernu-organoren eta haren batzordeen osara.	
102-23	Gobernu-organoren izaera betearazlearen duen ala ez.	
102-24	Deskribatu gobernu-organoren eta haren batzordeetako kideak hautatu eta izendatzeko prozesuak, eta zer irizpide erabiltzen diren gobernu-organoren kideak izendatzeko.	Ikusi Gobernu Korporatiboaren Txostena
102-25	Deskribatu zer prozesu erabiltzen dituen organo gorenak sor litezkeen interes-gatazkak prebenitu eta gestionatzeko. Adierazi interes-taldeei jakinarazten ote dizkieten.	17-20. Gobernu Korporatiboa Ikusi Gobernu Korporatiboaren Txostena

	Gobernu-organo gorenak helburuak, balioak eta estrategia aukeratzean duen funtzioa	
102-26	Deskribatu zer eginkizun betetzen duten gobernu-organo gorenak eta goi-zuzendaritzak erakundearen misioaren, estrategien, politiken eta erakundearen ekonomia-, ingurumen- eta gizarte-inpaktuen xedeak, balioak eta adierazpenak garatu, onartu eta eguneratzen.	17-20. Gobernu Korporatiboa 11-12. Balioak, printzipioak, estandarrik eta jokabide-arauak Ikusi Gobernu Korporatiboaren Txostena
	Gobernu-organo gorenaren ezagutza kolektiboak	
102-27	Adierazi zer neurri hartu diren ekonomiari, ingurumenari eta gizarteari lotutako gaien harira gobernu-organo gorenaren ezagutza kolektiboak garatu eta hobetzeko.	21. Gobernu-organoen garapena
102-28	Deskribatu gobernu-organo gorenaren zer prozesu dauden ekonomiari, ingurumenari eta gizarteari lotutako gaien inguruko jarduerak ebaluatzen. Adierazi ebaluazioa independentea den eta zerbait behin egiten den. Adierazi autoebaluazioa den.	17-20. Gobernu Korporatiboa Ikusi Gobernu Korporatiboaren Txostena
102-29	Deskribatu gobernu-organo gorenaren eginkizuna ekonomiari, ingurumenari eta gizarteari lotutako inpaktu, arrisku eta aukerak identifikatu eta gestionatzen. Adierazi, halaber, zer eginkizun duen gobernu-organo gorenak arreta egokiko prozesuak ezartzen. Adierazi kontsultak egiten ote zaizkien interes-taldee, ekonomiari, ingurumenari eta gizarteari lotutako inpaktu, arrisku eta aukerak identifikatu eta gestionatzeko gobernu-organo gorenaren lanean erabiltzeko.	
102-30	Deskribatu gobernu-organo gorenak zer eginkizun duen, erakundeak ekonomiari, ingurumenari eta gizarteari lotutako gaietan erabiltzen dituen gestio-prozesuen eraginkortasuna aztertzen.	
102-31	Adierazi gobernu-organo gorenak zenbatean behin aztertzen dituen ekonomiari, ingurumenari eta gizarteari lotutako inpaktu, arrisku eta aukerak.	
	GOBERNU ORGANOK GORENAREN EGINKIZUNA JASANGARRITASUNARI BURUZKO TXOSTENA PRESTATZEN	
102-32	Adierazi zein den Iraunkortasun Txostena berrikusi eta onartzen duen, eta alderdi material guztiak islatuta agertzen direla ziurtatzen duen batzorderik edo kargurik garrantzitsuena.	17-20. Gobernu Korporatiboa
	GOBERNU-ORGANO GORENAREN EGINKIZUNA INGURUMENARI, EKONOMIARI ETA GIZARTEARI LOTUTAKO JARDUERA EBALUATZEN	
102-33	Deskribatu kezka garrantzitsuak gobernu-organo gorenari helarazteko prozesua.	17-20. Gobernu Korporatiboa
102-34	Adierazi gobernu-organo gorenari helarazi zaizkien gai garrantzitsuen izaera eta kopurua; deskribatu, halaber, horiek landu eta ebaluatzeke erabili diren bideak.	49. Elkarrizketa plantillarekin Kontseilu Errektoreari EGEari buruzko jardueren berri emateko urtean behingo txostenaren, jarduerak esanguratsuak jaso ziren.
	ORDAINSARIAK ETA PIZGARRIAK	
102-35	Deskribatu gobernu-organo gorenaren goi-zuzendaritzarako ordainsari-politikak. Lotu ordainsari-politikari eragiten dioten jarduerak irizpideak eta gobernu-organo gorenaren eta goi-zuzendaritzaren ekonomiari, ingurumenari eta gizarteari lotutako helburuak.	21. Gobernu-organoen ordainketa Ikusi Urteko Kontu Bateratuak, 33 or.
102-36	Deskribatu ordainsaria zehazteko prozesuak. Adierazi ordainsariak zehazteko aholkulariengana jotzen den, eta aholkulari horiek zuzendaritzatik independenteak diren. Adierazi ordainsarien alorreko aholkulari horiek erakundearekin izan dezaketen beste edozein harreman-mota.	56-57. Ordainsariaren gestioa 21. Gobernu-organoen ordainketa Ikusi Zuhurtziako Garrantziko Txostena.
102-37	Azaldtu nola eskatzen den eta kontuan hartzen den interes-taldeen iritzia ordainketaren harira, eta, dagokionean, erantsi politikari eta proposamenei buruzko bozketen emaitzak.	17-20. Gobernu Korporatiboa 56-57. Ordainsariaren gestioa
102-38	Kalkulatu erakundearen ondoen ordainduta dagoen pertsonaren urteko ordainsari osoaren eta plantilla osoaren (ondoan ordaindutako pertsonaren aintzat hartu barik) batez besteko urteko ordainsariaren arteko erlazioa.	56-57. Ordainsariaren gestioa
102-39	Kalkulatu erakundearen ondoen ordainduta dagoen pertsonaren urteko ordainsari osoaren ehuneko hazkundearen eta plantilla osoaren (ondoan ordaindutako pertsonaren aintzat hartu barik) batez besteko urteko ordainsariaren ehuneko hazkundearen arteko erlazioa.	

INTERES-TALDEEN PARTE-HARTZEA

102-40	Zerrendatu erakundeari lotutako interes-taldek.	28-29. Konpromisoak eta lorpenak Interes-taldek urtero hartzen dira kontuan, materialtasun-azterketa egiten denean. 31-33. Materialtasuna 36-37. Elkarrizketa bezeroekin 49. Elkarrizketa pertsonekin 49-50. Negoziazio kolektiboa 66. Elkarrizketa gizartearekin
102-41	Lan-hitzarmen kolektiboen bidez ezarritako enplegatuen ehunekoak.	
102-42	Adierazi zertan oinarritzen den interes-taldeen hautaketa.	
102-43	Deskribatu erakundearen interes-taldeen partaidetzari buruz duen ikuspegia, baita zer maiztasunekin lan egiten duen alderdi-mota eta -talde interesdunekin ere. Zehaztu, bestela, ia talderen batek berariaz hartu duen parte txostena prestatzeko prozesuan.	
102-44	Adierazi zer gai eta arazo sortu diren interes-taldeen partaidetzan, eta deskribatu erakundearen egindako ebaluazioa besteak beste bere txostenaren bidez. Zehaztu zer interes-taldek planteatu zuten funtsezko gai eta arazoetako bakoitza.	

ALDERDI MATERIALAK ETA ESTALDURA

102-45	Zerrendatu erakundearen finantzetako egoera-orri bateratuetan eta beste agiri baliokide batzuetan agertzen diren erakundeak. Adierazi erakundearen finantzetako egoera-orri bateratuetan eta beste agiri baliokide batzuetan agertzen diren erakunderen bat txostenaren agertzen ez den.	9. Partaidetzapeko enpresak
102-46	Deskribatu txostenaren edukia zehazteko jarraitu den prozesua eta alderdi bakoitzaren estaldura. Azaldtu nola ezarri diren txostenak prestatzeko printzipioak, txostenaren edukia zehazteko.	92. Txostenaren profila 31-33. Materialtasuna
102-47	Zerrendatu txostenaren edukia zehazteko prozesuan identifikatu ziren alderdi materialak.	31-33. Materialtasuna
102-48	Deskribatu aurreko txostenaren emandako informazioa berriz adieraztearen ondorioak eta kausak.	Txostenaren zehar deskribatu dira aldaketak.
102-49	Adierazi txosten honetako alderdi materialen irismenean eta estalduran aurreko txostenekin alderatuta egon diren aldaketa guztiak.	91. Txostenaren profila

102-50	Txostenak hartzen duen epealdia	2019. urtea
102-51	Azken txostenaren data (dagokionean).	2018ko txostena, 2019ko maiatzean argitaratua
102-52	Txostenak aurkezteko zikloa: urtean behin, bi urtean behin.	91. Txostenaren profila
102-53	Eman harremanetarako bide bat, txostenaren edukia harira sor litezkeen zalantzak argitzeko.	Webgunea: https://www.laboralkutxa.com ; helbide

		elektronikoa: rse@LABORALKutxa.com
	GRI INDIZEA	
102-54 102-55	Zehaztu Gidarekiko zer «adostasun» maila hautatu duzun. Zehaztu aukeratutako GRI indizea. Adierazi kanpoko egiaztapen-txostenaren erreferentzia, baldin eta txostenak egiaztapen hori jaso badu.	1. Azala 94-101. GRI adierazleak Azken orrialdea. Txostenaren edukia zehazteko prozesua eta AENORen egiaztapena
	EGIAZTAPENA	
102-56	Deskribatu erakundearen politika eta indarrean dauden jardunbidea, txostenaren kanpo-egiaztapenaren harira. Iraunkortasun Txostenari atxikitako egiaztapen-txostenaren aipatzen ez badira, adierazi kanpoko egiaztapenaren irismena eta oinarria. Deskribatu erakundearen eta egiaztapena egin duten enpresen artean dagoen harremana Adierazi gobernu-organoren edo goi-zuzendaritzak erakundearen Iraunkortasun Txostenaren kanpo-egiaztapena eskatzeko prozesuan parte hartu duten.	91. Txostenaren profila Finantzen Arearen zuzendariak ematen dio oniritzia txostena egiaztatze eskaerari.

GESTIO-IKUSPEGIA

103-1	Adierazi alderdi material bakoitzak erakundearen duen estaldura.	31-33. Materialtasuna 14-17. Estrategia eta arriskuaren gestioa
103-2 103-3	Gestio-ikuspegia eta bere osagaiak. Gestio-ikuspegiaren ebaluazioa.	13-14. Magnitude nagusiak 26-27/36/48-49/61-62/69-70. Gestio-ikuspegia 31-33. Materialtasuna 14-17. Estrategia eta arriskuaren gestioa

KATEGORIA: EKONOMIA

Alderdia: jardueraren ekonomia		
201-1	Sortutako eta banatutako balio ekonomiko zuzena.	14-15. Magnitude nagusiak
201-2	Klima-aldaketak eragindako finantza-ondorioak eta erakundearen jarduerarentzako bestelako arrisku eta aukerak.	38-41. Ingurumenarekin arduratsuek diren produktu eta zerbitzuak. 71-72. Gardentasuna erregai fosilekiko esposizioan 74-75. Klima-aldaketa
201-3	Prestazio-planetik eratorritako betebeharrak estaltzea.	56-57. Ordainsariaren gestioa 61. Kapitalizatutako itzulkin kooperatiboak
201-4	Gobernuaren erakundeek emandako laguntza ekonomikoak.	14. Dirulaguntzak
Alderdia: merkatuko presentzia		
202-1	Hasierako soldataren eta tokiko gutxieneko soldataren arteko erlazioa, sexuaren arabera.	56-57. Ordainsariaren gestioa
202-2	Tokiko komunitatetik datozen goi-zuzendarien ehunekoak.	15. Gobernu Korporatiboa
Alderdia: zeharkako ekonomia-eraginak		
203-1	Inbertsioak azpiegituran eta zerbitzu-motetan duen inpaktua eta garapena.	69-70. Ingurumenarekiko harremana 62-64. Gaztenpresa 14. Zergak eta tributuak
203-2	Zeharkako ondorio ekonomiko garrantzitsuak eta berorien irismena.	64-65. Zeharkako ekarpenak gizarteari
Alderdia: erosteko jardunbidea		
204-1	Eragiketa garrantzitsuak egiten diren lekuetan tokiko enpresa hornitzaileekin egindako gastuaren ehunekoak.	73. Magnitude nagusiak-Hornitzaileak

Alderdia: ustelkeriaren aurkako borroka

205-1	Ustelkeriarekin lotutako arriskuak ebaluatu zaizkien zentzuen ehunekoak eta kopuru osoa, eta antzemandako arriskuak.	21-23. Ustelkeria eta eroskeria
205-2	Ustelkeriaren aurkako borroka inguruan komunikatzeko eta gaitzeko politikak eta prozedurak.	53. Ustelkeriaren kontrako prozeduretako prestakuntza 21. Gobernu-organoren garapena 21-23. Ustelkeria eta eroskeria
205-3	Berretsitako kasuak eta hartutako neurriak.	21-23. Ustelkeria eta eroskeria 24. Araudia betearaztea

Alderdia: bidegabeko lehia

206-1	Bidegabeko lehiarekin, monopolio-jarduerekin eta lehia librearen aurkako jarduerekin zerikusia duten demandak guztira, eta horien ondorioak.	Txostenak barne hartzen dituen ekitaldietan ez da erreklamazioa edo ekintza judizialik izan.
-------	--	--

KATEGORIA: INGURUMENA

Alderdia: materialak		
301-1	ERABILITAKO materialak, pisuaren edo bolumenaren arabera.	73-74. Baliabideen erabilera jasangarria
301-2	Erabilitako birziklatutako materialen ehunekoak.	73-74. Baliabideen erabilera jasangarria
301-3	Balio-bizitzaren amaieran berreskuratzen diren produktu salduen eta bilgarrien ehunekoak, produktuaren kategoriararen arabera.	Finantza-produktuen alderdi materiala ez da esanguratsua.

Alderdia: energia

302-1	Barneko energia-kontsumoa.	73-74. Baliabideen erabilera jasangarria
302-2	Kanpoko energia-kontsumoa.	73-74. Baliabideen erabilera jasangarria 74-75. Klima-aldaketa
302-3	Energia-intentsitatea.	73-74. Baliabideen erabilera jasangarria
302-4	Energia-kontsumoa murriztea.	73-74. Baliabideen erabilera jasangarria
302-5	Produktu eta zerbitzuen energia-erabilera murriztea.	38-41. Ingurumenarekin arduratsuek diren produktu eta zerbitzuak.

Alderdia: ura

303-1	Ur-bilketa osoa, iturriaren arabera.	73-74. Baliabideen erabilera jasangarria
303-2	Ur-bilketen eragin handia jasan duten ur-iturriak.	Ez da eragindako ur-iturriak aurkitu
303-3	Ur birziklatuaren eta berrerabiliaren ehunekoak eta bolumena guztira.	Ura ez da ez birziklatzen ez berrerabiltzen.

Alderdia: biodibertsitatea

304-1	Instalazio operatibo propioak, errentan hartutakoak nahiz gestioatutakoak, biodibertsitateko balio handiko gune babestuetan (edo babestu gabetan) dauden edo halako guneak ondoan edo bertan dituztenak.	LABORAL Kutxaren finantza-jarduerak ez dio biodibertsitateari kalterik egiten, eta ez du eraginik babestutako guneetan.
304-2	Erakundearen jardueren, produktuen eta zerbitzuen ondorioz, babestutako guneetan edo babestu gabeko biodibertsitate handiko guneetan dauden inpakturik garrantzitsuenak.	LABORAL Kutxaren finantza-jarduerak ez dio biodibertsitateari kalterik egiten, eta ez du eraginik babestutako guneetan.
304-3	Habitat babestuak edo onera ekarriak.	
304-4	Natura Babesteko Nazioarteko Batasunaren Zerrenda Gorrian edo kontserbazio zerrenda nazionaletan dauden eta habitatak jardueren eraginpean dituzten espezieen kopurua, espeziearen desagertzeko arrisku-	

	mailaren arabera.	
Alderdia: isurtzeak		
305-1 305-2	Berotegi-efektuko gasen zuzeneko eta zeharkako isurtzeak guztira, pisuaren arabera.	74-75. Klima-aldaketa
305-3	Berotegi-efektuko gasen zeharkako beste isurtze batzuk, pisuaren arabera.	74-75. Klima-aldaketa
305-4	Berotegi-efektuko gasen isurtzeen intentsitatea.	89. Beste magnitude batzuk-Ingurumena
305-5	Berotegi-efektuko gasen isurtzeak murriztea.	69-70. Ingurumenarekiko harremana 74-75. Klima-aldaketa
305-6	Ozonoa agortzen duten substantzien isurtzeak.	Ez da ozonoa agortzen duen substantziarik ekoizten, inportatzen edo esportatzen.
305-7	NO, SO eta beste isuri atmosferiko garrantzitsu batzuk.	Halako isuriak aire girotuko sistemen emaitza dira, eta ez dira garrantzitsutzat jotzen.
Alderdia: efluenteak eta hondakinak		
306-1	Hondakin-uren isurtzea guztira, izaeraren eta helmugaren arabera.	72-73. Ekonomia zirkularra, eta hondakin prebentzioa eta gestioa
306-2	Gestionatutako hondakin pisua guztira, motaren eta tratatzeko bidearen arabera.	72-73. Ekonomia zirkularra, eta hondakin prebentzioa eta gestioa
306-3	Istripuz gertatutako isurtze nabarmenen kopuru osoa eta bolumena.	Ez da istripuz gertatutako isurtze nabarmenik antzeman.
306-4	Arriskutsutzat jotako hondakin garraiatu, inportatu, esportatu edo tratatuaren pisua, Basileako Itunaren sailkapenaren arabera —I., II., III. eta VIII. eranskinak—, eta nazioartean garraiatutako hondakin ehunekoak.	Ez da adierazle honetan zehaztutako hondakin-motarekin lanik egiten.
306-5	Erakundeak isuriek eta jariatzeak nabarmen eragindako ur-baliabideen eta horiei lotutako habitaten identifikazioa, tamaina, babes-egoera eta biodibertsitatearen balioa.	Ez da dibertsitatearen gaineko eraginik antzeman, ur-jarioen edo isurketa-uren ondorioz.
Alderdia: arauak betetzea		
307-1	Ingurumen-araudia ez betetzeagatik jarritako isun nabarmenen zenbatekoa eta zigor ez-monetarioen kopurua.	Txostenak barne hartzen dituen ekitaldietan, isun eta zehapenen kostua 0 €-koa izan da.
Alderdia: enpresa hornitzaileen ingurumen-ebaluazioa		
308-1	Ingurumen-irizpideen arabera aztertu ziren enpresa hornitzaile berrien ehunekoak.	76. Enpresa hornitzaileekiko harremanak
308-2	Hornikuntza-katean eragindako ingurumen-inpaktu negatibo garrantzitsuak, errealak eta potentzialak, eta horren inguruan hartutako neurriak.	
KATEGORIA: ENPLEGUA		
Alderdia: enplegua		
401-1	Kontratazio-kopurua eta tasa, eta enplegatuen batez besteko txandakatzeko-tasa, adinaren, sexuaren eta eskualdearen arabera.	83-89. Beste magnitude batzuk-Plantilla
401-2	Lanaldi osoko langileei bai baina aldi bateko langileei edo lanaldi erdian ari direnei eskaintzen ez zaizkien prestazio sozialak, jarduera-kokapen garrantzitsuen arabera.	60. Onura sozialak
401-3	Amatasun- edo aitatasun-baja hartu ondoren lanpostura itzultzearen eta lanpostuari eustearren maila, sexuaren arabera.	83-89. Beste magnitude batzuk-Plantilla
.....Alderdia: zuzendaritzaren eta langileen arteko harremanak		
402-1	Aldaketa operatiboak egin aurretik abisatzeko gutxieneko epea eta halakoak hitzarmen kolektiboetan sartzeko aukera.	Kooperatiban ez dago hitzarmen kolektiborik Berariaz zehaztuta ez badago ere barne-araudian eta barneko lan-arauetan bazkideen lanpostu-aldaketaz abisatzeko eperik, Kontseilu Sozialetik pasatu behar dira antolamenduko aldaketak edo aldaketa operatiboak.
Alderdia: laneko segurtasuna eta osasuna		
403-1	Laneko segurtasunaren eta osasunaren alorra kontrolatu eta horri buruzko aholkularitza eskaintzeko ezarri diren zuzendaritzaren eta langileen arteko laneko segurtasun- eta osasun-batzorde formaletan ordezkaritza duten langileen ehunekoak.	58-59. Laneko segurtasuna eta osasuna
403-2	Laneko absentismo-tasa, gaixotasun profesionalen tasa, galdutako egunak eta lanari lotuta hildakoak, eskualdearen arabera.	58-59. Laneko segurtasuna eta osasuna
403-3	Lanpostuan gaixotzeko arrisku edo gaixotze-tasa handia duten langileak.	Finantzetako jarduna dugunez, ez dago lan-gaixotasunik edo gaixotzeko arrisku nabarmenik.
403-4	Sindikatuak sinatutako hitzarmen formaletan aintzat hartu diren osasun- eta segurtasun-kontuak.	58-59. Laneko segurtasuna eta osasuna
Alderdia: gaitzea eta prestatzea		
404-1	Langile bakoitzak urtean prestatzera bideratzen dituen lanorduak, sexuaren eta kategoria profesionalaren arabera.	83-89. Beste magnitude batzuk-Plantilla
404-2	Gaitasunak gestioatzeko eta etengabe prestatzeko programak, langileen enplegarritasuna handitzen eta lanbide-karreraren amaiera bideratzen laguntzeko.	51-52. Etengabe prestatzeko programak
404-3	Aldian-aldian laneko jarduera eta garapena ebaluatzen zaizen langileen ehunekoak, sexuaren eta kategoria profesionalaren arabera.	52-53. Jardueraren kudeaketa-Bidean
Alderdia: aniztasuna eta aukera-berdintasuna		
405-1	Gobernu-organoko korporatiboaren eta plantillaren osara, sexuaren, adin-taldearen, gutxiengoetako partaidetzaren eta aniztasunaren inguruko bestelako adierazle batzuen arabera.	83-89. Beste magnitude batzuk-Plantilla 17-20. Gobernu Korporatiboa
405-2	Gizonezkoen eta emakumezkoen oinarriko soldaten arteko lotura, kategoria profesionalaren eta jarduera-kokapen garrantzitsuen arabera.	56-57. Ordainsariaren gestioa 83-89. Beste magnitude batzuk-Plantilla Lanpostu berdina soldata berdina du, gizona edo emakumea izan.
Alderdia: diskriminazioerik eza		
406-1	Diskriminazio-kasuen kopurua eta hartutako neurri zuzentzaileak.	Txostenaren estaldura-epean ez da diskriminazioari lotutako inolako gorabeherarik izan.
Alderdia: elkartzeko askatasuna eta negoziazio kolektiboa		
407-1	Elkartzeko askatasuna eta hitzarmen kolektiboaren babesa jasotzeko eskubidea urratuta edo mehatxupean egon daitezkeen zentro eta enpresa hornitzaile garrantzitsuak identifikatzea, eta eskubide horiek defendatzeko hartutako neurriak.	Bai LABORAL Kutxak bai haren enpresa hornitzaile ia guztiak Estatu Espainolean jarduten dute. Horrek esan nahi du, legeak hala aginduta, giza eskubideak errespetatu behar dituztela, besteak beste: bortxazko lanik ez egitea.
Alderdia: haurren lana		
408-1	Haur-esplotazioa gertatzeko arriskudun jarduerak hornitzen dituzten zentroak eta enpresak identifikatzea, eta esplotazioa deuseztatzea helburuz hartutako neurriak.	Bai LABORAL Kutxak bai haren enpresa hornitzaile ia guztiak Estatu Espainolean jarduten dute soilik. Horrek esan nahi du, legeak hala aginduta, giza eskubideak errespetatu behar dituztela, besteak beste: haurrak ez esplotatzea.

Alderdia: bortxazko lanak		
409-1	Bortxazko lanak eragiteko arrisku handiko zentro eta enpresa hornitzaileak, eta era guztiak bortxazko lanak deuseztatzea helburuz harturiko neurriak.	Bai LABORAL Kutxak bai haren enpresa hornitzaile ia guztiek Estatu Espainolean jarduten dute soilik. Horrek esan nahi du, legeak hala aginduta, giza eskubideak errespetatu behar dituztela, besteak beste: bortxazko lanak ez egitea.
Alderdia: segurtasun-neurriak		
410-1	Entitatearen eragiketean zerikusia duten giza eskubideen inguruko politikari eta prozedurari buruzko prestakuntza jaso duten segurtasuneko langileen ehunekoak.	LABORAL Kutxak baimenduriko kanpo-enpresen bitartez kontratatzen ditu segurtasuneko langileak, eta horiek arduratzen dira langile guzti-guztiei lanposturako behar duten prestakuntza osoa emateaz.
Alderdia: indigenen eskubideak		
411-1	Indigenen eskubideak urratu direneko kasuen kopurua, eta horien kontra hartutako neurriak.	Adierazle hori ezin zaio Entitateari aplikatu, LABORAL Kutxaren jardueraren eremua Espainiara mugatzen delako
Alderdia: ebaluazioa		
412-1	Giza eskubideen inguruko eragina aztertu edo ebaluatu zaien zentroen kopurua eta ehunekoak.	Ez da Entitatearen jarduerarik aztertu giza eskubideekin zerikusia duten alderdietan, horiek urratzeko arriskua oso txikia edo hutsala delako.
Alderdia: tokiko komunitateak		
413-1	Garapen-programak eta inpaktu-ebaluazioak ezarri zaizkien zentroen ehunekoak, eta tokiko komunitatearen parte-hartzea.	65-66. Mozkinen banaketa 31-33. Materialtasuna
413-2	Tokiko komunitateetan balizko edo benetako eragin negatibo nabarmenak izan dituzten eragiketa-zentroak.	Ez da tokiko komunitateetan balizko edo benetako eragin negatiboa izan duen jarduerarik aurkitu.
Alderdia: enpresa hornitzaileak giza eskubideei dagokienez ebaluatzea		
414-1	Gizarte-irizpideen arabera aztertutako enpresa hornitzaile berrien ehunekoak.	Enpresa hornitzaile eta azpikontratatisten azterketarik ez da egin, giza eskubideen arloan. Izan ere, hasiera batean, ez da hauteman erosketa-kopuruarengatik, jarduerarengatik edo kokapenarengatik giza eskubideetan arriskutsu izan litekeen enpresa hornitzailearik. Dena den, aurretiaz jasota dagoenez, LABORAL Kutxak aurrerapausoak eman nahi ditu hornitzaileak gizartearen eta ingurumenaren ikuspegitik aztertzeko sistema bat zehazten; sistema horrek koherentea izan behar du Mundu Itunarekin.
414-2	Gizartearen alorreko balizko edo benetako eragin negatibo nabarmenak hornidura-katean, eta hartutako neurriak.	
Alderdia: politika publikoa		
415-1	Politikako ekarpenen balioa, herrialdearen eta hartzailearen arabera.	61. Administrazio publikoekiko eta alderdi politikoeikiko harremanak
Alderdia: bezeroen osasuna eta segurtasuna		
416-1	Hobekuntzak egiteko asmoarekin osasunean eta segurtasunean duten eragina aztertu zaien produktu- eta zerbitzu-kategoria nabarmenen ehunekoak.	36. Bezeroekiko harremanak 42-43. Produktu eta zerbitzu arduratsua
416-2	Produktuek eta zerbitzuek bizi-zikloan zehar osasunean eta segurtasunean duten eraginaren alorreko arautegia edo borondatezko kodeak ez betetzeagatik sortutako gorabehera guztien kopurua, emaitza-motaren arabera xehatuta.	81. Zigorak 80-82. Bezeroarentzako Arreta Zerbitzua
.....Alderdia: produktu eta zerbitzuen etiketatzea		
417-1	Produktuen eta zerbitzuen alorreko informazioaren eta etiketatzearen inguruan erakundeko prozedurak behar duten informazio-mota, eta betekizun horien mende dauden produktu eta zerbitzu nabarmenen kategorien ehunekoak.	LABORAL Kutxako produktu eta zerbitzu guztiak Espainiako Bankuaren eta CNMVren araudiaren mende daude, informatzeko eta merkaturatzeko erari dagokionez. Horrek prozedura horien gardentasuna bermatzen du. Era berean, bezeroa babesten duen MIFID arautegia (saikapena, testa, informazioa...) aplikatzen da. 36-48. Bezeroekiko harremanak
417-2	Produktu eta zerbitzuen informazioari nahiz etiketazari buruzko arauen eta borondatezko kodeen ez-betetzeak guztira, emaitza-motaren arabera xehatuta.	81. Zigorak 80-82. Bezeroarentzako Arreta Zerbitzua
417-3	Marketin-komunikazioei (publizitateari, sustapenari eta babesletzari) buruzko arauen eta borondatezko kodeen ez-betetzeak guztira, emaitza-motaren arabera xehatuta.	81. Zigorak 80-82. Bezeroarentzako Arreta Zerbitzua
Alderdia: bezeroen pribatutasuna		
418-1	Bezeroen pribatutasuna urratzean eta datuen ihesean oinarritutako erreklaizazioen kopurua.	81. Zigorak 80-82. Bezeroarentzako Arreta Zerbitzua
Alderdia: Araudia betearaztea		
419-1	Produktuak eta zerbitzuak hornitu eta erabiltzearen alorreko arauak eta legeak ez betetzeak eragindako isun nabarmenen kostua.	81. Zigorak 80-82. Bezeroarentzako Arreta Zerbitzua 24. Araudia betearaztea
PRODUKTU-ZORROA		
FS1	Negozio-lineei aplikatutako ingurumenaren eta gizartearen alorretako politikak deskribatzea.	28-29. Konpromisoak eta lortpenak 62-64. Gaztenpresa Fundazioa 44-45. Inbertsio gizartearekiko arduratsua 69-75. Ingurumenarekiko harremana
FS2	Negozio-ildoetan aplikatzen diren eta deskribatu ditugun politiketako gizarte- eta ingurumen-arriskuak ebaluatu eta aukeratzeko prozeduren deskribapena.	49-52. Aniztasuna eta aukera-berdintasuna 40-41. Inbertsio gizartearekiko arduratsua 65. Ingurumenarekiko harremana
FS3	Bezeroek kontratu edo transakzioetan agertzen diren gizarte- eta ingurumen-baldintzak betetzen dituztela ziurtatzeko eta kontrolatzeko prozedurak deskribatzea.	Gure jardueraren eremua eta finantzatutako proiektuak aintzat hartuta, ez dago gure bezeroak kontrolatzeko eta haien jarduerari segimendua egiteko sistemarik.
FS4	Langileek gizarte- eta ingurumen-politikak eta horiek gauzatzeko prozedurak negozio-lineetan aplikatzeko dituzten gaitasunak hobetzeko prozedura(k) deskribatzea.	63-56. Ingurumenarekiko harremana
FS5	Bezeroekiko eta beste interes-talde batzuekiko harremanak deskribatzea, arriskuen eta aukeren alorrean.	36-37. Elkarrizketa bezeroekin 49. Elkarrizketa pertsonekin 66. Elkarrizketa gizarteekin
FS6	Negozio-linea bakoitzaren zorroaren ehunekoak, eskualdearen, tamainaren eta jardura-sektorearen arabera xehatuta.	12. Bulegoen banaketa geografikoa 36. Bezeroen magnitude nagusiak 80-82. Beste magnitude batzuk-Bezeroak
FS7	Negozio-linea bakoitzean gizarte-onura jakin bat lortzeko diseinatutako produktu eta zerbitzuen diru-balioa, gizarte-helburuen arabera xehatuta.	42-48. Gizarteekin arduratsua diren produktu eta zerbitzuak
FS8	Negozio-linea bakoitzean ingurumen-onura jakin bat lortzeko diseinatutako produktu eta zerbitzuen diru-balioa, ingurumen-helburuen arabera xehatuta.	46. Energia berriztagarrietarako kredituak
FS9	Gizarte- eta ingurumen-arriskua kudeatzeko politikari eta prozeduren ezarpen-maila ebaluatzeko ikuskaritzaren estaldura eta maiztasuna.	91. Txostenaren profila 53-56. Ingurumenarekiko harremana
FS10	Erakundeak gizarte- eta ingurumen-gaietan harremanak izan dituen bere zorroko enpresen ehunekoak eta kopurua.	36-37. Elkarrizketa bezeroekin 76. Enpresa hornitzaileekiko harremanak
FS11	Gizarte- eta ingurumen-screening positiboari edo negatiboari lotutako aktiboen ehunekoak.	71. Ingurumen-arriskuen ebaluazioa 44-45. Inbertsio gizartearekiko arduratsua
FS12	Gizarte- edo ingurumen-gaiei aplikatutako boto-politikak, erakunde informatzaileek horien gainean botoa emateko edo boto-aholkularitza eskaintzeko eskubideak dutenean.	Ez da aplikagarria, erakundearen tipologia eta forma juridikoa direla eta

FS13	Eremu hustuetan edo egoera ahulean dauden eremuetan finantza-zerbitzuetara heltzea, irismen-motaren arabera.	46. Finantza-zerbitzuetarako irisgarritasuna
FS14	Elbarritasunak edo eragozpenak dituen jendearen irisgarritasuna hobetzeko ekimenak.	46. Arkitektura-oztopoak eta Interneten eta telefono mugikorraren bidezko sarbidea
FS15	Produktu eta zerbitzu finantzarioak zuzentasunez diseinatu eta merkaturatzeko politikak.	LABORAL Kutxak arautegi estu-estua betetzen du, produktuak diseinatu eta merkaturatzeko. Gainera, Jokabide Kodea ere badu. 36-37. Bezeroekiko harremanak 38-41. Bezeroarekiko kudeaketa arduratsua
FS16	Finantza-kultura hedatzeko ekimenak, onuradun-motaren arabera xehatuta.	47-48. Finantza-kultura 68. Finantza-hezkuntza 62-64. Gaztenpresa Fundazioa 64-65. Zeharkako ekarpenak gizarteari

6.3. Txostenaren edukia zehazteko prozesua

Aurreko taulari jarraikiz, LABORAL Kutxak sakontzat aitortu du txosten hau, GRI Standards aplikatzeari dagokionez. Izan ere, horixe erakusten dute AENORek egindako kanpo-egiaztapenaren emaitzek. Ondoren, GRI Standards gidaren oinarriko edukiak non dauden adieraziko dugu.

6.4. AENORen egiaztapena

II. ERANSKINA

**GOBERNU KORPORATIBOAREN URTEKO TXOSTENA, MERKATU OFIZIALETAN NEGOZIATUTAKO BALOREAK JAULKITZEN DITUZTEN
AURREZKI-KUTXEZ EDO ESTATUKO MERKATARITZA-SOZIETATEEZ EDO ERAKUNDE PUBLIKOEZ BESTELAKO ERAKUNDEENA**

JAULKITZAILEAREN IDENTIFIKAZIO-DATUAK

Erreferentziako ekitaldiaren amaiera-data: [2019-12-31]

IFK: [F75076935]

Sozietatearen izena:

[CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CREDITO]

Egoitza soziala

[JOSE MARIA ARIZMENDIARRIETA PASEALEKUA, ZK.G., ARRASATE, GIPUZKOA]

**GOBERNU KORPORATIBOAREN URTEKO TXOSTENA, MERKATU OFIZIALETAN NEGOZIATUTAKO BALOREAK
JAILKITZEN DITUZTEN AURREZKI-KUTXEZ EDO ESTATUKO MERKATARITZA-SOZIETATEEZ EDO ERAKUNDE
PUBLIKOEZ BESTELAKO ERAKUNDEENA**

A. JABETZAREN EGITURA

A.1. Esan nor diren entitateko akziodunik edo partaiderik garrantzitsuenak, ekitaldiaren itxiera-datan:

Akziodunaren edo partaidearen izen soziala	Kapital sozialaren gaineko %-a
LAGUNARO EPSV	15,10

A.2. Adieraz itzazu, dagokionean, akziodunik edo partaiderik garrantzitsuenen artean egon litezkeen familiako, merkataritzako, kontratuko edo sozietateko harremanak (entitateak ezagutzen baditu), garrantzi txikikoak eta merkataritza-trafiko arruntak sortutakoak salbu utzita:

A.3. Adieraz itzazu, dagokionean, akziodunik edo partaiderik garrantzitsuenen eta entitatearen artean egon litezkeen merkataritzako, kontratuko edo sozietateko harremanak, garrantzi txikikoak eta merkataritza-trafiko arruntak sortutakoak salbu utzita:

A.4. Esazu estatutu, lege edo bestelakoetako murrizketarik badagoen, baloreak transmititzeko edo boto-eskubiderako. Zehazki, jakinarazi egin beharko da, sozietateak merkatuan dituen akzioak eskuratzearen bidez berori kontrolatzea eragozten duten edonolako murrizketak daudenean, eta sektoreko araudiari jarraikiz konpainiaren finantza-tresnen eskurapenari edo transmisioari aplikatzekoak diren aurretiazko baimen- edo jakinarazpen-erregimenak daudenean.

Bai

Ez

Murrizketen azalpena

Kooperatiben legerian agindutakoaren arabera, bazkide pertsona juridikoak ezin du kapitalaren % 20tik gorako partaidetzarik edo boto-eskubiderik izan. Orobat, bazkide pertsona fisikoak ezin du kapitalaren % 2,5etik gorako partaidetzarik edo boto-eskubiderik izan.

B. BATZAR NAGUSIA EDO PAREKO ORGANOA

B.1. Zerrenda itzazu estatutuetan ezarrita dauden batzar nagusiaren edo pareko organoaren eraketa-quorumak. Esan ezazu zertan ez duen antzik Kapital Sozietateen Legean (KSLan) aurreikusitako minimoen erregimenarekin edo aplikatu behar zaion araudiarekin.

Kooperatiben legerian ezarritakoari jarraikiz eta hartu beharreko erabakia edozein delarik ere, Batzar Nagusia lehen deialdian baliozki eratzat joko da, bazkideen erdia baino gehiago bertaratu edo ordezkatzan denean, eta, bigarren deialdian, bazkideen % 5 edo 100 bazkide gutxienez bertaratzan direnean.

B.2. Azal ezazu zein den sozietate-erabakiak hartzeko erregimena. Esan ezazu zertan ez duen antzik, KSLan aurreikusitako erregimenarekin edo aplikatu behar zaion araudiarekin.

Kooperatiben legeria aplikatuz, baliozki emandako botoen erdia baino gehiago behar izango da erabakiak hartzeko. Bat-egiteak, zatiketak, obligazioen eta beste balore batzuen jaulkipenak edota estatutuaren aldaketak egiteko, bertaratuta edo ordezkatuta dauden bazkideen botoen bi heren behar izango dira gutxienez.

B.3. Labur itzazu txosten honek aipagai duen ekitaldian batzar nagusiek edo pareko organoek hartutako erabakiak eta erabaki horien alde emandako botoen ehunekoak.

Ekitaldian, 2019ko apirilaren 6an egindako Batzar Nagusiak erabaki hauek hartu zituen, eta hauek izan ziren botoen ehunekoak:

- Hiru bazkide izendatzea, kasuan kasuko batzarraren akta onesteko (aho batez).
- Entitateari eta beraren talde bateratuari buruzko urteko kontuak eta kudeaketa-txostena onestea (aho batez).
- 2018ko Informazio Ez-finantzarioaren Txostena onartzea (aho batez).
- Kapital sozialerako interesak abonatzea (aho batez).
- Ekitaldiko soberakin erabilgarriak banatzea: % 10 Heziketako eta Sustapeneko Fondora, % 15 Kooperatiba arteko Fondo Sozialera, % 25 kooperatiba-itzulkinetara eta % 50 Nahitaezko Erreserba Fondora (aho batez).
- Heziketako eta Sustapeneko Fondotik % 15 bertan banatzea, % 17 banaketa orokorrerako uztea eta % 68 Mondragonen kooperatiba-erakundeak finantzatzeko eta Heziketako eta Kooperatiba arteko Sustapeneko Fondorako ekarpenetarako erabiltzea (aho batez).
- Bazkide berriek kapital sozialari egin beharreko ekarpenak eta sarrera-kuotak onestea (aho batez).
- 2019an kapital sozialerako ekarpenei abonatu beharreko interesa 2020ko Batzar Nagusiak zehaztuko duela finkatzea. Dena den, Kontseilu Errektoreak eskumena izango du zenbatekoak kontuan abonatzeko (aho batez).
- 2019ko ekitaldiko urteko kontuak ikuskatzeko Pricewaterhousecoopers izendatzea berriro (aho batez).
- Kontseilu Errektoreari baimena ematea, ordaindukoak, zedulak eta errenta finkoko beste balore batzuk jaulkitzeko (aho batez).
- Kontseilu Errektorearen zati bat berritzea (aho batez).

B.4. Adieraz ezazu ia ekitaldian egindako batzar nagusietan edo pareko organoetan egon den gai-zerrendako punturik akziodunek onartu ez dutenik.

Gai-zerrendan ez da egon bazkideek onartu gabeko punturik.

B.5. Adieraz ezazu entitatearen webgunearen helbidea, eta gobernu korporatiboari buruzko informaziora nola iristen den.

Gobernu Korporatiboaren edukira iristeko, entitatearen webgune orokorrean —www.laboralkutxa.eus— edo webgune korporatiboan —<http://korporatiboa.laboralkutxa.com>— sartu behar da eta «Gobernu korporatiboa eta ordainketa-politika» atalean klik egin.

B.6. Adieraz ezazu entitateak jaulkitako baloreen edukizailen sindikatuek, halakorik badago, bilerarik egin duten, txosten honek aipagai duen ekitaldian egindako bilerek zer xede izan duten eta zer erabaki nagusi hartu dituzten.

Ez da eratu entitateak jaulkitako baloreen edukizailen sindikaturik.

C. SOZIETATEKO ADMINISTRAZIOAREN EGITURA

C.1. Administrazio-kontseilua edo -organoa

C.1.1 Esan ezazu zein diren administrazio-organoko kontseilari edo kideen gehienezko eta gutxienezko kopuruak, estatutuetan aurreikusitakoaren arabera.

Organoko kontseilarien/kideen gehienezko kopurua	13
Organoko kontseilarien/kideen gutxienezko kopurua	12
Batzarrak edo biltzarrak finkatutako organoko kontseilarien/kideen kopurua	12

C.1.2 Bete ezazu administrazio-kontseiluko edo -organoko kideei eta haien izaerari buruzko taula hau.

Administrazio-organoko kontseilariaren/kidearen izena edo izen soziala	Ordezkarria	Azken izendapenaren eguna
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ		2019-09-30
MARÍA LAURA RODRÍGUEZ GONZÁLEZ		2019-09-30
ELENA ZARRAGA BILBAO		2019-09-30
RICARDO PÉREZ AGUADO		2019-09-30
AINHOA GALLASTEGUI MARTÍNEZ		2019-09-30
XABIER SAGARNA ARRIZABALAGA		2019-09-30
LUIS MARIA UGARTE AZPIRI		2017-07-27
PABLO LUIS BRINGAS VÉLEZ		2017-07-27
FRANCISCO JOSÉ DEAN PUEYO		2017-07-27
ITZIAR ELGARRESTA IBARRONDO		2017-07-27
MARÍA ESTHER KORTA ERRAZKIN		2017-07-27
NAGORE LARRABEITI LIBANO		2017-07-27

C.1.3 Aipa itzazu, dagokionean, entitatearen taldeko kide diren beste erakunde batzuetan administratzaileen, administratzaileen ordezkarien edo zuzendarien karguak betetzen dituzten administrazio-kontseiluko edo -organoko kideak.

Administrazio-organoko kontseilariaren/kidearen izena edo izen soziala	Taldeko erakundearen izen soziala	Kargua
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	SEGUROS LAGUN ARO SA	LEHENDAKARIA
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	SEGUROS LAGUN ARO VIDA SA	LEHENDAKARIA

C.1.4 Bete ezazu taula hau administrazio-kontseilua eta haren batzordeak osatzen dituzten kideen kopuruari buruzko informazioarekin, bai eta azken lau ekitaldietan izan duen bilakaerari buruzkoarekin ere.

	Kontseilari-kopurua							
	2019ko ekitaldia		2018ko ekitaldia		2017ko ekitaldia		2016ko ekitaldia	
	Kopurua	%	Kopurua	%	Kopurua	%	Kopurua	%
Administrazio Kontseilua	6	50,00	6	50,00	6	50,00	3	21,00
Ikuskaritza Batzordea	2	50,00	2	67,00	2	67,00	2	67,00
Izendapenen Batzordea	2	40,00	2	40,00	2	40,00	0	0,00
Ordainsarien Batzordea	2	40,00	2	40,00	2	40,00	0	0,00
Arrisku Batzordea	4	67,00	3	60,00	3	60,00	2	40,00

C.1.5 Esazu sozietateak baduen aniztasun-politikaren bat enpresaren administrazio-, zuzendaritza- eta gainbegiratze-organoentzat, kontuan hartzen dituen, adibidez, adina, generoa, desgaitasuna eta prestakuntza nahiz esperientzia profesionala. Kontu Ikuskaritzari buruzko Legearen definizioaren arabera, entitate txiki eta ertainek genero-aniztasunari buruz ezarritako duten politikaren berri eman beharko dute gutxienez.

- Bai
- Ez
- Politika partzialak

Erantzuna baiezkua bada, azal itzazu aniztasun-politika hori, berorren helburuak, aplikatzeko neurriak eta modua, eta ekitaldian lortutako emaitzak. Adierazi egin beharko dira, halaber, administrazio-organok eta Izendapenen eta Ordainketen Batzordeek hartu dituzten neurriak, kontseilarien eta administratzaileen presentzia orekatua eta ugaria izan dadin.

Sozietateak ez badu aniztasun-politikarik erabiltzen, azaldu arrazoiak.

Iritzi independenteak eta erabaki sendoak sustatzeko askotariko ikuspuntuak eta esperientziak ekarriko dituen kolektibo bat lortzearen, entitateak aniztasunaren alorreko politiken aginduei egiten die men, administrazio-organoko kideen eta funtsezko eginkizunen titularren egokitasuna ebaluatzeari buruzko gidalerroetan eta araudian ezarritakoari jarraituz. Ildo horretatik, profil akademikoa eta profesionala, generoa eta adina hartzen ditu aintzat, Kontseilu Errektorearen hautapen-, izendapen-, berritze- eta aniztasun-politikan eta ebaluazio- eta egokitasun-prozesuetan.

Esan beharra dago 2019ko abenduaren 31n ere gainditu egin dela ordezkartzarrik txikiena duen generorako ezarritako gutxienezko ehunekoak; izan ere, Kontseilu Errektoreko (kooperatibako administrazio-organoko gorenko) kideengan eutsi egin zaio 2017ko ekitaldian lortu zen genero-parekotasunari.

Era berean, goi-zuzendaritzako kideak hautatu, izendatu eta berritzearen alorrean, Funtsezko postuetarako ondorengotza-plana du Caja Laboralak. Bertan, ordezkatzeko diren postu kritikoak, ibilbide profesionalak eta jatorri-profilak identifikatzen dira, eta identifikatutako pertsonen garapen profesionalerako planak eta postu bakoitzerako ondorengotza-planak ezarri. Funtsezko postuak (ondorengotza-plana izateko modukoak) eta postu horietakoak etorkizunean ordezkatzeko gaitasuna duten pertsonak identifikatzeko, hainbat aldagai hartzen dira aintzat: prestakuntza, esperientzia eta ezagutza, zuzendaritzako ibilbidea, errendimenduaren historia, gaitasun eta trebetasun pertsonalak, entitatearekiko konpromisoa, potentziala eta abar.

2019an, izendapen berriak egin dira zuzendaritza-taldean, eta 2020ko urtarrilaren 1etik aurrera gauzatuko dira.

C.1.6 Bete ezazu administrazio-organoko kontseilari edo kideen ekitaldiko ordainsari agregatuari buruzko taula hau.

Ordainketaren kontzeptua	Mila eurokotan	
	Indibiduala	Taldekoa
Ordainsari finkoa	137	
Ordainsari aldakorra	30	
Dietak		
Beste ordainsari batzuk		
GUZTIRA	167	

C.1.7 Identifika itzazu administrazio-organoko kontseilari edo kide ez diren goi-zuzendaritzako kide exekutiboak, eta adieraz ezazu ekitaldian zehar horien alde sortutako ordainsarien kopuru osoa.

Izena edo izen soziala	Kargua
XABIER EGIBAR GAINZA	Zuzendari nagusia
OSCAR EGUSKIZA SIERRASESUMAGA	Arriskuen Areako zuzendaria
JOSU ARRAIZA MARTÍNEZ DE LAGRAN	Baliabideen Areako zuzendaria
IBON URGOITI URIOSTE	Negozio Garapenaren Areako zuzendaria
ADOLFO PLAZA IZAGUIRRE	Idazkaritza Nagusiko zuzendaria
NURIA AGUIRRE UNZUETA	Gestio Sozialeko zuzendaria
SUSANA ANDRÉS GORGOJO	Mendebaldeko zuzendari komertziala
JAVIER CORTAJARENA GOÑI	Ekiako zuzendari komertziala
JAVIER GORROÑO GOITIA ITURBE	Finantza Gestio zuzendaria
Goi-zuzendarien ordainketa guztira (mila eurokotan)	1.144

C.1.8 Esan ezazu batzordeko estatutuek edo araudiak administrazio-organoko kontseilari edo kideentzat agintaldi mugatua ezartzen duten ala ez.

- Bai
 Ez

C.1.9 Adieraz ezazu administrazio-kontseiluari edo -organoari formulatzeko aurkezten zaizkion urteko kontu indibidual eta bateratuak aurrez ziurtatuta dauden.

- Bai
 Ez

Zehaztu, dagokionean, administrazio-kontseiluak edo -organoak formula ditzan entitatearen urteko kontu indibidual eta bateratuak ziurtatu ditu(zt)en pertsona(k).

C.1.10 Azal ezazu, baldin badago, zer mekanismo duen administrazio-kontseiluak edo -organoak ezarrita, berak formulatutako kontu indibidual eta bateratuak auditoretza-txostenean salbuespenekin ez aurkezteko batzar nagusian edo pareko organoan.

Kontseilu Errektorearen araudiak Ikuskaritza Batzordea arautzen du, eta berari esleitzen dio finantza-informazio arautua prestatu eta aurkezteko prozesua ikuskatzeko eginkizuna. Ildo beretik, haren eginkizuna da barne-kontrolerako sistemen eraginkortasuna ikustatzea ere.

C.1.11 Kontseiluko edo administrazio-organoko idazkariak kontseilari-izaera du?

- [] Bai
 [] Ez

C.1.12 Adieraz ezazu, baldin badago, zer mekanismo dagoen ezarrita kanpoko auditorearen, finantza-analisten, inbertsioko bankuen eta kalifikazio-agentzien independentzia bermatzeko, eta azaldu legezko aurreikuspenak nola ezarri diren praktikan.

Kontseilu Errektorearen araudiak Ikuskaritza Batzordea arautzen du, eta berari esleitzen dio kontu-ikuskariekin edo auditoretza-sozietateekin harremanak lotu eta euren independentzia arriskuan jar lezaketen gaien inguruko informazioa jasotzeko eginkizuna. Independentia direla idatziz berresteko eskatzen zaie urtean behin. Zentzu horretan, kontu-auditoretzaren txostena egin aurretik, barne-auditorearen independentzia berresten duen txostena egin du Ikuskaritza Batzordeak.

C.2. Administrazio-kontseiluko edo -organoko batzordeak

C.2.1 Zerrenda itzazu administrazio-kontseiluko edo -organoko batzordeak.

Batzordearen izena	Kide-kopurua
IKUSKARITZA BATZORDEA	4
IZENDAPENEN BATZORDEA	5
ORDAINSARIEN BATZORDEA	5
ARRISKU BATZORDEA	6

C.2.2 Zerrenda itzazu administrazio-kontseiluko edo -organoko batzorde guztiak, horietako kideak eta partaide dituen kontseilari exekutibo, dominikal, independente eta kanpokoaren proportzioa. Kapital-sozietatearen egitura juridikoa ez duten entitateek ez dute beteko kontseilariaren kategoria dagokion taulan, eta, testuaren atalean, kontseilari bakoitzaren kategoria azalduko dute, aintzat hartuta, batetik, beraien araubide juridikoa eta, bestetik, horiek ikuskaritza-batzordea eta izendapenena nahiz ordainsariena eratzeko baldintzak nola betetzen dituzten.

Ikuskaritza Batzordea		
Izena	Kargua	Kategoria
NAGORE LARRABEITI LIBANO	LEHENDAKARIA	
ELENA ZARRAGA BILBAO	KIDEA	
RICARDO PÉREZ AGUADO	KIDEA	
XABIER SAGARNA ARRIZABALAGA	KIDEA	

Kontseilari exekutiboaren %-a	0,00
Kontseilari dominikalen %-a	0,00
Kontseilari independenteen %-a	0,00
Kanpoko beste batzuen %-a	0,00
Bilera-kopurua	10

Azal itzazu komisiu honek esleituta dituen eginkizunak, barne hartuta, dagokionean, legeak ezarritakoez gainerakoak, eta deskribatu berorren prozedurak eta antolatzeak eta funtzionatzeko arauak. Eginkizun bakoitzerako, adierazi ekitaldiko jarduketarik garrantzitsuenak eta nola bideratu duen legean, estatutuetan edo bestelako gizarte-hitzarmen batzuetan esleituta dituen eginkizunetako bakoitza.

Ikuskaritza Batzordearen eginkizun bereziak estatutuetan (36 bederatzi artikuluan) jasotakoak dira, hau da:

- a) Batzar Nagusian argibideak ematea, bazkideek beraren eskumeneko gaietan proposatzen dituzten arloei buruz.
- b) Kanpoko kontu-auditoreak izendatu, karguberritu edo kargugabetzeko proposamena Kontseilu Errektoreari luzatzea, Batzar Nagusiaren esanetara jartzeko.
- c) Barne-ikuskaritzako zerbitzuak gainbegiratzea.
- d) Sozietatearen finantza-informazioko prozesua eta barne-kontrolerako sistemak ezagutzea.
- e) Kanpoko auditoreekin harremanetan egotea, haien independentzia arriskuan jar dezaketen gaien eta kontu-auditoretzaren prozesuarekin zerikusia duten gainerakoen berri jasotzeko. Kontu-auditoretzaren alorreko legerian eta auditoretzako arau teknikoetan aurreikusita dauden gainerako jakinarazpenak ere jasoko ditu. Edonola ere, entitatearekiko edo hari zuzenean edo zeharka atxikitako entitateekiko independentziari buruzko jakinarazpen idatzia jaso beharko dute, urtean behin, kontu-auditoreen aldetik. Bestalde, auditoretza-araudian xedatutakoari jarraikiz erakunde horiei emandako edonolako aparteko zerbitzuei buruzko informazioa ere jasoko dute.
- f) Kontu-auditoretzaren txostena argitaratu aurretik, kontu-auditoreen edo auditoretza-sozietateen independentziari buruzko irizpena jasoko duen txostena argitaratzea, urtean behin. Txosten horretan azaldu egin beharko dira aurreko atalean aipatu diren aparteko zerbitzuak.

Era berean, Kontseilu Errektorearen Erregelamenduaren 10.3 artikulua araberak, araututako finantza-informazioa sortu eta aurkezteko prozesua gainbegiratzeaz arduratuko da, bai eta jokabide-kodeak eta gobernu korporatiboaren arauak betetzen diren gainbegiratzeaz ere.

Estatutu sozialen araberak, Ikuskaritza Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deitu edo edozein kidek eskatuz gero. Kide bakoitzak boto bat izango du, erabakiak gehiengo soiluz hartuko dira eta berdinketak lehendakariaren botoak ebatziko ditu.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriari dagokionez, Nagore Larrabeiti (batzordeburua), Elena Zárraga eta Xabier Sagarna kontseilari independenteak dira (kide guztien % 75) eta Ricardo Pérez kontseilari lan-bazkidea da (kide guztien % 25). Ez dago ez kontseilari dominikalik ez exekutiborik batzordean.

Entitatean lan-bazkide gisa diharduen eta goi-zuzendaritzako eginkizunik ez duen kontseilaria da kontseilari lan-bazkidea.

Hauek dira Ikuskaritza Batzordeak 2019an zehar izan dituen esku-hartzerik garrantzitsuenak:

- Caja Laboralak argitaratutako finantza-informazioa prestatu eta aurkezteko prozesua gainbegiratu du, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren deskarguen bidez. Egiatzapen hauek dira nabarmenenak:
 - Entitateak egindako urteko kontu indibidual eta bateratuak eta dagozkion kudeaketa-txostenak berrikustea.
 - Espainiako Bankuari bidalitako hiruhilekoko finantzetako egoera-orri publiko bateratuak berrikustea.
 - Entitateak sei hilean behin argitaratzen duen merkaturako gardentasun-informazioa berrikustea.
 - Espainiako Bankuari bidalitako baliabide propioen aitortpena sei hilean behin berrikustea.
 - Entitateak argitaratutako zuhurtziatzko garrantziko informazioa berrikustea.
- Finantza-informazioaren barne-kontrolerako sistema (FIBKS) gainbegiratu du, Barne Ikuskaritzako Departamentuak ezarritako berrikuspen-prozedurari jarraikiz.
- Caja Laboralak argitaratutako finantza-informazioa prestatu eta aurkezteko prozesua gainbegiratu du, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren deskarguen bidez. Egiatzapen hauek dira nabarmenenak:
 - Recovery Plana egin eta aurkezteko prozesua gainbegiratu du.
 - Barne Ikuskaritzaren eginkizuna gainbegiratu eta ebaluatu du, haren independentzia eta eraginkortasuna zainduz eta Barne Ikuskaritzako Departamentuak egindako jardueren gaineko informazioa jasoz aldi behin.
 - Erabaki du kontu-auditorearen jarduna ebaluatu ostean kanpo-auditoretzako kontratua luza dezala proposatzea Kontseilu Errektoreari, Batzar Nagusiaren esanetara jartzeko.
- Kanpo-auditoretzaren emaitzari jarraipena egin dio, kanpo-auditoreekin bilerak egin ditu eta garrantzi berezirikotzat jotako alderdiak aztertu eta berrikusi ditu.
- Kanpo-ikuskarrien independentzia berresten duen iritzia eman du, kontu-auditoretzaren txostenak argitaratu aurretik.
- Entitateak kanpo-auditoreekin kontratatzea proposatutako bestelako zerbitzuak ebaluatu eta, zegokienean, onetsi egin ditu.

Esan ezazu Ikuskaritza Batzordeko zer kontseilari izendatu diren beraien kontabilitateko, auditoretzako edo bietako ezagutzak eta esperientzia aintzat hartuta, eta adierazi batzorde horretako lehendakaria zer datatan izendatu den.

Esperientziadun kontseilarien izenak	ELENA ZARRAGA BILBAO RICARDO PÉREZ AGUADO
Lehendakaria izendatzeko data	2019-01-04

Izendapenen Batzordea		
Izena	Kargua	Kategoria
ITZIAR ELGARRESTA IBARRONDO	LEHENDAKARIA	
PABLO LUIS BRINGAS VÉLEZ	KIDEA	
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	KIDEA	
FRANCISCO JOSÉ DEAN PUEYO	KIDEA	
MARÍA ESTHER KORTA ERRAZKIN	KIDEA	

Kontseilari exekutiboen %-a	0,00
Kontseilari dominikalen %-a	0,00
Kontseilari independenteen %-a	0,00
Kanpoko beste batzuen %-a	0,00
Bilera-kopurua	10

Azal itzazu batzorde honek esleituta dituen eginkizunak, barne hartuta, dagokionean, legeak ezarritakoez gainerakoak, eta deskribatu berorren prozedurak eta antolatze eta funtzionatzeko arauak. Eginkizun bakoitzerako, adierazi ekitaldiko jarduketarik garrantzitsuenak eta nola bideratu duen legean, estatutuetan edo bestelako gizarte-hitzarmen batzuetan esleituta dituen eginkizunetako bakoitza.

2016ko apirilaren 26ko Kontseilu Errektoreak erabaki zuen Izendapenen Batzordea eta Ordainsarien Batzordea formalki bereiztea eta Kontseilu Errektorearen Erregelamenduko 11. artikulua aldatzea.

Izendapenen Batzordearen zeregin bereziak Kontseilu Errektorearen araudian (11.b artikuluan) daude jasota; hauek dira:

- Kontseilu Errektoreko postu hutsak hornitzeko hautagaiak bilatu eta gomendatzea, Kontseilu Errektoreak edo Batzar Nagusiak onets ditzan.
- Kontseilu Errektorearen ezagutzen, gaitasunaren, aniztasunaren eta esperientziaren oreka ebaluatzea eta izendapen zehatz baterako behar diren eginkizunak eta gaitasunak deskribatzea, bai eta lanpostua betetzeko aurreikusitako dedikazioa balioztatzea ere.
- Aldian behin (urtean behin gutxienez), Kontseilu Errektorearen egitura, tamaina, eraketa eta jarduketa aztertzea eta egin beharreko aldaketak gomendatzea.
- Aldian behin (urtean behin gutxienez), Kontseilu Errektorearen eta bertako kideen egokitasuna aztertzea eta ondorioak Kontseilu Errektoreari jakinaraztea.
- Aldian behin, Kontseilu Errektoreak goi-zuzendaritzako kideak hautatu eta izendatzeko jorratzen duen politika berrikustea eta gomendioak ematea.
- Kontseilariak eta Funtsezko Langileak Hautatzeko eta horien Egokitasuna Ebaluatze Prozedurari buruzko Eskuliburuan esleituriko eginkizunak.
- Kontseilu Errektorean ordezkariarik txikiena duen sexuarentzako ordezkari-tza-helburua finkatzea eta helburu horretara iristeko orientabideak lantzea.

Erregelamenduaren arabera, Izendapenen Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deitzen badu, bere kabuz edo edozein kidek eskatuta. Kide bakoitzak boto bat izango du, erabakiak gehiengo soilez hartuko dira eta berdinketak lehendakariaren botoak ebatziko ditu.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriari dagokionez, Itziar Elgarresta (batzordeburua) eta Esther Korta kontseilari independenteak dira (kide guztien % 40), Pablo Luis Bringas eta Francisco José Dean kontseilari lan-bazkideak dira (kide guztien % 40) eta Txomin García kanpoko kontseilaria da (kide guztien % 20). Ez dago ez kontseilari dominikalik ez exekutiborik batzordean.

Entitatean lan-bazkide gisa diharduen eta goi-zuzendaritzako eginkizunik ez duen kontseilaria da kontseilari lan-bazkidea.

Kanpoko kontseilari esaten zaio gainerako kategorietan sartzeko baldintzak betetzen ez dituen kontseilariari.

Hauek dira Izendapenen Batzordeak 2019an zehar izan dituen esku-hartzerik garrantzitsuenak:

- Kontseilu Errektoreko eta Zuzendaritza Nagusiko kideen eta funtsezko eginkizunen titularren egokitasuna etengabe aztertzea eta Kontseilu Errektorearen ezagutzen, gaitasunaren, aniztasunaren eta esperientziaren oreka ebaluatzea.
- Kontseilu Errektoreak goi-zuzendaritzako kideak hautatu, izendatu eta ordezkatzeko jorratzen duen politika berrikustea.
- Egokitasun-azterketa egin ostean izendapenak proposatzea.
- 2019an izendatutako goi-zuzendaritzako kideak hautatu eta izendatzeko prozedura nola aplikatu den aztertzea.
- Kontseilu Errektorearen hautapen-, izendapen-, berritze- eta aniztasun-politika eguneratzea.
- Kontseilari berriak izendatzeko hauteskunde-prozesua koordinatzea.
- Kontseilu Errektorera hautagaien egokitasuna ebaluatzea eta Kontseilu Errektorera gomendioen txostena egitea.
- Barne-prozeduretan CNMVren 1/2019 Gida Teknikoa ezartzea, Izendapenen eta Ordainsarien Batzordeei buruzkoa.
- Kontseilariak eta Funtsezko Eginkizunen Titularrak Hautatzeko eta horien Egokitasuna Ebaluatzeko Prozedurari buruzko Eskuliburua eguneratzea.
- Kontseilu Errektorera prestakuntza-ekintzak proposatzea.

Ordainsarien Batzordea		
Izena	Kargua	Kategoria
MARÍA ESTHER KORTA ERRAZKIN	LEHENDAKARIA	
PABLO LUIS BRINGAS VÉLEZ	KIDEA	
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	KIDEA	
FRANCISCO JOSÉ DEAN PUEYO	KIDEA	
ITZIAR ELGARRESTA IBARRONDO	KIDEA	

Kontseilari exekutiboan %-a	0,00
Kontseilari dominikalen %-a	0,00
Kontseilari independenteen %-a	0,00
Kanpoko beste batzuen %-a	0,00
Bilera-kopurua	8

Azal itzazu batzorde honek esleituta dituen eginkizunak, bai eta berorren antolamendurako eta funtzionamendurako prozedurak eta arauak ere. Eginkizun bakoitzerako, adierazi ekitaldiko jarduketarik garrantzitsuenak eta nola bideratu duen legean, estatutuetan edo bestelako gizarte-hitzarmen batzuetan esleituta dituen eginkizunetako bakoitza.

2016ko apirilaren 26ko Kontseilu Errektoreak erabaki zuen Izendapenen Batzordea eta Ordainsarien Batzordea formalki bereiztea eta Kontseilu Errektorearen Erregelamenduko 11. artikulua aldatzea.

Ordainsarien Batzordearen zeregin bereziak Kontseilu Errektorearen araudian (11.c artikuluan) daude jasota; hauek dira:

- Entitatean aplikatu beharreko ordainketa-politika orokorra Kontseilu Errektoreari proposatzea eta Kontseilu Errektoreak ordainsarien inguruan hartu beharreko erabakiak prestatzea, baita entitatearen arriskuan eta arriskuen gestioan eragiten dutenak ere.
- Kontseilu Errektorea informatzea identifikaturiko kolektiboko zuzendarien ordainsari-politikari buruz; kontseilarien (izaera horregatik ordainsaririk jasotzen badute), zuzendari nagusiaren eta antzekoen ordainsari-politika orokorrari buruz; eta eginkizun exekutiboak dituzten Kontseilu Errektoreko kideen gainerako kontratuzko baldintzei buruz.
- Ordainsari-politika aplikatzearen inguruko urteko ebaluazio independentea (barnekoa edo kanpoko) egiten dela bermatzea.
- Entitatean ezarritako ordainsari-politika betetzen dela zaintzea eta, aldi behin, identifikaturiko kolektiboko zuzendarien, kontseilarien (izaera

horregatik ordainsaririk jasotzen badute), zuzendari nagusiaren eta antzekoen ordainsari-politika berrikustea.

- Indarrean dagoen legeriak eta estatutu sozialek finkaturiko gainerako eginkizunak betetzea, baita Kontseilu Errektorearen erabakiz esleiturikoak ere.

Erregelamenduaren arabera, Ordainsarien Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deitzen badu, bere kabuz edo edozein kidek eskatuta. Kide bakoitzak boto bat izango du, erabakiak gehiengo soilez hartuko dira eta berdinketak lehendakariaren botoak ebatziko ditu.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriari dagokionez, Itziar Elgarresta (batzordeburua) eta Esther Korta kontseilari independenteak dira (kide guztien 40%), Pablo Luis Bringas eta Francisco José Dean kontseilari lan-bazkideak dira (kide guztien 40%) eta Txomin García kanpoko kontseilaria da (kide guztien 20%). Ez dago ez kontseilari dominikalik ez exekutiborik batzordean.

Entitatean lan-bazkide gisa diharduen eta goi-zuzendaritzako eginkizunik ez duen kontseilaria da kontseilari lan-bazkidea.

Kanpoko kontseilari esaten zaio gainerako kategorietan sartzeko baldintzak betetzen ez dituen kontseilariari.

Hauek dira Ordainsarien Batzordeak 2019an zehar izan dituen esku-hartzerik garrantzitsuenak:

- Kontseilu Errektorearen ordainsari-politikari buruzko txostena egitea, Batzar Nagusian onesteko.
- Kontseilu Errektoreari ordainsari-proposamen ezberdinen berri ematea.
- Identifikaturiko kolektiboari 2018ko ekitaldiko ordainketa aldakor indibiduala (OAIa) aplikatzeko proposatzea.
- Identifikaturiko kolektiboarentzako 2019rako OAIaren helburuak formulatzeko proposatzea.
- 2019ko ekitaldirako Ordainsari Aldakor Indibidualaren araudia proposatzea.
- Identifikaturiko kolektiboaren osaera zehaztea eta VIII. eranskina aurkeztea.
- Ordainsari-politikaren urteko txostena egitea, Kontseilu Errektoreak onesteko.
- Caja Laboralaren ordainsari-politikan Higiezin Kredituko Kontratuen Legeak (HKKLak) duen eragina aztertzea.
- Barne-prozeduretan CNMVren 1/2019 Gida Teknikoa ezartzea, Izendapenen eta Ordainsarien Batzordeei buruzkoa.

Arrisku Batzordea		
Izena	Kargua	Kategoria
ELENA ZARRAGA BILBAO	LEHENDAKARIA	
NAGORE LARRABEITI LIBANO	KIDEA	
LUIS MARIA UGARTE AZPIRI	KIDEA	
TXOMIN GARCIA HERNANDEZ	KIDEA	
AINHOA GALLASTEGUI MARTÍNEZ	KIDEA	
MARÍA LAURA RODRÍGUEZ GONZÁLEZ	KIDEA	

Kontseilari exekutiboen %-a	0,00
Kontseilari dominikalen %-a	0,00
Kontseilari independenteen %-a	0,00
Kanpoko beste batzuen %-a	0,00
Bilera-kopurua	7

Azal itzazu batzorde honek esleituta dituen eginkizunak, bai eta berorren antolamendurako eta funtzionamendurako prozedurak eta arauak ere. Eginkizun bakoitzerako, adierazi ekitaldiko jarduketarik garrantzitsuenak eta nola bideratu duen legean, estatutuetan edo bestelako gizarte-hitzarmen batzuetan esleituta dituen eginkizunetako bakoitza.

Arrisku Batzordearen zeregin bereziak Kontseilu Errektorearen araudian (11 bis artikuluan) daude jasota; hauek dira:

- Kontseilu Errektoreari aholku ematea, entitatearen egungo eta etorkizuneko arriskuarekiko joera orokorrari eta arlo horretarako estrategiari buruz, eta laguntzea estrategia hori aplikatzen eta entitateari eragiten dioten edo eragin diezaioketen arriskuak gestionatu, gainbegiratu eta murrizteko politika zehatzak zaintzen.
- Egiaztatzea bezeroei eskainitako aktiboen eta pasiboen prezio-politikak aintzat hartzen dituela entitatearen enpresa-eredua eta arrisku-estrategia. Bestela, hori ordezkatzeko plan bat aurkeztea Kontseilu Errektoreari.
- Kontseilu Errektoreari aholku ematea, entitatearen arrisku guztiak gestionatu eta gainbegiratzeko.
- Kontseilu Errektoreari aholku ematea, *stress test*aren inguruan eta arriskuen alorrean kapitalaren plangintza egiten.
- Arriskuak gestionatzeko eta barne-antolamenduaren eraginkortasunerako baliabide egokiak esleitzen direla zaintzea.
- Kontseilu Errektorearen eta erakundearen artean arriskuen inguruko informazio-kanal eraginkorrek daudela zaintzea, eta batzordeak berak eta Kontseilu Errektoreak arriskuei buruz jaso beharreko informazioaren izaera, kopurua, formatua eta maiztasuna zehaztea, Kontseilu Errektorearekin batera.
- Aktiboen balioztapena, kredituen kanpo-kalifikazioen erabilera eta arriskuei buruzko barne-ereduak ikuskatzea.
- Ordainsari-politika eta -jardunbide arrazoizkoak ezartzen laguntzea. Aztertzea ea ordainketa-sisteman aurreikusitako pizgarrien politikak aintzat hartzen dituen arriskua, kapitala, likidezia eta irabazien probabilitatea eta aukera.

Erregelamenduaren arabera, Arriskuen Batzordeak behar adina bilera egingo ditu, lehendakariak deitzen badu, bere kabuz edo edozein kidek eskatuta. Kide bakoitzak boto bat izango du, erabakiak gehiengo soilez hartuko dira eta berdinketak lehendakariaren botoak ebatziko ditu.

Batzordea osatzen duten kontseilarien kategoriari dagokionez, Elena Zárraga (batzordeburua), Nagore Larrabeiti eta María Laura Rodríguez kontseilari independenteak dira (kide guztien % 50), Ainhoa Gallastegui kontseilari lan-bazkidea da (kide guztien % 17), Txomin García kanpoko kontseilaria da (kide guztien % 17) eta Luis Mª Ugarte kontseilari dominikala da (kide guztien % 17). Ez dago kontseilari exekutiborik batzordean.

Entitatean lan-bazkide gisa diharduen eta goi-zuzendaritzako eginkizunik ez duen kontseilaria da kontseilari lan-bazkidea.

Kanpoko kontseilari esaten zaio gainerako kategorietan sartzeko baldintzak betetzen ez dituen kontseilariari.

2019ko jarduerari dagokionez, Arrisku Batzordeak honako hauek egin ditu bere eginkizunen baitan:

- Arrisku guztien segimenduaz eta kontrolaz arduratu, Aktiboen eta Pasiboen Batzordearen (APBren) hiruhilekoko deskarguen bidez.
- Arriskuen gaineko eskuliburu eta politiketako aldaketak aztertu eta balidatu.
- Arrisku-mota bakoitzerako mugen eta eskumenen eguneratzea aztertu eta balidatu.
- 2018ko Kapitalaren Autoebaluazio Txostena (KAT) aztertu eta balidatu.
- *Recovery Plana* aztertu eta balidatu.
- Arriskuarekiko Grinaren Esparrua (RAF), grinaren urteko deklarazioa (RAS) —jarraipena eginez— eta *stress testing*aren metodologia eta agertokia aztertu eta balidatu.
- Formalizatutako eragiketen prezioek eragiketaren kostua gaintzen dutela kontrolatzeko eragiketa aztertu eta balidatu, IX. eranskinari jarraikiz.
- Ordainsari-politikaren proposamena aztertu eta baliozkotu.
- Plan Estrategikoa aztertu eta balidatu, arriskuei dagokienetan.

D. ERAGIKETA LOTUAK ETA TALDE BARRUKO ERAGIKETAK

- D.1. Zerrenda itzazu entitatearen edo berorren taldeko entitateen eta akziodunen, bazkide kooperatibisten nahiz jabetza-eskubideen titularren edota entitatean pareko izaera duen beste edozeinen artean egindako eragiketak.
- D.2. Zerrenda itzazu entitatearen edo berorren taldeko entitateen eta administratzaileen nahiz administrazio-organoko kideen edo entitateko zuzendaritzako kideen artean egindako eragiketak.
- D.3. Zerrenda itzazu talde barruan egindako eragiketak.
- D.4. Zehaztu itzazu zer mekanismo dauden ezarrita entitatearen edo berorren taldearen eta kontseilarien edo administrazio-organoko kideen nahiz zuzendarien arteko interes-gatazkak antzeman, zehaztu eta konpontzeko.

Hainbat bazkideren edo hirugarrenen mesedetan Caja Laboralaren interesak urratzen dituzten Batzar Nagusiaren eta Kontseilu Errektorearen akordioak aurkaratzeko aukera eskaintzen du legeak, eta aplikagarriak dira, halaber, gerta litezkeen interes-gatazken inguruko arau berezi hauek:

a) Arrisku-politikari buruzko eskuliburuaren 8. atalari jarraikiz, eta irizpide orokor gisa, Kontseilu Errektoreko kide guztiek, zuzendari nagusiak, horien senitartekoek (bigarren mailaraino) eta lotutako sozietateek planteatutako arrisku-eragiketa guztiek berrespen zentralizatua beharko dute, eta Kontseilu Errektoreak onartu eta berretsi beharko ditu. Espainiako Bankuaren 2/2016 Zirkularraren, gainbegiratzeari eta kaudimenari buruzkoaren, 35. arauan ezarritako muga eta baldintzak gainditzen dituzten kasuetarako, baimena eskatu beharko zaio Espainiako Bankuari, eta, bestela, jakinarazi egin beharko dira berehala.

b) Aurreko a) letran zehaztutako arrisku-eragiketen inguruko Eragiketa Batzorde Nagusiaren eta Kontseilu Errektorearen akordioetarako, geroago aipatzen diren baldintzak bete beharko dira. Hauek dira baldintzok:

- Akordioa isilpeko bozketaz hartu beharko da, gaia gai-zerrendan behar bezain argi sartu ostean.
- Kontseilari guztien bi herenen aldeko botoa beharko da, gutxienez, erabakia hartzeko. Eragiketaren edo zerbitzuaren onuraduna kontseilaria edo haren senitartekoren bat bada, kontseilaria interes-gatazkan dagoela ulertuko da eta ezingo du bozketan parte hartu.
- Isilpeko bozketa egin eta emaitza aldarrikatutakoan, egokia izango da hartutako erabakiarekiko zalantza edo desadostasunak jasotzea.

Baldintza horiek berak bete behar dira Caja Laboralak beste entitate batzuekin dituen betebeharrak edo eskubideak eratu, eten, aldatu, berritu edo iraungi behar direnean ere, kargu haiek edo beraien senitartekoak entitateotan nagusiak, kontseilariak, administratzaileak, goi-mailako zuzendariak, aholkulariak edo oinarrizko kideak direnean eta kapitalean % 5eko edo gehiagoko partaidetza dutenean.

Kontseilariak izendatzeko, egokitasun-eskuliburuan ezarritakoa bete behar da; hau da, aitopen bat sinatu behar da, Caja Laboralaren interesekiko etengabeko edo egiturazko gatazkarik ez dagoela adierazteko, ezinbestekoa baita kontseilariaren egokitasuna bermatzeko. Egoera hori egiaztatu egin behar da urtean behin; dena den, egokitasunari eragin diezaiokeen edozein egoera gertatzen bada, kontseilaria arduratuko da Caja Laboralari berehala ezagutarazteaz, eta bera izango da ez jakinaraztearen edo berandu jakinaraztearen ondorioz entitateak jasaten dituen kalteen erantzulea.

E. ARRISKUAK KONTROLATU ETA GESTIONATZEKO SISTEMAK

E.1. Azal ezazu entitatearen Arriskuen Kontrol eta Gestio Sistemaren irismena.

Arriskuen Gestio Sistemak funtzionamendu integrala du, eta Arriskuen Arean zentralizatuta dago kreditu-arrisku tradizionala onartu, jarraipena egin eta berreskuratzearen erantzukizuna, bai eta interes-tasaren, likideziaren, merkatuaren eta eragiketen arriskuak neurtu eta kontrolatzeko lanak ere.

Arrisku guztiak modu zentralizatuan kudeatzen dira, eta Aktiboen eta Pasiboen Batzordea (hilean behin bilduta) eta, eragiketa-arriskuaren kasuan, Eragiketa Arriskuaren Batzordea (hiru hilean behin bilduta) arduratzen dira horretaz. Salbuespenak dira altxortegiaren eta kapital-merkatuaren arriskua, berariaz Altxortegi Departamentuan eskuordetzen baitira, eta kreditu-arriskua, bulegoiei edo Arriskuen Areari dagozkion aginpideetan.

Hiru hilean behin gutxienez, Eragiketa Arriskuaren Batzordeak arrisku guztien kontrolari buruzko informazioa helarazten die Arrisku Batzordeari eta Kontseilu Errektoreari.

E.2. Azal ezazu entitatean zein organo arduratzen diren Arriskuen Kontrol eta Gestio Sistema sortu eta betearazteaz.

Kontseilu Errektorea. Administrazio-organoren gain hartzen dituen arriskuak zaindu eta gainbegiratzearen azken erantzulea. Bere eginkizunak aurrera eramateko, Kontseilu Errektoreko kidez osatuta egoten den Arrisku Batzordearen laguntza izaten du, eta Arriskuen Batzorde Nagusian ere hartzen du parte. Arriskuen kontrol zorrotza eta deskargu sistematikoa egiteko eskatzen dio Eragiketa Arriskuaren Batzordeari.

Zuzendaritza Nagusia. Kontseilu Errektoreak eskuordetuta, arrisku-politikak ezartzeaz arduratzen da. Arriskuen eginkizuna banatu egin du gestio komertzialaren eta arriskuak hartzearen artean.

Arriskuen Areak, Eragiketa Arriskuaren Batzordeak zehazki, arrisku guztien kontrolari eta segimenduari buruzko informazioa helarazten die, hiru hilean behin, Arrisku Batzordeari eta Kontseilu Errektoreari, arreta berezia jarriz ezarritako muga eta prozeduren betetze-mailari.

Aktiboen eta Pasiboen Batzordea. Interes-tasaren, likideziaren, merkatuaren eta kredituaren arriskuak kudeatzeaz arduratzen da, betiere Kontseilu Errektoreak finkatutako muga barruan. Eragiketa Arriskuaren Batzordeak hilean behin sortzen du arriskuen jarraipenari buruzko informazioa, eta batzorde horretan hartzen dira likideziaren, interes-tasaren eta merkatuaren arriskuei buruzko erabakirik garrantzitsuenak.

Eragiketa Arriskuaren Batzordea. Eragiketa-arriskua kontrolatzen du. Hiru hilean behin ematen du eragiketa-arriskuaren jarraipenari buruzko informazioa.

Arriskuen Area. Partikularren eta enpresen kreditu-arriskua onartzeaz, jarraitzeaz eta berreskuratzeaz arduratzen da, eta kreditu-arriskuaren barruko ereduak eraiki eta mantentzeaz, bai eta likideziaren, interes-tasaren, merkatuaren eta eragiketaren arriskuak neurtu eta kontrolatzeaz ere.

Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua. Hierarkiari begira Arriskuen Arearen mende dago eta funtzionamenduari begira Arrisku Batzordearen mende. Arrisku guztien ikuspegi orokorra ematen du, berak neurtu eta kontrolatzen baititu guztiak. Horrela, bada, departamentu hori arduratzen da kreditu-arriskua onartzeko eta jarraipena egiteko eta interes-tasaren, likideziaren, merkatuaren eta eragiketaren arriskuak neurtzeko eta kontrolatzeko barruko ereduak sortzeaz. Aktiboen eta Pasiboen Batzordea, Arrisku Batzordea eta Kontseilu Errektorea informatzen ditu.

Arriskuen Gestioaren Departamentua. Arriskuen Arearen mende dago. Etxeko eta merkataritzako kreditu-arriskua gestionatzeaz arduratzen da: arriskua onartzeaz, jarraipena egiteaz eta egoera irregularrak adiskidantzako eta auzi-aurreko faseetan berreskuratzeaz. Kobraezinak berresten hartzen du parte, eta zenbateko jakin baterainoko aginpidea du.

Aholkularitza Juridikoaren Departamentua. Arriskuen Arearen mende dago. Arrisku-eragiketei laguntza eta estaldura dokumental juridikoa ematen die, eta merkataritza-sareko auzien gestioari ere bai.

Altxortegiaren eta Merkatuaren Area. Finantza-erakundeekiko eta errenta finko pribatuarekiko kreditu-arriskua, merkatu-arriskuak, epe laburreko likidezia-arriskua eta APBn hartutako erabakien ondoriozko posizioak gestionatzen ditu.

Araudia Betearazteko Departamentua. Araudia betearazteari lotutako alderdiak kontrolatzeaz eta jarraitzeaz arduratzen da. Entitateko area eta departamentuak koordinatzen ditu.

Bulego-sarea. Partikularren eta enpresen kreditu-arriskua onartzeko prozesuaren lehen fasea da, eskuordetuta dituen ahalordeez mugatua; horiek entitatearen arrisku-politika osatzen duten *scoring/rating*, alerta eta eskumenen mailen araberakoak dira. Arriskua onartzeko prozesuak txikizkako sarearen aginpideak gainditzen baditu, Arriskuen Areak berretsi beharko du.

Barne Ikuskaritza. Aseguratzeko eta kontsultatzeko eginkizun independente eta objektiboa du. Ikuspegi sistematiko eta diziplinatua eskaintzen du, arriskuen gestioko, kontrolako eta gobernamentuko prozesuen eraginkortasuna ebaluatu eta hobetzeko.

E.3. Aipa itzazu negozio-helburuetan eragin dezaketen arrisku nagusiak.

Partikular eta enpresekiko negozio tradizionalako kreditu-arriskua (kontzentrazio-arriskua barne), egiturazko interes-tasaren arriskua, likidezia-arriskua, altxortegiaren eta kapital-merkatuaren arriskuak (arrisku subiranoa eta aurkako alderdiaren, herrialdearen, kontzentrazioaren eta merkatuaren arriskuak), eragiketa-arriskua, arautze-arriskua, ospe-arriskua eta negozio-arriskua.

E.4. Adieraz ezazu entitateak baduen arriskuarekiko tolerantzia-mailarik.

Kontseilu Errektoreak Arriskuarekiko Grinaren Esparrua (RAF) erabiltzen du, batik bat, helburu estrategikoak lortzeko bere gain har dezakeen arrisku-mota eta -maila ezarri, gestionatu eta kontrolatzeko. RAFari esker, entitatearen estrategia finkatzen duten pertsonak kontzientzia osoz onartzen dituzte estrategia horri dagozkion arriskuak.

Gobernantzari dagokionez, Arriskuaren Kontrol Globalaren Departamentua arduratzen da RAFaren inguruko guztiak gestionatzeaz, beharrak aurkitzeaz, tartean diren area guztiak koordinatzeaz eta Aktiboen eta Pasiboen Batzordeari/Arrisku Batzordeari/Kontseilu Errektoreari proposamenak aurkezteaz. APBk eta Arrisku Batzordeak funtsezko eginkizuna dute proposamenak aztertu eta gainbegiratzen, onetsi dezan Kontseilu Errektorera bideratu aurretik.

Arriskuarekiko Grina ezartzeko, arriskuak bereganatzeko gaitasuna hartzen du kontuan entitateak, eta alderdi hauek begiratzen ditu batez ere:

- Entitateak arriskuak bereganatzeko duen gaitasun finantzarioa (kapitala eta likidezia).
- Negozioaren testuingurua: egoera makroekonomikoa, arautze-arriskuak...
- Entitatearen arrisku-kultura.
- Arrisku-mota bakoitzak berezkoa duen arriskua.
- Arrisku-mota bakoitza bereganatzeko prestakuntza-maila eta trebetasuna.

RAFak metrika-egitura bat ezartzen du, errentagarritasunaren, kaudimenaren, likideziaren eta entitateak gestionatzen dituen arrisku-moten inguruan. Lehen mailan, funtsezko adierazleak daude eta, bigarrean, lehenengokoak garatu edo osatzen dituztenak. Lehentasuneko dimentsioen artean sartzen dira errentagarritasuna, kaudimena eta likidezia, dimentsio horien inguruko CORE adierazleak lehen mailan, alegia. Metrika horiei guztiei helburuak esleitzen zaizkie, bai eta behaketa- eta tolerantzia-atalaseak ere, entitateak bere gain har dezakeen arrisku-maila, hau da arriskuarekiko abertsioa, zehazteko.

Bere helburu estrategikoak lortzeko, arrisku-profil ertain-txikian jardun nahi du entitateak. Arriskuarekiko Grinaren Deklarazioan (RASean) zehazten da profila. Arrisku-politika zuhurrarekin koherenteak diren behaketa- eta tolerantzia-atalaseak ezartzen ditu RASak, entitateari estres-egoeretan ere kapitalizazio- eta likidezia-maila lasaietan eusteko asmoarekin. Entitateak jarraipena egiten die adierazle horiei, eta jarduketara prozedura bat du ezarrita atalaseak gainditzeko direnerako.

E.5. Adieraz ezazu zer arrisku gauzatu diren ekitaldian.

Interes-tasaren arriskuari dagokionez, inoiz ez da gainditu Kontseilu Errektoreak ezarrita duen eta APBk kontrolatzen duen muga.

Merkatu-arriskuarekin, soberakoak bat-batean sortutakoak dira, hau da, mugak murriztearen ondoriozkoak, ez posizioa handitzeak eragindakoak. Kasu horietan, kontrol-sistemek egoki funtzionatu dute. APBk soberako horien berri izan du, eta posizioari eutsi ala ez erabaki du.

Likidezia-arriskuaren alorrean ez da tentsio-egoerarik sortu. Entitatearen likideziaren jarraipen sistematikoari, aurreikuspenekiko desbideratzeen azterketari eta hilean behin eguneratutako finantzaketa-planari esker, denbora nahikoz aurreikus daitezke epe ertainera egon litezkeen kontrako inpaktuak, eta aukera dago behar diren neurri zuzentzaileak garai hartzeko.

Kreditu-arriskuari eta partikularren eta enpresen segmentuetako eragiketei gagozkiola, kreditu-hartzaile batekiko arriskuak estamentu bateko eskudantziak gainditzeko dituenean, goragoko eskudantziak dituen hurrengo estamentura bideratzen da irizpena. Finantza-erakundeekiko eta korporazio handiekiko eragiketetan, entitatearen arriskuen gestioaren esparru barruan gauzatu da jarduerak. Esan beharra dago araudiak arrisku handietarako finkatutakoak baino muga nabarmen txikiagoak dituela ezarrita entitateak.

Eragiketa-arriskuan, berriz, entitatearen jardueraren ondorioz nahitaez sortzen diren eragiketa-galerak txikitu egin dira, atal kualitatiboan ezarrita dauden kontrolei esker. Galera errepikariak identifikatu ostean, entitateak ekintza-planak ezartzen ditu, berriro gerta ez daitezkeen, eta, dagokionean, etorkizuneko beharrei erantzuteko hornidurak egiten ditu.

Ospe-arriskuari dagokionez, ez da gertatu publizitate negatibo nabarmena sortu duen egoera berririk.

E.6. Azal itzazu, batetik, entitatearen arrisku nagusiak gainbegiratzeko eta horiei erantzuteko planak eta, bestetik, entitateak zer prozedura erabili duen administrazio-kontseiluak erronka berriei erantzuten diela bermatzeko.

Hiru hilean behin, arrisku-mota guztien bilakaerari eta, bereziki, RASaren adierazle buruzko argibideak ematen dizkie Eragiketa Arriskuaren Batzordeak Arrisku Batzordeari eta Kontseilu Errektoreari. Adierazle horietakoren bat eremu anbar edo gorrian sartzen bada, Arriskuarekiko Grinaren Esparruan jasota dagoen prozedura aktibatzen da. Besteak beste, ezartzen du epe laburrean Arrisku Batzordea eta Kontseilu Errektorea jakinaren gainean jarri behar direla, atalasea zenbaterainoko larritasunez gainditu den aintzat hartuta. Horiek ekintza-plan bat eskatu ahal izango dute, adierazlea berriro eremu berdera itzul dadin.

Bestalde, Barne Ikuskaritzak zehazten du entitatearen arriskuak barruan nola gainbegiratu. Arriskuen gestio- eta kontrol-prozesuen eraginkortasuna ebaluatu eta hobetzea da haren zeregina.

Azal itzazu arriskuak kontrolatzeko eta gestionatzeko sistemak osatzen dituzten mekanismoak, finantza-informazioa emateko prozesuari (FIBKSari) dagokionez.

F.1. Entitatearen kontrolaren arloa

Azal itzazu, ezaugarri nagusiak aipatuz, hauek gutxienez:

F.1.1 Zer organok edo funtzioak dituen ardura hauek: (i) FIBKS egoki eta eraginkor bat izatea, (ii) ezartzea eta (iii) gainbegiratzea.

Caja Laboralak barne-kontrolako mekanismoak ditu ezarrita, entitateari buruz eta bere taldeari buruz merkatuetan argitaratzen den finantza-informazioa osoa, fidagarria eta egokia dela bermatzeko. Prozesu hori indartu egin zen 2014 ekitaldian, Finantza Informazioaren Barne Kontrolerako Sistema —aurrerantzean FIBKS— berriaren bidez.

Caja Laboralaren Etika eta Jokabide Profesionalaren Kodearen 3.6 «Informazioaren fidagarritasuna» atalean, gobernu-organismoak eta horiek FIBKSaren alorrean dituzten zereginak daude jasota:

-Caja Laboraleko Kontseilu Errektorea arduratzen da FIBKS egokia eta eraginkorra ezarri, mantendu eta ziurtatzeaz, eta merkatuan entitateari nahiz beraren taldeari buruz argitaratzen den finantza-informazioa osoa, fidagarria eta egokia izango dela kontrolatu eta bermatzeaz.

-Zuzendaritza Kontseiluaren eta Barne Ikuskaritzako Departamenduaren ardura da merkatura helarazitako finantza-informazioaren fidagarritasuna une oro bermatzeko beharrezkoak diren kontrol-prozedura eraginkorrak diseinatzea eta ezartzea. Helburu horrekin, nahikoa giza baliabidez eta baliabide materialez hornituko du entitatea, eta finantza-informazioa prestatzearen arduradunei beharrezko prestakuntza eskainiko die, dagozkien zereginak bete ditzaten.

Ikuskaritza Batzordearen eginkizuna da FIBKSak ondo funtzionatzen duela gainbegiratzea, finantza-informazio arautua prestatu eta aurkezteko prozesuan zehar. Bereziki, legezko errekerimenduak eta oro har onartutako kontabilitate-printzipioak zuzen erabiltzen direla ikuskatzen du. Zeregin horretan, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren laguntza du. Arriskuak gestionatu eta kontrolatzeko sistemak (horien artean FIBKSa) zuzen diseinatu eta ezarrita daudela gainbegiratzen laguntzen dio Ikuskaritza Batzordeari, eta behar bezala eta efizientziaz funtzionatzen dutela egiaztatzen du.

Azkenik, Finantzen Areako zuzendaritzaren mendeko Plangintzako eta Gestio Kontrolerako Departamentuak arriskuak gestionatu eta kontrolatzeko sistemak diseinatu eta ezartzen laguntzen du, batez ere merkatuetara igortzen den finantza-informazioa prestatu, aurkeztu eta osatzeko prozesuari dagokionez.

F.1.2 Elementu hauek badauden, batez ere finantza-informazioa sortzeko prozesuari dagokionez.

Honako hauez arduratzen diren departamentu eta/edo mekanismoak: (i) antolamendu-egitura diseinatu eta gainbegiratzeaz, (ii) erantzukizun- eta aginte-ildoak argi eta garbi zehazteaz, lanak eta zereginak behar bezala banatuz, eta (iii) entitatean horiek egoki hedatzeko behar adina prozedura izateaz.

Erakundearen egitura diseinatu eta aztertzea Antolamendu Departamentuari dagokio, eta baita lan horretarako area bakoitzak dituen baliabide-premiak aztertzea eta berrikustea ere. Berrikuspen hori antolamendu-egitura egokitzeko premia sortzen denean egiten da zerbitzu zentraletako area eta departamentuetan, eta, bertan, ez da beharrezko plantilla erabakitzen soilik, unitate bakoitzaren egitura ere balidatzen da.

Halaber, bulegoen sare komertzialean bulego bakoitzaren lan-karga neurtzen da, hilean behin eta berariaz diseinatutako aplikazio informatiko bat erabiliz. Informazio hori Zuzendaritza Nagusiari, Gestio Sozialeko Zuzendaritzari —giza baliabideak— eta Sare Komertzialeko Zuzendaritzari helarazten zaie, baliabideen gainean beharrezko doikuntzak egin ahal izateko.

Bestalde, Antolamendu Departamentua arduratzen da jarduketa-arlo bakoitzaren erantzukizun- eta aginte-ildoak zehazteaz. Jarduketa-arlo bakoitzean egingo diren zeregin eta lanak ere departamentu horrek zehazten ditu, eta area bakoitzaren gordailuan argitaratu.

2015ean, Antolamenduaren eskuliburua onetsi genuen, erakundeko eginkizunetarako gordailu bakarra, eta, 2016an, langile guztien eskura dagoen intranet korporatiboan argitaratu genuen, entitatearen organigrama orokorrarekin batera.

Jokabide-kodea, onespren-organoa, hedapen- eta instrukzio-maila, sartutako printzipio eta balioak (adieraziz eragiketaren erregistroari eta finantza-informazioaren prestakuntzari buruzko berariazko aipamenik badagoen), ez-betetzeak aztertzeko organoa eta ekintza zuzentzaileak eta zigorrak proposatzeko.

Entitateak Etika eta jokabide profesionalaren kodea du. Berorren azken eguneratzea 2015eko ekainean onartu zuen Kontseilu Errektoreak.

Etika eta jokabide profesionalaren kodeak finantza-informazioaren fidagarritasunean aintzat hartu beharreko alderdiak ditu jasota bere 3.6 atalean; hauek nabarmentzen dira:

-Caja Laboralak bere finantzeko egoera-orri eta horietan eragin nabarmena izan dezaketen gertakari buruzko finantza-informazio fidagarri, zehatz, osatu eta egokia emateko erantzukizuna du.

-Finantza-informazio indarreko balioztapen-printzipio eta -arauen arabera osatzen dela bermatzeko taldean ezarrita dauden prozedurez gain, lan-bazkide eta enplegatu guztiek arretaz bete behar dituzte informazioa erregistratu eta tratatzeko eginkizunak, informazio hori erabiliko baita taldearen finantza-informazio publikoa osatzeko.

-Erantzukizun horren ezarpena bereziki garrantzitsua da, taldearen finantzeko egoera-orriak egiteko behar diren datu eta txostenei dagokienez. Izan ere, beharrezkoa da horiek egoki erregistratu eta interpretatzea, kontabilitateko saldo, transakzio edo kontingentzia bakoitzari dagozkion balioztapen-irizpideak egoki ezartzen direla bermatzeko.

2015eko ekainean, Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburua eta dagokion Zigor-kodea betetzeari buruzko politika onetsi zituen Caja Laboralak, eta, horrela, garbi utzi zuen arauak eta estandar etikoak errespetatzeko borondatea. Asmo horrekin, gainera, arlo penalean bete beharreko printzipioen esparrua ere finkatu zuen. Eskuliburu horren arabera, Etika Batzordeari dagokio bai Etika eta jokabide profesionalaren kodean ezarritako printzipioak, oro har, zaintzea, bai ikuspegi penaletik legez kanpokoak izan daitezkeen jokabideak jagotea.

Bestalde, balore-merkatuaren Jokabideen Barne Araudia ere badu Caja Laboralak. Azken eguneratzea 2018ko maiatzean onetsi zuen Kontseilu Errektoreak, eta hauei aplikatzen zaie: entitateko Kontseilu Errektoreko kideei, taldeko sozietateen administrazio-kontseiluetako kideei eta entitateak balore-merkatuaren alorrean gauzatzen dituen jardura eta zerbitzuekin zuzenean edo bereziki lotutako pertsonen (zuzendariak izan ala ez) edo kuxari buruzko informazio garrantzitsua maiz edo ohituraz eskura izaten dutenei.

Salaketen Kanala, Ikuskaritza Batzordea jakinaren gainean jartzeko finantzeko eta kontabilitateko gorabeherak gertatzen direnean eta erakundearen jokabide-kodea betetzen ez bada edo jardura irregularrak sumatzen badira; izaera konfidentzialekoak diren ere jakinarazi beharko da.

Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburua onetsi zela eta, salaketen kanala Etika Batzordeak gestionatzen du. Barne Ikuskaritzako zuzendaria partaide da batzorde horretan.

Salaketen Kanal hori eskura dute taldea osatzen duten sozietateetako bazkide, enplegatu eta administratzaileek. Haren funtzionamenduaren araubidea entitateko Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburuan dago jasota. Kanal horren bidez, Etika Batzordea jakinaren gainean jartzen da, Etika eta jokabide profesionalaren kodea edo Zigor-kodea betetzeari buruzko politika betetzen ez direnean, indarreko legediaren eta barne-araudiaren aurkako eragiketak eta portaerak daudenean eta garrantzia izan lezaketen irregulartasunak antzematen direnean, batez ere finantzen eta kontabilitatearen alorrean.

Delituei aurrea hartzeko eta erantzuteko eskuliburuan, kanalaren hedadura, edukia eta erabilera dago jasota, eta salaketaren konfidentziasuna bermatzen du.

Bestalde, Ikuskaritza Batzordeak informazioa jasotzen du, aldian behin, barne-ikuskaritzak egindako lanez, barne hartuta erakundeko jarduketa irregularrekin zerikusia dutenak ere.

Prestatzeko eta eguneratzeko aldian behingo programak, finantza-informazioa prestatzeko eta berrikusteko eta FIBKSA ebaluatzeko zereginak dituzten langileentzat; kontabilitate-arauak, auditoretza, barne-kontrola eta arriskuen gestioa behinik behin sartu behar dira.

Entitateak prestakuntza-plan bat du ezarrita, finantza-informazioa prestatzen eta berrikusten zuzenean esku hartzen duten langileek beren funtzioak betetzeko beharrezko trebakuntza eta gaitasun profesionalak dituztela bermatzeko. Xede horrekin, indarreko arautegi-eskakizunen berri jasotzen dute horiek etengabe.

Entitateko prestakuntza-sailak prestakuntza-jardura eta -programak kudeatzen ditu, eta egindako ikastaro guztien eta haien ezaugarrien erregistro eguneratua mantentzen du. Finantza-informazioa prestatu eta berrikusteko prozesuan parte hartzen duten departamentuek prestakuntza jaso dute kontabilitate-arauari, auditoretzari eta finantza-arriskuen gestioari eta kontrolari buruz. Gainera, araudietan gertatzen diren aldaketan eguneraketak etengabe jasotzen dituzte.

Prestakuntza-saioak presentzialak eta onlinekoak izaten dira eta barruko nahiz kanpoko prestakuntzaileek ematen dituzte

F.2. Finantza-informazioaren arriskuak ebaluatzea

Azaldu, gutxienez:

F.2.1 Arriskuak (errorearena eta iruzurrarena barne) identifikatzeko prozesuaren ezaugarri nagusiak:

- Prozesua badago eta dokumentatuta badago.

Entitatearen zuzendaritzak «Committee of sponsoring organizations of the treadway commission» (aurrerantzean COSO) entitateak ezarritako nazioarteko estandarren arabera garatu du FIBKSa. Estandar horietan bost osagai finkatzen dira, barne-kontrolako sistemen eraginkortasuna eta efizientzia oinarritzeko:

- Jarduera horien guztien jarraipena egiteko kontrol-giro egokia sortzea.
- Entitateak bere finantza-informazioa prestatzean izan litzakeen arrisku guztiak ebaluatzea.
- Arriskurik larrienak arintzeko beharrezko kontrolak diseinatzea.
- Informazio-zirkuitu egokiak finkatzea, sistemaren ahultasunak edo eraginkortasunik ezak antzeman eta jakinarazteko.
- Kontrolak monitorizatzea, egoki funtzionatzen dutela eta denboran eraginkorrak direla bermatzeko.

Horrela, finantzetako egoera-orrietan eragin nabarmena izan dezaketen arriskuak identifikatzeko prozesuaren ardatza izaten da finantza-informazioa sortzeari lotutako gestio-prozesu kritikoak identifikatzea eta arrisku horiek gauzatzen diren finantzetako egoera-orrien areak edo epigrafeak zehaztea. Prozesuak eta areak analizatzeko prozesuan, hauek hartzen dira kontuan: eragile kuantitatiboak (saldoa eta xehetasun-maila) eta eragile kualitatiboak (prozesuen automatizazio-maila, eragiketen estandarizazioa, kontabilitatearen konplexutasun-maila, aurreko ekitaldiarekiko aldaketak, identifikatutako kontrol-ahultasunak eta abar).

Finantza-informazioaren barne-kontrolako arriskuak antzeman eta ebaluatzeko prozesua dinamikoa da, etengabeko eboluzioa du denboran zehar eta unean-unean islatzen ditu taldearen negozioaren egoera, horri eragiten dioten arriskuak eta horiek arintzeko kontrolak. FIBKSaren kontrolen eraginkortasuna ebaluatzeko, arriskuak identifikatzeko prozesu hori hartzen da oinarri, antolamenduko eta taldeko negozioetako aldakuntzak aintzat hartuta eta materialtasun-mailari, gertatzeko probabilitateari edo kontrol horiek estaltzen dituzten arriskuen balizko eragin ekonomikoari erreparatuta.

- Prozesuak finantza-informazioaren helburu guztiak (existitzea eta gertatzea; integritatea; balioztapena; aurkezpena, banakapena eta alderagarritasuna; eta eskubideak eta betebeharrak) betetzen dituen, eguneratzen den eta zer maiztasunekin eguneratzen den.

Prozesua diseinatzeko, CNMVren kotizatutako erakundeen finantza-informazioari buruzko barne-kontrolaren dokumentuan agertzen den finantza-informazioko helburu guztiak hartu dira kontuan (existitzea eta gertatzea; integritatea; balioztapena; aurkezpena, banakapena eta alderagarritasuna; eta eskubideak eta betebeharrak).

Aurreko atalean adierazienez, kuantitatiboak eta kualitatiboak dira FIBKSaren diseinuan sartutako arrisku-mota guztiak antzemateko erabili beharreko irizpideak, eta argitaratutako finantza-informazioaren gaineko errore- eta iruzur-arriskuen identifikazioa ere hartzen da aintzat.

Area materialak eta prozesu nabarmenak gutxienez urtean behin identifikatzea dago aurreikusita, eta finantza-informaziorik berriena erabiltzea. Ebaluazio hori egingo da, halaber, aurretik identifikatu ez diren eta finantza-informazioan erroreak azaleratzen dituzten egoerak gertatzen direnean, eta eragiketetan aldaketa nabarmenak gertatzen direnean eta, horien ondorioz, arrisku berriak identifikatzen direnean. Horien artean sar daitezke taldearen egituraren aldaketak eskatzen dituzten egoerak, besteak beste: bateratze-perimetroaren edo negozio-lerroen aldaketak eta beste gertaera aipagarri batzuk.

- Bateratze-perimetroa identifikatzeko prozesurik badagoen, kontuan hartuz, besteak beste, sozietate-egitura konplexurik, erakunde instrumentalik edo asmo bereziko erakunderik badagoen.

Prozedura bat dago konsolidazio-perimetroa identifikatu eta eguneratzeko, eta Esku-hartze Departamentua da erantzulea. Hiru hilean behin, departamentu horrek partaidetzapeko sozietateen inbentarioa gainbegiratzen du, aldaketarik badagoen ikusteko, eta, hala bada, finantza-informazio bateratua lortzeko sistemetan sartzeko.

- Prozesuak bestelako arrisku-mota batzuen —eragiketen gainekoak, teknologikoak, finantzarioak, legezkoak, fiskalak, osperei buruzkoak, ingurumenekoak...— eraginak aintzat hartzen baditu, finantzetako egoera-orriei eragiten dieten heinean.

Aurreko puntuetan aipatuenez, ezarrita dauden kontrol-estandarren eta metodologiaren ondorioz, aintzat hartzen dira beste arrisku-mota batzuen eraginak ere (merkatu-arriskuarenak, eragiketa-arriskuarenak, arrisku teknologikoarenak, finantza-arriskuarenak, lege-arriskuarenak, ospe-arriskuarenak eta beste edozein izaeratako arriskuenak), finantza-informazioan eragina izan dezaketen heinean.

Eragiketa-arriskuari dagokionez, Caja Laboralak eredu bat du berori gestionatzeko. Horren barruan, arriskuak (barruko eta kanpoko iruzur-arriskua, arrisku teknologikoa, eragiketa-arriskua, negozio-praktiken arriskua eta kalte-arriskua) eta horiek arintzeko kontrolak identifikatzen dira, eta horien balorazio kuantitatiboa egin. Eredu hori Eragiketa Arriskuaren Batzordeak gainbegiratzen du zuzenean, eta informatika-aplikazio batean eta politiken, prozeduren eta erabiltzaileen hainbat eskuliburutan dago euskarrituta. Barne Ikuskaritzarena da eragiketa-arriskuen balioztapena eta horiei esleitutako kontrolak gainbegiratzearen ardura.

- Entitateko zer gobernu-organok gainbegiratzen duen prozesua.

Arriskuak eta kontrolak identifikatzeko prozedura gauzatzearen arduraduna Plangintzako eta Gestio Kontrolleko Departamentua da, Finantzen Arearen mendekoa. Prozedura gainbegiratzeko ardura, berriz, Ikuskaritza Batzordeak du, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren bidez.

F.3. Kontrol-jarduerak

Azal itzazu, ezaugarri nagusiak aipatuz, hauek gutxienez:

- F.3.1 Balore-merkatuetan argitaratu beharreko finantza-informazioa eta FIBKSaren deskribapena ikuskatzeko eta onesteko prozedurak, arduradunak nor diren zehaztuta. Finantzetako egoera-orrietan ondorio materialak sor ditzaketen transakzio-mota guztien jarduera- eta kontrol-fluxuei buruzko dokumentazio deskribatzailea (iruzur-arriskuei buruzkoa barne). Dokumentazio horretan, gainera, kontabilitate-itxierako prozedura eta iritzi, estimazio, balioztapen eta proiektzio nagusien berrikuspenak islatu behar dira.

Merkatuetan argitaratzen den taldeari buruzko finantza-informazioa berrikusi eta baimentzeko prozedurak Finantzen Areako zuzendaritzak abiatzen ditu, berrikuspena eginez. Urteko kontu indibidual eta bateratuak Barne Ikuskaritzako Departamentuak berrikusten ditu, Kontseilu Errektoreak formulatu aurretik. Ikuskaritza Batzordeak informazioa irakurri eta Finantzen Areako eta Barne Ikuskaritzako arduradunekin eta kanpo-ikuskatzaileekin eztabaidatzen du, Kontseilu Errektoreari bidali aurretik.

Finantzetako egoera-orrietan eragin materiala izan dezatekin transakzioekin lotura zuzena duten jarduera eta kontrolei dagokienez, entitateak area eta departamentuen berariazko prozedura-eskuliburuak ditu ezarrita, bai eta finantza-informazioari buruzko kontrol-areenak ere. Eskuliburu horiek areek eurek egiten dituzte, eta Kontseilu Errektoreak onetsi.

Hauek sartzen dira prozeduretan: organigrama eta prozesuan inplikaturako eginkizunak, ukitutako sistemak eta prozesuaren deskribapena. Bestalde, arrisku- eta kontrol-matrizeek arlo hauek zehazten dituzte, besteak beste:

- arriskuaren deskribapena
- kontrol-jarduera
- kontrolaren sailkapena: funtsezkoa/estandarra
- kontrolaren kategoria: prebentziozkoa/detektatzekoa
- metodoa: eskuzkoa/mistoa/automatikoa
- kontrola euskarritzen duen sistema
- kontrolaren eragilea eta arduraduna

- kontrolaren maiztasuna
- kontrolaren ebidentzia

Ondoren, entitatearen finantza-areei lotutako prozesu nabarmenak zehaztu dira (zeharkako prozesuak eta negozio-prozesuak bereiziz); horietarako aurretik aipatutako dokumentazioa dago:

Zeharkako prozesuak:

- kontabilitate-itxiera
- bateratzea
- gestio fiskala eta legezkoa
- kontrol informatiko orokorrak
- iritziak eta estimazioak Negozio-prozesuak
- kreditu-inbertsioa
 - ematea
 - jarraipena eta berreskurapena
- finantza-tresnak
- Zorra ordaintzeko jasotako aktibo higiezinak

Aipatu dugun dokumentazio deskribatzaileak hauek hartzen ditu barne:

- Identifikatutako prozesuetako bakoitzean parte hartzen duten areen eta departamentuen xehetasuna.
- Hasiera-hasieratik prozesuarekin zerikusia duten jardueren prozedurei, kontrolei eta egiaztapenei buruzko finantza-informazioa nola sortu adierazten duen deskribapena.
- Prozesu bakoitzean parte hartzen duten sistema informatikoen identifikazioa.
- Entitatearen finantzeta egoera-orrietan eragin materiala duten arrisku nabarmenen identifikazioa.
- Kontrolen identifikazioa eta deskribapena, eta aurretik antzemandako arriskuekin lotzea.

Caja Laboralaren kontabilitate-itxieraren prozedura mekanizatuta dago, eta kontabilitatea automatikoki egiten da, entitateko aplikazioen bidez. Lehen prozesu hori gauzatutakoan, Esku-hartze Departamentuak berrikusi egiten du informazioa, alderatuz bai aurreko hileko datuekin, bai aurreikusitako kopuruekin, hileko balantzearen eta emaitza-kontuaren itxiera balidatzeko.

Filialen kontabilitate-itxiera dagokion entitateak egiten du, higiezinaren sustapeneko sozietate batzuen izan ezik, azpikontraturiko hirugarren batek egiten baitu. Filialen informazioa jasotakoan, Caja Laboraleko Esku-hartze Departamentuak berrikusi egiten du, baterakuntza-prozesua egiteko.

Urteko kontuetan aipatu denez, zenbait aktibo, pasibo, sarrera, gastu eta konpromiso balioztatzeko erabili diren estimazioak Entitate Nagusiko eta partaidetzapeko erakundeen goi-zuzendaritzako kideek egin eta administratzaileek berretsi dituzte. Urteko kontu horietan, entitateak iritziak edo estimazioak egiteko aukera ematen duten arlo nagusien nondik norakoak islatzen ditu, eta taldeak horien guztien inguruan aurreikusitako funtsezko hipotesiak zehaztu. Ildo horretatik, estimazio nagusi horiek honako hauek hartzen dituzte kontuan:

- Zenbait finantza-aktibo narriatzeagatik galerak.
- Aktibo materialeko eta aktibo ukiezinako elementuei aplikatutako balio-bizitza.
- Baterakuntzako merkataritza-fondoaren balioztatpena.
- Merkatu arautuetan kotizatu ez diren zenbait finantza-aktiboren arrazoizko balioa.
- Horniduretan eta pasibo kontingenteetan espero den kostua eta bilakaera.
- Aseguruengatik pasiboak kalkulatzeko erabilitako hipotesiak.
- Enplegu ondoko ordainketen ondoriozko pasiboak eta konpromisoak kalkulatzeko erabilitako hipotesi aktuarialak.
- Kreditu fiskal aktibatuen berreskuragarritasunaren bilakaera.

Horrez gain, Caja Laboralak iritzi eta estimazioak egiteko politika orokorra ezarria du, FIBKSaren barruan. Aintzat hartu beharreko alderdi guztiak eta iritzi eta estimazioak prestatu eta berrikusteko erantzukizunak zehazten ditu politika horrek.

F.3.2 Finantza-informazioa osatzeko eta argitaratzeko prozesu nagusiei dagokienez, entitateko informazio-sistemen barne-kontrolerako politikak eta jardunbideak (besteak beste, eskuratzeko segurtasunari, aldaketen kontrolari eta jarduketari, jarraitutasun operatiboari eta funtzio-bereizketari buruzkoak).

Caja Laboralak informazio-sistemak erabiltzen ditu, bere eragiketen erregistroa eta kontrola egokiak izan daitezen, eta, beraz, horien funtzionamendu egokiaren mende dago.

Entitateak Segurtasuneko Arau Multzo (SAM) bat du onetsita; derrigorrezko eskakizun korporatiboak jasotzen dituen dokumentu-multzoa da. Bertan, segurtasun-domeinu bakoitzeko helburua zehaztasun handiz finkatzen duten politikak eta segurtasun-areak bakoitzean ezarri beharreko

kontrol bereziak definitzeko estandar korporatiboak daude jasota. Segurtasuneko Arau Multzoa entitate osoan aplika daiteke, eta zehaztuta ditu eginkizunak eta horiek betearaztearen arduradunak.

Gainera, Segurtasun Batzordea sortu da. Entitatearen SAMean zehaztu diren segurtasun-praktiken zuzeneko arduraduna da.

Badira informazio-sistemen segurtasunaren alorreko arauak eta prozedura eguneratuak ere. Erakundearen baliabide eta datuak aldatzeari, galtzeari, ez eskuratu ahal izateari eta baimenik gabe tratatu edo atzitzeari buruzko gidalerro tekniko eta antolamenduzkoak ezartzen dituzte.

Ezarritako aldaketak erregistratu eta gestionatzeko eman behar dituen urratsak arautzeko prozedura ere zehaztu eta formalizatu du entitateak. Bestalde, garapen berrietarako eta daudenak mantentzeko probetarako prozedura eta metodologia ditu. Entitateko informazio-sistemako garapen berrietan edo hobekuntzetan informazioaren segurtasunari lotutako baldintzak sartu behar dira, horietan dagoen informazioaren eskuragarritasuna, konfidentzialtasuna eta integritatea bermatzekotan.

Caja Laboralak hondamendietan erantzuteko eta berreskuratzeko plan bat du ezarrita, eta langileei jakinarazi, berrikusi eta eguneratu egiten du aldian behin.

Laburbilduz, Kontrol Orokor Informatikoen Prozedura erabiltzen du Caja Laboralak. Finantza-informazioa osatu eta argitaratzearen inguruko prozesuak euskarritzen dituzten informazio-sistemen barne-kontrolerako oinarriak finkatzen ditu.

- F.3.3 Hirugarrenei azpikontratututako jardueren gestioa gainbegiratzea helburu duten barne-kontrolerako politikak eta prozedurak. Aritu independenteen esku utzitako ebaluazio, kalkulu edo balioztapenei dagokienez, finantzarako egoera-orrietan edonolako eragin materiala izan dezaketen alderdiak.

Entitateak hirugarrenek gauzatutako jarduera jakin batzuk berrikusten ditu aldizka, finantza-datuak osatzeko prozesuan garrantzia izan dezaketenak edo datuen fidagarritasuna zeharka kolokan jar dezaketenak, alegia. Orain arte entitateak ez du kanpora atera finantza-informazioan eragin nabarmena duen prozesurik. Halere, entitateak aritu independenteen txostenetara jotzen du, finantzarako egoera-orrietan eragin materiala izan dezaketen jardunbideak balioztatzeko.

2019ko ekitaldian, hirugarrenei emandako jarduerak, aritu independenteen balioztapen eta kalkuluekin lotuak, hauek izan dira: esleitutako higiezinaren eta Caja Laboralaren kreditu-zorroko eragiketak bermatzeko higiezinaren tasazioak eguneratzearen alorrekoak.

Entitateak kontrolak ditu ezarrita, tasazio-sozietateen jarduerari lotutako arriskuak arintzeko. Eragiketez arduratzen diren departamentuek gauzatzen dituzte kontrol-eginkizunok, eta baloratzaileren independentzia eta balioztapenen kalitatea bermatzea dute helburu. Bestalde, Barne Ikuskaritzako Departamentuak laguntzen dio, ezarritako prozeduren eraginkortasuna egiaztatzen.

F.4. Informazioa eta komunikazioa

Azal itzazu, ezaugarri nagusiak aipatuz, hauek gutxienez:

- F.4.1 Batetik, kontabilitate-politikak finkatzeko, eguneratzeko eta interpretazioen inguruan sortutako zalantzak edo auziak bideratzeko funtzioa (kontabilitate-politiken area edo departamentua), antolakundeko eragiketa-arduradunekin etengabeko harremanak izanez. Bestetik, kontabilitate-politiken eskuliburu eguneratua, entitateak jarduteko erabiltzen dituen unitateek eskura izango dutena.

Esku-hartze Departamentuak identifikatzen, finkatzen eta jakinarazten ditu entitateko eta sozietate filialetako kontabilitate-politikak, eta berak erantzuten die sozietate filialek eta entitatearen negozio-unitateek kontabilitate-gaiez egiten dizkioten galderei.

Entitateak darabilen kontabilitateko eskuliburuan, finantza-informazioa prestatzeko arauak daude zehaztuta eta azalduta, bai eta arau horiek entitatearen eragiketa zehatzetan (adibidez, sozietate filialetarako baterakuntza-paketetan) aplikatzeko modua ere. Dokumentu horiek, transakzio-mota bakoitzean aplikatu beharreko arauak berariaz aipatzeaz gain, transakzio-mota bakoitzera egoki doitzeko nola interpretatu ere azaltzen dute.

Aldian behin eguneratzen dira dokumentuok, eta egindako aldaketa edo eguneratze garrantzitsuak aplikagarri zaizkien sozietateei jakinarazten zaizkie.

Baterakuntza-paketeak taldeko sozietate filial bakoitzak egin behar ditu, eta Esku-hartze Departamentua arduratzen da partaidetzapeko sozietate horiek taldeak ezarritako kontabilitate-politikak betetzen dituzten gainbegiratzeaz. Departamentu horrek, filialen informazioa aztertu eta berrikusi ondoren, egoki deritzen zuzenketak egiten ditu.

Finantzetako egoera-orrietan eragina duen aldaketarik gertatzen bada finantza-informazioari buruzko araudietan, Esku-hartze Departamentuaren ardura da kontabilitate-arauak berrikusi, aztertu eta eguneratzea. Era berean, departamentu hori arduratuko da aldaketak eta eguneratzeak jakinarazteaz, hala entitateko negozio-unitateei nola filialei.

Entitateak eta bere taldeak aplikatzen duten kontabilitateko finantza-informazioaren esparruak hauek hartzen ditu barne: (I) Europar Batasunak onartutako finantza-informazio nazioarteko arauak eta (ii) Espainiako Bankuaren 2017ko azaroaren 27ko 4/2017 Zirkularra.

F.4.2 Finantzetako egoera-orri nagusiei, oharrei eta FIBKSari buruzko finantza-informazioa formatu homogeen bidez eskuratzeko eta prestatzeko mekanismoak, entitateko edo taldeko unitate guztiek ezar eta erabil dezaten.

Finantza-informazioa egiaztatzeko datuak osoak, zehatzak eta egokiak direla eta dagokien unean eta moduan jakinarazten direla bermatzeko kontrol-neurriak daude. Finantza-informazioa bateratu eta prestatzeko prozesua zentralizatuta dago, entitatetik.

Prozesuan zehar, sozietate filialek jakinarazitako finantzetako egoera-orri buruzko baterakuntza-paketeak input gisa erabiltzen dira, ezarritako jarraibideen eta formatuen arabera, eta eskatutako gainerako finantza-informazioarekin beste horrenbeste egiten da, bai kontabilitateko harmonizazio-prozesuan, bai ezarrita dauden informazio-beharrak estaltzeko. Sozietate filialek emandako finantza-informazioa Esku-hartze Departamentuak berrikusten du.

Esku-hartze Departamentuak kontrol jakin batzuk egiten ditu, sozietate filialetatik eta negozio-unitateetatik jasotako finantza-informazioaren fidagarritasuna eta tratamendu egokia bermatzeko. Nabarmentzekoak dira baterakuntza-idazpenak egoki egin diren egiaztatzekoak, aurrekontuen gainean lortutako emaitzetan gertatutako aldaketen gainekoak eta Espainiako Bankuaren egoera-orrietan (balantzeko partidak eta emaitza-kontua lotzen dituztenetan) egindakoak.

F.5. Sistemaren funtzionamendua gainbegiratzea

Azal itzazu, ezaugarri nagusiak aipatuz, hauek gutxienez:

F.5.1 Ikuskaritza Batzordeak FIBKSa gainbegiratzeko gauzatutako jarduerak eta ia entitateak barne-ikuskaritzarik baduen, besteak beste batzordeari laguntzeko barne-kontrolako sistema (FIBKSa barne) gainbegiratzen. Orobat, jakinaraziko da ekitaldian FIBKSari egindako ebaluaketak zer irismen duen, ebaluazioaren arduradunak zer prozedura erabiltzen duen emaitzak jakinarazteko, entitateak baduen neurri zuzentzaileak zehazten dituen ekintza-planik eta finantza-informazioan horien eragina aintzat hartu den.

Ikuskaritza Batzordeak, Barne-ikuskaritzako zerbitzuak gainbegiratzeaz gain, sozietatearen finantza-informazioa eta barne-kontrolako sistemak osatu eta aurkezteko prozesua gainbegiratzen du. Jarduera horiek Barne Ikuskaritzako Departamentuan eskuordetzen ditu.

Barne Ikuskaritzako Departamentuak lau atal ditu bere eginkizunak egoki betetzeko:

finantza-unitateen ikuskaritza, bezeroak gestionatzeko unitateen ikuskaritza, urruneko ikuskaritza eta ikuskaritza informatikoa. Bestalde, hauxe da beraren zeregin nagusia: barne-kontrolako beharrezko neurriak ezartzea, finantza-informazioaren fidagarritasuna eta prozeduren eta gestioaren eraginkortasuna bermatzeko, barne- eta kanpo-arau aplikagarriak betetzeko eta entitatearen ondarea babesteko.

Bestalde, entitatearen Etika eta jokabide profesionalaren kodeak ezartzen duenez, Zuzendaritza Kontseiluaren eta Barne Ikuskaritzako Departamentuaren ardura da merkatura helarazitako finantza-informazioaren fidagarritasuna une oro bermatzeko beharrezkoak diren kontrol-prozedura eraginkorrak diseinatzea eta ezartzea.

Bere helburua lortzeko, Barne Ikuskaritzak berrikuspen programatuak egiten ditu, arriskuak kontrolatzeko ezarrita dauden sistemetan, barne-prozedura operatiboetan eta une bakoitzean aplikatzekoak diren barne- eta kanpo-araudien betetze-mailan.

Garrantzi berezikiotzat jotako prozesuen berrikuspene bere urteko jarduketaren sartzen du Barne Ikuskaritzako Departamentuak, guztiak hiru urteko epean berrikusita izateko helburuarekin. Garrantzi berezikiotzat jotako zenbait arlo edo prozesu kanpo uzten ditu; besteak beste, kontabilitate-itxieraren prozedura, iritzi eta estimazioak berrikustea eta informazio-sistemen gaineko kontrol orokorrak, horiek urtean behin ebaluatzen baitira.

2019eko ekitaldian FIBKSari egin zaizkion berrikuspenean eta ebaluazioan honako hauek egin dira:

- Kontabilitate-itxierako eta baterakuntzako zeharkako prozesuen berrikuspena. Caja Laboralak argitaratutako finantza-informazioa prestatzeko eta aurkezteko prozesua gainbegiratzea.
- Zuzkidura eta pasibo kontingente garrantzitsuak kalkulatzeko erabilitako iritzi eta zenbatespenen berrikuspena.
- Kontrol orokor informatikoen zeharkako prozesuaren berrikuspena.
- Kreditu-inbertsioaren negozio-prozesuaren berrikuspena.

Bestalde, jarraipena egin zaio aurreko ekitaldietan gauzatutako berrikuspenetan eman ziren hobekuntza-gomendioen ezarpenari.

2019an egin den FIBKSaren berrikuspenaren eta ebaluazioaren emaitza Ikuskaritza Batzordeari aurkeztu dio, aldian behin, Barne Ikuskaritzako Departamentuko zuzendariak.

F.5.2 Eztatanda-prozedurarik badagoen. Prozedura horren bidez, kontu-auditoreak (auditoretzako arau teknikoetan xedatutakoari jarraikiz), barne-auditoretzako funtzioen arduradunak eta gainerako adituek urteko kontuak berrikusteko prozesuetan edo unean uneko bestelako jardunbideetan zehar lortutako informazioa helaraziko diete goi-zuzendaritzari, Ikuskaritza Batzordeari edo entitateko administratzaileei. Jakinaraziko da, halaber, ekintza-planik ote dagoen, behatutako ahultasunak zuzentzeko edo arintzeko.

Ikuskaritza Batzordea ekitaldi bakoitzean birritan biltzen da, gutxienez, kanpo-ikuskariekin.

- Behin, urteko auditoretzarako behin-behineko bisitaren ondoriozko atariko lana bukatzen denean. Kanpo-auditoreak ondorioen berri ematen du bertan.
- Beste behin, urteko kontuen formulazioari ekin baino lehen. Bertan, egindako auditoretzaren azken ondorioak aurkezten ditu kanpo-auditoreak.

Kontu-auditoreak zuzeneko sarbidea du goi-zuzendaritzan eta barne-ikuskaritzako zuzendaritzan, eta horiekin bilerak egiten ditu, aldian behin, lanerako beharrezko informazioa lortzeko eta antzemandako ahultasunak lantzeko.

Kanpo-auditoreak barne-kontrolari eta kontabilitateko prozedura administratiboei buruz osatutako memoranduma, barne-kontrolako sistemaren eta horiei lotutako arriskuen gainean hobekuntza-iradokizunak jasotzen dituena, Zuzendaritza Kontseiluari eta Ikuskaritza Batzordeari aurkezten zaie, eta, ondoren, entitatearen Kontseilu Errektorearen esanetara jartzen da. Agiri horretan, gomendio bakoitzari Zuzendaritza Nagusiak egindako iruzkinak ere jasotzen dira, bai eta, dagokionean, ahultasunak konpontzeko erabilitako ekintza-planak edo neurriak ere.

Amaitzeko, kanpo-auditoreak emandako gomendioen garrantziaren arabera, hartutako neurrien jarraipena egiteko lanak ere jasotzen ditu Barne-ikuskaritzako urteko planak.

Barne Ikuskaritzak egindako lanen emaitzari dagokionez, departamentuko zuzendariak Ikuskaritza Batzordeari eta, garrantziaren arabera, Zuzendaritza Kontseiluari aurkezten dizkie txostenak, ikuskatutako arearekin kontrastea egin ostean. Gainera, txostenetan proposatutako gomendioen ezarpen-mailaren jarraipena egiten du.

Bestalde, Barne Ikuskaritzako Departamentuaren zuzendaritzak eskatuta, Ikuskaritza Batzordea hiru hilerik behin biltzen da, gutxienez, bere erantzukizunetako bat betetzeko, alegia: zuzendaritzaren lan nagusiei buruzko xehetasunak jasotzeko.

F.6. Bestelako informazio garrantzitsua

-

F.7. Kanpo-auditorearen txostena

Azalduko du:

F.7.1 Merkatuetara helarazitako FIBKSaren informazioa kanpo-auditoreak gainbegiratu duen. Hala bada, entitateak haren txostena aurkeztuko du eranskin gisa. Bestela, arrazoien berri eman beharko du.

Entitateak ez du beharrezkotzat jo merkatuetara helarazitako FIBKSaren informazioa kanpo-auditoreek gainbegiratzea.

G. BESTE ARGIBIDE INTERESGARRI BATZUK

Entitatean edo taldeko sozietateetan gobernu korporatiboaren gaineko alderdi nabarmenen bat badago txosten honen gainerako ataletan jaso ez dena eta sartzea komeni dena informazio osatuagoa eta arrazoiuagoa izateko entitatearen edo beraren taldearen gobernuaren egiturari edo jardunbideari buruz, azal ezazu labur-labur.

Atal honetan sartu ahal izango da, halaber, txostenaren gainerako atalekin zerikusia duen beste edozein informazio, argibide edo ñabardura, garrantzitsua bada eta errepikakorra izan ezean.

Zehazki, adieraziko da entitatea Espainiakoaz bestelako legeria baten mende dagoen gobernu korporatiboari dagokionez, eta, dagokionean, eman beharrekoa den eta txosten honetan galdatzen denaz bestelakoa den informazioa ere sartu beharko da.

Entitateak jakinarazi ahal izango du, halaber, bere borondatez printzipio etikoen edo jardunbide egokien alorreko nazioarteko, sektorekako edo beste arlo bateko bestelako kodeei atxiki zaien. Hala bada, kode horren eta atxikitze-dataren berri emango du entitateak.

1.- Informazio honek «A. Jabetzaren egitura» atala osatzen du:

Caja Laboraleko bazkide diren kooperatiba eta horien merkataritza-sozietate gehienak Mondragón Corporación Cooperativaren parte ere badira. Caja Laborala ere partaide duen korporazio hori askatasunez elkartutako kooperatiben elkartea da. Kooperatibok lankidetzeta-balioak partekatzen dituzte eta elkarrekin jardunez lehiarako abantailak lortzea dute helburu.

Caja Laboralak aurreko ekitaldiko soberakinen % 15eko dirulaguntza (zergak eta kapitalerako interesak ordaindu ondoren) ematen die, urtero, MONDRAGON Inversiones S. Coop. sozietateari eta MONDRAGON Fundazioari —biak ere MONDRAGON korporazioko partaide diren edo bertan bazkidegata dauden kooperatibek osatzen dituzte—. Zenbateko hori Kooperatiba arteko Fondo Sozialetik (KFStik) kentzen da.

2.- Informazio honek «C.1.6 Kontseilarien ordainsariak» atala osatzen du:

Kontseilari lan-bazkideek ez dute ordainsaririk jasotzen Kontseilu Errektoreko kide izateagatik, entitateko langile diren aldetik gauzatzen duten jardunagatik jasotakoaz aparte. Kontseilu Errektoreko gainerako kideek ere ez dute ordainsaririk jasotzen Kontseiluko kide izateagatik.

Caja Laboralak konpentsatu egiten du lehendakariaren lana; hau da, zehaztutako prozeduren bitartez, ordaindu egiten dio, kreditu-erakundeentzat zehaztutako araudiaren esparruan Caja Laboralean ezarrita dauden ordainsariei buruzko irizpideak aplikatuz.

Gobernu korporatiboaren urteko txosten hau entitateko administrazio-kontseiluaren batzarrak onetsi du, data honetan:

2020-02-28

Adieraz ezazu zein kontseilarik edo administrazio-organoko kidek eman duen aurkako botoa edo abstentzioa, txosten hau onestean gainean.

Txosten hau aho batez onetsi da.

CAJA LABORAL POPULAR COOP. DE CRÉDITO

URTEKO KONTU BATERATUAK ETA KUDEAKETA-TXOSTEN BATERATUA, 2019KO EKITALDIKOAK

Entitate Nagusiko Kontseilu Errektoreko kideek adierazi dute, batetik, urteko kontu bateratu hauek egiteko kontabilitate-printzipio aplikagarriak erabili direla eta zehaztasunez erakusten dutela Entitate Nagusiaren eta beraren mendeko sozietateen ondare bateratuaren, finantza-egoera bateratuaren eta emaitza bateratuen irudia, eta, bestetik, honekin batera doan kudeaketa-txostenak zorrozki aztertzen duela Taldeak 2019ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldian izan dituen bilakaera eta emaitzak.

Ondorioz, Caja Laboral Popular Coop. de Crédito (Entitate Nagusiko) Kontseilu Errektoreko kideek 2019ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiari dagozkion kudeaketa-txosten bateratua eta urteko kontu bateratuak formulatu dituzte, 2020ko otsailaren 28an. Urteko kontu bateratuetan honako hauek sartzen dira: 2019ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiko txosten bateratua, balantze bateratua, galdu-irabazien kontu bateratua, aintzatetsitako sarreren eta gastuen egoera-orri bateratua, ondare garbian gertatutako aldaketen egoera-orri bateratua eta eskudiru-fluxuen egoera-orri bateratua. Ados daudela erakusteko, guztiek orri hau sinatu dute, eta Kontseilu Errektoreko idazkariak dokumentu horietako orri guztietan sinatu du, identifikatu ahal izateko.

<hr/> <p>Txomin García Hernández jauna (Lehendakaria)</p>	<hr/> <p>Luis M. Ugarte Azpiri jauna (Lehendakariordea)</p>	<hr/> <p>Ricardo Pérez Aguado jauna (Idazkaria)</p>
<hr/> <p>Elena Zárraga Bilbao andrea (Kidea)</p>	<hr/> <p>Ainhoa Gallastegui Martínez andrea (Kidea)</p>	<hr/> <p>Xabier Sagarna Arrizabalaga jauna (Kidea)</p>
<hr/> <p>Francisco José Dean Pueyo jauna (*) (Kidea)</p>	<hr/> <p>Nagore Larrabeiti Libano andrea (Kidea)</p>	<hr/> <p>María Esther Korta Errazkin andrea (Kidea)</p>
<hr/> <p>Pablo Luis Bringas Vélez jauna (Kidea)</p>	<hr/> <p>Itziar Elgarresta Ibarondo andrea (Kidea)</p>	<hr/> <p>María Laura Rodríguez González andrea (Kidea)</p>

(*) *Francisco José Dean Pueyo jaunak ez ditu 2019ko ekitaldiko urteko kontuak sinatu, Kontseilu Errektorea egin zen egunean laneko bajaran zegoelako, medikuak agindutako aldi baterako ezintasunagatik.*

2020ko ekainaren 22a

Caja Laboral Popular Coop. de Crédito
 Jose Maria Arizmendiarieta pasealekua, zk.g.
 20500 - Arrasate
 Gipuzkoa

Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren Kontseilu Errektoreari

Jaun-andre estimatuok:

2019ko ekitaldiko emaitzen soberakina banatzeko proposamen hau adostu zuen Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren Kontseilu Errektoreak, 2020ko otsailaren 28an egindako bileran:

Mila eurokotan

Banaketa:

Kapital sozialera egindako ekarpenen ondoriozko ekitaldiko soberakin gordina aplikatzearen kontura banatutako interes gordinak	34.316
Nahitaezko Erreserba Fondoa	51.662
Heziketako eta Sustapeneko Fondoa (*)	-
Itzulkin kooperatiboak	25.831
Kooperatiba arteko Fondo Soziala	15.498
	<hr/>
	127.307

Ekitaldiko emaitza

(*) Heziketako eta Sustapeneko Fondorako zenbatekoa nahitaezko minimoari dagokio, eta 10.332 mila eurokoa da.

Proposamena 2019ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiko urteko kontu indibidual eta bateratuen txostenaren 4. oharrean ere agertzen da. Kontuok Kontseilu Errektoreak formulatu zituen aipatutako bileran, eta, 2020ko martxoaren 9an, gure auditoretza-txostenak eman genizkien; aldeko iritzia jaso zuten biek.

Honekin batera doan eranskineko dokumentazioan ageri denez, soberakina banatzeko hasieran adostutako proposamena aldatzea erabaki du Kontseilu Errektoreak, 2020ko maiatzaren 29ko bileran. Hauxe da proposamen berria:

Mila eurokotan

Banaketa:

Kapital sozialera egindako ekarpenen ondoriozko ekitaldiko soberakin gordina aplikatzearen kontura banatutako interes gordinak	34.316
Heziketako eta Sustapeneko Fondoa (*)	-
Kooperatiba arteko Fondo Soziala	51.662
Nahitaezko Erreserba Fondoa	25.831
Itzulkin kooperatiboak	15.498
Borondatezko Erreserba Fondo Banagarria	<hr/>
	127.307

Ekitaldiko emaitza

(*) Heziketako eta Sustapeneko Fondorako zenbatekoa 10.332 mila eurokoa da.

Testuinguru honetan berresten dizuegu, sinatze-unean proposamen berria ezagutu izan bagenu erabaki horrek ez zukeela aldatuko gure auditoretza-iritzia (2019ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiko Caja Laboral Popular Coop. de Creditoren urteko kontuen eta Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren eta horren mendeko sozietateen urteko kontu bateratuen gainean 2020ko martxoaren 9an eman genituen auditoretza-txostenetan jasotakoa).

Idazki hau emaitzen soberakina banatzeari buruz Batzar Nagusiari egoki irizten badio onesteko helaraziko zaion proposamena aldatzeko erabakiari buruzkoa da soilik. 2020ko martxoaren 9az geroztik, auditoretza-txostenak eman genituenetik alegia, ez dugu inolako auditoretza-prozedurarik abiarazi, ez kontu horiez, ez data horren ostean gertatu diren egitateez.

Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren Kontseilu Errektoreak eskatu digulako doakizu gutun hau; hain zuzen ere, Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren Batzar Nagusiari informazioa bidali ahal izateko, 8/2020 Errege Lege Dekretuaren 40.6.bis artikuluko errekerimenduei jarraikiz, eta ez da beste ezein helburutarako erabiliko.

PricewaterhouseCoopers Auditores SL

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'José Antonio Simón Maestro', written over a horizontal line.

José Antonio Simón Maestro

Kontseilu Errektorea

**EMAITZA APLIKATZEKO ETA ERRESERBAK BANATZEKO PROPOSAMENA,
2019KO EKITALDIKO URTEKO KONTUEN TXOSTENEAN JASOTA DAGOENA
ETA HURRENGO BATZAR NAGUSIARI EGOKI IRIZTEN BADIO ONESTEKO
HELARAZIKO ZAIONA, ALDATZEARI BURUZ KONTSEILU ERREKTOREAK
EMANDAKO JUSTIFIKAZIOA**

1. Dokumentuaren helburua

Dokumentu hau Caja Laboral Popular Coop. de Créditoren (LABORAL Kutxaren) Kontseilu Errektoreak prestatu du, helburu honekin: emaitza aplikatzeko eta erreserbak banatzeko proposamenaren, 2019ko ekitaldian itxitako urteko kontu individual eta bateratuen txostenean, sozietatearen Kontseilu Errektoreak 2020ko otsailaren 28an osatu zuenean, jasota dagoenaren, aldaketa justifikatzea. Emaitza aplikatzeko eta erreserbak banatzeko proposamen berria Batzar Nagusira bideratuko da, egoki irizten badio onesteko.

Ondore horietarako, 2020ko martxoaren 17ko *8/2020ko Errege Lege Dekretuaren, COVID-19aren eragin ekonomiko eta sozialari aurre egiteko premiazko neurri ezohikoei buruzkoaren, 40.6 bis artikuluan* jasota dagoenez, urteko kontuak eginda dituzten eta Batzar Nagusia xedapen hori indarrean sartu ostean deitzen duten merkataritza-sozietateek aukera izango dute urteko kontuen txostenean agertzen den aplikazio-proposamenaren ordeztu beste bat erabiltzeko, baldin eta administrazio-organoak ziurtatzen badu COVID-19agatik gertatu dela. Bestalde, emaitza aplikatzeko proposamen berriarekin batera, kontu-auditorearen idazki bat bidali beharko da: ziurtatu beharko du sinatze-unean proposamen berria ezagutu izan balute ez zuketela beren auditoretza-iritzia aldatuko.

8/2020 Errege Lege Dekretuaren 41.3 artikuluan aurreikusitakoari jarraikiz, emaitza aplikatzeko proposamen berria, aldaketa justifikatzeko txosten hau eta kontu-auditorearen idazkia urteko kontuen osagarri gisa argitaratu behar dira LABORAL Kutxaren webgune korporatiboan (www.laboralkutxa.com).

Horren arabera, eta COVID-19aren osasun-krisiak eragindako ezohiko egoera dela eta, emaitza aplikatzeko eta erreserbak banatzeko proposamenaren aldaketa justifikatzeko txostena idatzi du Kontseilu Errektoreak.

2. Aldaketaren justifikazioa

COVID-19aren osasun-krisiak eragindako ziurgabetasuna eta nazioarteko erakundeek eta arauemaileek argitaratutako aurreikuspenen arabera izango dituen ondorio ekonomiko eta sozialak direla eta, erabaki da emaitza aplikatzeko eta erreserbak banatzeko proposamena aldatzea.

LABORAL Kutxaren Kontseilu Errektorearen iritzian, finantza-zuhurtasunaren ikuspegitik eta Espainiako Bankuak dibidenduak ez banatzeko eman duen gomendioa betetzearen, komeni da 2019ko abenduaren 31n itxitako ekitaldiko emaitza aplikatzeko proposamena, Kontseilu Errektoreak 2020ko otsailaren 28an formulatutako urteko kontuen txostenean jasotakoa, aldatzea.

Ondore horietarako, Kontseilu Errektoreak beharrezkotzat jo du Kooperatiba Arteko Fondo Sozialerako ekarpena egin ordez zenbateko bera Borondatezko Erreserba Fondo Banagarrian sartzea. Aldaketa-proposamen hori Batzar Nagusiari helaraziko zaio, egoki irizten badio onesteko.

Emaitza aplikatzeko proposamena aldatzeak ez dio eragiten LABORAL Kutxak 2019ko abenduaren 31ko urteko kontu indibidual eta bateratuetan erakutsitako ondare-egoerari, ezta beraren gestioaren jarraitutasunari buruzko ebaluazioari ere. Horrenbestez, Kontseilu Errektorearen ustetan, ez dago urteko kontu horiek berriro emateko premiarik.

3. Proposatutako aldaketa

LABORAL Kutxako Kontseilu Errektoreak gaur egindako bileran erabaki du urteko kontu indibidual eta bateratuen txostenean jasota dagoen emaitza banatzeko proposamena beste honekin aldatzea eta hurrengo Batzar Nagusiari helaraztea, egoki irizten badio onesteko:

	<u>Mila eurokotan</u>
Banaketa:	
Kapital sozialera egindako ekarpenen ondoriozko ekitaldiko soberakin gordina aplikatzearen kontura banatutako interes gordinak	34.316
Heziketako eta Sustapeneko Fondoa (*)	-
Kooperatiba arteko Fondo Soziala	-
Nahitaezko Erreserba Fondoa	51.662
Itzulkin kooperatiboak	25.831
Borondatezko Erreserba Fondo Banagarria	15.498
	<hr/>
Ekitaldiko emaitza	127.307
	<hr/>

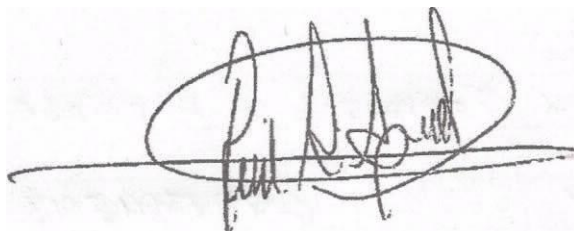
(*) Heziketako eta Sustapeneko Fondorako zenbatekoa 10.332 mila eurokoa da.

4. 2019ko kontu-auditorearen idazkia

Azkenik, 8/2020 Errege Lege Dekretuaren 40.6 bis artikulua harira, Kontseilu Errektorearen erabakia eta justifikatzeko txosten hau kontu-auditoreari bideratuko zaizkio, dagokion idazkia sor dezan, ziurtatzeko sinatze-unean proposamen berria ezagutu izan balu ez zukeela aldatuko 2020ko martxoaren 9ko auditoretza-txostenean jasotako iritzia.

Txosten hau Kontseilu Errektoreak sortu eta onetsi du, bere egoitza sozialesan, 2020ko maiatzaren 29an egindako bileran.

Arrasaten, 2020ko maiatzaren 29an

Sin.: Ricardo Pérez Aguado
Kontseilu Errektoreko idazkaria